

8 Bl., S. 473–1191. zu ADr kl. 11 + 2

mit Holzschn.-Druckerm. a. Tit.

u. 2 figürl. Holzschn.-Initialen

coll. f. RW
8/72 fo.

John Carter Brown
Library
Brown University

Genebrard, G.

Zu haben bei
ROBERT WÖLFLE
Buch- & Kunstantiquariat
München 13 Amalienstr. 65

40:h.

CHRONOGRAPHIAE

GILB. GENEBRARDI THEOLOGI PARISIENSIS, DIVINARVM HEBRAICARVMQVE LITERARVM PROFESSORIS REGII,

PARS ALTERA,

De rebus à Chriſto nato ad noſtra vſque tempora, id eſt, an. 1581. in duos libros diſtincta.

PRIOR DE REBVS OCTINGENTORUM annorum vſque ad nouum Caroli Magni Imperium, & Leonem III. Pont.

Poſterior de alijs octingentis ferè annis ad vſque Gregorium XIII.

His Centuriatorum impietas, mendacia, impoſturæ coarguuntur, & doctrinæ Catholicæ continuatio ad ſingulorum ſæculorum coronidem oſtenditur.

~~Matthia~~ ~~Anno Dnj~~ Conventus Carmelitarũ ~~Gastelij sum~~ 97. Augustani Discalceatorum

COLONIAE AGRIPPINAE,
Apud Ioannem Gymnicum, ſub Monocerote, M. D. LXXXI.

KÖNIGL. KREISBIBLIOTHEK IN AUGSBURG

CLAVDIO BVRGESIO CONSILIARIO REGIO, SVPPLICVM LIBELLORVM APVD DIVIODVNENSES PRAESIDI,

G. GENEBRARDVS THEOLOGVS PARIriſienſis, Diuinarum Hebraicarumque literarum profeſſor Regius.

PROFERIMVS etiam alteram partem de recenti Teſtamento multo locupletiorem & cultiorem in duos libros diſtinctam, quàm vnico Arnaldus Pontacus olim adumbrârat, tunc meus contubernalis, hodie Epiſcopus Bazatenſis venerabilis miraculo ingenij & literarum, venerabilior virtute & moribus, quod in paucis Galliȩ Epiſcopis obſeruare liceat, ex eo maximè tempore, quo Principes contra conſcientiam, iusq́; omne & fas Sacerdotiorũ nominatores extiterunt, & ſacra profani ipſi tractârunt, vel potiùs polluerunt. Quocirca libẽs iſtã ſtudij partẽ cum tanto viro cõmunicaſſem, niſi eum vmbratica iſta negligere perſpexiſſem, nihil de ſuis aduerſarijs ad me mittendo, quem nouerat hanc editionem iampridem moliri & cudere, quod grauioribus diſtentus, in luce ac ſplendore publicorum & communium negotiorũ verſetur, vixq́; his amplius ſtudijs nauet, q̃ otiũ atq; vmbrã denſiſsimã poſtulant. Admiror enim,

amo, colo ſanctos & doctos Epiſcopos, qualem eum eſſe non modo audio, ac audire me lętor, verum etiam per diuturnam vitæ conſuetudinem teſtor. De integro iſtam confeci & quò illi ſuus conſtaret labor, néue fœlicia ipſius cœpta retardarem, materiam nouam adhibui, formam immutaui, animũ ad alia, vt præſtigia Centuriatorũ obiter diſſoluenda conuerti, quòd meo conſilio id putarem commodius, noſtris temporibus congruentius, lectoribus hiſtoriarum, Chronologiæque ſtudioſis vtilius. Si quid compendij inde in Eccleſiam redundet, mihi planè ſatisfactũ exiſtimabo. Neq; enim ſoleo ſcribere, vt mihi nomen parem, quo nihil ſemper duxi ingenuo homine indignius, nihil turpius animique magis anguſti & parui, ſed vt tempus mihi à Deo tributum collocem in his diuinis ſtudijs, quæ tũ mihi ædificando, tũ alteri iuuando proſunt. Cùm præſertim incidiſſe nos videam in luctuoſiſsima tempora, quibus nullus virtuti locus, nullus eruditioni honos, nullus Dei metus, nullus religionis amor, nullus pietatis ratio, quodq; longè eſt triſtiſsimum, nulla meliorũ ſiue ſpes ſiue ſpecies, hæreſeon, Simoniarum, perduellionum, ambitionum, omnis generis ſcelerum furijs omnia peruadentibus, vt bonis & fortibus viris ſit optanda mors, vel certè, ſi ita viuendum eſt, ſint omnia pro ſola Dei gloria, Eccleſiæ ornatu, repoſita in cęlis ſpe, ſimpliciter ſuſcipienda. Nam profectò ſi tanta animorum contentione impij hodie ſtudent indoctis libris, turbulẽtis, vanis, futilibus ſcriptis & ſtudijs mortalium mentes corrumpere, quo non ardore, quo non ſtudio & conatu debemus contẽdere, vt ad ſolida ſcripta & vtilia homines conuertamus & ingruentem Dei iram à nobis auertamus. Nolo hanc querimoniam longius

gius producere, ne iſtos offendam, qui quicquid de pietate,artibus & diſciplinis diſſeritur, in earum cultores peruersè regerunt, id in ſuam contumeliam dictum, ſcriptum, actũ interpretãtes, ad quod minimè poſſunt præ ſocordia & voluptatibus, quibus omnino immergi ac obedire ſtatuerunt,pertingere.Satis eſt, vt lectores, ſi qui futuri ſunt, intelligant, me in priore parte laboraſſe,vt verba & ſenſa ſacrorũ codicũ ſequerer,minusq́; longè ab eis abirem,qui vni & ſoli tot veterum ſæculorum obliuionem atq; tenebras depellere potuerunt.Poſteriore autem ſtudui, vt purè & fideliter præcipuas res Eccleſiæ atque adeò Mundi deguſtarem, ac recentium ſcriptorum, Germaniæ præſertim Theatra,Chronologias,Hæreſiologias,Centurias magnã ex parte mendaces, fabuloſas, ex hæretico corruptoq́; ingenio dictatas abolerem, & quæ duntaxat iſti inchoant perficerem. Quod non factu difficilè mihi ſemper ipſe perſuaſi, quoniã Chronologiæ præſertim, quas nobis magno fumo vendunt, ingentes quidem ſunt mole & numero foliorũ, at varietatis rerum inaniſsimæ,paginis ferè conſtantes candidis,ſolo atramento vel minio deliniatis. Hinc quicquid per tot chartarum ſpatia offerunt, duobus aut tribus plenis ternionibus facilè comprehenderis,vt ipſos appareat vel pauca de antiquitate tenuiſſe, cuius præcones ſe nobis futuros pollicentur, vel profectò ſtuduiſſe, vt tabulas Mathematicas repræſentarent, in quibus multæ pinguntur lineæ ſine re, aut papyros benè puras & candidas pueris,quò diſcant primos ſcripturæ tractus ducere,emendas exponerent. Cuius rei interdum cauſam prętendunt non ſuam inſcitiam(Nam omnium rerum ſcientiſsimi haberi volunt) ſed ſæculi infœlicitatem,

quòd fuerit exhauſtũ hominibus illuſtribus & ſcriptis factiſq; poſteritatis recordatione nõ admodũ dignis. Cùm contrà, illa ſæcula, quæ vocant infœlicia, ſæpè reliqua & magnitudine geſtorum, & ſummorum virorũ multitudine, & ingeniorum admiratione, & viciſsitudinum inſolentia ſuperent. Si non apud Noſtros, qui aliqua tẽpeſtate ſegniores eſſe potuerũt, at apud Græcos, Hebræos, Arabas, Perſas, Indos, quorum cõmentarios prius debuerant cõſulere, quàm ita audacter pronunciare. Prętereà iſtorũ fabri, vt ſunt hæretici, ita prę faſtu nullos alicuius notę, vel pauciſsimos, idq; cõtemptim & perfunctoriè legunt, ſunt indocti & inelegantes, & ſi cum minimo Catholico conferantur, qui dextrè hæc tractare valeat, pluſquàm pueri, quemadmodum iam contra quendam Apoſtatam Scheckium planiſsimum feci, & illuſtris adoleſcens propediem cuidã Lamberto Danæo olim Caluini, hodie reliquorũ Miniſtellorum paraſito oſtendet, qui, dum iuxta Micheæ verbum, propter panis buccellam & vini pateram ſtillat, dum ſuæ ſectæ hominibus virulentiam ſuam ad blaſphemandum conduxit, dum deniq; in cælũ ponẽs os ſuum & linguam per terram traducens, etiam in S. Trinitatem furit miſer, id quodam fætido & Sabelliũ putenti ad me reſponſo inficiari auſus eſt. Quod cuiuſmodi ſit ex eo odorari potes, quòd vix quinq; quaterniones capiat, & tamẽ ad fabricandum omnium Miniſtrorum ſymbolo, nouem cõtinuis annis, & mẽſibus quatuor opus habuerit. Verùm de hoc propediem: ac niſi nos præſens lucubratio diſtinuiſſet, modò reſcriberemus, ipſumq; cum vniuerſo Caluinolatrarũ grege maniſeſtiſsimo Sabellij furore agi doceremus. Interim quia Chronologia non ad plenam hiſtoriæ ſcriptionem

ptionem pertinet, ſed eſt potiùs quædam hiſtoriarum imago & breuiſsima temporũ commemoratio, quemadmodum Caſsiodorus vir vario doctrinarum genere inſignitus, libro de inſtitutionibus diuinarum literarum retulit: iſta aduerſus iſtos tractare, qui vniuerſam penè antiquitatem ignorant, ac in eo ſuæ inſcitiæ non obſcura argumenta iamdudum præbuerunt, an ſit operoſum, ipſemet loquantur ac videant. An verò conſequar, tu ornatiſsime Burgeſi, cæterique eruditi Catholici cenſete, & ſi commodum duxeritis, mutate, addite, demite, ornate, perficite. Etenim aliorum cenſuræ nihil me ſollicitant. Hæc autem omnia ad te idcircò Lutetia in Burgundiam trãſmittimus, quoniam te noſtræ muſę oblectant, ac vt tuarum ad me ſuauiſsimarum literarum verba vſurpem, eas communi illo ſtudio, quod veluti virtuti & doctrinæ debetur, diligis. Deniq; quoniam amoris hiſce annis inter nos diuina, opinor, virgula excitati, quotidieque occulta quadam flammula creſcentis ſymbolum cœlatum, ſignatumque in poſteritatem excitare cupio. Quem quia perpetuum tibi polliceor, tu me eo viciſsim in ſempiternum etiã atq; etiam complectere, vt vel ipſa mors, quæ pijs eſt ad beatam immortalitatem tranſitus, tam ſanctum mutuæ noſtræ charitatis vinculum, in cæleſte domicilium ſecum portet. Vale & Deum vniuerſi conditorem ſemper habe propitium. Lutetia Calendas Iunij, 1579.

RATIO, CVR PER PONTIFICES ROMANOS DEDVCTA SIT CHRONOGRAPHIA.

Irenæus lib.III.cap.III.

MAximæ & antiquiſſimæ & omnibus cognitæ, à glorioſiſſimis duobus Apoſtolis Petro & Paulo Romę fundatę & conſtitutæ Eccleſiæ fidem per ſucceſſiones Epiſcoporũ peruenientem vſque ad nos indicantes, confundimus omnes eos qui quoquo modo, vel per φιλαυτίαν malam vel vanam gloriam, vel cæcitatem, & prauã ſententiam, aliud, quàm oporteat, colligunt. Ad hanc enim Eccleſiam, propter potentiorem potentialitatem neceſſe eſt omnem conuenire Eccleſiam, hoc eſt, eos qui ſunt vndiq; fideles, in qua ſemper ab his, qui ſunt vndiq;, conſeruata eſt ea, q̃ eſt ab Apoſtolis traditio. Fundantes igitur & inſtruentes Beati Apoſtoli Eccleſiã, eius adminiſtrandæ Epiſcopatum Lino tradiderunt. Succedit ei Anacletus, poſt eum tertio ab Apoſtolis loco epiſcopatũ ſortitur Clemẽs, etc. vſq; ad Eleutherium, ſub cuius, inquit, ordinatione

tione & ſucceſſionē veritatis rraditio & prædi catio peruenit vſque ad nos.

Tertullianus lib. de Præſcriptionibus aduerſus hæreticos.

Cupio oſtendant mihi ex qua auctoritate prodierint, edāt origines Eccleſiarum ſuarum, euoluant ordinem Epiſcoporum ſuorum, ita per ſucceſſiones ab initio decurrentem, vt primus ille Epiſcopus aliquem ex Apoſtolis, vel Apoſtolicis viris, qui tamē cum Apoſtolis perſeuerauerit, habuerit auctorem & anteceſſorē: hoc enim modo Eccleſiæ Apoſtolicæ cenſus ſuos deferunt: ſicut Smyrneorum Eccleſia Polycarpum à Iohanne collocatum refert, ſicut Romanorum Clementem à Petro ordinatum edit. &c. Confingant aliquid tale hæretici.

Auguſtinus contra epiſtolam Manichæi funda. cap. 4.

Multa ſunt alia, quę in eius (Eccleſię) gremio me iuſtiſſimè teneāt, tenet conſentio populorum atque gentium, tenet auctoritas miraculis inchoata, ſpe nutrita, charitate aucta, vetuſtate firmata. Tenet ab ipſa Sede apoſtoli Petri, cui paſcendas oues ſuas poſt reſurrectionem Dominus commendauit, vſq; ad præſentem Epiſ-

copatum ſucceſſio ſacerdotum. Tenet poſtremò ipſum catholicæ nomen &c.

Idem in Pſalmo contra partem Donati tomo 7.

Numerare ſacerdotes, vel ab ipſa Sede Petri & in ordine illo patrum quis cui ſucceſſit videte, ipſa eſt Petra quam non vincunt ſuperbæ inferorum portæ.

Idem in lib. Quæſt. veteris & noui Teſt. cap. 110.

Ordinem ab Apoſtolo Petro cœptum, & vſque ad hoc tempus per traducem ſuccedentiũ epiſcoporum ſeruatum perturbant, ordinem ſibi ſine origine vindicãtes, corpus ſine capite.

Idem & Fortunatus & Alipius epiſcopi epiſt. 165.

Si ordo Epiſcoporum ſibi ſuccedentiũ conſiderandus eſt, quanto certius & verè ſalubriter ab ipſo Petro numeramus, cui totius Eccleſiæ figuram gerenti Dominus ait, Super hanc Petrã, &c. Petro enim ſucceſſit Linus, Lino Clemens &c. vſque ad Anaſtaſium, qui tunc tenebat cathedram.

Opta-

Optatus lib. 2. contra Parmenia. vbi Rom. Epiſcopos enumeraſſet ad Syricium vſque. inſultans Donatiſtis & probans ſuam Eccleſiam partem eſſè Catholicæ, quæ cum Romana conſentiat.

Vos, inquit, veſtræ cathedræ originem edite, qui vobis vultis ſanctam Eccleſiam vendicare.

Epiphanius lib. 1. cap. 27. tom. 2. vbi ſeriem Rom. Epiſc. ex catalogo enumerauit.

Et ne quis, inquit, miretur quod ſingula ita recenſemus, per hæc enim claritas oſtenditur.

Eraſmus contra Nouatores.

Mihi pro mea cauſa ſufficit veterum ſanctimonia, vitæ probatiſſimorum auctoritas, Epiſcoporum maieſtas, publica Chriſtianarũ gentium conſuetudo. Quos omnes ſi damnatis inſaniæ, malo cum illis inſanire, quàm vobis aſſentiri.

D. Pau-

Ipſe (Chriſtum intelligit) dedit quoſdã quidem Apoſtolos, quoſdam autem Prophetas, alios verò Euangeliſtas, alios autem Paſtores & Doctores ad conſummationem ſanctorum in opus miniſterij, in ædificationem corporis Chriſti: donec occuramus omnes in vnitatem fidei & agnitionis filij Dei, in virum perfectũ, in menſurã ætatis plenitudinis Chriſti: vt iam non ſimus paruuli, fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrinæ, in nequitia hominum &c.

Vſi ſunt hac ratione multi alij veterum, vt Origines, vt Auguſtinus alijs locis, qui & Manichæis eam obijcit quinquies aut ſexies in libris contra Fauſtũ, & in libro de vtilitate credendi, & in lib.1. cõtra Aduerſarium legis cap. 20. Quam etiam admittere coguntur iſtius æui hæretici, ſi ſuis principijs inſiſtere velint. Quærentes enim cur Romani Pontifices ſemper habiti ſint πρῶτοι τῶν ἱερέων & cur, τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς in eccleſia ipſis apud Eccleſiaſticos ſcriptores etiam Græcos (Soc.lib.2.cap.15.) attribuantur, tres aut quatuor cauſas fuiſſe reſpondẽt.1. Quia Romanam Eccleſiam inualuerat Petri miniſterio fuiſſe fundatam & conſtitutam, vnde & ipſi magnum honorem vbique ve-

teres

teres detuliſſe & reuerenter de ea locutos eſ-
ſe. 2. quia doctrina, peritia & multarum rerum
vſu præſtantes viros haberet. 3. Quod omni-
bus alijs ſedatior & doctrinæ ſemel traditæ te-
nacior fuerit, proindeque ſedes Apoſtolica
vocata habitaque ſit. Centuriat. cent. 4. cap. 7.

Calui. libr. 4. Inſtit. cap. 6. ſect. 16. & cap. 7.
ſect. 11. 12. 13. 14. 17. 18. 19. Bucerus in
præparatorijs ad concilium.
Molineus & Villerius
contra Ruffum.

IN

IN OPERIS COMMEN-
dationem carmen.

Haud facile eſt(aiunt)complecti plurima paucis,
Nec promptum in tabula pingere lata breui.
Hoc opus egregiè factum proponit vtrumque,
Et duplici fœtu corda grauata leuat.
Nam breuitas ſenſum vincit,ſed ſenſus abundans
Exuperat molem,quæ grauat ora virûm.
Digerit à prima naſcentis origine mundi
Tempora,deſcribit Cæſareasq; vices.
Pontificesq; ſacros,& Regum nomina promit
Ordine,commonſtrans aurea ſæcla patrum.
Quos Romana colit,celebratque Eccleſia, tutam
Quæ tenet in terris tempus in omne fidem.
Vnde poteſt quiuis longo dignoſcere curſu,
Quàm reliquis præſtet ſancta cathedra Petri.
Illam Pontificum firmat ſucceſſio vera
Romanorum,vllum non habitura modum.
Non habitura modum(inuidia rumpantur iniqui)
Nam æternùm Petra colenda manet.

Gilb.Cheze. Theologus Pariſienſis.

AD G. GENEBRARDVM Tetraſtichon.

Si facis extinctum viuendo viuere tempus,
Ingratum (haud doleas) non tibi tempus erit.
Præteritis vitam ſæclis, Genebrarde, paraſti,
At tibi nunc vitam ſæcla futura parant.

Petrus Catel Tholoſas.

CHRONOGRAPHIÆ GILB. GENEBRARDI THEOLOGI PARISIENSIS, DIVINARVM HEBRAICARVMQVE LITERARVM PROFESSORIS Regij liber tertius.

Anni Chriſti.

SEPTIMA ætas, ſiue vltima Chriſti & Eccleſiæ. Nam poſteriora hæc à Chriſto tẽpora, ſcriptura vocat nouiſsima.

A Nato Dom. ad hæc tempora numerãtur anni 1580 Summa ergo annorum ab orbe condito ad annum Dom. 1580. quinq; mille ſexcentorũ nouem. 5669.

Hanc vltimam ætatem in duos libros diſtinguimus. Prior hiſtoriã octingentorum annorum vſq; ad Caroli Magni imperium

Anni mũdi.

a HOC primo centenario pax per orbem. Euangelij lata propagatio.

Iudæorum calamitates variæ.

Eius imperatores, Auguſtus, Tyberius, Caius, Claudius, Nero, Veſpaſianus, Titus, Domitianus, Nerua.

Præcipui ſcriptores ſacri, Apoſtoli, Clemens, Linus, Hierotheus, Dionyſius Areopagita, Ignatius, Martialis, Hermes, Polycarpus.

Profani etiam ſua ſerie infrà per Chronographiam memorabuntur.

Hæretici, Simon Magus primus hæreſiarcha, Pſeudoapoſtoli, Sacramẽtarij, de quibus Ignatius ad Trallianos, citante Theodorito. Menandriani, Ebionitæ, Cherintiani, Nicolaitæ, Alexander, Philetus.

Cum Simone Mago, Pſeudoapoſtolis, Sacramentarijs Caluinitæ aliqua habent communia.

b Perſecutiones exardeſcunt Traiani, Adriani, Antoninorum, &c.

Literæ florent, præcipuè Philoſophia, Mathemata, Medicina.

Imperatores, Traianus, Adrianus,

Antonini quatuor, Pertinax, Iulianus, Seuerus.

Secundi ſæculi ſcriptores præcipui, Iuſtinus Martyr, Rhodo, Aſianus, Modeſtus, Melito, Philippus Cretenſis, Muſanus, Dionyſius Corinthius, Athenagoras, Apollonius Senator, Irenæus, Theophilus Antioc. Egeſippus, Apollinaris Hieropolitanus, Victor Pap. Agrippa, Caſtor, Pantenus Philo.

Hæretici, Saturninus, Baſilides, Carpocrates è quo Gnoſtici. Iudaïzantes, Nazarei, Cerdon, Archontici, Valentinus, Ptolomæus, Marcus, Marcion, Hermogenes, Apelles, Bardeſanes, Colobarſus, Ophitæ, Cainitæ, Sethiani, Lucianus, Seuerianus, Tatianus, è quo Encratitæ, Adamiani, Aſcodrogitæ, Alogi, Montanus, è quo Cataphryges, Valeſij, Falſi martyres, Pepuziani, Prodicus, Angelici, Quintiliani, Artotyritæ, Quartodecumani.

Iudaïzantibus & Nazareis Caluinitæ in aliquibus aſſentiuntur.

c Factiones, Bella ciuilia in orbe Ro. Perſecutiones Seueri, Maximini, Decij, Valeriani, Aureliani, Diocletiani, Maximiani in Eccleſia.

Multi motus in orbe Perſico.

Imperatores, Caracalla, Heliogabalus, Alexander Mammeæ, Maximinus, Pupienus, Balbinus, Gordianus, Philippi, Decius, Hoſtilianus, Voluſianus, Valerianus, Galienus, Claudius, Aurelianus, Tacitus, Florianus, Probus, Cari, Diocletianus, Maximinianus.

Tertij

Anni Chriſti.		*Anni mūdi.*
	perſtringit. Poſterior totidem ferè reliquorum curriculum dabat ad nos vſque. Octingentos primos ſic perſequimur, quòd ſingulis centum annis inſignes vices Mundus habuerit.	
	Primi ſæculi initium.	
1	*a A Chriſto naſcente ad primum Traiani principatū, & Iohannis Euangeliſtæ mortem an. 100.*	
	Secundi ſæculi initium.	
100	*b Annus Do. 100. quo Traianus init imperium, & Ioannes Euang. moritur.*	
	Tertij ſæculi initium.	
200	*c An. Dom. ducēteſimus, quando primum poſt Apoſtolorum tempora cōcil. Cæſarienſe in Palæſtina cœ͏̈it, & Artaxerſes Perſa*	

Anni Chriſti.

nonum apud Perſas imperium condidit ſublato Parthico, vſque ad Saracenos.

Quarti ſæculi initium.

300 *d An. Dō. CCC. quo Conſtantius Conſtantini Mag. Pater Cæſar eſt cōſtitutus.*

Anni mūdi.

Tertij ſæc. ſcriptores præcipui, Clemēs Alex. Caius, Origenes. Tertullian⁹, Ammonius, Minutius fœlix, Greg. Neocæſarienſis, Tryphon, Hippolytus, Iul. Africanus, Cyprianus, Cornelius, Lucius, Stephan⁹, Dionyſius Papæ, Dionyſ. Alexandrinus, Methodius, Malchion presbyter. Dorotheus presbyter, Pamphilus, Arnobius Lactantij præc.

Hæretici, Proclus, Apoſtolici, Beryllus, Arabici, Sampſæi & Helceſaitæ, Theodotiani, Meletiani, Noetiani, & Nouatiani, ſiue Cathari, Sabelliani ſiue Patripaſſiani. Marcellus, Pau. Samoſatenus, Manichæi, & Cubrici, Apocratitæ, Dicaritæ, Chathariſtæ, Abſtinentes, Donatiſtæ, Hieracitæ, Ecetæ, Gnoſimachi, Thnetopſychi, Chriſtolyti, Ehnophrones.

Aliquot errores Procli, Nouatianorum, Sabellianorum, Samoſatanorum, Manichæorum, Donatiſtarum, Caluinitæ renouant.

1 Conſtantini Magni conuerſio.

Romanum imperium ex perſequente Chriſtianum.

Chriſtus vbique floret; etiam in Indijs.

Eccleſiæ de Idolis triumphus.

Diaboli Zizania hæreſes.

Doctores innumerabiles.

Imperatores, Conſtantius, Conſtantinus Mag. Eius filij, Iulianus, Iouinianus, Valentinianus, Valens, Gratianus, Valentinianus 2. Theodoſius maior.

Quarti ſæc. Scriptores præcipui, Athanaſius, Lactantius, Emiſſenus, Iu-

	Anni Chriſti.		Anni mūdi
uencus poëta, Ioa, Clymachus, Epiphanius, Damaſus, Gregorius Nazanzenus, Greg. Nyſſenus, Baſilius, Euſeb. Cæſ. Hieronymus, Cyrillus Hieroſ. Hilarius, Theophilus Alex. Palladius, Pacianus, Fœbadius, Philaſtrius, Optatus, Amphilochius, Didymus, Ruffinus, Ephrem, Eutropius, Prudentius poëta, & alij innumerabiles. *Hæretici*, Coluthiani, Parermineutæ, qui perperam ſcripturas interpretantur. Euſtachiani, Meſſaliani, ſiue Euchitæ, Anthropomorphitæ, Aſteriani, Ariani, Macedoniani, Luciferiani, Photiniani, Aerius, Apollinaris, Iouinianus, Seleuciani, Aetiani, qui & Eunomiani & Anomęi, Priſcillianiſtæ, Vigilātius, Martianus, Heluidius, Collyridiani. Caluinitæ in multis communicant cum Arianis, Euſtachianis, Aerio, Iouiniano, Meſſalianis, Vigilantio, Martiano, Heluidio.			
e Imperij per Barbaras nationes laceratio, Gotthos, Vandalos, Frācos, Hunnos, Burgundos, &c.		Quinti ſæculi initium.	
Variorum regnorum origo. *Imperatores*, Arcadius, Honorius, Theodoſius minor, Valentinianus 3. Martianus, Leo, Maiorianus, Zeno, Anaſtaſius. *Quinti ſæc. doctores præcipui*, Auguſtinus, Chryſoſtomus, Innocētius, Cyrillus Alex. Syneſius, Marcus Eremita, Theodoritus, Poſſidius, Heſychius, Iunilius, Leo Mag. Gelaſius, Primaſius, Eucherius, Proſper, Salonius, Sedulius, Hilarius Arelatenſ. Vincen-	400	e *An. Do. CCCC. quo præfinitè Arcadius & Honorius adeunt imperium, Ambroſius moritur, Chryſoſtomus & Auguſtinus fiūt epiſcopi.*	

Anni mūdi | *Anni Chriſti.*

Vincentius Lirinenſis, Paulinus, Sulp. Seuerus, Caſſianus, Maximus Taurinenſ. Socrates, Sozomenus, Oroſius, Chromatius, Petrus Chryſologus, Proclus Conſtant. Paſcaſius, Oroſius, Idacius, Gennadius, D.Benedictus, Marcellinus comes, Saluianus.

Hæretici, anno 400. Pelagiani, Abeloitæ, Nazareni, Prædeſtinati, Neſtoriani, Pſeudomoſes Cretenſis, Eutychiani, Gainitæ, Ibas, Diacrinomeni ſiue hæſitantes.

Caluinitæ in aliquibus capitibus ſequuntur Pelagianos, Prædeſtinatos, Neſtorium.

Sexti ſæculi initium.

f An. Do. D. quo S.Symmachus pontificatum ſummum adit, & Talmud à Rabbinis abſoluitur.

500 f Dei flagella per Romanum imperium, Totilas, Slaui, de quibus Saluianus.

Imperatores, Iuſtinus ſenior, Iuſtinianus, Iuſtinus iunior, Tyberius, Mauritius.

Sexti ſæculi ſcriptores præcipui, Symmachus pont. Fulgentius, Auitus, Ferrandus, Alcimus, Maxētius, Hormiſda, Boetius, Euodius, Caſſiodorus, Iuſtus Orgelitanus, Fortunatus, Sidonius Apollinaris, Greg. Turonenſis, Greg. Mag. Olympiodorus, Andreas Hieroſ. Gildas, Ruſticus, Iornandes Gotth. Epiſc. Euagrius, Procopius, Victor Vticēſis, Fauſtus Rhegienſis, Theodulus, Thalaſſius.

Hæretici, Eutychianorum ſectæ duodecim, Seueriani, Tritheïtæ, Theopaſchitæ, Xenaias, Acephali, Aphthartodocitæ, Monophyſitæ, Sadducæi, Anabaptiſtæ, Agnoetæ, Iacobitæ, Cononitæ, Gaiani.

	Anni Chriſti.		*Anni mūdi.*
Caluinitæ accedunt ad Xenaiam, Agnoetas, Monothelitas. g Mahometis & Saracenorum Apoſtaſia orbem terrens. *Imperatores*, Phocas, Heraclius, Conſtantinus eius f. Heracleonas, Conſtans, Cōſtantinus Pogonatus, Iuſtinianus 2. Leontius ſiue Leo 2. *Septimi ſæculi ſcriptores præcipui*, Ioannes Conſtant. Iſidorus Hiſpalenſis, Clemens Arelatenſis, Adelmus, Iulianus Pomerius, Ildephonſus, Cæſarius Arelatēſ. Theodorus Cantuarienſ. Mandulphus Scotus. Leo. 2. Sophron. Hieroſol.	600	Septimi ſæculi initium. g *An. Dom. DC. quando Phocas imperium ſuſcipit, & iuxta quoſdam, infelix Mahometes naſcitur.*	
Hæretici, Monothelitæ, Chazinzarei, Theodoſiani, Tetraditæ, Armenij, Mahomet Pſeudoprop. Baïras, Theocatagnoſtæ, Agareni, Charuigitæ, Lampetiani, Agonichytæ, Aginnenſes. Maronitæ. Caluinitæ, Tetraditarum, Mahometis, Lampetianorum aliquot errores amplectuntur. h Turcarū in Aſiam, Arabiā, Africam, & inſulas maris Med. infuſio. Mahometis ſecta mirè augetur.	700	Octaui ſæculi initium. h *An. Do. DCC. quādo Arabes capta Africa imminent Hiſpaniæ & Occidentalibus Europæ regnis.*	
Octaui ſæculi Imperatores, Abſimarus, Iuſtinianus 2. iterum, Philippicus, Artemius, Theodoſius 3. Leo Iſaurus, Copronymus, Leo eius f. Irene cum filio Conſtantino. *Scriptores præcipui*, Beda, Strabus, Ioan. Damaſcenus, Gregorius Cyprius, Germanus Conſtant. Coſmas Hieroſ. Ioan. Hiſpalenſis, Tharaſius, Albinus, ſiue Alcuimus, Aponius, Bonifacius Mogunt. Paulus Aquileienſis, Paulus Diaconus, Zacha-	800	Noni ſæculi initium. *An. Dom. DCCC. quo nouū Occidentis imperium Carolus Magnus condit, & Egbertus regnū Anglicum.*	

Anni Chriſti. *Quæ ſic membratim demonſtrari poſſunt.* *Anni mūdi.*

Zacharias pap. Theophylactus Antioch. Iſuardus, Vualafridus. Carolus Magn.

Hæretici, Iconomachi, ſiue Iconoclaſtæ. Fœlix Vrgelitanus & Eliphandus Toletan, è quibus Fœliciani, Pauliciani ſiue Pauliioannitę, Athingani.

Caluinitæ ſunt Iconomachi. Catholicos cum Paulicianis vocãt Romanos, ſe verò Chriſtianos ſiue Euangelicos.

SEPTIMAE AETATIS.

Quæ incipit anno mũdi 4089. pars prior, à Domini ortu ad nouum Caroli Magni imperium per an. 800.

PRIMVM SAECVLVM.

32 4089

a Chriſtus Ieſus Pontifex Maximus & Aeternus vixit an. 32. menſ. 3. dies 10.

4121

a CHriſtus Dominus è tribu Iuda naſcitur in Bethleem Iudę, anno Mundi 4089. 8. Calendas Ianuarij media nocte, anno imperij Auguſti 41. cõpleto, & 42. ineunte, Herodis 33. Vrbis 752. Coſs. C. Cæſare Octauio & M. Plautio Syluano, quo Iani portæ tertio ſunt clauſæ, & orbis nunquam extitit pacatior. Aera 38. Indictione 4. (*Beda & Dionyſ.*) an. 4. & vltimo Olympiadis 194. Clogij Sycambrorum ſeu Orientalium in Germania Francorũ Regis anno 10. *Tritemius et Anſel.* Patitur Tyberij 18. Olymp. 202. anno 4. Vrbis 784. Mũdi 4121. menſ. 6. die 16.

Eſt quidem ille ſummus põtifex in æternũ, ſemetipſum quotidie offerēs pro nobis, per ſe quidem in cœlo, per ſuos verò miniſtros in terris. Quare non habet ſucceſſores, quòd in ęternum maneat. Heb. 7. At habet vicarios & miniſtros, inter quos primatum obtinet Petrus, & Petri ſucceſſores Romani pontific. vt tota, nemine dempto, ſenſit & conſen-

ſit antiquitas. Tertull. in Apolog. pag. 105. Paulum Chriſti vicarium appellat, qui tamen Petrum habuit vel æqualem, vel certè ſuperiorem. Quapropter nos multò magis eum Chriſti vicariũ appellabimus, eiuſq; ſucceſſionem recenſebimus ad ſæculorum extremum duraturam, vt vnam è certis Eccleſiæ dotibus (ita eius notas vocat Optatus) quæ nos in Catholicæ gremio iuſtiſſimè teneat. *Auguſt. contra Manich. fundamentum cap. 4.*

Die natiuitatis Chriſti mandauit Auguſtus, ne quis Dominum ſe vocaret, ſentiens, credo, verum orbis principem natum fuiſſe. Dei enim cognomentum eſt. *Oroſ. lib. 6. c. 22.*

Pantomimorum ſaltatio prius incognita in vſu eſſe cœpit, Pilade & Bathyllo primis ei⁹ authoribus Auguſti tempore. *Zoſimus. lib. 1.*

Athenodori Stoici conſilijs parebat Auguſtus. *Ibid.*

Arminius rex Cheruſcorum tres Romanas legiones cum Varo Quintilio in ſaltu Teutoburgenſi occidit. Quam poſtea iacturam M. Lollius Germanis domitis reparauit.

Mimatius Plancus Ciceronis diſcipulus, dum comatam Galliam regeret, Lugdunum condidit.

Tyberius Auguſti priuign⁹ mox gener, poſtremò adoptione filius Armeniam occupat, Vindeliciam, Pannonias, & cæteras Thraciæ vicinas Romanas facit prouincias. Germaniam partim ſubigit, partim vaſtat.

Repen-

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
32	*Octauio Auguſto et Claudio Tyberio an. 23. ex ordine ſucceſsionis imperatoribus Romanis.*	4121
	Phraarte 3. Artabano, Mithridate 4. Parthorum reg.	

Anni Christi.		Anni mūdi.	
32.		4121.	Repentinis reſponſionibus melior quā meditatis. Tam rigidis digitis & articulatis, vt malum recens terebraret. *Suet.* vltimo anno viſa eſt Phœnix. *Dion.*
			Agrippa Boſphoranos ad deditionem compellit.
			C. Aſini⁹ orator, Aſinij Pollionis f. cuius meminit Virg diris ſupplicijs à Tyberio necatur. Sic Seianus, qui aliquando reſtiterat, ne Chriſtus inter deos referretur.
			Vonones obſes à patre Phraarte rege Romanis datus, in regnum repoſcitur: mox ſpretus à ſuis ab Artabano regno exuitur *Tacit. lib.* 2. *Ioſeph. lib.* 18. *c.* 7. ann. Chriſti nati 18.
			Parthi etiam Phraartem alterum filium Roma repoſcunt, cui in Syria mortuo ſubrogant Mithridatem Iberum, Hinc bellum inter Parthos, Armenios & Iberos. *Tacit. lib.* 5. ſub finem Tyberij, anno Chriſti. 37.
			* PRIMVM in Chriſtianos bellum (vt Opta. lib. 3. loquitur) ſeu perſecutio mota eſt à ſcribis, in qua Stephanus moritur. *Acto.* 6. *Euſeb. lib.* 2. *cap* 1.
	* Chriſti Principes miniſtri & Vicarij viſibilem Eccleſiæ vnitatem & Monarchiam conſtituentes hi ſunt.		Titus Liuius Hiſtoriographus Patauij quarto Tyberij obijt (*Euſeb. in Chron*) Hiſtoriam annor. 750. ab vrbe condita ad 41. Auguſti, ſiue ad Chriſti vſque natalem ſcripſit libris 140. vel iuxta alios 142. de quibus duntaxat ſuperſunt 45. Pompeius Trogus.
			Dionyſius Halicarnaſ. Diodorus Sicul. Valerius Maxi, Auguſto chariſſi-

riſſimus, Corn. Nepos, Dionyſius Afer, Cor. Gallus, Strabo, Xiſtus. Pytagoricus naſcitur.

Ouidius poëta, quinto Tyberij anno. Feneſtella hiſtoricus obierunt. *Euſeb. in Chron.* Socion Philoſophus Alexandrinus Senecæ præceptor. Aſinius Pollio primus Romæ bibliothecam publicauit.

Clemens, de quo Philip. 4. primus ex Gentibus & Græcis in Chriſtum credidit, & fuit ex eius 70. diſcipulis. *Doroth.*

---

b NEgare nō potes, ſcire te in vrbe Roma Petro primò cathedram epiſcopalem eſſe collatam, in qua ſederit omnium Apoſtolorum caput. *Optatus lib. 2. cō. tra Parmenianum.* Fœlix Eccleſia Romana, vbi Petrus paſſioni Dominicæ adæquatur, *Tertul. de præſcrip. Ambroſ. epi. 5.*

Paulus in epiſtolis nomen Ieſu quingenties vſurpat.

Simon Magus, primum baptizatus à Philippo, inter alias hæreſes negat liberum arbitrium. (*Clemens recogn lib. 3.*) fons, radix, atque pater omnium hæreticorum Romam venit ſub Claudio. *Iuſtin. in Apol. Iren. lib. 1. cap. 19 & 20 & præfat. lib. 3. Tertul. lib. de hæreſ.* Aiebat nos ſola fide iuſtificari. *Iren. lib. 1. c. 20.*

SECVNDVM bellum in Chriſtianos excitatur à Nerone, in eo Petrus & Paulus occubuerunt Romæ eodem anno & die: Philippus crucifigitur Hieropoli. *Egeſ. lib. 3. c. 2. Euſe. 2. cap.*

Anni Chriſti.		*Anni mūdi.*
	I.	
32.	b Martyr Petrus Bethſaidenſis, Galileus, primus Eccleſiæ pontifex Hieroſolymis ſedit an. 5. quandiu ferè Chriſto Tyberius ſuperfuit.	4121.
37.	Antiochiæ an. 7.	4126
44.	Romæ deniq; an. 24. menſ. 5. dies 12. id eſt, in vniuersū an. 36. menſ. 5. dies 12.	4133.
70.		

Patriarchis Alexandriæ Marco Euangeliſta an. 6.

Anniano an. 22.

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*	
			2 *cap* 25. Tunc Chriſtiani Romani incendij inſimulati miſeris mortib. inſontes conficiuntur. *Tacitus lib.* 15. *Suet. in Nero.*
70.	*Antiochiæ poſt ſeptennem D. Petri Cathedram Euodio an.* 23. *Ignatio an.* 40. *Hieroſolymis, Iacobo iuſto. an.* 30. *Simone Cleophæ an.* 46.	4133.	Petrus poſt Chriſtum an 37. vixit. *D. Thomas in Ioan* 21. Claudio imperante Euodium in Antiochia per manus impoſitionem epiſcopum vrbis deſignauit. *Suidas in voce ναζω-ραῖος.* Nempe manſit in Iudæa poſt mortem Domini annis quinque, ſeptem deinde ſedit Antiochiæ, vſque ad Secundum Claudij, quo in vrbẽ ſedem fixam & immobilem tranſtulit. Hos annos 12. ſic numerabis. Tyberius fuit ſuperſtes Chriſto annis ferme ſex. Caligula annis 4. ſucceſſit. Hinc duo Claudij. Reliquos 25. Romæ degit, niſi quod interdum Hieroſol. & aliò ſe conferebat, prout Eccleſiæ vſus poſtulabat & tum fortaſſe, quando Claudius Iudæos de Chriſto tumultuãtes Roma expulit *apud Sueto.*
	Principibus. Tyberio, Caio Caligula an. 4. *Claudio an.* 13. *Nerone an.* 14. *Romanis imperat.*		Petrus in Italia, Paulus in Græcia, Andreas in Achaia, Ioannes in Aſia, Philippus in Phrygia, Iacobus in Iudæa, Bartholomæus in Scythia, Thomas in India, Matthæus in Aethiopia, Simon in Perſea, Taddæus in Meſopotamia, alter Iacobus in Hiſpania, Matthias in Palæſtina (præſertim ſcilicet) verba Dei intonuit. *Honorius in Pſalm.* 18. *Origi. Hom.* 12 *in Geneſ. ad vnum omnes. Trapezontius, libello de hoc dicto, Si ſic eum volo manere, quid ad te?*
			Caius Agrippam regem Iudææ facit, Herodem Lugdunum relegat,

Pila

	Anni Chriſti.		Anni mūdi.
Pilatum ad ſibi manus infernnda: præ malorum magnitudine cogit. Iudæos vexat.			4121.
Claudius primus imperium mercatus eſt, promiſſis vnicuiq; militi 350. coronatis.	44.		
Gotarzis occiſo Bardano ſiue Artabano regnum Parthorum obtinet. *Tacit. lib.* 11. anno Chriſti. 49. Annis ſcilicet duobus. Nam illo mortuo Vonones ſub Claudio Parthis regnat, & mox Vologeſes filius. *Tacitus.*		*Gotarzi Parthorū rege, deinde Vonone, mox Vologeſe.*	
		Marcomiro, Clodomero, Antenore per ſucceßionem Francorum ducibus.	
Titus Fulonius homo 150. annorum Bononiæ vixit.			
Thraciæ regnum in prouinciam redigitur.			
Picti Albaniam ſiue Scotiam vaſtant.			
Anno 800. vrbis Claudij principis cenſura, Q. Plautio, Sex. Papinio Coſſ. affertur ex Aegypto Phœnix in Vrbem, & in comitijs proponitur, Aquilę magnitudine, collo inſtar auri fulgente, reliquo corpore purpureo, plumeo capitis apice, & criſtato, cæruleam caudam roſeis pennis diſtinguentibus. *Auctor citatur Cornelius Valerianus.*			
Neroni in expenſas centies centena millia aureorum decreto ſenatus ſingulis annis ſubminiſtrantur.			
Eodem fere tempore cœpit Neronis in Chriſtianos perſecutio, & bellum Iudaicum. *Tacit. lib.* 15. ſiue Simonis magi cauſa, qui in Neronis amicitiam ſeſe inſinuauerat. *Egeſip. lib.* 3. *c.* 2. ſiue quia Chriſtiani in nume-			

Anni Christi.		Anni mũdi.	
44.		4121.	numero Iudęorum ponebantur. Rutilius *Gallus in Itinerario.* Præter Ioannem Euangeliſtam Apoſtoli ad vnum omnes martyrio vitam finierunt. *Trapezontius vbi ſupra.* Vologeſes Radamiſtum Iberorũ regem regno expellit & Tyridatem fratrem ſuum in Armeniæ regnum deducit. *Tacitus.* Bellum gerit cõtra Domitiũ Corbulonem Neronis ducem, in quo captus Tyridates coram Neronis effigie conſtituitur. *Idem.* Tribus annis poſt diadema recipit. *Idem.* Sido & Italicus Sueuorum reges. *Idem.* Cottio rege defuncto Alpes prouincia Romana fiunt. Virginius 20. millia Gallorũ, & Germanorum trucidat. Iudæi à Claudio Roma pulſi ſunt. (*Suet.*) Perſius, Syllius Italicus, Lucanus poetæ, Seneca, Columella, Pomponius Mela, Latini & Ethnici ſcriptores florent. Crinas & Carnus medici, Cornutus phil. Theſſalus Methodicorum princeps apud Plinium in cuncta maiorum placita & omnis æui medicos perorat. Andromachus Cretenſis Theriacæ inuentor. Marinus Tyrius Geographus. Iacobus frater Domini, & Marcus Euangeliſta Aquilegiæ (quæ ſecunda Roma quondam dicebatur, vbi
70.	*CONCILIVM primum Hieroſolymitanum ab Apoſtolis ipſis celebratum de lege Moſis abrogãda & prohibendis Idolothytis, ſanguine, ſuffocato, ſcortatione. Act. 15. Quod etiam hodie in Oriente viget ex Leone Imp. conſt. 52. anno Do 886 & Balſamone in can. Apoſt. 63. & alijs in Occidẽte, ſaltem vſq; ad annum 1114. Nam hiſtorici ſcribunt tempore Calixti Pomeranis ad fidem tum conuerſis iniunctum, ne quid immundum comederent, non morticinũ, non ſuffocatũ, non Idolothytum, non ſanguinem animalium.*	4158.	rogantibus Romanis ſuum Euangelium

	Anni Christi.		Anni mūdi.
gelium cõſcripſit Græce, ſiue etiam Latinè, vt volunt Rodulph. *Armacanus lib. 9 de quæſt. Voragenes ſerm. de S Marco, et Syri vniuerſi*, vt taceā eos qui Latinū archetypū adſeruari putant Venetijs. in Martianis theſauris) deinde Alexādriæ Epiſcopus, an. Chriſti 63. martyrio coronantur. Petrus Roma multos è ſuis diſcipulis factos epiſcopos, prædicandi gratia in diuerſas prouincias ſeorſū in Galliam dirigit. Claudius Romani imperij fines ampliores reddidit. Britanniam, quam poſt C. Cæſarem Romanorū nullus adierat, adiecit, inſulas Oceani Orcadas vltra Britanniam ſubegit an. Dom. 46. *Euſ. Eutrop.* E Germania Veſpaſianum in Britanniam tranſtulit, qui 32. validiſſimas gentes & Vectam inſulam in deditionem accepit. *Suet.* Francorum reges iſti vſq; ad Pharamundum, qui non rex, ſed prædonum Franconiæ ductor erat, mihi ſuſpecti ſunt. Nominauimus tamē, vt ijs ſatis faceremus, qui Trithemij de origine Francorum ſomnijs delectantur. Nam puto nobilitatē Gallicam eſſe aboriginem nec ortam è tam impuro Franconum ſanguine, de qua re alias. Nero cladem Britannicam acceſſiuit. Armeniam amiſit legionibus Romanis ſub iugum Parthorū miſſis. Pontum Polemaicum concedente rege Polemone prouinciam fecit, item Alpes Gottias, rege Gottio defuncto.	44.		4121.

Anni Christi.		Anni mũdi.	
			functo. *Suet. Euſeb.* de tragica eius nece lege *Suet.*
44.		4158.	Interea audi quàm rectè Eccleſia etiam tunc fuerit Catholica i. non vnius aut alterius gentis; ſed omnium. Intra 20. aut 30. ad ſummũ annos Euangelium, Romanorumque (nota hæretice) fides per vniuerſum orbem diuulgata erat, etiam apud Scythas & quaſque nationes remotiſſimas planeque Barbaras. *Ro.1. col.* 1. Inductione id docent Iren. lib. 1. Iuſtinus Martyr contra Tripho. Clemens in protrep. & Strom & cæteri huius ſæculi, qui vel Apoſtolos viderant & audierant, vel Apoſtolorum proximos diſcipulos. Deinde Origenes hom. 9. in Geneſ. ho. 4. in Ezech. ho. 6. in Lucam. Tert. lib. de præſc. ad Scapulam, & contra Iudæos. Cypr cum reliquis huius alterius ſæculi. Quod pro ſummo miraculo annotat & cõtemplatur Chryſ. in 24. Matth. Quare *Euſeb. lib. 8. cap.* 1. recte oſtendit ante perſecutionem ſub Diocletiano motam pietatis doctrinam apud omnes mortales cum Græcos tum Barbaros viguiſſe. Hoc prædixerat Eſaias 66. cap. Quis audiuit talia & quis ſic vidit? An parturit terra vno die? An gens genita eſt nixu vno? Itaq; deinceps in docendo quo tempore plerique de omnibus gentibus fidem receperint nõ laborabimus (Nam viuentibus adhuc Apoſtolis iſtud vbique per totum orbem contigit) ſed quo totæ gentes vniuersè, publicè & palam ad eius publicam profeſſionẽ peruenerint.

Euax

	Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
Euax Arabum rex de medicina ad Neronem ſcribit.			
* Inter medias perſecutiones ſucceſſio etiam & Hierarchia trium aliarum Apoſtolicarum ſedium Orbis Chriſtiani matricum ſeruata eſt integra. Quæ quoniam toto orbe ſummum erga populum Dei beneficium, prouidentiam, & gratiã oſtendit, eã prætermittere nec potuimus, nec debuimus. Deinde hoc facit ad pleniorem rerum eccleſiaſticarum hiſtoriam. Denique cum memoria iuſti in benedictione conſeruari debeat *Pro.* 10. & ꝓfanos, atq; adeò impios imperatores & reges ſimus propter Chronologię cohærentiam cõmemoraturi, hos noluimus non recolere, per quos Chriſtiani nominis & religionis vnitas; ac communio per totum terrarum orbem vſque hodie reſplendet: etiam ſi principio multarum rerum & librorum conferendorum difficultas nos deterruerit.	44.		4158.
Petrus an. Dom. 44. Romæ ſedere cœpit.			
Marcus Euangeliſta Alexandriæ an. 58. quatuordecim annis ſcilicet poſt cathedram Apoſtolicam Romæ fixam & conſtitutam.			
Euodius Antiochiæ ann. 44. Poſtquam annis 7. Eccleſiam Petrus illic adminiſtraſſet & Romam ſedem Apoſtolorum primariam tranſtuliſſet.			
Iacobus iuſtus Apoſtolus Domini frater Hieroſolymis anno 34. proximè ſcilicet Chriſti mortem. Vnde & ei			

Anni Christi.		*Anni mũdi.*
	2.	
70.	c M. Linus Tuſcus ſedit an. 11. menſ. 3. dies. 12.	4158.
81.		4196

* *Patriarchis.*

Alexandriæ Aniano.

Antiochiæ Ignatio.

Hieroſolymis Simone Cleophæ.

Principibus.

Galba, Othone, Vitellio, Veſpaſiano, an. 10. & Tito, ex ordine Impp.

& ei D. Petrus ſuperuixit annos circiter 7.

His Cathedrarum quatuor Apoſtolicarum fixis initijs & tanquam æris, Patriarcharum in illis ſedentium ſucceſſio ſic, vt fecimus, facile continuabitur.

c Petri res geſtas, maximè cum Simone Mago deſcripſit. Cathedrā Apoſtolicā, D. Petro ſeſe abſente & per vices in Aſiā & alias regiones ad cōſtituendas Eccleſias conferente, eius Chorepiſcopus & coadiutor, adminiſtrauit.

Illius meminit Paulus. 2. Timot. vlt. Petrus quidem Clementem ordinarat, ſed huic Linus & Cletus in catalogo epiſcoporum præponuntur, quod eos Petrus ſibi chorepiſcopos ſiue coadiutores aſciuiſſet.

Quare quartum à Petro Clementem facit Hieronymus in catalogo. Sic Epiphanius *hæreſ.* 27. Nempe Clemens eſt ſecundus Petri ordinatione, non Eccleſiæ. Nominationis Petri iure, non functionis & adminiſtrationis; quam Lino, deinde Cleto detulit, non tam modeſtia, quàm Domini conſilio; ne huius nominationis exemplum tranſiret ad poſteros, & liberæ Eccleſiæ prouidentiæ in deligendo ſibi præſule decerperet.

Quod in idem recidit. Nam qui Clementem ſecundū faciunt, ei annos Lini & Cleti tribuunt, vt ſcilicet ſederit annos circiter 33. & Linū & Cletum Petri, deinde Clementis chorepiſcopos ſiue coadiutores vocant.

	Anni Christi.		Anni mũdi.
cant. Qui quartum ſingulis ſuos, vt hîc, aſſignant. Veſpaſiani an. 2 ferè completo, 8. Septemb. capitur Hieroſolyma per Titum filium eius. *Ioſeph. lib. 7. de bello Iud. c. 17. Tacit. lib. 2. Nicep. in Chron.* cuius obſidio cœperat die Paſchæ. Vndecies centena millia fame & gladio perierunt, alia centum millia publicè venundata ſunt, ſexcenta interfecta, *Ioſippus.* Poſt Neronem tres imperium ſimul arripuerunt, Galba in Hybernia, Vitellius in Germania, Otho Romę. ſed fraude & ſeditionibus intra annum interierunt. In Nerone progenies Cæſarum deficit. Veſpaſianus prouincias fecit Achaiam, Lyciam, Rhodum, Byzantium, Samum, quæ liberæ antea erant ciuitates, Thraciam, Ciliciam, Thracheam, & Comagenem, *Suet. Eutrop. lib. 9.* Eos, qui de domo Dauid eſſent, conquiri iubet. Hinc magna Iudæis perſecutio exoritur *Euſe. li. 3. hiſt. c. 12* Vrbem ingreditur, inter 320. triumphos, qui ab Vrbe cond. acti fuerant, eximium agens triumphum, in quo pater & filius Veſpaſiani vno triumphali curru vecti, honorificã de ijs, qui Deum Patrem & filiũ offenderant, victoriam reportarunt. *Oroſius lib 7. cap. 6.* Apoſtolici viri per vniuerſum orbem diſcurrunt. *Euſeb. lib. 3. hiſt. cap. 37. Niceph lib. 4. cap. 2.* Hinc templa propè iam deſolata & ſacra (Gentilium	70.	*Vologeſe, deinde Pacoro Parthorũ rege.* *Rhatero ſeu Dathero Francorum duce.*	4158.

Anni Chriſti.		Anni mūdi.	
			lium) ſolennia diu intermiſſa. Plinius Traiano *lib 10. epiſt.*
			Pacorum Parthorum regem Alani in Medorum regionem irrumpentes pellunt, omniaque vſque ad Armeniæ fines vaſtant.
			Polemius Indiæ rex, Tyridates Armeniorum; Gaudiophorus Albaniæ, Beor Aegyptiorum, Aegyppus Aethiopum & Hyrthacus.
			Sauromatæ Iſtrum tranſgreſſi ſæuiſſimè in vicinos furunt.
			Plinius maior, qui vt fuerit Atheus, hoc tamen vnum diuiniſſimè, quod ad ſternendã idololatriã Noſtri vrgebant, Matrimonia quidem inter Deos credi, tantoque æuo neminem ex his naſci, & alios eſſe grãdæuos, ſemperque canos, alios iuuenes, atque pueros atricolores, aligeros, claudos, ouo editos, & alternis diebus viuentes morientesq; puerilium propè eſt deliramẽtorum, ſed ſuper omnem impudentiam eſt, adulteria inter ipſos fingi, mox iurgia & odia atque etiam furorem eſſe & ſcelerum numina. *lib 2. c. 2.*
			Plutarchus Cheronenſis, Higinius, Lucanus, Probus Grammaticus ſatis noti auctores. *Tacit. lib. 15. & Eutrop. lib. 8.*
81.	3. d Martyr Cletus ſiue Clytus Romanus ſedit an. 12. menſ. 1 dies 11	4169	Reges vel potius duces hi Francorum nominantur è libro Trithemij de Regibus Franc. Fides penes auctorem eſto, quem credo è ſuo cerebro iſtos eſſe commentum, *ſuprà.*
93.	Vacat ſedes Pontificia dies 20.	4181.	d De quo Philip. 4. vt ſumma imprudentia Funccius contra omnem antiquitatem affirmet eum nunquã

in rerum natura extitiſſe. Errant etiam, qui, decepti fortaſſe affinitate vocabuli, confundunt cum Anacleto: quem ex Damaſ. & eius Decretal. certum eſt ſucceſſiſſe Clementi.

Niſi, vt videtur è catalogo Hieronymi, in Clemente & Ignatij epiſt. ad Trallianos, Cletus Anacletus quoque vocatus fuerit.

Primus literis Apoſtolicis ſalutem & benedictionem Apoſtolicã inſcripſit.

Aſconius Pedianus Tito Veſpaſiano familiaris, Serapion philoſ. & orator. Flaui. Ioſephus, cuius libros manu ſua deſcriptos Titus in Romanam bibliothecam repoſuit. *Niceph lib. 3. cap. 11.* & Ioſippus filius Gorionis Iudæi hiſtorici. *Ioſ prolog. libr. de bello Iudaico.*

Titum adhuc ſpirantem Domitianus frater ſuccedendi cupiditate in loculum miſit. *Niceph. lib. 3. cap. 11.* De Gotthis & Dacis triumphauit. Bellum ciuile à L. Antonio ſuperioris Germaniæ præſide confecit. *Suet.* Multos Senatorum interfecit, partem magnam in exilium relegauit. *Idem.* Templum ſine admixtione lignorum conſtruxit. *Euſeb.* Primus ſe Dominũ & Deum appellari iuſſit. *Caßiodor.* Eos, qui de genere eſſent Dauidis, conquiri & interfici iuſſit. *Euſeb. lib. 3. ca. 19.*

Picti Rhoderico duce è Scythia nouas ſedes quærentes in Britanniam primum venerunt Domitiano Imp.

Quintilianus ex Hiſpania, primus Ro-

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
93.	*Patriarchis* *Alexandriæ Aniano, deinde Albilio an. 13.* *Antiochiæ Ignatio.* *Hieroſolymis Simone Cleophæ.* *Principibus* *Tito an. 2. et poſtea Domitiano an. 15. impp.* *Pacoro Parthorũ* *Ratbero Franc. duce.*	4181.

Anni Chriſti.

4.

93. ç M.Clemēs Romanus. ſedit ann. 9.. menſ. 6. dies 7.

102. Vacat ſedes dies 13.

Patriarchis.

Alexandriæ Albilio, deinde Cordone an.10. Antiochiæ Ignatio. Hieroſolymis, Simone Cleophæ, Deinde Zacharia an. 1.

Principibus.

Domitiano, Nerua, ann. 2. & Traian. ann. 19. ex ord. Impp.

Pacoro, deinde Parthenaſpate Parthorum. Richimero, Franc. duce.

ANNVS Dom. centeſimus. Quo Ioannes Euangeliſta Epheſi moritur, & Traianus adit imperium.

Hoc primo centenario doctrina ſana, cui hodie hæretici aduerſantur (nam de alia eſt notius) promulgatur libris noui Teſtamēti, triplici Miſſa, Apoſtolorum, *quæ ſupereſt apud Clemētem lib. 8 conſt. cap. 16. 17. & ſeq. &*

Anni mūdi

Romæ ſcholam publicam aperuit, & ſtipendium è fiſco accepit. *Euſeb. & Caßiod.*

Dionyſ. Areopagita Romā Athenis, vbi conſtitutus fuerat Epiſcopus, veniens, vt Pe-

4181. trum (quem iam martyrio functū ignorabat) videret, in Gal-

4190 liam ad Paryſios Clementis ſuaſu proficiſcitur. *Hildeuinus in Areopagiticis.*

Libros, quos habemus, & multo plures, ſcribit. *Idem Suidas, Michael Syngelus & alij.*

Creſcens iam in Galatiam venerat. 2. *Timoth.* 4. id eſt, in Galliam. *Epiph. Hæreſ.* 51. Nam & Clemens *lib.* 7. *Apoſt. Conſt. cap.* 46. à Petro eum ordinatū Galliæ epiſcopum teſtatur. Sic Euſ. lib 7. hiſt. cap. 3. & *Hierony. in Catalog.*

ę Ebionitarum & Nicolaitarum hæreſes, variæque aliç hçreticorum turmæ. *Iren.* 1, *cap.* 21, 22 & *ſeqq. Hilari. lib.* 1. *de Trinitate.*

Exoriuntur autem partim è Circūciſione, partim è ſchola Pythagoreorum & aliorum philoſophorū, vt proinde Tertullianus philoſophos patriarchas hæreticorum dixerit.

Ebion legalia Euangelio miſcens, ab animatis & carnibus, omnique edulio ex carne facto abſtinendum, & pleraque alia docebat. *Epiph. hæreſ. lib.* 30.

Clemens multa ſcripſit. Inter ea epiſtolas ad Iacobum fratrem Domini, vt apparet è Damaſi pontificali, Ruffino præfat. in libros recognitionũ, Ioan. Patriarcha Antiocheno lib. de poteſtate generalis concilij ſupra Papam, vt Sextus Senenſis citat pag 92. Item ex ijs, quæ inde ad verbum excepta ſunt diſtinct. 2. 5. 23. 38. & 2. q. 1. & 7. 11. q. 3. 12. q. 1. 16. q. 7.

Anni Chriſti.

Scripſit & libros octo de cõſtitutionib. Apoſtolicis, quos Aethiopes inter ſacros reponunt, & Epiphanius, totaque antiquitas veneratur, vt Turrianus probat.

Horum libri octaui extrema pars ſunt Apoſtolorum, qui inſcribuntur, canones. Hi enim non ſunt ſcriptura Apoſtolorum, ſed traditiones eorum ſine ſcripto, ſcripti verò ab alio, nempè à Clemente. Vnde & eos antiqui omnes Patres vt verè Apoſtolicos recipiunt, atque ad illos ceu normas & regulas omnia in Eccleſia, ad eius decorem, honeſtatem & ordinem, exigunt.

Conſtituit vt per regiones eſſent notarij, qui geſta martyrum conſcriberent, quorum iſtis ſæculis prouentus extitit vberrimus.

TERTIVM bellum auctore Domitiano an. 97. *Euſeb. 3. cap*

citatur à Græcis. vt Beſſarione, Marco Epheſio, Nicolao Methonenſi, Iacobi fratris Domini *Græce vbique venali, & in concilio 6. Oecumenico Conſtantinopoli, cap. 32. recepta.* Matthei *quæ & Aethiopica lingua & Latina interpretatione proſtat.* Traditionibus Apoſtolicis, *quas, ne è memoria exciderent, in libros retulit Clemens Apoſtolorum diſcipulus. Canones enim Apoſtolorum ab ipſo publicati, non eorum ſunt ſcriptura, ſed traditiones ſine ſcripto in Eccleſia ab eis relictæ (ſic eos appellat Synod Gangrenſis in peroratione)* Quadrageſima, *canon. Apoſt. 68. & 69. Clemens conſtitut. lib. 5. cap. 13. & lib. 7. cap. 23. Ignat. ad Philippenſes. Cætera conſtant vt de ciborum delectu, Monachiſmo, Precibus pro mortuis, Ceremonijs, ritibus, ſacris veſtibus, & cæt. octo lib de conſtitutionibus Apoſtolorum & alijs ſcriptis Ignatij, Martialis, Hermetis, Dionyſij Areopagitæ, Philonis quantumuis à nobis alieni.* Miſſam eſſe ſacrificium, *canon. Apoſtolorum 3. & 4. Dionyſ. de Eccleſ cap. 3.* vbi hoſtia ſalutaris, *Martial. ad Burdeg. Ignatius ad Smyrnenſes, deni-*

Anni mũdi.

Anni Chri-ſti.		*Anni mūdi.*	
	que in ſuperioribus tribus Liturgijs. Verum illic eſſe corpus Chriſti, *Ibidem & in nobili illo Ignatij fragmēto, quod ex epiſtol. ad Smyrneos profert ſanctus Theodorit. libro 3. Polymorphi.* Εὐχαριστίας καὶ προσφορὰς οὐκ ἀποδέχονται, διὰ τὸ μὴ ὁμολογεῖν τὴν εὐχαριστίαν σάρκα εἶναι τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, τὴν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν παθοῦσαν, ἣν χρηστότητι ὁ πατὴρ ἤγειρεν. Primatus Petri. *Ibidem Dionyſ. cap. 5. pag. Græca 197. Ignatius in inſcript. epiſtol. ad Roman. Clem. ſæpius.* Martyrium magni eſſe meriti, *Ignat. epiſto. ad Smyrnenſes, Antioch. Polycarpum, Epheſios.* Virginum inſtitutum. *Idem ad Antioch. Heronē, Tarſenſes, Philo. lib. de vita cont.* Quadrageſima & ieiunia, *Idem ad Phil. & in canon. Apoſtolorum & in conſtitut. Clement. Hermes Pauli diſcip. ſimilitud. quem Clemens Alexan. in Strom. citat.* Purgatorium. *Ibidem Hermes Viſione 3. Dionyſius in Eccleſ. cap. de defunctis.*		*cap. 12. Eutropius libro 9.* de triſti & miſera Domitiani nece. *Suet.* Nerua primo ſuo edicto cunctos exules reuocauit. Vnde & D. Iohannes redijt Epheſum. Schiſma Corinthiorum, quod Romana Eccleſia validiſſimis literis à diuo Clemente ſcriptis compoſuit. *Euſebius libr. 5. cap 6.* Centeſimum Chriſti nati annum clauſit ſua morte D. Ioannes Euangeliſta. Nam 68. anno poſt paſſionem Domini, ſuæ ætatis 99. mortuus eſt Epheſi. *Hieron in catalog. & Sophro.* Quibus adde 32. vitæ Chriſti, & exiſtent centum. Sæculum vere Apoſtolicum. Ita non niſi vno anno Chriſto fuit iunior. Idem etiam annus eſt memorabilis primo Traiani principatu. Iuuenalis, Martialis, Stella, P. Statius poetæ. *Volater.* Statius Surſulus Toloſanus in Gallia Rhetoricam docet. Sic Gabinius Rhetor. Sextus Empiricus Philoſo. nepos Plutarchi. Marinus Tyrius coſmographus, Andromachus Cretenſis Theoricarum inuentor. Menelaus Geometra. Serapion. Apollonius Tyaneus, Euphrates philoſophi. Cornelius Cel-

ſus, Langus medici.

Apud Domitianum Apollonius Tyaneus poſtulatur de Magia. Sic ſub Antonino Pio Apuleius apud Africæ præfectum.

Iohannes Euangeliſta, adhuc erat in viuis, regens Eccleſias Aſiæ, quas Paulus fundauerat. Epheſi dictat Euangelia & Epiſtolas Ebionitarum cauſa, &c. *Iren. lib. 3. cap. 3.*

Anni Chriſti.

Diuorum inuocatio, *In liturgijs ſuperioribus. Quin & angelica Virginis ſalutatio nominatim in Iacobi ponitur. Reliqua ijdem & cæteri huius ſæculi auctores probant. Quod centuriatores ipſi agnoſcunt, nec ſe aliter explicant, quàm arguendo Apoſtolos & Apoſtolicos. Verbi gratia, Centuriæ 1. libro ſecundo, cap. 10. arguunt Ioannem Euangeliſtam, quod voluntariam paupertatem doceat, & cuidam inculcet. Item quòd ſpatium aliquot dierum proponat ad pœnitentiam. Thomam quod Diacono caput totonderit, item ſeptem dierum ieiunia indixerit, & ad omnia, crucis ſignum expreſſerit. Quæ ſi ab eo facta ſunt, res videri volunt ſuperſtitioſas. Andream, qui dies ieiunijs aſſignaſſe & quibuſdam peccatoribus propoſuiſſe ſcribatur. An illud eſt Apoſtolicam doctrinam venerari & colere? An purum aliquod ſeculum, ſiue, vt loquuntur, centuriam conſtituere? Si non parcunt Apoſtolis, quid de puritate ſequentium centuriarum ſiue ſæculorum ab illis expectare debes? Verum ea ſuo loco.*

Anni mũdi.

ANEN-

Anni Chriſti	SECVNDVM SAECVLVM. 5	*Anni mũdi*
102	f M. Anacletus Athenienſis, an. 9. menſ. 2. dies 10.	4190
112	Vacat ſedes dies 13.	4200

Patriarchis.

Alexandriæ Cordone, deinde Primo an. 12.

Antiochiæ Ignatio, deinde Heroc. an. 20.

Hieroſolymis Simone Cleophæ, deinde Iuſto an. 4.

Principibus.

Traiano Imp. an. 19.

Parthenaſpate Parthorum.

Richimero Francorum duce.

f ANencletus Irenæo & Grecis. Eius ſuperſunt epiſtolæ tres. *Tom. 1. concilio.*

QVARTVM bellum motum per Traianum, & aliquandiu per Adrianum continuatum: in eo occubuerunt Romæ Anacletus, Ignatius Antiochenus. alibi Publius Athen. Simeon Cleophas. *Plin. epiſt. lib.* 10. *Euſeb. lib.* 3 *cap.* 26. 27. & 29. *Oroſ. lib.* 7. *cap.* 12.

Vixit tunc Papias Hierapoleως Epiſco. *Plati. & Trith.* Phocas Ponti epiſcopus miraculis clarus. *Ado.* Polycarpus, Lucianus apoſtata & atheos. Plinius Iunior.

Plinius Iunior, cui⁹ monitu Traianus, qui tertius à Nerone Chriſtianos perſequebatur, temperauit perſecutionem. *In eius epiſt. lib.* 10. ſub Traiano quod inertia ſuperiorum principum conſenuerat, reuiruit. *Florus.*

Traianus Romam multis reſtitutis ruinis & alijs ædificijs auxit, addito vbiq; ſuo nomine, quod ad eius vanitatem coarguendam, Herba parietaria, falsè dictum eſt. Partenaſpatem Parthorum regem deſignat, & diademate ornat.

Armeniam, Aſſyriam & Meſopotamiã prouincias Romanas facit. de Dacis & Scythis triumphat. *Dion.*

Eius prim⁹ Chriſti fuit cẽteſimus.

Decimo eius anno magnam ſenatorum partem & Hermetem præfectum cum tota domo, admodum numeroſa familia, & Quirinũ Tribunum cum ſuis domeſticis Romę

 conuer-

Anni Chriſti		Anni mūdi
112		4200

conuerſum ferunt, quos Adrianus imp. poſtea cremauit per Aurelium comitem.

Summam religionis Chriſtianæ hanc eſſe comperit, adhibitis etiam quæſtionibus, Plinius Iunior Bithyniæ proconſul, quòd eſſent ſoliti ſtato die ante lucem conuenire, carmenque Chriſto quaſi Deo dicere ſecum inuicem, ſeque ſacramento non in ſcelus aliquod obſtringere, ſed ne furta, ne latrocinia, ne adulteria committerent, ne fidem fallerent, ne depoſitum appellati abnegarēt. Quibus peractis morem ſibi diſcedendi fuiſſe, rurſuſq; coeundi ad capiendum cibum, promiſcuum tamen & innoxium. *ipſe lib. 10. epiſt. ad Traianum.* Hac de cauſa Traianus motam, P. Tarquinij ſacrorum principis & Mamertini vrbis præfecti conſilio, perſecutionem cohibuit. *Ipſe ibidem epiſt. ſequenti.*

Iudæi bellis & ſeditionibus imperium turbant circa 18. Imperij Traiani. *Euſeb. lib. 4. cap. 1. Dion. Eutropius.*

Ioan. Euangeliſta poſt reſtitutionem ſuam ſub Traiano factam ad vicina quoque gentium loca exiuit, vt ibi eccleſias & epiſcopos conſtitueret. *Euſeb. lib. 3. cap. 22. ex Clement. Nerua potius. Nam paulò antè mortuum docuimus.*

Romani pontif. huius ætatis plures ad diuerſa loca epiſcopos ordinarunt. *Platina & ſingularum Eccleſiarum archiua.* Hinc Innocentius in ſua epiſtola diſt. 11. occidentales omnes

Anni Chriſti.

6

112 g M. Euariſtus, ſeu
Euchariſtus, natio-
ne Græcus Patre
Bethlehemita, vn-
de à quibuſdã Beth
lehemites dicitur,
122 an.9.menſ.10.di.2.
Vacat ſedes dies 19.

Patriarchis.
Alexãdriæ Primo,
deinde Iuſto an. 11.
Antiochiæ Heroe.
Hieroſolymis Iuſto,
deinde per ordinẽ
Zacharia an. 1.
Tobia an. 2.
Beniamin. an. 2.
Ioanne an. 2.
Matthia an. 1.

Principibus.
Eiſdem, & Aelio
Adriano Imp. an.
21.
Parthenaſpate
Parthorum.

Anni mũdi

nes Eccleſias, itemque Africanas vel à Petro, vel ab eius aut ſucceſſorum ſuorum diſcipulis propagatas eſſe rectè narrat.

Traianus & Adrianus perſecutio
4200 nis quartæ auctores miſerabili & triſti morte interierunt (Sanguinis effuſi pœnas in ſanguine ſoluunt.) *Dion. Spartianus.*

Dacia, Scythia, Syria, Armenia, Meſopotamia à Traiano in prouin-
4210 cias redactæ ſunt. Imperium valdè auxit, ſibi Iberos iuxta Euxinũ, Sauromatas, Agarenos, Arabes & Colchos ſubijciens, item Seleuciam, Cteſiphontem, Babylonem. *Dion. Euſeb. Volater.* Finem Romani imperij voluit eſſe Euphratem. *Eutrop.*

In mari rubro claſſem ita parauit, vt per eam Indiæ fines vaſtaret. *Caßiodor.*

Eius 18. an. Iudæi cœperunt ita furere, vt qui Cyrenem incolebant, Andræa duce, Romanos & Græcos ſine diſcrimine obtruncarent. Similiter in Aegypto & in Alexandria, apud Cyrenem & Thebaidem. *Dion.* In Cypro Artemione duce, circiter 240. millia hominum obtruncant. Sed eos Martius Turbo in Aegypto & Lybia profligauit. L. Quietus in Cypro. *Idem.*

g Pronũciauit, connubiũ eſſe inceſtũ, quod ſacerdos non conſecraſſet, aut parentes non approbaſſent. *tom. 1. concil.* Idem Soter cenſuit. *Plati.*

Scripſit duas epiſtolas, vnam ad Epiſcopos Africanos, alterã ad Aegyptios, quæ extant *tom. 1. concil.*

Philo

Philo Iudæus. *Hiero in Catalog.* Iulius Celſus, Saluius Iulianus & Neratius Priſcus iuriſconſulti. *Spartia*

Solinus, Cornelius Tacitus hiſtoriam annorum 56. ſcribit, Suetonius an. 144. Lucius Florus. *Ipſe lib. 1.*

Parthi repudiato Partenaſpate res ſuas priſco inſtituto adminiſtrare incipiunt. *Dion.* Interim ipſe vicinis Euphrati regionibus regnat.

h Decreuit, vt aqua miſceretur in ſacramento altaris (iuxta Apoſtolicam traditionem teſte Iuſt. *Apol. 2. ad Anton* & Cyp. 2. *epiſt.* 3.) *to.* 1 *concil. Plati.* item vt aqua luſtralis in templo & domibus priuatis ad fugandos Dæmones ſeruaretur. *Sigeb. in Chron. in Serg. 3. cap. aquam, de conſecra. diſti. 3. & tom. 1. conci.* De eius effectu *Theod. lib 5. cap. 21. Niceph. lib. 12. c. 27.*

Scripſit epiſtolam eruditam ad omnes Orthodoxos *to. 1. conc.*

Iudæorum dux Barcozbas Chriſtianos diris cruciatibus perimit, quòd ſubſidium ipſi cõtra Imp. Ro. detrectaſſent, nec fas ſibi eſſe crederent Imperatori, tanquam ſublimiori poteſtati reſiſtere, vel cum impijs ſeſe coniungere, & cum Rom. bellum gerit infœliciſſimũ. *Dion. Spartia. Euſ. &c.*

Vſque ad vltimam hanc cladem, quæ ſub Adriano facta eſt, quindecim fuerunt Hieroſolymorum epiſcopi, Hebræi omnes origine. *Euſeb. lib. 3. cap. 5.* Marcus primus ex Gentibus. *cap. 6. lib. 4.*

Adrianus gloriæ Traiani inuidens dens

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
122	7. h M. Alexander I. Romanus an. 7. menſ. 10. dies 2.	4210
129	Vacat ſedes dies 25.	4217

Patriarchis.
Alexandriæ Iuſto.
Antiochiæ Heroe.
Hieroſolymis Philippo an. 3.
Seneca an. 2.
Iuſto 2. an. 1.
Leui an. 2.

Principibus.
Aelio Adriano Traiani cõſobrino Imp.
Parthenaſpate Parthorum.
Odemaro Francorum rege.

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*	
129		4217	dens ab Armenia & Meſopotamia exercitus reuocauit, & prouincias illas Parthis reliquit. *Volat. lib.* 23. In Lybiam Iudæorum bellis totam penè vaſtatam, colonias deduxit. *Euſ. Dion in Traiano.*
			Iulius Seuerus in Iudæam miſſus ab Adriano, arces 50. diruit, & vicos 980. ferro igniq; vaſtauit. *Dion Oroſ. lib. 7. cap.* 13.
			Adrianus reliquias Iudæorum quinquaginta duobus annis poſt Titum trãsfert in Hiſpaniam. *Ioſippus.* Grauius eorum res afflixit, quam vel Nabugdonozor vel Titus. *In hiſt. Heb. de rebus Romanis.*
			R. Akiba Borcozbam Meſſiã eſſe credidit, ſeq; eius armigerũ cõſtituit.
			Ab Adriani Cæſ. temporib. vſq; ad imperium Conſtantini per annos circiter centum octoginta, in loco reſurrectionis ſimulachrum Iouis in crucis rupe, ſtatua ex Marmore Veneris à gentibus poſita. *Hiero. ad Paulinum*
			Adrianus Hieroſolymis deletis vrbẽ, porco in porta ſcalpto inſtauratam Aeliam de ſuo nomine appellauit, quod nomen ei remanſit in canonibus & hiſtorijs Eccleſiaſticis. Totum Imperium Rom. perluſtrauit. *Dion & Spartian.*
			Exiſtimans ſe fidem Chriſtianam loci iniuria perempturum, in loco paſſionis ſimulachrum Iouis conſecrauit, & Bethlehem Adonis Veneris Amaſij fano profanauit. *Paulin. epiſt.* 11. *ad* [illegible]*euerum.*

Athenis

Athenis mirā bibliothecā ſtruxit.

Adrianus ab Ariſtide philoſopho Athenienſi, Quadrato Athenienſi antiſtite Apoſtolorúmque diſcipulo & legato apprimè nobili Sereno Granio perſuaſus, Chriſtianos perſequi deſijt. *Euſeb. lib.4.cap.3. 8.& 9. & in Chron. Iuſtin Apolog. Hier. de viris illuſt.* Cogitabat Chriſto Templum facere, eumque inter deos referre. *Lamprid. in Alex.*

129 — 4217

Per epiſtolam Minutio Fundano proconſ. præcipit, ne cui liceret ſine obiectu criminis & ꝓbatione Chriſtianos damnare. *Euſeb. & Oroſ.*

139 — 4227

* Sixtus continuit Gallos in fide. Duæ eius epiſtolæ extāt. *Tom. 1. conc.* Eccleſiam pijs ſtatutis ornauit. In Eccleſia Triſagion canendum inſtituit.

Marcus 16. Hieroſolymæ reparatæ epiſcopus, at primus ex gentibus an. 137. *Euſ. lib. 4. c. 6.*

Phauorinus, Palæmon, Dionyſius Mileſius, Heliodorus inſignes Rhetores. *Dion.*

Finito bello Iudaico, quo arces 50. dirutæ, 980. vici igne conſumpti, 50. millia Iudæorum cæſa, Adrianus Iudæos ingreſſu Hieroſolymæ prohibuit. Vrbem muro cinxit. Suem ex marmore factam portæ, quæ ad Bethlehem vergebat, affixit. Vrbem Aeliam capitolinam appellauit. *Dion. Oroſi.*

Atque hoc fuit vltimum Iudæorum excidium, ſiue decima captiuitas, quibus pulſis & penitus oppreſſis an. 137. Hieroſolyma conceditur Chri-

Anni Chriſti. | *Anni mūdi.*

8

* M. Sixt⁹ ſiue Ziſtus Romanus, an. 10. menſ. 3. dies 2.

Vacat ſedes. dies 2.

Patriarchis.

Alexandriæ Iuſto, deinde Eumene an. 15.

Antiochiæ Heroe, deinde Cornelio an. 13.

Hieroſolymis Leui, Ephraim an. 3. Ioſepho an. 1. Iuda an. 2. Marco primo ex gentibus. an. 8.

Principibus.

Aelio Adriano Imper.

Vologeſe Parthorum.

Odemaro Francor. duce.

Anni Chriſti.		*Anni mũdi*	
			Chriſtianis. *Euſeb. lib. 4. c. 5. Dion Caſſ. in Adria. Hugo. Floriacenſ lib. 4. Lyran. in 27. Eſa.*
			Quos Iudæos in eo bello Adrianus cepit, in Hiſpaniam exulatum miſit vſque ad Ferdinandum 5. Hiſpaniæ, & Emmanuelem Portugalliæ, qui ſub an. 1500. eos inde expulerunt. *Vaſæus in Chroni. Hiſpa.*
			Immanitas ſacrificandorum hominum Adriani principatu ita diſſoluta eſt, vt tamen reliquię permanſerint apud Celtas. *Euſ lib 4. Præp. c 7.*
	9		
139	i M. Theleſphorus Græcus Anachoreta, an. 11. mẽſ. 3. dies 22.	4227	i Quadrageſimæ ieiunium iam ab Apoſtolis traditum. (*Can. 69. Apoſt. & apud Clementem lib. 5. & 7. Conſt. & Ignat. epiſt. 4. ad Philip. veteres denique omnes*)
150	Vacat ſedes dies 7.	4238	ſed à multis fortaſſis propter perſecutiones neglectum, nono dicto reſtaurauit. *Plati. tom. 1. concil. Cap ſtatuimus, diſti 5.* Proparentes baptiſmi inſtituit.
	Patriarchis.		Scripſit epiſtolam ad vniuerſos. *Tom. 1. conc.* Decorandi Chriſtianiſmi gratia rem diuinam auxit, triplicis in Natali Dominico liturgiæ & Doxologiæ in ea concinendæ inſtitutor. Ad hunc vſque omnes Rom. Pont. ob Chriſti confeſſionem martyrio eſſe conſumptos, tradit Damaſus.
	Alexandriæ Eumene, deinde Marco an. 10.		Quoniam fuit Anachoreta, apparet in prima Eccleſia aliquos huius ſancti inſtituti fuiſſe ſectatores.
	Antiochiæ Cornelio, deinde Heroe 2. an. 27.		Baſilides Alexandrinus hæreſiarcha (qui multa deliramenta de Chriſti natiuitate commentabatur, plures deos, metempſychoſim, fidẽq; naturalem eſſe aſſerebat) Saturninus
	Hieroſolymis, Marco primo ex Gentibus, deinde Caßiano an. 4. Publio an. 1.		

nus Syrus, Carpocrates Alexan. (qui dicebat ſolam fidem iuſtificare. Iren 1. cap. 24.) hæretici. *Tertul. de hæreſ. Iren. lib. 1. cap. 22. Euſ. lib. 4. cap. 8. Epiph. hæreſi. 29. Euſeb. in Chron.* Deo exoſas ſcholas aperiunt. *Niceph. lib 4. cap. 2.* Sic Valentinianæ ſcholæ meminit *Clem. in Strom* & Bardeſanes Syrus è ſchola Valentini fuiſſe dicitur. *Euſ. lib. 4 c. 29.* ſed reſipuit. *Epiph.*

Aquila Ponticus (quem quidam ex vicinitate Heb. nominis eundem eſſe putant cum Onkelos Chaldæo illo interprete Pētateuchi) ex Chriſtianiſmo recedēs circumciditur, & ſacra Biblia ex Hebræo in Græcum primus poſt ſeptuaginta interpretes conuertit. *Epiphan. lib. de menſur. & pond.* E conuerſo Hiero. in epiſt. ad Pammachium; Chriſtianum effectum ex Iudæo ſcribit; vbi & contentioſum vocat interpretem; nec verba ſolum, ſed & etymologias verborum transferre conatum. Quare iure reijci. Item diligentem & curioſum interpretem. *in 1. cap. Oſeæ & epiſt. ad Dama.*

Ex Eccleſia pellitur ob Aſtrologiam iudiciariam; quod genituarum inſpectionibus, & natiuitatum diuinationibus vacaret. *Ibid Epiph.*

Arianus Nicomedienſis, Maximus Tyrius, philoſophi & præceptores Antonini Pij Imp. Ptolomeus Alexandrinus mathematicus, Phauorinus philoſophus, Aulus Gellius, Euſtathius, Epictetus, Oppianus poeta. *Eutrop lib. 10. Caßiod. Suid. Dion.*

Anni Chriſti.	*Principibus.*	*Anni mũd.*
150	*Adriano, T. Aurelio Fuluio Antoni. Pio 2. Imp. 3. Vologeſe Parthorum. Marcomero 4. Frãcorum duce.*	4238

Agrip-

Anni Chriſti.		*Anni mũdi*	
			Agrippa Caſtor, qui contra Baſilidem ſcripſit. *Euſeb. lib. 4. cap. 8. Hier. in Catal.*
			Ant̃o. Pius tantæ fuit æquitatis & gratiæ, vt plurimæ nationes, quæ Romanam prius à ſe vim repulerāt, & Traiano mortuo à Romanis deſciuerant, ſua ſponte ſe ei ſubiecerint. *Iul. Cap. Euſeb.*
			Bellum Parthicum cũ Vologeſe.
			Ant. Pius ſolus fuit principum ſine ciuili ſanguine. In iudicando Vlpium Marcellum & Iabolenum I. C. adhibuit.
150	10 k M. Higinus Atheniēſis, an. 4. menſ. 3. dies 4.	4238	k Scripſit duas epiſtolas, vnam ad omnes Chriſti fideles, alteram parænèticam ad Athenienſes. E numero martyrum eum eximit Onuphrius *in Platinam*. quòd Ant. Pius æquus fuerit Chriſtianis, & in eos perſequutiones cohibuerit. *ex Xiphilino in Dionis epito.* Sic ante Syluestrum, ad quem vſque tamen vulgo traditur, omnes martyrio vitam finiiſſe, excipit Anacletum, Pium, Eleutherium, Zephyrinum, Anterum, Dionyſium, & Miltiadem, eos confeſſores duntaxat nominans, quòd & ſi morte violẽta non deceſſerint, multa tamen à furente plebe & magiſtratibus paſſi ſunt.
154	Vacat ſedes dies 4. *Patriarchis.* *Alexandriæ Marco mox Celadio an. 10.*	4242	
			Diuulgantur hæreſes Valentini & Cerdonis (cuius fuit diſcipulus Martion) Valentinus Aegyptius veniens Romam, vixit vſque ad Anicetum. *Iren. lib. 3. cap. 4. Euſeb lib. 4. cap. 11.*
			Galenus Pergamenus medicus. *Eutrop. lib. 10. Euſeb. in Chron.* Pauſanias

ſanias Cæſarien. L. Apuleius Madaurenſis magus & philoſophus Platonicus, qui poſtulatus eſt de magia apud Claud. Maximum Africę præfectum.

Iuſtinus Trogi epitomiſta. Nam Antonino Piò ſuam hiſtoriam dedicauit. Contemporaneus fuit Iuſtini alterius Philoſophi & martyris.

1 Pius hic Aquileienſis inter confeſſores, non Martyres ab aliquibus reponitur, & ſub Antonino Vero, qui Ant. Pium eſt proximè ſequutus. Scripſit duas epiſtolas, ritus quoſdam pios adhibuit ad decorum Baptiſmi & Euchariſtiæ.

Reſurrectionem Domini die dominica celebrari iuſſit. *Euſ. in Chron.* Hermes paſtor, Pij pont. frater. *Damaſ.* alijs familiaris tantum. Pauli diſcipulum facit *Volat.*

Martion Ponticus, qui docebat, legem non eſſe bonam, materiam rerum eſſe malam, & alia abſurda, & Gnoſtici auctore Prodico orti, qui ſibi ſummã quandam notitiam & perfectionem, licentiamque quidlibet agendi vindicabant, & turpiſſimè viuebant, ſuum virus dilatant. *Iren lib. 3 c. 4 Clem. Strom. 2. & 3.*

Martion docuit Chriſtum ſaluaſſe patres ante ſuum aduentum. *Cle Alex. lib. 2. Strom.* Sectatores Carpocratis, ſe quoque falſo nomine Gnoſticos appellarunt, hæreſim tetram & monſtroſam condentes ex Simone Mago, Menandro, Nicolao, &c. *Epiph.*

Taurus

Anni Chriſti.		*Anni mūdi.*
	11	
154	1 M. Pius. I. Aquileienſis an. 9. menſ. 4. dies 3.	4242
163	Vacat ſedes dies 4.	4251

Patriarchis.

Alexandriæ Celadio.

Antiochiæ Heroe ſecundo.

Hieroſolymis Iuliano an 2.

Caiano an. 2. Iuliano 2. an. 1.

Symmacho an. 1.

Caro an. 1.

Iuliano 3. an. 5.

Principibus.

Fuluio Antonino Pio Imp.

Vologeſe Parthorum.

Clodomero 4. Frācor. duce.

Anni Christi.		*Anni Mūdi.*	
			Taurus Berythius Platonicus, Meſomedes Cretenſis Lyricus poet. Apollonius Stoicus, & Baſilides Syropolitanus philoſophi & Veri Cæſ. præceptores. Rabbi Hakadoſch ſummi apud Hebræos nominis. *Seder Olam.* Scripſit ad Antoninum Higgeret Haſodot.i. epiſtolam myſteriorum. Ab vrbis ſuæ excidio an.120. primus ad Moſaicæ legis explanationem Miſna perſtrinxit, quod Iudęi velut ore Moſis traditum amplectuntur.
163	12 m M. Anicetus Syrus, an. 9. menſ. 4. dies 13.	4251	Eum ſecuti ſunt Bar Cappara, auctor libri, qui inſcribitur Taſaphta, R. Haia, R. Oſená, R. Simeon auctores librorum, qui appellantur Biriethoth & Mechiltoth. *R. Abraham in Cabba. hiſtor.*
172	Vacat ſedes di. 17. *Patriarchis. Alexandriæ Celadio, Agrippino an 12. Antiochiæ Heroe 2 deinde Theophilo an. 8. Hieroſolymis Iuliano tertio, Capitone an. 5. Maximo an. 3.*	4260	m Scripſit epiſtolam ad Galliæ epiſcopos, *Tom. 1 conc.* Clericos comam & barbam radere in clericatus inſigne iuſſit. *C. prohibete, diſt. 24. Polyd. Virg lib. 4. c. 8. de inuent.* hoc tamen inſtitutum Anacleto tribuit Nauclerus. Martyrio vitam finijt. *Damaſcenus.* QVINTVM bellum ſeu perſecutio Chriſtianorum in Aſia & Gallijs, per M. Antoninū & L. Commodum Ver. Impp. tūc martyrium paſſi ſunt Polycarpus Iohan. diſcipulus & Smyrnenſis epiſcopus, an. ętatis 80. qui Romam veniens hæreſes Valētini & Cerdonis repreſſit & extinxit. In Gallia plurimi, inter quos, *Iuſtinus* philoſophus & martyr, Apollonius Græcus, Apollonius ſenator, Fotinus primus Lugdunenſis

epiſcopus. *Euſeb.4.cap.13.& lib.5.cap.1.Grego.Turon.lib.1.cap.29.*

Fuit enim Ant. Philoſophus, qui quartus à Nerone perſecutus eſt Chriſtianos. Quod non tulit impune. Nam præter publicas calamitates, apoplexia correptus, cùm per triduum mutus languiſſet, tandem extinctus eſt in Pannonijs. Sic & L. Commodus frater tragico exitu periit, de quo hiſtorici.

Initio imperij Ant. Philoſophus, qui Pio ſucceſſit, collegam creauit fratrem Lucium Verum. Ac tum primum regnare duo Auguſti cœperunt. Poſt hos plurima monſtra imperio ſunt potita vſque ad Conſtantinum.

Tum ergo primum Romanũ imperium duos tulit æquo iure imperantes, cùm antea ſingulos ſemper habuiſſet Auguſtos. Nam Ant. Phil. inter ſe & fratrem imperiũ ęqualiter partitus eſt. *Eutrop.li 8.Iul. Capit. in M.Anton. Oroſ. lib.7.cap.18*

Mauri omnes prope Hiſpanias vaſtarunt. *Iul.Capitol.*

Apollonius ſenator primus Latinorũ pro Chriſtiana religione ſcripſit. *Hier.in Cat.*

Egeſippus hiſtoricus apud Rom. pontificem Anicetum viuit. *Euſeb. lib.4.cap.11.* Theophilus Antiochenus, Modeſtus, Apollinaris Hieropolitanus epiſc. qui fuit in hæreſi Chiliaſtarum, & ſcripſit cõtra Montanos, Muſanus philoſophus Cretenſis, doctores Eccleſiaſtici. *Euſ.lib.4.c.7.Niceph.lib.4.cap.9.10.& 11.*

Iſido-

Anni Chriſti. 172

Principibus.

Marco Aelio Aurelio Antonino Vero philoſopho an. 18. cum fratre L. Commodo Vero Antonino Imp.

Vologeſe Parthorum.

Clodomero 4. Frãcorum duce.

Anni mũdi. 4260

Anni Chriſti.		Anni mūdi.	
			Iſidorus Baſilidis filius, Ptolemęus, Secundus, Heracleon, Colobarſus, Marcus Valētiniani, Lucanus Martionis hæreſes reſuſcitant. *Iren. lib. 1. Auguſt. de hæreſ. Epiphan hæreſ 32. & ſeqq.*
			Fronto orator Marci in Latinis literis præceptor, Appianus Alexandrinus hiſtoricus, Athenæus, Macrobius, Athenagoras philoſophus Chriſtianus. Aſianus & Apollinaris Hieropolitanus epiſcopus, qui Apologetica Antonino obtulerunt. *Euſ.*
			Carpocratiani, qui vxores faciebant communes. Docitæ Caſſiani
172	13 * M. Soter (Sotericus Nicephoro) Fundanus, Campanus, an. 9. menſ. 3.	4260	cuiuſdam ſectatores, qui phantaſticum corpus Chriſto tribuebāt. Antitactæ, qui legem ſecundi Dei eſſe dixerunt, ideoque pietatis eſſe putarunt legi reſiſtere ſceleratè viuendo,
181	dies 21. Vacat ſedes dies 21.	4269	vt ſic primo Deo gratificarentur. *Clem. Alex. Strom. 2. & 3.*
	Patriarchis. *Alexādriæ Agrippino.* *Antiochiæ Theophilo, cuius extant aliqua opera, deinde Maximo an. 13.* *Hieroſol. Antonino an. 4.* *Valente an. 1.* *Dulichio an. 2.* *Narciſſo an. 1.*		* Scripſit duas epiſtolas, prima eſt de fide. *Tom. 1. concil.* Reſtituit (Nam Anacletus iam inſtituerat) vſum ſolemnis copulationis deſponſatorū, quæ fit benedicente ſacerdote. Eius martyrij nulla mētio apud Damasū. Bellum Parthicum cum Vologeſe, de quo Marcus & Lucius Veri triumphant. Bellum Marcomānicum. *Oroſ. lib. 7. c. 5. Ter. in Apol. cap. 15 Iulius Capitol.* Circa an. Do. 178. Indi ad Demetrium Alex. epiſcopum nuncios ablegarunt, petentes, vt doctores ad ſe mitteret. Mittitur Pantenus, qui ibi Euangeliū D. Matthei Hebraicis

literis a D. Bartholomæo deſcriptũ inuenit, & Alexandriam deportauit *Hiero in vita Pantheni.*	*Anni Chriſti.*	*Principibus.*	*Anni mũdi.*
Apud Bracmanes & circum ea loca Pantenus religionem docuit. *Hiero. epiſt. ad Magnum.*	181	*Solo M. Aelio Aurel. Antonino Vero.*	4269
Aurelius Antoninus philoſoph⁹ ex pluuia miraculoſa & fulmine precibus Chriſtianæ legionis, quæ poſtea fulminatrix ab eo dicta eſt, impetrato, in bello Marcomannico perſecutionem inhibuit. *Tert. in Apolo.* Commodus filius, quòd Marciam quandam concubinam, quæ Chriſtianis fauebat, amaret, in pace reliquit Eccleſiam. *Xiphilinus.*		*Vologeſe Parthorum.*	
Egeſippus in itinere, quod Romam verſus ex Aſia habuit, plurimos epiſcopos conuenit, & eandem fidei apud omnes doctrinam deprehendit. *Euſ. lib. 4. cap. 21.* Inſignis Dei benedictio. Libru ſcripſerat, in quo omnes actus eccleſiaſticos à Paſſione Domini vſque ad ſua tempora complectebatur. *Hieron. in Catal.*		*Faraberto Franc. duce.*	
Euſebius aſſerit eum ſuo tempore omnium manibus fuiſſe tritum. Sic ſuo idem Hieron.			
Chriſtianos ſub Antoninis conſueuiſſe celebrare memorias Sãctorum martyrum, agereque annos & ſolemnes conuentus ad eorum ſepulchra, apparet ex Euſebio *lib. 4. cap. 15*			
Soterem mirè laudat à beneficentia erga pauperes & hoſpites, & doctrina Dionyſius Corinthius in epiſtola ad Romanos ſcripta. *Euſeb. lib. 4.*			

Symma

Anni Chriſti.		*Anni mūdi.*	
			Symmachus ex Samaritano Iudæus & Ebioneus ſacra Biblia tertius poſt 70. interpretes in Græcam linguam tranſtulit. Nam vixit ſub M. Antonino Vero, cùm Theodotion circa initium Commodi ſecundi non niſi agnitus ſit. *Epiph. lib. de pond. & menſ.* Nonnulli quidem Theodotionem Symmacho poſtponunt. Sed veteres hunc ſeruant ordinem in nominandis verſionibus, vt *Euſ. li.* 6. c. 16. & 17. Hieron. paſſim.
181	14 n M. Eleutherus Nicopolitan⁹ Græcus, an. 15. menſ. 3,	4269	n Vnica eius extat epiſtola ad Galliç prouincias. Effecit, vt magna Britāniç pars ad Chriſtū accederet. Eius martyrij non meminit Damaſus.
196	dies 2. Vacat ſedes dies 5. *Patriarchis.* *Alexandriæ Iuliano an. 10.* *Demetrio an. 43.* *Antiochiæ Maximo, deinde Serapione an. 22.* *Hieroſolymis Narciſſo, deinde Aelio, an. 2.* *Germanio an. 4.* *Gerdio an. 5.* *Narciſſo iterum an. 20.*	4284	Prima Chriſtianorū ſiue fideliū ſchola apud Alexandriam, quā tum tēporis, ſcilicet ſub Cōmodo, moderabatur Pantenus, ex eo, quod ab antiquo (.i. ab Eccleſiæ crepundijs) ſacrarum literarū doctrina & exercitiū illic vigebat. Pāteno ſucceſſit Clemens Alex. Deinde Origenes. *Nice. lib. 5. cap. 18. Euſeb. lib. 5. cap. 9. & 10. Hieron. in catal.* Ad eius inſtar inſtitutæ cenſentur eccleſiæ collegiatæ. Marcus quidē Euangeliſta inſtituerat, vt illic eſſent perpetui doctores. *Hier. in catal.* Sed hoc intelligitur de catechiſtis, qui ſimpliciter ſummam & elementa fidei docebant. Nam Pantenus philoſophus Stoicus cœpit fuſius de Theologia diſputare aduerſus Hæreticos. Deinde Clemens Alex. & Origenes. In ea docebantur Symbolum, Decalogus, oratio Dominica. *Tert. lib. 4. contra Martio. Socrates in hiſtor.*

Irenæus Lugduneſis epiſcopus Fotini ſucceſſor. *Euſeb.lib.5. cap. 6. & ipſe lib.3.c.3.* Quem Græcè ſcripſiſſe teſtatur Hieron. in 36. Ezech. & inter auctores Græcos connumerat Dionyſius Corinthius. *Hieron.in catal.cap.37.Euſeb.lib.4.cap.22.*

Melito Sardenſis Frontonis oratoris diſcipulus, qui Marcum Imp. literis erudiuit. *Euſeb.lib.2.cap.22. & 33.* Philippus & Pinytus Cretenſis, Bacchylus Corinthius. *Ibid.*

Theodotion Ponticus (ſiue Epheſinus vt ait Trithem.) primum Marcioniſta, demum circumciſione Iudæus factus, vniuerſa Biblia ſacra ex Hebræo in Græcum quartus poſt 70. tranſtulit. *Epiphan.lib.de menſ. & pond.* Quidam ex nominis ſignificatione eundem putāt cum Ionathan Chaldæo paraphraſte.

An. 188. abſoluta eſt pars illa Talmud à Iudæis, quæ inſcribitur Miſna, altera perficietur an. 505. Miſnæ ſapientum primus fuit Simeon iuſtus, qui Chriſtum vlnis excepit, poſtremus R. Hakkados Antonino charus. *Elias in Tiſbi.* Qui Ribbi nomine intelligitur in Talmud. *R. Moſe.*

Hinc cœperunt doctores, qui Amoraim, quorum primus Rabba, poſtremus Rab. Aſe an. 426. *Ibid.* Hinc Rabbenu Hakkados Miſnæ, Rab. Aſe Ghemaræ ſcriptores & auctores ſolent dici.

Voluſius, Metianus, Saluianus, Iulianus, Scæuola Iuriſconſulti, Iul. Pollux, Aphthonius, Philoſtratus.

Lucius

Anni Chriſti. 196

Principibus.

M. Aelio Aurel. Antonino cum fil. L. Antonino Commodo 2. poſtea ſolo Commodo Imp. an. 13.

Vologeſe Parthorum.

Faraber. Franc. duce.

Anni mūdi 4284

Ann: Chriſti. 196. | Anni mūdi 4284.

Lucius Rex Britanniæ inſulæ primus omnium Regum prædicationibus Fugatij & Damiani fidē Chriſti amplectitur. *Naucl. & Polyd. lib. 2. de Angli. rebus.* Inde Britannia omnium regionum prima publicè fidē Chriſtianam profitetur ad Diocletianum Imp. vſque, ſub quo omni ferè religione extincta, ad idololatriam redijt.

Montanus & Apelles (quem Theodoton nominat maximum hæreticorum) cum Priſcilla & Maximilla Cataphrygum hæreſim ſpargunt, Negantes Chriſtum verum hominem, matrimonia diſſoluentes, &c. *Euſeb. 5. cap. 15. & 18. Auguſt. in Catal. hær. Epipha. in Panario.*

Hæreſis Encratitarum, id eſt, continentium, prohibentium nubere. iubentium abſtinere à carnibus & vino, Tatiano, & Seuero auctoribus, de quibus intelligendum eſt cap. 4. Pauli Timoth. 1. *Euſeb. libr. 4. cap. 6. Epiphan. hæreſ. 45. Hieron. in Amos.*

Rhodon. *Euſebius libr. 5. cap. 13.* Zeticus, *cap. 16.* Miltiades, *cap. 17.*

Sine ſeditione manſit Imperij adminiſtratio ab Auguſto ad Marcū Antoninum. Poſtquam autem Cōmodus eius f. improbitate ſua imperium commaculauit, inſidijs non tantum de medio ſublatus eſt, ſed & ſeditiones continenter extiterunt. *Suidas in Cæſare.*

Bibliotheca magna noſtrorum ſollicitudine compoſita, capitolio fulmine icto, dum L. Ant. Commodus imperaret, cōflagrauit. *Honor.*

Ita in medijs crucibus noſtri bibliothecas inſtruebant, è quibus Clementis, Iuſtini, Ignatij, Egeſippi, Irenæi, & aliorum Sanctorum opera accepimus.

Lucio Britannorum regi doctores Fugatium & Damianũ Eleutherius deſtinauit. *Beda hiſt. lib. 1. c. 5.*

o Poſt Pertinacem Didius Iulianus prim⁹ data pecunia imperium mercatur. Quare ad prætorium deducebatur, nec ſenatu præeunte, nec alio legitimo ſatellitio, ſed ijs duntaxat militibus, qui eum in honore conſtituerant, per vim pallatium illi, cũ omni eius penu, tradentibus, qui & eum poſteà ſuſtulerunt. *Zoſim. libro primo.*

Seuerus Angaro Oſroënorum rege & liberis eius in deditionem acceptis, Arabiam fœlicem vaſtat, Adiabenos vincit, fortuna magis quàm conſilio ad Parthorũ fines nauibus delatus Artabanũ Cteſiphonte expulit, vrbem cepit. *Herodi.*

Victor Latinorum ſecundus poſt Apollonium multa ſcribit. *Hiero. in catal.* Eius extant duæ epiſtolæ, vna parænetica ad Afros, altera ad Theophilum Alexand. Martyrio vitam finijt. *Damaſus.*

Sextus & Iudas Chronographus Theologicè ſcribunt.

Prima inter eccleſiam Romanã & Aſianam diſſenſio atrox, propter diem Paſchatis, & ieiunij, in qua Aſiana tanquam hæretica à corpore vnitatis ſciſſa eſt. *Euſe. 5. c. 23. & 24.*

Prætendebant quidem Aſiani Apoſtolo

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
	15.	
196.	o M. Victor I. Apher, an. 10. menſ. 3. dies 10.	4284
206.	Vacat ſedes dies 12.	4294

Patriarchis.
Alexandriæ Demetrio.
Antiochiæ Serapione.
Hieroſolymis Narciſſo iterum.

Principibus.
Solo Commodo, P. Aelio Pertinace. Did. Iuliano, L. Septi. Seuero, qui quintus à Nerone Chriſtum eſt perſecutus, ex ord. ſucceſſio. Impp. an. 18.
Artabano Parthorum vltimo.
Sunno Fran. duce.

Anni Chriſti. 206.

PRIMVM poſt Apoſtolorum tempora concilium Cæſarienſe in Palæſtina à Theophilo & alijs epiſcop. de die Paſchatis. Euſe. 5. c. 22. & ſeqq. ſub Aelio Pertinace. Beda in Chron.

Deinde Romanū. Gallicanum. Ponticum. Achaicum. Ibid.

ANNVS Domini 200. ſub dimidiatum Victoris pontificatum, quando primum poſt Apoſtolorū tempora cōcilium Cæſarienſe in Palæſtina: & Artaxerſes Perſa, Artabano Partho necato, Perſis gloriā imperij, qua ab Alex. Magno caruerant, reſtituit, vſq; ad Saracenos, qui Hormiſdā an. 623. interfecerunt, Heraclio imperante.

Anni mūdi 4249

poſtolorum Ioannis & Philippi traditionem, ſed non obſeruabant eos propter Iudæos, hoc vel conſtituiſſe vel potius toleraſſe, quod Synagoga eſſet cum honore ſepelieda. Mirum autem eſt Centuriatores ita eſſe deſperatos, & planè ſpiritu Satanę poſſeſſos, vt ſanctum Victorem, quem Deus ipſe martyrij palma honorauit, hîc myſterium iniquitatis prouexiſſe, ac filium perditionis conſtituiſſe atque formaſſe blaſphement. Præterea quanti eſt flagitij, propter odium Romanæ & Chriſtianæ ſedis, ſuſcipere defenſiouem Aſianorum Iudaizantium, qui publicè in concilio Niceno & alijs, quæ iſti ſe recipere dictitant, damnati ſunt. Eſt etiam impietas pluſquam Diabolica centuria ſexta & ſeptima, hoc ſolo nomine laudare Anglos & Scotos, quod ob hanc, quam ſciunt eſſe Quartodecumanorū hæreſim, anathemati à prædicto concilio ſubiectam, ſeſe epiſcopis cum D. Gregorio, & alijs Ro. pont. ſentiētib oppoſuerint. Nā illud eſt tenebras dicere lucē, &c. Deinde quorſum iſti Quartodecumanos laudāt, quādo nec 14. luna cum ipſis more Iudaico poſt ęquinoctium vernum, nec cum Catholicis Dominico proximo ſequēte celebrent.

Pantenus Stoicus à Demetriano Alexandrino Epiſcopo in Indiam mittitur, vt Chriſtum apud Bracmanas Gymnoſophiſtas & alios gentis illius philoſophos philoſophus ipſe prædicaret, apud quos cum Euangelium

lium ſecundum Matthæum Hebraicis literis ſcriptum prædicaret, ipsũ reuertens Alexandriam ſecum detulit.

Anni Chriſti.

100. Nota in hoc primo Chriſtiano poſt Apoſtolorum tempora concilio enituiſſe Romanæ Eccleſiæ ſupra omnes primatum. Nam in epiſtola Theophilus Cæſarienſis epiſcopus, qui præfuit cũ Narciſſo Hieroſolymorũ, recitat ſe accepta auctoritate à pontifice Rom. concilium conuocaſſe.

Victoris auctoritatem prætendebat Artemon hæreticus. *Euſeb lib.* 5. *cap.* 28 ſed falſo. Nam Theodorum coriarium Byzantinum eadem cũ Artemone docentem, ab Eccleſia ſtatim eiecerat. *Idem.*

Gallia tota ferè Chriſtiana efficitur, ſub Seuero Imp. Vniuerſę enim multitudines & domus totæ ad fidem accedebant, quiduis facere & pati paratæ. *Niceph. lib.* 5. *c.* 2.

Contra Seuerum Niger & Albinus imperium inuadunt. *Zoſimus lib.* 1.

Seuerus Cteſiphontem, Babylonemque cepit & Arabiam vniuerſam ſubdidit. *Ibid.* Iudaicum quoddam bellum confecit, & Iudæos ſub graui pœna fieri vetuit. *Euſeb. Chron. Spartia.* Seueri filio Senatus Iudaicũ triumphum decreuit. *Spart.* 200.

Anni mũdi.

Hoc ſecundo centenario ſuperiores doctores Doctrinã ſanam, quam hodie hæretici oppugnãt, continuarunt.

Liberum arbitrium, *Iuſt. q.* 103 *Iren. toto c.* 72. *lib.* 4. *Theophilus lib.* 2. *ad Autoly. Athenag. Clem. Alexan. In parænetico, Stromat. libr.* 2.

Gratia Dei, Iuſtificatio, fides. *Clem. Strom. lib.* 1. 3. 4. *In pædagogo & cæteri, qui vbiq; Chriſti meritũ extollunt.*

Opera. *Clemẽs lib.* 5. *Strom. Gratia ſaluamur, ſed non abſq; bonis operib. li.* 6. *Quãdo audimus, Fides tua te ſaluam fecit, nõ accipimus eum dicere abſolutè eos ſaluos futuros, qui comodocunq; crediderint, niſi facta quoq; conſequantur. Theoph. lib.* 2. *ad Autoly. Tatianus.*

Pœnitentia. *Clem. Strom. li.* 2. *& in Parænetico. Alij vbiq;*

Alie-

Anni Chriſti.

Alienã fidẽ in baptiſmo prodeſſe. *Iuſt. in Reſpõſ.* Miſsã eſſe ſacrificium. *Iren. lib. 4. c. 32. Iuſt. contra Tripho. Alex. pontifex in ſua decretali.*

Virginem eſſe aduocatam. *Iren. lib. 5.* Sancti. *Iuſt. q. 28. Quin & in 2. Apol. aperte fatetur Chriſtianos colere totũ exercitum bonorum angelorum.*

Primatus Romani pont. *Iren. lib. 5. Epiſcopi illius temporis in hiſtoria Victoris apud Euſe. lib. 5. hiſt. Eccl. & in concilio Palæſtino.*

Signum crucis. *Iuſt. contra Trypho. & q. 118.*

Martyrium magni eſſe meriti. *Clemens in Strom. eſt expurgatorium peccatorum.* Virginitas. *Dionyſ. Corinthius apud Euſeb. lib. 4. cap. 23.*

Miſſæ ritus. *Iuſt. 2. Apolog. Clemens Strom. lib. 7.*

Baptiſmi chriſma & ceremonię. *Iuſt. q. 136. Ire. li. 1. c. 18*

Prætereo ſummorum Pontificum Anacleti, Euariſti, Alex. Sixti, Teleſphori, Higini, Pij, Aniceti, Soteris, Eleutherij, Victoris, qui in hanc centuriam cadunt, teſtimonia, vt hæreticis ſuſpecta, quorum epiſtolæ ſuum habent locum tom. 1. concil & à Turriano doctiſſimè contra Centuriatores authẽticæ demonſtrantur. Cætera ab iſtis improbata probant omnes huius ſæculi auctores, vt non rogati Centuriatores confitentur, Cent. 2. c. 4. de doctrina col. 56. & ſeqq. cap. 6. de ceremonijs & ritibus col. 109. & ſeqq. cap. 10. de Epiſcopis & doctoribus, columna 196. & ſeqq. niſi quod, vt conſcientiæ furias placent, inclinationem doctrinæ, næuos, incommodas opiniones, ſtipulas & errores doctorum, huiuſmodi fuiſſe ſcribunt. Deniq; qui hac ætate Sacramentarios, Simonem Magum, et veteres alios hæreticos refellunt, abunde Caluinitis reſpondent.

P RElıquit duas epiſtolas, vnam ad epiſcopos Siciliæ, alteram ad Aegypti. *tom. 1. conc.* Rei magis diuinæ, quàm humanæ intentus. *Platin.* canones tulit de annua ſaltem laicorum communione circa Paſchatis feſtum. Eius martyrij nullam mentionē facit Damaſus.

SEXTVM bellum per Seuerum & Aurelium eius filium an. 205. in quo patiuntur Leonides Orig. pater, Calixtus PP. & pleriq; alij in Africa & Aegypto maximè. *Euſeb. lib. 6. cá. 1. Oroſ. 7. cap. 17.*

Hippolitus, Clemens Alexandrinus Pantæni diſcipulus, Ammonius philoſophus ad mortē vſq; Chriſtianus, duo Origenis præceptores. Victor Capuanus. *Euſe. lib. 6. c. 2. 10. 14. 15. & 16. Niceph. lib. 4. c. 12.*

Papinianus, Aſylum iuris, quem Antonino & Getæ filijs Seuerus reliquit; Caſſius, & Marcellus Iuriſconſulti. Velleius Paterculus hiſtoricus.

Heraclius in Apoſtolum compoſuit enarrationes. *Hier. in catal.* Primus id argumenti genus aggreſſus eſt. *Niceph. lib. 4. c. 35.*

Maximus, Candidus, Appion, Sextus, Iudas ſcriptores Chriſtiani. *Hieron.*

Natalius confeſſor, quem Zepherinus excommunicauit, quòd ſe adiunxiſſet Aſclepiadoto & Theodoto hæreticis. *Euſe. lib. 5. c. 28.*

Seuerus Byzantium, quam poſtea Conſtantinus Magnus reſtaurauit, euertit, & in pagi formam redegit.

Anni Chriſti.	TERTIVM SAECVLVM.	*Anni mūdi.*
	16.	4294
206.	P M. Zepherinus (ſiue Seuerinus) Romanus. an. 7. menſ. 7. dies 10. Vacat ſedes dies 6.	4302.
214.		
	Patriarchis.	
	Alexandriæ Demetrio.	
	Antiochiæ Serapione.	
	Hieroſolymis Narciſſo iterum, deinde Alexandro an. 39.	
	Principibus.	
	L. Septi. Seuero cū fil. Aurelio Baſſiano Antonino Caracalla imp.	
	Artabano Parthorum vltimo.	
	Sunno Fran. duce.	

Anni Christi.

04.

220.

17.

q M. Calixtus I. an. 6. menſ 1. dies 10.

Vacat ſedes dies 6.

Patriarchis Alexandriæ Demetrio.

Antiochiæ Aſclepiade an. 6. deinde Phileto an. 11.

Hieroſolymis Alexandro.

Anni mũdi.

4302.

4308

git. *Herodia.* vallum in Britannia per 132. millia paſſuum à mari ad mare per vniuerſam inſulam duxit. *Euſe. Chron.*

Chriſtianos ſub graui pœna fieri vetuit. *Spart.* Octo primis annis imperij non ſolum æquus & beneficus Chriſtianis fuerat, ſed etiam vulgo in eos furenti palam reſtiterat. *Tert. ad Scapulam, qui liber eſt de hac 6. perſecutione.*

Motæ perſecutionis pœnas luit. Nam vix triennio in imperio cum filio adhuc puero completo, à militibus diſcerpitur; conclamantibus cunctis ioco, Ex peſſimo genere ne catulum quidem habendum. Poſteà omnes, qui quoquo modo ſe ei adiunxerant & amici fuiſſe videbantur, capti, occiſi, tracti & in cloacas abiecti. *Victor & Capitolinus*

Artabanus Parthorum rex à Caracalla victus, deinde ab Artaxerſe Perſa. *Herodian.*

Artaxerſes ſiue Aſſuerus imperiũ Perſarum reſtituit ſub Antonini poſteris, quod denuo per Iſmaelitas deletum fuit. *R. Abra. in Cab. hiſt.*

q Reliquit duas epiſtolas decretales. *tom. 1. conc.*

Primus Eccleſiam in honorem B. Virginis ædificauit in Tranſtyberina regione. *Polyd. lib. 5. c. 6. & lib. 8. cap. 1. Plat. Sabel.*

Ieiunia quatuor temporum, in quibus ordines ſacri conferrentur, inſtituit, cum antea in anno ſemel tantum, id eſt, menſe Decembri clerici promouerentur. *Plati. Polyd.*

Ter-

	Anni Chriſti.		Anni mũdi.
Tertullianus centurionis proconſularis filius D. Cypriano Latinorũ ſcriptorum princeps. *Niceph.* 4 *ca.* 12. *Iorna. de temp.* Origenis æqualis, tertius è Latinis ſcriptoribus. *Hierony. in Catal.* Nempè ante eum ſcripſerãt Latinè Apollonius Senator & Victor Pontif.		*Principibus.* *Aurelio M. Baßiano, Antonino Caracalla, an. 6. poſt eũ Opilio Macrino Impp. Artaxerſe Perſarum primo rege an. 41. Hilderico Franc. duce.*	
Se initio à Montaniſtis, quorũ magna erat pietatis ſpecies, decipi paſſus eſt. Vnde & contra Eccleſiam 4. libros ſcripſit, De Monoganna, De cibis Iudaicis & de Ieiunio contra Pſychicos (ſic Catholicos nominãs) De pudicitia, De fuga in perſecutione: verum poſt, Eccleſiaſticæ præſcriptionis vi conſiderata, reſipuit & Montanum eiuſque æmulos in Hæreticis numerauit, libro de præſcriptionibus.			
Origenes ſecundus Eccleſiæ magiſter poſt Apoſtolos. *Hieron.* cuius ſcripta corrupta ab hæreticis. Vnde illa diſſenſio inter Chryſoſtomum & Theophilum Alex. Sex millia librorum ſcripſit. *Epiph.*		*18.*	
Caius Orig. diſcipulus.	220.	* M. Vrbanus I. Romanus, an. 4. menſ. 10. dies 12.	4308
* Epiſtolam ad vniuerſos epiſcopos reliquit. *Tom. 1. concil.* Martyrio abſumptum eſſe ipſa tempora, quæ Chriſtianis horribilia fuere, tum omnes penè hiſtorici declarant.	224.	Vacat Sedes mẽſ 1.	4312.
Tryphon Origenis auditor.		*Patriarchis Alexandriæ Demetrio. Antiochiæ Phileto. Hieroſolymis Alexandro.*	
Sub Vrbano primum Eccleſia Rom. prædia poſſidere cœpit, quorũ prouentibus alebat Eccleſiæ miniſtros, & eos, qui martyrum geſta cõſcribebant. *Petrus de Natal.* Ea qui violaſſet vel alienaſſet, excõmunicationi			

Anni Chriſti. | *Anni mũdi.*

Principibus.
M. Antonino Beſtia Cog. Heliogab. Imperat. an. 4.
Artaxerſe Perſarum.
Hilderico Franc. duce.

tioni ſubiecit Vrbanus. *In eius epiſt. decretali.* Vtendum in ſacris, vaſis argenteis & patenis, quæ prius erant vitrea, ſanxit. *Damaſus.*

Minutius Fœlix. Ro. cauſidicus *Sabel. Hieron.*

Antonius iſte Heliogabalũ (Deum à ſe fictum, à quo & cognomẽtum retulit) in Palatino monte conſecrauit, eique templum fecit, ſtudẽs in illud omnia Romanis veneranda transferre, præterea Iudæorum & Samaritanorũ religiones, & Chriſtianorum deuotionem eodẽ tranſferre cogitans, vt omnium culturarum ſecretum Heliogabali ſacerdotium teneret, omnes deos ſui dei miniſtros eſſe dicens. *Lampridius.*

Alexander Mammeæ Abagarũ ſiue Artaxerſem regem Perſarũ vicit, *Herodia.*

19.

224. r M. Pontianus Romanus ann. 9. menſ. 5. dies 2. — 4312. r Huic theſauros ſuos legaſſe ferunt Alexand. Seuerum, qui ita piè ſentijt de Chriſto, vt eum inter Deos referret; ac templum ei conſecrare ſtatueret. *Lamprid. in eius vita.*

234. Vacat ſedes dies 10 — 4322.

Reliquit duas epiſtolas ad vniuerſos fideles. *tom 1 concil.* In exilio Sardinienſi extinctus eſt.

Patriarchis.
Alexandriæ Demetrio. Antiochiæ Phileto, deinde Zebenno an. 10.
Hieroſolymis Alexandro.

Mammea mater Alexandri Imperatoris, ab Origene Antiochiæ religione Chriſti imbuitur. *Suidas in Orig.*

Alexander in Perſas profectus de Artaxerſe rege triumphauit, tumque Perſæ primum ſerui apud Romanos fuerunt. *Lamprid.*

Vlpianus eius conſiliarius & ſcrinij magiſter, Pomponius, Gordia-

nus, Sabinus, Hermogenes, Aphricanus, Modeſtinus, Celſus, Marcellus omnium optimus, Iul. Paulus, Venatus, Alphænus, Florentinus, Martianus, Calliſtratus, Venuleius, Triphonius, Metianus, Proculus, Seuerus omnium doctiſſimus, Seuerianus omnium ſanctiſſimus, inſignes iuriſconſulti, quondam auditores Papiniani, Alexander Aphrodiſeus philoſophus. *Spartia.*	*Anni Chriſti.* 234.		*Anni mũdi.* 4312
Dion Caſſius Nicæus, hiſtoriam annor. 981. ab vrbe ad Chriſti 231. cõtexuit.		*Principibus.* *Aurelio Alexan. Seuero fil. Mammeæ Imp. añ. 13.* *Artaxerſe Perſarum.* *Hilderico Franc. duce.*	
Arabia publicè fidem recipit. Nã Origenes literis Principis Arabum à Demetrio Alexand. epiſ. poſtulatus aulam Ducis conuertit. *Euſebius libr. 7 cap. 5.*			
Mammea Alex. Imp. mater Chriſtiana, ſaltem Chriſtianis fauet & ab Origene in fide confirmatur. *Idem lib. 6. cap. 21.*			
Alexand. Seuerus in larario ſuo maiore ſacra facere erat ſolitus, inter ſtatuas ſuas, Chriſti & Abrahami imagines habens, in minore autem Virgilij, Ciceronis, Achillis, & magnorum virorum. *Lamprid.* Iudæis, quibus etiam fauebat, priuilegia ſua reſeruauit. *Idem.*			
In Aula ſua doctiſſimos fouebat. *Idem.* Pueros alimentarios Mammeas & Mãmeos è matris nomine inſtituit. *Lamprid.*			
Cyriacum Pontiani ſucceſſorem aliqui faciunt ann. 1. menſ. 3. diebus 13. quem & ideò ſublatum narrant de pontificum ordine, quod inuito Ro-			

Anni Chriſti.

208

ſ M. Antherus Græcus an. 5. menſ. 1. dies 12. Vacat ſedes dies 13.

Patriarchis.

Alexandriæ Heracla an. 14.

234. *Antiochiæ Zebenno.*

239. *Hieroſolymis Alexandro.*

Principibus.

Seuero & poſtea Iul. Maximino, an. 3. cum filio Imp.

Artaxerſe Perſarum.

Hilderico Fran. duce.

CONCIL. *Carthag. 1. circa hæc tēpora, de baptiſmo hæreticorū. Cyp. epi. ad Iubaianū Aug lib. 4. de baptiſ. cap. 6.*

Anni mūdi.

to Romano clero, epiſcopatu ceſſerit, & cum exercitu 11000. Virginū Coloniam Agrippinam profectus ſit, ibi martyr cum illis factus, (*in perſecutione fortaßis deciana*) *Faſcic. temp. Nauclerus, Bergomenſis, Henricus Erford.* Has tamen Virgines, ſi quidem illæ ſunt de Britannia profectæ cum Vrſula Coloniam, in Attilæ expeditione cæſas memorat ann. 453. Leone 1. pont. & Martiano imp. *Guiliel. Nangiac.*

Alexandri tutor Vlpianus collegit veterum principum aduerſus Chriſtianos edicta, vt rabiem iudicum aduerſus eos inflammaret. *Lactant.* In Mauritania Tingit. res fœli-

4322 citer geſta per Furium Celſum, in Illyrico per Varum Macrinum, in

4327. Armenia per Iunium Palinatum. *Lamprid.*

ſ Reliquit reſcriptum ad epiſcopos Beticæ & Toletanæ prouinciæ. *Tō. 1. conc.* per notarios res martyrum accuratè deſcripſit, & in Eccleſiæ ærarium repoſuit. E quo fortè hauſta ferè ſunt, quæ hodiè de Martyribus geſta nouimus. *Vuicelius in Roman. pont. Epitome.* Martyrio vitā finiſſe, vt & ſequentes, Fabianum, Cornelium, Lucium, Stephanum & Xiſtum ipſa perſecutionum tēpora & omnes penè hiſtorici declarant.

SEPTIMVM bellū in Chriſtianos, præſertim doctores, epiſcopos, & cæteros Eccleſię præſides per Maximinum, cuius cum imperio cœpit & deſijt. *Euſebius libro 6. cap. 19.*

	Anni Chriſti.		Anni mũdi.
Oroſ.lib.7. cap. 19. Iul. Capitolin. Luit Deo pœnas. Nam cum vix triennium in imperio compleuiſſet, à militibus iugulatur (*Victor*) ad Aquileiam. Ita Maximinus à Nerone ſextus Chriſtũ perſequitur. ficta acta Chriſti & Pilati vulgat, quæ in ſcholis docerentur. *Euſ.*	239. 252.	*21.* † M. Fabianus mirabili electione. *Euſe.* 6.c.20. (Græcis Flauianus) an. 13. dies 11. Vacat ſedes dies 6.	4327. 4340
Primus è corpore militari ſine Senatus auctoritate Imperator factus eſt. *Iornand.* Germanos vicit, amicos Alexandri crudeliter necauit. Duo Gordiani in Africa Impp. facti, à Capelliano Maurorum præfecto cæduntur. Hinc mox Pupienus & Balbinus à ſenatu creantur, addito Gordiano iuniore puero annorum 13. ad ſedandum populi ſeditionem. Cenſorinus ſcribit librum de die natali. *Ipſe c.15. libri ſui.* Iulius Aphricanus Hiſtoricus. *Euſeb. lib. 6. c. 2.* Gemianus ſiue Geminus. *Hier. in cat. Euſeb in Chro.* Heraclas Origenis diſcipulus. *Euſeb. lib 6.* Euſeb. Alex. homiliarum vetus ſcriptor, vt de die Dominico, vt de Sanctis colendis. Quem Anterus in ſua epiſt. tranſlatum ſcribit è parua ciuitate in ſedem Alexandrinam. † Tres reliquit epiſtolas. *tom 1 conc* ad eum ſcripſit Origenes pœnitentiam agens, quòd multa malè ſcripſiſſet, & cauſas temeritatis in Ambroſium referens, quòd ſecreto edita & non ſatis expenſa in publicum protuliſſet. *Hieronym. in Apologia ad Pam-*		*Patriarchis.* *Alexandriæ Heracla, deinde Dionyſio an. 17.* *Antiochiæ Zebenno. deinde Babyla an. 12.* *Hieroſolymis Alexandro.* *Principibus.* *Iul. Maximino, & poſt eum Pupieno, Balbino, ann. 1. & Gordiano Iuniore ann. 6. ſimul Imp poſtea Philippo cũ fil. Imp. ann. 5. & tandẽ Decio Imp ann. 2. Artaxerſe, deinde Sapore an 31. Perſarum.* *Hilderico Franc. duce.*	

Anni Chriſti.		Anni mūdi.	
			Pammac. & Ocean. vbi Origenis errores recitat.
252.	*CONCIL. Philadelphiæ in Arabia cōtra Beryllum. Trip. lib 6. c 20.* *Arabianum, cui vt ſuperiori interfuit Orig. Euſeb. lib. 7. c. 37.*	4340	Martyrologia conſcribenda curauit, Martyribus cœmeteria parauit. Ritum ſacri Chriſmatis diſpoſuit, alioqui ab Apoſtolis inſtitutum. *ex Dionyſ. de Eccleſ. Hier.* ſub Decio patitur *Onuph.* Gordianus aperto Iano contra Perſas bellum mouet. Saporem regem vincit. Vrbes plurimas recipit. *Iul. Ca. Eutrop lib.* 8. Parthi Armeniā occupant fugato rege Tyridate, liberis eius in deditionem acceptis. *Pomponius.* Philippus Arabs, primus Imperatorum Chriſtianus, baptiſatur ſimul cum fil & Seuera coniuge. In vigilijs Paſchæ ab Eccleſia repulſus, ab epiſcopo, nec prius admiſſus, quā peccatum homicidij, vt videtur, cōfeſſus, inter pœnitentes ſtaret. *Sabel. Enn 7. lib. 7 Euſ. 6 cap 24. Oroſ. 7. cap. 20. & Caßi.* Gazas Imperatorias tradidit Fabiano, qui idcirco à Decio Imperat. interfici iubetur. *Io. Mairius tract. ſchiſ. Sabel. & Bergomenſis libr.* 8. Imperij Philip. an. 2. completus eſt annus 1000. Vrbis, quo ſeculares ludi, ea pompa & magnificentia, qua antehac nunquam, celebrati ſunt. *Pompon. Lætus. Iul. Capitol.* Anno 1000. vrbis religionē profitetur, & vt milleſimus annus vrbis cōditę non Idolis, ſed Chriſto cōſecraretur. *Phreculphus in Chron* Sapori Perſæ Armenia maior, quæ magna ex parte Chriſtiana erat, ceſſit. Vnde Armenij religionis

ergo à Perſis multa paſſi, Gregorio pontifice.

Amicitiam cum Sapore Perſarũ rege init, Artaxerſis ſucceſſore, qui Parthis eripuerat imperium, & ad Perſas ſuos tranſtulerat. Circa hæc ergo tempora nouum Perſarum regnum cœpit. *Zoſim. lib.* 2. Vrbem in Thracia de ſuo nomine condit.

Sub eo magna vrbis pars in ludis ſæcularibus propter nocturnos ignes conflagrauit.

Quirinus Philippi f. inſtituit epiſcopatum Laureacenſem in Auſtria ad Anaſum fl. quem poſtea Attila euertit. Tandemq; ob confeſſionem Chriſti temporib. Diocletiani ſubmergitur. *Prudent.* περὶ στεφάνων.

OCTAVVM bellum ſeu perſecutio Chriſtianorum à Decio religionis face ſæuiſſima in odium Philipporum excitatur, quanquam eius edictũ anno vno præceſſiſſet & durat vſque ad Galienum: obierunt Fabianus, Cornelius, Serapion, Macarius, Babylas, Alex. Hieroſolymit. qui Bibliothecam nobilem Hieroſ. conſtruxit. (*Euſeb. lib.*6.*c*.21.) Theophilus Antiochenus, Agatha, Saturninus Epiſcopus Toloſæ ac infiniti alij toto orbe *Euſeb.* 6.*c*.28.& 30 *Eutrop. lib.*9 Hanc Opta. lib.3 comparat Leoni Danielis. cap.7. Eam Deus vltus eſt peſtilentia per vniuerſum Imperium Roman. in 10. vel 15. annos immiſſa. *Eutrop lib.* 9. *Cypr. lib. de mortalitat.*

Quin & ipſe Decius cum ne biennium quidem integrum imperaſſet, mox

Anni Chriſti.		Anni mũdi.

Ann. Chriſti.

252. *22.*

u M. Cornelius Romanus an. 2.

254. menſ. 2. dies 3.

Vacat ſedes menſ. 1. dies 5.

Patriarchis.

Alexandriæ Dionyſio. Antiochiæ Fabio an. 1. Demetrio an. 7.

Hieroſolymis Mezabenne an. 14.

Principibus.

Decio Imp.

Sapore Perſarum.

Barthero Franc. duce.

Anni mūdi

mox vna cum liberis occiditur. *Euſ. lib. 7. cap. 1.*

In prælio aduerſus Gothos. *Pompo. Lætus.* & Gallus, qui perſecutionem per manus acceptā continuauit biēnio nondum exacto cū Voluſiano fil. à militibus trucidatur. *Eutr Læt.*

Babylas Antiochiæ Decium Imp. cæde & ſanguine Chriſtianorum madentem & myſterijs eorum intereſſe cupientem animosè prohibuit. *Chryſ. lib. contra gentiles.*

Herodianus Hiſto. 60. annorum conſcripſit.

Arabiana hæreſis contra quam Synodus coacta eſt. *Euſeb. lib. 6. cap. 37.* Helceſatarum ſiue Elceſeorum ab Elceo in Arabia Moab *c. 38. Epiph. Auguſt.*

4340 Odenatus Palmyrenorum rex.

Argunthis Scytharum rex. Rom. fines vaſtat. *Iul. capit. in Gordiano.*

4342 Valens Lucinianus Ro. imperiū arripit. *Aur. Victor.*

Gotthi ſub Decio primum Romanis bellum intulerunt. In quo Decius ſubmerſus, filius occiſus. *Iornand. Caßid. Oroſ.*

Cum his Gallus Hoſtilius deinde fœdus icit, tributum eis pendens. *Pomp. Blondus.*

u A Decio, qui ſeptimus poſt Neronem Chriſtianos eſt inſectatus, crudeliſſimè necatur. A Gallo & Voluſiano. *Onuph.* Reliquit duas epiſtolas decretales *tom. 1 conc.* Alias ſcripſit. Ad hunc extāt epiſtolæ D. Cypriani.

Cōtra hunc & eius ſucceſſores diu

 in

in Schiſmate Nouatianus S. R. E. presbyter Romæ Epiſcopus fuit, deinde Nouatiani in epiſcopatu ſucceſſores, qui Romæ vſq; ad Cæleſtini Papę pontificatum permanſerũt, à quo deinceps publicè epiſcopum habere prohibiti ſunt. *Onuphrius è Socrate, lib. 7. c. 11.*

Quæſtio inter Romanam & Aphricanam eccleſiam, num hæretici rebaptizandi eſſent *Euſeb lib. 7. c. 2. & ſeqq.*

Gotthi ſiue Getæ prouincias Romanas ad Danubium tunc primò inuadunt.

Decius in Barbarico bello interficitur.

Nouatianorum ſiue Catharorum hæreſis. *Euſe 6. c. 43. & 44. Cyp. lib. 2. epiſt. 10. lib. 3. ep. 2. et 3. li. 4. ep. 2.* Etiam iſtorum Lutherani & Caluinitę ſpurij ſunt. Nam eorum erant capita, nullum eſſe in Eccleſia pœnitentiæ ſacramentum, nullam debere fieri Sacerdoti exomologeſin ſiue peccatorum confeſſionem, &c. *Ibid. Cypr. & Pacianus lib. contra eos peculiari.* Nẽ vnum eſſe (Romanum) in Eccleſia Epiſcopum, è quo cæteri pendeant *Euſeb. lib. 6. c. 43.* contra quod dogma Cypriani multæ epiſtolæ & totus liber de vnitate Eccleſiæ, quem & proinde aliqui inſcripſerant de Simplicitate prælatorũ. Item Decretales pontificum illius ſæculi Epiſt. Nouatianus ſcilicet exciderat ſpe Romani pontificatus potiundi, quem magno ambitu petiuerat. *Cypr. Ibid Cornelius Fabio Antio lib. 6. Euſe c. 43.*

Hære-

Anni Chriſti.

Shiſma primum.

NOVATIANVS presbyter Rom. & hæreſiarcha ope Nouati presbyteri Carthaginenſis (quem Theodor lib. de Fabul. hæreti & ſæpè Epiph. Euſeb ac pleriq; alij confundunt cum Nouatiano) creatur in Antipapam. Cypr. epiſt. ad Iubalanum & ad Pompen Hiero. in cata. Contra eum acta ſunt duo Cõcil Romanum, epiſ. 6c cum presbyteris tot idem et plurimis diaconis. Plati. Euſeb. 6 cap. 43. & Carthag Cypr. epiſt. ad Cornel. Negat requiri Oleum in cõfirmatione Theo de fab. hær. Reijcit ſatisfactiones pro pœni peccatorum. Cypr. lib. 4 epiſt. 2.

Tria Concilia celebrantur Carthag. Cypria. ad Iabaia. Celeberrimum fuit contra negantes infantes baptizandos ante 8. die Cypr. Fido lib 3. ep 8. Auguſt. epiſt. 48.

Conci. Antiochenũ Euſeb. lib. 6. c. vlt.

Anni mũdi.

Anni Chriſti. | *Anni mũdi.*

Hęretici & Schiſmatici, qui reuertebantur ad Ęccleſiam, cum hac fidei profeſſione in Africa & Romæ, vbi maximè Nouatiana hęreſis graſſabatur, recipiebantur. Vnum Deum, Vnum Chriſtum Dominum, Vnum ſpiritum ſanctum, Vnum epiſcopum in Catholica Eccleſia eſſe debere. *Cypr. lib.3.epiſt. 11. Cornelius apud Euſ. ibid.*

Cornelius, non, vt quidam, vim facit, vt epiſcopus fieret, ſed ipſe vim paſſus eſt, vt epiſcopatum acciperet, cùm Fabiani locus, id eſt, locus Petri & gradus Cathedræ ſacerdotalis vacaret. *Cyprian lib.4.epiſt.2. ad Antonianum.* eo tempore ſedens, quo Tyrannus infeſtus ſacerdotibus Dei, fanda atque infanda comminaretur, multò patientius & tolerabilius audiens leuari aduerſum ſe æmulum principem, quàm conſtitui Romæ Dei ſacerdotem. *Ibid.* Corpora SS. Petri & Pauli tot annis ſepulta tranſtulit. *Damaſus* Multas epiſtolas contra Nouati hæreſim ſcripſit. *Hieron Euſeb. Theodoritus lib. 3. hæret. Fab.* Pauperes & viduas ſupra mille quingentos aluit. *Euſeb. lib. 6. cap. 43. ex ipſius ad Fabium Antioch. epiſtola.*

Peſtilentia toto orbe graſſatur, maximè Alexãdriæ & in Aegypto. Qua occaſione Cyprianus librum de mortalitate ſcribit.

x Ad hunc quoque Cypriani extant epiſtolæ. ſcripſit epiſtolam ad epiſcopos Galliæ & Hiſpaniæ cõſolatoriam. *tom 1.conc.*

23

54 x M. Lucius I. (*Lucianus Niceph.*) Romanus, an. 3. menſ. 3. dies 3. — 4342

57 — 4345

Vacat ſedes menſ. 1. dies 5.

A Valeriano martyrio conſumitur. *Damaſus.*

Moritur Origenes 70. ætat. anno. *Euſeb. 7. cap. 1.* annis 150. ante Hieronymi ætatem. *Epiſt. ad Pammac.* Sena millia librorum ſcripſit. *Epipha. hæreſ* 64. Auctor fuit eccleſiarum, vt vocant, collegiatarum. *Hieron.* Intra ſpatium 12. annorum totam ſacram ſcripturam interpretatus eſt, ſtando libros componens. *Suidas.*

Opera eius trifariã ſecta in Scholia, Homilias, & Tomos. *Hiero. prolo. Homil. Orig in Ezech.*

y Primus veſtes ſacerdotales & tegumenta altarium inſtituit. *Iſidor.* vel potius inſtituta ab Apoſtolis commendat. Nã Petalo mitræ quodam genere in re diuina vſum fuiſſe D. Ioan. Euangeliſtam Polycrates apud Euſebium teſtatur. Veſtis ſplẽdida ſacrificantium apud Clem. lib. 8. inſt. cap. 16. veſtis pura pontificum apud Dionyſ. in Eccl. Sacratæ pallæ in vetere Canone Soteris. Eucharistiæ operta velataque apud Orig. hom. 5. Num. & alibi. Ornamenta, cum Optato lib. 3. Inſtrumenta Dominica, cum Aug. epiſt. 165. intelligebat autem vaſa, & veſtimenta & eiuſmodi, quæ ad miniſterium Dei conſecrabantur, *vt ait Iuſtinian. § ſacræ, de rerum diuiſio. & leg. Sancimus Cod. de ſacroſanctis Eccl.* & quæ ad cultum Dominicæ paſſionis pertinent, ex conſortio corporis & ſanguinis Domini veneranda, *vt Hieronymus inquit epiſt. ad Teoph. Alex. ante libros Paſchales.*

Reliquit

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
	Patriarchis.	
	Alexandriæ Dionyſio.	
	Antiochiæ Demetrio.	
	Hieroſolymis Mezabenne.	
	Principibus.	
	Gallo Hoſtiliano cũ fil. Voluſiano, an. 2. vſque ad Valerianũ & Galie. Impp.	
	Sapore Perſarũ.	
	Barthero Franc. duce.	
	24	
257	y M. Stephanus I. Romanus an. 7. menſ. 5. dies 21.	4345
264	Vacat ſedes di. 22.	4352
	Patriarchis.	
	Alexandriæ Dionyſio.	
	Antiochiæ Demetrio, deinde Paulo Samoſateno Hæreſiarcha ann. 11.	
	Hieroſolymis Mizabenne.	

Anni Chriſti	Principibus.	Anni mũdi	
264	P. *Licinio Valeriano cum fil. Cornel. Licinio Galieno Imp. an. 4. deinde ſolo Galieno an. 11.* *Sapore Perſarum.* *Barthero Francorum duce.*	4352	Reliquit duas epiſtolas decretales *tom. 1. conc.* Inter Miſſarum ſolennia occiditur, *Platina.* ad hunc ſcripſit Cyprianus. ſub Cypriano martyrio afficitur. *Damaſus.* Imperium Romanum tunc cadere cœpit exorientibus vbique tyrannis, quorum 30. Galienus partim occidit, partim debellauit: vnde quidam hic conſtituunt Interregnum. *Trebell. Pollio. Oroſ. 7. cap. 22.* Noëtij & Sabellij hæreſis oritur apud Ptolemaida Pentapoleos *Lybiæ. Theod. Euſeb. 7. cap. 4. & 5. Hilar. lib. 6. de Trinit. Baſil. contra Sabel. Epipha. in pana.* Tamen Caluinus in Inſtitu. *lib. 1. cap. 13. ſect. 4.* ſcribit eum poſt Arrium vixiſſe, magna antiquitatis, vt aliarum rerum ignoratione. Floret impius ille philoſophus, nomine Malcus, cognomento Porphyrius, Plotini diſcipulus. *Ipſe in vita Plotini. Euſeb. 6. cap. 14.* Scripſit in Chriſtianos 14. libros. *Suidas & Hieron. in Daniel.* NONVM bellum in Chriſtianos per Valerianum Imp. *Euſeb. 7. cap. 9. & ſeqq. Oroſ. 7. cap. 22. Pompon. Lætus in Valer.* In eo Cyprianus truncatur capite, Sixtus PP. Hippolitus, Laurentius diaconus, & alij quam plures martyres occubuerunt. *Euſeb. in Chron. Ambr. 1. offic. cap. 41.* Valerianus ergo octauus poſt Neronem Eccleſiam perſequitur. A Sapore captus ignominioſa ſeruitute, deinde

deinde morte conſenuit. Tam claro Dei iudicio territus Galienus pacem Eccleſijs trepida ſatisfactione reſtituit. *Oroſ. lib. 7. cap. 15.*

Anni Chriſti.	Anni mũdi.
264	4352

Impia illa perſecutio effecit, vt Valerianus ad bellum Perſicũ profectus, in manus Saporis Perſ. regis viuus venerit. A quo captus ſcabelli loco Sapori fuit in equum aſcenſuro, ad mortem vſque. Neque enim vnquam à filio Galieno redimi potuit. *Aurel. Victor.* Quin & tandem excoriatus ſaleque conditus. *Euſeb. in Sermone ad conuentum ſanctorum.* Præterea filio Galieno miſerum imperium attraxit. Sub eo enim nulla Reip. pars fuit integra, triginta tyrannis exortis, qui vno tempore alij in alijs terris exercuere imperium, in quibus etiam fœminæ Romano illuſerunt imperio. *Trebellius, Vopiſcus, Eutrop.*

Dionyſius Alexandrinus Origenis diſcipulus. *Euſeb. lib. 6. & 7.* qui præter alia multa, ſcholia in opera D. Dionyſij Areopagitæ, quæ extãt, ſcripſit. *Anaſt. Antiochæ.* ἐν ὁδηγῷ. Ea citat Maximus antiquiſſimus eiuſdem Areopagitæ interpres. *prima annotat. in 5. cap. de cœleſt. Hiera. et alibi.*

Cilicia, Syria, Cappadocia à Sapore vaſtantur. Alemanni Gallijs hoſtiliter vexatis in Italiam tranſgrediuntur. Gotthi Pontum, Græciam, Aſiam populantur. Quadi & Sarmatæ Pannonias occupant. Germani in Hiſpania Tarraconem oppugnãt. *Euſeb.*

Quæſtio,

Anni Chri-ſti.		Anni mūdi.	
			Quæſtio, an hæretici ſint rebaptizandi à Stephano Padeciſa. *Euſeb lib.7.ca.* 2.qui propterea Heleno, Firmiliano & cunctis per Ciliciam, Cappadociam, Galatiam & vicinas gentes epiſcopis excommunicationem minatus eſt. *Ibid. cap.* 5.
264	25 z M.Sixtus II. Athenienſis philoſophus, an. 2. meſ. 10.	4352	z Duas reliquit epiſtolas, quarum prima eſt de Trinitate 1. *Tom. conc.*
267	dies 23. Vacat ſedes menſ. 1. dies 5. *Patriarchis.* *Alexandriæ Dionyſiô.* *Antiochiæ Paulo Samoſateno.* *Hieroſolymis Mezabenne; deinde Hymeneo an. 31.* *Principibus.* *Eiſdem Impp. & reg.*	4355	Huic Laurentius diac. inſeparabiliter adhæſit vſque ad extrema vitæ ſupplicia. Eccleſia tum auro & opibus in vſum miniſtrorum & pauperum abundabat. *Ambr. lib de Officiis.* Sub Valeriano martyrium facit. *Damaſus.* Poſt eius mortem vbi perſecutionis atrocitatem ſedes annos duos vacauit decerptis 15. diebus; quanto tempore Romani presbyteri, vacanti Eccleſiæ præfuerunt. *Damaſus.* Platina triginta quinque dies tantum numerat. Victorinus Pictauiēſis, Tryphon, Phileas Thebaidæ, Archelaus Meſopotamiæ, Euſebius Laodiceæ Epiſcopi, & Melchior Antiochenus presbyter, contra hæreſes; & in ſacra Biblia ſcribunt. *Hiero. in Chron. Trith. de de ſcript. Eccleſiaſt.* An. 265. Germani vlteriores Hiſpaniam, præſertim Tarraconenſem per 12. ferè annos deuaſtant. *Oroſ. lib. 2. cap. 15. Rhenanus lib. 1. rerum Germ.* Nepotiana hæreſis. *Euſeb. lib. 7. cap.* 23. à Nepote Epiſcopo Aegypti, qui & laudatur alioqui ab inſtituta quadam Pſalmodia. *Ibidem cap.* 22.

Paulus

Paulus Eremum primus colere incipit. Hinc Eremitarum origo. *Hiero in eius vita.* ſuprà tamen audiuimus è Damaſo Teleſphorum nonum à Petro pontificem fuiſſe Anachoretam. Nempe Anachoretica vità poteſt tranſigi extra deſerta & inculta loca.

a Huius origo ignoratur. Hoc tantum ſcitur fuiſſe Monachum. Vnde apparet in prima Eccleſia inter medias perſecutiones, extitiſſe, qui hoc S. inſtitutum profiterentur. *Damaſus.* Scripſit epiſtolam ad Seuerum Cordubenſem. *tom.* 1. *concil.* Amplificat Eccleſiam Catholicam. Cui non defuit ſedes Hieroſolymitana, Antiochena & Alexandrina multis vbique ſubortis hæreſibus. Extat epiſtola Antiocheni concilij ad ipſum & ad alios epiſcopos contra Paulum Samoſatenum apud *Euſeb. lib. 7. cap. 26.*

Tunc obijt Dionyſius Alexand. Origenis olim auditor. *Euſeb. 7 cap.* 25. Poſtquam apologiam edidiſſet ad Dionyſium pap. & ſibi falsò obiectos errores refutaſſet, ac docuiſſet filium Dei Patri eſſe conſubſtantialem, non opificium. *Athanaſ. epiſt. ad Arianos & in Synodo Arim. Nice. ex Baſilio lib.* 6, *cap.* 25.

Floret Gregorius Neocæſarienſis Ponti Epiſc. à Latinis magnus, à Græcis mirabilis ſeu mirificus ob crebra miracula cognominatus, dictusq; Theodoſius. *Euſ 7. c. 24. Plati.*

Paulus Samoſatenus Artemonis & Ebionitarum hæreſim reſuſcitat, Chriſtum

Anni Chriſti.		*Anni mūdi*
	6	
267	a M. Dionyſius ex monacho PP. primus an. 6. menſ. 2. dies 4.	4355
273	Vacat ſedes dies 6.	4361
	Patriarchis.	
	Alexandriæ Dionyſio, mox Maximo an. 18.	
	Antiochiæ Paulo Samoſateno, deinde Domno an. 3.	
	Hieroſolymis Hymeneo.	
	Principibus.	
	Solo Galieno (qui aliquam pacē dedit Chriſtianis edicto publicè perſecutionem amouēs. Euſeb. 7. cap. 20.) & poſt eum Flauio Claud. Imp. an. 2. Sapore Perſarum. Barthero Franc. duce.	

Anni Chriſti.		Anni mūdi.	
		4361	Chriſtum à Maria ortem docens. *Euſeb.7.cap.23.* & *lib.5. cap.27.* Eam cum Ariana confundit Caluinus contra libel. de offi. pij viri.
273	*Con. Romanum de filij conſubſtantialitate Athan. de Syn. Arimini & in epiſt. contra Arianos de ſententia Dionyſ. Alex.*		Zenobiam Perſæ deuictis Romanis Syriæ & Phœniciæ gubernatricem dāt. Quæ quia cum Iudæis ſentiebat, facilè Paulo Samoſateno gratificata eſt. *Theodori. de hær.*
	Duo Concilia Antiochena contra P. Samoſatenum, Euſeb. 7 cap 23. & 25.		Galienus pacē noſtris concedens, permittit recipere, quæ prius amiſerant, cœmeteria. *Euſ.lib.7.c.13* aduerſus Poſthumium, qui 7. annis iam imperatoriū nomen tenebat in Gallia, exercitum mittit, & Frācos Rheni accolas ſibi adiungit. Atque hic primum Francorum mentio in Romanis bellis.
			Victorinus, quem conſortem imperij Gallici Poſthumus fecerat, Lolliano Poſthumi percuſſore cęſo, ſolus illic imperat, deinde Marius Faber ferrarius triduo, mox Tetricus. Quo victo Aureolus pacem cū Galieno facit. Qua, cæde Galieni, ſoluta, à Caudio Imp. vincitur, & imperio exuitur.
			Malchion linguæ Grçcæ ꝓfeſſor ſcholę Antiochenæ præeſt, Samoſatenum expugnat. *Euſeb.lib.7.cap.29.*
			Sapores rex Perſarum ſecundus, qui antea à Gordiano victus fuerāt, Syriam, Ciliciam, Cappadociam populatus, Valerianum Imp. capit. *Eutrop. Iulius Capitoli.*
			Odenatus Palmyrenorum rex Orientis imperium occupat, Sapore cæſo, & caſtris ad Cteſiphontem locatis. *Trebell. Pollio.* A Galieno in regni

regni conſortium aſſumptus Auguſtus dicitur. Mox inſidijs conſobrini ſui Mæonij cum Herode filio ſuo occiditur.

Zenobia eius vxor cum filijs Herminiano & Timolao regnum Orientis adminiſtrat. Palmyreni Sabba & Timogene ducibus bellum Aegyptijs inferunt. *Trebell.*

Claudius Imp. 320000. Gotthos, Pontum, Greciam, Macedoniam, Illyricum, & Italiam vaſtantes occidit. *Trebell Pol. in Claud.*

Tetricus inuaſit Hiſpanias & Gallias vires & neruos imperij. *Ibid.*

b Fœlix tres reliquit epiſtolas, tertia eſt erudita de fide. Nam tum Eccleſiam vexabat Satanas, & ferro tyrannidis & Stylo hæreſeos. S. Martyres in Eccleſia diptyca repoſuit. Martyrio coronatur *Damaſ.*

DECIMVM bellum ſeu perſecutio per Aurelianum Imp. qui primus Imp. diadema capiti impoſuit. *Vſperg. Euſeb. 7. cap. 25.* vbi tamen meditatum perſecutionem ſolum, non executum, Aurelianum videtur ſignificare. Quo facit, quòd Eutropius, Vopiſcus & Euſ. in Chronico prodiderunt, Aurelianum, poſteaquam perſecutionem decreuiſſet, fulmine ſubitò territum, paulò pòſt interfectum eſſe.

Manichæorum hæreſis à Manete ſiue Manichæo Perſa ſumit originem. *Epiph. Euſeb. 7. cap. 26.* Negabat liberum arbitrium. *Aug. lib. de libero arbitrio.* Rex Perſidis ei cutem detrahi iuſſit, & ita interfici. *Epiphan. hæreſ.*

Anni Chriſti. / *Anni mũdi.*

27

273 b M. Fœlix I. Romanus, an. 4. meſ. 3. dies 15. 4361

277 Vacat ſedes dies 5. 4365

Patriarchis.

Alexandriæ Maximo.

Antiochiæ Domno, deinde Timaco an. 6.

Hieroſolymis Hymeneo.

Principibus.

Claudio, deinde Aureliano Imp. an. 5. menſ. 6.

Hormiſda Perſarũ an. 1. deinde Varabane an. 3.

Clodio II. Francorum duce.

Anni Chriſti. 277

Anni mũdi. 4365

hæreſ.66. Aſſerebat, Baptiſmum in aqua nihil cuiquam ſalutis afferre. *Auguſt. de hæreſ.cap.46.* Error eius de duobus dijs, bono & malo, quorum malus res iſtas inferiores moderetur, bonus nihil hic agat: hodie perdurat in Perſide, Indijs, & cæteris Orientalioribus prouincijs. Quare Idolum in ſuis fanis habent ei prorſus ſimile, quo noſtri pictores Diabolum exprimunt, nigrum, cũ cornibus, dentibus aliquot recuruis ex ore prodeuntibus, Simum, &c. *Oſorius de Emanuel.* Vnde inter mundi legiſlatores reponitur ab Hebræis, quibus res Orientis non fuerũt ignotæ. *R. Abraham in Cabb. El. in Tisbi.* Adam diſcipulum in ſuperioris Orientis partes emiſiſſe fertur. *Epiph. in Pan.* Vnde fortaſſe fabula, Adam in Indiæ aliqua parte ſepultum, eiusq; ſepulchrum ab Indis celebrari & coli, apud hos, qui de rebus Portugalenſium hodie ſcribunt.

De eo ſic Cabbala hiſt. Heb Diebus Saporis regis Perſarum prodijt in mundum Manes, contendens duos eſſe deos, Vnum viuificantem & efficientem bona omnia. Alterum interficientem, & omnis generis mala inferentem. Legem ſui cerebri Magis perſuaſit, euaſitque in gentem magnam. Sed interemit eam Sapor aſtu. Et *Elias in Tisbi* ab hoc hæreticos appellamus Minim ſiue Mineos.

Cyrillus Antiochenus Epiſcopus, Dorotheus eunuchus doctus in

Anni Chriſti	Anni mũdi
277	4365

Hebraicis & Grȩcis, Anatolius Lao-diçenus Theologiæ ſcriptores. *Euſebius in Chron. & hiſtor. eccleſ.7. cap 32.*

Anatolius, ſcholæ Ariſtotelicæ Alexandriæ præficitur. *Euſeb.lib.7. cap.*32.multa ſcripſit.*Hieron.*

Aurelianus initio Chriſtianis ita æquus, vt ſuam etiam frequentiſſimæ contra Paulum Samoſatenum Synodo, Antiochiȩ authoritatem interpoſuerit, & Samoſatenum de Ecclesia cedere nolentem, exire manu publica compulerit, præcipiens epiſcopatum tradi, quibus Italiæ ſacerdotes & Romanus pontifex, quem Chriſtianorum ſummum eſſe intellexerat, ſcriberent. *Euſ.lib 7 cap 25.* Quare Domnus Samoſateno eſt ſubſtitutus. *Ibid.*

Hac enim etiam ætate celebris & florens erat Petri & Romanæ Eccleſiæ primatus poteſtatib⁹ inferni terribilis. Nam & eum prædicabat Porphyrius Ethnicus in libris contra Chriſtianos, vt inuidiam D. Paulo conflaret (*Hieron.in 2. Gal*) Tert. li. De pudicitia proximè ſcripſerat, Claues ſoli Petro commiſſas, & Eccleſiam ſuper ipſo extructam eſſe. *li. De Præſc.* De monogamia & alibi Romanam Eccleſiam fœlicē Eccleſiarum matricem, & cæt. Cyprianus nouiſſimè martyrio coronatus *li.1.epiſt 3.& in tractatu de Vnitate Eccleſiæ, ſiue de ſimplicitate prælatorum.* Principalem Eccleſiam Petri cathedram, à qua vnitas ſacerdotalis exoriatur. Ibidem, Eccleſiam ſupra

Petrum

Anni Chriſti.

28

277 c M. Eutychianus Lunenſis Tuſcus, an.1. menſ.1. dies 1.
78 Vacat ſedes dies 8.

Patriarchis.

Alexandriæ Maximo.

Antiochiæ Timaeo.

Hieroſolymis Hymeneo.

Principibus.

Eiſdem Imperantibus.

Varabane 2. Narſeo Perſarum Imp. an.16.

Anni mũdi

Petrum eſſe fundatam, vt & alibi paſſim, vt li. 4. ep. 9. Tract. 2. De habitu virg. in epiſt. ad Iubaianum, ep. ad Quirinum. Ser. 3. de bono patientiæ. Lib. autem 1 ep. 8. Vnũ eſſe Deum, & vnum Chriſtum, & vnã Eccleſiam, & Cathedram vnam ſuper Petram Domini voce fundatam, aliud ſacerdotium conſtitui nõ poſſe, &c, lib 3. ep. 11. Vnum epiſcopum in catholica Eccleſia eſſe debere, ẽ quo cæteri pendeãt, Lib. 4. ep. 8. Romanam Eccleſiam (hîc temetipſum prodidiſti Centuriator, 3. cent. pag. 84.) ab omnibus alijs pro matrice & radice Catholicę Eccleſiæ eſſe agnoſcendã. Et ex Græcis eiuſdem ſæculi
4365 Origenes ſecundus Eccleſiæ magiſter poſt Apoſtolos (ſic enim eũ vocauit Antiquitas) ſuper Petrũ ædifi-
4366 catam eſſe Eccleſiam in pſ. 1. citantibus Euſ. li. 6. hiſt. c. 18. Niceph. lib. 5. c. 16. Petrum Eccleſiæ eſſe fundamẽtum & petram ſolidiſſimam, ſuper quam Chriſtus fundauit Eccleſiam, *hom. 5. in Exod. & tract. 5. in Matthæum* Petrum Apoſtolorum eſſe principem, *hom 17. in Lucam.*

Aurelianus Sueuos & Sarmatas vicit. *Trith.* Marcomannos ad Placentiam & Barbaros in Illyrico & Thracia. Hinc ad Orientem mouens multa amiſſa recipit. Zenobiam cepit. *Vopiſc.*

c Martyres Chriſti 342. ſuis manibus ſepeliuit, conſtituens, ne vllus martyr ſine Dalmatica, aut collobio ſepeliretur. *Damaſ.*

	Anni Chriſti.		Anni mũdi

Duas reliquit epiſtolas. Prima eſt de veritate Dominicæ incarnationis ad Iohannem & omnes Beticæ epiſcopos 1. *Tom. Conc.*

Martyrium patitur. *Damaſus.*

Eius decreta habentur apud Gratianum 20. q. 2. c. ſtatuimus.

Quidam inter hunc & Fœlicem numerant Marcum confeſſorem, quem dicunt ſediſſe 8. an. M. 2. D. 10. eumque ſolum martyrium poſt tot continuas perſecutiones euaſiſſe. quod ex veteribus hiſtorijs & ratione temporum conſiſtere nequit. *Faſcic.*

d Extat eius epiſtola de veritate incarnationis, inter martyres à Damaſo reponitur.

Sacros ordines quatuor minores, duos maiores ante ſacerdotium inſtituiſſe fertur. *Volater.*

Sed falsò & indoctè. Caius quidem in ſua epiſtola hos gradus enumerat & commendat, ac ijs ad Epiſcopatum conſcendi docet: verum ante eum id fecerat Cornelius epiſtola ad Fabianum Antiochenum apud Euſ. lib. 6. cap. 43. qui ſe Romę inter medias perſecutiones habere aſſerit presbyteros 46. diaconos. 7. ſubdiaconos. 7. Acolythos 42. Exorcicum lectoribus & oſtiarijs 52. Et Cyprianus ad eundem Cornelium papam initio epiſt. 55. ſe Saturum Acolythum habuiſſe narrat, quem in lectorem ordinatum dixerat epiſt. 24. ad Presbyteros & Diaconos fratres. Et ſurſum verſus Ignatius in fine epiſt. ad ſuos Antiochenos gradatim

29

Anni Chriſti		Anni mũdi
278	d. M. Caius (*Optato Gaius*) Dalmatæ? de genere Diocletiani Imp. an. 11. menſ. 4. dies 12.	4366
289	Vacat ſedes dies 11.	4377

Patriarchis.

Alexandriæ Maximo, deinde Therna an. 16.

Antiochiæ Timaco, deinde Cyrillo an. 20.

Hieroſolymis Hymeneo.

Anni Chriſti.	Principibus.	Anni mũdi.	
289	*Aureliano, Tacito, menſ. 6. Floriano, Probo, an. 7. Caro cum filijs Carino & Numeriano an. 2. Diocletia. ordine ſucceßionis Imp. Varabane Narſeo Perſarum. Clodio Franc. duce.*	4377	datim eos nominat & ſalutat. Clemens epiſt. 3. denique Apoſtoli ipſi ca. Apoſt. 42. & 43. quem quidem canonem ſemper habuiſſe vim Chryſoſt. docet ho. 53. operis Imperf. in Mattheum. Vt omittam Ambroſium illud Epiph. 4. *Dedit quoſdam Apoſtolos.* de horum 7. ordinum officijs interpretãtem & Hieronymum Oneſinum Pauli Acolythum vocantem prolog. epiſt. ad Theſſ. & Synodum Carth. 4. cui ſubſcripſit Auguſt. eorum antiqua miniſteria exponentem. Tacitus, cùm ſex menſes vacaſſet imperium, ex S. C. imperator euadit. Cui poſt 6. alios menſes mortuo cùm ſuccedere eſſet conat⁹ Florianus frater, tandem Probus ab exercitu eligitur. Demetrius Probi Imp. frater epiſcopatum gerit Byzantij, & pro ſucceſſore Probum filium ordinat. *Niceph. lib. 8. c. 6.* Francorum, qui à Probo Imp. ſedes obtinuerant, quidam Græciam, Siciliam, Africam populantur. *Zoſi. lib. 1.* Hierarchitarum, ſiue Hieracitarum hæreſis. *Epiph. Aug. de hæreſ.* Archelaus Meſopotamiæ & Titus Boſtræ in Arabia epiſcopi Manem oppugnant. *Hier. in catal. Niceph. lib. 6. cap. 32.* Theonas Alex. qui ob elegantiam & eruditionem Origenes Iunior nominatus eſt. *Hier. in catalog.* Probus receptis à barbaris 60. nobiliſſimis ciuitatibus, in prouinciam

ciam Germaniam totam redigit. Geticos populos aut in deditionem, aut in amicitiam recepit, Blemyas ſubegit. Pacem cum Perſarum rege Narſeo fecit. Gepidos, Gautumos & Vandalos per totum pene orbem pedibus & nauigando vagantes, diuerſis vicibus & victorijs oppreſſit. *Vopiſcus*. Alemannos vicit. At hîc primùm Alemannorum mentio. Iſauriam liberauit. Saturninum in Oriente Imperium affectantem, Bonoſum ſtupēda bibacitate celebrem & Proculum in Gallia idem molientes, Britanniaſque, Hiſpaniam, & Galliam vindicātes vicit. Hiſpanos, Gallos & Pannonios vineas habere permiſit, & vinum conficere. *Vopiſcus, Eutrop.*

Carus omni Parthorum regione vaſtata, occupata Perſide, Seleuciam & Cteſiphontem vrbes, cum Meſopotamia recipit. *Vopiſc.*

Diocletianus à ſui principatus initio annos ſignari voluit. Vnde Aera Diocletiani appellata, quæ viguit annos 248. Vnde Epiphanius & Ambroſius ſic aliquando notant ſuas epiſtolas, ſublata autem fuit an. Domini 532. quo anno Codex Iuſtiniani promulgatus eſt. *Beda in Iuſtiniano.*

e Metu mortis coluit idola, ſed poſtea in Sinueſano concilio ſuum agnoſcens peccatum, liberè martyrium paſſus eſt. *Plati.*

Ei alij aſſignant annos nouem, alij duntaxat ſex. Fortaſſe quia tribus annis non eſt habitus pontifex, ex quo

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
	30	
289	e M. Marcellinus Roma, an. 6. menſ.	4377
295	2. dies 16.	4383
	Vacat propter atrocitatem perſecutionis ſedes an 7. mẽſ.	
302	5. dies 25.	4390

Patriarchis.

Alexandriæ Theona.

Antiochiæ Cyrillo.

Hieroſolymis Hymeneo, deinde Labdo an. 3.

Principibus.

Diocletiano cũ M. Valerio Maximiano Hercul. an. 20. Imp.

Varabane Narſeo, deinde Narſe an. 8. Perſ.

Clodio Franc. Duce.

Anni Christi.

Conc. Romanũ contra Marcellinum ipſum 300. *epiſc. & 3. presbyt.*

Duo Concilia, Sinueſanum in Campania epiſc. 180. *ſiue* 190. *Ancyranum* (*Gratiano Anchyritanum, alijs Anquiranum*) 1. *confirmatũ in Trullo cap.* 2. *Iſido. tom.* 1. *concil. Plati.*

ANNVS Christi CCC. quo Conſtantius Conſtantini Magni pater Cæſar eſt conſtitutus, ardente Diocletiani perſecutione & Romana ſede vacante propter perſecutionis atrocitatem.

Hoc ſuperiore tertio centenario doctrina ſic cõtinuatur. Euchariſtiam eſſe ſacrificium. *Cypr ex profeſſo ad Cæcilium li.* 2. *epiſt.* 3. *vbi verum & plenũ ſacrificium, & De cœna, ſacrificium perpes & ſemper permanẽs holocauſtum. Tert lib. de cultu fœmi Orig. ho.* 13. *in Leuit.* Baptiſmum conferre gratiam. *Cypr. lib.* 1. *epiſt.* 12. *vbi baptizans ſpiritũ ſanctum confert, & baptizatũ intus ſanctificat. Orig paſſim Tertul. lib. De baptiſ. quo loco diſputat contra eos, qui baptiſmum Chriſti & Iohannis eiuſdem docent eſſe virtutis.*

Anni mũdi.

quo in Synodo 300. epiſcoporũ & 30. presbyterorũ damnatus eſt, vel potius pœnitẽtia ductus ſe ipſe damnauit, quòd idolis thurificaſſet in Iſidis & Veſtæ, necẽ fugiens, donec denuò fortiſſimè pugnauit accepta Martyrij laurea. Vnde & ſeptem annos ſedes vacaſſe fertur, id eſt, 4. poſt eius martyrium.

In hac Synodo Primatus & prærogatiua ſedis Apoſtolicæ confirmata ſunt. 1. *to. concil.*

Reliquit duas epiſtolas, vnã ad Solomonem epiſc. de diuinitate filij, alteram ad epiſcopos Orientales. *tom.* 1. *conc.*

VNDECIMVM bellum omnium grauiſſimum à Diocletiano in Orien. & Maximiano in Occid. excitatur, adeo ſæuũ, vt legio Chriſtianorum Thebanorum duce S. Mauritio, à militibus Cæſarianis iugulata ſit, & 17. Chriſtia. millia intra 30. dies varijs cruciatibus perierint. *Euſeb.* 8. *cap.* 1. *& ſeqq. Oroſ.* 7. *cap.* 25.

Nocte natalitiorum Chriſti 20. millia Chriſtia. in templo comburuntur. *Niceph.* 7. *cap.* 6. Propterea lues & fames maxima fuit per vniuerſum orbem diuina vltione. *Euſeb.* 9. *cap.* 8.

Martyrium patiuntur Marcellinus pap. Sebaſtianus, Serena Diocletiani ipſius vxor, Lucianus, qui ſeptimo loco in Græcũ vetus teſtamẽtum conuertit.

tertit. Vincentius, Chriſtophorus, Blaſius, Geruaſius, Prota-ſius, Coſmas, Damianus, Quintinus, Gorgonius, Agnes, Lucia, Pantaleon, Bonifacius, Methodius Tyri, qui multa ſcripſit, Clemens Ancyranus, Euphemia, Georgius, Barbara, aliique infiniti. *Euſeb. lib. 8. c. 14. Niceph. lib. 7 c. 7. & ſeqq.*

Anni Chriſti.

Diocletiani perſecutio mouẽnis, in qua ſubuerſæ ſunt per totũ mundũ Eccleſiæ, & cũctæ ſacræ ſcripturæ, quæ inueniri poterãt, in plateis exuſtę, omnes ordines Chriſtianorũ trucidati: ita vt nullum Chriſtianitatis veſtigium in nonnullis prouinciæ locis appareret. *Gildas de excidio Britanniæ.*

Die Sancto Paſchę Diocl. & Max. qui decimi poſt Neronem Chriſti nomen extinguere conati ſunt, vel die Dominicę Paſſionis vaſtari Eccleſias, trucidarique Chriſtianos præcipiunt. *Euſeb. lib. 8. cap. 2. Trip. lib. 10. c. vlt.*

Maximinianus Herculius Amandum & Aelianum Bugaridæ factionis (turba Ruſticorũ ſic ſe nominauerat) principes celeriter deleuit. Gallias pacauit. Gentianos vicit in Africa, nempe milites quinquagenarios, aut vltra, qui regnum in Africa ſtabilire conabantur. *Pomp. lætus.*

Carau-

Baptiſmi vnctio & cerę-moniæ. *Cypr. lib. 1. epiſt. 12. & De duplici marty. & li. de bapt. Cornelius apud Euſ. lib. 6. cap 43. Tert. de coro. Mili. de reſur. carnis. & lib. 1. contra Martio & lib. de Bap.* Purgatorium. *Tert. lib. 4 contra Marcio tẽporale animarum receptaculum, Et lib de teſtimonio animæ. Cui gratiam debes, oſsibus et cineribus eius refrigerium comprecaris, & vt benè requieſcat apud inferos cupis. Cypr lib. 4. epiſt. 2. Emundari & purgari peccata diu igne. Orig. multis locis, ho. 6. in Exo. ho. 12. in Hiere. 14 in Lucam, 2. & 3. in Pſalm. 36. lib. 5. & 6. contra Celſum Hinc orationes pro defunctis apud Tert. lib de Corona militis, de Monog. de anima & cæt. Arnobium ſub finem lib. 4. contra Gentes his verbis: Cur immaniter noſtra cõuenticula meruerunt dirui? in quibus ſummus Deus oratur, pax cunctis & venia poſtulatur magiſtratibus, familiaribus, inimicis adhuc vitam degentibus & reſolutis corporum vnctione.* Primatus Petri. *Tert. de Pudicit. & in Præſcript eo contra Martion. Cypr lib. 1. epiſt. 8. lib. 3. epiſt. 11. lib. 4. epiſt. 8. vbi*

Anni mũdi.

Anni Chriſti.

Carauſius Britanniam occupat an. 7. fruſtra oppugnatur. *Eutro.* donec inſidijs Allecti occiditur, qui vbi regnum tenuiſſet an. 3. ab Aſclepiadoto vincitur, redacta in Romanorum ius prouincia.

Narſes Perſarum rex Meſopotamiam & Armeniam premit. Gallerius poſteà cum eo confligit primum infœliciter, ſed refectis copijs ingenti victoria potitur, Cteſiphontem expugnat, totam Aſſyriam, & quinque prouincias trans Tigrim ſubigit. *Pompon. Eutrop.*

Veterius magiſter militum Chriſtianos milites perſequitur. Paulatim ex illo iam tempore perſecutione aduerſum nos incipiente. *Euſeb.*

Carpocum & Baſternarū gentes in Romanorum ſolum transferuntur. *Euſeb.*

Anni mūdi.

nominatim ait Romanam eccleſiam ab omnibus alijs pro matrice & radice Catholicæ Eccleſiæ eſſe agnoſcendam. lib. 1. epiſt. 3. & in Tract. de ſimpl. prælat. principalem eccleſiam vocat Petri Cathedram, à qua vnitas ſacerdotalis exorta ſit. Et lib. 1 epiſt. 3. lib. 4. epiſt 9. Tract. de habit Virg Sermo. 3. de bono patient. & epiſt. ad Quirinum, ſuper Petrum fundatam eſſe eccleſiam. Orig. tract. 5. in Matth. hom. 17. in Lucam, &c. Denique patres in hiſtoria Marcellini pap. Coniugium eſt eccleſię ſacramētum. *Verba Tert. de Monog.* Pœnitentia. *Orig hom. 11. in Leuit. Cypr. ſer. de Oratio & Ser de Eleemoſ. Tert. lib. de Pænit.* Hinc ſatisfactio pro peccatis. *Ibid. Cypr. & lib. 1. epiſt. 3. & lib. 3. epiſt. 14 Tert lib. de Ieiunio & Pudicitia. Orig ho 6. in Exod. ho 15 in Leuit. ho 3. in Iudi.* Contritio & Confeſ. *Tertul. lib. de pænitentia. Vbi exomologeſim pænitentiæ miniſterium vocat. Cypr ſermo 5. de lapſis, lib. 3 epiſt. 8. 14. 16 18. lib. 1. epi 3. & Orig hom. 2. & 3 in Leuit. & in Pſal. 37. & alij ijſdem locis.* Sanctorum auxilia, preces, inuocatio *Orig. ſub finem lib. 2. in Iob, vbi hanc formulam præſcribit: ô beate Iob ora pro nobis miſeris &c ho. 16. in Ioſuam, vbi hoc probat teſtimonio ſenioris alicuius magiſtri. Ho. 1 in Ezech. Potamiana martyr apud Euſeb. lib. 6 hiſt. c. 5. Cypr. lib. 3 epi 15. & 18. & ſermo. de ſtella & Magis.* Liberum arbitrium. *Tert lib. 2. contra Mart. & initio libri de exhortat. caſtitatis & lib. de Monog Orig. hom. 9 num. 12. 20. Hom. 6. Iud. et alibi Cypr. lib 3 epiſt. 3. & lib. 3. ad Quirinum. Methodius Ser. de reſurrect.* Iuſtificatio *Orig. hom. in canticum. Ratio fidei primus habeatur ſalutis gradus. vbi duplicem facit, vnam primam fidei, alteram ſe-*

cundam operum, quæ nihil aliud eſt, quàm primæ iuſtificationis incrementum. Sic Cypr. vbique extollit meritum Chriſti, propter quod iuſtificemur, & cæteri huius ætatis.	*Anni mũdi.*

Opera bona requiri ad ſalutem. *Orig lib. 1 in Iob. 1. tractat. 32. In Matth. Tertull lib. de patient. Cyprian. lib. 3 epiſt. 25. diſciplina cuſtos ſpei, retinaculum fidei. Cætera ab iſtis impugnata confirmant ijdem & cæteri huius ſæculi ſcriptores, vt etiam non inuiti confitentur Centuriatores cent 3. cap. 4 de doctrina, col. 76 & ſeqq. cap. 6. de Ritibus & ceremonijs col 120. & ſeqq. cap 7. de Gubernatione Eccleſiæ cap. 149. & ſeqq cap. denique 10. de Epiſcopis & doctoribus. col. 215. & ſeqq. Niſi quòd inclinationem doctrinæ, incommodas opiniones, ſtipulas, næuos, errores doctorum huius ſæculi eſſe dicunt. Præterea, qui refutarunt hoc ſæculo Proclum, Nouatianos, Sabellianos, Samoſatenos, Manichæos, Donatiſtas, eadem opera aliquot blaſphemias iſtorum refutarunt.*

	Anni Chriſti.	QVARTVM SAECVLVM.	
f HVN C omittunt Euſeb. in Chron. Theodor. & alij Græci, fortaſſe vicinitate nominum Marcelli & Marcellini decepti.	302.	31. f M. Marcellus Romanus, an. 6.	4390
Duas reliquit epiſtolas, quarum ſecunda eſt ad Maxentium Tyrannum, à quo tandem eſt mactatus.	307.	menſ. 5. dies 21. Vacat ſedes dies 20.	4395.
Maxentius Romæ tyrannidem gerit. Mitior deinde in Chriſtianos factus perſecutionem prohibet. *Optat. lib. 1.*		*Patriarchis.* *Alexandriæ Petro ann. 12.*	
Lucinia virgo potentiſſima & diues admodum, illi omnia ſua bona legat. *Polyd. 6. de inuent. cap. vlti.*		*Antiochiæ Tyrannio ann. 14.* *Hieroſolymis Hermone ann. 14.*	
Iulius Capitolinus, Aelius Lampridius, Flau. Vopiſcus, Trebel. Pollio, hiſtorici Romani.			
Pamphilus Martyr magno ſtudio & diligentia Bibliothecam Cæſareæ inſtruxit, æmulatus Alexandrum, qui Hieroſolymis idem fecerat, vndique collectis, Caij, Hippolyti, Berilli			

Anni Chriſti.

307.

Principibus.
Diocletiano in Orien. &Valer. Maximiano Herc. in Occid. Impp. Conſtantio & Galerio Cæſaribus.
Narſe, deinde Miſdate ann. 8. Perſarum.
Vuatero Franc. duce.

CONCIL. Cirtenſe in Numidia, de abſoluendis reis proditorū gentilibus SS. librorū Optat lib. 1. Auguſti. lib. 3. contra Creſco. cap. 27.

Anni mūdi.

4395.

rilli & ſuperiorum Eccleſiaſticorū ſcriptis *Euſeb lib. 6. c. 21. & 32.* Scholam Philoſophicam & Theologicam Cæſareæ inſtituit. *Niceph. libr. 5. cap. 37.*

Primum an. Conſtantij Conſtātini Magni patris, trecenteſimum Chriſti attigit.

Cùm priores Auguſti, vt conſules ſalutarentur, primus Diocletianus voluit vt Deus adorari, velut in ipſo eſſet cæleſtis maieſtas, fratrem ſolis & lunę ſe nūcupans. *Pomp. Lætus. Euſeb. in Chron.* Solus omnium priuatus. (Nam dudum imperium depoſuerat) inter Deos à ſenatu refertur.

Maximianum Herculium regni ſocium aſſumpſit, deinde vterque generum ſuum, Diocletianus quidē Maximinum Galerium, Maximianus verò Conſtantium Chlorum Anno Imperij Diocletiani quarto, Cæſares fecerunt propter Achilleum, qui AEgyptum inuaſerat. *Euſe. Lætus.*

Carnuſius Britannias occupat, quæ demum anno decimo recipiūtur, quo Narſeus Orienti bellum intulit. *Iidem.* Achilleus Aegyptū obtinuit, at Alexandria octauo obſidionis menſe recuperata eſt, cæſis vbique defectionis auctoribus *Euſe. lib. 7. cap. 32. & in Chron.* Achilleus beſtijs dilacerandus opponitur. *Pōponius.*

Galerius, quæ Narſus in Oriente occupauerat, recepit, Aſſyriā præterea & prouincias quinq; trans Tigrin

grin ſubiecit, quæ à Traiani tempore à Romanis defecerant. *Euſeb. & Lætus.* Sic Imperij fines ab ortu ad Indos vſque propagati ſunt, à meridie vſque ad Aethiopas, qui per legatos acceſſere, ab Aquilone vſque ad barbaras ferasque Sarmatarum nationes, ab occaſu vſque ad Genſoriacum, ſimul & Britannicum Oceanum, vt tam amplum Imperium ad vnum Conſtantinum Magnum delaberetur, ſub quo Dei religio & cultus publicè, liberè, ſecurè latiſſimè longiſſimeque propagaretur & Idolorum impuritas letale vulnus acciperet.

g Tres ſcripſit epiſtolas.

Vbi Diocletianus & Maximianus Herc. vel ob ętatis defectum, vel perturbatione animi, vno die, hic Mediolani, ille Nicomediæ, vltro purpura depoſita imperio ſe abdicaſsēt, Conſtantius & Galerius Impp. facti ita imperium diuidunt, vt Conſtantius Galliæ, Hiſpaniæ, Aphricæ, Italiæ & occidenti præeſſet, Galerius Illyrico, Gręciæ & Orienti. Poſteà Cōſtantio Imperium Aphricæ & Italię recuſanti Galerius Seuerum fil. adopti. illis præfecit & Maximinum Orienti. Demum audita Seueri morte, collegam ſibi adiūxit Licinium. *Euſebius 8. cap. 14. & 15. Oroſius lib. 7. cap 25.*

Diocletianus, qui in Oriente perſecutionem exercuerat, latrans vt canis, *Niceph. lib. 7 cap. 20.* Maximianus, qui in Occidente reſti ſe interemit, vndecimæ perſecutionis auctores,

Anni Chriſti.		*Anni mūdi.*
307.	32. g M. Euſebius Gręmedicus an. 4. menſes 1. dies 3.	4395.
311.	Vacat ſedes dies 1.	4399

Patriarchis.

Alexandriæ Petro.
Antiochiæ Tyrānio.
Hieroſolymis Hermone.

Eiſdem Imp. poſtea Conſtantio Chloro & poſt eum Conſtantino Mag. Occi. an. 31. Maximino Galerio an. 2. Orientis Imp.
Miſdate Perſarū.
Vualtero Fran. duce.

Anni Christi. | *Anni mũdi.*

CONCILIVM Ancyranũ 2. epiſ. 18 Celebratũ quoque eſt conciliũ Carthagien. epiſcop. 70. indignum quod referãt Magdeburgenſes inter concilia eccleſiaſtica, & fingãt fuiſſe Carthaginenſe 1. cùm Auguſt. in Breuiculo, & Opta lib. 1. illud iniuſtum & iniquum pronuncient.

311 33.
h M. Miltiades ſiue Melchiades A-
315. pher, an. 4. menſ. 7. dies 9.

Vacat ſedes dies 17.

Patriarchis.

Alexandriæ Petro Achille an. 12.

Antiochiæ Tyrannio, Vitali Apollinariſtæ an. 5.

Hieroſolymis Hermone, Mox Macario an. 20.

res, quæ eſt à Nerone decima. Aurelius Victor vtrunque miſerè interijſſe etiam fatetur.

Donatus Numida ſectæ ſuæ initiũ dat in Africa, indignatus, quòd Cæcilianus in epiſcopatu Carthaginenſi ſibi fuiſſet prælatus. Deinde ſchiſma in hæreſim conuertit. *Hieron. in Catal. Auguſt. de Hæreſ.* Obiecit cum ſuis Cæciliano, quod in perſecutione ſacros libros gentilib. cremandos tradidiſſet, vt & multa alia, quibus ſeptem annis pòſt, ad ſe relatis Conſtantinus iudices epiſcopos Romæ dedit Miltiadem, Marc. &c. *Euſ lib. 10. c. 5. Opt. lib. 2.* Deinde ꝑpter prouocationẽ Donatiſtarũ alios Arelati. Denique ipſemet poſtremò Mediolani Cæcilianũ abſoluit. *Auguſt. epiſt. 162. & lib. 1. cont. creſ. ca. 71.*
4399 Vnde & poſteà Cęcilianus Niceno
4403 concilio interfuit. *In Actis Concil.* Et quidem ſolus ex tota Africa, cùm tamen ex Lybia & Thebaide plures eò veniſſent. *In Actis quinti ſynodi.*

Græci iſtius hæreſis, præter Theodoritum de fab. hæreticor. nihil meminerunt, fortaſſe quia Italiam Hiſpaniam, Africam, Galliam duntaxat peruaſit, quod ſignificat *Aug. lib. 1. cont. literas Petilia.*

Maiorinus primus Donatiſtarum epiſcopus, cui ſucceſſit Donatus alter, qui hoc ſchiſma valde confirmauit.

Cœlus ſiue Coyllus Aſclepiadoto cæſo Britanniam occupat, pace à Conſtantio obtenta. Conſtantius enim Helenam ipſius filiam

vxorem habebat, ex qua Conſtantinum Magnum genuerat.

h Scripſit epiſtolam de Sacramento confirmationis. *tom. 1. conc.*

Non videtur martyrio conſumptus. Nam ſub Conſtantini principatu, poſt Maxentij & Maximini obitum Romæ vixit. Ex Ruff lib 10. Eccleſ. c. 5. & Optat. lib. 1. Vnde ab ipſo Conſt. iudex datus eſt, cum quibuſdam alijs epiſcopis in cauſa Cæciliani epiſc. Cathag. *idem.*

DVODECIMVM bellum per Maximinum Imperatorem in Oriente: in quo occubuit Miltiades PP. Pamphylus martyr & plerique alij. *Euſebius. lib* 8. *cap.* 17. *Oroſ. lib* 7. *cap.* 28.

In Gallia & Germania, quas regebat Conſtantius, à perſecutione pax fuit. *Euſ lib* 1 *de vita Conſt.*

Tam prope excepit vndecimum Diocletiani & Maximiani, vt hunc multi cum Maximino cõfundant, & Epiph. lib. de menſ. non videatur diuidere. Nam Diocletianum durasse ait vſque ad ſeptimum Conſtãtini Magni. Sed fuit duplex. Inchoatam enim perſecutionem perſecuti ſunt & abſoluerunt per octo annos Maximinus, Maxentius, Licinius, Maximiani & Diocletiani ſucceſſores, tam in Oriente, quàm Occidente. *Euſeb lib.* 8. *cap.* 17. *Spencæus centu.* 2. *apophtheg.* 6.

Pax duntaxat Chriſtianis in illa imperij parte quã Conſtantius Cõſtantini pater fuerat ſortitus. *ibid apophtheg.* 9. *è. Sozo. lib.* 1. *c.* 6.

Anni Chriſti. 315.

Principibus. *Conſtãtino magno Occid. Maximino Gale cum Licinio Orien. Impp. & tyrannis. Maxentio in Italia (quem vicit Conſtant.) Maximino (quem duobus prælijs Licinius debellauit) in Orientis & Aegypti partibus.*

Sapore Perſarum nono rege (qui in vtero matris an. 310. *coronatus eſt) an.* 70. *Niceph. lib.* 7. *c.* 20.

Degemberto ſeu Dagoberto Franc. duce.

Anni mũdi. 4403

Anni bri i.		Anni mũdi	
			Fames, Peſtis, & omnis generis miſeriæ crudeles Chriſtianorũ neces conſequuntur. *Euſ. lib. 9. cap. 8. hiſt.*
	CONCIL. Neocæſarienſe, confirmatũ in Trullo. Iſid. tom. 1. concil. Indictiones Conſtãtinianæ, quæ pertinent ad Iuſtiniani tempora. Illis enim ſunt imperatæ.		Theophilus Gottorum vlteriora Iſtri tenentium primus epiſcopus, qui concilio Niceno interfuit. *Soc. lib. 5. c. 38.* Vnde liquet falſum eſſe, quod aiunt Gotthos vſque ad Valentis tempora Chriſtum penitus ignoraſſe.
			Indictiones, quæ 15. annorũ ſpatio definiuntur, & ſunt temporum indicationes & notæ, incipiunt anno Dom. 313. Conſtantino 11. & Licinio 11. Coſſ. *Onuphrius lib. 2. Faſtorum.*
			Sunt autem inſtitutæ ne tributorum ſoluendorum memoria laberetur. *Sacrobuſ. in Computo.* Nam indictio certi tributi genus. *Pædianus in 4. Verrinam & lib. 7. Codicis.*
			Maximinus à Licinio ſuperatus, Tharſi viſcerum morbo obijt. *Euſ. lib. 9 hiſt.*
			Sextus Anienus Ruffus poëta, qui vertit Arati Phænomena & Dionyſium de ſitu orbis. *Vaſæus in Chron. hiſp.*
	34. i Sanctus Syluester I. Romanus an. 23. menſ. 10. dies 11. Vacat ſedes dies 15.	4403	i. Feſtum ad vincula Chriſti rogatu Conſtantini inſtituit *Polyd. lib. 6. de inuent. cap. 8.*
		4426	Huic & eius ſucceſſoribus Conſtãtinus Impe. dono. dedit Romam & omnia imperatoria indumenta ac ornamenta: vt manifeſtè probat Eugubinus duobus libris, & teſtatur Photius patriarcha Græcus titul. 8. Nomocanonis cap. 1. Reſpuit

tamen

Anni Chriſti.		Anni mūdi.
315.	Patriarchis Alexandriæ Achille, Alexādro an. 7. Athanaſio an. 46. Antiochiæ Vitali Apollinariſta, Philogonio an. 5. Paulino ann. 1. Ruſtathio an. 7. Euliano Ariano menſ. 1. Euphronio Cæſarienſi Arian. an. 1. Placido Arian. an. 3. Hieroſolymis Macario, deinde Maximo tertio an. 16. Conſtantinopol. Alexandro primo Patriarcha an. 23	4403

tamen diadema aureum ſibi à Cōſtan. oblatum. *Sabel.*

Ego ſemper negaui hanc conſequentiam. Aliqua ſunt ficta & addita ad Donationem Conſtantini, ergo omnia ſunt ficta. Nam certum eſt Conſtantinum multa donaſſe Romanę Eccleſiæ, alia & multo plura aliunde acceſſiſſe, ſiue largitionibus principum & diuitum, ſiue teſtamentis piorum, ſiue acquiſitione Pontificum, permutatione, &cæt. & quod pluris facio, diuina prouidentia & diſpenſatione, vt alicubi viſibilis Eccleſiæ monarchia aduerſus tyrannorum, hæreticorum & inferni poteſtatem figeretur, iuxta prophetarum oracula, &c.

Quare hæreticis eam prorſus labefactare conantibus vnum id reſpondeo, quod Iephte. *Iudicum vndecimo.* Regi Ammonitarum ſibi reddi terram Galaad poſtulanti. *Quod Dominus Deus noſter victor obtinuit, in noſtram cedet poſſeſſionem. Niſi fortaſſe docere potes, quod quiſquam de ea iurgatus ſit per* 300 *annos* (hic per mille & amplius) *Quare tanto tempore nihil ſuper hac repetitione tentaſti.* Quibus hæc addo. In fundis præſcriptio aliquot annorum ſufficit. Deinde arma, legitima ſucceſſio, populi cōſenſus ſat dant iuris Regi Francorum, vt Francia iuſtè potiatur, & conſenſus Italiæ, atque adeò Eccleſiæ, totiusq; orbis, ad idem ius dandum Pontifici non valebit: Prętereà hinc apparet non ſine Dei numine Conſtantinum imperij terreni ſedē Con-

Anni Chri-ſti. 315.

Anni mūdi. 4403

Principibus.
Conſtantino Mag. Occid. & Licinio Orien. poſtea ſolo Conſtantino Imp.

Sapore Perſarum.

Degemberto, Clō-dio II. & Clodom[…]ro Franc. dncib.

Conſtantinopolim tranſtuliſſe; vt regnum Eccleſiæ à Daniele prædi-ctum Romæ haberet ſedem; quod mox Occidentis Cæſares; Conſtās & cæteri, qui per aliquot ſęcula ſunt conſecuti, Roma ſemper ceſſerint & imperij Occidentalis ſedem alibi locarint, vt Mediolani, vt Rauennæ, &c. Quòd denique Conſtantius Heraclij nepos, Michaël & aliquot alij eam voluerunt Romam rurſum quidem inferre, ſed non potuerunt. Nempè, quoniam Romanus pontif. nec armis nec vllo alio ſtudio i-pſorū conatib. occurrebat, Deus ſuæ eccleſię agebat cauſam; cuius intereſt prin ipem aliquē miniſtrum eſ-ſe, qui tyranos, Hæreticos, Schiſmaticos, &c diuina autoritate coerceat, terreat, fulminet, in ordinē redigat.

Zo.imus iſta quidē dolet, ſed interim ſignificat, ꝙ Caluinitę inficiantur. *Conſtātinus (inquit) ceßit Roma & Conſtantinop. à ſe maieſtatē imperij trāſtulit, quòd ſe Romanis ſciret inuiſum ob mutatā religionē.* Ceſſit, cui? Non Senatui, nō populo. nā nemo id ſcripſit. Sed nec Senatus populúſue de eo vnq̃ mouit litē. Pontifici igitur, qui vt ſuam ab eo tempore poſſidet, ſeruat; de ea antiquas habet tabulas, teſtimonia & cenſus.

S. Damaſus, qui Conſtantinum vidit, de ea ſcripſit, vt vel Centuriatores affirmant cent. 4. c. 7.

Ammian⁹ Marcellin⁹ Ethnic⁹ tale aliq̃d innuit dū de opib. & potentia Ro. Pontif. cōqueritur & dolet li. 27.

Iuſtinianus Imp. centū pòſt annis

	Anni Chriſti.		Anni mūdi.
illam Donationem cōfirmauit, deinde Arithbertus Lōgobardorū rex, Pipinus, Carolus Magn. Ludouicus Pius. Ottho deniq; Magnus in publico Rauēnatenſi concilio, vt etiā Cēturiatores totidē verbis referūt Cēt. 10. c. 10. pag. 538. in Leone 8. & Ioan. ſucceſ. ex authen. fortaſſe. Iuſtin. Vt Eccl. Ro. cen. an. gaud. pręſcript. &c.	315.		4403

D. Gregor. ſub an. 600. in epiſtolis patrimonium Eccleſiæ ampliſſimū & per Occidentē late patens, quo ipſe frueretur demōſtrat, vt infra ſuo dicam loco. Quo tempore D. Iſidorus in hiſtoria ſua, vt Nauclerus citat generatione 11. Chron. *Conſtantinus*, inquit, *vrbe ceßit Pontifici, ornamētisq; imperialibus, diademate videlicet, & albo equo, quo vectabatur.*

Planè vt Photius conſtāt. Rom. ſedis alioqui ęmulus, q in Nomocano ne nuper à quodā Henrico Hęretico verſo & typis Oporini publicato, ſub an. 860. integrum eius exemplar ab interitu vindicauit.

Niceph. lib. 7. c. 49. *Lateranenſe Palatiū Chriſto ſacrauit et dedit.* (qꝫ antea attigerat D. Hieron. to. 1. epiſt. ad Oceanū & vſq; hodie experientia probat, dū ea eſt pręcipua Ro. pontificis ſedes.) Et c. 46. *Ex ærario ſuo dotauit omnes orbis eccleſ & epiſcopatus pro ratione & dignitate cuiuſq;.* Multo igitur magis Rom. quā Eugibinā &c. Cōſule & lib. 8. ſub fin. c. 3. & 4 & li. 10. c. 5.

Iuo in Pannonia circ. an. 1110. ex Priuilegij formula quædā citat. Gratianus, circa 1150. Bartol. Picernus & pleriq; alij vel totā vel partes ꝓferūt.

Suffra-

Anni Chriſti.		Anni mūdi.	
315.		4403	Suffragantur Hebręi, ſeorſum R. Abraham Leuita in Zikron Dibré Romi הוא יצא מרומי ונתוה לכומרי אדום עד היום הזה ובנה מדינת קוסטינה נובל: Ipſe exijt Roma & dedit eam ſacrificis Idumeorum (ſic Chriſtianos appellant) ad hunc diem, ædificata Cōſtantinopoli. Abben Ezra in 11. Danielis, ad illud. *Et ſuper vllum Deum non intelliget.* והטעם שביברמקום רומא שהוא כנו והניחן לעון—— הנקרא אבן. Senſus (inquit) eſt, decorauit locum Romæ, quæ erat ſedes eius & reliquit eum iniquitati (ſic impiè de ſanctis Apoſtolis loquuntur) quæ vocatur Petrus. Nec obſtat, quòd per aliquot annos ea plenè non ſunt potiti pontifices. Nam iniuria principum iuſtorum dominio & iuri neutiquam detrahit. Chriſto ſolium Dauid debebatur, eius tamen poſſeſſionem non adijt ſtatim, &c. Conſtantinus Imp. fit Chriſtianus viſione igneæ crucis, cuius ſignum primus in militaria vexilla transformat & nummos eo obſignari iuſſit, quod deinceps à Chriſtianis obſeruatum fuit. *Euſeb. 9. cap. 9. Sozom. 1. c. 3.* Diem Dominicam ex cōſtitutione veteris eccleſiæ à iudicijs & laboribus ſanctam eſſe decreuit. *L. omnes iudices, C. de fer. Hiſtor. Tripartita. 1. cap. 9.* Templa idolorum claudi mandauit. *L. 1. de paga. Cod.*

Anni Christi.		Anni mũdi.
338.		4426

Tradit Hieronymus ſenem eum, idque ab Arianis fuiſſe baptiſatum, ſe deceptus eſt vicinia nominis, & falſo rumore: ſibi enim in terræ angulo poſito (vt loquitur) multa ignota eſſe potuiſſe fatetur li. de Vir. illuſtr. Itaq; ꝙ de Conſtantio filio dicebatur, id traduxit ad patrem: ille enim in extrema ætate fuit rebaptiſatus, & vt ait Damaſ. ab Euſeb. Nicomedienſi Ariano.

Nam ꝙ Sylueſter Conſtantinũ baptizauerit, docent Cedrenus, Zonaras initio tomi 3. Nice. li. 7. c. 35 & ante eos Theophanes Graptus in ſacra hiſtor. Neq; enim potuiſſet intereſſe ſacris quotidianis, à quibus nondũ initiati baptiſmo excludebantur, cũ tamen ea etiã in caſtris peragi quotidie ſibi præſenti curaret, aram & templum motorium circumferens.

Euſeb. lib. 4. de vita Conſt. ita obſcurè de quodam eius lauachro (Nã baptiſmum non appellat, & an intelligat, iure dubites) loquitur, vt de eo planè incertus fuiſſe videatur.

Edicta ad omnes gentes imperij mittit, vt repudiatis idolis Chriſtianam religionem amplecterentur. *Theod. lib. 1. c. 16.* Imperatorum maximus, Gregis noſtri Zorobabel. Illius enim inſtar vniuerſam piorum captiuitatem reduxit ab exilio & diuina templa humi diſiecta, in altum erexit. *Theod. in religioſa hiſtoria* implens illud Apoc. 12. *Nunc facta eſt ſalus, &c* Contra Senatus & pop. Ro. voluntatem ab vltimis Britanniæ oris in Italiã venit, Romanos Impp. Maxen-

S. PRIMVM vniuerſale Conciliũ Nicenum, pro diuinitate Chriſti contra Arium, ſiue iam mortuum, vt vult Epipha. hær. 68. & 69. & colligitur ex epiſt. Synodica lib. 5. Socrat c. 9. ſiue auditum & præſentem. vt aiunt Socr. lib. 1. c. 4. Theod. hiſt. trip. li 2. c. 5. Ruffinus et alij, legatis Rom. Pontificis Vincentio, Victore ſeu Vito ſiue Vitali presbyteris: Euſ. 3. de vita Conſt. Hiſt trip. lib. 2. c. 1. Niceph. 8. c 14. Epiſ. 318. Epip. hære. 69. & li. Ancorat. Ruffi. 1. c. 1. Nicep. 15. c. 2. Theod. 1. c. 7. Iuſt leg. 4. de ſum. Trin. et ferè alij, ſiue epiſ. 320. Sozom. 1. c. 17. Euſeb. lib. 3. de vita Conſtã. ait plures fuiſſe. 250.

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*	
328.	*quod repetit Socr. 1.c. 8. In literis Imperatoris apud Socrat. 1. cap. 9. legũtur affuiſſe plures 300. idem Niceph. 8. c. 14 hiſt. trip. 2. c. 1. In ſcriptis. Euſtachij Antiocheni apud Theodor. 1. c. 8. perhibentur. 270. & apud Niceph. 8 c. 21. fere 270. Nam certum numerũ in tanta multitudine reperiri nõ potuiſſe fatentur. Illis autem exhibitus eſt quotidiè cõmeatus & victus ab ipſa Imp honeſta & liberali menſura Euſeb lib. 3. de vita Conſtant.*	4416	Maxentium, Maximinum Iuniorẽ & Licinium armis fregit pietate munitus. religiones ac inſtituta maiorũ aboleuit, Chriſti nomen colendum propoſuit, imperij ſedem Byzantiũ deportauit, pauco tempore Rempu. totam mutauit. In rebus gerendis mirè felix, haud dubie, quòd fidei eſſet ſtudioſus, bonas artes coluit, &cæt. Licinius, cui vitam donarat Cõſtant. ſub cuſtodia Theſſalonicæ viuens, quòd Barbarorum multitudinem mercede conducere eſſet conatus clam, vt bellum reſtauraret, eius iuſſu ferro vitam amiſit. *Niceph. lib. 7. cap. 45.* Cõſt. Priſcum filium, quod rem cum Fauſta nouerca habere diceretur, interfecit. Fauſtam autem balneo ſupra modum accenſo ſuffocauit. Antè ne conuerſionem an poſt iſta fecerit, ſciri negat, *Suidas in Creſcente.* Creberrimis legibus omnibus interdicebat, ne idolis ſacrificarent. ne vaticinia ſciſcitarentur, ne ſimulachra erigerent, ne ſacrificia occulta facerent, ne ciuitates ſingulariũ certaminum cædibus polluerent, ne Aegyptij fluuium per viros effæminatos colerent, ideoque vniuerſum Androgynorum genus, tanquam adulterum, è vita tollerent. *Euſe. lib. 4. de vita Conſt.* Prouinciarum præſidibus legem dabat, vt Dominicum diem obſeruarent, & Martyrum dies honorarent. *Ibid.* Templa vbique terrarũ ædificauit,

	Anni Chriſti.		Anni mūdi.
primum quidem manibus ſuis Romæ in Lateranẽſi palatio deſcribendo conformauit. Quod ſanè palatiū ipſe quoque ingentibus impenſis magnificè ædificauit & Chriſto ſacrauit. *Nice. lib. 7. cap. 49.* Notate Lutherani canes, & illum Græci locũ perlegite, qui perſpicuè Romanæ eccleſiæ (cuius vetus ſedes eſt Lateranenſe templũ atque palatium) dotatorem indicat, ne putetis, quæ feruntur de Conſtãtini donatione, penitus fuiſſe à Latinis conficta, de qua paulò ante. Ex publicis tributis, per ſingulas ciuitates vectigal certum deduxit ac cuiuſque loci eccleſijs & clericis deputauit, eamque munificentiam firmam ac perpetuam haberi lege ſtatuit. *Sozom lib.* · *cap. 8. & lib. 5. c. 5.* & donationem validam in perpetuum eſſe ſanciuit. *Trip. lib. 1. cap. 9.* Obſecro lector, an in ea lege prætermiſiſſe tibi videtur Romanam Eccleſiam, cui ſecundum Deum, ſuam omnem ſalutem & beatitudinem (fuit enim à Syluestro conuerſus) debebat? Prouocationes à ciuilibus iudicijs ad epiſcopos conceſſit, ſed & potiores eorum, quàm aliorum iudicum ſententias eſſe voluit. *Soz. om. lib. 1. c. 9.* Iudicium & iurisdictionem in clericos eiſdẽ mandauit. *Nice. li. 7. c. 46* Vbique locorum ſacerdotibus immunitatem conceſſit. *Sozom. lib. 1. c. 19.* quam legem confirmant Conſtãtius & Conſtans *lib. 3. c. 17.* Iouinianus & reliqui. *Theod. lib. 4. c. 4. & 1.* *Sozom*			

Anni Chriſti.

Quatuor concilia prouincialia. Iſid. tom. 1. concil.

Romanum epiſc. 268 ſeu 275.

Elibertinum prope Granatã in Hiſpania Epiſ 19 ſeu Illiberitanum ad radices montis Pyrenei, cui interfuiſſe Helenam matrẽ Conſt. cum Conſtante nepote ait Ioha. Gerundenſis.

In hoc Hiſpania in quinq; prouincias diſtribuitur, & ſingulis prouincijs aßignantur Epiſcopi Metropolitani.

Anni mũdi.

Sozom lib 5 c. 5. Literis fauit inſtitutis multis ſcholis & bibliothecis. Et earum profeſſores multis priuilegijs immunitatib. ſtipendijs, & honorarijs donauit. *L. Medicos, Cod. de profeſſoribus & Medicis.*

Iudæos templum ſuum Hieroſolymis reſtaurare nitentes grauiter mulctauit. *Chry. orat. 2. in Iudæos.*

Quamuis tantus eſſet, non tamen canum, Paganorumque linguas effugere potuit, (vt Zoſimi &c.) à quibus ſic memoriæ proditum eſt. Decem primis annis præſtantiſſimus, 12. ſequentibus latro, decem nouiſſimis pupillus ob immodicas largitiones. (Eccleſijs certè & Chriſtianis factas) *Egnatius.*

Cum Licinio ſcilicet & Maximino imperauit circiter annos ſex, ſolus 26.

Pacauit orbem Romanum, ſibi Scythas ſubijciens, Indos & Perſas amicos faciens. Cum Perſis dimicãs ſecum habebat ſacerdotes & tabernaculum ſpeciem gerens Eccleſiæ. Vnde Miſſæ caſtrenſes, ex quo tempore Romanorum cohortes numeri nuncupatæ ſingulæ fecerunt ſibi templum motorium, illicq; ſacerdotes & diaconos habuerunt. *L. omnes iudices. C de ferijs. Trip. lib. 1. c. 9.*

Athanaſius Alexandrinus, qui menſe 5. poſt concilium Nicenum epiſcopus ordinatur. Arnobius presbyter præceptor Lactantij, Iuuencus poëta Hiſpanus. *Ruffin. 1. c. 19. & 20. Hieron. in Chron*

Donatus, à quo Donatiſtę ſiue Donatia-

natiani, Numida (nā alius fuit Carthaginēſis 2. epiſcopus Donatiſtarū) ſuum virus dilatat, quod an. 305. cœperat excitare, occaſione edicti Diocletiani de comburendis libris Chriſtianorum. *Aug. lib. 3. contra Creſcon. cap. 27. & libro ſeptimo de baptiſmate cap. 7.* Lactantius Firmianus Criſp. Cæſaris magiſter, adeò in hac vita pauper, vt plerunque etiam neceſſarijs indiguerit. *Euſe. Chro.* Nazarius Rhetor, cuius filia Eunomia virgo Chriſtiana, in eloquentia patrem æquat. Clodomerus Fran. rex an. 326. cepit Thuringiam, Galliā inuaſit, Sueuis iugum Rom. imperij excuſſit, cū ſuperiores duces Franc. Zelandiam, Holandiam, Sycambriam & Traiectum incoluiſſent. *Iren. lib. 3. exegeſe os Germa. cap. 76.* Feſtum exaltationis crucis Hieroſolymis cœpit. *Niceph. 8. cap. 29.* Feſtum item inuentionis crucis. Nā quod liber 1. concil. in epiſt. Euſebij, tribuit eius inſtitutionem Euſebio Papæ, conſtare non poteſt. Ab Imperio Conſtantini Hieroſolyma à Chriſtianis ornari ædificijs cœpta. *Zoſim. lib. 5.* Helena Imp. mater à Syluestro Ro. conuerſa *Niceph. lib. 7. cap. 40.* Niceno iam concil. celebrato lignum crucis à ſe Hieroſolymis cum multis miraculis inuentum thecis Argenteis exornat. *Ruffin. lib. 5. cap. 7. & 8. Trip. 2. cap. 18. Ambroſ. de obitu Theodor. Eutrop. lib. 2. Paulinus epiſt. 2. Sulp. lib. 2. Socrat. 1. cap. 17. Euſebius in Chron.*	*Anni Chriſti.*		*Anni mūdi.*

Theod.

Anni Christi.

Gangrēſe 1. in Paphlagonia in Trullo confirmatum, contra Euſtathium Sebaſtiēſem Epiſcopum, & eius ſectatores Aërium & alios. Eodem ferè anno, quo Nicenum. 1. To. conc.

Arelatenſe 1. & 2. in Gallijs, vbi cauſa Cæciliani eſt iudicata. Auguſt. epiſt. 162.

Quidam addunt Aurelianenſe 1. præſide epiſcopo Martino.

Anni mūdi.

Theod. 1. cap. 18. Sozo. 2. cap. 1. Vt D. Hieron. & cæteros prætercam, qui omnes ſingularis impudentiæ arguunt Magdeburgenſes, qui Cent. 4. cap. 13. hanc inuentionem inficiari audent. Macarius Hieroſ. erat epiſcopus.

Euſebius, ob arctam necessitudinem cum Pamphilo, cognomento Pamphili, Cæſarienſis Epiſcopus, annos 325. complexus, à Chriſto ad Cōſtantinum Magnum hiſtoriam eccleſiaſticam conſcripſit ex Philone, Ioſepho, Clemente Alexandrino, Egeſippo, Hyppolito, Papia & alijs. *Niceph. 1. cap. 1.* Arianiſmum ante Synodum redolebat. *Theod. lib. 1. cap 6. Hieron in Apologia* Chronicum ab orbe cond. vſque ad annū Chriſti 300. condidit, cui Hieronymus adiecit annos 50. Proſper Aquitanicus 60. Palmerius florent. 1040. Palmerius Piſanus 30. ita totum deſinit an. 1480.

Nicenum concilium cœpit 14. ſub Syluest. *Euſeb. in Chron. Plati in Syluestr. Regino. & pleri que alij.* Quidam volunt ſub Iulio. *Sozom. 1. cap. 18. Hiſtor. Trip. 2. cap. 1 Niceph. 8. ca. 14. Platina in Agathone. Beda in Chron* Durat 3. an. & paulò plus. *Niceph. 8. cap. 26.* Eius initium vari è à ſcriptoribus traditur. Alij referunt ad annum Chriſti 322. quidā, vt *Euſeb. in Chron.* ad 324. quidam ad 330. quidam, vt plerique Græci, ad 333. quidam ad 338. *vt Volater. & Beda.* Alij ad Conſulatum Paulini & Iuliani, qui fuit an. 17. ſiue (vt alij volunt) 18. Conſtanti. Mag. *Socra. 1. cap. 13. Niceph. 8.*

	Anni Chriſti.		Anni mūdi.
cap. 26. quorum ille ad 20. diē Maij, hic ad vndecimum. Onuphr. ad Aprilem, alij ad 19. Iunij conferunt. Eum an. alij dicunt eſſe Chriſti. 225. alij 226. alij 227. alij 228. Tanta eſt annorum à Chriſto incertitudo, quod veteres per annos Imperatorum numerarent, non Chriſti; qui mos, vt cenſent aliqui, tantùm ab anno eius circiter 600. inualuit. Ei Victor & Vincentius Romani presbyteri, quos nunc Cardinales appellamus, & Hoſius Cordubenſis loco Syluestri præſederunt. *ex præfat. Sardicenſis concilij.* Arius Alexandriæ mulieres caſtitatem profitentes ſeptingentas veneno ſuo infecit, quæ vna cum illo vrbe expulſæ ſunt. *Epiph. hæreſ.* 69. Iſtius libros præcepit Conſtantinus cremari, & eum, qui eos celare deprehenſus fuiſſet, capitali ſupplicio affici. *Socr lib* 1. *c.* 9. Arium cum ſuis Aſſeclis in exilium miſit. *Ruff. lib.* 1. *c.* 5. Quos, ſubdola ipſorum confeſſione deceptus, poſtea ab exilio reuocauit. *Socr. lib.* 1. *c.* 27. 35 *&* 38. Niceni patres, cùm toti eſſent in refellendis Arianis, Donatiſtas miſſos fecerunt, niſi quòd reprobarunt Carthagienſis cōcilij & Cypriani decretum de rebaptizandis hæreticis, quo iſti nitebantur. *Aug. lib.* 2. *de bapt. cap.* 9. Romanæ Eccleſiæ ſupra reliquas eminentiam & inſpectionem, quam ante conſuetudine & iure Apoſtolico acquiſierat, confirmarunt. 6. *can.*			

'nni Chri-sti. | Anni mũdi.

can. apud Ruff. lib. 1. cap. 6. vt & fatentur Centuriatores cent. 4. cap. 7. pag. 550.

Quinq; menſibus poſt concilium Nicenum moritur Alexander Alexandrinus patriarcha, Arij maſtix, cui Athanaſius ille magnus ſuccedit, Antonio Magno Monachorum in Africa patre confirmante, atque aduerſarios eius omnes oppugnante, vnà cum Marco, Iulio & Liberio Rom. pontif.

Lactantius ſenex in Gallia docet, vbi & magiſter Criſpo Conſtantini filio præficitur. *Hierony.*

Vandali à Gotthis in Romanum ſolum pulſi, à Conſtantino Poloniam accipiunt, vbi commorantur vſque ad 13. an. Arcadij & Honorij.

317. primus Patriarcha Conſtantinopolitanus Alexand. an. 23. Ante hunc quidem ab Andræa Apoſtolo 23. recenſet Nicephorus Conſtan. in Chronologia Tripartita. at illi Patriarchæ titulum non ſunt conſecuti, ſed Byzantinorum epiſcoporum duntaxat, ab agro fortaſſe Byzantino, potius quàm vrbe, quæ in ruderibus iacebat.

35
k S. Marcus Romanus an. 2. menſ. 8. an. 20.
Vacat ſedes di. 20.

4426

4429

k Hic Papa Nicænum ſymbolum inſeruit Miſſæ, in locum Symboli Apoſtolorum. *Plati.* primus conſtituit, vt Hoſtienſis epiſcopus pallio vteretur, & ab eo pontifex Rom. cõſecretur. *Volater.* cum tamen Græci ferè omnes prætermittunt, cum tamen Trip. lib. 4. c. 1. quæ ſub eo acta ſunt, narret.

Miſit

Miſit ad Athanaſium & epiſcopos Aegypti 70. Nicæni Conc. canones fideliter deſcriptos ex exemplaribus, quæ Syluester Romæ reliquerat. 20. duntaxat hodie extãt Arrianis igne in eos ſæuientibus, niſi quòd in Arelatenſi 2. eorum aliqui inſunt.

Paulus Conſtantinopolitanus electus à Conſtantino. *Niceph. in Chron.*

Hyberni, ſiue Scoti prædicationibus S. Patricij (qui anno vitæ ſuæ 122. obijt) fidem Chriſti recipiunt. *Ruff. 1. cap* 11. *Niceph* 8. *cap.* 34. *Sigeb in Chron. Sabell.* Iberi vltra Armenios ad Aquilonem per captiuam. *Ibid. Ruff. cap.* 10. *Socrat. lib.* 1. *cap.* 20. Indi interiores miro modo per Edeſium & Frumentium iuuenes. *Ruff.* 1. *cap.* 10. *Socra.* 1. *cap.* 19. Itẽ Armenij. *Suidas.*

Vlteriores Galli, Itali & Britanni paulò pòſt ſub Conſtantij imperium, qui propagationem ita curauit & iuuit, item ij, qui circa montem Pyreneum ad Oceanum vſque Occidentalem habitarunt. *Sozo. lib.* 1. *cap.* 6 Currebant aſſiduè omnes nationes ad fidem Chriſti, & baptizabantur, patria ſimulachra conquaſſantes, adductæ miraculis ſacerdotum, qui ſub Galieno captiui facti erant. *Diaco lib.* 11. *in Conſtantino.*

Tunc primum res Romana ſub vno Auguſto & 3. Cæſaribus eſſe cœpit. *Eutrop lib.* 10.

Aerius Arrianus primus damnat orationes pro mortuis, & ieiunia certo tempore ſtatuta, presbyterum æquat

Anni Chriſti. 341

Patriarchis.

Alexandriæ Athanaſio.

Antiochiæ Placido Arriano.

Hieroſolymis Maximo 3.

Conſtantinopoli Alexandro, deinde M. Paulo an. 9.

Principibus.

Conſtãtino Magno Imp. & Cæſaribus eius filijs.

Sapore Perſarum.

Clodomer. Franc. duce.

CONCIL. *Carthaginenſe.* 1. *To.* 1. *Concil.*

Anni mũdi. 4429

Anni Chriſti.		Anni mūdi.	
	36		æquat epiſcopo, ac immutat antiquas Eccleſiæ ceremonias. *Auguſtin. lib. de hæreſ. cap.* 53. *Epiph. hæreſ.* 75. *Socrat. lib.* 2 *cap.* 35.
341	I S. Iulius I. Romanus an. 15. menſ. 2. dies 6.	4429	Donatus Grammaticus, quē cum parente vtroque martyrio ſub Iuliano functum refert Gigas in temporum floreto, Victorinus rhetor præceptores Hieronymi, Maximus Alexandrinus, & Methodorus Philoſophi, Marcellus, D. Nicolaus Myrenſis (errant enim, qui putant eum vixiſſe ſub Iuſtiniano) epiſcopi. *Hieronymus in Catalog. Niceph.* 8. *cap.* 14.
356	Vacat ſedes dies 2.	4444	

Patriarchis.

Alexandriæ Athanaſio.

Antiochiæ Stephano Arriano an. 3. *Leontio Ariano an.* 11.

Hieroſolymis Maximo tertio, deinde Heraclio mēſ. 1. *Cyrillo an.* 39.

Conſtātinopoli M. Paulo, deinde Euſebio Ariano an. 1. *Macedonio Hæreſiarcha an.* 8.

Principibus.

Conſtantino patre & filijs, Conſtantino 2. *in Gallijs, Hiſpanijs, Alpibus &*

Arij ſubita & horrēda morte multi, qui ab eo decepti fuerant, conuertuntur. *Athanaſ. epiſt. ad Serap.*

I Reliquit epiſtolam ad epiſc. Orientales pro Athanaſio. *Tom.* 1. *concil.* vnam ad Dionyſium Corinthi epiſcopum Eutychiani impoſuerunt, qua Eutychianorum & Apollinariſtarum dogmata confirmabantur, quam eſſe ſuppoſititiam docet Leontus Græcus lib. de ſectis.

Arianos & Athanaſium, de eorum diſſidio cogniturus, Romam citauit, propter ſedis authoritatem omnium cura ad ſe pertinente. *Sozo. lib.* 3. *cap.* 8. propter Romanæ Eccleſiæ prærogatiuam. *Socrat. lib.* 2. *cap.* 15.

Orientales obiurgauit, quòd ſe non præmonito iudicium de Marcello & Athanaſio epiſcopis feciſſent. An ignari (inquit) eſtis, hanc conſuetudinem eſſe, vt primum nobis ſcribatur, vt hinc quod iuſtū eſt, definiri poſſit. *Athanaſ. Apolog.* 2.

Contra

Contra Athanaſium in Schiſma te ſederunt Arriani Euſebius an. 1. Gregorius an. 1. Georgius ann. 20. Lucius an. 19. Contra Cyrillum Hieroſolymis ſederunt Ariani Heronnius an. 3. Heraclius menſ. Hilarius an. 14. DECIMVM tertium bellum in Chriſtianos in Perſide per Saporem Regem impulſoribus Magis & Iudæis. *Sozo.2.c.8. Ammianus Marcellinus lib.25.* Ibi numeroſiſſimæ erant eccleſiæ. Nam Perſæ ab initio Chriſtiani fuerunt, præſertim verò Diabenorum regio. *Soz lib.2 c.12.* Ibi Martyrium faciunt Cteſiphon, Dauſas, Gabdiaba epiſcopi, *cap.13.* Vſtazades Eunuchus Saporis & Simeones primus Perſarum epiſcopus. Sapor an. 10. imperij Conſtantij, Chriſti 350. Niſibim obſidet. *Hiero. in Chron.* Euſebius Emiſſenus Arrianorum ſignifer multa conſcribit. *Hiero. in Chron.* Tunc vixit Ioan. Clymachus, Didymus, cuius auditor D. Hieronymus Alexandriæ. Aetius Arianam Anomæorum ſectam introducit, trecentis argumentis è philoſophia, præſertim Ariſtotelica deductis. tantum myſterium nimis ſubtiliter & irreuerenter tractando, non modò veritatis locum amiſit, ſed & in Atheiſmum incidit. Vnde & Atheus cognominatus eſt. Eius ſectatores nunc Aetiani, nunc Eunomiani dicti ſunt. *Suidas. Epiph. hæreſ. contra Anomæos.*	*Anni Chriſti.* 356	*Britannia, Cōſtantio Arriano an. 24. cum Dalmatio patruo in Oriente, & Conſtante an. 13. in Italia, Græc. Illyrico & Aphrica Impp. Sapore Perſarum. Richimero Franc. duce.*	*Anni mūdi* 4444

Impie-

Anni Chri-ſti.		Anni mũdi.	
			Impietas Arriana Cõſtantij præſidijs fulta, exilijs, carceribus & varijs tormentorum modis Catholicos perſequitur. *Athanaſ &c.* per 40. continuos annos adeo in Chriſti Eccleſiam debacchata, vt cuiuis ſuperiorum perſecutionum, vel temporis diuturnitate, vel ſuppliciorum magnitudine comparari poſſit. *Onuphr. in Plati.*
			Conſtantinus, cùm ſuperiores Impp. ſacros libros plurimos exuſſiſſent, impenſis maximis bibliothecas inſtaurauit. *Socr. lib. 1 c. 9.*
			Romanæ vrbis inhabitatores annuis muneribus teſtamento honorauit, filijs verò imperij hæreditatem tribuit. *Euſ. lib 4. vitæ.*
			Eius filij paternis legib. aſtipulati ſunt, & proprias adiecerunt, contra eos, qui vel ſacrificare, vel idola colere, vel ethnicam ſuperſtitionem exercere præſumerent. *Soz. lib. 3 cap. 17.*
			Conſtantius aram Magnæ Deæ è curia Romana auferri iuſſit. *Amb. epiſt. 31.*
			Conſtans Francos vicit. *Socr. lib. 2. 13.* Cõſtantini fratris mortui partem obtinuit. Sic enim à patre diuiſum imperium acceperant, vt auitam ſortem obtineret natu maximus, Oriẽtis principatum alter, medium tertius. *Euſeb. li. 4. de vit. Conſt. Socr. lib. 1. c. 38.*
			Conſtans Imperij ſui decimo tertio à Magnentio Tyranno magno Catholicæ Eccleſiæ damno interfectus eſt, Chriſti 353. Nam eius morte Cõſtantius audacior factus,

Aria-

Arrianam impietatem prouehit. Interim 70000. hominum aduerſus Magnentium educens, eum Lugdunum fugientem ſibi ipſi mortē conſciſcere compulit.

Georgius Cappadox canones Nicenę ſynodi combuſſit. *Athanaſ. epiſt. ad Orthodo.* Hoc iam aggreſſus erat ſub Marco pontifice, vt ad Marcum ipſum, quem & Vniuerſalis Eccleſiæ Papam nominat, ſcribit priuata epiſtola Athanaſius. In Athanaſij locum ab Imp. Conſtantio & Arrianis ſubſtitutus eſt.

Hilarius Pictauorum epiſc. hymnum Angelorum ab Apoſtolis continuatum apud Clementem lib. 7. conſt. c. 47. in Latinum conuertit, & in Miſſam includit. Vnde & eum huius hymni auctorem faciūt *Hug. Victorinus lib. 2. de ſacra parte 2. Caſſander in Liturgicis pag. 42.*

Hymni & carmina in laudem Dei & Diuorum compoſita ab Hilario & Ambroſio epiſcopis per totius Occidentis eccleſias cantari incipiunt. *Iſido. lib. de diuinis offic.*

m Hunc immerito inter PP. adnumerari, quòd cum Arrianis ſubſcripſiſſet, cenſet Platina, poſt Hiero. de vir. illuſtr. & Sozom. lib. 4. ca. 11. & Marcel. com item in Chron. At eum beatiſſimum prędicant Baſil. epiſt. 74. Ambroſ. lib. 3. de virginit. Epiph. hær. 75. Quin & Athanaſ. Apolog. 2. Socrat. lib. 4. c. 11. eum liberant ab Arriana labe. Imò & Occidentem ſemper ab ea liberum fuiſſe narrat Theod. lib. 5. c. 6.

Poſt

Anni Chriſti.

CONCIL. Romanum epiſ. 116. Iſid.

Hieroſolymitanum hiſt. Trip. 1. ca. 33. Theod. 1. cap. 30.

Antiochenum confirmatum in Trullo epiſ. 90. Iſid.

Agrippinenſe Colonienſe contra Euphratā, qui negabat Chriſtum Deum. Iſid.

Sardicēſe in Illyria, quo Nicenum confirmatur epiſ. 300. Sozo. 3. c. 11. ſeu epiſc. 250. Theod. 2. c. 7. Trip. li. 4. cap. 21.

Syrmienſe cōtra Photinum. Niceph. 9. cap. 31. Socrat. 1. cap. 29. Sozom. 4. c. 6.

Alexandrinū. Atha. initio Apologiæ 2. Socrat. lib. 2. cap. 26.

Anni mūdi.

37

356 m S. Liberius Romanus, dictus Leo, an. 12. menſ. 3. di. 4. 4444

368 Vacat ſedes dies 6. 4456

Patriarchis.

Alexandriæ Athanaſio.

Antiochiæ Leontio Ariano, Eudoxio Arrian. an. 3. A-

ini niano menſ. 4. Meletio an. 2. Paulino an. 27.
ri-
i.
8

Hieroſolymis Cyrillo.

Conſtātinopoli Macedonio Hæreſiarcha, deinde Eudoxio Arriano an. 10.

Principibus.

Conſtantio Arriano Orien. Conſtante Catholico Occid. Iuliano Apoſtata an. 2. & poſtea Iouiano ſeu Iouiniano Catholico menſ. 8. Orien. & Occiden. Impp.

Sapore Perſarum.

Theodomero Frāc. duce.

Anni mūdi. 4456

Poſt mortem Conſtantij ſub Valente fuiſſe catholiciſſimum, conſtat è Socr. lib. 4. c. 11.

Authoritate, qua potiuntur æternæ vrbis Epiſcopi, damnari Athanaſium deſiderio nitebatur ardenti (Conſtantius Imp.) quo non impetrato, Liberius ægrè populi metu, qui eius amore flagrabat, cum magna difficultate, noctis medio potuit exportari. *Ammi. Marcell lib.* 15.

Poſt Meletium Antiochiæ fuit ſchiſma 30. annorum, in quo Arriani ſederunt, Euzoius an. 10. Dorotheus an. 10. &c.

Paulus, & Ammon eremitæ. *Sozom.* 1. *c.* 14. obijt S. Antonius eremita anno vitæ 150. *Soz* 1 *c* 13. *Ruff* 1. *c.* 8. *Naucler & Beda.* Oſius Cordubenſis, Hilarius Pictauienſis, Lucifer Calaritanus.

Proiectus Auernorum Epiſc. in Aquitania Martyr. Conſtantij tempore.

Arriana hæreſis ſciſſa eſt in Eunomianos, Macedonianos, Euſtathianos, Meletianos. *Baſil contra Euno. Hiſt. trip.* 5. *c.* 15. *Epip. hæreſ.* 76. & 68.

Eunomius monachus diſcipulus & notarius Aetij, inter alias hæreſes negat Virginitatem maioris eſſe meriti, quàm coniugium: Relicto monachatu ſeduxit virgines, vt nuberent. Fidem ſine operibus docuit ſufficere, nec opera eſſe ad ſalutem neceſſaria. *Aug. lib. de hæreſ. c.* 54. *Hier. in* 4. *Oſee.* Templa martyrum nō ingrediebatur, ne cogeretur Sanctos, (vt dicebat) adorare. *Hiero.*

Anni Chriſti.		Anni mũdi
368		445

Marcellus Ancyræ epiſcopus hęreticus, docet regnum Chriſti finem habiturum. *Niceph.11.cap.48. Bonfin 2.dec.1.*

Photinus eius diſcipulus nũc Sabellium, nunc Paulum Samoſatenum olebat. *Epiph.* in Syria & Cilicia Apollinarius vterque pater & filius. *Epiph.* conſuetas eccleſiæ preces in cantiunculas à ſe conditas commutarunt. Vnde & viri inter potandũ & operandum, mulieres in textrinis illas pſallebant. *Sozo lib.6.cap.25.*

Verſus ille, Gloria Patri & Filio, &c. (à Flauiano Antiocheno, adiutore Chryſoſtomo compoſitus. *Niceph.18 cap.51. & lib.9. cap.24.*) aliter à Catholicis Græcis in fine Pſalmorum canebatur, aliter ab Arrianis. *Sozom. 3.cap.20 Theod. 2. cap.24. Niceph.9.cap.24.* poſtea conſilio Hieronymi in eccleſia Latina additur fini Pſalmorum à Damaſo. *Hieron epiſt. ad Damaſ.* vt errent, qui hoc tribuunt Gregorio. I. PP.

Chorus in duo diuiſus Cæſare Conſtantio (quaſi antea alternis minimè caneretur.) *Suidas in voce* χορός.

Nam Flauianus & Diodorus primi in duos choros Pſallentium diuidentes, ex ſucceſſione Dauidicam melodiam cantare docuerũt. *Theod. lib.2.hiſt.c.24. Trip lib.5.c 32.*

Franci, Saxones & Alemãni 40. vrbes ad Rhenum ſitas capiũt, quod cauſam præbuit Conſtantio, Iulianum Cæſarem conſtituendi, & pręclara aduerſus eos gerendi. *Zoſi.lib.3.*

CONCIL. *Mediolanenſe. epiſ. plures 300. propter Athanaſium. Socr.2.cap.36. Theod. 12.c.15. Hiſt. Trip.2.c.36. Rufin.1. c. 20.*

Alexandrinum. Rufin 1.c.28.

Arriminenſe. Socr. 2.c.37. Sozo. 4. cap. 17 Hiſt. Trip.5.c.20. Damnatur ab Ambro. epiſt.32.

Bellum

nni
ori-
ti.
56

Romanum, *in quo Fœlix electus eſt Pa-pa. Plat. Iſid. tom.*1. *conc. Ab Arrianis ta-men fuiſſe creatũ vo-lunt Ruff. & Hieron. in Acario de vir. il-luſt. & Marcell. co-nes contra Niceph.*).*cap* 35.

Anni mũdi.

4444 Bellum Perſicum, in quo temeritate militum ad Singaram prærepta eſt palma Conſtantio, & amiſſa Singara & Anuda. Cum Sapore Niſibim iterum per tres menſes obſidente pax tandem initur. *Pomponius, Eutrop lib.* 10.

DECIMVM quartũ bellum, ſeu perſecutio Chriſtianorum per Iulianum Imp. Apoſtatam. *Ruff.* 1. *cap* 32. & 36. *Ammia lib.* 20. *Eutrop. lib.* 10. In eo cecidit Dorotheus Tyri epiſcopus anno vitæ 107.

Iulianus à Libanio ſophiſta & Maximo philoſopho, qui poſtea, ob magiam interfectus eſt, corruptus in ethnicam impietatem labitur. Malignitatis argumenta Athenis in eo adhuc puero animaduertit Grego. Nazanzenus, ceruicem rigidam, humeros iactatiles, oculos currentes, & inconſtantes, pedesq; furioſè reſpicientes. Fratrem ſuum Gallum & imperio & vita priuauit. Magiam exercuit inſpectis mulierum interioribus. *Eutrop Nazan.* bello aggreditur Francos, eos videlicet, quos conſuetudo Salios appellauit, auſos olim in Romano ſolo apud Toxiandriam habitacula ſibi præfigere prælicenter. *Ammian. Marcell lib* 17. Viennæ agens, vt omnes nullo impediente ad ſui fauorem illiceret, adhærere cultui Chriſtiano fingebat, à quo occultè iampridẽ deſciuerat, arcanorũ participibus paucis, aruſpicinæ, augurijſq; intẽtus & ceteris, quæ Deorum ſemper fecêre cul-

4456 tores. Et vt hæc interim celarentur,

die, quem Chriſtiani Epiphaniam dictitant, progreſſus in eorum Eccleſiam, ſolenniter numine orato diſceſſit. *Ammia. Marcell. pagan. li.* 21.	*Anni Chriſti.* 3)6		*Anni mūdi.* 4444

Vbi abolitis, quæ verebatur, adeſſe ſibi liberum tempus faciēdi, quæ vellet, aduertit, decretis aperiri templa, ariſque hoſtias admoueri & reparari Deorum cultum ſtatuit. Vtq; diſpoſitorum roboraret effectum, diſſidentes Chriſtianorum antiſtites cum plebe diſciſſa in palatium intromiſſos monebat, vt ciuilibus diſcordijs conſopitis, quiſque nullo vetante religioni ſuæ ſeruiret intrepidus. *Id. li.* 22. Pulchrum noſtris politicis exemplum, vt mixtis in eodem regno religionibus, vel regnū perdant, vel ad alienam ſtirpem transferant. In Gallia Chriſtum negauit, & poſtea ſe pontificem nominauit, ad templa paganorum veniens, & cæteris idem præcipiens. *Hieron in epit. Nepot.*

Quoſcunque audiebat eſſe Eccleſiæ hoſtes, vel apoſtatas, fouebat. Quare Donatiſtis Baſilicas reſtituit, quas Conſtantinus antea abſtulerat Iudæis, &c. *Aug. lib.* 2. *contra Peti. c.* 92. à quibus Donatiſtis fuerat appellatus & laudatus. *Idem epiſt.* 148. 166. *epiſt. lib.* 2.

Iudæi à Iuliano Imp. perſuaſi tēplum Hieroſolymis reſtaurare nitūtur, ſed igne & prodigijs inhibentur. *Theod li.* 3. *c.* 20. *Ammia Ibid.*

Perijt incerto ictu in bello Perſico, poſtquam annum vnum & menſes ſeptem imperaſſet. *Lætus.*

Cùm

Anni mũdi.	
4456	Cùm Delphos miſiſſet conſultum de belli Perſici euentu, templum Delphicum terræ motu & fulminibus deletum eſt. Reditus eccleſijs conceſſos eripuit, ioco addens ſe facere expeditiores ad regnum cœleſte, quoniam in ipſorum libris ſcriptum eſſet: Beati pauperes, quoniam ipſorum eſt regnum cœlorum. *Ibid.*
	Iouinianus Imperij noluit prius inſignia ſuſcipere, quàm milites vno ore ſe Chriſtianos profiterentur, negans ſe Chriſtianum Paganis imperare poſſe. *Niceph. lib* 10.*c.*28.*Ruff.* 2.*cap* 1. Idololatricas vanitates à Iuliano reſtauratas deſtruxit, quas poſtea Valens permiſit. *Theod. lib.*4. *cap* 24.
	Turpem pacem cum Perſis agitare coactus eſt, ob res ab Apoſtata Iuliano infœliciter & Deo ſiniſtro geſtas. *hiſtorici, præter Zoſimum, qui Apoſtatam extollit.*
	Athanaſium & cæteros epiſcopos, qui à Conſtantio eiecti fuerãt, ab exilio reuocat, & vniuerſa Gentilium templa claudit. *Socrat. lib.*3. *cap.*24.
	Solam Chriſtianam fidem profiteri ſubditos iuſſit, bona Eccleſijs & clericis ab anteceſſoribus ſurrepta reddidit. *Sozo. lib.*6.*c.*3.
	Iouinianus alter hæreſim ſuã ſpargere incipit. *Sabell. li.*8 *ſept. Enn.*
	Conflagrauit Antiochena Bibliotheca.
	Saraceni cum Zocomo principe paulò ante imperium Valentis religio-

ligionem publicè ſuſcipiunt. *Sozo. lib 6.cap.38.*

* Hũc Marcellinus comes in Chro. tanquam hæreſis ſuſpectum præterit. Schiſmaticum & illegitimum pontificem facit Onuphrius. Nam ei ſuperſtitem fuiſſe Liberium, atq; ita throni Apoſtolici adminiſtrationem ſolum conſecutum. *quod etiam narrat Sozo. lib 4.c.15.*

Alij rectius. Quare & extat vna eius epiſtola ad Athanaſium & alios Aegypti epiſcopos. Et factione Arianorum per martyrium ſublatus eſt. *Sozo lib 4.c 15.*

Fuerat quidem ab Acacio Euſebij Cæſarienſis diſcipulo & ſucceſſore in Liberij locum conſtitutus, velut Arianus. *Hieron in Acacio de viris Illuſt.* Sed tanta vis fuit Cathedræ Apoſtolicæ, vt martyrẽ potius, quàm hæreticum, vel hæreticis fauentem pontificem ſuſtinere potuerit.

Vlphilas Gotthorum epiſcopus Arianus, qui vlteriora Iſtri tenebãt, Gotthicas literas inuenit, & ſcripturas diuinas in Gotthicam linguam primus tranſtulit. *Socrat. lib. 4. cap. 33. Sozom. 6 cap 34. Trip. 8 cap 13. & 5. cap. 36. 38.*

Valens Catholicam fidem Conſtantinopoli extinxiſſe videbatur, at vbi Greg Nazanzenus eò ę ſuo epiſcopatu tranſlatus eſt, pro paruo oratorio, in quo cõuentus primum habuit, maximum accepit, & Eccleſiam latentem, quanta eſſet, oſtendit. *Sozom. lib. 6. cap. 17. Socrat. lib 5. cap. 7.*

Luci-

Anni Chriſti.		*Anni mũdi*
	38	
368	* M. Fœlix II. Romanus, an. 1. menſ. 4. dies 2.	4456
369		4457

Patriarchis.
Alexandriæ Athanaſio.
Antiochiæ Paulino.
Hieroſolymis Cyrillo.
Conſtãtinopoli Eudoxio Ariano.

Principibus.
Valente Ariano an. 13. Ori. & Valentiniano Catholico Occid. Impp. an. 11.
Sapore Perſarum.
Clogio Franc. Duco.

CONCIL. Laodicenum, confirmatum in Trullo. Iſid. to. 1 conc.
Lampſacenum. Eutro lib. 10. Niceph 11. c. 3. Hiſt. trip. lib. 7. c. 12.

nni pri- i.		Anni mūdi.	
	39		Lucifer Sardiniæ epiſc. ſchiſma in Eccleſiam de non recipiendis Arianis in Sacerdotium, poſt eiuratum errorem contra DD. Hilarium & Damaſum excitauit, non hæreſim. *Auguſt de hære. Gennad.* Audęus
59	n S. Damaſus Luſitanus an. 19. meſ. 3. dies 11.	4457	anthropomorphita. *Epiph.*
			Valentinianus militum conſenſu factus Imp. poſt 30. dies Valentem
8	Vacat ſedes dies 11.	4476	fratrem conſortem imperij, & Auguſtum nominat. Repreſſit Alemannos & Saxones, quorum primum hic fit in bellis mentio. Regnat annos 11. Ei circiter triennium Valens ſuperſtes fuit, in tugurio à Gotthis concrematus.
	Patriarchis. *Alexandriæ Athanaſio, deinde Petro 2. an. 7. Timotheo. an. 7. Theophilo an. 27.* *Antiochiæ Paulino.* *Hieroſolymis Cyrillo.* *Conſtātinopoli Eudoxio Ariano, mox Euagrio D. 1. Demophilo an. 10. Gregorio Nazanzeno an. 4. Maximo inuaſore an. 1. Necta. an. 17.*		n Pontificum Romanorum vitas conſcripſit, & opus ad ſua vſq; tempora perduxit, quas alij deinceps cōtinuarunt. A Damaſo ad Nicolaum primum Anaſtaſius S. R. E. Bibliothecarius. A Nicolao 1. ad Alexandrum 2. Guillelmus alter bibliothecarius. Ab Alexandro 2. ad Honorium 2. Pandulphus Piſanus. ab Honorio 2. ad Honorium 4. quidam anonymus ex Martini Poloni opere de vitis pontif. Ab eodem Honorio vſque ad Vrbanum 6. Theodoricus Niem Germanus. Ab Vrbano 6. ad Martinum vſque quintum alius quidam incertus. Quouſque Damaſi liber, vt circumfertur, eſt perductus. Multa alia ſcripſit. Extant aliquot eius epiſtolæ, ad Athanaſium & alios epiſcopos Aegypti, ad Paulum Antiochænum, ad tria concilia Africæ, Profeſſio fidei Catholica, &c.
	Principibus. *Valentiniano, Valente, an. 3. & eo exuſto, Theodo-*		

Per ſeditionem obtinuit pontificatum contra Vrſicianum. *Ammi. Marcell. lib.* 27. Vnde & ſanguinariã eius ordinationem obiectant Auguſtino Pelagiani. *lib.* 6. *contra Pelagianos.*

Biblijs SS. à Hierony. verſis primus dedit auctoritatem, cùm prius ſeptuaginta Interp. verſionis vſus eſſet. *Plati.* Quod non obtinuit in Pſalmis, quoniam Clerus inueteratum cantum dediſcere noluit. *Plati.* Symbolum Conſtantinopolitanum in locum Nicæni cantari iuſſit ad Miſſarum ſolennia: quod vſque hodie perdurat. *Sigeb. Rupert. lib. de diuin. Offic. c.* 21.

Ita deſijt vetus verſio, quæ erat 70. cœpit noua. i. Hieronymiana. *ex D. Gregorio præfat in Iob.* Hieronymi enim, qui de Hebræo in Latinum eloquium ſacras ſcripturas tantummodò conuertit, editione generaliter omnes Eccleſiæ vſquequaque vtuntur, pro eo, quòd veracior ſit in ſententijs, & clarior in verbis. *Iſid. lib. de officijs.*

Eius tempore fuiſſe Cardinales, docet Volater. lib. 22. Anthropologiæ. Inuenio (ait) in antiquis tabulis apud eccleſiam Aretinam Donationis cuiuſdam Zenobij ſenatoris Romani eidem eccleſiæ vſq; à tempore Damaſi pont. factæ, vbi eſt huiuſmodi ſubſcriptio. Et ego Io. S.R.E. Diaconus Cardinalis ex parte Damaſi pont. laudo & confirmo. Itaq; non video, cur D. Hieronymus Damaſo charus non fuerit. R.E. Cardinalis

Anni Chriſti. 383

ſio 1. Magno ann. 17. Orient. Gratiano & Valentiniano 2. fratribus an. 6. Occid. Impp. Sapore Perſarum reg. Iſdigerte, dein de Clogio, & poſt eum, Marcomero Franc. duce.

CONCIL. Romanum de S. Spiritu contra Arium, Macedonium, Photinũ, Priſcilianum, Auxentium Mediolanenſem & Apollinarem Hieron in Chron. Iſid in Damaſ. Hiſt. trip. 9 c. 5 12. 13 14. 16. cui interfuiſſe Theodoſ. Impp. ſignificatur apud Theod. li. .. cap 9. & D. Ambroſium Ibi. In eo additur Nicæno ſymbolo, FILIOQVE, contra eos, qui dicebant, S. Spiritum eſſe filium filij, nepotem Patris, vt legi in quodam manu ſcripto libello Græco anonymo de S. ſpiritus à filio proceſſione à me verſo, ſed nondum edito, quod conuenit cum Hug.

Anni mũdi. 4471

Etteriano li.3.de proceſſ.Spiritus ſãcti c.16 Et cum Magiſ. Sent. lib.1.diſt.11. Errat enim Beza, qui in ſuo nouo Teſtam.inter ea, quæ à Synodo Conſtantin. ſymbolo Niceno addita fuerunt, hanc diſtinctionẽ reponit, ſumma antiquitatis ignoratione.

Anni mũdi.

dinalis presbyter, niſi quòd non magnos habebat reditus, non onerabat eccleſiam nimijs ſumptibus, non erat indoctus, &c. Non ergò placet, quod quidam ſcribunt nomen & dignitatem fuiſſe conditam à Benedicto 8. ſub ann. 1033. Nam & D. Gregorius Cardinalem ſacerdotem cõmemorat, qui & epiſcopus eſſe non deſinit lib. 2. epiſ. 52. & 25. huic & dans vſum pallij. lib. 7. epiſt. 5. Multa addere poſſem, contra hæreticos, ſed non ſunt chronologię. Aliud eſt inſignia eſſe recentiora, vtpote illis addita circa illum annum, deinde amplificata circa annum 1250 ab Innocentio quartó, aliud Cardinaliũ nomen veteribus fuiſſe incognitũ.

Illyricum, de trinitatis vnitate, Theod. 4. c. 9. Hiſt. trip. 7. c. 8.

4465 Chorepiſcopos ſuſtulit, quos nũc ſuffraganeos, vel Epiſcopos portatiles appellamus. Epiſcópos, qui eis vtuntur epiſt. 4 meretricibus docens eſſę ſimiles, quæ ſtatim (ait) vt pariunt infantes ſuos, alijs nutricibus tradunt educandos, vt ſuam citius libidinem explere valeant. Sic & iſti infantes ſuos, id eſt, populos ſibi commiſſos iſtis educãdos tradunt, vt pro ſuo lubitu voluptatibus ſæcularibus ſeruiant, &c.

Gregorius Nazanzenus cogno. Theologus, Cæſarius eius frater, Baſilius Cæſarienſis, & Gregorius Niſſenus fratres, Euſebius Samoſatenus, Euſebius Vercellenſis Theotimus Scytharum epiſcop. Timotheus Alexand. Cyrillus Hieroſolymitan. Philaſter, Euſtachius, Exuperius, Ambroſius Mediolanen. Martinus

 Turon.

Turon. de quo Niceph. lib. 9. cap. 16. Sozomen. libr. 3. cap. 13. S. Romanus Gal. Vegetius, Eutropius, Themiſtius Philoſophus, inſignes ſcriptores.

Effrem eremita, qui circiter trecentas verſuum myriadas compoſuit ad Rythmos & numeros Harmonij hęretici, quę in templis poſteà Syrorum cantari conſueuerint. *Sozom. lib. 3. cap. 16. Theod. lib. 4. ca. 29. Niceph. lib. 9. c. 16.*

Ammianus Marcellinus hiſtoriã Romanam ab an. Chriſti 98. vſq; ad 382. pertexit.

Ambroſius ritum Antiphonarũ, ſeu reſponſoriorum, hymnorum, è Græca eccleſia in Latinam tranſtulit. *Sigeb. in Chron. Naucler.* Illorum primus auctor apud Græcos creditur fuiſſe Ignatius. *Socr. 6. c. 8.*

Gotthi ab Hunnis gente Scythica ſuis ſedibus expelluntur. *Niceph. 11. c. 48. Bonfi. 2. dec. 1.*

Hunnorum gens barbara, prius incognita ſubito Valente Imperatore emerſit ex Aſia tranſiens in Europam, Cimmerio Boſphoro è limo, quem Tanais fl. conuehebat, terra conſtrato. Scythas trans Iſtrum habitantes inuaſit, id eſt, Gotthos, Taifalos, &c. *Zoſim. lib. 4.*

Orientis epiſcopi Apoſtolicæ ſedi, tanquam filij debitam reuerentiam præſtant. *Theod. lib 5. c. 9. & 10.* Sine Romani Epiſcopi, cuius ante omnia ſententiam cognoſcere oportet, neque Vincentij, quem ad Synodum Ariminenſem loco ſui miſerat,

Anni Chriſti. 383.

Aquilienſe, præſente D. Ambroſio contra Palladium & Secundinum Arianizantes, quod Beza et alij perperam exiſtimant fuiſſe vniuerſ.

Valentinum in Gallia epiſ. 30. Iſid.

S. SECVNDVM Oecumenicum Concilium, Conſtantinopolitanum 1. ab Orienta lib. tantũ celebratum contra Macedoniũ et oppugnatores Diuinitatis S. Spiritus, epiſc. 150 ſiue vt ait Proſper

Anni mũdi. 4471

Inni hri i. 383.

in Chro. 180. *à Theodoſio Mag. indictum, à Damaſo ſuaſu D. Ambroſij confirmatū. Theod* 5 *c.* 9. *Hiſt. tripar.* 9. *c.* 12.

CONCIL. Mauritaniæ cui Stephanus Archiepiſ. 2. *præfuit. Tom. concil.*

Anni mūdi. 4471

rat, conſenſu Synodi nullam habēt firmitatem. *Theod. lib.* 2. *c.* 22. *in epiſt. Romani concilij.*

Diodorus Tarſenſis epiſc. Chryſoſtomi præceptor, neglectis allegorijs, ſimplicem rationem interpretandi ſcripturas celebrem reddidit. *Socr. lib.* 6. *c.* 3. *Sozo. lib.* 8. *c.* 2. Scripſit præter innumera alia Chronicon, corrigens errorem Euſebij Pamphili, de temporibus. *Suidas.*

Gratianus epiſcopos Catholicos à Valente eiectos, ab exilio reuocat. Arianos ſacris ædibus expellit. *Theo. lib.* 5 *cap.* 2. legem fert, vt cuncti ſubditi eam religionem retinerent, quā Damaſus Rom. pontifex, & Petrus Alexandrinus cuſtodirent. *Sozo. lib.* 7. *c.* 4. Pontificis Max titulum ſibi ab imperio oblatum recuſauit, quòd penes ciuilem magiſtratum ius ſacrorum eſſe negaret. *Zoſim.* Arianas de Deo diſputationes lege vetuit. *Sozo. lib.* 7. *cap.* 6.

Theodoſium conſortem imperij nominat, cum quo 4 an regnat. Lugduni à Maximo interficitur. Hinc Maximus imperij vſurpator eos motus excitat, quos Ambroſius apud ipſum legatione fungēs, Valentiniani nomine, explicat epiſt. 27.

Moritur Athanaſius an. 377. cum epiſcopatum Alexandrinum pace belloq; geſſiſſet annis 46 poſt multiplicia illa pro Eccleſia certamina, quorum ſimilia epiſcoporū aut doctorum eccleſiæ neminem ſubſtinuiſſe vnquam legimus. *Nazan. Socrat. Sozom. Hieron in Chron.* Nam

præ

præter quotidiana & continua exilia ſub Conſtantio latuit in puteo aquã non habente, in quo nunquam ſolem aſpicere poſſet ſex totis annis, vbi ſuum ſymbolum condidit(*Naucle. 12 generat.*)Toto ferè Iuliani Imperio Alexandriæ occulitur, cum per orbem ad necem conquireretur. Sub Valente continuos quatuor menſes in paterno delituit ſepulchro,&c.	*Anni Chriſti.* 383.	
Hieronym.Epiſtolas & Euangelia,vt hodie habet Eccleſia, colligit & ordinat Damaſi iuſſu. *Radulphus de canon.obſer.cap.vlt.Belethius ration. diuin.cap.57. Berno lib. de Miſſa.* cùm prius ex inſtitutione Alexandri Epiſtola & Euangelium ſatis incertum legeretur.*Honorius lib.1.cap.83. citante Caſſandro in Liturgicis pag.* 44. Extat liber,qui Comes dicitur à Pamelio magna diligentia vulgatus. Hoc veriſſimum ex eo intelligitur, quòd antea Patres vetuſtiores lectionum duntaxat meminerunt in genere,vtriuſque teſtamenti,poſt Damaſum etiam certarum lectionum Apoſtolicarum & Euangelicarum, vt Ambroſius,Auguſtinus,Leo Papa, Saluianus,Cęſarius,Chryſologus,quorum etiam quatuor poſteriores trãſlatione D.Hieron.vſos conſtat.		*Schiſma 2. Vrſinus ſiue Vrciſcinus ſedit in ſchiſmate contra Damaſum. Ruff.2.c.10. Ammia. Marcel.lib.27.*
Hieronymus aliqua alia in eccleſia inſtituit,vt etiam ipſe D. Grego. notat epiſt.1.ad Iohan. Syracuſanũ, quam citat Amallarius *lib. de officijs Eccleſiaſt.4.c.33.*		
In chartis Eccleſiaſticis iuuit Damaſum & Orientis atque Occidentis		

Anni mūdi 4471

tis conſultationibus reſpondit. *Ipſe epiſt. ad Geruntiam.* Romam cum Paulino Antiochiæ & Epiphanio Cyri epiſcopo eum traxit eccleſiaſtica neceſſitas. *ad Paulin.*

Valentinianus ſecundus, à ſuis cubicularijs Viennæ Gallorum ſtrāgulatur.

Damaſi decimus annus, fuit, & vitæ & imperij Saporis Perſarum regis noni ſeptuageſimus.

Romani Galliq; Franconiam inuaſerunt. Clogio in prælio cecidit *Eutrop lib.* 10. *Trith.*

Saraceni & Gotthi fiunt Chriſtiani. *Socrat.* 4. *cap.* 33. & 36. & labuntur in Arianiſmum. *Iornand. de rebus Gentilib. & Ab. Vſpergenſis.*

Meſſaliani, qui Pſalliani, Euchitæ q. orantes & Enthouſiaſtæ, id eſt, Deo afflati vocantur, negant carnē Domini prodeſſe vel obeſſe ſumptā in ſacramento Euchariſtiæ. *Theodo.* 4. *cap.* 11. ſemper orant, docent Baptiſmum non conferre gratiam, & non opus eſſe ieiunare. *Hiſt. Trip.* 7. *c.* 11. *Damaſce. de hæreſ.*

Vocantur & Valentiniani, quod his Valentini & Valentis temporibus pullulauerint. Item Bogomili. *Hermenop. lib. de Sectis.*

Vigilantius & Iouinianus hæretici, ille Sanctorum venerandos & orandos, eorum item reliquias oſculandas, & ſepulchra veneranda negat: ceremonias eccleſiæ, vt cereorum accenſionem, ieiunia (Hieronym. ad Riparium) deſpuit, continentiam hæreſim, pudicitiam libi-

dinis

dinis ſeminarium eſſe (libro contra Vigilant.) hic damnat delectum ciborum: monachis & monialibus poſt votum nuptias permittit: aſſerit peccata omnia eſſe æqualia: virginitatem eiuſdem eſſe meriti cum coniugio: liberum eſſe hominem poſt baptiſmum ad benè agendum, ſed non ad peccandum: nullam meritorum diſtantiam fore in futuro ſæculo: cum ideò anathematizat *Aug de temp. in feſto Trinit. ſerm.* 3. *& lib de hæreſ. in eos ſcripſit Hier. tom* 2. *& ad Riparium.* Hæretici Neſtoriani negabant Corpus Chriſti eſſe in ſacramento niſi in ipſo vſu. contra quos Cyril. epiſt. ad Calo. Nihil in doctrina Catholica à tēpore Apoſtolorum ad hāc vſque ætatem immutatum fuit, maximè Romæ, Ioan Caluinus *inſtitu. Gallic. lib.* 4. *cap.* 2. *ſect.* 3. *& epiſtola ad Sadoletum.* Statue tibi quæſo (inquit) ob oculos veterem illam eccleſiæ faciem, qualem Chryſoſtomi aut Baſilij ætate apud Græcos, Cypriani, Ambroſij, Auguſtini ſæculo apud Latinos extitiſſe ipſorum monumenta fidem faciunt. Athanaricus, anno primo Damaſi, id eſt. 369. electus dicitur in regē Gotthorum ſiue Getarum. A quo rerum Hiſpanicarū ſcriptores Gotthorum reges numerare incipiunt, anno 5. Valentis. *Iſid.* qui Chriſtianos crudeliſſimè eſt perſecutus, vt eorum plurimi in Romanum ſolum fugerint, tanquam ad fratres. *Oroſ.*	*Anni Chriſti.* 388.		*Anni mūdi* 447[illegible]

ini
ri.
.
38.
93.

40.
o S.Syricius, aliàs Vrſinus Romanus an. 15. menſ.11. dies 25.
Vacat ſedes dies 20

Patriarchis.

Alexandriæ Theophilo.

Antiochiæ Paulino, deinde Flauiano an. 34.

Hieroſolymis Cyrillo, mox Ioanne 2. an. 29.

Conſtantinopoli Nectario, deinde Ioanne Chryſoſt. an. 6. men. 3. di. 26.

Principibus.

Theodoſio Mag. cũ Valentiniano 2. an. 7. poſt necem Maximi in Imperium reſtituto, & eo mortuo cum filijs Honorio & Arcadio Impp. an. 3.

Iſdigerde Perſarũ.

Marcomero Fran. duce.

Anni mũdi.

4476

4491

Oroſius libro 7. cap. 19.

Rebus deinde inter ipſum & Fridigernum diuiſis, Gotthi ſe mutuis cædibus attriuerunt.

Athanaricus autem rerum potitus, à Valente miſſis ſacerdotibus hęreticis Arianiſmo cum tota ſua gente imbuitur, quo gens infecta fuit per 213. annos, id eſt, vſq; ad Ricaredum à Leandro Hiſpalenſe conuerſum. *Iſid.*

Tranſito Danubio Valenti ſe dedentes Gotthi Thraciam habitandã accipiunt, ſed ſeruitutis impatientes mox rebellant, & Valentem bello ſuperatum in villula exurunt.

Theodoſius à Gratiano imperator Oriẽtis creatus Alanos, Gotthos & Hunnos vicit fuditq;. *Oroſ.*

Gotthi mortuo Athanarico illius ſe dediderunt imperio. *Idem & Iſid.* ſed pòſt Alaricum regem creant, de quo mox.

Terentio duci maximo à victorijs ex Armenia reuertenti eccleſiam vnam Antiochiæ Catholicis petenti, Valens denegat, atque aliud petere iuſſit. *Niceph. lib.* 11. *c.* 49.

o Quatuor reliquit epiſtolas, quarũ vna damnat Iouinianum.

Priſcillianiſtæ in Hiſpania præſertim, quorũ auctor ſæculi gladio percuſſus eſt. *Sulpicius. Hier. in Chron.*

Heluidiani ſiue Antidicomarianitæ. *Aug. de hæreſ. Epiph.*

Priſcillianus in Hiſpania ex Manichæorum & Gnoſticorum dogmatibus hanc ſui nominis hæreſim condidit. *Proſp.*

Abylæ

Abylæ fuit epiſcopus, nõ Phœnices in Syria, vt putauit Eraſmus in epiſt. Hierony. ad Cteſiphontem; ſed Hiſpaniæ, vt ex Aug. patet.

Damnatus prouocauit ad Maximum tyrannum, auditus Treuiris, eius gladio punitus eſt. *Hiero in Chron.*

Epiphanius Salaminius in Cypro. Theophilus Alexandrinus, Syneſius Cyrenaïcæ Epiſc. Optatus. *Ipſe lib.* 2. Iſychius presbyter Paulinus cognom. Humerius, Pacianus Barcinonenſis; Fœbadius Agenenſis, Pontius apud Auſonium. Claudianus poëta.

Theodoſius ſenior exemplo Conſtantini Magni Cyclum paſchalem ordinandi curam mandat Theophilo Alexandrino epiſco. & Mathematico & inter Mathematicos, qui in AEgypto erant celeberrimi, verſanti. Ille Cyclus dicitur Alexandrinorum & Grecorum, cui dum non acquieſcit Innocentius in epiſt. ad Aurelium Carthag. epiſcopum tempore Auguſtini, Dionyſius Abbas Romanus, item Mathematicus, ad ſuum, quem paucis mutatis ex illo duxerat, paulòpoſt tempore Leonis Magni, noſtros aſſuefecit. *Ex computorum Eccleſ. auctoribus.* Ea Theodoſij ætate Olympiades deſierunt celebrari, & earum loco ſubſtitutæ

Anni Chriſti.

390.

398.

CONCIL. Carthaginẽſe 2. *in Trullo confir.*

Anni mũdi.

Romanum.

Burdegalenſe contra Priſcillianum præſente S. Martino Seuer lib. 2. *Proſper in chron.* 4491

Telenſe contra Iouinianum. Iſid. tom. 1. *conc.*

Carthaginenſe 3. *epiſ.* 44. *cui interfuit Aug. Proſper in chron.*

Carthag. 4. *cui ſubſcripſit Aug. Tom.* 1. *conc.*

Annus Dom. CCCC: quo præfinitè Arcadius et Honorius adeunt imperiũ, Ambroſius moritur, Ioan. Chryſo. pontificatũ Conſt. Auguſtinus Hipponenſem ſuſcipiunt.

HOC ſæculo continuatio doctrinæ ſic habuit. Liberũ arbitrium *Athan. contra Gentes. Baſilius lib.* 3. *contra Eunomium. Nazianzenus orat. coram Gregorio patre habita. Epiph. lib* 1. *Panarij, manifeſtum eſt clarumq; ac minimè ambiguum, quod liberum arbitrium exhibuit nobis Deus, &c. Hieron. epiſt. ad Cteſiphontem, ad Demetriadem. In Eſ lib.* 3 *& alibi. qui tamen contra Pelagianos ſcripſit. Nyſſenus lib peculia-*

ei, de lib. arbitrio. Lactant. et cæteri. Iuſtificationem nõ excludere præſentẽ diſpoſitionem, vel futura bona opera. *Ephrem lib. de vera pœnitentia. Hieron. lib. 8. com. in Eſaiam, & in 4. Daniel. Hinc bona opera partes iuſtitiæ, Nyſſenus orat. 2. de amandis pauperibus vocat. præſtandum enim aliquid eſſe ex proprio, Hilar. cap. 7. in Matt. & in præf. in Pſalmos. Nazianz. orat. de pauperum cura. Amb. epiſt. 82.* Bona opera. *caſtitas, continentia, humilitas, obedientia, cæteræq; virtutes animæ pennæ ſunt, quibus ad Deum ſubuolat. Ephrem lib. de beatit. animæ c. 2. & in lib. de extr. iudicio, & Ser. de Virg. Atha. Apol. ad Conſtantium. Baſil. Ser. exhortatorio de renunciatione huius ſæculi & lib. de Virg. & in Aſceticis: Theophi. Alex. lib. 3. Paſc. Deniq; tota hæc ætas ſanctis operib. plurimum tribuit.* De pænitentiæ partibus, Exomologeſi, contritione, ſatiſfactione. *Ephrem. lib. 2. de compunctione cordis c. 3. Hila. in Pſ. 118 ad illud, Exitus lachrimarum tranſierunt oculi mei. Pacianus ad Sempronianum. Epiph. in Panario, & quotquot ſcripſerunt libros, ſermo. tractatus, homilias de*

Anni mũdi 4476

ſtitutæ ſunt Indictiones: *Cedrenus.*

Rei militaris duces, tribunos, cæteroſque præfectos duplo plures conſtituit. Vnde factum, vt fiſcus nimijs annonis grauaretur. Nam quilibet eorum non partem ſuam, ſed lucrum integrum; ac ſi pauciores fuiſſent, colligere volebat. *Zoſimus libr. 4. Si impio credendũ.* Poſtremus Romanum Imperium integrum in Occidente & Oriente tenuit.

Iuſſu Theodoſij fana Paganorum à Iuliano Apoſtata aperta clauduntur & ſacrificia prohibentur, pecunia, quæ ad ea è fiſco miniſtrabatur, denegata *Ibid.*

Ad ſenatum, qui patrijs ſacrorum ritibus inhærebat, orationem habuit, vt Chriſtianam fidem amplecterentur. *Ibid. in fine.*

Arianos, cum per annos 40. oratoria Conſtantinopoli tenuiſſent, vrbe expellit. *Socr. lib. .cap. 7.* In ſchola Romana tres Oratoriæ, decem Grammatices, quinque Sophiſtas ſiue Logicæ profeſſores, vnum Philoſophiæ, duos iuris & legum doctores inſtituit. *leg. Vniuerſos Cod. de ſtudijs liberalibus vrbis Romæ* Edictum hortatu Amphilochij epiſcopi conſcribit, quo Ariani ex vrbibus eijciantur. *Theod. lib. 5. c. 16.*

h Leges

Leges ſcripſit quibus mandabatur lucorum Idolis dicatorum deſtructio. Conſtantinus enim ſacra dæmonū prorſus ſuſtulit, Fana tamen non ſubuertit, ſed inacceſſa eſſe iuſſit. Quod continuarunt filij. Iulianus impietatem renouauit. At Iouinianus paulò poſt Imperium adeptus, rurſum ſimulachrorum cultum prohibuit. Quibus legibus Valentinianus Europam gubernauit. Valens verò cunctis alijs, quam delegiſſent religionem, permiſit, cum ſolis autem Catholicis bellare nunquam ceſſauit. To to igitur ipſius Imperio, in aris ignis ardebat, ſimulachra libationibus ac ſacrificijs honorabantur, in foro publicæ epulæ dabantur, initiati orgijs Bacchi cum parmis curſitabant, canes diſcerpentes, inſanientes, bacchantes, & alia idololatrica peragebantur. Huic ſuccedēs Theodoſius iſta omnia fundit⁹ euulſa ſempiternæ obliuioni tradidit. *Theod. lib. 5 c. 20.*

Idolorum ergo cultus, qui Conſtantini conſtitutione deinceps negligi & deſtrui cœpera, Theodoſio imperante collapſus eſt *Ruff lib. 2.*

Iſdigerdes perſecutionem decimam quartam mouet in Perſide, quæ annos 30. durauit. Nam continuatur à Gororane

Anni Chriſti.

403.

pœnitentia & aduerſus Nouatianos & Meletianos, qui negabant ſacramentum pœnitentiæ eſſe in eccleſia. Veritas corporis & ſanguinis domini in Euchariſt. & tranſſubſt. *Athanaſ. lib. de Chriſti imagine. Nyſſenus in orat. catechetica. qui & tractatum ſcripſit de tranſmutatione corporis & ſanguinis domini apud Nicetam lib. 18 orthodoxiæ. Cyrillus in myſtagogicis. Et quotquot illa ætate huius myſterij meminerunt, quorum teſtimonia Garetius in librum collegit, Tonſtallus & pleriq; alij* Miſſam eſſe ſacrificium. *Nazian. 1. in Iulianum. Mo[...] ſacrificij incruenti oblatione manus commaculat. Amb epiſt. 33. Miſſam facere, offerre, offerre ſacrificium. Item precatione prima præparanti miſſam, lib. 4. de ſacram lib offi. c. 48. Athana. q 34. ad Antio. Euſ lib. 1. c. 10. de Demoſt. conc. Nic. 14 can. Hier epiſt. ad Hedibiam & ad Euagrium. Tota deniq; illa ætas. vt Roffenſis, Sanctius, Caniſius, & alij demonſtrarunt.* Miſſarum ſolennia & ritus. *In liturgia Baſilij. In miſſa Ambroſij, libris eiuſdē de ſacram & de præparat. ad miſſam. In Comite D. Hieron. Apud. Baſil c. 27. lib. ad*

An[...] mūd[...]

44[...]

nni
ri.
.
o.

Amphiloch de ſpiritu S. quod caput veteres eccleſ. traditiones multas complectitur, Cyril. Hieroſ. in Myſtagogicis, cum cæteris, quorū ſententias collegerunt Caſſander & Pamelius in liturgicis. Inuocatio ſanctorū. *Athanaſ. de incarnatione verbi & in Euang. de S. Deipara. & de interpret. Pſalmorum. Baſil. oratio. in 40. martyres. Nazianz in fine orat. in laudē Baſilij & orat in Cyprian. Vbi et virgo quædam amata à Cypriano tunc Mago, inuocatione D. Virg. ab eius amore ſeruatur. Amb in lib de viduis. & in precatione 2. præparatus miſſam. Prudētius in hymno Laurentij de 18 martyribus, de Vincentio, de Caßiano. Hieron de ea ſcripſit contra Vigilantiū, &c. Ephrem. lib. de compunct. cordis. 1. ca. 13 Totum denique illud ſæculum vt Eſſelſius docuit libr peculiari, Caniſius in maiori Catechiſmo, & alij.*

Mortuis viuorum preces prodeſſe, & purgatoriū. *Epiph. hær 75. cōtra Aerium qui id negabat. Lact. lib 7. c 21. Prud. in Hamartigenia Hiro. li. 18. com in Eſai. et li. 4. c. 4. et Marc. 9 Nyſſen. li de anima & alibi. Chryſoſt. & Baſilius in Liturgijs & alibi.*

Anni mūdi

rane filio. *Theodor. lib 5 c. 39.*

Symmachus vrbis præfectus Idolorum pontifex minor, & quidam Romani Gentiles veterem religionis vſum fieri, aram Victoriæ quā Gratianus euerterat, in curia Romana reſtaurari; veſtales de fiſco ali poſtulant apud Valentinianū 2. His reſpondet Ambr. duabus epiſt. 30. 31. & obtinet. Relationem ſuam orationem ſiue epiſtolam vocabat Symmachus.

An. Chriſti 400. præfinitè D. Ambroſius mortuus eſt; quo anno etiam D. Ioannes Chryſ. Patriarcha Conſtantino. creatus eſt. Quare putarim ex Ambroſio, Chryſoſtomum ſua commentaria in epiſtolam ad Hebræos deduxiſſe, nō contrà.

Per Iouium & Gaudentiū comites omnia templa ſpoliata Theodoſij imperio. Symmachus reiectus, qui arám Victoriæ in Senatu reſtitui procurabat. *Proſper parte 3. de Promiſſ. cap. 28.*

Marcomerus Franc. rex Gallias inuadit, & omnia loca, quę Maximus occuparat, recepit præter Armoricā, ſiue Britanniā minorem: quo cæſo à Valentiniano, regnum fuit penes duces aliquandiu.

Nectarius Conſtant. patriarcha ſuſtulit Pœnitentiarios,

Anni Chriſti. 400.

quorum ſcilicet munus erat publicam & ſolennē pœnitentiā iniungere;abrogās pœnitentiā publicam.i.publicam cōfeſſionem & ſatisfactionem ; occaſione cuiuſdam mulieris quæ iuſſa cum ieiunijs & oratione in Eccleſia permanere (id eſt, publice pœnitentiam agere) vitiata fuerat,hoc eſt ; publicā confeſſionem & ſatisfactionē in priuatam vertit.*Hanc interpretationem probat Spenceus cent 7 Apophthegmatum è Sozom. lib 7. cap. 16. Socrat.lib 5.cap. 19. Niceph.libr. 12. cap.* 28. Quod imitatus Leo magnus in Occidentis partibus paulò poſt, ſufficit (inquit) deinceps reatus cōſcientiarum ſolis ſacerdotibus indicare confeſſione ſecreta, & remoueatur tam improbabilis conſuetudo,&cæt Epiſt ad epiſcopos per Campaniam & Piſcenam.

Ambroſio ſuccedit Simplicianus,quem Auguſtinus initio ſui epiſcopatus conſulit de Iacob electione & Eſau rejectione contra Palagianos. *Proſper reſpon.1.ad excepta Genuenſium.*

Hinc deinceps viginti amplius annis cōtra inimicos gratiæ Dei Pelag. Catholicam aciem duxit.*Idem præf lib.de Gratia contra Collatorem.*

Hinc miniſter Gratiæ & admirabilis gratiæ prædicator ab eodem

D.S.Cruce. *Ambr. de obitu Theodoſij. Prudent hymno ante ſomnum. Ephrem.li. de pœnitentia c.3. & libr. de armatura ſpirituali c.2. Deniq;, quoniam hæc ætas præcipuè abundat libris & ſcriptoribus omni exceptione maioribus, ex hac maximè decerpitur, quicquid facit ad doctrinæ veteris contra nouam,confirmationem. Quod & Centuriatores cum magno pudore & conſcientiæ fremitu confitentur, Cent.4.c 4 de doctrina,col 291. & ſeq. c.5.de hæreſibus,ſeorſum Donatiſtarum, col 376. Aerianorum 40. & c.c. 6. de ritibus & ceremonijs,col 406. & ſeqq per totum,c 7 de politia & gubernatione Eccleſiæ,col.483 & ſeqq. alijs c 9. de Synodis , col 610. & ſeqq c.10.de epiſcoporum et doctorum vitis col. 881. & ſeqq.c.11.de hæreticis c 133. vt in Vigilantio, Aerio, & c.12. de Martyribus ſparſim, c.13.de Miraculis col. 1434 & ſeqq Deniq; qui hoc æuo oppugnarunt Arianos, Euſtachianos,Aerianos,Iouinianū, Meſſalianos Vigilantiū, Martianum, Helidium,iſtis & Caluinitis planè ſunt doctores Papiſtici.*

Anni mũdi.

eodem paſſim dicitur.

Præter Pelagianos confecit Manichæos, Donatiſtas & Arianos. Nam eius cum adhuc eſſet presbyter, cõflictatio fuit publica duobus diebus cum Fortunato Manic. in vrbe Hipponenſi, adhibitis notarijs, qui ſingula exciperent, in qua infœlix Fortunatus non fuit cõuerſus, ſed tantum perculſus. Altera in eadem vrbe tribus diebus cum Fœlice Manichęo, ſed exitu fœliciore. Tertia fuit celebrior in eodem etiam loco cum Maximiano Ariano, ſed nullo ſucceſſu. Extant harum collationum acta apud Aug. Quarta Carthagini cum Paſcentio comite Ariano, vbi Laurentius iudex, epiſto. 174. & 178. Quinta cum Donatiſtis de eccleſia, quam Balduinus emẽdatam & illuſtratã edidit. Sexta cum Fortunio epiſcopo Donatiſta, &c.

QVINTVM SAECVLVM.

41.
* S. Anaſtaſius. I. Romanus an. 3. dies 10. Vacat ſedes dies 21.

4491 Reliquit epiſtolam ad epiſcopos Germaniæ & Burgundiæ. *Tom 1. cõc.*

4494 Arcadij & Honorij primus eſt Domini quadringenteſimus.

Ruffinum Arcadio, Stiliconem Honorio tutores adiunxit. Pater moriens, Gildonem Africæ præpoſuit, qui regni cupiditate ad perfidiam impulſi, tandem interempti ſunt.

Anni Chriſti.

Stilico affectans filio ſuo Eucherio imperium, omnes Barbaras nationes ei infudit, & lacerationis eius auctor fuit.

Cum Honorius & Arcadius Getis ſiue Gotthis ſtipendia à patre cõſtituta, qui eis vſus fuerat cõtra Maximum & Eugenium, pendere nollent, Radagiſus ducenta eorum millia in Italiam duxit. Stilico Henetus contra eos attraxit Burgundos, Suenos, Alanos & alias gẽtes mari Baltico vicinas. Captus igitur Ragadaiſus ad Feſulas ſtrangulatus eſt, captiuorum greges ſingulis aureis venditi ſunt, reliquiæ regem creant Alaricum, cum quo paciſcitur Stilico, vt in Galliam tranſeat.

Per totum imperium Idolorum templa dirui Impp. præcipiunt. *Sigeb.*

404. Ragadaiſus Gotthorum rex cum ſuis 200 armatorum milibus in Feſulanorum montium verticibus interclusus, conſumptus eſt, captus & interfectus. *Iſido.*

Honorius templa omnia Idolorum cum ſuis adiacentibus ſpatijs Eccleſijs contulit, ſimulque eorum ſimulacra confringenda in poteſtatem dedit. *Proſper part. 3. de promiß. capite 38.*

Arcadius ne traderet ad ſe confugientes Armenios propter Perſarum perſecutionem, bellum cum Perſis confecit. Antequam potiretur victoria, iam coeuntibus in prælium militibus aëriæ cruces in veſtibus apparuere. Vnde etiam victor auream

Patriarchis.
Alexandriæ Theophilo.
Antiochiæ Flauiano.
Hieroſolymis Ioanne ſecundo.
Conſtantinopoli Ioanne Chryſoſtomo.

Principibus.
Arcadio an. 13. Orien. Honorio ann. 31. Occid. Imp.
Iſdegerde Perſarũ.
Dagoberto Franc. Duce.

CONCIL. Alexandrinum contra Origenem. Ab Vſperg.

Carthaginenſe 5. epiſc. 73. Tom. 1. conc. ſub hoc & Innocẽtio.

Toletanum 1. confirmatum à Leone PP. Epiſcoporum 18. ſiue 15. in quo damnatur Priſcilian. Iſid. tom. 1. concil. Taurinatenſe lib conc.

Hipponenſe. Proſp. in Chron.

Anni mũdi 449[illegible]

ni
i-

42.
p S. Innocentius
5. I. Albanus, ſiueSco
tus, an. 15.
menſ. 2. dies 25.
1. Vacat ſedes dies 22

Patriarchis.
Alexandriæ Theophilo, deinde Cyrillo an. 34.
Antiochiæ Flauiano, deinde Porphyrio ann. 2. Alexandro an. 3. Theodoro an. 4.
Hieroſolymis Ioanne ſecundo, deinde Paraylio an. 7.
Conſtantinopoli Ioanne Chryſoſtomo, deinde Arſacio an. 1. menſ. 4. dies 15. Attico ann. 19. menſ. 7. dies 10.

Anni mūdi.

ream monetam cum eodem crucis ſigno fieri præcepit, quæ in vſu totius orbis, & maximè Aſiæ hodieq; perſiſtit. ***Idem c.***34.

Hieronymus à Petro Apoſtolo incipiens & in ſemetipſum deſinens
4494 135. virorum illuſtrium eccleſiaſtica volumina contra Porphyrium & Iulianum Auguſtum deſcripſit apud
4505. Bethlehem, qui imperitos dicebant Chriſtianos. hoc opus deduxit vſq; ad 14. Theodoſij.

Eò Paula Hieronymum ſecuta, in Syria tria monaſteria Virginum & Vnum virorum, cui ipſe præfuit, condidit.

Apollinaris Laodicenus, Antiochiæ tanta laude docet, vt à S. Hieronymo iam ſene diſcendi cauſa adiretur. *Hieron. epiſt. ad Pammachium.* ſectam introducit, quæ filium Dei aſſumpſiſſe animam rationalem negaret. *Tripart. lib.*5. *c.*44. *&* 9. *ca* 3.

p Multas epiſtolas reliquit eaſque eruditas, 24. eſt ad Synodum Toletan. 26. ad conc. Mileuitanum &c.

Arcadium & Eudoxiam excommunicat. ***Niceph lib.***13. ***ca.*** 34. ***Georgius in Vita Chryſoſtomi.*** In qua epiſtola Eudoxia de gradu & maieſtate imperij deijcitur. Ergo pontifices Romani reges & Imp. deponebant.

Ad eum Auguſtinus cum 50. epiſcopis concilij Mileuitani epiſtolam 42. ſcribit & cum Epiſcopis Synodi Carthaginenſis de actis aduerſus Pelagium & Celeſtinum; Epiſtolam 90.

	Anni Chriſti		Anni mūdi
Caſſianus & Euagrius monachi, Primaſius, Oroſius, Tiberianus, Maximus Taurinenſis, Fauſtinus preſbyter, qui Lucifero fauet. *Gennad.* ſcriptores eccleſiaſtici. Auſonius Burdegalenſis, Prudentius & Sedulius poetæ. Vincentius Lirinenſis, quod monaſterium erat in Aluernia, vt Sidonius Apollinaris in epiſt. indicat. tamen alij dicunt eſſe S. Honoratum in Prouincia, Iſidorus ſenior epiſcopus Cordubenſis, Palladius, Hilarius Arelatenſis, Polybius.	406.	*Principibus. Eiſdem Impp. & poſt mortem Arcadij Theodoſio 2. iuniore Orien. Imp. ann. 42. Iſdegerte Perſarū Genebaldo Franc. ad Mœnum & Salam Duce.*	449.
Eſcicius Nazanzeni diſcipulus bibliothecam Origenis & Pamphili Martyris Cæſareæ longo corruptā tempore, multo labore reſtituit *Bergom. lib.* 9.			
Olympius, Audentius, Ithacius Hiſpanus, qui in Priſcillianum ſcripſit Apologetici ſpecie. *Hieron.* alius ab Idacio Chronico. *contra Thritemium,*			
Prima Romæ direptio an. 413. 8. ſeu 9. cal. Septemb. per Gotthos duce Alarico ſiue Athanarico (qui fuit ſecundus rex Gotthorum, primus Hiſpani. *Ritius l.* 1. *de Reg. Hiſpan*) *Procop. libro* 1. *Cuſpian in vita Cæſar. AEmilius libro* 1. *Sozom.* 9. *cap.* 8. *Oroſ. lib.* 7. *cap.* 38.		*Athanarico ſiue Alarico Gottho primo Hiſpaniarum Rege, deinde Ataulpho an.* 6. *Sigerico an.* 1. *Vuallia ann.* 22.	
Crudelitatē huius deſcribit Hieron. in Marcellæ Epitaphio & Viues in libros Aug. de Ciuit.			
Sacris interim vaſis abſtinūit Alaricus & rapta magna cum reuerentia reſtitui iubet, ſe teſtatus cū Romanis bellum gerere, non cum ſanctis & Apoſtolis Dei. *Oroſius.*			

Hinc

Anni mũdi 4494 Hinc cœpit imperij dilaceratio. Nam in illud poſtea barbaræ nationes Septemtrionales ſeſe infuderunt, de qua re libri Blondi de inclinatione Imperij & Pij 2. in Blondi Epitome. Imperio hæc laceratio vtilis fuit. Primò bellis ciuilibus ferè finem impoſuit. deinde penitus Idololatriam ſuſtulit, quã ne Chriſtiani quidem Imperatores radicitus extirpare potuerant. Inde denique Chriſtiana multa regna & Imperia exorta ſunt, quorum vnumquodque pro ſuo modulo religionem propagauit. Maior erat Imperij moles, quàm vt principes eius ſaluti, itemque vni rei Chriſtianæ poſſent intendere.

Sicq; impletum illud Apocalypſis 17. Decem cornua, quæ vidiſti in beſtia, odient fornicariam, & deſolatam facient illam & nudam, & carnes eius manducabunt, & ipſam igni concremabunt, &c.

Hinc his mille annis totæ nationes Europæ mutatæ ſunt, deinde Acæ, poſtremò Aſiæ, Turcis, Tartaris, Saracenis & Mauris in eam inundantibus.

Vaſconia tũc nomen hoc à Vuiſigotis ſortitur.

Occaſione tutelæ Theodoſij Iunioris à Perſarũ rege adminiſtratæ, inducijsq; in 100. annos factis, latè Chriſtianiſmus in Perſide propagatur. Sed Satanas inuidens excitauit perſecutionẽ 30. annorũ per Iſdigertem regem, & tutorem imperij Orientis. *Hiſt. trip. lib.* 10. *cap.* 30. 33.

4505

	Anni Chriſti.		Anni
Hîc Chronica regum Hiſpaniæ propriè incipiunt. Nempe ab Ataulpho propinquo & ſucceſſore Alarici, qui Dux fuit exercitus Gotthorum apud Theodoſium contra Eugenium, & ſub Honorio Romam quidem cepit, ſed in gratiam Apoſtolorũ delere noluit, eam duntaxat theſauris publicis & priuatis ſpolians, à ſacris interim abſtinens. Scriptores tamen Hiſpani reges ſuos numerare incipiunt ab Athanarico, qui Gotthorum rex creatus eſt anno quinto Valentis ſub 370. *Tarapha.* Ac primus Ataulphus. ab illo rex tertius primus in Hiſpaniã ipſi ad habitandũ ab Honorio aſſignatam deſcẽdit, Narbone Placidia Honorij ſorore in vxorem ducta. *Vaſeus.* Ante eius in Hiſpaniam ingreſſum, Cõſtantinus, Conſtans f. Maximus tyrannus eam occupauerant. Deinde Vandali, Alani, Sueui.			
Honorius cum Arcadio imperat annis 13. cum Theodoſio Arcadij f. annis 19. quorũ primo anno ſtatim poſt Arcadij mortem Vandali, Alani, Sueui Scythicæ originis populi à Gotthis pulſi, tribus annis in Gallia exactis, Hiſpaniam inuadunt, biennio poſt Romam captam. *Seuerus.* inter ſe diuidunt, annis ferè 30. incolunt. *Sigeb. Procop. lib.* 3. Sola Celtiberia in fide imperij permanente, eam defendente Conſtantio Patricio. *Chronica Regis Alphonſi.* Vandali & Sueui Galleciam poſſident. Vandali Siliagi Beticam. Alani	413	*COLLATIO Carthaginenſis inter* 286. *epiſc. Catholicos, & nonnullos Donatiſtas. iuſſu Honorij, & ſtudio Auguſtini habita. Auguſt. epiſt.* 68. *& in Breuiculo.*	4

ni
i.
3

Anni mūdi. lani Luſitaniam & Celtiberiæ partem. *Vaſeus in Chron. Hiſp.*

4497 Vandali relicta Hiſpania metu Gotthorum 19. anno, quam in eam venerant, in Africam concedunt. Sic duo regna tantùm in Hiſpania fuêre Gotthorum & Sueuorum, qui à Gotttis deleti ſunt ſub tempora Gregorij Mag.

Gotthi in Oſtrogotthos & Viſegotthos diuiduntur. i. Orientales & Occidentales Gotthos. Viſegotti per Italiam in Galliam, inde in Hiſpaniam venêre, atque in ea regnum per annos plus minus 386. poſſederunt, donec à Mauris, pene vſque ad vnum omnes deleti ſunt. Oſtrogotthi autem tempore Zenonis in Italia regnare cœperunt.

CONCIL. Toletanum, ad cuius epiſcopos Innocentius epiſtolam decretalem ſcripſit (eius nulla mentio in Tomis conciliorum)

Placidia Honorio fratri poſt mariti mortē à Vallia pacem expetente reddita Cōſtantio comiti nupſit, & Valentinianū 3. peperit Honorij ſucceſſorem. *Oroſ Proſper. Sigeb.*

Hieronymus Paulianum fratrem poſt vaſtatam à Gotthis patriā Stridonem, eò remiſit, vt ſi qua remanſiſſent de parentum poſſeſſione venderet. *Ipſe ad Pammachium & in ſcripto contra Ioan. Hieroſoly.*

Pelagius Britannus, Heluidius, Audæus, Bonoſus hæretici. *Auguſt. de hæreſ. Chryſoſt. & Iſid.*

Innocentius primus Romæ Nouatianos pellere cœpit, & multas eccleſias illis ademit. *Socrat 6. c. 9.*

Franci accerſiti à Senatore, cuius vxorem rapuerat Lucius præſes Romanus, traiecto Rheno iterum Gallias

Gallias inceſſentes, Treuerim vrbem incendunt, & magnam Galliæ partem occupant. *Sigeb. Aemil lib.* 1. Primum ſedes habuiſſe dicuntur inter Noricum & Vindelicos. *Strabo* Inter Saxones & Alemannos. Gens non tam lata, quàm valida. *Hieronymus in Hilario.* Imo Gens erat Gallica trans Rhenum prope Geldrenſes.

Germaniæ perpetua domitrix. *Ammia. Marcelli.*

Franci anno 7. Imperij Honorij & Arcadij apud Treuiros, Mediomatrices & Tullenſes conſederunt, quos Sueuis, dum erant in Gallia, ob vetuſtas ſimultates inſtigantibus Vandali, Burgundiones, & Alani Rhenum per vim & arma tranſire compulerunt. Quibus pulſis Vandali, Sueui & Alani ad vaſtãdas Gallias profecti ſunt. *Blond. lib.* 1.

Eraclianus cõſul in Aphrica cum incredibili claſſe 3070. nauiũ, quantas nunquam habuit Xerſes, vel Alexander, contra Romã venit. *Sigeb.*

Burgundi partem Galliæ ad Rhenum occupant. *Sabell.*

Vexati ab Hunnis in Galliã trãſierunt, pietatem Chriſtianam receperunt à quodam Epiſcopo baptizati, indicto ipſis octo dierum ieiunio. *Caßiodorus.*

Idacius ad Deum conuertitur anno Honorij decimo. i. ſub aññũ Chriſti 417. *Ipſe in Chronic.*

q Hic videtur Zoſimus, de quo Baſilius quadam epiſt. ad Papam Innocentium, *Onuph.* reliquit duas epiſtolas. *Tom. conc.*

Sub

Ann Chriſti.

Muleuitanũ in Numidia contra Pelagianos & Donatiſtas, cui interfuit Auguſtinus, & approbatũ eſt ab Innocentio. Aug. epiſt. 92. & 157.

43

421 q S. Zoſimus ſiue Sozimus Græcus, an. 1. menſ. 3. di. 12. 45

423 Vacat ſedes dies 11. 45

Ann mũdi

Patriarchis.
Alexandriæ Cyrillo.
Antiochiæ Theodoro an. 4.
Hieroſolymis Paraylio.
Conſtantinopoli Attico.

Principibus.
Theodoſio 2. Orien. & Honorio Occid. Imp.
Gorrane Perſarū.
Genebaldo Franc. Occidentalium duce, Varamūdo Marcomeri filio Orientalium in Franconia Germaniæ duce primo, mox Frācorum rege.
Vallia Hiſpaniæ.

Anni mūdi 4507

Sub Honorio Romani à Britānia propter potiora Reip. negotia ſponte receſſerunt. Vnde Scotis & Pictis ad prædam expoſiti, regem Vuorlegirnum crearunt, qui Saxones & Anglos duce Hengiſto acciuerunt in inſulæ perniciem. *Chron. Aug.* A Maximo Tyranno, qui eam militibus exuerat, vt Imperium occuparet, eius calamitatem repetit Gildas. Ex eo enim tempore nunquam ſe tueri potuit; Scotis ſiue Hibernis è Circio, Pictis ex Aquilone erumpentibus. *Gildas ſapiens de Britanniæ excidio.* Tanti mali cauſam videtur facere Pelagij hæreſim.

Scoti & Picti vaſtant Britanniam. *Blond. 2 dec. 1.*

Prædeſtinatorum hæreſis ex libris D. Auguſtini malè intellectis cœpit an. 415. Omnia prędeſtinationi & reprobationi ita tribuit, vt neget opera vel prodeſſe vel obeſſe ad ſalutem. *Sigeb. in Chron. Lutzemburg. de hæreſ.*

Zoſimus Comes, poſt Eunapium hiſtoriam Romanam 414. annorum ab Auguſto ad Honorium & Athalaricum, Gotthum, qui Romam diripuit, ſex libris ſceleratâ fide explicauit. Nam fictis laudibus impios, vt Diocletianum, vt Iulianū exornat, falſis criminibus pios & ſanctos principes, Conſtantinū, Gratianum, Theodoſ. &c. onerat, pietati bellum indicens. Quare ab Euagrio, Photio, Nicephoro, & alijs hiſtoricis rectè vt canis proſcriptus eſt. Reperit tamen præconem quendam

Io.

Io. Leunclaium, qui pro eo Apologiam ita ſcripſit, vt ſe melius canem cane illo rabidiorem contra Sanctos & Religionem pingere non poſſet. Noua religio nobis iſtos parit, quibus Chriſtiana diſpliceant, Pagana & impia placeant ac laudentur.

Anni Chriſti. 423

Galli tum Rempublicam conſtituunt excuſſis Romanis, Alarico res in Italia gerente. *Zoſi lib.6.* Hinc apparet, Gallos euocaſſe Francos ad ſe in libertatem aſſerendum.

Hieronymus corpore defecto, cùm è lecto ſeſe erigere non poſſet, niſi apprehenſo fune, qui de trabe pendebat, obijt in Bethleem anno Chriſti 422. & ætatis ſuæ 91. *Proſper,* vel 98. *Diacon. lib 14. & Sigeb. in Chro.* vel etiam 99. *Trithemius.*

Ante eum ſex erant veteris teſtamenti de Græco in Latinum conuerſiones. De Hebræo autem in Latinum eloquium, ſolus ſacras literas conuertit, cuius editione generaliter omnes Eccleſiæ vſquequaque vtuntur, pro eo, quòd veracior in ſententijs, clarior in verbis. *Iſid. lib. de offic. & lib. 6. Etymol. c.3*

Eudocia Leonis Athenienſis philoſophi filia & Theodoſij iunioris vxor, ὁμηρόκεντρα, ſiue Homerocentonas contexuit, ex Græcis Homeri varios vtriuſq; teſtamenti locos deſcribens vel exponens. Quod paulò antè fecerat è Latinis Virgilij carminibus Proba Falconia Adelphi proconſulis vxor in ſuis Virgilicentonibus.

Iſido-

Anni mũd. 45[...]

CONCIL. aliud Cathaginenſe, nempe ſextum ſub Innoc. Zozimo, & Bonifacio, ſiue vt loquitur Aug. prouinciæ Carthaginis, præſide Aurelio, epiſc. 217. nobiliſſimũ contra Pelagianos, cõfirmatum in Trullo, cui potuit Auguſt. intereſſe Auguſt. epiſt. 47. 94. 95. & 106. Eſt fertaſſe Cæſarienſe, de quo Poſſidius in vita Aug. In Cæſarienſem (ait) ciuitatem eũ venire cum alijs epiſcopis Apoſtolicæ literæ compulerunt.

ii
i-

44

r S. Bonifacius I. Romanus an. 3. menſes 8. dies 7.

Vacat ſedes dies 9.

Patriarchis.

Alexādriæ Cyrillo.

Antiochiæ Theodoro; deinde Ioanne an. 18.

Hieroſolymis Paraylio, deinde Iuuenali an. 39.

Conſtātinopoli Attico.

Anni mūdi.

Iſidorus ſenior Cordubenſis.

Chronicon ſcripſit à primo Theodoſij conſulatu vſque ad an. 490: quod auſpicatur à D. Ioanne Chryſoſtomo.

Vallia Hiſp. rex Genſericum & Vādalos Hiſpania expulit. Hi trāſierunt in Africam annuente Bonifacio comite D. Auguſtini amico. Pace facta cū Valentiniano, eam 96. an. tenuerunt vſque ad Belliſarium.

Ab Imper. ob res benè geſtas ſecunda Aquitania & ciuitatibus aliquot vicinis donatus eſt. i. à Tholoſa vſq; ad Oceanum. *Idacius.*

r Vigilias nocturnas ad ſepulchra martyrum ſuſtulit, ieiunia retinuit.

4507 Ad eum quatuor libros contra duas epiſtolas Pelagianorum dirigit

4510 D. Auguſtinus examinandos & emendandos, Apoſtolicæ ſedis correctioni ſe ſuaq; committens.

Conſtantium in patritium ob egregia ipſius in Imperium merita ſibi collegam aſſumpſit Honorius, qui è Gallia Narbonenſi Vandalos & Alanos expulerat in Hiſpaniam. *Proſp.*

Chronica Francorum, ab hoc Faramundo, qui an. 420. dux fit Francorum, Reges enumerare incipiūt. Præcedentium regum nomina, quę à Trithemio afferuntur, videntur ficta. Prędertim cùm Germanicę nationes ad hæc vſq; tempora ſemper fuerint barbaræ, ſine imperio, ſine certis regibus, legibus, &c. Si tamen Franci, qui regno Gallorum indiderūt nomen, Germanica ſit natio,

& non

Anni Chriſti.

& non potius indigena, quæ vt ex Procopio Cæſarienſi narrat Zonaras tom.3.circa Rhenum & Rhodanum & vicinas paludes olim habitarit.

Franci, antequam ad fidem conuerterentur, legem Salicam dictant, per ſuæ gentis proceres; qui tunc temporis ipſam regebant. *Auctor præfationis in legem Salicam, Sigeb. in Chronico ann.422. Otto Friſing. lib. 4.c. penult.*

Florus Monachus ex libris Auguſtini contra Pelagianos gratiam Dei ita extollebat, vt negaret liberum arbitrium. *Auguſt. de gratia & lib. arbit.*

Vuandali è littore maris Germanici; vbi nunc Meldeburgenſes & Pomerani. (*Plinius*) Alani, Sueui, ſiue Alemanni, in tria regna Hiſpaniam diuidentes, inteſtino bello inter ſe colliduntur: contra quos mittitur ab Honorio Caſtinus dux. *Sig. in Chron.*

Paulus Oroſius hortatu Auguſtini contra Paganos imperij lacerationem Chriſtianis temporibus tribuentes 7. libris hiſtoriam ab initio mũdi ad vſque Valliam Gotthorum in Hiſpania regem tertium, ſiue vſq; ad annum 421. ſcribit.

Valliam tamen Ataulpho Gotthorum primo ſubrogauit Proſper & Seuerus. 426

Vallia pacẽ cum Romanis cõfirmat datis obſidibus. *Oroſ. in fine.*

ſ Eius epiſtola extat ad Galliæ epiſcopos contra Pelagij errores. *tom. conc* 433

Principibus.

Eiſdem Imp. Faramundo tam Gallo Francorum, quàm Germano Francorum conſenſu, duce, an. 11.

Vallia Hiſpaniæ.

CONCIL. *Carthag. ſeptimum* 38. *epiſcop. Africanum contra Pelagianos. Aug. ep.* 47.

Schiſma 3.

Eulalius in ſchiſmate contra Bonifacium electus, ab Honorio expellitur. Plat.

45

ſ S. Celeſtinus ſiue Celeſtius, Campanus, *ſeu vt alij volũt, Romanus*, an. 8. menſ. 10. dies 17.

Vacat ſedes dies 21.

An mũ.

4

4

Patriarchis.

Alexandriæ Cyrillo.

Antiochiæ Ioanne.

Hieroſolymis Iuuenali.

Conſtātinopoli Siſinnio an 1. menſ. 9. d. 25. deinde Neſtorio Hæreſiarchâ an. 3. d. 29. Maximiano an. 2. menſ. 5. dies 19.

Principibus.

Theodoſio 2. Orien. Honorio Occid. & poſt eū Valētiniano 3. an. 30. Impp.

Perſarū Gorrane.

Faramundo & poſtea Clodoueo, an. 18. ſiue Clogione, ſiue Clodio Crinito, ſiue Capillato Frāco Gallorum duce.

Vallia Hiſpaniæ.

Anni mūdi 4517

conc. Cyrillum Alexandrinæ ciuitatis epiſcopum pro tēpore vicarium in Epheſino Conc. denunciauit. *Verba Marcellini comitis in Chron.*

Socrates, Sozomenus, & Theodoretus, Euſebij hiſtoriam continuantes tempus ferè 140. annorum pertexuerunt. *Niceph. 1. cap 1.*

Burgundi & Occidentalium magna pars fidem Chriſtianam recipiunt. *Niceph. 14 cap. 40. Socra. 7. c. 30.* Germanus Altiſiodorenſis, & Lupus Trecaſſinus epiſcopi, Britannos à Pelagianiſmo ad veram fidem reuocant. *Proſp. in Chron.* Palladius à Celeſtino PP. in Scotiam miſſus, Chriſtum ibi docet. *Maior lib. de reb. Scot.* Primus fuit Scotorum epiſcopus. *Proſper in Chron.*

Clodius Franc. Rex Thoringiam Germaniæ inuadens, Diſpergum caſtellum occupat, vbi ſedem regni aliquandiu conſtituit. *Sigeb. in Chron. Greg Turonen lib. 2. c. 9.*

Ex Auguſtini libris, præſertim epiſtolis, iſtius ſæculi Africana hiſtoria ferè tota confici poteſt, quam dum non intelligeret vaniſſimus ille doctorum cenſor Eraſmus, in ſuis cenſuris ſimpliciter confictas pronunciauit epiſtolas Bonifacij comitis ad Auguſtinum & Auguſtini ad eundem Bonifacium. Nam primū ante hæc etiam tempora erant, qui dicerentur comites, vt ex Ammiano Marc. claret. Deinde Auguſtinus cogebatur de ijs rebus ad Bonifacium comitem Africæ præfectum, cui erat amiciſſimus, ſcribere, quoniam

Vandalos ipſe certis conditionibus euocauerat in Africam, vt ſe de Honorio vlciſceretur, qui ſibi Catholico dabat hæreticum ſucceſſorē, &c. *Pius 2. & Blondus lib. 1. de inclinat. Imperij.*

Bonifacius comes Africæ, cùm conditiones à Barbaris iam in Africam ſua euocatione infuſis violari, & communionis Catholicæ ædes ſacras profanari cerneret, tædio animi paulò poſt D. Auguſtinum interijt. *ijdem.*

Cùm 205. epiſcopi Afri interfuiſſent Carthaginenſi concilio, vix quinque ſupererant in tota Africa an. D 1020. *Leo 9. epiſtola ad Thomam Carthag. epiſc.*

An. 433. Genſericus partim à Bonifacio, Aetij fraudulentis conſilijs alienato inuitatus, partim Gotthos veritus, cum Vandalis & omnibus eorum familijs in Africam traiecit, & eam prouinciam cum ſucceſſoribus miſeris modis afflixit. De qua re Victor Vticenſis.

434 Eodem anno mortuum D. Auguſtinum tradit Proſper in Chronico, de quo mox.

442 ſ Extat eius epiſtola erudita ad Epiſcopos Orientales.

Moritur magnus ille Auguſtinus in Hypone non an. Chriſti 440. *Sigeb. in Chron.* vel 446. *Bed.* ſed 432. *Diac. lib.* 14. ſiue 433. *Proſper in Chro.* anno autem vitæ ſuæ 73. & epiſcopatus. 40. *Sigeb.* ſiue vitæ ſuæ. 76. *Diac. lib.* 14. *Proſp. in Chron Poßid. in eius vita,* ſiue vt alij 83. Baptizatur an. 30.

Anni Chriſti.		*Anni mūdi*
	§. TERTIVM Oecumenicum concilium Epheſinum contra Neſtorium vocem Θεοτόκου. *i. Deiparæ auerſantem: pro vna perſona Chriſti, Epiſ. 200 in quo nomine Cœleſtini præfuerunt Cyrillus Alexandrinus & Arcadius Epiſcopi Euag. 1. cap 4. ſo cra. 7. cap. 34. Hiſtor. trip. 12 c. 5 To. 1. cōc. Pla. Hinc verba Marcellini comitis in Chro. Cæleſtino Cyrillū Alex. ciuitatis epiſcopi pro tempore vicarium conſtituente.*	
434	46	4518
442	ſ S. Sixtus 3. Rom. an. 8. dies 18.	4526
	Patriarchis. Alexādriæ Cyrillo. Antiochiæ Ioanne. Hieroſolymis Iuuenali. Conſtātinopoli Proclo. an. 12.	

Principibus.
Theodoſio 2. Orient. & Valentiniano 3. Occid. Impp.
Gorrane Perſarū.
Clodio Franc. duce.
Vuallia, deinde Theoredo Hiſpan. Reg. an. 14.

Anni mūdi. 4526

30. ætatis, fuit Manichæus ferè 9. annis, vt ait lib. 2. de morib. Manich. *cap. 19. & lib. 1. de morib. Eccl. Cathol. cap. 18.*

Apud Hebræos an. 426. R. Aſe doctorum, quos vocant Amoraim, poſtremus.

Bononienſis Academia inſtituta eſt à Theodoſio Imp. Volater.

Eudoxia Imperatrix feſtum ad vincula Petri celebrari Cal. Auguſti obtinuit à Sixto, maximè vt populum à gentilitate reuocaret, qui eo die recolebat feſtum pro victoria Octauij Auguſti de Antonio & Cleopatra. *Sigeb. in Chron.*

Britanni cùm Pictorum & Scotorum impetus amplius ferre nō poſſent, ethnicam Anglorum gētem i. Saxones ad ſui defenſionem inuitarunt, quibus tantum terræ datum eſt, quantum corium tauri per corrigias potuit extendi. *Sigeb. Krantz. l. 1. cap. 18. Polyd. in hiſtor. Angli lib. 3.*

Cùm eis Aetius Romanus opem ferre non poſſet, alijs barbarorum eruptionibus diſtentus, nefandi nominis Saxones, Deo hominibusque inuiſos vocant. Tum tribus Cyülis longis nauibus venit, certo apud eum præſagio per vates decantato, quod ter centum annos Britanniam obtineret. 150. i. dimidio temporis vaſtaret. *Gildas ſapiens in libro de excidio Britanniæ.*

Aborigines huius gentis erant ex Britannia Gallicana. Nam inſula à ſolis Britonibus & ex Ar-

moricano tractu aduectis habitata eſt, donec tandem Picti & Scoti partem eius Septentrionalem deſertam occuparunt, & denique Angli vel Saxones ſe parti Auſtrali infuderunt. *Beda.*

Valentinianus 3. propriè vltimus fuit Occidentis Imp. vſque ad Carolum Mag. Nam licet interea aliqui pòſt ſeditioſi, Imperatores nominari voluerint, at hi vix exiguam Italiæ partem obtinuerunt.

An. 439. Theodoredus Aquitanico regno non contentus, rupto fœdere Narbonenſem agrum inuadit. *Proſper.*

Pax cum Genſerico à Valentiniano confirmata, & certis ſpatijs Africa inter vtrumque diuiſa eſt. *Iſidorus, Proſper.*

† Doctrinæ & vitæ præſtātia magnus, doctè multa ſcripſit. Primus omnium pontificum Rom. in Baſilica Vaticana ſepelitur. Ad eū Theodoritus prouocauit, & abſolutus eſt.

Concilio Calcedonenſi auctoritatem tantam ſolus dedit, vt cùm ei totus ferè orbis reſiſteret, vbique receptum ſit, celebrata eius epiſtola, quam Græci tomum D. Leonis appellant, & fidei columnam. *Leontius de ſectis.*

Reſtitit Anatolio Conſtant. qui ſedium cæterarum priuilegia, & earundem epiſcoporum conſecrationem ad ſe vnum reuocare, eoſque ſibi ſubdere, vrbis magnitudine & potentia fretus, conabatur, vt ep. 51. 52. &

Anni Chriſti		*An. mũ.*
	47	
442	† S. Leo I. cognom. Magnus, Tuſcus, *ſiue iuxta alios Romanus.* an. 21. menſ. 1. dies 13.	45[illegible]
463	Vacat ſedes dies 8.	45[illegible]
	Patriarchis.	
	Alexandriæ Cyrillo, deinde Dioſcoro Ariano an. 4. Proterio an. 6. Timotheo 2. Hæreſiarcha an. 4. Timotheo 3. an. 22.	
	Antiochiæ Domino an. 7.	
	Maximo an 5. Baſilio an. 5.	
	Acacio an. 1. Martyrio an. 8.	
	Hieroſolymis Iuuenali an. 1.	
	Conſtātinopoli Proclo, deinde Flauiano an. 3. Anatolio an. 9. Gennadio an. 13.	

Principibus.

Eiſdem Impp. Martiano an. 7. qui primus à patriarcha Anatolio coronatus eſt, & poſtea Leone Magno. an. 16. Orient. & Maioriano an. 5. Occid. Impp.

Goranane Perſarum.

Clodio, Meroueo an. 18.

Childerico per ordinem, Franc. ducibus.

Theoredo Hiſpa. deinde Turiſmundo ann. 1. Theodorico. an. 7.

Anni mūdi. 4551

52. & 53. ad Martianum Imp. & Pulcheriam Auguſt. ſcripſit. Et ſic res compoſuit vſque ad Pelagium 2. & Gregorium Magnum, quando illa ambitio Conſtantinopolitanorum iterum exarſit.

Attilæ occurrit cum clero, prælata argentea cruce & placauit. Vnde iocus inter milites, Attilam nihil vnquam timuiſſe preter Leonem & Lupum. Nam eum etiam Lupus Trecenſis epiſcopus, ne Trecas vaſtaret, placauit. *Michou de Sarm. Iouius de vir Illuſt.*

Hæſitantes ſiue οἱ διακρινόμενοι hæretici, qui hæſitabant, an Synodus Calcedonenſis eſſet recipienda. *Leontius de ſectis.*

Flauianum Conſtant. deiecit Dioſcorus in illa inſidioſa Synodo Epheſi.

An. 451. in Africa Vandalorum exarſit perſecutio, adeò vt diuinos libros exurerent, & de ſacris pallijs ac veſtimentis veſtes ſibi facerent. *Sigeb.*

Acephaleorũ hæreſis docet Chriſtum in vna ſubſtãtia adorandum, & vna natura ex Deitate & humanitate mixta conſtare. *Plati. & Honor. in Catal. hær.* Sic dicti, quòd ſine auctore & quaſi capite eſſent. *ijdem.* Vel potius, quòd Patriarcham ſuum minimè ſecuti, ſeorſum communicarent. *Leontius de ſectis.*

Poſſidius (vulgo Poſſidonius) Apher, Eucherius Lugdunenſis. *Gennad. in Catal.* Aſymo Curienſis primus epiſcopus Rhœtorum. Proſper

Anni Chriſti.
463

Aquitanicus. Genoueſa. *Sigeb. in Chron.* Sextus Rufus hiſtoricus.

Exiguus Abbas Romanus auctor noſtri computi eccleſiaſtici. *Sabell. Enn.*8 *lib.*2. *Diac.lib.*1. *de Longob.*

Eius cyclum paſchalem completum eſſe ſeptimo Iuſtini Iunioris an. narrat ſuo *In vita Iuſtini.* quare & eum aliqui ſtatuunt ſub Bonifacio 2. & Iuſtiniano Imp. At ſuum dedicauit librum Leoni Papæ. *Trithem.* authorem notandorum temporum ab incarnatione Domini fuiſſe colligunt ex Beda, *cap.* 47. *lib.de natura rerum.* Lucidus lib. 1. de emendatione Temporum. hîc incarnationem ſumit pro conceptione Domini, & rixam mouet Dionyſio, qui tamen ſimpliciter natiuitatem intelligere voluit. Nam & natiuitas quædam eſt incarnatio. Præſentiam dixit Philaſtrius, à qua numerat libro de hæreſibus multo ante hunc Dionyſium.

Ante illum Romana eccleſia à Paſſione numerabat, præciſis interim 33. annis, qui ab eius incarnatione ad paſſionem decurrunt. Nam 701. Dionyſij erat Romanis 668. *Ibid. Beda.* Sic à paſſione numerabat Hieronymus in Catalogo & in primum cap. Sopho. &c. Iſidorus multis hiſtoriæ locis, Turonenſis, qui modo à Paſſione, modo à reſurrectione, vt aliqui à Natiuitate & à circumciſione vicinis inter ſe rebus numerat.

Poſt 305. Olympiadē, id eſt, annū Chriſti 446. nulla fit mētio Olympiadum,

S. QVARTVM generale concilium Chalcedonenſe contra Eutychen & Dioſcorum hæreticos, pro duabus naturis in Chriſto & proprietatibus: in quo Paſchaſinus, Lucentius epiſcopi & Bonifacius presbyter nomine Leonis PP. præfuerunt. Euag. 2. cap. 2. & 4. epiſcop. 630. Niceph. 15 c. 2. Sigeb. & Plati. Quidā 830. Alij 600.

CONCIL. Arauſicanum ſiue Aſiriſcanū, ſiue Auraicenſe primū & ſecundum de libero arbitrio.

Valenſe ſeu Vaſenſe primum in Gallijs epiſ. 18. deinde ſecundum.

Anni mūdi.

piadum, in probatis hiſtorijs. Indictiones Romanorum mox cœpere.

4538 Sub ann. 449. Hengiſtus Anglorum Dux Orietalem Britanniæ partem occupat, regnumque cōſtituit Anglorū an. 463. *Beda.* Quare quæcunque de Arturo Rege & eius ſucceſſoribus eorumq; prophetis Merlino, Teliefino, &c. hic ſubſtituit Gaufridus quidam & Baleus, planè ſunt anilia & fabuloſa.

Attila, flagellum Dei, à Genſerico Vandalo contra Gotthos in Hiſpaniam per Germaniam & Italiam attractus cum 500. millibus Hunnorum ſiue Chunorum vniuerſam ferè Europam depopulatur. *Bonfi. 3. deca. 1. Callimach. in Atti Blond. 1. dec. lib. 2.*

Theodoricus Rex Hiſpaniarum quintus apud Arelatam Narbonenſis Galliæ ciuitatem, in campis Catalaunicis, dum aduerſus Attilam pugnat pro Romanis, occumbit. *Ritius.* In quo prælio ad centum & octoginta hominum millia vtrinque ceciderunt ab hora 9. diei, tota nocte, vſque ad ſequentem diem.

Aetius, qui Narbonenſem Galliam regens non eum tantum ad ſocietatem belli contra Genſericum & Attilam aſciuerat, ſed & Meroueum Francum, paulò pòſt iuſſu Valentiniani interficitur, quòd effugij locum Attilæ, quem debellare potuerat, dediſſet. *Iſido.*

Valentinianus à duobus Aetij militibus interficitur. Maximus qui eos ſubmiſerat, rapit imperium.

contra eum ab Imperatrice Eudoxia accerſitur ex Africa Genſericus, ſed ante ipſius aduentum, ab Vrſo milite Rom. perimitur.

Poſt Maximum Occid. Imp. Senatus Auitum creat, ſed eum anno nondum expleto Richimerus Gotthus apud Placentiam cepit. Tunc Maiorianus Imp. factus eſt, qui bellum Vandalis in Africa inferēs tertio imperij anno, ſiue poſt Valentinianum quinto mortuus eſt.

Leo Conſtantinopoli ſenatus & exercitus ſuffragatione imperium conſequitur.

Anno 449. Angloſaxones ex Boreæ Germaniæ partibus adnauigantes Ducibus Hengiſto & Horſo irruptiones Pictorum & Scotorū pro tempore è Britannia inſula depulerunt. Poſtea rupto fœdere indigenis profligatis, reliquias, quæ Vualenſes appellantur, in inuijs montibus & ſaltibus coarctarunt. *Polid. lib. 3. Ang.*

Roma iterum an. 457. Vuandalis in prædā expoſita eſt duce Genſerico, iam Carthagine ab eis expugnata, & Aphrica ſubacta. *leg. 1. C. de offic præf. prætorio Aphricæ.*

Flectitur à Leone Pap. & Eudoxia imperatrice, ne vrbem incendat. Dies tamen 14. direptioni tribuit. Sic capta eſt bis Roma intra 44. annos.

Omnia loca Galliæ, quæ tenebat Meroueus Franc. Rex Clodij fil. ſeu, vt alij volunt, conſanguineus, Franciæ nomine vocari cœpta ſunt. *Aemil.*

Anni Chriſti. 454

Carpentoractenſe.

Arelatenſe 3. epiſ. 35. ſiue 24.

Romanum contra Eutychē. Niceph. 15. c. 4.

Conſtantinopolitanum aduerſus eundē Euagr. 1. c. 9. ſub Flauino inſertum actioni primæ Chalcedonenſi.

Tyrimū. Beritenſe. — *Incerta actionib. 1. 9. & 10. cōcil. Chalcedo. Lib. conc.*

Anni mūd[i] 453[8]

Anni mūdi. *Aemil. lib.* 1. Ab hoc Franci Merouingi dicti ſunt. *Gagui lib.* 1.

4551. Clodius Francos à Francfordia in Gallias traduxit vſque ad vrbem Cameracum, exinde ad Somenam ſiue Sumonam fluuium omnia loca occupat: *Maſſe & Guilel. Nangiacus. Greg. Turon. lib. 2. cap.* 10.

Perſecutio Chriſtianorum in Perſide per Gararanē Regem durat an. 30. *Sigeb. Ab Vſperg.*

Apud Tholoſam ex eius medio tota die ſanguis largiſſimo fluxit riuo. *Sigeb.*

Germania, Dacia, Sarmatia, & cęteræ prouinciæ ad Danubiū & Rhenum ſitæ, Hiſpania etiam vlterior, & Aquitania omnino ab imperio Romano deficiunt. *Blond. lib. 2. dec.* 1, *Irenic. lib.* 3.

Franci magnam Gallię & Germaniæ partem tenent. Oſtgotti Pannoniam, Vueſtgotti Hiſpaniam, Vandali Africam.

Attila Bleda fratre, qui ad Budam Hungariæ regnum ſibi condiderat, trucidato, per Noricū, Vindeliciam, Rhemorumque fines irrupit in Galliam, ſed in Catalaunicis campis Aëtij virtute repulſus eſt in Hungariam. Vnde poſt aliquot annos per Carnicas Alpes in Italiā ſeſe effūdit. Tunc metu incolæ in proximas Hadriatici maris paludes confugere coacti admirandæ vrbis Venetiarum fundamenta iecerunt. Eſt enim inſula factitia, munitiſſimo inter paludes ſitu. *Iouius lib. 1. vir illuſt.*

Venetiæ ergo metu Attilæ in in-

ſulis intimi Sinus maris Adriatici an.456.conduntur, nomine inſulis illis Venetiarum impoſito,quod olim erat regionis. Regio verò Mediterranea partim Lombardia, partim Marchia Taruiſara,partim forũ Iulium, partim Iſtria appellatur. *Blond dec.1.lib.3.*

Anno 458. Agrippinus comes Narbonem Theodorico Regi Hiſpan. qui cum exercitu in Galliam Gothicam reuerſus erat, prodidit. *Iſidorus.*

u Epiſtolas de fide Catholica per vniuerſum Orientem ſparſit, confirmans tres vniuerſales Synodos Nicenam,Epheſinam, Chalcedonenſem. Extant & duæ eius epiſtolæ. *Tom concil.*

Procopius Gazeus, qui Octoteuchum ex Rapſodijs innominatorũ patrum expoſuit apud Græcos, ſic Eucherius apud Latinos Geneſim, libros Regum, &cæt. eodem ferè tempore.

Victorinus in Aquitania, Saluianus Maſſiliæ, Chryſologus Epiſcopus Rauennæ, Proſper Reginenſis. *Gennad. in catalog. & Palmer. in Chron.*

Iulianus Pomerius Maurus. *Trithem.* Fulgentius.

Eutyches & Dioſcorus nolentes ſtare Synodi Chalced. decretis ſe in duodecim ſectas diuidũt,inter quas fuit Iacobitarum, quæ nomen genti reliquit in Oriente,à Iacobo quodam Syro & Diacrinomenon ſiue heſitantium (an ſcilicet concilium debe-

Anni Chriſti.

463.

470.

48.

u S. Hilarius Sardus,an.7. menſ.3. dies 10. Vacat ſedes dies 10

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo tertio.

Antiochiæ Martyrio, deinde Petro Gnapheo Eutychiano an.1. Iuliano an.6.

Hieroſolymis Iuuenali,deinde Theodoſio Schiſmatico an. 1, Anaſtaſio an. 6.

Conſtantinopoli Gennadio.

Principibus.

Leone Ori. Maioriano,& poſt eum Seuero ſeu Seueriano an. 4. Occid. Impp.

Gorane deinde Clãde Perſarũ an. 41.

Childerico an. 26. Franc. Duce.

Theodorico,deinde Errico Hiſpaniæ an. 17.

Anni mũdi

deberent recipere) apud Leontium de ſectis.

4538 Seuerus imperator Romæ veneno extinguitur.

CONCIL. *Turonenſe epiſc.8.*

Fauſtus epiſc. Regienſis in Gallia inciderat in Pelagij errorem, ſed emendatus à Fulgentio ſcribit de libero arbitrio & gratia Dei.

Ei olenti Pelagium Mamercus in nonnullis reſpondet, ſcriptis ſubtiliſſimis libris de Anima ſiue de ſtatu animæ.

Mamercus (quem Trith. vocat Claudium, alij Claudianum) epiſcopus Viennenſis in Gallijs vtiliſſimo experimento, reuerendiſſimo exemplo primus inuexit ſolennitatẽ Rogationum (quas hodie Chriſtiani Syri vocãt Niniuitarum ieiunium) in quibus ieiunatur, oratur, pſallitur fletur, *Sidonius lib.5 epiſt.14.* Rationẽ inſtituti adfert Gregor. Turon. lib. 2.cap 34. quòd Viennæ aſſiduus terræ motus contingeret, lupique ac aliæ feræ ſylueſtres vrbem ingredientes homines deuorarent. Igitur, qui cum Polyd. *lib. 5. de inuento. rer. cap* 10 tribuunt Leoni 3. PP. inſtitutionem litaniarum trium dierum ante Aſcenſionem, vel errant, vel illum ſignificant ſtatutum tempus præfixiſſe.

Romanum epiſc. 50. lib. concil.

An. 469. abſolutum à Iudæis Talmud Hieroſolymitanum. R Iohanan operi præfuit, qui illam doctrinam totidem ferè librorum inſcriptionibus, quod Babylonica continetur, libris tamen multo contractioribus, conſtruxit. *ex Chron Hebr.*

Maioria-

Maiorianus in Hiſpaniam venit, vt inde parata claſſe Vandalos adoriretur, ſed conſilio eius detecto in Italiam reuertitur & à Patricio occiditur. *Rodericus Toletan.*

An. 465. Aiax Gallus Arianum virus in Sueuos Hiſpaniæ ſpargit, ex Gallica Gotthorum gente delatum. Quo infecti manſerunt an. 90. vſque dum regnante Theodomiro Catholicam fidem amplexi ſunt. *Iſidorus & Lucas Tudenſis.*

Eradicus frater Theodorici Regis Hiſp. pugnans cum Francis iuxta legerim fl. occiditur. *Seuerus.*

Genſericum Vandalum iterum in Italiam nauigãtem Baſilicus patritius nauali acie vincit. *Matt. Palmerius.*

Genſericus autem curauit, vt Orientale Imperium Oſtrogotthi, Occidentale Veſegotthi vaſtarent, vt ipſe quietus in Africa regnaret. Regnauit autem annis 40.

Theodoricũ Erricus frater Tholoſæ occidit. *Seuerus. Sigeb.*

Initio regni Luſitaniam depredatur, Pampelonem, Cæſaraugustam, Tarraconenſem regionem, Hiſpaniam deniq; ſuperiorem ſubigit. *Iſido.*

Arelatum & Maſſiliam ſuo regno adijcit. *Idem.*

Riothimum Britonum regem ad defenſionem Galliarum Romanis venientem contriuit. *Sigeb.*

x Suis ſcriptis Eccleſiam illuſtrat. *Trith.*

Tres reliquit epiſtolas. *Tomo. conc.*

In

Anni Chriſti.

470.

485.

49.

x S. Simplicius (Sulpitius Palmerio) Tiburtinus an. 15. menſ. 1 dies 7.

Vacat ſedes dies 26

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo tertio, deinde Ioanne 1. menſ. Athanaſio 2. an. 10.

Antiochiæ Iuliano, deinde Petro 3. an. 3. Ioanne 2. menſ. 3.

Stephano 2. an. 2.

Stephano 3. an. 3.

Ioanne 3. menſ. 1.

Calendio an. 5.

Hieroſolymis Anaſtaſio, deinde Martyrio an. 2. Saluſtio an. 8.

Conſtantinopoli Gennadio, deinde Acacio hæretico an. 14.

Principibus.
Leone & eo mortuo, Zenone Iſauro hæretico Ariano an. 17. Orien. Seuero, Anthemio an. 5. Olybrio 7. menſib. Glycerio an. 1. Nepote diebus 56. Auguſtulo ann. 1. Occid. ex ordine ſucceſsionis Impp. vſq; ad Odeacrum Turcilingorum & Italiæ regem.
Clande Perſarum an. 41.
Childerico Franc. Duce.
Errico Hiſpaniæ, deinde Alarico an. 23.

Anni mūdi 4573.

In earum vna factum Nundinarij Epiſcopi Barcinonenſis & Siluarij Calaguritani, qui ſibi deſignarant ſucceſſores, cum Romana Synodo improbat, & Epiſcopos ſubrogatos cedere iubet.

Contra Ioannem & Athanaſium 2. Alexandriæ ſedit Petrus Moggus an. 4.

Romanum Occidentis imperium tunc in Auguſtulo defecit an. Dom. 475. Vrbis 1221. *Diacon. lib.* 16. deinceps barbaris & peregrinis dominis Italiam occupantibus annis 325. vſque ad Carolum Mag. ex quo vſque in hunc diem Imperium manet ſtabile. *Niceph. 15. cap. 11 Palmer. in Chron. Blond. lib. 2. dec. 1. Diac. lib.* 16.

Odoacer ſe regem Italiæ poſt depoſitum ab Auguſtulo imperiū an. Domini 470. appellat.

Childericus patri ſuccedens ob ſcortationes regno pellitur, Egidio Romano in eius locum ſuffecto: Reuocatus Alemannos vicit & Francis ſubdidit. Cum Odoacro, qui Galliam ingreſſus Aureliam & Andegauum occuparat, pacem facit.

Totam Galliam Romanis eripuit & è regio genere hinc inde ſubregulos in maioribus vrbibus conſtituit. *Trith.*

Seuerianus Damaſcenus, Marinus Neapolitanus, Procli philoſophi diſcipuli. *Suid.*

Anno 32. poſt ingreſſum Anglorum in Britanniam Ella auſtralium Anglorum regnum inchoat, cui ordine

dine ſucceſſerũt Siſca, Edeluachius, Berutius & Aldinus, donec ab Ino ad Occidentalium Anglorum regnum adiunctum eſt. *Polyd. lib.* 4.	*Anni Chriſti.*
Anthemius à Leone in Italiã mittitur, vt ſit Imp. Collegam facit Richimerum Gotthum, qui Socerum anno 4. imperij interfecit, bonis ciuium Romanorum direptis.	485.
Richimerus 40. die poſt Soceri mortem extinguitur.	
Huic ſucceſſit Olybrius ſeptem menſes.	
Glycerius Rauẽnæ Imperator poſt Olybrium creatur. Sed eum cum nõ totum annum imperaſſet, imperio ſpoliat Iulius nepos & epiſcopum facit in Dalmatia.	
Oreſtes tribunus militum Rauennæ Auguſtulum filium adhuc adoleſcentem ad imperium euehit, fœdere cum Vandalis in Africa agitato.	
Auguſtulus victo patre ab Odoacro fugiens imperio ſe abdicat & in Campania exulat.	
Plures eiuſdem nominis regna & imperia erexerunt ac eadem labefactarunt. Darius primus cum Cyro capta Babylone imperium Perſarum conſtituit, Darius Arſamis fil. penitus amiſit: Conſtantinus Mag. primus Imperator Conſtantinopolitanus, Cõſtantinus vltimus Imperium cum vita perdidit: Balduinus primus ex Francis Imper. Conſtantinopolitanus, Balduinus illius abnepos vltimus: Vrbano 2. PP. Hieruſalem eſt recepta, Vrbano 3. recidit	

Anni mūdi

dit in ſeruitutem: Auguſtus Romanum Imperium condidit, cum Auguſtulo viro ominoſi nominis, Romanum in Italia ruit Imperium.

Anno ab euerſo templo 436. i. Chriſti 476. Iudæi Tyberiadis Palęſtinæ indicto concilio, ad quod Babylonij confluxerunt, primarijs eorum R. Ben Aſer, & R. Ben Nephtali, notulas, quibus hodie Iudæi vtuntur vice vocalium & accentuum, ad lectionis facilitatem repererunt. *Elias ſect. 2. lib. accentuum.* Alij putant puncta inuenta Babylone, ſed fallūtur. Quare אנטי טבריא punctatores dicuntur. *Elias in præf. Maſo.*

Aaron ben Aſer, Iacob Ben Neptali fuêre punctatorum principes, qui dum inter ſe de aliquorum vocabulorum, & verſuum lectione, notulis, accentu, diſtinctione diſſentiunt, maximè in Decalogo, duplicem ſignandi & diſtinguendi modum Iudæis reliquerunt. Hinc prioris lectionem Iudæi Occidentales hodie ſequuntur, poſterioris Orientales præcipuè Babylonij, ad fluuiū Neardea. *Kimhi in Pſal. 60.*

An. 471. Genſerico Patri ſuccedit Honoricus, qui multo crudelius Catholicos eſt perſecutus, quamuis Valentiniani & Eudoxiæ filiam vxorem haberet.

Annis ferè octo Vuandalorum Rex Arianus, 434. *Beda* ſiue, vt ait Sigeb. 444. Catholicos per ſpeciem Synodi euocatos Aphricę epiſcopos mittit in exilium. *Diac. in Odeac. li. 16*

Ab

50.

y S. Fœlix III. Romanus an. 6. menſ. 11. dies 17. — 4573.

Vacat ſedes dies 5. — 4580.

Patriarchis.

Alexandriæ Athanaſio 2.

Antiochiæ Calēdio. deinde Palladio an. 10.

Hieroſolymis Saluſtio, deinde Elia an. 23.

Conſtantinopoli Flauita Ariano menſ. 3. Euchemio an. 10.

Principibus.

Flaui. Zenone Iſauro ſeu Iſaurico Orien. Imp. Odeacro an. 14. Italiæ.

Clande Perſarum.

Et Childerico Frā. duce. vſq; ad Cloueum.

Alarico Hiſpaniæ.

Ab Vſper. in Zeno, (mirũ tot olim fuiſſe vnius regionis epiſcopos) verum biennio poſt corroſus à vermibus miſere perijt. *Proco li. 3. de bell. Vuãd. Sigeb.* cũctis interioribus effuſis. *Iſid.* Quater mille nongentos ſeptuaginta ſex in exilium miſit; *Sigeb.* Plebẽ varijs affecit ſupplicijs & innumeris linguas abſcidit, qui perfectius locuti ſunt. *Iſido. Beda.* Talis miraculi meminit Iuſtinianus Imp & oculata fide ſibi conſtare teſtatur. *Cod. de offic. præf.* Eugenium Carthag. cum clericis ſuis plus quingentis poſt varios cruciatus in exilium miſit. *Iſido.*	*Anni Chriſti.* 492.		*A mi* 45
y Duas ſcripſit epiſtolas Decretales. Celebrior eſt illa ad Acacium Conſtant. in qua eum deponit & Eutychianorum communionẽ damnat.			
Theodomorus Oſtrogottohorum rex ad Catholicam fidem conuertitur.			
Odoacer Rugianus exercitu in Italiam ducto Oreſtem Ticini obſeſſum capit, Placentiam adducit, ibique ſpectante exercitu interficit. Romam ingreſſus regem ſe vrbis & Italiæ nominat, triumphans in capitollium aſcendit, magnas cædes Romæ & alibi facit, agrorum tertiam partem ſuis attribuit.		CONC. Romanum. *Tarraconenſe epiſ.* 10 *Aurelianenſe & I. Francicũ epiſ. 30. ſiue 33. iuſſu Clodouei.*	
Theodoricus Gotthorum rex à Zenone in Italiam miſſus tanquam vicarius duobus magnis prælijs Odoacrum vincit, & poſt Rauennæ triennem obſidionẽ interficit. Potitus Italia vrbem Senatui rẽgendã cõmittit,		*Gerundenſe in Hiſpan. Lib. Conc.*	

Anni mūdi. 4 80. mittit, ſui regni ſedem Rauennæ collocat. Symmachum & eius generum Boethium ſenatores nobiliſſ. quòd Arianis templa concedi impedierant, necat, bonis publicatis.

Honoricho Vandalo ſuccedit Guntamundus an. 12. qui reſtituta pace Catholicos ab exilio reuocauit. *Iſido.* deinde Traſimundus frater an. 27. *Idē.*

Eugenij Epiſcopi Cartag. ſuaſu Guntamūdus tandem poſt decē perſecutionis annos Catholicis epiſcopis dudum clauſas eccleſias, reddita pace reſtituit. *Caßiod de Coſſ.*

Traſimūdus Anaſtaſio Imp. fuit chariſſimus, Vandalorum rex quartus in Africa. Chriſtianos non pœnis ſed præmijs à fide abducere conatus eſt. *Procop.* niſi quòd 220 epiſcopos in Sardiniam relegauit clauſis eorum eccleſijs. *Beda.* Iſidorus tātum ponit 120.

Goderet comes Gotthorum Hiſpanias per Pompelonem, Cæſarauguſtám & vicinas vrbes obtinuit. *Idacius, Seuerus.*

Heldefredus cum Vincentio Hiſpaniarū duce obſeſſa Tarracone, maritimis vrbibus potitus eſt. *Iidem.*

Enricus rex Hiſp. Gotthis primus leges dedit ſcripto. Vnde à S. Iſidoro inter legiſlatores ponitur. *Alphonſus, Burgenſis.*

Egreſſus in Gallias perſecu-

tionem in Catholicos mouit *Turon. lib 2 cap. 25. Sidon. epiſt. ad Baſilium.*

Anni Chriſti.

492. Sidonius Apollinaris Epiſcopus Claromontenſis in Aruernia.

498. Oſtrogotthi, id eſt, Orientales Gotthi Zenonis Imp. tempore in Italia regnare incipiunt, Theodorico principe, qui pro nepote etiam regnauit in Hiſpania an. 15. *Vaſeus.*

z Gelaſium eũ eſſe ſcholaſticum, quem Canonis miſſæ auctorem facit D. Greg. libr 7. epiſt. 63. putant. Appellabatur nempè, antequam eſſet Pontifex, Scholaſticus à dignitate, quam apud Romanum pontificem obtinebat. Nam Schola ſignificabat cœtum eorum, qui erant ex aliquo corpore & collegio in comitatu Imperatoris, vel Epiſcopi. Vnde ſcholæ Queſtorum apud Iuriſconſ. & Scholaſticus nomen illius dignitatis. Qua ratione Euagrius ſe ſcholaſticum appellat. Erat enim in conſortio Antiocheni patriarchæ dignitate conſpicuus, ſcholaſticus videlicet & q. protonotarius. Sic ſæpè in epiſtolis D. Gregorij Paulus ſcholaſticus, &c. Si ergo Gelaſius dum adhuc eſſet ſcholaſticus, hãc precem compoſuit, de Canone eſt intelligendum, qualem nunc habemus, nõ ſimpliciter. Quare & Greg

51.

z S. Gelaſius I. Apher, doctiſſimus, an. 5. menſ. 8. dies 17.

Vacat ſedes dies 7.

Patriarchis.

Alexandriæ Athanaſio, 2. deinde Ioanne 2. an. 9.

Antiochiæ Palladio.

Hieroſolymis Elia.

Conſtantinopoli Euphemio, deinde Macedonio 2. an. 16.

Principibus.

Anaſtaſio cognom. Dicorus hæretico Eutichian. an. 26. Orien. Imp.

Clande Perſarum.

Theodorico Arriano an 37. Italiæ.

Clodoueo an. 30. Franc. regg.

Hiſpaniæ Alarico.

CONCIL. *Epaunenſe epiſc. 70.*

Annus domini D. quo S Symmachus pontificatum adit & Flauianus 2. Patriarchatum Antiochenum, & Rabbini Babylonicum Talmud abſoluunt.

QVINTO ſæculo conti- nuata eſt doctrina. Liberũ arbitrium. *Paßim Chryſ. e- ius patronum agit, vt hom. 8. ad Philip. ho. 9 in 1 c. Ioan. ho. 45. & 46 in 6. Ioan. Au- guſtinus ipſe Gratiæ præco contra Pelagianos vehemen- tißimus lib 1. ad Simplicia- num q. 2. & in ſolutionibus quæſtionum q 1. Neque enim (ait) voluntatis arbitrium ideò tollitur, quia iuuatur, ſed ideò iuuatur, quia nõ tollitur; &c. Item de ſpiritu & lite- ra c. 33. velle credere. Deus operatur in homine, & in o- mnibus miſericordia eius præ- uenit nos. Conſentire autẽ vo- cationi Dei, vel ab ea diſſen- tire, propriæ voluntatis eſt; &c. Proſper. Cyrillus 3. et 8. contra Iulian. & alij omnes huius ætatis, quibus alioqui pugnandum erat pro diuina gratia contra Pelagianos eius inimicos.* Secundam iuſtifi- cationem requirere ope- ra. *Chryſ. ho 6. in 1. Ioan. Et in dicto ad Rom. 3. Iuſtificati gratis Auguſtinus nihil aliud intelligi docet, per vocẽ* Gra- tis, *quàm quòd iuſtificationẽ opera nulla præcedunt; de ſpiritu & litera c. 25. Proſper lib. 1. de vita Cont. cap. 19. Heſych. in c. Leuit. 4. & 5. Sedulius in cap. 4 Rom. in 3. Philip.* Non ſolam fidẽ

Anni mũdi

Greg. non ait Canonem compoſuiſſe, ſed precem, quaſi vnã precationem adieciſſe tantum ſignificet. Nam multas & præcipuas illius partes ab eccleſia vſurpatas & receptas ſatis conſtat ex Ambroſ. lib. 4. de Sacra. cap. 5. & 6. Cypriano libr. 4. epiſt. 5. Optat. contra Parm. vbi legitimum appellat, legitimũ (inquit) mutare non auſi eſtis &cæt. Auguſt. epiſtola 57. & de ſpiritu & litera cap. 11. Imo verò inter preces Apoſtolicas magna ex parte totus reperitur Græcè apud Clementem lib. 8. conſtitut. Apoſt. cap. 16. & Latinè apud Ambr. vbi ſupra. Quod Paſchaſius tempore Bertrami ante 700. annos ſcriptum reliquit. lib. de corpore & ſanguine Domini. Reſpice in ſacramentorum libro inſtituente B. Petro (vt credimus) quid orat ſacerdos in Canone, &cæt.

Collectas etiam Eccleſiaſticas concinnauit, & pleraſque compoſuit Gelaſius ad totius anni Miſſarum ſolennia. Vnde & earum auctor fertur. *legẽ Eſpenceum in commentario libri de collectis Eccleſiaſticis.* Quamuis principiũ ab Apoſtolico ſeculo repeti debeat. Orig enim hom. 11. in Ieremiam ad eas reſpicit, vbi inquit, frequenter in oratione dicimus, Da omnipotens, da nobis par-

tem cum prophetis, da cum Apoſtolis Chriſti tui, Tribue, vt inueniamur ad veſtigia vnigeniti tui, &c.

Anni Chriſti.

Canonicos regulares ordinis S. Auguſtini Laterani primus collocauit, qui ibidem vſque ad Bonifaciũ 8. permanſerunt. *Onuph. ex Archiuis Eccleſiæ Lateranenſis.*

Manichæos libris eorum cõbuſtis proſcripſit. Eius duæ ſuperſunt epiſtolæ decretales & multa alia opera.

Clodoueus primus ducum Francorum fit Chriſtianus, & baptiſatur à S. Remigio Rhemenſi archiepiſcopo, qui ei Ludouici nomen impoſuit. *Gregor. Turon. lib 2. cap 30 & 31. Aemil. lib. 1.* Quicquid Galliarum à Rheno ad Ligerim ſub iure erat Romanorum, ad ius Francorum transfert. *Sigeb.*

Delatum fuit oleum cœlitus per columbam ſuper Clodoueum regem primum Chriſtianum inter reges Francorum, quo rex præfatus à B. Remigio fuit inunctus, & inunguntur poſteri ſignis & portẽtis & varijs curationibus in eis ex vnctione prædicta apparentibus. *D. Thomas lib. 2. de Regimine principum cap. vlt ſignificat autem ſtrumarum curationem.* Delati illius vaſis chriſmate pleni per colũbam meminere Henricus Erphordienſis & Annonius de geſtis

ad ſalutẽ ſufficere; *Cyrill. Alex. lib. 10. c. 18. in Ioan S Leo ſermo. 3. de Epipha. Sic Primaſius in 2. c Gala Quæritur, vtrum ſola fides ſufficiat Chriſtiano: fides ſufficit, vt primò credentem & iuſtum efficiat, ſi deinceps in iuſtificatione permaneat. Cæterum ſine operibus mortua eſt. Item in c. 4 Gal. & in 3. Heb. Saluianus li. 4. de Prouid Hæc ſit hominis Chriſtiani fides, fideliter Chriſti mandata ſeruare. Quare & ipſe Aug. Pelagianorũ præcipuus inſectator bonis operib mul i tribuit, lib. 2. de peccatorum mortuis c. 3. 4. & c. 15 prol a multis ſcripturarum teſtimonijs mala opera damnare, b... a vitam æternam mereri*

Interceſſio ſanctorum. *Chryſ ho. 1. & 44. in Geneſ. & paßim alibi Aug. in lib de cura pro mort. cap. 16. & paßim. Theod q. 1. in Leuit. li. 8. de curatione Græca, quæ de Martyrib inſcribitur. Totum deniq; hoc ſæculum, v. Eſſelſius lib peculiari docet*

De Pœnitentia & eius partibus, præſertim confeſſione. *Chryſ. ho. de lapſi primi hom ho. 3. in 2. co. 2. ho. ... Matth. Heſychius lib 7. in c. 27. Leuit. de duobus annis remißionis ſcilicet & iubilei, quorum vnus (inquit) baptiſmum apertè inſinuat, alter*

An... mũ...

Anni Chri. i.

pœnitentiam. Eucher. lib. 4. in libros Reg Leo epiſto 91. 69. Cyril. li 3. in Leuit. Aug. hom. 49. lib. 2. de viſitatione infirmorum c. 4. Veritas corporis & ſanguinis in Euchariſt. & Tranſſubſtantiatio, & oblatio. *Chryſ. hom. de Euchariſt. hom. de Pſal. 115. ho. 83 in 26. Matth hom in 1 cap Eph. ho. 84. in Ioan. 19 Hom. de proditione Iudæ hom. de reſurrectione hom. 21. in Act. hò. 6. ad pop Antioc. li 6 de ſacerd. Euch. lib 2 in Geneſim. Aug epiſt. 111 & 118. lib. 2. cont. Petilianos c. 37 Hom. 2. in Pſ 53 Pſ. 37. vbi, Chriſtus ferebatur manibus ſuis, &c. in Pſ. 119. Sermo 28. & 40. de verbis domini Hom. 16. Sermo 38. ad fratres in Eremo. ſermo. ad Neophytos de ciuit. li. 21. c. 25.* quod ſacrificium eſſe *docet in Enchir. in Pſ. 33. lib 9. conf c. 13 epiſt. 59 lib 10. de ciuit. c. 6. epiſt. ad Bonifacium 23 & lib. de ſpirit. & litera c. 11 veriſſimum et ſingulare ſacrificium vocans. Cyrillus Alex in Ioan. lib. 3 4 10. Conc. Epheſ. & Chalced. & cæteri huius ætatis. Recurre ad Garetium et Tonſtallum. Nam omnibus memorandis eſſem prolixior.*. Preces pro mortuis & Purgatorium. *Aug. in Euch c. 10.*

Anni mūdi.

geſtis Franc. lib. 1. cap. 16. Diuinę gratiæ & odoris in templo collocati & Balſami Gregor. Turon. lib. 2. cap. 31. Cum ſuperiores duntaxat Ducis titulo inſignirentur, hic primus propter ſacrum oleum ſibi & poſteris regium meruit.

Prima Chriſtianorum pugna contra infideles Vuiſigotthos, qui Engoliſmam & Burdegalam tenebant, & Tholoſam pro regia, fœliciter confecta per Clodoueum, *Sabell. libro 2. Ennead. 8.* ita gens Francica prima omnium pro religione ſigna cum Chriſti hoſtibus contulit. *Aemil. lib. 2.*

Gotthis Arianis ex Aquitania pulſis Franci Catholici ſucceſſerunt. *Iuo in Chron.*

Burdenellus Tyrannidem vſurpat, eius Hiſpaniæ partis, quæ Romanis parebat. A Gotthis captus & Tholoſæ tauro æneo impoſitus crematus eſt. *Vaſeus.*

Anaſtaſius de Magia & Manichea hæreſi ſuſpectus, conſecutus Imperium multas alias hæreſes amplectitur & Catholicos perſequitur. *Zon. Niceph. & Euagrius.* Hinc turba hæreſiarcharum, Seuerus, Xenaias, & cæt.

Xenaias ſiue Philoxenus Hierapoleωs epiſcopus Eutychianus, primus euomuit Chriſti &

ſti & Sanctorum imagines venerandas non eſſe. *Niceph.* 16. c.27. & *Cedrenus.*

Remigius & Patricius Sueſſionenſis Epiſcopus fratres, Vedaſtus Atrebatenſis Epiſcopus, Auitus Viennenſis, qui Gallias ab Arriana hæreſi defendit, Epiphanius Ticinenſis, Fulgentius Rupenſis epiſcopi. Idacius, qui Chronica ſua à primo Theodoſij conſulatu ſiue à Ioan. Chryſoſtomo vſq; ad ann 490. perduxit. *Sigebert. in Chron.* Caſſiodorus monachus ex ſenatore circa finem Imperij Anaſtaſij *Pomerius.* Gennadius Maſſilienſis. Heſychius Mileſius.

Immireni Perſiæ populi olim Iudæi, poſteà verò Gentiles ſub Anaſtaſio Imp. petito Epiſcopo fuit Chriſtiani. *Theodor. lector. lib. 2. Niceph.* 16.37.

Alamundarus Saracenorũ princeps cum populo ſuo baptizatur. *Paul. Diac.* 15. *Zonar. tom.* 3.

Sabbas & Theodoſius abbates in Palæſtina florent. *Nicep.* in eorum monachos Seuerus hæreſiarcha crudeliter ſæuit. *Tom. 2. concil. ex libello ab eis ſcripto.* Sed Iuſtino ſeniori pœnas dedit. *Euag. lib* 4. c. 4.

Cabades Perſarum rex imitatione Anaſtaſij Chriſtianos perſequitur. *Nicephor. libro* 16. *cap* 3 & Thraſimundus Vandalorum

Anni Chriſti.

& 69. in Pſal. 6. & 32. de cura pro mort. c. 1.5. & q 11. ad Dulcit. ſer. 34. de verb. Apoſt. de ſpiritu & anima c. 29. Chryſ. in liturgia, & cæt Cyrillus, &c. & reliqui huius ætatis dempto nemine.

Primatus Petri. *Cyrillus lib. 2. in Ioan. c. 12. Aug lib. 1. retract. c. 23. & in Pſ. contra Donatum. ſerm. 124 de tempore Chryſ. ho. 83. in Matth. &c.* Cæterorum *capitum memoriam ex plurimis huius ſæculi ſcriptoribus colligarũt innumerabiles noſtri temporis viri eruditi, vt ea nihil neceſſe ſit retexere. Addendum duntaxat, Centuriatores fateri totum hoc ſæculum ſibi etiam hoſtiliter aduerſari, Cẽtu. 5. c. 3 de Perſecutione & tranquillitate Eccleſiæ col. 25. ſparſim. c 4. de doctrina, per totum, maximè illa parte, quæ inſcribitur, Inclinatio doctrinæ complectens incommodas opiniones, ſtipulas, & errores doctorum huius ſæculi. col. 496 & ſeqq cap 5. de hæreſibus col. 529. ſparſim. Per totum c. 6. de ceremonijs & ritibus Eccleſ. col 641. et ſeqq Per totum c. 7. de Politia & Gubernatione Eccleſiæ. col. 733. & ſeqq c. 9 ſparſim col. 808. De Synodis ca. 10. de epiſcoporum & doctorum vitijs col. 958. & ſeqq.*

An…
mũ…

cap.11. De hæreticis ſparſim, prout cum illis colludunt col 1453. denique ſparſim c. 12 de Miraculis col 1460. Adde eos, qui iſto æuo ſcripſerunt de hæreſibus. Item contra Nouatianos, Manichæos, Donatiſtas, Iouinianiſtas, Vigilãtios, Aerianos, Pelagianos, Prædeſtinatos, Neſtorianos, Eutychianos, ſimul iſtos eadem ſentientes oppreßiſſe.

Anni mũdi.

lorum in Africa. *Regino lib. Diac. lib.* 15. Et Theodo Boiorum princeps, qui Ratisbonæ & in vicinis Regionibus Herculis & Ethnicorum ſuperſtitiones erexit, an. domini 508. *Auenti. lib 3. annalium Boiorum.*

Hic multa Talfridus & Balæus vaniſſimè de ſuis Britannis confingunt, vt regni cuiuſdam noui iaciant fundamenta, quod antiquitate & nobilitate cum Francico & Hiſpanico certet, imò ſuperet.

Arcturum magnum, qui nunquam extitit, vt ex Beda poteſt intelligi, tempore Clodouei profligaſſe Saxones, mirabiliora geſſiſſe per totum ferè orbem, quàm Alex. Magn. Chriſtianum fuiſſe, &c.

Eius tempore viguiſſe Theleſinum Helium ex Bardorum genere, philoſophum, Mathematicum primum poëtarum ſuorum. Huius auditorem fuiſſe Merlinum ſiue Melkinũ ex patre incubo Vatem, & aſtrologum, qui cometarum effectus, & Planetarum motus monſtrabat. Anglicas & Gallicas regiones peragrabat. De regni Anglici & religionis mutatione ſub finem mundi ventura prædicabat. *Naucl. vol. 2 gener* 17. hæc & alia men lacia refellit in procemio rerum Anglicarum Guilielmus Nẽbrigenſis & quidem Anglus.

* Hunc aliqui recenſent inter hæreticos propter communionem Acacij & Photini. Atqui Anaſtaſium Imper. excommunicauit propter Acacium & Eutychianiſtas. *Plati. Symmachus in Apolog* Vnde & ad Symmachum ſucceſſorem Orientalis Eccleſia ſcripſit, vt illos ab illa excommunicatione abſolueret.

Scripſit ad Anaſtaſium Auguſtum.

Ferrandus Diaconus Carthaginẽſis, Alcimus, Auitus Viennenſis epiſcopus, varia etiam contra hæreticos proſa & verſu emittunt. *Ado Gennad.*

Gens Bulgarorum ignota in Illyriam & Thraciam impreſſionem facit, Romanos fundit ad vnum ferè omnes, & ibi ſedes locat. *Zon. tom. tertio.*

Heruli demigrant in Italiã & ab Anaſtaſio Imp. benigne admittuntur. *Procop. lib. 2. bell. Gotth.*

Proclus Philoſophus ſpecula vſtoria caua ex ære fabricat, ad arcendos de muro Cõſtãtinopolitano hoſtes. *Zonar. in Anaſtaſ.* ab his ſpeculis radij ſolis accenſi vicinas naues Vitaliani, Archimedis exemplo, incenderunt.

Anni Chriſti.

498.

500.

52.

* S. Anaſtaſius 2. Romanus an. 1. menſ. 10. dies 24

Vacat ſedes dies 4.

Patriarchis.

Alexandriæ Ioannè 2.

Antiochiæ Palladio.

Hieroſolymis Elia.

Conſtantinopoli Macedonio ſecundo.

Principibus.

Anaſtaſio Imp.

Clande Perſarum.

Theodorico ſiue Dieterico Oſtrogotthorum ac Ital. reg.

Clodoueo Franc. reg.

Alarico Hiſp.

An. Dom. D.

An. mũ.

458

458

a Annua

SEXTVM SAECVLVM.

53

a S. Symmachus Sardus an. 15. mẽſ. 6. dies 22.

Vacat ſedes dies 7.

Patriarchis.

Alexandriæ Ioanne ſecundo, deinde Ioanne 3. an. 11.

Antiochiæ Flauiano 2. an. 13. deinde Seuero Hæreſiarcha an. 6. menſ. 1.

Hieroſolymis Elia, deinde Ioanne 3. an. 13.

Conſtãtinopoli Macedonio ſecũdo, deinde Timotheo Theopaſchita an. 7.

Principibus.

Eiſdem imperantibus & regnantibus.

Hiſpaniæ Alarico & per ordinem Siſalitto an. 4.

Theodorico 2. an. 15.

Schiſma 4.

LAVRENTIVS in ſchiſmate cõtra Symmachũ Papam

Anni mũdi.

4588 a ANnua ſubſidia, veſtes & pecunias præbet Eugenio Carthaginenſi & 220. epiſcopis, quos in Sardiniam relegarat Traſimundus Vandalorũ rex. *Diacon in Anaſt. lib. 15. Guil. Nangiac.*

4603 Manichæorum, quos vrbe in exilium expulerat, libros & Simulachra in veſtibulo Conſtantinianæ Baſilicæ publicè igni tradit. *Sabell. lib. 2. Ennead 8. Platina.*

Innumeras baſilicas cõſtruxit vel reparauit, eas multo auro & argento dotans. Apologeticum conſcripſit.

Egeſippus Theologus álius ab hiſtorico, S. Seuerinus Treuerenſis, S. Eleutherius Tornacenſis Epiſcopi. Boetius mathematicus, philoſophus & poëta, Chiterini muſici inſtrumenti inuentor. *Suple. Chron.* Symmachus exconſul, Patricius Romanus eius ſocer, Martyres. Quintianus Rutenẽſis Epiſcopus, Ioan. Maxentius Pictauẽſis Abbas. *Sigeb. Trith. Procop. lib. 1.* Paſchaſius Diaconus libros de S. Spiritu ſcribit. *Greg. 4. Dialog cap. 40.* Fulgentius Hiſpalenſis Epiſcopus. *Diac lib. 17.* Paul. Aegineta. *Trith.*

Clodoueus Franc. Rex à Rheno ad Sequanam vſque regnum dilatat. *Guilel. de Nangiaco.* & paulò poſt vſq; ad Ligerim, Burgundiam ſibi reddens tributariam. *Sigeb. Aemil. lib. 1. Blond. lib 3. dec. 1.* Lutetiam Pariſiorum ſedem regni conſtituit ſueſu Clotildæ vxoris. *Turon lib. 2 cap. 38. Plati. & Chron. Francorum.*

Pictauis bellum intulit, quia ibi

Ariana hæreſis vigebat, eaque occaſione ſuum regnum dilatauit. *Turo. lib.2.cap.37.*

In eius Decimum quintum Chriſti quigenteſimus incidit.

Sub an. 508. Alla primus Noxthumbriæ rex in Deira Angliæ.

Cabades rex opera vxoris è vinculis ereptus Hunnorum auxilio, regno Perſarum reſtituitur. Mox Armeniam diripuit, Amidam Meſopotamiæ cepit. Sed eam biennio pòſt Anaſtaſius recepit, & in 7. annos cum Perſis inducias fecit. *Agath. Procop.*

Theodericus vrbem reædificauit, victis Bulgaribus Sirmium recepit. Pannoniam & Noricum regno ſuo adiunxit. *Blond.* Vaſconiam Francis, qui eã Vueſtgottis ademerant, eripuit. *Procop. lib.1. de bello Gotth.*

Allarico Vuiſigotthorũ Rege vita cum vniuerſo regno, cuius regia erat Tholoſa, expoliato, & Apollinare Aruernorum præfecto in campis Voglatenſibus cæſo, Francicum regnum ad Pyreneos vſque mõtes extendit, & à Ligeri ad Rhodanum fluuium, qui erat limes regni Vuiſigotthici. *Sigeb. & Guilel. Nangiacus.* Inde Anaſtaſius Imp. titulum & inſignia conſulatus ac patriciatus ei contulit, quòd Gotthos ſeu Vuiſigotthos Arianos ab vtraque Aquitania expuliſſet. *Turon. ibidem. Aemil. lib.1. Sigeb. in Chron.*

Hoc bello vouit Lutetiæ tẽplum SS. Apoſtolis Petro & Paulo, quod nũc S. Genouefæ. *Paulus Aemil. Turo. lib.2.*

Anni Chriſti.

deſignatur: ſed Symmachus in cõcilio Rauẽnati præſente Theodorico confirmatur. Diac. in Anaſtaſ. lib. 16. Blond. 3. dec. 1. Platin. Greg. dial. 4. c. 40. vbi de Paſchaſio Diac. loquitur.

CONCIL. Rauennenſe.

Ilerdenſe, epiſc. 8. in Hiſpania.

Valentinum epiſc. 6. in Hiſpa.

Romanum epiſ. 122. lib. Concil.

Alia 5 Concilia Romæ celebrantur. Lib. concil.

An mũ

54
b S. Hormiſda Fruſiuonius Companus, an. 9. dies 18.
Vacat ſedes dies 6.

Patriarchis.

Alexandriæ Ioanne tertio, mox Dioſcoro 2. an. 7. Timotheo 4. an. 17.

Antiochiæ, Paulo 2. ann. 3.

Euphraſio an. 6.

Hieroſolymis Ioanne tertio.

Conſtātinopoli Timotheo Theopaſchita, deinde Ioanne 2. an. 2. Epiphanio an. 14.

Principibus.

Anaſtaſio, & poſt eum, Iuſtino Seniore an. 9. Ori. Imp.

Cabade Perſarum an. 16.

Theoderico Italiæ & Hiſpaniæ Nepotis loco reg.

Anni mūdi

lib. 2. cap. 37. Carcaſſonē obſedit, in qua erat Salomonis pretioſiſſima ſupellex, è Hieroſolymis à Romanis quondam aduecta. Sed aduentante Theoderico Oſtrog. in Italia

4603 Reg. obſidionem ſoluit. *Procop. lib. 1. belli Gotth.*

Theodericus contra eum octoginta

4612 armatorum millia mittens, Francorum 20. millia occidit, Prouincia ſibi ſubacta & Vueſegotthis reddita. *Vaſeus in Chron Hiſp.*

Anno 505. abſolutum eſt à Marſilio & diſcipulis Rab. Aſe Talmud. Babylonicum. Nēpe ea pars, quam appellant Ghemara, 100. circiter annis poſt Talmud Hieroſolymitanū, poſt Miſna priorem partem an. 317. poſt puncta annis. 29.

Hanc editionem anteceſſerunt auctores Midrashoth, Mecilta, &c. ſunt conſecuti Geonim, ij ſcilicet, qui Talmud illuſtrarunt, q. Iuris profeſſores, & interpretes. *Maiemonim in præf.*

b A Manichæis vrbem purgat, palam eorum combuſtis codicibus. *Diaco. lib. 14.*

Reliquit multas epiſtolas decretales. 1. *Tom. Conc.*

Fortunatus Catinenſis, Euodius Ticinenſis epiſcopi proſa & verſu Theologica multa ſcribunt.

Ad hæc vſque tempora Acatianos & Arianos templa & publicos conuentus habentes, Iuſtinus pius Imp. exterminauit. *Dia. lib. 17.* ſicut Eutychianos & Neſtorianos. *Aemil. lib. 1. Blond. lib. 3. dec. 1.*

Quatuor

Quatuor filij Clodouei regnũ inter ſe diuidunt, Lotharius ſeu Clotarius ſedem regni ſui habuit apud Sueſſionem, Theodoricus ex concubina fil. Methis, Clodomirus Aureliæ, Childebertus Lutetiæ Pariſiorum. *Sigeb. in Chron.*

Pacem cum Amalarico Alarici fil. firmant data illi in vxorem ſorore Clotilde, Tholoſatiumque præfectura reddita. *P. Aemylius.*

In Alexandria multi vtriuſque ſexus dæmoniaci quaſi canes latrabant. *Sigeb.*

Alaricus 2. Hiſpaniæ & Aquitaniæ Rex Amalaſintham Theodorici regis Italiæ filiam in vxorem duxit. Huic, vt ſuprà dictum eſt, perempto in agro Volgodenſi Clodoueus ademit, quidquid Galliarum Gotthi poſſidebant, cùm hactenus reges Gotthorũ in Narbona & Tholoſa Galliæ ciuitatibus ſedes tenuiſſent. Theodoricus ſocer Vaſconiam recepit, & pro Almarico Alarici filio, donec adoleſceret, gubernauit. *Tarapha de regibus Hiſp.*

Amalaſintha ita Græcis & Latinis literis imbuta, vt cum quouis docto diſputaret. Linguas barbarorum callens, ſine interprete his omnibus loquebatur. *Idem.*

Almaricus Totillam Clodouei regis filiam duxit, qua Arianiſmum detrectante, proindeque indignè habita bellum inter Childebertũ Francum & Almaricum exarſit, in quo Almar. interficitur. *Idem.*

Caba-

Anni Chriſti.

Clodoueo & poſtea Childeberto an. 45. (alijs Childerico) Franc reg.

CONCIL. Romanum contra Eutychianos, Seueritas & Neſtorianos. Blond. lib. 3. dec. 1.

Aurelianenſe 4. Clodoueo rege. Tom 1. cõcil. alijs primum.

517 *Cæſarauguſtanum Epiſc. 12. lib. Conc.*

517 *Gerõdenſe in Hiſp. epiſcoporum 7. 1. Tom. concil.*

516 *Taraconenſe 10. epiſcoporum, in quo inter alia ſtatutum, vt obſeruatio Dominici incipiat à Sabbato. Vnde hodieque Hiſpani ceſſant die Sabbati ab omni opere ſub horam veſpertinam Vaſæus è 1. Tom. conc.*

55

c S.Ioãnes I. Tuſcus, an. 2. menſ. 8. dies 28.

Vacat ſedes mẽſ.1.

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo quarto.

Antiochiæ Euphraſio, deinde Ephraimo an. 18.

Hieroſolymis Ioanne tertio.

Conſtantinopoli Epiphanio.

Principibus.

Fla. Anicio Iuſtino imp.

Cabade Perſarum.

Theodorico Ital. et Hiſpaniæ, quam poſtea reddidit Amalarico.

Childeberto cũ Lothárico Franc. reg.

Anni mũdi.

4612

4615

Cabades Perſ. rex Chriſtianos perſequitur. *Niceph.* Manichæos in regno ſuo trucidat. *Diaco. lib.* 15 *rerum Rom.* Pacem cum Iuſtino facit. *Ibid.*

Childericus Honorici ex Valentiniani 3. Imp. filia filius Vandalorum rex quintus an. 7. menſ. 4. in Africa è matre fide recta imbutus Catholicos ab exilio reuocat. Eccleſias ſacerdotibus reſtituit. *Iſido* poſt annum 74. hæreticæ profanationis. *Beda.*

c Reliquit duas epiſtolas.

Iuſtinus primus omnium Imperatorum coronatur à Roma. Pontifice. *Blond. lib.* 3. *dec.* 1. Hunc alij Iuſtinianum maiorem appellant. Ad reges Francorũ ſcripſit de bello, quod Oſtgottis regibus, qui Theodorico ſucceſſerant, religionis nomine indixerat. quarto menſe ante mortem imperatorem creat Iuſtinianum ſororis ſuæ filium.

Hunc PP. quòd à Iuſtino honorificè ſuſceptus eſſet, vel quòd Arianis templa nollet concedere, Theodoricus carceris afflictione peremit. *Diaco. lib.* 17. qui 98. die pòſt ſubita morte obijt.

Ferreolus Vticenſis epiſcopus ſcribit. *Turon lib.* 6. *c.* 8.

Herminfredus Thuringorũ rex à Clotario & Theodoro Francorũ regg. victus, cuius neptis Radegunda Clotario nupſit. *Turon. lib.* 3. *hiſt. cap.* 4.

Ad Africanas eccleſias epiſcopos 220. è Sardinia reuocat Childericus Vandalorum rex Arianus annitente

Iuſtino

	Anni Chri- ſti.	
Iuſtino ſeniore, poſtquam eccleſiæ illic an.74.ab Arianis fuiſſent vexatæ. *Diac.lib.*14.		
Childericus Vand. rex ob reuocatos ab exilio epiſcopos interficitur, & Gillimere duce in Orthodoxos excitatur perſecutio, in qua eorum linguæ radicitus excinduntur. Nec tamen deſierunt loqui. *Greg.li* 3.*Dial. cap* 32.*Iuſtinian ipſe lib.*1.*cod de off. præf præt.*	525	*CONCIL. Ilerdenſe ab* 8. *epiſc. ſub Sergio illius ciuit. epiſcopo.*1.*tom.Concil.*
Iudæus quidam Homerita, qui ſe Moſis filium eſſe gloriabatur, in Negra fœlicis Arabiæ vrbe interfecto Aretha vrbis epiſcopo in Chriſtianos ſæuijt. *Niceph lib.*7.*c.*6.		
S. Brigida, ſiue Brigita, ſiue Pyrgita virgo Scotica, S. Patritij familiaris. Fuit alia à Brigitta vidua, cuius extant vaticinia & precationes, duciſſa Neritię in regno Suecorum, quæ & erexit in patria Monaſteriũ Vuaſteem, cuius prima abbatiſſa fuit D. Catharina ipſius filia. Floruit enim in Suetia & Romæ, temporibus Magni Sineech Sueciæ regis, obijtque circa an.1363. Vtraque à Platina & Volat. vitiosè confunditur.	225	*Eodem anno Conc. Valentinum* 6. *epiſcopo. Ibid.*
Duo SS. Germani, alter Pariſienſis epiſcopus, alter Capuanus, Arator ſubdiaconus poëta, Priſcianus grãmaticus Cæſarienſis apud Conſtantinopolim. *Diacon lib.*18.*Palmer. in Chron.*		
Acephalorum hæreſis. *Sigeb.* hos Ruſticus Diaconus eleganti ſcripto refutat.		

S.Bene-

Anni mūdi.

S. Benedictus Nurſinus monaſterij montis Caſſini Abbas, cum ſorore Scholaſtica, miraculis & prophetiæ ſpiritu clarus ordinem Benedictinorum inſtituit, & monachos paſſim diſperſos æmulatione D. Baſilij in vnum contraxit. *Sabell. En.* 8. *lib.* 2. *Iuo in Chron. Dia. lib.* 19. *Palmer. Greg. lib.* 2. *dialog. c.* 1. & 33. obijtque an. 543. vt ſcribit Fauſtus eius diſcipulus. Duodecim monaſteria conſtruxit. Paulo ante mortem Maurum, Fauſtum atque alios in Gallias mittit, vt ibi ſui ordinis monaſteria propagarent. *Hoſtienſis in Chro. Caßinenſi lib.* 1 *c.* 1.

Ex eius diſcipulis 24. extiterunt Ro. pontifices, ducenti ferè Cardinales, Archiepiſcopi in diuerſis eccleſijs mille ſexcenti, epiſcopi 4000. abbates eruditione & ſcriptis celebres 15700. *Trithemius & Sabell. Ennead.* 8. *lib.* 2.

Lazi à Perſis ad Romanos deficiunt, & Chriſtianam pietatem amplectuntur. *Diac. lib.* 15.

Slaui gens Scythica Hiſtriam, primasque Veneti anguli fauces inuaſerunt. Vnde poſtea Mauricij tempore in Boemiam & Poloniam ſunt delati. *Sabell. Ennead.* 8 *li.* 3.

Hiſtri Slauonico tumultu territi in inſulam trāſiuerunt Caprariam, vbi Iuſtinopolim condiderūt. *Ibid.*

Vandali ex Lybia in Italiam excurrunt. *Greg. Dial.*

Hunibaldus 18. libros de Francorum regibus per an. 926. ſcribit. Sex primos à Troianorum temporibus

vſque

vſque ad mortem Antenoris, ſex ſequentes vſque ad Ferdinandum, vltimos ſex ad vſque Clodouei tempora & penè per 400. annos Francorum reges ante Clodoueum adducit. *Irenicus & Trithemius.* fabuloſum interim ſcriptorem eſſe puto. Nam neque Francos à Troianis ortos, neque cætera geſta eſſe aliunde liquet.

Longobardi ſeu Langbardi Pannoniam occupant expulſis Hunnis & Oſtrogottis. *Diac. lib.* 18. *Bonfin. decad.* 1.

An. 523. Theodoricus Amalarico nepoti iam adulto Hiſpaniam poſt 15. annos reddit cum Gallia Aquitanica; atque in Italiam reuerſus ob inſtauratam Romam & redintegratos illius muros, auream ſtatuam à Senatu meruit. *Iſidor.*

Manichæi in Perſia iugulantur à Cabade. *Sigeb.*

Gilimer Ildericum Vādalorum regem quintum in vincula cum filijs conijcit, & regnum Africæ inuadit. *Iſid. Beda.*

Eum Iuſtinianus ſoluto bello Perſico adoritur, quod bellum Procopius duobus libris prolixe deſcribit.

* Reliquit eruditiſſimam epiſtolam ad Petrum Antiochenum Epiſ. (vel potius Apameæ) qui addebat in Triſagio, *crucifixus propter nos*, quaſi Trinitas fuiſſet crucifixa. Item de errore Tredeitarum, qui tum incipiebat. Illa in 5. conc. Cōſtantinop. Oecumenico eſt lecta & laudata.

Monta-

Anni Chriſti.

56

527 * S. Fœlix 4. Samius, an. 4. menſes 2. dies 13.

531 Vacat ſedes dies 3.

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo quarto.

Antiochiæ Ephraimo.

Hieroſolymis Petro tertio an. 20.

Conſtantinopoli Epiphanio.

Principibus.

Eiſdem imperantibus & regnantibus vſque ad Iuſtinianum Imp. & Alaricum Ital reg.

Amalarico Hiſpa. an. 5.

CONCIL. *Tolet.* 2. *epiſ.* 8: *tom.* 1. *Concil. ſub Amalarico rege. cap. vlt.*

Anni mūdi.

Montanus Toletanus *ex S. Alphonſ.* Aprugius Pacenſis Epiſc. qui ſacras literas ita ingenioſè expoſuit, vt veteres præ illo non videantur expoſuiſſe. *Iſido. de viris illuſt.*

Axumitę vltra Aegyptum & Homeritæ, vbi multi erant Iudæi, Rege Adad epiſcopos & doctores à Iuſtiniano per legatos impetrantes fiunt Chriſtiani. *Paulus Diac. lib. 16.*

Helliſeus in Aethiopia rex pietatis ſtudioſus, qui contra Iudæos & Paganos Homeritas claſſem inſtruxit. *Procop. lib. 1. Perſici belli.*

Gethes Herulorum incolarum Iſtri, Gorda Hunnorum ad Boſphorum reges & Boazer regina vidua cum centum millibus gentis ſuæ Chriſtianam fidem amplectuntur. *Procop. lib. 2 de bel. Gotthorum, Otto Friſingenſis lib. 5 cap. 4.*

Abaſgi & populi ad Tanaim à Iuſtiniano epiſcopos & doctores petunt. *Euag. lib. 4. cap. 22 & 23.*

Vandalis per Belliſarium tertio menſe deuictis.

Iuſtinianus, ex Lybia & Carthagine potiſſimum, pellit Arianos, Chriſtianis templa eorum iuxta vaticinium Cypriani martyris denuò reſtituit & inſtaurat. *Procop. lib 3. de bello Vandalico.*

Ariani Africam tenuerant 95. annis. *Euag lib 4. c. 16.*

Samaritani Iudæi, qui creato ſibi rege Iuliano, deinde Syluano in Palęſtina Chriſtianos trucidauerāt, & cum Saracenis fœdus percuſſerant, à Iuſtiniano profligantur. *Niceph.*

ceph.lib 17.*cap.*24.*Hermannus Gigas in Iuſt.hiſtoria.*

Amalacrius apud Narbonem victus à Francis, fugiens ab exercitu, occiditur. Clotildis autem vxor, cuius cauſa excitatum fuerat prelium, quòd à viro Arriano indignè eſſet cæſa, dum à fratre Childeberto reducitur, in itinere obit. *S.Iſido.*

Toletum à Francis expugnatum & multa inde vaſa ſacra tēplis Franciæ diſtributa. *Gaguinus, Turon lib.3. cap.9.*

Iuſtiniano vix dum rerū potito Seuerus & Iulianus Eutychiani Alexandriam fugiunt, & ſcinduntur, dū Iulianus diceret, Chriſti corpus fuiſſe ante reſurrectionem incorruptibile, Seuerus negaret. *Leontius de ſectis.*

Gaiani & Theodoſiani, quorum illi Iuliani ſententiam, hi Seueri ſectabantur. Agnoetæ, qui Chriſtum horam iudicij ignorare contendebant, Tritheitæ. *Ibidem Leontius.*

d Duæ eius decretales epiſtolæ habentur in tom. Concil.

Iuſtinianus ex tribus codicibus Hermogeniano, Gregoriano & Theodoſiano nouum Codicem ex ſuo nomine Iuſtinianeum fieri curauit per Tribonianum, Theophilum & Dorotheum. *Cod. tit de nouo Cod faci. & tit. de Iuſt Cod confirmando.* Duo ferè per eoſdem librorum millia in 50. digeſſit, vnde Digeſta ſiue Pandectæ. Nam ipſe alioqui ἀναλφάβητος καὶ ἄμουσος. *Suidas.* & ſub vitæ

Anni Christi.

57

531 d S. Bonifacius 2. Romanus, an. 2. dies 2. 4

533 Vacat ſedes mēſ. 2. 4

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo quarto.

Antiochiæ Ephraimo.

Hieroſolymis Petro tertio.

Conſtātinopoli Epiphanio.

Principibus.

Anitio Iuſtiniano ann. 39. Imp.

Cabade Perſarum, Adelricho, ſeu Athalarico, ſiue Alarico cum matre Amelaſinuta Ital.

Childeberto cū Lothario Franc. Reg.

Theodio Hiſp. an. 17.

Anni mũdi 4621

vitæ finem Eutychianus. Quare diuino iudicio in furorem & inſaniam actus expirauit. *Euag. lib. 4 Niceph lib. 17.*

Platina tamen in hoc Bonif. Iuſtinianum piè & eleganter de Chriſti incarnatione ſcripſiſſe narrat.

Dionyſius paruus Abbas Romanus hoc tempore paſchalem calculum compoſuiſſe (*Diac. lib. 17*) ab aliquibus dicitur. Sed de eo ſupra in Leone 1.

S. Arnolphus ſeu Arnaldus & Vedaſtus primus Atrebatenſis Epiſcopus, diſcipuli Remigij. *Sigeb.*

Iuſtinianus diem feſtũ Hypapapantes Domini. i. occurſus (qui dicitur dies Purificationis, quo Simeon occurrit Chriſto, qui in tẽplo præſentabatur) ob mortalitatẽ magnam inſurgentem an. 542. cõpoſito tropario ſeu modulo de Chriſti duab. naturis, & vnica perſona, vbiq; celebrari inſtituit. *Niceph li 17. c 28. Diac lib. 16. Rom.* ex pio impius & Eutychianorum fautor atque propugnator. *Euag. lib. 4 cap 39. Zona.*

Schiſma 5. DIOSCORVS in ſchiſmate cõtra Bonifacium ſedit dies:

Vãdalos & Mauruſios, qui ſe gloriabantur de genere Gergeſiorum & Iebuſeorum, vicit, ibique 50. ciuitates collapſas renouat. *Euag. lib 4 cap. 18.* Gotthos poſt bellum 18. annorum Italia expellit, cùm ibi regnaſſet 58. an. *Proc. lib. 1. 2 3. Gotth.*

In eo fœlix, quòd fœlices & induſtrios duces ſit nactus, per quos Imperium in Aſia defendit, alibi recuperauit, Belliſarium, Iohannem, Narſem.

	Anni Chriſti.	
Ad Aethiopas legatos mittit, vt ipſi Sericum ab Indis emptum Romanis reuenderent, & magna pecuniæ Romanæ vi fruerentur, ne ipſi ſuas pecunias ad hoſtes Perſas transferre cogerentur. *Suidas in voce σηρικὴ.* e Cæcum illuminat. *Greg. lib. 3. dial. cap. 2.* Epiſtolam decretalem relinquit de æqualitate Patris & filij. *To. concil* Ad eum Iuſtinianus mittit fidei ſuæ formulam ſuo Chirographo celatam per epiſcopos Acacium & Demetrium. *Plat.*	533	58. e S. Ioannes 2. Romanus an. 2. menſ. 4.
	535	Vacat ſedes dies 6.
Belliſarius Perſas repreſſit, pace cum ijs facta, in Africã miſſus, Carthaginẽ cepit, capto Gilimero Vandalico rege totam Africam recuperauit, traijciens in Italiam contra Gotthos, per quinque annos res magnas geſſit. Neapolim, & vrbes Cãpaniæ atque Apuliæ, tandem Romam obtinuit, 60. annis poſtquam ab Odoacro expugnata eſſet, Luderum Gotthorum ducem Conſtantinopolim mittit, Bittigem eorum regem eo trahit. At hic Gotthici belli finis fuiſſet, ni Totilas reliquijs collectis ſingulari fœlicitate res erexiſſet, Italiæ magnã partem recepiſſet anno 7. poſt huius diſceſſum.		*Patriarchis.* *Alexandriæ Timotheo quarto.* *Antiochiæ Euphraimo.* *Hieroſolymis Petro tertio.* *Conſtantinopoli Epiphanio; deinde Anthemio Eutychiano menſ. 10.*
Belliſarium à Francis in prælio extinctum refert Annon. *lib 2. c. 23.* alij à Iuſtiniano indignè necatum, &c.		*Principibus.* *Iuſtiniano Imp.* *Cabade Perſarum, deinde Cozroe an. 48.* *Alarico Ital.* *Childeberto Franc.* *Theodio Hiſp. reg.*
Iohanni poſt Belliſarium egregio duci dignitatem, & opes eripuit Iuſtinianus, qui poſtea victum mendicando quæſijt, inſigni fortunæ inconſtantia. *Procop.*		

Hunni

Anni mũdi.

Hunni vaſtant magnam Thraciæ partem, & Pannoniam recuperant, domitis ibi Gotthis ſiue Getis. Et quia coniuncti erant Auares, ex vtriſque nomen Hungarorũ factum eſt, q. Hunniarorum. *Iornandes.*

Aphrica tum redacta in ditionem Imper. victis Vuandalis 105. an. ex quo eam occuparant. *Diac. lib.* 17. *& leg.* 1. *Cod. de offi præ. præt. Afri. Procop. lib.* 1.

59

f S. Agapetus 1, Romanus. menſ. 11. dies 19. — 4623

Vacat ſedes mẽſ. 1, dies 29. — 4624

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo quarto.

Antiochiæ Ephraimo.

Hieroſolymis Petro tertio.

Conſtãtinopoli Anthemio mox Mena an. 17.

Principibus.

Eiſdem imperantibus & regnantibus & Amalaſuenta cũ Theodato Gotthorum & Ital. regina.

Timotheus Conſtantino. epiſcopus inſtituit, vt in ſingulis liturgijs recitaretur Nicænũ ſymb. cùm quidem prius ſingulis annis tantum ſemel prælegi ſoleret, nempe Paraſceue Paſſionis, quando epiſcopus catechizabat. *Theod lector lib.* 2.

Cabades rex Perſarum, cùm ad id vſque tempus Iudæi & Manichæi ſedes primarias illic obtinuiſſent, ſupremę dignitatis prærogatiua epiſcopum cohoneſtauit, qui Synaxi & conuentu Eccleſiaſtico dæmones profligauerat aſſeruantes Theſauros in oppido Tzundadaero Indos à Perſis dirimente. *Diaco. lib.* 15. *Theod. lector lib.* 2. *Niceph. lib.* 16. *cap.* 36.

Dux Lazorum Perſiæ populorum fit Chriſtianus. *Diacon. lib.* 15. *Zonar.* 3

f Scribit eruditam epiſtolam ad Anthemium Conſtant. De duabus naturis in vno Chriſto. *Tom. concil.* Quem & propter hæreſim Eutychis deponit.

Mutum & claudum ſanat adminiſtratione Corporis Chriſti. *Greg. lib.* 3. *dial. ca.* 3. Diebus dominicis circumire

Anni Chriſti.

cumire templa minori proceſſione inſtituit. *Plati & Vola.lib.16.*

Iuſtinianũ Imp. ab Eutychiana hæreſi reuocauit, quem prius cùm videret non flecti rationibus, Chriſtiana audacia in hæc verba prorupit: ego ad Iuſtinianum Imperatorem Chriſtianiſs. venire deſideraui, ſed Diocletianum inueni. *Diac.li.17.*

Eum Agathonem appellat Niceph.lib.17.cap.25.& 26. Alibi Agathonem Agapeti ſucceſſorem facit. *lib.eod. cap.9.*

Tribonianus cum alijs Iuſtiniani mandato, ex immenſa legum multitudine, quæ in librorum duo millia, & verſuum trecies centena millia excreuerat, 50. libros Pandectarum ſeu Digeſtorum per titulos ordine digeſſit. *Proœm Digeſt. & Pro. lib.1.*

Non tantum Pandectarum, ſed & Inſtitutionum præcipuus fuit architectus. Omnis religionis cõtemptor. Qui & perſuaſit Iuſtiniano, ipſum non moriturum, ſed cum carne in cœlum aſſumptum iri. *Suidas.*

Narſes ob beneficia à Venetis accepta in eorum vrbe D. Theodorico martyri delubrum, vbi nunc eſt S. Marci templum, & ibidem aliam eccleſiam in honorem S. Mennæ & Geminiani ex Gotthorum manubijs poſuit. *Supl. Chronic. lib. 9.*

Gotthi duos ſacerdotes Arrianos ad Choſroem Medorum regem mittunt, vt eum contra Iuſt. Imperat. impellant. *Procop. lib. 2. de bell. Gotthorum.*

CONCIL. Conſtantinopolitanum 1. & 2. Prouinciale aduerſus Anthimum Conſt. Seuerum Antioch. Petrum Apamenſem, & Zoorã Monac. Syrum Niceph lib. 17. c. 9.

CONCIL Hieroſolymitanum 2. de quo actio 1. Conſtantinopol. 2.

60
* M. SYLVERIVS (Palmer. Liberius 2.) Campanus doctiſſimus an. 1. menſ. 5. dies 12.
Vacat ſedes dies 6.

Patriarchis.
Alexandriæ Timotheo quarto.
Antiochiæ Euphraimo.
Hieroſolymis Petro tertio.
Conſtātinopoli Mena.

Principibus.
Eiſdem Impp. & regnant.

Concil. Bracarenſe.
Chron. reg. Alphonſi.

Anni mūdi.
4624
4625

* Syluerium Antonina Belliſarij vxor ficto crimine, quòd Romam Gotthis prodere voluiſſet, in Pontiam inſulam deportari curauit. Vera cauſa erat, quòd Theodora Imp. vxor hæreticum Anthemiū Conſt. ab Agapeto depoſitum non reuocari doleret. *Diac. lib.* 16.

Choſroe Perſa Ciliciam & Syriam grauiſſimè ob Chriſtianiſmū affligit. *Proc. lib.* 2. *bell. Perſ.* cœpit anno quinto Iuſtiniani regnare. Cum eo pacem in 110. annos fecit. At poſt aliquot annos fide fracta Ciliciam, Syriamque inuaſit, Antiochiam cepit. *Procop.*

Sub hoc Neapolis capitur, & Belliſarius Romæ præficitur.

Damaſcius Stoicus & Simplicius Platonicus & Peripateticus Phryx ſub Iuſtiniano florent. *Suidas in Damaſcio.*

Theodatus Theodorici Oſtrogott. regis armiger, pietatis oblitus, Amalaſuentam, cui debebat regnū, in balneo ſtrangulari facit. Malè confunditur à Iornande cum Theodio Gotthorum in Hiſpania & Aquitania rege. *Vaſæus.*

61
g. M. Vigilius Roma. an. 18. menſ. 6. dies 26.
Vacat ſedes mēſ. 3. dies 5.

4625
4643

g. Factione Theodoræ Auguſtæ Eutychi Arianisque aduerſans, flagris Conſtantinopoli expirauit. Vel iuxta Blondum lib. 7. dira ab Imp. propter Theodoram Auguſtam vrgentem Anthemij reuocationem paſſus, in exilium actus eſt.

Reliquit epiſtolam contra Priſcillianiſtas & alios hæret.

Iornandes ſiue Iordanus Gothorum epiſcop. & hiſtoricus ex vltima vetuſtate originem, migrationes, familias regum & bella præcipua gentis ſuæ vſq; ad annum 550. explicauit, ſiue vſque ad Iuſtiniani an. 25.

Procopius Cæſar. hiſtoriam annorum 142. pertexuit, vſque ad annum Chriſti 554. à quo Agathias eodem tempore ſuam hiſtoriam deduxit ad an. 566.

S. Mauritius obijt in Dalmatia. *Sabell.*

Sub an. 537. Rupertus Francorum epiſcopus Boios ſiue Bauaros cum Theodone, Vlone, Theodoualda regulis ad Chriſtum perduxit. *Auentinus lib. 3. Annalium Boiorum.*

Childebertum Francorum regem Theodelinda regina Longobard. ad pia multa hortatur. *Diaco. lib. 4. c. 2. de Long.*

Theodericus noſtros Aruernos Childeberti clientes bello vexat. *Turo. lib. 3. cap. 12.*

Iuſtinianus partem Galliæ conceſſit Germanis. *Procop lib. 3.*

Gotthi duce Totila Romam capiunt, Lucanos, Campanos, Siculos & Brutios ſubigunt. Ciues captiuos in Campaniam abducunt. Ita tum vrbs pluſquam diebus 40. deſerta manſit. *Procop. lib. 3. Diac. lib 17. Palmer. in Chron.* Crudelitatem erga Catholicos narrat Greg. lib. 2. dial. c. 3. & lib. 3. c. 13.

Vrbem ſolo æquant & incendũt, omnium ciuium multitudinem per

Anni Chriſti. 555

Patriarchis.

Alexandriæ Timotheo quarto, deinde Galanico an. 1. Paulo menſ. 4. Zoilo. an. 7. Apollinari an. 19.

Antiochiæ Euphraimo, deinde Dõnio an. 14.

Hieroſolymis Petro tertio, deinde Macario 2. an. 31.

Conſtãtinopoli Mena, deinde Eutychio an. 13.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regg. vſque ad Bittigem, Tendibaldũ, Totilam, ſiue Badiullam, ex ordine ſucceſſionis Gotthorũ & Ital. Regem.

Cozroe Perſarum.

Theodio Hiſp. deinde Theodiſco an. 1. Aguila an. 5. Attanagildo an. 14.

QVINTVM Generale concilium Conſtantinopolitanum 2. Epiſc. 165. præſidente Vigilio vna cum Eutychio & Apollinari Patriarcha ait Zonaras (nam Euagrius lib. 4. c.38. putat abfuiſſe) contra Antemium Cō ſtant. & Theodorum Mopſueſthenum hæreticos negantes D. Virginem eſſe Deiparam, & ad confirmandas 4 Generales ſynodos, contra etiam Origenē Didymum & Euag Plati. & lib. Con.

CONCIL. Antiochenum contra Petrum, Seuerum, & Anthemium hæret. L. Con.

Aurelianenſe 2. et 3. aut iuxta alios 5. & 6. tempore Childeberti regis.

Aruernenſe rege Theodeberto.

Anni mūdi.

4640 per alia oppida diſpergunt, ne quis extremis patriæ cineribus dare poſſet lachrymas. Ita intra annos 142. multos iudiciorum Dei caſus Domitrix illa humani generis arxq; omnium gentium Roma ſuſtinuit, vt ad manus Eccleſiæ, cuius debuit eſſe caput, ſerio laberetur, in eumq; vſum à fundamentis reſtauraretur. Nam poſtquam Alarici ductu Roma ſæculo Hieronymi & Aug. direpta eſſet, mox à Vandalis poſt an. 44. vaſtata eſt, deinde poſt 22. ab Odoacro & Herulis, rurſum poſt. 14. à Theoderico & Oſtgottis, præterea poſt 50. à Beliſario capta, tandem in hanc miſeram cōditionem per Totilam & Gotthorum reliquias venit poſt annos duodecim.

Theodiſcus Hiſp. cum mulieres ſuæ libidini minimè conſentientes occidi feciſſet, apud Hiſpalim orta ſeditione, obtruncatus eſt. *Ritius.*

Agila Hiſp. ad Cordubam à Romanis occupatam cæſus eſt, filio trucidato, magnaque ſuorum ſtrage. *Ritius.*

Athanagildus eius ſucceſſor Brunichildam filiam Sigiberto Mediomatricum in Francia regi elocat. *Ritius.* Romanorum & Græco. auxilia, quæ ad deturbandum regno Agilam à Iuſtiniano Imperatore popoſcerat, ſubmouere poſteà Hiſpania non potuit, quin aduerſus eos varijs poſteà caſibus conflixit. *Iſid.*

Fidem Catholicam occultè coluit, Catholicos omni fauo ſe amplexus. *Luc. Tudenſis.*

Sub an.542. qui vrbis conditæ erat 1292. vltimus conſul creatus eſt Baſilius, qui eum magiſtratum adminiſtrauit an.18. Hinc Coſſ. finis.

Sub an.550. Lechus & Cechꝰ fratres Polonis atq; Boemis (qui etiã Cechi lingua Slauonica vocantur) principes præfuere. inde ſumitur initium rerum Polonicarũ. *Cromert. & Herburt. in Chron. Polon.*

Tanta fames per vniuerſum orbem maximè apud Liguriam & Italiam, vt matres cogerentur veſci carnibus filiorum. *Diacon libr. 17. Procop. lib. 3.*

Acta Concilij quinti Conſtant. Oecumenici nõ fuerunt publicata, fortaſſe propter Iuſtinianum, qui Eutychianis fauebat. Vnde nec extant Grecè inter impreſſas Synodos.

Iuſtinianus Valentinus, Iuſtus Vrgellitanus, Nebridius Agragenſis & Elpidius epiſcopi fratres ſcriptis clarent. *Iſido. de viris Illuſt. ca.20. & 21. Trithe. Honor. Auguſtod. de ſcript. Eccleſiaſt.*

An. 542. Childebertus eiuſque frater Clotharius & tres alij Francorum Reges Cæſarauguſtam deficere ab hæreſi Ariana cogũt, plurimaſque vrbes in Hiſpania expugnant. Præda onuſti redeunt. Tunicam Vincentij Martyris exportãt, eique ædem ſuburbanam extruunt, quæ nunc D. Germani à Prato dicitur. *Vaſæus, annales Francici.*

h Fertur inſtituiſſe ſeptem horas Canonicas. *Polyd. lib. 6. de inuent. rer. cap. 2.* Quod de commendatione interpre-

Anni Chriſti.		*An mũ.*
	62.	
555.	h Pelagius I. Roman. ann.6. menſ.10. dies 28.	46
562.	Vacat ſedes menſ. 3. dies 26.	46
	Patriarchis.	
	Alexandriæ Apollinari.	
	Antiochiæ Domnio deinde Anaſtaſio an.12.	
	Hieroſolymis Macario ſecundo.	
	Conſtantinopoli Eutychio.	
	Principibus.	
	Iuſtiniano Imp.	
	Cozroe Perſarũ.	
	Totila, Tega, ſiue Teia Ital. Regibus. & Narſete, eo interfecto & ſubactis Gotthis, Proconſule in Italia.	
	Childeberto cũ Lothario, poſtea ſolo Lothario. annis 5. Fran. Regibus.	
	Attanagildo Hiſpa.	

Anni mũdi

terpretandum eſt. Nam hic ſeptenarius horariarum precum iam inueterauerat, ex Athanaſio de Virginit. Hierony ad Demetriadem, ad Lætam, & in 6. Daniel. Baſilio in queſt. fuſius explicatis interrog. 37. D. Benedicto c.16 Regulæ, &c.

Ab Euagrio omittitur.

CONCIL. Turonenſe 2. To. 2. Conc.

S. Medardus Nouionenſis, & Gildardus Rhothomagenſis epiſcopi & fratres eodem die nati, pontifices cõſecrati, & mortui an. 556. *Guiliel Nãgiac. & Sigeb. in Chron.* Medardus S. Radegundam vxorem Lotharij, aſſenſu viri, in monialem cõſecrauit. *Pert. de Natal.*

Nicetius epiſcopus Treuerenſis Neſtorij & Eutychis hæreſim ſcriptis oppugnat.

Phreculphus hiſtoricus ab orbe condito ad annum Chri. 560. Chronica digerit. Fortunatus poëta, & epiſcopus Pictauenſis. *Trith. Plat. Sig.* Hermolaus Grammaticus. *Suid.*

Aurelianenſe 4. & 5. vel 7. & 8.

Theodulus poëta. *Henricus Erphord cap. 51. de Iuſtiniano.* Datius Epiſcopus Mediolanenſis ſcribit hiſtoriam de obſidione vrbis à Vitigete facta. Diac. lib. 16. Fœcundus Harmianenſis epiſcopus, contra Eutychianos. *Iſi. de vir. Illuſt. c. 19. et 24.*

Eruli incolæ Iſtri, fidem Chriſti ſuſcipiunt accepta ob id pecunia à Iuſtiniano. *Euag. lib. 4. c. 20.*

An. 555. Gotthorum regnum, nomen & imperium Teia R. interfecto in Italia deletur, 70. anno, ex quo eam occupauerant, per Narſetem, qui poſtea in odium Auguſtæ Longobar-

gobardos gentem Germaniæ in Italiam vocauit, quam inter Alpes & Apenninum tenuerunt 204. annis. primus eorum rex fuit Alboinus. *Procop. lib. 3. Aemil. lib. 1. Plat. in Adriã.*	*Anni Chriſti.*	*Pariſienſe 1. & 2. Lib Concil.*

Narſes Perſamenus 16. an. Italiam texit & ex magnis calamitatibus eã recreauit. Longinum ſucceſſorem habuit factione Iuſtini & Auguſtę. Longobardos, vt ſe vlciſceretur, Italiæ infudit. Priuatus vixit Neapoli, donec illic moreretur.

Initium Exarchorum & initium regum Longobardorum in idem tẽpus incidit, id eſt, in 2. an. Iuſtini. Ex quo miſer Italiæ ſtatus, vtriſque ſe mutuo oppugnantibus.

Dracontius Hexaemeron componit. *Iſid* Arator ſubdiaconus R. E. acta verſibus reddit.

Totilas à Viſigotthis indignatis Vitigem regem ſuum ſeſe & Rauennam Belliſario dediſſe, & ad Iuſtinianum triumphali ſpectaculo ductum eſſe, poſt Teudebaldum, deinde Atharicum, rex nominatus Italiã recepit, tandemque Romam, Romanorum familijs in Campaniæ oppida relegatis, ita tamen vt Pelagio Pontifici pro ſalute pub. deprecanti obedierit, & in mœnia tantùm ſit graſſatus, his præcipuè parcens, qui in templa confugiſſent. Tandem in Vmbria à Narſete Eunucho cæſus eſt, poſtquam 11. annos regnaſſet, *Iouius lib. 1. vir. Illuſt.*

Armenij iterum fidem Chriſti publicè ſuſcipiunt. *Sigeb. in Chron & Plati.* Legatos ad Iuſtinianum mittunt,

63.
i S. Ioann. 3. Romanus. Cognom. Catilina (ait Euag.) an. 12. menſ. 11. dies 26. Vacat ſedes menſ. 16. dies 3.

Patriarchis.
Alexan. Apollinari dein. Ioan. 4. an. 9.
Antiochiæ Anaſtaſio, deinde Gregorio ann. 23.
Hieroſolymis Macario 2.
Conſtantinopoli Eutychio, deinde Ioanne 3. an. 11.

Principibus.
Iuſtiniano 2. ſiue Iuſtino 2. Iuniore ann. 11. Pelagiano Imp.
Cozroe, deinde Hormiſda Perſarum.
Alboino Clephe Longobardorum & Ital. reg.
Hereberto an. 9. cũ fratribus & poſteà ſolo Hilperico an. 4. Franc. reg.

Anni mũdi.

tunt, vt Romanorum imperio ſubijcerentur & libere Deum colerent. *Euag. lib. 5. c 7.*

4650 Iudæi & Samaritæ in Palæſtina eccleſias incendunt, & obuios quoſque Chriſtianos interficiunt. *Diac. lib. 16. cap. 1.* Sed Iuſtiniano, miſſo Adamantio, militum præfecto pœnas dant. *Agath lib. 5.*

4663 i Narſethi Eunucho amiciſſimus: Cui & conſulatum impetrauit. Extat eius epiſtola ad vniuerſos Galliæ & Germaniæ epiſcopos, in qua dãnat Chorepiſcopos.

Contra Macarium Hieroſolymitanum per Schiſma ſedit Euſtachius ann. 18.

An. 562. in Gallia Gotthica mons Rhodano imminẽs, per multos dies tauri mugitum edens ab alio mõte contiguo diuellitur, domibus, eccleſijs, hominibus ac iumentis ſubrutis. *Sigeb.*

Narſes Bultinum & Leutharem fratres Francorum principes Italiã appetentes perdidit. Ita Francorum & Gotthorum Domitor Italiã multis malis tandiu feſſam recreauit, niſi quòd poſt eius mortem Longobardi cũ Alboïno rege, quẽ ſub vitæ finem ab imperatore & Sophia Auguſta leſus è Pannonia accerſiuerat, rurſum eam inuaſerunt. *Iouius lib. 1. vir. Illuſt.*

Longinus Græcus primus Italiæ Exarchus conſtituitur Rauennæ ab imperatore. *Blondus decad. 1. libr. 8.* Nam non aſſentior Palmerio ſcribenti id ſub Gregorio accidiſſe, & Patri-

Patricium Romanum primum talem magiſtratum ſuſcepiſſe. Durauit illa dignitas annis 164. ſiue vt alij volunt 124. Eius erat confirmare electionem Romã pontific.

Multas clades tum Italia perpeſſa eſt, irrumpentibus in eam barbaris. *Plat.*

Lothario Franc. Rege mortuo filij regnũ diuidunt, Hilpericus Sueſſioni ſedem regni habuit, Herebertus Lutetiæ, Guntrannus Aureliæ, Sigebertus Metis *Sigeb.* Maglorius Dolenſis Archiepiſcopus ſanctus vir in Britannia. S. Amandus naſcitur ann. 571. Mer. Caledonius: Sanctus Leonardus. S. Goar. *Sigeb. Volater. Ab Vſperg.*

An 565. Monothelitæ emergunt.

Franci & Hiſpani de Paſchate celebrando diſſentiunt, Hiſpanis 12. Calend. April. Francis 14. Calend. Maij Paſcha celebrantibus. *Sigeb.*

Photinus Belliſarij priuignus ecclesias Aegypti, hæreſi imbuit. *Diac. lib.* 16.

Cozroe Perſa Armeniæ eccleſias vexat *Euag lib.* 5. *c.* 7. *& ſeqq.*

Alboinus Longobard. rex voto Chriſtianos in Italia & Sicilia interimit. *Turon. lib.* 4. *c.* 41 *Diac lib.* 2. *c.* 12. Ipſe paulò poſt miſerè interficitur. *Ibid. c.* 14. *&* 15.

Eloesbaas Aethiopum rex Iuſtino Imp. comitante Dunuam Pſeudo-Moyſem crudeli tyrannide Chriſtianos Negræ Arabiæ opprimente extinxit. *Nicep lib.* 16. *c.* 6.

An. 563. Theodimiras in Gallicia Sueuo-

Ann. Chriſti.

564.

Attanagildo Hiſp. mox. Lutba ann. 1. *Leouigildo an.* 17.

Bracarenſe 2. *præſidente S. Martino Dumienſi. Iſid.*

Lucenſe ſub Theodomiro rege Sueuorum in Gallicia recens conuerſo. Vaſæus.

	Anni mūdi.	
64.		Sueuorum rex ex Ariana hæreſi primus ad Catholicam conuertitur. *S. Iſidorus.*
* S. Benedictus I. (Bonoſus Euagr.) Roman an. 4. menſ. 1. dies 28. Vacat ſedes menſ. 2. dies 10.	4663 4667	* Huius temporibus gens Longobardorum totam Italiam inuaſit ſimulq; fames tanta, vt militum magna pars ſe eis dedere coacta ſit. In his calamitatib. Benedictus moritur.
Patriarchis. *Alexandriæ Ioann. 4. dein Eulogio an. 27.* *Antiochiæ Gregorio.* *Hieroſolymis Macario 2. deinde Ioanne 4. ann. 16.* *Conſtantinopoli Eutychio iterū an. 4.*		Epiſtolam reliquit ad Dauid Beticæ epiſc. myſterijs plenam de Trinitatis vnitate.
Antiochiæ Gregorio. *Hieroſolymis Macario 2. deinde Ioanne 4. an. 16.* *Conſtantinopoli Eutychio iterum ann. 4.*		Gildas Badonius cog. ſapiens ſub an. 580 de excidio Britanniæ patriæ ſuæ ſcribit. Proprius Gentis Britannicæ hiſtoriographus de Britannis ſcripſit, quòd nec in bello fortes fuerint, nec in pace fideles. *Beda.* docet totam inſulam in varia regna fuiſſe diſtributam, quorum regulos nominat Conſtantinum quendam, Aurelium Conanum, Vortiporium, Cuneglosum, Maglocurum, &cæt. quos de ritu gentis ſuas ditiunculas parricidijs, adulterijs, ſcortationibus repleuiſſe, & rem Chriſtianam parū curaſſe conqueritur.
		Poſt hunc ante Bedam Heluodugus & quidam Anonymus hiſtorici illius gentis nominantur.
		Herebertum Pariſiorum regem, filium Lotharij ob iniuſtum diuortium & inceſtas cum duabus ſororibus nuptias Germanus Pariſienſis epiſcopus excommunicauit. Ita ille iuſto Dei iudicio percuſſus mortem breui obijt. *Rhegino lib.* 1.
		Guntrannus rex per triduum in Paſchate eleemoſynas diſtribuit. *Tur. lib. 9. c. 22.*

Præ-

Præcepta Iuſtini ad Tyberiũ quo uis digna principe apud Euagr. *libr.* 5.*cap.* 13. *Niceph.lib.*17.*ca.* 40.

Anni Chriſti. 576.

Tyberius Mauritium aduerſus Perſas mittit. Ei poſt receptam Meſopotamiam victosq; Perſas Conſtantinam Iuſtini filiam vxorẽ dat.

Anno Tyberij Imper. ſecundo ex Auernenſium (id eſt, Claromontanorum in Aruernia) Iudæorũ Synagoga ab epiſcopo Auito, vltra quingentos conuertuntur, reliqui vrbe pulſi, Maſſiliam profecti ſunt. *Turo lib.*5.*cap.*11. De qua conuerſione D. Gregorium admonuit Fortunatus *lib* 5.

Similiter Hilpericus Francor. rex multos Iudæorum baptizari iuſſit. *Idem lib.*6.*c.*17. bella gerit cum fratribus Sigeberto & Guntranno, anno ſecundo & tertio huius Tyberij. *Ibid lib.*4.*c.*48.

Coſroe primũ Chriſtianorũ inſectator extremis vitę dieb. ad Deũ conuertitur. *Euag.lib.*4.*c.*28. Ad Circeſium proficiſcitur, vt Chriſtianorum Deum inuocaret. *lib.*6.*c.*17. & *Niceph.lib.*18 *c.*22.

Antiochiam in templum S. Sergij mittit aureas cruces duas, aliaq; ex præda accepta, itẽ diſcum & thuribulum & alia penitus aurea. *Euag. lib.*6.*cap.*21.

Seuerus Malacitanus contra Vincẽtium Cæſaraug. in hæreſim Arianam lapſum ſcribit. *Iſid. Trith.*

Leouigildus Hiſp. rex reliquias Sueuorum ex Hiſpania eiecit rege Andeca ſuperato, qui regnum ſemel in

Principibus.

Tyberio Pio Anicio Conſtantino an. 7. *Imp.*

Coſroe Perſarum, deinde Hormiſda reg.

Antharo Ital.

Hilperico Franc. reg.

Leouigildo Hiſpaniæ.

CONCIL. *Conſtãtinopolitanum contra Monothelitas Epiſco.* 150. *Lib. Concil.*

Anni mũdi

in Hiſpania conſtitutum per annos 177. tenuerant. *Iſid.* Hermingildum primogenitum quod ab Ario ad Catholicam conuerſus eſſet, manibus ſuis ſecuri percuſſit. *Tarapha. Sigeber Aemil. lib. 1. Gregor 3. dialogo. cap. 31. Beda*

Iuſtiniani milites, quos Athanagildus auxilij cauſa euocauerat, profligat, amplificato Hiſpaniæ regno, in quo Gotthi antea finibus concludebantur. *Lucas Tudenſ. Vaſ* Extinctis vndique tyrannis & occupatoribus Hiſpaniæ. *Vaſæus.* Partem Vaſconiæ occupat & Victoriam ciuitatem condit. *Inem.*

Primus ærarium de rapinis Eccleſiæ ac ciuium locupletauit. Primus ſolio ac purpura regali vſus eſt, cum ante ipſum Gotthorum reges & conſeſſum & veſtitum haberent cum alijs nobilibus communem. Leges ab Enrico latas emendauit. Sub mortem præcepit filio Recaredo, vt epiſcopos Catholicos ab exilio reuocaret & Leandrum coleret, vt patrem. *Vaſæus ex Iſido. Luca Tudenſi & D. Grego.*

Leander Hiſpalenſis epiſcopus Seueriani nouæ Carthaginis ducis filius contra Arianos ſcribit, & Vuiſigotthorum totã gentem per Hermingildum Leonigildi filium, deinde per Recaredum regem cõuertit. *Idem & Greg. lib. 1. epiſt. cap. 41. & lib. 4. cap 9.*

Martinus Dumienſis vel Mandonienſis epiſco. Mironem Sueuum Galliciæ regem Theomiri ſucceſſo-

rem conuertit, ei dicat librum de Chriſtiani Principis inſtitutione. *Ta raph.* multa ſcribit. *Iſid.* In compēdium contraxit concilia Orientalia, *Tom.1.Conc.*

Donatus monaſterij Seruitani cōditor, primus in Hiſpaniam Monaſticæ profeſſionis vſum & regulam induxit. *Vaſæus ex D. Alphonſo.*

Brunichildis inter alia multa in ſuburbano Laudunenſi monaſteriū Sancti Vincentij conſtruxit. *Annon. lib 4.c.1.*

k Ante hunc Euagrius poſt Bonoſum nominat Ioannem alterum à præcedenti.

Abſque Imp. auctoritate, quæ ſolebat interuenire, per modum approbationis, pontifex eſt creatus, quòd Longobardis Romam obſidentibus, non liceret Conſtantinopolim mittere. Poſteà miſit D. Gregorium, qui principem placauit

Scripſit epiſtolam contra Ioannem Conſtantinop. qui generale cōcilium conuocarat. Reliquit tres alias. *Tom. conc.*

Sub eo Ioannes, & qui ei ſucceſſit Cyriacus Conſtantin. aduerſus ſedem Apoſtolicam inſurgunt, vniuerſalis epiſcopi ſibi nomen & primum in eccleſia locum aſſumere conantur. Eis Pelagius, deinde Gregorius reſtitit, cuius in regiſtro de hac cōtrouerſia grauiſſimæ ſunt epiſtolæ lib 4. epiſt. 76. 78. 80. & lib. 6. epi 168 169. 170. Sub Bonifacio 3. res cōpoſita, vt ſecundum locum obtineret. *Beda de ratione temp.*

Hoc

Anni Chriſti.		*A mi*
	65.	
	k S. Pelagius 2. Roman. an. 10.	46
580.	menſ. 2. dies 10.	46
	Vacat ſedes menſ.	
590.	6. dies 28.	
	Patriarchis.	
	Alexandriæ Eulogio an. 27.	
	Antiochiæ Gregorio.	
	Hieroſolymis Ioanne 4.	
	Conſtantinopoli Ioanne 4. Ieiunatore an. 16.	
	Principibus.	
	Eiſdem Imp. poſteà Mauritio Imp. an. 20.	
	Hormiſda Perſarū, deinde Coſroe 2	
	Antharo Longobardorum & Ital. reg.	
	Lothario 2. Franc. an. 44. reg.	
	Leouigildo Hiſpaniæ, deinde Recaredo rege primo Catholico an. 15.	

Anni mūdi.

Hoc tempore primum Conſtantinopolitani Schiſma excitarunt cōtra Eccleſiam. Nam Ioannes loci epiſcopus ſibi titulum arrogabat vniuerſalis Patriarchæ annuente Mauricio Imp. cui ſe oppoſuit Pelagius, deinde Gregorius multis literis hinc inde ſcriptis. Sed tandem cum Ioannes ſubita morte perijſſet, diſſidium iſtud paulatim ceſſauit. *Sigeb. & Simoneta.*

Euagrius Epiphanienſis prætor hiſtoriam ſuam orditur, vbi deſinit hiſtoria Tripartita, vſque ad Iuſtini ætatem, id eſt, an. 595. tempus annorum circiter 140. complectens. *Niceph. lib. 1. cap 1.*

Floret Michael Syngelus.

Eutychius patriarcha Conſt. hæreſim introduxit de verè ſpiritalib. reſurgentium corporibus, ad quam refutandā miſſus eſt à Pelagio Gregorius magnus. *Beda, Regino*

Victor Ceminenſis Eccleſiæ Africanæ hiſtoriam ab exordio mundi vſque ad primum Iuſtini Iunioris annum pertexuit. *Hono. Auguſtod. lib. 6.*

Andreas Hieroſolymitanus Cretæ epiſcopus, Secundus Eriniæ ſcribunt. Iohannes Gotthus Gerundenſis epiſc. præter alia, librum Chronicorum à primo Iuſtini anno vſque ad primum Mauritij.

Hilpericus, ſiue Chilpericus Regum Francorum à ſubditis cæſus eſt ſuaſu Fredegundæ vxoris & inſidijs Lauderici maioris domus, ſiue comitis Palatij, quē hodie Coneſta-

Anni Chriſti.

bulum vocamus. *Chron. Franc.* Iuſto dei iudicio. Nam hæreticus, Catholicorum hoſtis & Nero ſiue Herodes ſuæ ætatis, *Turon lib.* 4. *c.*47.*lib* 5. *cap.*44.*& cap.*25. *lib.*6.*cap.* 46. *leg.& Diac.lib.* 3 *ca.*4.

Sabellianus erat & eum errorem doctoribus Eccleſiarum atque adeo ipſi Turonenſi imperauit. Sed ijs reſiſtentibus, veritus Catholicorum motus à perſecutione deſtitit. *Turó. lib.*5.*cap.* 44. literis noſtris quatuor characteres addidit Θ, Ψ, Z, Π, qui quamuis Græci eſſent, ſignificarent tamen œ, æ, the, Vuui. *Ibid.*

Veneta vrbs fit Francis tributaria. *Annon.lib* 3.*Turo. lib.*5.*cap.*26. *&* 29

Leouigildo mortuo Recaredus filius in regno ſucceſſor in Toletana Synodo 62. epiſcoporum, Ariana hæreſi abdicata, orthodoxam fidem, cum tota gente Hiſpaniæ cõplexus eſt: *Turon.lib.*9.*cap.*15.*Greg lib.*7. *epiſt. Ind.*2.*c.*26. Guntrannum in Gallia Narbonenſi vicit. *Iſid.*

Perſæ anno primo Mauritij Armeniam captiuitate epiſcoporum & populorum deuaſtant. *Sigeb.Turo. lib.*10. *ca.* 23.

Longobardorum in Italia perſecutio contra Chriſtianos. *Greg. ho.* 18. *lib.* 2. *in Ezech.* Ea de cauſa .D.Gregorius à Pelagio ad *Mauritium mittitur. Blond.lib* 8.

Hæreſis Manichæorum repullulat in Aphrica *Gregor li.*4.*Epiſt.c.*50.

CONCIL. Hiſpalenſe I.

Lupi Burdegalam ingreſſi deuorarunt canes, *Sigeb.* Hinc dictus eſt vicus

	Anni mũdi.	
Toletanum 3.		vicus luporum. Per totam Galliam imbrium,ignium, terræ motuum, aquarum,gradinum,morborum,famis & bellorum inter Francorũ reges,calamitates. *Turo.li.*4.*c.*33. & 34.
		Recaredus Hiſpan.rex primus Catholicus filiam Childeberti regis in vxorem duxit. Anno decimo regni in Toletima Synodo 72. epiſcoporũ Arianam hæreſim abdicauit, deinde à finibus Hiſpaniæ eijciendam curauit, ſuos ab ea ad fidem Catholicam traducens. *Greg. lib.* 7. *epiſt.* 126.
Matiſconenſe 1. & 2. *Lib.Conc.Palme.*		Leges Gotthicas in compẽdium cõtraxit. Pater Patriæ ſalutatus à præ ceſſorib.direpta reſtituit. Eccleſias & monaſteria multa cõdit,multa ſeriæ conuerſionis ſuæ argumenta oſtendit. Romanos multis prælijs vincit.
Gradenſe. Sabel.*En.* 8.*lib.*5. *Palm.*		Eorum multas vrbes ſuo regno adijcit Gotthorum imperium florentiſſimum reddit. Ab eo nulla poſtea hæreſis in Hiſpania publicè extitit. *Vaſæus.*
Brenniacenſe.Turo lib 5 *cap.*49.		Mauritius primus è Græcorum genere in imperiũ confirmatus eſt. *Annon.lib.* 3. *de geſtis Franc.ca* 35.
66.		Eius tempore Turcarum nomen primùm in hiſtoria legitur.
1 S. Gregor. Mag. Roman. vir doctiſſimus & inuitò electus. an.13	4678	Vſque ad annum 589. Ioannes abbas ſuum Chronicon eſt proſecutus ab anno Iuſtini Imp. primo. *Iſido.*
menſ.6. dies 10. Vacat ſedes menſ. 5. dies 19.	4683	1 Ante pontificatum Pelagij erat Apocriſarius.
		Eſſe Roman. pontificem vltimũ Caluinus ſcribit in Inſtit. illis tamen Funccius etiã adnumerat Sabinianũ. Credant ergo ſuperiori Ec-

cleſię, ſat habeāt ſequentē negligere

Angli Cantuarij (nam gentes Aquilonares Anglorū Mercij & Nordimbrij nondum Chriſtum audierant ſub Regibus Edelfrido & Elle. *Sigeb.*) ex idololatria ad fidem Chriſtianam conuertuntur cum ſuo Rege Chelberto, id procurante Gregorio PP. per Auguſtinum Cantuarenſem, & Melitonem ſeu Melitem Lōdinenſem poſtea epiſcopos, & Ioannem. *Sigeb. & Gregor. lib. 5. epiſt. 7. lib 7. epiſt. 112. & lib. 9. epiſt. 52. & 60. Annoni lib. 3. c 74.*

Intereà à temporibus Apoſtolorum vſque ad hunc Auguſtinum in Anglia ſeptem fuerant epiſcopatus & vnus Archiepiſcopatus. *Galfrid. li. 8. cap. 4.*

Cum religione literas & diſciplinas imbiberunt. Nam illic floruerūt vſque ad Carolum mag. qui eas ex Anglia per Bedæ diſcipulos in Gallia & Italia illuſtrauit *Infra.*

Modus conuerſionis eorū & miracula illic perpetrata deſcribuntur ab ipſo Greg. lib. 7. epiſt. 30.

Longobardos ab Arriana hæreſi conuertit. *Diac. lib. 4. de geſtis Long cap 1. 2. 3.*

Cum eo Mauricius inimicitias exercuit, quòd ab ipſo ob turpiſſimā auaritiam obiurgaretur. *Blond. lib 8. Abbas Vſperg. in Mauritio.*

Gotthi & Hiſp. magna ex parte cū ſuo rege Recharedo & Siſebuto Arrij hæreſim eiurantes, Chriſtianam fidem amplectuntur. *Platin. & Sabel. Ennead. 8. lib. 5.*

Longo-

Anni Chriſti. 604.

Patriarchis.

Alexandriæ Eulogio.

Antiochiæ Gregorio, deinde Anaſtaſio iterum an. 6.

Anaſtaſio 2. an. 12.

Hieroſolymis Ioanne 4. deinde Amos an. 8. Iſaacio ſiue Iſÿcio an. 8.

Conſtantinopoli Ioanne 4. Ieiunatore, deinde Cyriaco an. 10.

Principibus.

Mauricio & poſtea Phoca ann. 8.

Impp.

Coſroe 2. Perſarū.

Agilulpho, ſiue Agone Longobardorum & Ital. reg.

Lothario Franc. reg.

Recaredo Hiſpaniæ, deinde Liuba 2. an. 2. Viterico an. 7.

Anni mū. 46

Anni mūdi.

Longobardi fiunt Chriſtiani per Gregorium. *Sulp. Chron.*

Diuinitus Longobardorum contra Catholicos furores cōpreſſi ſunt. *Greg.3.dial c.29.*

Rerum Sapientia cum ſeptem artibus Romæ floruit. *Ioan. Diac. lib 2. c 13. in vita Greg.* cantorum ſchola inſtituta. *Ibid c.6.*

Ioannes Philoponus Alex. Philoſophus Tritheitarum auctor & Seuerus, à quo multæ hæreſes. *Niceph lib. 18 cap 46.*

Maometes ille impius, ab Iſmaele originem ducēs, Abdala patre, Hennina matre, vigeſima tertia ſtirpe, naſcitur an. 592. a quo & Arabes ſuam Hegiram incipiunt, vt poſtea dicam. Primus dux per an. 10. Arabum ſeu Iſmaelitarum, ſiue Saracenorum (vel à Sara vxore Abrahæ, vel potius à Sara monte, quem olim ipſi incolebant) eorumque propheta edoctus à duodus Iudæis apoſtatis & à Sergio & Ioanne hæreticis Arianis & Neſtorianis apoſtatis, camelorum primum paſtor, neque legere neque ſcribere ſciens, vt ipſe *Azo.17.* fatetur, mox diuite ducta vidua mercator, tandem Pſeudo propheta an. ætatis 40. obtento Gabrielis nomine, legem ex Iudæis, Gentibus & Chriſtianis compoſuit, quam partim verbis & prodigijs mendacibus columbæ, tauri, comitialis morbi & lunæ, partim vi & armis infinitæ multitudini perſuaſit. *Zonaras. Cedrenus in Chronogr. Diac. lib. 18. rerum Ro. Blond. decad. 1. li. 6. Vincen. in*

Anni Christi.

*Specu.lib.*24. *cap.*4. *& alij hiſt.* Hunc facile crediderim eſſe Antichriſtum aut ſaltem regni Antichriſti conditorem. Nam μαομέτις reddit numerum hominis beſtiæ 666. de quo Apoc. 13. Formę πάρις πάριδος. Deinde Martius, ſanguinarius, legionarius rex ſuam legem non prædicatione, ſed vi & armis firmandam ſtatuit. Vt ſit alluſio ad Romanam Apoſtolici temporis legionem, quæ militibus 666. explebatur.

Et certè ſcopum Alcorani eſſe aſſerit prædicare, non eſſe tres aut plures Deos, ſed vnum ſine participe. *In colloquio ipſius cum Iudæis & in Alco. paſſim.* Quod perinde eſt, ac ſi dixiſſet, etſi ſpecioſo trium aut pluriũ Deorum velo virus tegat, ſibi pro ſcopo propoſitum euertere Chriſti legem, gloriam, maieſtatem, diuinitatem, è qua totum pendet Euangelium. Nam eum Participis nomine paſſim intelligit, inuectus in nos, qui eum diuinitatis conſortem, participem, Dei filium, Deum de Deo profitemur, eaque de cauſa nos incredulos, Idololatras, impios ſceleratè appellat, & gladio ad id eiurandum cogi iubet. Quid contra Chriſtum hoſtilius poſſit ſuſcipi, quid magis eſſe antichriſtianũ ſiue Chriſto contrarium?

Multum ſudat in depellendo Magiæ crimine, quod ſibi paſſim obijciebatur, *Alco cap ſiue Azoara* 20. 25. 42. 79. 90. 91.

Amicos & ſocios habuit precipuos, Eubocaran, Haly (cuius de Alco-

Anni Alcorano interpretationem ſequun
mūdi. tur Perſæ) Zaid, Thalha, Bibelco-
4678 men, Arubair, & Haumar (quem vt
fidiſſimum legis interpretem cæte-
ri complectuntur, Perſis hoſtili o-
dio habitis) *Chroni. Sarac.* Moritur
extremis annis Heraclij, anno æta-
tis 40. pleuritide, iuxta alios 63. cùm
regnaſſet apud Saracenos annos 10.
Quo anno natus eſt, Arabia tanta
ſiccitate & penuria frugum afflicta
fuit, vt herbis veſcerentur campeſtri-
bus. *Rodericus Toletan.*

Lutherani & Caluinitæ Antichriſti rei & nominis infamiam in alium ſuæ menti & conſcientię conuenientiſſimè deriuant. Nam ipſorum ſecta rectà ad Mahometem ſpectat, nec vlla vnquam fuit Mahometiſmo propior, vt libro de Antichriſto docebo.

Legem ſuam verſibus Rythmicis (*Azoa* 47.) condidit, vt imperitę multitudini eſſet ſuauitatę cantus & Rythmi plauſibilior. Eam Al Phurcan nominauit. i. ſectiones, capita. (Nā פרקים etiam Hebraicè hoc ſonat & eo vocabulo plerique ſuos libros inſcripſerunt, vt פרקי ר אליעזר & פרקי אבות) quòd miſſam ſibi à Deo fabularetur non ſimul, ſed, vt Sibyllæ folia diuerſis locis & temporibus & ſententijs diſcretis, ne quis in ea conſequentiam, ordinem, rationem, ſapientiam curioſius inquireret. Quare Odmē aliorum Mahometis ſuc-
4692 ceſſorum auxilio illam in integri-

	Anni Chriſti.	
ratem primo collegiſſe notant, *in Chron. Saracē.* Poſt *Mahometem an.* 110.		
Arabes nominarunt etiam Alkoran. i. τὴν γραφὴν per excellētiam impiè, Sicut Hebræi קרא, Kara Scripturam ſacram appellant.		
Eſt autem ex hæreticorū, Iudæorum, Epicuræorum & ſimiliū philoſophorū erroribus, opinionibus, fabulis, blaſphemijs indigeſtū chaos, quod tamen dicit deſcēdiſſe de ſummo cœlo vſque ad infimum, deinde paulatim ad decimum quintum diem menſis Ramadan in terras lapſum eſſe, in eo Deum ad ſe loquentem introducens.		
Slauorum gens Iſtrijs & Illyrijs imminet, & eos valdè affligit. *Grego. epiſt. ad epiſcopos Iſtriæ.* Nam Slaui vltra Danubium ſedes habentes tunc primum oram dextram Adriatici ſinus occupant, fruſtra ſocero, filioque Mauritij Imp. reſiſtētibus. Hinc deinceps, quicquid prius Iſtria & Dalmatia dicebatur, Slauoniæ nomen obtinuit. *Blondus lib. 8. de incl. Imp. Cromerus.*		
Illyria tota à Slauis ſub Phoca ſubigitur. *Ibi Blond. lib. 9.*		
Deſiderius quidam Burdegalenſis cuculla & tunica ex pilis caprarum amictus, Chriſtum ſe ſimulans arte magica miracula quædam edere conatur. *Turon. lib. 9. cap. 6.*	595	CONCIL. *Romanum 1. & 2. Greg li. 1. epiſt. 49. & lib. 4. epiſt 88 in quo & Ibæ epiſt. damnata eſt.*
Quidam enim Gallus Biturigenſis nomine Epiſteus, poſtquam aliquos ægrotos ſanaſſet, prædicat ſe eſſe Chriſtum, & pro Chriſto adorandum		

Anni mūdi. randum. *Greg. Turo lib.10.cap.25. Sigeb. Guill. Nang.*

4683 Gregorius Turonenſis 19. epiſcopus, patria Aruernus hiſtoriā Francorum libris 10. mandat ab ipſorum origine ad annum D. 600. i. vſque ad ſua tempora.

CONCIL. Lateranenſe.

Cùm Auguſtinus iuxta Doroceſtriam prædicaret, gentes illius loci caudas Rariarum veſtibus illius appendebant: Hinc ipſi & eorum poſteri caudas ſicut pecudes referuntur habuiſſe. *Guill Nang.*

Sic in Oceani extremis oris eſſe inſulas Satyridas nomine, in quibus viderint nautæ tempeſtate delati, incolas ruffos & caudas haud multo equinis minores infra clunes habentes, Pauſanias docet lib. 1. de regio. Græc. pag. 89.

Angli à Saxonibus oppreſſi, quòd Auguſtini prædicationem & conſilium repudiauerint de obedientia Romanæ eccleſiæ præſtanda. *Beda lib. 2. hiſt gentis ſuæ cap. 2.*

Echelbertus Anglorū rex ab Hengiſto quartus protenſo à mari Gallico vſque ad Humbrum imperio, Chriſtum Auguſtino prædicante ſuſcepit. *Sigeb. Beda.*

Tunica Domini inuenta in ciuitate Zaphat. *Sigeb. Ab. Vſperg. Naucler. Annoni lib. 3. c 78.*

Frontinianiſtæ, Monophyſitæ, Agnoetæ, hæretici. *Greg lib. 8 epiſt. epiſt. 35.36. & 42. lib 11 epiſt. 55. Niceph. 18 cap. 45.46. 49.*

Donatiſtæ repullulant in Aphrica. *Greg lib. 3. cap. 35.*

In

In Illyria multi contra epiſcopos motus. *Greg lib 1. indict 9. epiſt 41.*

Anni Chriſti.

Gregorius multa inſtituit in Eccleſia, Antiphonas in Miſſa: Modum chori & Pſalmodias: Septem Litanias, item Rogationes ſeu ſupplicationes maiores (quæ longè ante erant in vſu apud Græcos, teſte Baſilio *epiſt.63.*) in feſto S. Marci ordinauit. *Ipſe lib.11. epiſt.2. Diac. de geſt. Long. lib.3. cap.11. Turon lib.10. cap.2.* Gelaſianum codicem de Miſſarum ſolennitatibus recognouit, librum Sacramētorum & Antiphonarum à ſe ordinatū emiſit. *Berno. li de Miſſa.* Quatuor dies initio Quadrageſimę præmiſit: nouies Kyrie eleiſon: Alleluia & Offertorium dicere iuſſit: ſtatis diebus eccleſias frequentanti, delictorum pœnas canonicas condonauit: præpoſuit horis canonicis verſum, Deus in adiutorium, &c. tres petitiones, Dieſque noſtros in tua pace, &c. canoni Miſſæ (cuius auctorem fuiſſe Scholaſticum, meminit epiſt. 63. lib. 7. quo loco precem eum nominat, at etiam canonem lib.11. epiſt. 56. ad Vitalem) adiecit: Stationes Romæ, & Scholas muſicæ: adorationem crucis nudis pedibus feria ſexta in paſſione, Pſalmos pœnitentiales & multa alia ordinauit atque inſtituit. *Ipſe prolixè epiſt. 63. lib.7. indict.2. & lib.4. epiſt. 88. lib 9 epiſt. 9. & 45. & alijs locis, Anto titu.12. ca.3. Plati. lib. Concil. & in Decretis.*. Errant, qui putant nomen Miſſæ tunc excogitatum, cùm reperiatur apud Ambroſium (vt cæteros taceam)

590

ANNVS Domini DC. quo Phocas adijt imperium, & iuxta quoſdam infælix Mahometes naſcitur, & Ricaredus primus rex Hiſpaniæ Catholicus obijt.

604

SEXTO ſæculo cōtinuata eſt doctrina. De clauibus Eccleſiæ. *Orientales epiſc. ad Papam Symmachū Gildas in Caſtigatione ordinis Eccleſ. Greg. Mag. ho.* 26 *.in Euangelia.* Veritas Eucharistiæ: Tranſſubſtantiatio; ſacrificium: *Maxentius Dial. 2. Andreas Hieroſ. Caßiod in Pſ. 64. Greg. ho. 14. 22. in Euangelia., & in Pſal. pœnitent.*

Liberi arbitrij & gratiæ concordia. *Olymp. in Eccleſi. 12. Euodius in epiſt. ad Conſtantinū. Greg. Mag. lib. 35 c. 21. in Iob. & lib. 1. in Ezechiel. ho. 9.* Secundā iuſtificationem requirere opera. *Olymp in 7. Eccl. Caßiod. in Pſ. 6. Greg in Eze. l. 2. ho. 2. Iuſtificationes Dei (ait) dicimus præcepta diuina, quæ nos iuſtos faciunt, ſi impleantur.* Bona opera ad ſalutem requiri. *Greg. in 1. c. 1. Reg. In Eze. lib. 1. ho. 3. 9 & lib. 2. hom. 16. 19. & in Euangelia ho. 12. 22 & 29. Iuſtus in cantica.* Sanctorum interceſſio, præſidia, merita. *Fortunatus de Baſilicis DD. Georgij, Martini, &c. Greg. lib. 12. indict 7. epiſt. 17. & 22. lib. 11. indict. 6. epiſt. 8. et 44. lib. 2 in 2. cap. 1. Reg. in Euang. ho. 32. li. 7. indict. 2.*

Anni mūdi.

taceam) Miſſam facere. *lib. 5. ep.* 33. & apud Auguſti. ter *ſer. de*
4678 *temp.* 51. 91. & 237. (quos ſermones eſſe Auguſtini, etiam docet Petr. Martyr Vermilius in cap. 1. Iudic.) Hieron. Prouerb. 11. vt prætercam Ruffinum, Victorem Vticenſem & reliquos B. Greg. ſuperiores.

Orationem Dominicam in Miſſa dici inſtituit. *hiſtor.* At qui Hiero. lib. 3. contra Pelag. Chriſtum docuiſſe ait Apoſtolos eam in hoc ſacrificio dicere. Gregorius ergo illam duntaxat loco mouit; iubens recitari poſt conſecrationem. *lib. 7. epiſt. 63.*

Romę monaſterium in domo ſua conſtruxit, ſex verò in Sicilia. *Sigeb Turo. lib 10 c. 1.*

Ligures, Venetos, Iberos, aliosque à Schiſmate ad vnitatem Eccleſiæ reuocauit, Barbaricinos, Sardos, & Campaniæ ruſticos à Paganiſmo; Donatiſtarum hæreſim ab Africa extirpauit. Manichæos in Sicilia, Arianos in Hiſpania; Agnoëtas in Alexandria ſcriptis & legationibus ab Eccleſię corpore ſemouit. Galliam deniq; noſtram à Neophytorum hæreſi, & Simoniaca liberauit. Multum quoque in Sardinia & Gallia laborauit de Paganiſmo & Iudaiſmo ibidem abolendis. Angliam per Auguſti-
4692 num monaſterij præpoſitum
totam

totam conuertit. Adeò beneficus in pauperes; vt poſt mortẽ eius, ingruente fame, æmuli prodigum & dilapidatorem omnis Theſauri eccleſiæ dixerint, & parũ abfuerit, quin libros eius omnes cõbuſſerint. *Ioan. Diac. libris 4 de ipſius vita.*

Vigilio Arelatenſi Pallium largitur, & poteſtatem in Eccleſias Gallicanas, *ipſe ep.51. lib.* 4. Sequẽtibus Epiſtolis ad Brunichildam & Francorum reges ſuam, Apoſtolicæque ſedis in ipſos, ipſorum regnum, Vniuerſam Francorum Eccleſiam authoritatem poteſtatemq́; oſtendit.

Ad reprimendam Ioannis & Cyriaci Conſtant. inſolentiam ſe primus ſeruum ſeruorum Dei vocauit & inſcripſit: *Ioan. Diaco. cap.1 lib. 2. vitæ ipſius.* Euſebius tamen Emiſſenus ducentis quinquaginta annis prius, Homilia in dominicam 21. poſt Pentecoſtem, Romanus (inquit) epiſcopus epiſcoporum omnium maximus ſeruum Seruorum Dei in ſuis epiſtolis ſe eſſe ſcribit.

Ricaredo poſt cõuerſionem ſuam munera ad ſedem Apoſtolicam mittenti gratias agit epiſtola accurata; & remittit Clauem ferream è catena D. Petri, in qua lignum Dominicæ crucis, & capilli Ioannis Baptiſtæ

Anni Chriſti.

epiſt. 53. 94. 126. Euodius ad Fauſtum. Pœnitentia & eius partes. *Greg. lib.6. in 15. c. 1. Reg. Non ſolũ confitenda ſunt peccata, ſed et tam pœnitentiæ auſteritate* delenda. *Et poſt, Tria quippe in vnoquoque veraciter pœnitente conſiderãda ſunt, mentis conuerſio, oris cõfeſſio, & peccati vindicta. Et in Ezech. lib. 2. ho. 16. & in Pſal. pænit. & lib. 3 in 7. c.* 1. Reg. & lib. 4. in c. 10. & lib. 6. in 15. c. *Caſsiod. in Pſal.* 4. Preces pro mortuis; Purgatorium. *Boetius li. 4. conſ. proſa 4 Greg. lib. 4. dial c. 39 lib. 2. in c. 2. 1. Reg. in 1. & 3 Pſalmos pænit. citato D. Auguſtino Cætera ijdem & cæteri huius ſæculi ſcriptores abundè probant, vt contra ſe teſtantur Centuriatores Cent. 6 c. 2. de loco Eccleſiæ col. 20 & ſequen. ſparſim. c. 3 de perſecutione & tranquillitate eccleſiæ ſparſim col. 42 & ſequent c. toto. 4. de doctrina, maximè col. 277 c. 5 de hæreſibus col 288 ſparſim; prout eas amplectuntur. per totum cap.* [illegible] *De Ceremonijs & ritibus eccleſiarum col. 525. & ſeqq. per totum cap. 7. de Politia & Gubernatione Eccleſiæ. col 587. c 9 de Synodis ſparſim 459. &*

ſeqq. toto ferè capite 10. de epiſcopis & doctoribus, col. 633. & ſeqq. cap. 13. de Martyrib. ſparſim col. 785. cap. 14. de Miraculis col. 789. ſparſim. Quin etiam eorum errores multi ab ijs refelluntur, qui ex profeſſo Xendiæ, Eutychianis, Agnoetis, Monothelitis, præter ſuperiorum ætatum hæreſes, reſtiterunt. Adde totius huius curriculi Synodos.

Anni mũdi

ptiſtæ recludebantur, & Palliũ pro Leandro Hiſpalenſi.

Lotharius Brunichildã inimicam ſuam alligatã Caudæ equi indomiti dilacerat. Iure ne an iniuria, rectè dubitatur. Nam laudis multa habet teſtimonia apud D. Gregoriũ & hiſtoricos. Illud conſtat, illam ei fuiſſe ab infidis proceribus proditam.

Clotoſinda Childeberti Mediomatricum regis filia Ricaredo nubit, & pax inter vtrumque populum coit. *Paul. Aemylius.*

In noſtra Gallia multi Idolis adhuc immolabant, arbores colebant, de animaliũ capitibus ſacrificia exhibebant. *Greg. lib 7. Reg. epiſt. 5.*

Anaſtaſius Synaita Antiochenus Patriarc. Monophyſicos & Acephalos libris impugnat. *Niceph. lib. 18.* Anaſtaſius ſucceſſor eam contrà hæreſim in Oriente propagauit, ſicque inualuerunt Monothelitæ in Orientalibus Eccleſijs paſſim, donec per Saracenos omnis Chriſti religio radicitus oppreſſa eſt, ab Eutyche anno fermè 180. *Diac. lib. 18. rer. Rom. Sabell. Enn. 8. lib. 6.*

Nicephorus Cartophylax, Olympiodorus, Andræas Hieroſolymitanus doctores in eccleſia inſignes.

Item Iſychius Hieroſ. epiſcopus, ad quem Greg. ſcripſit lib. 9. epiſt. 40. indict. 4.

Viuebat adhuc Venantius, Honorius, Fortunatus Pictauienſis epiſc. Nam 11. libros carminum Gregorio Magno dedicauit, è quibus Eccleſia hymnos multos canit.

m POſt Gregorium Niceph. *lib.* 18. *cap.* 56. nominat Innocentium Roma. Pontificem.	*Anni Chriſti.*	SEPTIMVM SAECVLVM.
		67
Sabinianus D. Gregorio inuidit, & eius res perſecutus eſt. Nihil dignum memoria geſſit.	604	m Sabinianus (Sabin⁹ Palmerio) Bledenſis. an. 1. menſ. 5. dies 9.
Niſi quòd Campanas & Tintinnabula inuenit. *Polyd. lib* 6. *cap.* 12. *de inuent.*	607	Vacat ſedes menſ. 11. dies 26.
Iohannes Eleemoſynarius Alex. Patriarcha paulò pòſt floret, pietate & doctrina. *Metaphr.*		*Patriarchis.*
Seuerus ſcribit cōtra Vincentium Cæſarauguſt. Arianum.		*Alexandriæ Eulogio.*
Slaui è Ruſſia prodeuntes tūc primum ſub Phoca oram Adriatici ſinus occuparunt, & ita habitationem in ea continuarunt, vt quicquid prius Iſtria vel Dalmatia dicebatur, ad tempora vſque noſtra Slauonica dicatur. *Blond. lib.* 8. *&* 9. *decli.* ad extremum Græcam linguam penitus corruperunt. *Cromer. lib.* 1. *Polo.*		*Antiochiæ Anaſtaſio ſecundo.* *Hieroſolymis Iſauro ſiue Iſichio.* *Conſtātinopoli Cyriaco.*
Simplicius philoſ. peripateticus, qui Philoponum paſſim reprehendit: etiam ſi Suidas paulò ante ſub Iuſtiniano collocet. *In Damaſcio.*		*Principibus.* *Phoca Imp.* *Cozroe Perſarum.* *Agilulpho Italiæ.* *Lothario ſiue Clotario* 2. *Franc. reg.* *Viterico Hiſpaniæ.*
Victericus Hiſpa. rex; qui hæreſim Arianam reuocare conatus eſt, inter epulas coniuratione ſuorum occiditur. *Iſido.* Nihil in vita præclarum geſſit; niſi quòd Seguntiam per Duces ſuos Romanis ademit. Corpus eius viliter elatum, vilius eſt ſepultum. *Idem.*		
Licinianus multa ſcribit. *Iſidor. Trithem.*		
Euagrius Scholaſticus, ſiue protonotarius Antiocheni Epiſcopi ab anno		

68	*Anni mūdi.*	anno Chriſti 435. vſque ad annum 595. hiſtoriā orditur, vbi deſinit Tripartita hiſtoria.
n S. Bonifacius 3. Romanus. menſ. 9. Vacat ſedes menſ. 1. dies 6.	4695 4696	n Contentio inter Conſtantinopolitanum Patriarcham & Rom. Pōtificem de primatu ſedis. Pronūciante autem ex veteribus concilijs & patribus Phoca Imp. Romanā eccleſiā caput omnium eccleſiarum eſſe iterum decernitur. *Plati. Ab. Vſperg. Volat. Blond. lib. 9. dec. 1.*
Patriarchis. *Alexandriæ Theodoſio ſiue Theodoro an. 5.* *Antiochiæ Anaſtaſio ſecundo.* *Hieroſolymis Iſaacio ſiue Iſicio.* *Conſtātinopoli Thoma an. 2.* *Principibus.* *Eiſdem Impp. & regnant.*		Poſt D. Gregorium Centuriatores & alij hæretici ſomniant Romanum pontificem potentiæ & opum incrementa cepiſſe. Adeò ſunt antiquitatis ignari, vt neſciant iam multo ante fuiſſe ampliſſimum illius ſedis patrimonium iuxta promiſſionem apud Ezechielem factam c. 48. & fortaſſe amplius & ditius quàm hodie ſit. Nam vt rectè annotat Nicolaus Clemangis libello de corrupto eccleſiæ ſtatu cap. 4. Petri patrimonium pontificum ignauia ſatis iam attenuatū eſt. Fidem facit Gregorius ipſe in epiſtolis, è quibus hîc libuit aliquo labore & diligentia vetus ſedis Apoſtolicæ patrimonium oſtendere, vt iſtos ſuæ vanitatis pudeat & maiore tabeſcant inuidia.
		Patrimonium Petri in Africa. *Epiſt. 73. primi libri.* Vnde epiſt 59. Gennadio Patritio & exarcho Africę imperat, vt hoc, illud faciat.
		Patrimonium in Neapoli. *Lib. 5. epiſt 11.*
		Campania de ditione eiuſdem. *Lib. 2. epiſt. 40.*

Patrimonium in Dalmatia. *Ibid. epiſt* 41.44.61.

Patrimonium in Gallijs. *Lib.* 5. *epiſt.*10 *ad Candidum & epiſt.* 52. & 55. Hinc in Gallijs multos habuiſſe reditus, *lib* 1 *epiſt.* 72. quos lib. 5. epiſt. 5. ad Brunichildam Francorum reginam patrimoniali nomine intelligit, cuius rectorem Candidum ei commendat. Sic ſequen. epiſtola 6. ad Childebertum regem Francorum.

Res S. Petri in Gallia *Ibid. epiſt.* 55.

Patrimonium Siciliæ. *lib.* 1. *epiſt.* 2. *& epiſt.* 68. & 70. vbi multæ inſulæ de iure eccleſiæ. Hinc in Siciliam epiſt. 3. Petrum ſubdiaconum tranſmittit pro regendo eccleſiæ (inquit) patrimonio. Et lib. 2. epiſt. 76. imperat Libertino præfecto Siciliç, vt Naſam Iudæum corporaliter puniat. Et Diaco. lib. 21. rerum Roman. Sicilia tria talenta & dimidium auri eccleſiæ Romanæ pendebat.

Per Italiam eccleſiæ Rom. multi prouentus, è quibus vult aliquid deputari Nolanarum mulierum ſumptibus. *lib* 1. *epiſt.* 23. ac Romam pontificij fuiſſe iuris lib. 5. epiſt. 12. declarat, quando Montanum & Thomam (inquit) liberos ex hac die & ciues Romanos efficimus.

Sardinia de iure Eccleſiæ *lib.* 1 *epiſt.* 60. Hinc cauſas Catellæ in Sardinia cognoſci vetat, &c. quod repetit epiſt. 62.

De alijs bonis Papatus lege lib. 6. epiſt. 23 &c. item quç ſupra de Conſtantini Donatione retulimus.

Maximus

Anni Chriſti.

607 CONCIL. *Romanum. Epiſ.* 72. *presbyt.* 30. *de electione Romani Pontif. Plati.* ... *c nullus, diſt.* 7.

Anni mūdi

Maximus Cæſarauguſtanus, qui ſcripſit de rebus geſtis Gotthorum in Hiſpanijs. *Iſido*

In Sueuia Gallus & Columbanus propter Theodoricum & Brunnichildam exulantes Eccleſias plantant. *Auentinus lib*.3.

Iudæi Antiochiæ ſeditionem excitant, & ſęuiunt in Anaſtaſium loci epiſcopum. *Diac lib*.18 *Rom*.

Coſroe 2. Perſarum rex fœdera rumpens cum Romanis perniciosum illud orbi claſſicum canit, ſub Phoca quo Syria, Palæſtina, Phœnicia, Armenia, Cappadocia, Paphlagoñia, & plurimæ aliæ regiones ab imperio auulſæ ſunt. Ex altera parte Auares per Europam omnia vaſtarunt. *Niceph.lib*.18.*c* 41.

Agilulphus ſiue Giſulphus long. rex. ſtudio præpoſtero pacis, in ſuo regno tum Arianis tum Orthodoxis Eccleſias concedebat. At Deus vindex extitit per Caianum Auarum ducem, qui ipſum delet cum exercitu, regnum diripit, pueros & puellas vendit, vxorem eius ſtupratam palo affigit, &c. *Diac.lib* 4. *c*.12. *Sabel. Ennead* 8. *lib*.6.

Hunni & Auares, qui & Bauari, Thraciam vaſtant. *Sigeb.* Slaui omnem prouinciam Dalmatiæ & Illyrici adiacētem mari Adriatico ſubigunt. *Blond. lib*. 9. tentare cœperant ſub D. Gregorio, hinc ipſe epiſtola ad Epiſcopos Iſtriæ. Equidem de Slauorum gente, quæ vobis imminet, & affligor vehementer & turbor.

o Hic Pantheon. i. templum omnium deorum, Romæ à M. Agrippa ædificatum, ab Imper. Phoca impetratum, vertit in eccleſiam S. Mariæ & omnium Martyrum, ibique ad calend. Nouembris inſtituit ſolemnitatem omniũ Martyrum. *Annoni. lib. 4. cap.* 4. quæ poſtea ſub Gregor. 4. dicata eſt omnibus Sanctis. *Sigeb.* tamen Romani hoc etiam nomine eam celebrant ex inſtituto huius Bonifacij. *Sigeb.* ac ceſſarunt dæmones in eo loco percutere Chriſtianos. *Præmonſt.*

Heduinum Anglię regem cohortatur ad fidem, refutans opinionem gentis de Idolis. *Beda.*

Propriam domum in monaſterium vertit, & paterna prædia ei addixit. *Sabell Ennead.* 8 *lib.* 6.

Hieruſalem capit Cozroe Perſarum Rex: Lignum Crucis dominicæ ex Caluaria in Perſidem tranſtulit, illudque in throno ſtatuit aureo, & gēmis fabrefacto, cuius extrema ſuperficies in ſimilitudinem cœli circũagatur. *Sabel li.* 6. *Ennead* 8. *Blōd li* 9. *dec.* 1. *Sigeb in Chro.* Paſſim Chriſtianos afflixit, & expugnata Hieroſolyma 90000. Iudęis trucidãda committit, & Patriarcham Zachariam & numeroſam ciuium multitudinem ſecum adducit. *Diac. lib.* 18 *rerũ Rom Zon. to.* 3. quos tandem à Syroe Cozroes ſuperati & miſerè interfecti filio Heraclius recepit. *Ibid.*

Seuerus quiſpiã & Iohannes Gerundenſis epiſcopus Arianos ſcriptis oppugnant.

Trithei-

Anni Chriſti.

608

615

69

o S. Bonifacius 4. Valerieſis, Marſus, an. 6. menſ. 8. dies 13.

Vacat menſ. 7. dies 15.

Principibus.

Alexandriæ Theodoſio ſiue Theodoro, deinde Ioanne quinto Eleemoſynario an. 10.

Antiochiæ Anaſtaſio 2. *deinde Gregorio* 2. *an.* 22.

Hieroſolymis Iſaacio ſiue Iſicio, deinde Zacharia an. 20.

Conſtãtinopoli Thoma, deinde Sergio Monothelita an. 23.

Principibus.

Eiſdem Impp. vſq. ad Heraclium hæret. Monothelitam Imp. & regnant. Viterico Hiſpaniæ, deinde Gũdimaro an. 2. *Siſebuto rege Chriſtianiſſimo an.* 8. *menſ.* 6.

	Anni mūdi.	
		Tritheitæ & Tetraditæ è Seueri naſcuntur ſecta. *Niceph lib. 18. c. 45.* item Contobarditæ, Theodoſiani, Agnoetę, Acephali, Angelitę & Cononitæ. *Ibid. c. 50.*
CONCIL. Romanum. Beda lib. 2. hiſt. cap. 4.		Gundemarus Hiſp. rex vno prælio Vaſcones, altero Romanos deuiuicit. Plurimas ſtatuit Leges in fauorem eccleſiarum. *Ritius. Tarapha.*
Lucenſe. Tom. 2. Conc. Bracarenſe.		Siſebutus Hiſp. rex trans fretum Gaditanum plures gentes regno ſuo adiecit. Item Vaſconiam & omnes Hiſpaniæ ciuitates, quæ ad Romanos defecerant. Iudęos metu ſuppliciorum ad Chriſtum compulit. *Diſt. 42. de Iudæis.*
		Ab eius tempore Romani in Hiſpania imperare deſierunt. *Plat.*
		Phocas libidini deditus cùm ſineret imperium à Perſis, Hunnis & eorum rege Cagano vaſtari, ab Heracliano Africæ præſide & Photio, cuius vxorem rapuerat, comprehenſus ad exercitum adducitur, vbi ei milites brachia, pedes, denique exectis pudendis caput præſciderunt.
70 p S. Deus dedit, ſiue Theodat. ſiue Dorotheus Romanus, an. 3. menſ. 3. dies 20.	4703	p Epiſtolam dedit ad Gordianum epiſc. Hiſpaniæ contra eos, qui Paſchali die ſuos filios è ſancto Lauachro ſuſciperent. 1. *to. Concil.* fuit eximia ſanctitate.
Vacat menſ. 1. dies 16	4706	Iſidorus Iunior Hiſpalenſis Epiſcopus, Leandri ſucceſſor & frater, Greg. magni diſcipulus. *Sigeb.* Fulgentius Aſtigitanus Leandri frater, S. Columbanus Abbas, S. Lupus Senonenſis Epiſcopus. *Sabell. Ennead. 8. lib. 6. Sigeb. in Chron. Plati.*
Patriarchis. *Alexandriæ Ioanne 5. Eleemoſynario.*		

 Iſido-

Iſidorus Hiſpal. præter multos alios libros, hortatu 80. epiſcoporum primus epiſtolarum pontificum Apoſtolicorum Clementis, Anacleti, Euariſti & cæterorum vſque ad Syl-ueſtrum decreta ſtudioſè collegit. *Ipſe in prologo.*

Cuius ſtudium poſtea ſunt imitati Burgardus Epiſcopus Vuormacienſis, deinde Anſelmus Lucenſis. Mox Iuo Carnotenſis. Deniq; Gratianus.

Errant ergo Centuriatores, qui epiſtolas decretales Pontificum à nullo fide digno auctore citari ante Caroli Magni ætatem garriunt.

Hiſtoriam Gotthorum ab exordio Athanarici regis per 250. annos vſque ad quintum Suintillæ.i. à Chriſti anno 369. vſque ad 626. condidit. Eccleſiam Hiſpalenſem 40. fermè annos rexit. *Alphonſ.* Collegium erexit Hiſpali, è quo multi inſignes & docti exorti ſunt. *Vaſæus.*

Ioannes Gerundenſis epiſ. Græcè & Latinè doctus. *Plati.* Secundus, qui ſeruus Dei à ſanctitate dictus eſt, ſcribit libellum de Longobard. geſtis, moritur, quo tēpore Slaui Iſtriam deprędātur. *Diac. lib 4. c. 8 & 14.*

Aidanus Scotus apud Bedam.

Lignū crucis Domini victo Coſroe per Heraclium à Perſis receptū eſt. *Plati. Blond. lib 9 dec. 1.*

Cozroem deinde & filium minorē natu Mardaſſam, quē Cozroes ſucceſſorē regni conſtituerat, captos Siroes maior natu interficit. Regnū adeptus

Anni Chriſti.

Antiochiæ Gregorio ſecundo.
Hieroſolymis Zacharia.
Conſtātinopoli Sergio Monothelita.

Principibus.

Heraclio Imp. an. 29.
Cozroe 2. deinde Siroe Perſarum.
Agilulpho Ital. R.
Lothario Franc.
Siſebuto Hiſpaniæ.

616 *CONCIL. Antiſiodorenſe lib. Conc. Matiſconenſe. In vita Euſtaſij, 3. to ope. Bedæ.*
Francicum, Vincent. lib. 23 c. 102.
Hiſpalenſe 2. præſide S. Iſidoro contra Acephalos, qui duarum in Chriſto naturarū proprietatem negabant. Ioan. Magnus in hiſt. Gotth. lib. 16. cap. 19.

Anni mũdi.

adeptus, pacem cum Heraclio facit redditis captiuis & cruce. Hinc feſtum Exaltationis inſtitutum eſt.

S. Rupertus ſiue Robertus primò Vuormatienſis, poſtea Ratisbonenſis Epiſcopus, Theodonem ducem Bauariæ ad Chriſti fidem perduxit. Alij id referunt ad an. 537. vt antea.

Lupus à Lothario in exilium relegatus, in Auſtria ducem Boſonem Landegeſilum Paganum cum exercitu ſuo baptizat. *Vincen li.* 23. *c.* 9.

Brunichildis Franc. regina poſt 10. reges morti traditos, & infinitam vulgi multitudinem, in bello cõtra Lotharium capta, quater fuſtibus cæſa, deinde pedibus & brachijs alligata equi ferocientis caudæ diſcerpitur ex omnium ſtatuum ſententia. an. 618. *Sigeb. Trithem. Gagui. Auentinus*, de quo ſupra in D. Gregorio.

Ailfredus Angliæ rex Northumbranis imperans Britones ſimul & Scotos perdomuit.

Cozroe Perſarum rex victus ab Heraclio, omnes eccleſias Chriſtianorum in Perſide ſpoliauit, eiſque Neſtorianam hæreſim obtruſit, tantum vt Heraclio ægrè faceret. (Vnde ad hunc vſque diem Chriſtiani Perſidis, Aſſyriæ & vicinarũ regionum Neſtoriani appellantur, quorum Patriarcha ſedet Mozal ſiue Seleuciæ Parthorum) *Diac. lib.* 18 *rerum Rom.* Coſroe autem ſublato Perſæ vltro ad veram ſententiam, fidem & confeſſionem redierunt. *Bonfin. dec.* 1. *lib.* 8.

Quin & perſecutus eſt Coſroes Chriſti confeſſores immani crudelitate in Aegypto, Lybia, Alexandria, Carthagine. *Henric. Erphord. c* 55

Coſroe ab Heraclio cum filio maiori interfecto, paruulus Chroſrois filius Syroë in Perſide relictus baptiſatus eſt, & ab Heraclio regno præfectus. *Annon. de rebus Franc lib. 4. c.* 21. *& Paul. Diac.* Quàm crudeliter fuerit occiſus, lege apud Diac. lib. 18. Rom. & Rhegin. lib. 1. Chron.

q Primus Pontificum iuſſit aras & Eccleſias eſſe Aſyla reis. *Plati. Sige.* Illud Honorius & Theodoſius antea ſanxerãt. *li. 2. Co. De his qui ad Eccleſ. confug.* Hodie in Gallia non obſeruatur.

Iacobitarum, Georgiorum, Theopaſchitarum, & Armeniorum hęreſes, quæ etiam nunc perdurant in Oriente. *Niceph lib. 18 cap. 52. & 53.* Saltem nomen populis remanſit. erant autem hi omnes Monophyſitæ, & omnes Sanctos patres reijciebant. *Niceph. lib. 18. cap. 52.* licet alij alijs craſſius eandem hęreſim tuerentur.

Iacobitæ porrò non à Iacobo Apoſtolo, vt craſſi Centuriatores tradiderunt, ſed à Iacobo Syro nominati ſunt, de quo multa *Niceph.*

Arabes & Mahometani ab Hegira, cuius fuit initium anno Domini 621. quo homo perditionis Mahometes iura & leges dare cœpit, annos ſuos numerant. *Alphonſus.* Nã errant & Afri, qui eius principium faciũt anno Chriſti 591. vel 592. quo Maho-

Anni Chriſti.

71

618 q *S.* Bonifacius 5. Neapolitanus, an. 5. dies 20.

623 Vacat ſedes dies 13.

Patriarchis.

Alexandriæ Ioanne 5. Eleemoſynario, deinde Georgio an. 10.

Antiochiæ Gregor. ſecundo.

Hieroſolymis Zacharia.

Conſtãtinopoli Sergio Monothelita.

Principibus.

Heraclio Imp.

Hormiſda vltimo Perſarum Rege.

Adalualdo Ital. R.

Lothario Franc. R.

Mahomete primo Saracenorum Rege an. 11.

Siſebuto Hiſp. Mox Ricaredo 2. an. 1.

Suinilla an. 8.

Anni mūdi.

Mahometem natum putant : & qui anno 623. quo Mahometes primam expeditionem (quod ſonat vox Hegiræ)ſuſcepit pro religione. Eius regni annum primum orditur Iſidorus Pacenſis ab anno Chriſti 617.ex hiſtorijs Arabum.quod & nos in regnum illius impij imperij ſucceſſione recenſenda ſequimur.

Mahometes decennium regnauit in Arabia. Hinc Saracenorum nomen & origo. 22.duobus prælijs cōflixit contra Perſas, Græcos, Aegyptios & in omnibus fere vicit. Moritur an.17. Heraclij,cui in regno Arabum ſuccedit Abubacar an. 3. deinde Homar, qui Perſicum imperiū è ſtirpe Cozroæ rapuit.

Hegiram non expeditionem ſed fugam Ioa Leo Arabs interpretatur, in Africæ deſcript. quam ab anno Chriſti 592.orditur. Vnde & annus Chriſti 1592.Mahometis Hegirę erit milleſimus Haud ſcio, num corruptè Hegira ſit potius Aſtrologorū Aera. Nam Aſtrologiæ dediti multa ab illis ſumpſerūt & corruperūt.

Siſebutus rex Hiſp. Iudæos coëgit Chriſtum agnoſcere ad 90. millia aut ſuo regno excedere, regni ſui 4. & Heraclij quinto. *Iſid. In Etymolog. Ado.* Quod poſtea dicitur æmulatus Dagobertus Franc. *Vaſæus & Paul. Aemil.*

Ioannes Cæſarauguſtanus ſcribit de Eccleſiaſticis officijs & ſolennitate Paſchæ inquirenda. *Alphonſ.*

Sub an.624.Suintilla Ricaredi primi fil.primus Monarchiam Hiſpa-

niæ cõſequitur, Romanis in totum pulſis. *Iſidorus. Volatera.*

Ex hoc apparet non neceſſario filios Patribus ſucceſſiſſe, ſed eos qui à magnatib⁹ & populo electi eſſent. Quæ in 5. conc. Toletano anathemate puniuntur, qui aliter ad regnum perueniſſent.

In hunc cenſuram exercuerunt epiſcopi Hiſpani, in 4. Tolet. Nam eum excommunicant & ſua ditione & poſſeſſionibus priuant.

Seuerus Barcinonenſis vnus è 70. epiſcopis, qui leges Gotthicas in Hiſpania condiderunt, martyrio vitã finijt. *Vaſæus.*

r Hortatur ad fidem Anglos gentiles, & Idola oſtendit non eſſe Deos. *Beda lib.* 2. *cap.* 17.

Eius tempore Mahometes falſa doctrina & aperta vi Chriſti cultores turbauit.

Eduinus rex Northumbranorum Anglorum, à Paulino epiſcopo baptiſatur. Eius hortatu Erpualdus rex Anglorum Cantuariorum Orientem verſus, qui cum patre ſuo Rodoaldo à fide Chriſtiana defecerat, denuo relicta Idololatria, vnà cũ gẽte ſua Chriſti fidem ſuſcipit. *Guil. Nangiac. Sigebertus.* ann. 627. poſt aduentum verò Anglorum in Britanniam an. 180. *Beda hiſt. Eccl. li.* 2. *c.* 14.

Prædicauit & in prouincia meridianæ Humbræ Anglicis idem Paulinus eamque vſque ad mare cõuertit. *Ibid. cap* 16.

Occidentales quoq; Saxones prædicante Berino, quem Honorius Papa

Anni Chriſti.

72.

623. r S. Honorius I. Campanus, an. 12. menſ. 11. dies 17.

637. Vacat an. 1. menſ. 7. dies 13.

Patriarchis.

Alexandriæ Georgio, deinde Cyro Monothelita an 10.

Antiochiæ Gregorio 2. deinde Anaſtaſio 3. Iacobita an. 20.

Hieroſolymis Zacharia, deinde Sophronio an. 2. Modeſto an. 2. Sophronio iterum an. 2.

Cõſtantinopoli Sergio Monothelita, deinde Pyrrho Monothelita an. 11.

Principibus.
Eiſdem Imp.
Dagoberto an. 14. Franc. reg.
Mahomete Saracenorum deinde Abubacar de genere Maho, an. 3. Emer ſiue Omar an. 10.
Suintilla Hiſp. deinde Richimero an. 2. Siſenando an. 4.

Anni mūdi
4711.

Papa miſerat, cum rege Cynigildo conuertuntur. *Beda lib. 3. c. 7.*

Gandauos deſtructis aris Mercurij conuertunt Amandus, Aicharius Nouionenſis epiſcopus, & Landoaldus, Dagoberto rege diploma dante. *Iac. Meyer. in Chrōn. Flandriæ.*

Iudæos Dagobertus vel regno expulit, vel ad fidē adegit. *Annon. lib. 4. cap. 22.*

Atrebatenſem prouinciam Chilenus Scotus à Pharone epiſcopo Meldenſi miſſus doctrina & miraculis clarus ad Chriſtum perduxit ſub Heraclio *Auent. lib. 23 c. 17.*

Feſtum exaltationis S. Crucis Honorius inuexit in Occidentem. *Plati.* Nam à multis annis 14. die Septembr. celebrabatur Hieroſolymis. *Niceph. 8 c. 29. & 50.*

Aereas tegulas Romuleæ ædis in D. Petri tranſtulit.

Is eſt, quem de Hæreſi Monothelitarum accuſatum Adrianus Papa narrat. Vnde in 6. Syno. Conſtant. ipſius authoritas & teſtimonium à Monothelitis prætenditur, eius literas ad Sergium Conſtant. producētibus, & à Synodo damnatur act. 12. & 13. Sed aliud eſt Romanum pontif. in ſua perſona hæreticum, & ſi quid eſt deterius, eſſe poſſe vel etiā fuiſſe, aliud in fidei iudicio & promulgatione contra fidem definire. Hoc poſterius non poteſt. Nam ea eſt vis cathedræ, vt cogat bona & vera dicere, non bona facientes neque vera ſentientes: nec ſua docere ſed aliena permittat. *Auguſtin. libro 4.*

de doct

	Anni Chriſti.	
de doct. Chriſt. c. 27. & epiſt. 166. Deinde ei fortaſſe Monothelitæ, vt ſunt omnes hæretici impoſtores, literas illas ſuppoſuerāt, vt Iulio pontifici Eutychiani, auctore Leontio lib. de Sectis. Nam Honorius ab Heraclio obtinuit, vt Pyrrhus iſto veneno imbutus in Africā relegaretur. Vide Canum. *lib. 6. de locis Theolog. cap. vlt.* Paulinus primus Eboracenſis Archiepiſcopus. *Polydor. li 4. Angli. hiſtor* in quadā villa per 36. dies nihil quicquam egit, quā quod à ſummo mane vſque ad ſeram noctem confluentem ex omnibus viculis & locis plebem Chriſti verbo inſtrueret, ac inſtructam in proximo flumine Gleni baptizaret. *Beda lib. 2. cap. 14.* Cantabrigienſis Academia in Anglia inſtituitur. *Polyd. lib. 5.* Heraclius Iudæos omnes baptizari iuſſit aut exulare: idem in Hiſpania per Siſibodū ſiue Siſebutū Reg. in Gallia per Dagobertum Reg. fieri curauit. prædixerat enim Aſtrologus quidam à circumciſis vaſtatū iri imperium. *Blond. lib. 9. dec. 1. Aemil. lib. 1. Annoni. lib. 4. c. 22.*		*Toletanum 4. epiſc. 70. lib. Conc.*
Arabes duce Mahometo, non acceptis ſtipendijs ab Heraclij prefecto Damaſcum & Phœniciam occupāt, in Chriſtianos parere falſis dogmatibus recuſantes ſæuiunt, & aliquoties copias Heraclij profligantes, à Romano Imperio Phœniciam, Syriam, Meſopotamiam, & Aegyptum auellunt. Deinde etiam Perſas, ſtirpe regia funditus exciſa, ſibi ſubijciunt,	626.	*Aquilienſe Volater.*

Anni mūdi.

ciunt, & ad hunc vſque diem poſſident. Quotidie autem in his locis Chriſtiani, non aliter; quàm oues magno ſunt agmine mactati. *Diac. lib.* 18. *Simoneta lib.* 1. *epiſt.* 4.

Cyrus vltimus Alexandriæ Patriarcha, multum turbauit Eccleſias ſuo Monoth. errore, donec per Saracenos conceſſus fuit liber religionis vſus. Soluit quotannis 200000. denariorum ſummam pro Aegypti libertate, eamque ſic per triennium retinuit integram. Poſteà verò Heraclio conditionem detrectante tota Aegyptus in hoſtium manus deuenit. *Dia* 18. *Rom.*

Poſtremò Heraclius à Saracenis victus; 150. hominum millia amittit, vnde morbo & tædio paulò poſt moritur regni an. 30. Ac fuit poſtremus Imp. ab exercitu Rom. elect. Nam poſt eum Impp. filijs ſuis imperij dignitatem quaſi hæreditariā tradiderunt. *Francus in Chron.*

Aduerſus Saracenos ex portis Caſpijs eduxit copias, de gente ſæuiſſima, quam Alex. Magnus ob immanitatem ſui ſuper mare Caſpiū inclusiſſe dicitur. *Ottho. Phryſing. lib.* 5. *cap* 9.

Duxit fratris filiam Martinam, ex qua naſcitur Heracleonas, qui ſublato patre Conſtantino, cū matre biennio non toto imperium tenuit. Nam eos ſenatus cepit, matri linguam præſcidit, filio nares, vtrumq; in exilium in Cappadociā miſit, vbi in carcere mortui ſunt. Hæ pœnę ſecutæ ſunt inceſtum, parricidium

& Hæ-

Anni Chriſti.

& Hæreſim.

An. Chriſti 634 Heraclij 20. Saraceni duce Homare Mahometis nepote Perſidis Monarchiã Hormiſdę 2. eripuerunt, de Proſapia Artaxerſi, qui ante 413. eam eripuerat Artabano Parthorum Regi. Hinc Perſæ legem & imperium Saracenorũ ſuſcipiunt.

Hic Hormiſdas biennio ante Turcas è regione Iaxartea ad ſe tuendũ euocarat, perpetuò Aſiæ deindeque Europæ & Africæ infortunio.

637. *Seuerinus Papa in eccleſia Diui Petri pulcherrimum muſæum condidit. *Onuphrius.*

638. Clero viritim pecunias diſtribuit, Bonifacium quintum æmulatus. *Idem in vitis illorum.*

In Pauperes largus. *Idem.* ab Iſaacio Italiæ Hexarcho cõfirmatus eſt.

Dagobertus templum S. Dionyſij ſoli o argento texit, corporibus Sanctorum trium ibi collocatis & additis, &c. *Regino Naucler. 2. volum* multa alia Monaſteria & eccleſias fundat, etiam in Germania, quæ noſtris regibus ſemper erat vectigalis & obnoxia *Naucler. Franc Irenicus et Bruſchius de monaſterijs Germaniæ.* Ei Indicail Britonum dux fidem obſtrinxit. atque hinc deinceps Britannia Gallica Franciæ regibus paruit Slauos bello petit.

Vuindos, Sorabos (id eſt, Boemos) Slauoſque Idololatras vicit *Sigeb.* Saxones, quibus tributum 500. boum imponit *Trithem. de orig. Franc.*

Sub Dagoberto rege, ſæpè à Paganis,

73.

* Seuerinus Rom. an. 1. menſ. 2.

Vacat men 4. d. 29.

Patriarchis.

Alexandriæ Cyro Monothelita.

Antiochiæ Anaſtaſio 3. Iacobita.

Hieroſolymis Sophronio.

Conſtantinopoli Pyrrho Monothelita.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regni

Omare Saracenorum & Perſarum Miramolino an. 12

Hiſpaniæ Suintilla 2. an. 6.

Anni mūdi.

ganis, Saracenis, Gotthis & Vaſconibus irruptiones factæ ſunt in regnū Aquitaniæ. *In geſtis Metenſiū epiſc.*

Rotharis Longobardorum Rex Arianus in omnibus ferè Italiæ vrbibus duas eccleſias & duos diuerſos antiſtites conſtituit hæreticum & Catholicum, quæ quidem res toti Italiæ ferè exitiū attulit. Nā Ariani ſpiritu mendacij & cædium excitati non potuerunt à vi & ſeditionibus ſibi temperare, atque ita incautos noſtros partim trucidare, partim in inſulas fundere. Sic breui tempore quinque epiſcoporum ſedes ſunt inſulanis acquiſitę, Gradēſis, Heracliana, Torcellana, Metamanucenſis & Caprulana *Sab. li.6. Enn.8. Blō: lib.9.1.dec.*

Columbanus primus an.630. Alemannorum gentem ad fidem conuertit. Hinc Gallus eius diſcipulus, qui monaſteriū Sangallenſe in Heluetia inſtituit. *Bruſchius de monaſter.*

CONCIL. Toletaū 5. Iſidoro præſidente, epiſc. 21. Et ſextum epiſc. 52. ...o. Mag. lib. 16. c. 18.

S. Iſidorus inter quintum & ſextū conc. Toletanum moritur. *Vaſæus.* Inter polygraphos numeratur. Ex eius lucubrationibus decretorū maxima pars excepta eſt.

...racarenſe 2.

Hiſpaniarum reges, ne regiam ſedē conſcendant, priuſquam inter reliqua ſacramenta iurent, ſe nullū non Catholicum permiſſuros in ſuo regno degere. *In ſexto Toletan. c.3.*

Cyri Monothelitæ Alexandrini Patriarchæ anno 5. id eſt, an. Dom. 635. Alexandria & tota Aegyptus à Saracenis duce Haumare capta eſt. Is hæreſeon fructus eſſe ſolet.

Sequens

Sequenti, id eſt, 636. ab iiſdẽ Hieroſolyma, Damaſcus, & magna Syriæ pars Romanis erepta, & exinde Hieroſolymitanorum Patriarcharũ ſucceſſio obſcura. Greci quidem eos illic cõtinuare perpetuo conati ſunt; at hic finis 64. quoniam, qui Sophronio ſexageſimo quarto proximè ſucceſſerit, neſcitur; niſi quod an. 759. Theodorus nominatur, 787., Elias, 79). Ioannes, 802. Thomas, vſq; ad terrã Sanctã à Francis receptã 1100.

Poſt annos quatuordecim Alexandrina quoque ſucceſſio incomperta erit. Sic Antiochena poſt annos 131. vt ſuis locis annotabimus.

ſ Nonnulli hoc omiſſo nominant Bonifacium 4. Alij *vt Palme. in Chro.* vtrumque.

Hic autem omnes captiuos Dalmatas & Iſtrios à Saracenis redemit theſauro Eccleſiæ, *Blõd.* 10. *lib* 1. *Dec.* Ad Scotos ſcripſit, Pelagianam hæreſin, quæ ibi rurſus vires ſumebat, & errorem eorum de Paſchatis obſeruatione dãnans. *Bed. de Rat. temp.*

Tonantius Palentinus *Alphonſ.*

638. Antiochia & reliqua Syriæ pars à Saracenis occupata eſt Anaſtaſio tertio Iacobita Patriarchatum tenente. Audis iterum hæreſum fructus. Necdum tamen illic notari deſijt epiſcoporum ſucceſſio vſque ad an. 768.

t Liberalis in pauperes. Adhuc populi & Cleri electio fiebat rata, confirmatione Hexarcharũ Italiæ. *Onup*

Hic, id eſt, 650. finis Alexandrinorum Patriarcharũ. Nam quis poſt Petrum

Anni Chriſti.

74.

638. ſ Ioannes 4. Dalmata an. 1. menſ 9. dies 9.

649. Vacat ſedes menſ. 1. dies 13.

Patriarchis.

Alexandriæ Cyro Monothelita.

Antiochiæ Anaſtaſio 3. Iacobita.

Conſtantinopoli Pyrrho Monothelita.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regn.

CONCIL. Hieroſolymitanum. Zon. tom 3 Diac. 18. Rom.

Romanũ contra Monoth. Diac. Ibid.

75.

640. t S Theodorus 1. ſiue Theodoſius Grẹcus. an. 6.

646. menſ. 5. dies 18. Vacat ſedes menſ. 1. dies 22.

Patriarchis.

Alexandriæ Petro an. 10.

Antiochiæ Anaſtaſio 3. Iacobita.

Conſtantinopoli Pyrrho Monothelita, deinde Paulo 2. Monothelita an. 10

Principibus.

Heraclio, Conſtantino 3. eius fil. 4. menſibus, Heraclеona cum Martina matre an 2. & Cōſtante 2. Heraclij Nepote an. 27. (ſiue Conſtantino 4. ſiue Cōſtant. 2. Nā variè appellatur) ex ordine ſucceſſionis Impp.

Omare Saracenorum & Perſarum Miramolino, deinde Autumare ſiue Azoman ſiue Atoman an. 12.

Rhotari Ariano Ital. Reg. Dagoberto Franc. Reg.

Suintilla 2. Hiſpaniæ deinde Tulga. an. 2. Cindaſuindo an. 16.

Anni mūdi.

trum quinquageſimum epiſopum ſedem tenuerit, ob Saracenos, qui iam 15. annis tenebant totam Aegyptum, incompertum eſt. Eam enim ceperunt an 635.

Petrus, qui fuit à D. Marco quinquageſimus, pontificatum ſuſcepit an. 640. & ſedit vſque ad 650 Nominatur interim an. 743. Coſmas, & 786. Politianus.

Saraceni Cæſaream Palæſtinæ ſeptem annis obſeſſam cepere & in ea ſeptem millia Chriſtianorum trucidant. Perſas non longè anteà ab Heraclio deuictos prælio ſuperarunt, quos coëgerunt Mahometi Alcoranum recipere, & vocari Saracenos: Syriam denique totam ſibi ſubegerunt. *Aemil. lib. 1. Tyri. lib. 1. c. 2. Blond. lib. 6. Dec. 2. Sigeb.*

Carcombertus Rex Angliæ primus in Anglia Idola deſtruxit, Chriſtianam fidem auxit, ieiunium quadrageſimæ obſeruari edixit. *Sigeb. in Chron. Iac. Meyerus.*

S. Eligius Gallus, Flandros à Bononia ad Oſtburgum vſque religioni adiunxit, circa an. 649. Denique hoc ſæculo, quantum ſudabat Satanas in Oriente & Meridie ad eccleſias per Saracenos diruendas, tantū Deus ad alias per ſeruos ſuos ædificandas in Occidente & Septentrione. Nam tum Euāgelio imbutę ſunt omnes ferè Occidentis & Septentrionis nationes & inſulæ. *Hoc colligitur è Theatro conuerſionis Gentium Mermantij & alijs Hiſt.*

Martinus Bracarenſis capitula ex

Anni Chriſti.

Græcorum Synodis colligit. Interfuit Hiſpalenſi Conc. 2. *To.* 2. *Conc*

S. Oſualdus Scotorum rex. Faſci. temp. S. Arbogaſtus primus Epiſcopus Argentinenſis; Eutropius Epiſcopus Hiſpaniæ, & S. Reginulpha virgo in Gallia *Plati Sigeb.*

In Scotia & Anglia temporibus Heraclij Pelagiana hæreſis reuiuiſcebat. *Beda de ratione temporum.*

Saraceni in Perſiã irruunt, & Hormiſda rege interfecto Perſis legem & imperium dant ann. 29 *Heraclij Diacon lib* 18. Domini verbo 640. Sedem regni Babylonem conſtituunt & ſuum principem Calipham nominant, prouincias diuidunt inter præfectos, Sultanorum nomine eis impoſito.

Contra eorum imperium ſoli Armenij Iberi, Alani ſeſe & Chriſtianam religionem tuentur.

CONCIL. Romanũ contra Pyrrhum. Diac. lib. 18.

Secundo anno Conſtantis Hieroſolymis templum, Homare Mahometis nepote Miramolino, extruere incipiunt. Sed cum ſubinde ſtructura collaberetur, ſuaſu cuiuſdã iudęi, Crux, quæ in templo montis Oliuarum ſtabat, ſublata eſt, & ſic poſtea conſtitit ædificium. *Sophr. ad Sergiũ Diac lib.* 1.

Africanum contra Monoth. Ibid.

Byzacenum, ſiue Vezezanum in Africa.

Proconſulare in Africa.

Homar in ſingulis templis orationes fieri pręcepit in mẽſe Ramadan (Martio) & vt menſib. ſingulis totus Alcoranus legeretur, ordinauit. *Chronicon. Saracen.*

Toletanum 7. epiſc. 38.

Hieroſolymis adorans à Perſa interficitur anno 4. Conſtantis. Domini 647. *Sigeb.*

Manus

76.
v Martyr. Martinus. I. Tudertinus, an. 6.
menſ. 1. dies 26.
Vacat an. 1. men. 2.

Patriarchis.

Alexandriæ Petro à Marco Euangeliſta quinquageſimo & vltimo.

Antiochiæ Anaſtaſio Iacobita, deinde Macario Monothelita an. 31.

Conſtantinopoli Paulo ſecundo Monothelita.

Principibus.

Conſtante 2. Heraclij nepote hær. Monothelita Imp.

Azoman Saracenorum & Perſarũ Miramolino.

Rothari It. R.

Clodoueo 2. (alijs Ludouico I.) an. 7. Franc. reg.

Cindaſuindo, Hiſp.

Anni mũdi.

4734. Manus & pes Mahometis in templo ab Homar extructo Hieroſolymis adorata ſunt. *Aedituus in Chronic. Ioan. de oppido & Gigas.*

4739. Talo Cęſarauguſtanus à 7. Synodo Toleta. & rege Romam mittitur, ad quærenda D. Greg. moralia. *Vaſæus.*

v Conſtantem imp. à Monothelitarũ errore abſtrahere nititur, miſſis aliquot legatis, qui non modo nihil promouerunt, ſed partim carceribus, partim exilijs, partim verberibus excepti ſunt.

Quin & Martinus ipſe fraude interceptus, lingua manuq; truncatus in Thraciæ Cherſoneſum relegatur; vbi interijt. In Africa doctiſſimus vir Maximus cum duobus diſcipulis alijsq; epiſcopis, qui Synodo Monothelitas anathematizarant, pari ſupplicio afficiuntur. *Zonar. Tom. 3.*

Ita Martinus delatus eſt Conſtãtinopolim per Pellurium Imp. Cubicularium. Indeq; quòd nollet Paulo Conſtantinopolitano Monothelitæ communicare, in Cherſoneſum deportatus moritur in exilio; vbi multa illic edidiſſet miracula.

Poſt mortem claruit miraculis. *Rhegino lib. 1. Diac. lib. 9.*

Azoman ſiue Attuman à Mahomete quarto regnante, multum Romano Imperio decreuit, magna Mahometanorum imperio acceſſione facta. *Vaſæus in Chron. Hiſp.* A ſuis iſte interficitur. *Ibid.*

Saraceni maximam partem Africæ, & Rhodum cum vicinis inſulis claſſe occupant, Siciliã vaſtant, Europam

pam inuadunt, cognito Orientalis & Occidētalis eccleſiæ diſſidio. Rhodi Coloſſum, qui 1360. annos ſteterat, deijciunt, cuius ære nongentos camelos onerarunt.

Anni Chriſti.

Poſtea Cyprum vaſtant, Aradū inſulam inhabitabilem reddunt, in Iſauria, 150. millibus hominum interemptis, quinque millia capiunt. Deinde pacem cum Imp. faciunt in annos duos. *Paul Diac. Sigeb. Blond. 9 dec. 1. Sabel Ennead 8. lib 8.*

CONCIL. Lateranenſe epiſc. 150. contra Paulū Conſt Theodorum, Cyrum Monothelitas commēdatum ab Agathone in quadam decretali ad ſextam Synodūm. Plat. Blond. 9. decad. 1.

Oſualdus Hordimbrorum Anglorum rex Mercios, eorum rege trucidato, fidem Chriſti ſuſcipere coegit, Pictos regno Anglorum ſubdidit. *Sigeb. in Chron.*

Cūctis Britanniȩ populis imperat

Sophronius vltimus Hieroſolymorum epiſcopus nominatur, quod eo pontifice venerit in Saracenorum poteſtatem. *Diac. lib.* 18.

Theodiſcus Græcus Hiſpalenſis factus epiſcopus, aliquot S. Iſidori libros in odium fidei corrupit & in Arabicam linguam conuertit. Hinc ab Archiep. depoſitus ad Arabes ſe contulit, & eorum ſectam amplectitur. Cuius facinoris deteſtandi cauſa primatus Hiſpaniæ ab Hiſpalenſi ad Toletanam Eccleſiæ transfertur. *Tudit. Vaſæus.*

Tolet. octauum epiſc. 55 ſiue 59.

Nonum epiſc. 16.

Ex actis Concilij 8. Toletani Comites videntur fuiſſe maioris dignitatis, quàm duces. Nam ſic ſcribitur. Ella Comes & Dux. Faudila Comes & Dux.

Decimum epiſc. 17.

Anno 650. incipiunt Boëmorum Chronica, ac ferè Polonorum. *Du brauius*

77.
x Eugenius I. Roman. an. 2. menſ. 9. — *Anni mūdi* 4741
Vacat ſedes an. 1. menſ. 1. dies 8. — 4745.

Patriarchis.
Antiochiæ Macario Monothelita.
Conſtantinopoli Paulo Monothelita, deinde Pyrrho iterum menſes 4. Petro an. 2. mē. 3.
Principibus.
Eiſdem Impp. & regn.

CONCIL. Cabilonenſe I.

brauius, Aeneas Syluius, Cromerus.

x Decreuit vt epiſcopi carceres haberent ad delicta clericorum puniēda. *Volater. & Suppl. Chron.*

Vir fuit multæ humanitatis erga omnes & religionis amator eximi⁹. *Plat. Sabel Diac. lib.* 21.

Alpes Cottias & Opitergium Imperio ademit Ratharis Long. rex. *Sigon. lib.* 2. *Ita.*

Cindaſuindus rex Hiſp. reſtaurat eccleſias per hæreticos tempore Heraclj ataui ſui diſruptas. Andanarſeo nobili Græco in Hiſpaniam migrāti conſanguineam ſuam in vxorem dedit, ex qua Eringius poſtea rex. *Vaſæus.*

A ſummo pont. obtinuit, vt primatus Hiſpaniæ pro arbitrio epiſcoporum eſſent, vel Toleti vel Hiſpali, cuius tempore totā Hiſpania ſumma tranquilitate conquieuit. *Lucas Tudenſis.*

Quo tempore Eugenius pontifex creatur, eo Petrus in locū Pauli Monothelitæ, in ſolium Conſtantinop. ſufficitur.

B. Eugenius Toletanus librum de S. Trinitate & alia ſcribit. Cui in epiſcopatu ſucceſſit S. Alphonſus, qui & Ildephonſus. *Vaſæus.*

78
y Vitalius Volſcus an. 14. menſ. 6. — 4745
Vacat ſedes menſ. 4. dies 15. — 4759

Patriarchis.
Antiochiæ Macario Monothelita.
Conſtantinopoli Thoma 2. an. 18.

y Totum ſtudium huius pontificis fuit in Dei cultu & religione. Quare cantum in Eccleſia ordinauit, ad veterē formam & puritatem cultum Dei reuocauit, organa & inſtrumenta muſica eccleſijs adhibuit, fidem & religionē de Deo, De Trinitate, De duabus naturis Chriſti, con-

tra Imp. hæreticum & Monothelitam defendit, vt Theodoro Conſt. epiſcopo monothelita apud Conſtantinum Imp. inſtante pene ſublatus ſit. Miſit Theodorum & Adrianum in Britanniam ad propaganda ea, quæ per D. Gregorium fuerãt cœpta. *Beda lib. 2. de rat temp* Denique totus eius pontificatus fuit ſanctiſſimus, vt etiam teſtatur Platina, qui aliâs pronus eſt ad carpẽda Ro. pontificum vitia. Spiritu ſancto eludente Luteranos & Caluinitas, qui cauſantur Ro. ſedem anno Chriſti 666. qui eſt plenus numerus Antechriſti, & ſub hoc pontifice fluxit, in apertam impietatem & regni Antichriſtianici profeſſionem erupiſſe, argumentum aliquod captantes attribuendi Apoſtolico principi, quod de Maomete & Maometanis prædixit D. Ioan. An iniquitatis myſterium potuit exprimere Vitalianus, qui totus ſanctitati & reformandis Eccleſijs intentus erat, qui ſanctiſſimus ab hiſtoricis nominatur, qui apud eoſdem regulã eccleſiaſticã ac rigorem (vt mos erat) omnibus modis conſeruat? qui deniq; doctrinam de Trinitate & de Filio Dei eiusque ſanctiſſima perſona atque naturis, cum ſui capitis periculo, tuetur ac defendit?

Vin' ergo Caluinita impie, qui Vitalianum tam bonum ſanctumque fuiſſe doles, intelligere, quorsũ ille hominis numerus 666. in Apocalypſi cap 13. notatus pertineat; Primũ eſt numerus non annorũ Chriſti,

Anni Chriſti.

Principibus.
Conſtante 2. Imp.
Moabia Saracenorum & Perſarum Miramolino quinto an. 25.
Rodoaldo & poſt eum Ariperto Ital. Reg.
Clodoueo, Lothario 3. an. 4. & Hilderico 2. an. 14. ex ordine ſucceſ. Frã.
Cindaſuindo Hiſpaniæ, deinde Receſuindo an. 12.

CONCIL. Toletanũ 11. *Romanũ epiſc.* 100. *Bracarenſe* 3. *epiſ.* 10 *Anglicanum* 1. *Sigeb. Bed.*

Anni mūdi.

ſti, ſed hominis (ſic enim habet Ioannis litera) nempè numerus eſt Maometis veri Antichriſti, vel certè regni eius fundatoris, qui ſic Græcè ſcriptus μαομέτις (forma πάρις πάριδος hic ſapientia eſt, qui habet intellectum computet numerum beſtię) præfinitè ſummā hac abſoluit. Deinde vt ſit annorum à Chriſti numerus, quando tu id vis, certè eo tēpore, non per Romanum pontificem myſterium iniquitatis in apertum erumpere potuit, qui totus pro Deo diuiniſque rebus aduerſum imperatorum & populorum hæreticorum impreſſiones ſtabat, ſed per Saracenos, ſiue Maometanos, quos corpus Antichriſti conflare docuimus. Tum enim iſti magno Vitaliani pont. gemitu Siciliam, Cyprum, maris Mediterranei inſulas omnes vaſtabant, Italiæ imminebant, Chriſti legem ex Africa exturbabant, ſuā impietatem vbique per Aſiam & Africam conſtituebant, in Europam introducere moliebantur. Denique terram ſanctam proculcabant, templo Salomonis in ſuæ ſectæ fanum (Moſquedam vocant) verſo, magno Chriſtianorum omnium terrore atque ſcandalo. Conſule Sophronij ad Sergium epiſtolam, *P. Diaconum, Sigebertum, Blondum, Sabellicum, locis ſuperius citatis.* An non hæc tam ſcelerata Antichriſti facinora certa anni circumſcriptione multo ante deſignari merebantur, ne electi turbaremur, & vos reprobi refutaremini?

Anni Chriſti.

S. Berta abatiſſa & martyr: S. Niuardus Archiepiſcopus Remenſis. *Sigeb.* Elogius Nouionenſis, Lampertus Traiectenſis, Florentius Argentinenſis, Claudius Archiepiſcopus in Burgundia, Cæſarius Arelatenſis. Theodorus Cantuarienſis epiſcopi ſancti & docti.

Conſtans, cum Romam trãsferre imperij ſedem ſtuderet, ingreſſus iter incidit in Saracenorum manus cum quibus infeliciter dimicat vix fuga elapſus. In Siciliam, vbi à quodam ſatellite ſitula ſtrangulatur.

Nempè Deus Romam ſemel Chriſtianorum põtifici (Sic enim loquitur Euſ. in Chronico) deſponſatam, non eſſe amplius imperij terreni locum, ſed ſui & eccleſiaſtici oſtendere voluit.

A primo anno Clotarij reg. qui fuit Chriſti 662. vſque ad 750. regnũ Franciæ gubernatum eſt per Ebrainum & ſequentes maiores domus, ſolo nomine Regis penes filios regũ remanente, qui domi morabantur, luxui indulgentes. & ſemel tantum in anno videbantur à populo ad Calend. Maij conuentu publico Lutetiæ, vbi ſedentes in ſolio, ſalutabantur, & ſalutabant, obſequia & dona accipiebant, & alijs rependebãt. Denique abhinc reges Francorum vſq; ad Pipinum Caroli Magni patrem per annos ferè 90. è ſolita fortitudine degenerãtes ſolo nomine regnarunt, nihil dignum regibus ſuſcipientes. *Sigeb. in Chron.*

	Anni mūdi	
79 * S.Adeodatus Romanus monachus, an.4. menſ.2. di.5. Vacat menſ.4. dies 20.	4759 4763	Saraceni an. 668. duce Muhania Gizid expulſis Vandalis & Romanis Africam occuparunt. * Adeodatus ſiue Theodatus leproſum oſculando ſanauit. Quod alij Agathoni tribuūt. *Martin. in Chronico.* Apparentibus multis triſtibus ſignis in cœlo & aëre, quibus futuri motus, præſertim Turcici, qui cæſo Conſtant. ſecuti ſunt, denunciari videbātur, publicas preces fieri quotidie conſtituit. *Sabell. Ennead. 8. lib. 6.*
Patriarchis. *Antiochiæ Macario Monothelita.* *Conſtātinopoli Thoma ſecundo, deinde Ioanne 5. an. 4.*		Vir religione & omni comitate præditus.
Principibus. *Conſtātino 4. (iuxta alios 5.) Pogonato. i. Barbato an. 17. Imp.* *Moabia ſiue Mahonete Saracenorū & Perſarum Miramolino.*		Conſtantinus 4. à patre in partem imperij ſuſcipitur. Mezentius à militibus creatus Imp. Conſtantio interfecto, non multo pòſt occiditur, & Conſtantinus 4. ſolus imperat an. 17.
Grimoaldo Ital. reg. *Hilderico 2. Frāc. reg.* *Recesſuindo Hiſpaniæ, deinde Bamba an. 10.*		Hildefonſus Toletanus epiſcop⁹, S. Eugenij ſucceſſor, Iſidori diſcipulus rege Recinſuido Pelagianos & Heluidianos ſcriptis oppugnat. *Ioan. Mag. lib. 16. Gotth. hiſt. c. 21.* Res quoq; geſtas Gotthorum, Vandalorum, Alanorum, Sueuorū ab anno quinto Suintillæ regis, vbi finem fecerat B. Iſidorus, vſque ad decimum Flauij Recinſuidi, perſequitur. *Michael Carzanſa in eius vita.*
		Hildericus Franc. rex à Satellite quodam aulico Bobylone, quem ipſe ligatum ad ſtipitem flagellari præceperat, in venatione, vna cum vxore prægnante pugione eſt confoſſus. *Paulus Aemil. Annon. lib. 4. c. 44.*
CONCIL. *Herudforianum in Anglia, cuius acta apud Bedam lib. 4. c. 5.*		Picti coniunctis copijs cū Scotis & Bri-

& Britonibus ſe ab Anglorum iugo liberant. *Sigeb.*

Anni Chriſti.

Galli paſſim ſcholas habuerunt, quas Angli imitati, ſimiles apud ſe multas aperiunt. *Beda lib. 3. c. 3. hiſtor.* Sigebertus Anglorum Orientalium rex an. 630. paulo ante Cantabrigiæ & alijs regni ſui partibus idem cœperat. *Ibid. & Polyd. lib. 4. hiſt. Ang.* Ita à Gallis ad Anglos & Scotos literæ manarunt, non contrà.

Saraceni an. 672. Alexandria ſoluunt, & in Sicilia Syracuſas occupant, & diripiunt. Deinde Thraciam pedeſtri itinere & nauibus ingreſſi vaſtant, obſeſſa etiam Conſtantinopoli, ſed repelluntur, igne marino à Callinico inuẽto claſſibus exuſtis & 30. millibus eorum cæſis. *Diac. Sigeb.*

In Africam irrumpunt, & 80 millia captiuorum ducunt. *Diac. lib. 19.*

Finnanus Lindisfarnenſis epiſc. *Beda lib. 3. hiſt. cap. 26.* Vuilfridus, qui diſputationibus & libris Anglos induxit ad repudiandam Scotorũ conſuetudinem, de celebrãdo Paſcha & Catholicam ſuſcipiendam. *Beda.*

Receſuindus Hiſp. rex pius catholicæ fidei cultor, ſacrarum literarum ſtudioſus. *Iſid. Pacenſ.*

Bamba eius ſucceſſor religioſiſſimus reformauit in Toletano concil. fines epiſcopatuum Hiſpaniæ & Galliæ Gotthicæ, multaque notatu digna geſſit. *Vaſæus.*

Ab eo Hildericus Nemauſenſis comes Galliam Gotthicam totam per rebellionem abduxit, & Iudęos in patriam reuocauit. Cui ſe adiunxit

Anni mũdi.

xit Francorum & Vaſconum auxilijs pecunia redemptis adiutus Paulus quidam Græca origine & perfidia, quem Bamba ad alterum expugnandũ miſerat. Vterque dedit pœnas rebellibus ciuitatibus receptis, &c. *Vaſæus ex Iuliano Toletano, qui de hac coniuratione librum ſcripſit.*

80

c Donnus I. *ſiue Domnus, ſiue Dõnio* Ro. an. 5. menſ. 5. dies 10.

4763 x Donnus ſchiſma Rauennatis eccleſiæ compoſuit, eamque iampridem contra ſedem Apoſtolicam tumultuantem obtemperantem reddidit. *Sabell. Ennead. 8. lib. 6.*

Vacat mẽſ. 2. di. 16.

4768 Sub eo Synodus Conſtantinopolitana cõuocatur, ſub Agathone incipit, ſub Leone 2. abſoluitur.

Patriarchis.

Antiochiæ Macario Monothelita.

Conſtãtinopoli Ioanne 5. deinde Cõſtantino an. 2.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regnant.

Deinde apud Saracenos et Perſas Zi-…it an. 5.

Teudius & Pelagius quidam ex Gallia Gottica in Hiſpaniam Heluidij inſanum dogma ſpargunt. *Roderi. Tolet.* Refutantur ab Ildephonſo, aſſerta multis modis D. Virginis puritate, & feſtis in eius honorem inſtitutis. *Idem Vaſæus.*

An. 676. ducentę ſeptuaginta naues Arabum, quæ ad Hiſpaniæ littora appulerãt, & maritima omnia fœdè vaſtabant, miſſo Bambæ exercitu igni conflagrarunt. *Vaſæus.*

Miſiam Bulgaribus, populis Sarmatiæ Conſtant. Imp. bello coactus concedit habitandam, annuo etiam tributo promiſſo. *Diac. lib. 19. Rom.* Hinc ab anno 680. Chronici regnũ Bulgarorum ordiuntur.

Mardaitæ contra Saracenorum irruptiones Libanum occupant, ad quos multi captiui, & ſerui & indigenæ confluunt. *Zon. tom. 3. Diac. lib. 19.*

An.

An.678. Callinicus architectus ab Heliopoli Syriæ ad Romanos profugus ignem in aquis ardentem inuenit, quo vſi Romani Saracenorũ naues exuſſerunt. *Sigeb. Zon. to.* 3.

z Sanctitatis nomine celebris, leproſum obuium oſculo ſanauit. *Plati.*

Nouum Romanæ Eccleſiæ ærarij officium inſtituit. *Onuphrius.*

Circa hæc tempora ignis ardens excogitatus dicitur à Callinico architecto Syro. vulgus vocat *Feu Gregoys.* Hoc igni ſub aquam facto naues Saracenicæ, quæ ad Byſantium dimicatum venerant, conflagarunt. *de quo paulò ante.*

Bulgari gens Scythica Pannoniã & Thraciã inuadentes, poſt victum Imperatoris exercitum, conſenſu ipſius magnam Thracię partem occupant rege ipſorum Bathaia. *Sigeb. Blond. lib.* 9. conuertuntur per Cyrillum. *Sabell. Ennead.* 8 *lib.* 6. Primum tum cœpit Bulgarorum nomen celebrari à Bolga fluuio Liuonię, non longè à Moſcouia.

Concilium Conſtantinopolitanum finitur ſub Iuſtiniano Rhinotmeto, collectis 227. epiſcopis in ęius palatio, qui dicebatur Trullus. Ibi reconciliatæ ſunt Eccleſia Latina & Græca. Ita tamen, vt Greci, cùm Roma. Pontificem vniuerſalem Papam appellarent, & appellandum faterentur, Conſtantinopolitanum vniuerſalem (non quidem Papam, ſed) Patriarcham inſcribere non deſierint.

Anni Chriſti.

81

z Agatho Sicul. monachus an. 2. menſ. 6. dies 15.

680

684 Vacat an. 1. menſ. 5.

Patriarchis.

Antiochiæ Macario Monothelita, deinde Theophane an. 5.

Conſtãtinopoli Theodoro an. 2. *Georgio an.* 2.

Principibus.

Conſtantino 4. *Pogonato Imp.*

Zizit Saracenorũ & Perſarum Miramolino an. 3.

Maula 6. *menſ.*

Partarito Ital. reg.

Theodorico an. 14. *Franc.*

Bamba Hiſpaniæ, deinde Eringio an. 7.

CONCIL *Heldifeldenſe Anglicanum* 2. *contra Monothelitas, cui interfuit Ioannes Abbas iuſſu Agathonis.*

Romanum 125. *contra eoſdem. Iuo.*

Anni mūdi.

ſierint. *Ex diualibus, ſacris & alijs horum temporum epiſtolis.*

Notat Platina in eo errorem Monothelitarum magis auctoritate veterum Theologorum, quàm ſacræ Scripturæ teſtimonijs exploſum fuiſſe.

Bamba Hiſp. rex Vaſcones, Nemauſenſes & Narbonenſes & ducem Biterrenſem domat, & in Gallia res Gotthorum ſuperat, & naues Saracenorum 270. ad littus Hiſpaniæ applicantes partim cepit, partim perdidit. *Io. Mag. lib. 16. c. 22.*

Ei deinde vitam monaſticā profeſſo per annos 7. per tyrannidem ſuccedit Eringius, excluſo Theodefredo Receſiunthi regis F. iuſto ac legitimo hærede. *Vaſæus Chro. Hiſpa* Ca. tamen 1. concilij 12. Toletani Eringius dicitur à Bamba electus, antequam ſe vitæ monaſticæ conſecraret.

Octaua paſchæ anno 681. Iohannes Portuenſis Papæ legatus Conſtantinopoli coram Imp. & Patriarcha & plebe in tēplo S. Sophiæ miſſam Latinè celebrauit. *Beda de Ratione temp.*

E Bibliotheca Conſtantinopolitana Conſtantinus patribus in ſexto concilio gen. libros antiquorum patrum, quos petebant, deprompſit. *Beda de Ratio. temp.* In ea opera DD. Ambroſij, Athanaſij, Ioannis Conſtant. Cyrilli, Auguſtini, Leonis, Baſilij, Gregorij, Dionyſij, & Hilarij extitiſſe apparet ex actione 8. eiuſdem concilij. *Et Antonino Tit. 13. c. 4. § 7.*

Sextum generale [...]*oncilium Conſtanti*[...]*nopolitanum 3. Epiſco*[...]*orum 351. vel 289.* [...]*ræſente imp. in Trul*[...]*o pro duabus volun*[...]*atibus in Chriſto, cō*[...]*ra hæreſim Monothe*[...]*litarum: & cōtra Pa*[...]*riarchas Antiochiæ, Alexandriæ & Con*[...]*ſtantinopolis. Cui in* [...]*ocum Agathonis præ*[...]*uerunt Ioannes Dia*[...]*onus, Theodorus & Georgius presbyteri et* [...]*oannes Portuenſis Epiſcopus. Lib. Cōc. Pla*[...]*. Pau. Diac. lib. 18* [...]*n eodem damnantur* [...]*yrus, Sergius, Pyr*[...]*hus, Paulus, Petrus,* [...]*heodorus, omnes epi*[...]*opi Conſtantino Ma*[...]*trius, Stephanus, Po*[...]*chronius, Anaſta*[...]*us.*

Georgius

Georgius Diaconus eius erat cuſtos ſiue chartophylax.

In Rom. Bibliotheca ingens etiã erat librorum multitudo. *Ioan. Mag. Gotthicæ hiſtor. lib.* 16.*c.*20.

Agathoni Imperator remiſit pecuniam, quæ tyrannicè ſolebat extorqueri à Ro. pontificibus pro ſui pontificatus confirmatione. *Sigeb.*

Ceſarea Perſica regina circiter annum 683. vna cũ marito & 40. millibus Perſarum Conſtantinopolim venit, ac baptizata eſt. *Regino lib.* 1. *Platina Sabelli. Ennead.* 8 *lib.* 6.

a Ex eius decreto pallia gratis largiuntur Archiepiſcopis: licet quotidie baptizare: Oſculum pacis in Miſſa inſtituitur. *Plati Volater. Suplem. Chron. Faſcicul. temp.*

Sergium, qui poſtea extitit pont. cùm ſub diuerſis pontificibus ſeſe laudabiliter geſſiſſet in multis eccleſiaſticis officijs, Cardinalem presbyterum Ro. Eccl. cõſtituit. *Anton. Tit.* 13. *c.* 1. §. 6.

Græcæ & Latinæ linguæ fuit peritiſſimus. Acta ſynodica ſextæ Conſtantinopolitanæ ex Græco in Latinum vertit. Muſices gnarus fuit. Nam Pſalmodiam compoſuit, & Hymnos ad meliorem concentum redegit. *Plati.*

Pauperum ſtudioſus. *Idem.*

Sub eo Conſtantinop. concilium abſoluitur. Cui in decreto Gratiani, vt & ſeptimo etiam Generali aliquot canones attribuuntur, qui in exemplaribus Græcis non habentur.

S. Iu-

Anni Chriſti.

82

684 a S. Leo 2. Siculus menſ. 10.

686 Vacat m. 11. d. 21.

Patriarchis.

Antiochiæ Theophane.

Conſtãtinopoli Theodoro iterum an. 3.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regnant.

CONCIL. Toletanum 12. *lib concil. anno* 1. *Eringij regis.*

	Anni mũdi.	
		S. Iulianus Pomerius epiſcopus Toletanus, è Iudæis oriundus. *Ipſe lib. 3 contra Iud.*
		Bamba Hiſpaniæ rex habitu religionis & ſummæ tonſuræ accepto ſigno, Eringium pro ſe regem creauit. *c. 1. Synod. 12 Tolet.*
		S. Damianus Ticinēſis. *Diac li. 18.*
		Maildulphus Scotus, qui Græcæ & Latinæ linguæ ſcholā apud Anglos aperit.
83		Eringius initio regni leges Gothicas recognouit, & à S. Iſidoro inſtitutas nomine ſuo euulgauit, ne Eccleſiæ nomine forum iudiciale agi videretur. *Lucas Tudenſis, Vaſæus.*
b S. Benedictus 2. Rom. mēſ. 10 di. 12. Vacat m. 2. di. 15. *Patriarchis.* *Antiochiæ Alexandro 2. an. 16.* *Cōſtātinopoli Theodoro iterum, deinde Paulo 3. an. 7.* *Principibus.* *Eiſdem Impp. & regnant.* *Maruam & Abdala ſimul Saracenorum & Perſarum Miramolinis.*	4774 445	b Impetrāt ab Imper. vt non expectato ipſius vel Exarchi Rauennēſis conſenſu, pōtifex Ro. à Clero & populo electus, ſtatim verus Chriſti Vicarius proclamaretur. *Naucler. Volater. & Supl Chron.* Miſit Chilianum in Germaniā, qui primus in Franconia verbum Dei ſparſit, abolitis Idolis. *Herman. Gigas.* Magnis ſumptibus multa templa reſtituit. *Honorius in vita eius. Plati.* Eruditionis & Sanctimoniæ nomine commendatur. Iulianus Toletanus librum reſponſionis ſuæ fidei vel ſuo, vel omnium Hiſpaniæ præſulum nomine ad Benedictum 2. mittit, in quo affirmabat tres in Chriſto ſubſtantias, Verbum, Corpus & animum, & alia quædā. Quæ cùm omnia Benedictus improbaſſet, & Iulianum ad retractādum nuncio adhortatus

eſſet,

eſſet, in conc. 15. Toletano biennio poſt explicauit, & abſolutus eſt. *Vaſæus ex actis Concilij & Roderico Toletano.*

Maula Arabum rex tertiam partem tributi omnibus remiſit, eo ſexto menſe mortuo regnum Arabum in Maroan & Abdalam diuiditur: Ex qua diſſentione per 4. fermè annos regnum cædibus & bellis deformatur. *Vaſæus.*

Maroan, vt vires ſibi contra riualem compararet, Conſtantino Pogon. in annuũ tributum, auri pondo tria millia, ſeruorum honeſtorum & equorum totidem pollicetur; quæ per nouem annos ſoluta ſunt. *Idem & Iſidorus Pacenſis.*

Floret bellica laude Terbellis Bulgarorum dux, cui & Conſtantinus Heraclij F. & Iuſtinianus Rhincatmetus tributarij fuerunt. *Suidas in Bulgaris.*

Bochanus Turca ſub Iuſtiniano Imp. (hunc puto intelligit) Boſphorum expugnauit. *Idem in voce Βόσπορος.*

c Hic pontifex iura eccleſiæ Rom. in epiſcoporum conſecratione, quæ Archiepiſcopi ſibi paſſim vſurpauerant, reſtituit. *Onuphrius*

Fuit in pauperes valdè liberalis, & apud Conſtantinum obtinuit, vt in Sicilia cenſus, qui non ſine onere à Subditis exigebatur, penitus remitteretur. Scripſit libellum de Pallij dignitate. *Plat. Honor. Naucl. gene. 21.*

Statuit vt Roma. Pont. ab Oſtienſi, Portuenſi, & Veliterno epiſcopis in

Anni Chriſti.

687

688

CONCIL. *Gallicanum. Sigeb.*

84

c Ioannes 5. Antiochenus; an. 1.

Vacat menſ. 2. dies 19.

Patriarchis.

Antiochiæ Alexandro ſecundo.

Conſtantinopoli Paulo tertio.

Principibus.

Eiſdem Imp. & regnant. & Iuſtinia. 2. (iuxta alios 3.) Iuniore an. 10. cogno. Rhinotmeto, ab amputato naſo.

Anni mūdi

pis in eccleſia Saluatoris ad Lateranum, conſecretur. *Volater.* qui mos durat etiam hodie, cùm antea tantum duceretur ad Cathedram D. Petri, vt ei pauliſper inſideret.

CONCIL. Toleta(n)um 13. an. 4. Eringij.

Schiſma 6. (P)ETRVS Archi(p)resbyter Rō. eccle(ſia)e, ſedit aliquot di(e)s in ſchiſmate con(tr)a Theodorū Pa(p)am creatum: ſed (v)troque exacto ſuf(f)ectus eſt Papa Co(n)on.

Theodoricus conſilio Ebroini maioris domus ſynodum epiſcoporum cogit, in qua multos vt indignos priuat epiſcopatu, alios mittit in perpetuum exilium. *Sigeb.*

An. 687. Abdala Saracenorū rex moritur, aut ſaltē regno expellitur. Iam Maroan fuerat eiectus ab Arabibus, offenſis annuo tributo, quod Pogonato pollicitus fuerat. *Vaſæus.*

Habdimelech Arabū ſiue Sar. rex pace cū Iuſtiniano in 10. annos confirmata, contra Muſtar in Perſide & Saidum in Meſopotamia an. 687. bellum gerit, & illis interfectis recuperat Perſidem, deinde Meſopotamiam, Armeniam, Hircaniam. *Diac. 19 Beda de ratione temp.*

Facta cum Saracenis pace Africa à Iuſtinia. recuperatur. *Ibid.*

Iuſtin. anno 7. pacem ſoluit adiunctis 30. Slauorum millibus cum duce Nebulo, & primo congreſſu vincit, ſed Slauorū duce pecunia corrupto, qui ad Arabas cum 20. millibus trāsfugerat, poſtea vincitur, vnde reliquos vnà cum liberis & vxoribus præcipites agit in mare, in Nicomediæ finibus. *Ibid.*

Sabbis patritius cognita Romanorum clade Armeniam Arabibus tradit, quibus etiam interior Perſis, nomine Cerafa, ſubijcitur. anno Iuſtiniani. 8. *Ibid.*

Apud Francos bella cõtra Auſtraſiorum Regulos Martinum & Pipinum incentore Ebroino, Theodorico rege, in quibus primũ enitere cœpit nomen Carolorum, quos poſteriore ſæculo reges & Impp. Francia habuit. *Blond lib* 16. *Dec* 1.

Pipinus à Theodorico laceſſitus, collecta Francorũ exulum manu vicit, & Maior domus per totã Franciam conſtituitur. *Trithem. Aemil.*

Ioan. Bergomẽſis epiſcopus magnæ doctrinæ & ſanctitatis vir. *Diac. lib.* 6. *c.* 3 *Long.*

* Conon Pap. moriturus, Clero & ſingulis Vrbis monaſterijs, & ſacris ædibus legauit pecuniam, quam coaceruarat. *Naucler. Gener.* 23.

Impetrauit vt Brutij, Lucani & Siculi multis oneribus leuarẽtur. *Plat.*

Tempore Theodati pontif. in clerum Romanum conſcribitur. Deinde ob doctrinam & virtutem, S. Suſannæ presbyter cum titulo eius loci creatur, florẽte Beda ob religionem & ſanctitatem Venerabili.

Leontius imperium inuadit an. 3. quo expulſo Tyberius 3. ab exercitu eligitur, mẽſ. 7. ſed paulò pòſt Iuſtinianus reſtituitur an. 6. duobus iſtis è medio ſublatis.

Gotbertus fertur fuiſſe primus princeps Chriſtianus in Germania, & baptiſatus à S. Chilliano, qui propterea vna cum Ditomanno & Colomanno pijs ſacerdotibus transfoſſus eſt, per cognatos Gotberti. Conon Papa hos in Germaniam miſerat. *Sigeb.*

Vueſt-

Anni Chriſti.

688

689

85

* Conon ſiue Cuno, Thrax, ob vitæ probitatem dictus Angelic. *Sab. Enn.* 8 *li.* 6. mẽſ. 1. dies 3.

Vacat m. 2. di. 23.

Patriarchis.

Antiochiæ Alexandro 2.

Conſtãtinopoli Paulo 3.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regnant.

Abdemelec Saracenorũ & Perſarum Miramol. an. 2[...]

Eringio Hiſpaniæ.

CONCIL. Tolet. 14. *epiſc.* 17.

Schiſma 7.

THEODORVS R.E. presbyter contra Paſchalem R.E. Archidiaconũ creatum PP. ſedit dies aliquot, vtriſque pulſis creat⁹ eſt Sergius.

86
S. Sergius patria Antiochenus an. 13. menſ. dies 23.
Vacat menſ. 1. di. 20.

Patriarchis.

Antiochiæ Alexandro 2.
Conſtātinopoli Paulo 3. deinde Callinico an. 12.

Principibus.

Iuſtiniano 2. vſq; ad Leonem 2. ſiue Leontium Imp.
Abdemelec Saracenorū & Perſ. Miramolino.
Cartharitho Ital. R.
Theodorico, Clodoueo 3. (ſiue iuxta alios Ludouico 2.) an. 4. & Hilberto an. 18. per ſucceſſ. F.
Hiſpaniæ Egica an. 15.
An. 684. Conc. Tolet. 15. epiſcoporum. 61.
An 693. Toletanum 16.
694. Toletanum 17.

ANNVS Dom. DCC.
Arabes incipiunt inhiare Hiſpaniæ & Occidentalibus Europæ regnis, donec intra 13. & 14. an. traiecto freto Gaditano eam ferè totā ſubigerent, illic diu regnantes, regia ſede nunc Cordubæ, nunc Toleti conſtituta.

Anni mūdi.

4777 Vueſtphali hoc quoq; tempore fidem amplectuntur, docentibus Eualdo Albo & Eualdo Nigro, tādem martyribus.
4790 *Faſciculus temp.*

Andoenus epiſc. Rhotomagenſis, miraculis claret. Scripſit librum de anima Dagoberti regis Francorum. Moritur an. 690. *Vinc. li. 23. 84. Trith. de Frāc.*

d Hic PP. quatuor feſtis Annunciationis, & Hypapantæ Domini, Natiuitatis, & Aſſumptionis Beatæ Mariæ virginis, letanias aſſignauit, & ſtatuit, vt inter cōmunicandum, Agnus Dei, &c. cantarentur à Clero. *Sigeb. in Chron.*

In Sacrario magnā portionem ligni Dominicę crucis reperit, quæ in Baſilicam Conſtantinianam tranſlata, adorari cœpit. *Regino lib. 1.*

Rauēnatis exarchi ſuppetijs ſeſe contra Zachariam protoſpatarium, à Iuſtiniano miſſum, tuetur. *Diac. lib. 6. cap. 4. de Longob.*

Bella ciuilia inter Longobardorum principes. *Blond. lib. 10 Dec. 1.*

Saxonum quidam fidem Chriſti ſuſcipiunt. *Plati.* Nempe inſula Vecta, quæ ſita eſt contra medium Auſtraliū Saxorum & Geuiſſorum interpoſito Pelago, cum Cedualda Geuiſſorum rege, qui quartam partem regionis eius ſacerdotibus

tibus tradidit. *Beda lib 5. c. 7. hiſt.*

Sergius eum Romam profectum baptizauit. *Ibid.*

Miſit Vuillibrodum ad Friſonum gentem conuertẽdam. *Plati.* alios ad Angloſaxones. *Idem.*

Gotthi anno 693. ab Arianiſmo liberati ad veram eccleſiam reuertuntur. *Sigeb.*

Adelhelmus Anglicus ſcribit varia, & epiſtola ad Etheruntum Occidẽtalium Anglorum regem Anglos reprehendit, quòd non imitarentur Romanam de Paſchate celebrãdo conſuetudinem.

Daniel Ventanus, Aponius, nam Beda circa hæc tempora eius meminit. *lib. 4. c. 5. in Cant. Salom.*

Ceolfridus Bernicius Bedæ præceptor & nutritius. *Beda li 5 cap. 22.*

Cedualda ſiue Codialdus Saxonum rex Romæ moriens, omnes ſuas fortunas in diuinũ vſum ex teſtamento erogauit. *Bonfin. lib. 8.*

Pipinus Rabadum Phryſiorum ducem vicit, & Villebrodum gẽti epiſcopum dedit an. 694. *Sigeb.*

Iudæi, qui in Hiſpania ſuperioribus regum temporibus baptizati fuerant, an. 694. non ſolum Chriſtianiſmum maculant, ſed & contra regem Egicam regnumque conſpirant, vnde

Anni Chriſti.

SEPTIMO ſæculo continuata eſt doctrina ab hæreticis impugnata. Veritas Euchariſtię, ſacrificium, Tranſſubſtantiatio. *Cæſarius ho. 5. Iſidorus lib de Officijs, citato Aug. lib. 6. Originum c. 18.* Primam Iuſtificationẽ eſſe ex mera gratia. *Cõcilia Toletana 6. 7. & c. huius cẽtenarij. Cæſ hom 38.*

Iuſtificationem cõſeruari, & augeri bonis operibus. *Cæſ. ho. 2. 4. 12. 15. 16. 18. 23. 26. 34. 35. 38. Iſido lib. 2. de ſummo bono. c. 2. et 5 lib. de Numero tract. de tribus. Adelmus epiſt. ad Geruntium reg. Conc. 4. Tolet cap. 5.*

Baptiſmi effectus, neceſſitas, aliena fides, ceremoniæ. *Conc. Tolet. 4. c. 5 Conc. Tolet. 11. & 12. Iſido. de ſummo bono c. 23. lib. 6. Originum, ſiue Etymo c. 18.*

Claues, Abſolutio. *Iſidor lib. 6. Etym. & alibi.*

Confirmatio, Chriſma, & alia ſacramenta. *Iſi. li. 6. Orig. ſiue Ety. c. 18.*

Preces pro mortuis, Purgatorium. *Iſid. lib. de officijs, Sacrificium pro defunctis ab Apoſtolis primo traditum demonſtrat: illic dimittenda eſſe peccata, & purgatorio igne purganda.*

oan. *Eleemoſynarius apud* *Vincentiũ li.22.c.110.Miſſa* *Mozarabũ.Cæſar.Arel.li.*1.

Pœnitẽtia & eius partes. *Cæſ ho.*1.6. *&c. Iſid. lib.*2. *de ſummo bo c.*13.*& lib.* 6. *Ori. cap.* 18. *Cabillonenſe conc.c* 8 *&c.*

Inuocatio & auxilia Sanctorũ. *Miſſa Mozarabũ.Ildelphonſus de virgine. Concil. Cabillonenſe. Cõſtantinus Imp.to.* 2.*cõc.pa.*402. *Iſid de offi. & paßim alibi, quib.itẽ reliquorũ capitum fidei cõfirmatio prolixè dedu potest. Cætera ijdẽ & cæteri huius ſæculi ſcriptores prolixè cõfirmant, vt ſatius lectores ad eorũ opera remittere. De quo contra ſe teſtimoniũ ferũt Cẽturiatores cent.*7.*c.*2.*de loco & propagatione Eccl.col.*23. *ſparſim* . *de Perſecutione & trãquillitate Eccl. ſparſim col.* *c.*4.*de Doctrina,ex pro ſo col.*108.*quæ hanc cõti inſcriptionem, Inclinatio doctrinæ, cõplectens peculiares & incõmodas opiniones, ſtipulas & errores doctorũ, & col.ſeqq.c.* 5.*de hæreſib.ſparſim co.*121. *prout ipſis ſunt* *di. Per totum caput* 6.*de ceremonijs & ritibus Eccleſiæ col.*133.*& q. Per totũ c.* 7. *de Politia & Gubernatione Eccleſ. c.*8.*de Schiſmatis,c.*9.*de Synodis col.*251. *per totũ ferè c.*10. *de doctorib.col.*465.*& q. ſparſim de martyrib.de Miraculis. Huc facit, quòd ex inſtituto alti hac tẽpeſtate ſcripſerũt de hæreſib.itẽ cõtra Tetraditas, Mahometanos, Lãpetianos, Iconomachos, et alios, quorũ errorib.iſti imbuũtur. Adde ius huius cẽturiæ Synodos. nã hæ contra iſtos planè militãt. Adde & oricos. Nam etiã hi curſum Eccleſ.ſecundũ nos tunc fuiſſe declarant.*

Anni mũdi.

vnde omnibus ſuis rebus nudantur, cum vxoribus & filijs per cunctas Hiſpaniarum prouincias diſperguntur, & ſeruituti perpetuæ ſubijciuntur. *E Concil.*17.*Tolet.c.*8.

Liberi eorum à ſeptimo anno nutriendi Chriſtianis traduntur, & in matrimoniũ dantur, ne infidelium patrum ſemitas iterare poſſent. *Ibidem.*

Egica ter cũ Francis varia victoria pugnat. *Lucas Tudenſis.*

Iuſtinianus cùm Patriarchã & alios ciues Conſtantinopolitanos trucidari mandaſſet, à Leõtio per inſidias captus, naſo priuatur, & ad Cherſonam relegatur, cùm an. imperaſſet 10. *Diac.lib.*19 an.696. *Sigeb.* In hoc Heraclij progenies defecit. *Pomponius Lætus.*

Succeſſit Leontius an.3.

Exercitus à Leontio deficit, & Abſimarũ Imp. deſignat, qui Leontium, Conſtantinopoli per proditionem occupata, naſo priuat, & in monaſterium concludit. *Ibid. Zon.tom.*3.

 Quidam

	Anni Chriſti.	OCTAVVM SAECVLVM.
e Qvidam ſcribunt hunc martyrio obijſſe. *Faſcicul. temp.* Multo ære ab Hiſulpho Beneuentorum duce abductos plurimos Chriſtianos è Campania redemit. *Regino lib.* 1.	702 705	87 e M. Ioannes 6. Græcus an. 3. menſes 3. Vacat m. 1. d. 19.
Palmerius in Chron. inter hunc & Sergium collocat Leonem quendam Pōtificem Ro. An. 702. mortuo Alexādro ſecundo ſedes Antiochiæ vacat ann. 40. Saracenis comitia prohibentibus vſque ad 742. Haymo & Strabus fratres doctiſſimi. *Sigeb. Plat.* qui & Bedæ fratres habiti ſunt. *Volater.* Trithemius eos facit recentiores annis multis. Beda Chronica ſcripſit ab orbe cond. ad an. 700. vſque. Valafridus carmine & proſa illuſtris. *Trithem. Hedio lib.* 6. *c.* 22. *hiſt. eccleſiaſt.* Benedictus Biſcopius. Egbertus. *Sigeb.*		*Patriarchis.* *Antiochiæ ſede vacante an.* 40. *Conſtantinopoli Callinico.* *Principibus.* *Abſimaro, Tiberio 3. an.* 7. *Imp.* *Chumberto Ital. Reg.* *Hildeberto Franc. R.* *Egica Hiſp. deinde Vitiſa an.* 7.
Primus dux Venetorum ſub Abſimaro an. 703. electus eſt Paulus Anazar Heraclienſis, anno ab vrbe cond. 252. Chriſtophori Gradenſis conſilio & ſuaſu. *Sabell. Ennead.* 8 *lib.* 7.	705 707	88 f Ioannes 7. Gręcus an. 2. menſ. 7. dies 17. Vacat m. 3.
Egica Vitiſam filium in Galliciæ oppido reſidere voluit, quaſi eſſet Sueuorum rex, ipſe verò Gotthorum. *Vaſæus, Lucas Tudenſis.* f Arithpertus rex Longobardorum Alpes Cottias iam dudum collatas vſq; ad Genuam S.R.E.		*Patriarchis.* *Antiochiæ vacante ſede.* *Conſtantinopoli Callinico, deinde Cyro an.* 6. *Principibus.* *Eiſdem Impp. & regn.*

Anni mũdi.

Abdemelec Saracenorum & Perſarũ Miramolino, deinde Vlich an. 7.
Hiſpaniæ Vitiſa, an. 7.

S.R.E. Sed multis annis à Longobardis rege Rothari occupatas huic pontifici reſtituit, diplomate aureis literis ſcripto. *Guil. Nang. Blond.* 10. *dec.* 1. *Beda, qui iſta viuebat ætate, lib. de ratione temporum.*

Saracenorum 200. millia cæduntur in Syria ab Heraclio Abſimari Imp. fratre. *Sabell. Ennead.* 8. *lib.* 7. *Diac lib.* 20.

Aegyptij ſub Tyberio ab imperio recedunt, & regem, qui Caliph dictus eſt, eligunt. *Gaſſarus in epitome.* Saraceni Lybiam & Africam planè occupant, cùm à Belliſario primi Iuſtiniani duce recuperata, Vandalis expulſis, annis 170. Romano imperio paruiſſet. *Plati in Ioanne ſexto.* Paulò pòſt ſub Iuſtiniano 2. Arabum principes Vlid Syriam, Maſalmas Tyrannium vrbem, Abas Romaniæ multa oppida, Muctan Ciliciæ vrbes expugnant. *Diacon. lib.* 20.

Iulianus Tingitanæ Mauritaniæ prefectus ob ſtupratam filiam à Roderico Hiſpaniæ rege, Saracenos in Hiſpanias immittit. *Ioan. Gothus li.* 16. *cap.* 27. Rodericum cum filio occidunt, vtrinque 70000. hominum intereuntibus. Regnum autem illic inſtituunt diuiſum in tria, Cordubanum, Hiſpalenſe & Carthaginenſe nouum, ibique Vueſtgotthorum regnum extirpant, cùm ante 346. ab Hunnis ex Scythia eiecti ibi, an. 256. dominati eſſent, Leonis Imp. 3. Chriſti 720. *Ibid. & Sigeb.*

Remāſit Vueſgotthis Aquitania, ſed poſt decem annos inde per Carolum Martellum expulſi ſunt.

Aſtures & Cantabri, in Gallicia, vt olim contra Gotthos, ita nunc quoque contra Saracenos ſe tutati ſunt, nouo rege creato Pelagio. *Ritius de reg. Hiſp.*

Ita Saraceni, dum Impp. & principes Chriſtiani inteſtinis bellis inter ſe pugnant, Africam & totam Hiſpaniam (exceptis ſolis Cantabris & Aſturibus) quam circiter 800. an. tenuerunt, duce Abdimara, occupant. *Naucler. Blond. lib.* 10. *dec* 1. *Aemyl. lib.* 1. *Plati. in Ioanne* 6. Sigebertus id accidiſſe ait, ſub Gregor. 2. Eam calamitatem Beda prædixit, & verſu deplorauit, reges Chriſtianos principesque adhortatus ad bellum contra iſtos Dei hoſtes ſuſcipiendū. Prædicens etiam Romani imperij imminentem ruinam, & Saracenorum in Gallias irruptionem. *Plati.*

† Vitiſa rex Hiſp. flagitioſus pontifices veritus, ne ob ſuas libidines & ſtupra populum à ſe abalienarent cenſuris eccleſiaſticis, edixit, vt quotquiſque ſacerdotum vellet, aut poſſet, vxores vel concubinas domi aleret, neúe conſtitutionibus pontificijs obtemperarent. *Vaſæus è Luca Tudenſi & Roderico Tolet.*

Per ſpeciem pacis omnes ciuitates Hiſpaniæ præter Toletum, Legionem & Africam muris nudauit, metum alicuius rebellionis conſcientia ſuggerente. *Ijdem.*

Eccleſiarum priuilegia & prærogatiuas

Ann. Chriſti.

89

707 * Siſinius ſiue Zoſimus, ſiue Soſinus Antioc[illegible]us Syrus, dies 20.

707 Vacat m. 1. d. 18.

Patriarchis.

Antiochiæ vacante ſede.

Conſtātinopoli Cyro.

Principibus.

Iuſtiniano 2. imperium recuperante an. 6.

Anni mūdi.

gatiuas violat, Iudæos reuocat, & eos maioribus immunitatibus, quã quib⁹ Eccleſia gaudere ſolet, donat. *Iidem.* His gradibus deuolutum eſt regnum ad Saracenos. à Roderico re gno orbatus, Cordubæ miſeram vitam traxit. *Iidem.*

Saraceni ſiue Arabes in Armeniam ſeſe magnis copijs infuderunt. Iuſtiniano aliquoties fœdera rumpente, magnam ſtragem inter Chriſtianos ediderunt.

Damaſci quoque Vlid rex Arabum Chriſtianorum templum diripuit, & vetuit in poſterum ſcribi codices Græcis literis, ſed tantum Arabicis. *Diac. lib.* 20 *rerum Rom.*

Picti ad Catholicam Paſchatis obſeruationem ſub Naithano rege adducuntur an. 709. *Sigeb. & Beda. lib.* 5 *hiſt. c.* 22.

Denique per hoc ſæculum fides proficit & deficit pro diuerſitate locorum. Iam AEgyptus & Africa à Saracenis vaſtatæ ſunt, & ecce quaſi fides volaſſet, ad populum paganũ peruenit. *Faſcicul. temp.* Nam regiones & inſulæ Europæ & Aſiæ boreales, vt audies, religione imbui latè incipiunt.

In angulo Italiæ circa forum Iulium Iſtri ſeu Slaui incurſiones an. 706. faciunt. *Sigeb. Sabel. Ennead.* 8 *li.* 7. A Pennone duce foroiuliano tandem vincuntur, & poſtea pax cum eis agitatur. *Diac lib.* 6. *Long c.* 3.

Iuſtinianus adiutus Bulgaris imperium recuperauit, Leontiũ truncatis naribus in monaſterium inclu

lium & Abimarum per forum vinctos duci iuſſit, & proſtratis coram ſe colla calcauit, deinde eis capita præſcidit. *Zonar.*

g Hic PP. ſtatuit ne populus Romanus Philippici hæretici Imperatoris nomen, aut chartam, aut figurã de more ſuſciperet. Vnde nec eius effigies in eccleſiam introducta eſt, nec nomen ad Miſſarum ſolennia prolatum. *Diac. lib. 18. Bed. de temp. Zonar. tom.* 3. Liberalis in pauperes fuit & in fame trienni Romæ infinitos aluit. *Sigeb.*

Iuſtinianus Imper. de peccatis ſuis pœnitentiam agens Conſtantinum Rom. Pontificem in Nicomediam ad ſe vocans honorificè ſuſcepit ac remiſit; quem proſtratus humi pro ſuis peccatis intercedere rogans, abſolutionem & communionem conſecut⁹ (*Beda de Ratione temp*) eius pedes primus Imperatorum exoſculatur, & cuncta Rom. Eccle. priuilegia reuocat. *Diac. lib. 18. Plat. Blond. lib.* 10. *Dec.* 1. *Aemyl. lib.* 2. *Suplem Chron.* Volumen quod contra Romanæ eccleſiæ ritum ſcripſerat ad Ioan. pontif. corrigendum vel etiam delendum deſtinauit. *Sigon. lib.* 2. *Itali.* Conſtantino pont. cũcta Eccleſiæ priuilegia & donata reuocauit. *Bed. li.* 2. *de Rat. temp. Regino. lib.* 2.

Iulianus Roderici præfectus in Tingitana prouincia, vt ſe de rege vindicaret, quod ipſius filiam vitiaſſet, Saracenos ex Africa euocat, qui eam nuper poſt ſubactã AEgyptum occupauerant. *Ioan. mag. vlt lib. c.* 30.

An.

Anni Chriſti.

707.

714.

90.

g Conſtantinus Syrus an. 7. dies. 20.

Vacat men. 2 di. 10.

Patriarchis.

Antiochiæ vacante ſede.

Conſtantinopoli Cyro, deinde Ioanne ſexto Monothelita & Iconomacho an. 2. menſ. 6.

Principibus.

Iuſtiniano 2. Philippo ſeu Philippico Bardanio, ſiue Bardeſano Monothelita & Iconomacho an. 2. Impp.

Vlid. Saracenorum & Perſarum.

Aritperto Ital. Re.

Hildeberto & poſtea Clodoueo 4. Franc. reg.

Roderico Gotthorũ regum in Hiſpan. poſtremo an. 4.

Anni mūdi. 4801.

CONCIL. Roma- l pro imaginibus re- nendis contra Phi- ppicum primum Im- ratorem Iconoma- ium, qui & excōmu- catur. Abbas Vſper

Ann. 708. iuxta Rodericum Toletan. iuxta alios 713. Muza Africæ præfectus iuſſus ab Vlich Saracenorum & Perſarum Imperatore (Miramolinum ipſi vocant) 12. millia Saracenorum Iuliano dat, duce Tarif Strabo, qui Hiſpalim muris nudatam, & aliquot vrbes diripit, ſimul cum tota Bœtica & Luſitania. Paulò poſt, dum alij affluunt & per octo dies eſſet pugnatum, vniuerſa Gotthorum nobilitas cecidit, & tota Hiſpania in ditionem Saracenorum venit ad Pyreneum vſque, præter Aſtures & Cantabros, id eſt, Gallitiam. *Vaſæus, Paulus Aemilius.* biennij ſpatio. Quo bello ceciderunt vtrinque 700 hominum millia. *Ibid. Ioan. Mag. qui & poſt. an.* 714. *contigiſſe iſta ſcribit.*

Bellazin Muzę filium illic regem præficiunt, diuque regnant regia ſede nunc Cordubæ, nunc Toleti cōſtituta.

Tria paulò poſt conſtituunt regna. Primum Cordubę, alterum Hiſpali, Tertium apud nouam Carthaginem, vſque ad Ferdinandum tertium, qui an. 1236. Toleto, Corduba, multisq; alijs recuperatis Saracenos in Bœticam compulit, id eſt, Granatam & Malacam, quæ prius ſub Cordubæ regno fuerant. Vnde etiam eijciuntur an. 1492 à Ferdinādo vltimo. *Ibid. Ioan. Magnus.*

Iulianus Barbaris proditionem laudantibus, non proditorem, miſeram mortem in vinculis obijt, vxore eius lapidibus obruta & filio è turri

è turri Septemſi præcipitato. *Vaſæus è Ferd. Nanio.*

h Blondus nominat hic Stephanũ quendam 2. Sed eruditè refutatur à Nauclero gener. 24. conuenienter Bedæ, Diacono, Adoni, Sigeberto & act. 1. Nicenæ ſecundæ.

Inſtituit, vt in Quadrageſima feria quinta ieiunium & miſſarum ſolennitas fieret. *Sigeb.*

Sub Sergio Papa Romanæ Bibliothecæ fuerat cuſtos. *lib. Pontif.* Vtraque lingua eruditus. Quin & aliquot libros ſcripſit. A liberalitate in reparandis publicis ædificijs, mœnibus & templis, à caſtitate, ſapientia, ſanctitate commendatur. *Marianus, Bergomenſ. & alij.*

Eccleſiaſticorum dogmatum fortiſſimus propugnator. Eius tempore Tyberis ſe per vrbem infudit magna eius pernicie. Extant aliquot eius epiſtolæ ad Thuringos, Saxones, Germanos, qui propter paganos fidem deſeruerant.

Leoni 3. Imp. ſacras imagines tollenti, Italicum Imperium, quod de Longobardis ſupererat, eripuit an. 729.

Orientalibus deſtitutis auxilijs à Carolo Martello Pipini poſtea regis patre opem contra Longobardos Romam vexantes obtinuit. Quæ res ſemel cœpta, cum Longobardici regni excidio finit. *Anaſtaſ. Biblioth. Diac. lib. 6. c. 11. & 13.*

Germania inferior prædicationibus S. Bonifacij (vulgò Vvnefris) miſſi à Pontifice Rom. fidem Chriſti re-

Anni Chriſti

714.

730.

91.

h Gregorius 2. Ro manus an. 16. menſ. 9. dies 11. Vacat ſedes men.

Patriarchis.

Antiochiæ ſede vacante.

Conſtantinopoli Ioanne 6. Monothelita & Iconomacho, deinde Germano confeſſore ann. 14. menſ. 5. dies 7.

Principibus.

Philippico Bardanio, Anaſtaſio 2. cogn. Artemio an. 3 Theodoſio Adiramiteno an. 1. & Leone 3. Iſauro Iconomacho an. 24. ex ordine ſucceſſionis Impp.

Arabum & Saracenorum Zuleiman an. 3. Omar. an. 2. Zizith. an. 4. Iſcã an. 20.

Aritberto Ital. reg.

Clodouco 4. ſiue
[D]agoberto 2. an.
. & duobus inter-
[r]egni. Chilperico
. ann. 5. Theodo-
[r]ico 2. Cala an. 15.
[p]er ordinem Fran.
[r]egibus.
[R]oderico Hiſpaniæ
[u]ltimo, deinde reli-
[q]uiarum primo re-
[g]e S. Pelagio ann.
[.]6.

Anni mũdi

4802

ſti recepit: & illi Bonifacius fit primus Archiepiſ. Moguntinus. *Plati. Sigeb. Sabel. Ennead. 8. lib. 7.*

Quidam Syrus multos Iudæorũ ſeduxit, dum ſe Chriſtum falsò aſſereret, an. 722. *Plat. Diac. lib. 21.*

Vveſtphalia & Phriſia regiones per S. Vvilibrordum auſpicijs Martelli fidem Chriſti ſuſcipiunt. *Sabel. Enniad. 8.*

Philippicus Imp. ob hæreſim & perſecutionem Orthodoxorum breuitate Imperij & cæcitate multatus eſt. *Diac. lib. 20. Zona. Tom. 3.* Factus Imperator ab exercitu aduerſus Cherſonem, qui à Iuſtiniano defecerat, miſſo, Iuſtinianum & eius filium Tyberium ab ara abſtractos interfecit.

Quidam Tiberius in Tuſcia ſe Imperatorem venditat, ſed Gregor. 2. miſſis copijs eum occidit, & caput Conſtantinopolim mittit. *liber Pontific.*

Saxones duce Cerditio circa hoc tempus in Britanniam, quæ poſtea Anglia dicta eſt, veniunt. *Gaſſarus in Epitome.* Terram Matuariorum deuaſtant. *Ado æta. 6.*

In Romano Imperio apud Conſtantinopolim Imperatores quidem erãt, ſed ipſi inteſtinis pariter, & externis, præſertim Saracenicis bellis attriti, parum valebant. Quare in Italia depoſitis Exarchi magiſtratib. ſingulæ ferè ciuitates ſibi proprios duces crearunt, atque ita ſub decem dynaſtis Exarchatus durauit an 175.

4818. *Sabel. 8. lib. 8. Blon. li. 1. dec. 2. Plat. 170.*

ſub

ſub Stephano. Hinc deinceps multa & diuturna Italorum inter ſe & cũ Græcis bella, vſque ad Pipinum & Carolum. *Anni Chriſti.*

714.

Sic etiam in Francia reges erant, ſed parum auctoritatis in adminiſtratione regni habebant. *Vſpergen. in Chron. Ottho Phriſing. li.5. c.*16. Eam vehementer afflixerunt bella Caroli Martelli cum regibus Francorũ Raginfredo & Chilperico, & Saracenis ab iis in auxiliũ accerſitis. *Ado ætat* 6. Ab an. 718. ad 739. *Sigebertus.*

Annis 718. 719. 720. Saraceni in Thraciam duce Zulemone cũ claſſe 300. nauium traijciunt. *Sabel. Enn.* 8. *lib.7.* aut octingentarum, *Diacon.* 21. aut mille, *Blond. lib.* 1. *dec.* 10. aut triũ millium, *Cuſpinia.*

Maſalmas etiam cum exercitu per Abydum irrumpit & poſtea Gizid ex Africa naues 360 adducit. Conſtantinopolim obſident triẽnium, reliquis in Thraciam & Bulgariam excurrentibus, vt qui de toto Rom. imperio ſubijciendo animos ſumpſiſſent, ſed diuinitus igne, frigore, fame, tempeſtate atque grandine repreſſi ſunt, vt quinq; duntaxat naues in Syriam euaſerint. *Idem.*

Dignitas exarchatus in Italia occupata à Longobardis extinguitur, cùm viguiſſet annos 164. *Naucler. Blond. lib.* 10. *dec.* 1.

Artemius Imper. Romano pontifici per literas & legatos denuntiauit ſe Catholicam fidem & ſextæ Synodi decreta amplecti. *Diacon. lib.* 20. *Rom.* 730.

Ger-

Anni mũdi.

Germanum præſulem Cizici Cõſtantinopolim transferri procurauit. *Ibidem.*

Poſt imperium trium annorum ſacris initiatur.

Theodoſius cũ annum vnum imperaſſet, Leoni Iſauro volens ceſſit.

Haumar anno 3. imp. 7. Domini verò 720. in Chriſtianos ſæuit. *Sige.* Imperatorem per literas hortatus, vt Mahometis legem amplectatur, paulò poſt moritur. *Diac.* 21. *Rom.* Hoc mortuo Gizid in Perſide affectat dominatum, ſed alter Gizid legitimè in regem electus, per Muſalimam, tyranno interfecto, Perſidem recuperat an. 4. Leonis. *Ibid.*

Anno pòſt quarto Gizid Iudæi cũ iuſdem conſilio, edicto imagines Chriſti & ſanctorum, quæ in Eccleſijs paſſim in honore erant, propter doctrinę Chriſtianæ memoriam tolli iubet. *Ibidem.*

Nihilo æquior ſanctis imaginibus fuit Leo Imp. cum duobus cõſecutis Conſt. Copronymo & Leone Iuniore, vnde triſtes turbæ in eccleſia exortæ ſunt. Nam Oecumenicum profeſſorem in Conſtantinopolitano collegio, cum duodecim collegis, quòd nollent approbare ſuam ſententiam de delendis imaginibus, vna cũ libris noctu igni ſubiectis cõbuſſit. *Zon. to.* 3. Et multos clericos & laicos afflixit. *Diac. li.* 21. Rõ.

Gregorius ergo pontif. Leonem anathemate ferit, monet omnes orthodoxos, ne eius mandato pareant, vectigalia Italos ei dare

vetat

Anni Christi.

vetat icto cum Francis fœdere. Ita deſerto Imperatore ob peruerſam illius opinionem, pacem cum Francis fecit, cum prius ſæpe dediſſet operam, vt eum per litteras ab odio Dei reuocaret. *Zon. Tom* 3. 714.

Pergamenſes obſeſſi à Saracenis à Magis perſuadentur vt mulierē grauidam inciderent, & ex fœtu eius cocto dexteras manicas cruore tingerent. At propterea non ſunt potiti victoria, ſed iuſto Dei iudicio victi interfectique ſub Theodoſio. *Diac. lib.* 20.

Saraceni ob Conſtantinopolim obſeſſam & Thraciam vicinaſq; regiones vaſtatas fame & peſte (quæ 300. hominū millia abſorpſit) puniuntur, & à Bulgaribus 22. millia cæduntur, & grandine ignea cælitus in mare demiſſa nauib⁹ exuti ſunt, ſolis 10. ſaluis, quarum quinque in Syriam venerunt, quinque à Chriſtianis captæ, Dei omnipotētis vindicem manum annuntiauerunt, primo & ſecundo anno Leonis, an. 719. *Diac. lib.* 21. *Sigeb.*

Bezer patritius, qui Leonē inflammauerat, vt contra imaginum propugnatores ſæuiret, ab Artabaſdi exercitu haſta traijcitur, *Diac. lib.* 22. *Roman.*

An. 724. Iudæi Laodicenſes Izitho Arabum principi perſuadent, vt imagines aboleat. *Sigeb. Diac. lib.* 21. Coacti Iudæi à Leone Iſauro, poſtquam à Pſeudochriſto Syro fuiſſent decepti, baptizantur quidem, ſed in contemptum Baptiſmi, ſe denuò ablue 730.

Anni mūdi.

4802. luebant, & ad Sacrā menſam accedere iuſſi, ſe alio genere ciborum contaminabant. *Ibid. Diac.*

An. 729. Cazari ſeu Turcæ duce Humo Caiani filio in Mediam & Armeniam irrumpūt & Gradacum Arabum prætorem trucidant cum toto eius exercitu. *Ibid. Diac.*

Anno ſequenti Maſalmas Perſarum Regis dux, cum Humo congreſſus, fuga per Cazariæ montes elabitur, & in Cappadociam rediens Cruſianum caſtrum dolo capit. *Ibi.*

Anno 722. in Turciam mouet, ſed à Caſpijs portis metu pedem refert. *Ibid.*

Anno 717. Pelagius è regio Gothorum ſanguine, poſt annos ſcilicet quatuor ab Hiſpania Roderico regi erepta rex à Chriſtianorum reliquijs apud Aſturas, Legionem, Caſtellam electus, primo ciuitatem Legionis recuperauit & nonnulla oppida, & ſic Aſturum, Legioniſque rex appellatus eſt. *Ritius, Tarapha, Vaſæus.*

CONCIL. *Auguſta ... im apud Vindelicos ... o confirmanda fide ... onſt.*

DimiſſisGotthorum inſignibus cepit Leonem rubrum in area candida, quo reges Legionenſes hodie vtuntur. *Vaſæus.*

Ab hoc ſine vlla interruptione deducitur Philippus, qui hodie regnat, ſeruata perpetua ſerie è patre in filiū vel filiā, nepotē vel cognatum. *Idē.*

Sic qui iuga montis Pyrenei, ſalutis ergo, ſe receperāt, Garſiam Ximenium è Gotthico genere regem Suprarborū creant, à quo reges Nauartæ & Aragoniæ deſcendunt. *Idem.*

4818.

Hic cum 600. equitibus tantum, multas ſtrages in Saracenos edidit, magnamque Nauarræ partem reſtituit per ann. 42. Eius ſucceſſor Garſias Ennicus à Pampellone ciuitate, quam Mauris ademit, ſe regem Pampellonenſem appellauit. *Idem.* *Anni Chriſti.* 714.

Interim Chriſtiani in Hiſpania viuere permiſſi tributarij Mozarabes dicti ſunt, quaſi mixti Arabibus. Inter eos floruere Vrbanus Toletanus, Frodoarius Accitanus, Enantius & Ioan. Hiſpalenſis. Durauit hæc libertas vſque ad Almoadum (Arabum genus eſt) in Hiſpaniam aduentum, qui nullos Chriſtianos inter ſuos viuere paſſi ſunt, & regnare cœperunt tempore Alphonſi 7. ſub an. 1100.

Zizith Arabum Miramolinus ſiue imp. Adham filium Melic miſit in Hiſpaniam, qui & Abrahem, vbi regnat an. 2. & menſ. 6.

Eodem tempore Arabes Pyreneos tranſgreſſi Galliam Gotthicam vexant, & capta Narbona Toloſam obſident, duce Zama, cui à Gallis occiſo Abderamenem ſufficiunt, donec à Miramolino dux mitteretur. *Chronica regis Alphonſi, Vaſæus.*

Zizit Miramolino ſuccedit Iſcan, qui in Oriente magna geſſit. In Occidente pauca, deditus accumulandæ pecuniæ. Mittit Iſabeam in Hiſpaniam, cui ſucceſſit Abderamenes, ab Eudone cum 400. Saracenorum millibus euocatus & profligatus, ita vt ad Turonenſem ciuitatem 375. millia caderent, Chriſtiano- 730.

rum

92.
Gregorius 3. Sy-
ſan.10.
enſ.8. dies 24.
cat ſedes dies. 8.

Patriarchis.
tiochiæ ſede va-
nte.
Conſtantinopoli
naſtaſio Iconoma
o ann.24.
Principibus.
one 3. (qui di-
ıs eſt conon, Ico-
nachus) Imp.
an Arabum Mi-
nolino.
rando ſiue Luit
ndo Ital. reg.
odorico 2. Cala
nc. Reg. vſq; ad
dericum.
baniæ S. Pela-
reliquiarum re
rimo, deinde Fa
t ann.2. & Al-
ıſo S. Pelagij
ro an. 19.

Anni mūdi

rum autem mille quingenti tantum deſiderarentur. *Carol. Martellus epiſt. ad Stephan. 2. Vaſæus.*

4818. Iuo rex Angliæ ex ſingulis ædibus in tota Anglia ſingulos denarios Pontifici attribuit an. 727. *Chro. Ang.*

4829 i Gregorius tertius Leonem imperio & communione fidelium priuat ob hæreſim. *Plat. Sigeb.* Leo viciſſim tributa, quæ ad patrimonium Eccleſiæ pertinebāt, in Sicilia & Calabria, publico fiſco aſſcripſit. *Diacon. lib. 21. Rom.*

Græcè & Latinè doctus omnes Pſalmos memoriter tenebat. Reliquit epiſtolam ad Bonifaciū in Germania legatum.

Munus legendi & docendi S. literas, item concionandi per ſe obiuit; *Plati.*

Ab animi magnitudine, quæ nec minis nec gratia frangi potuit, manſuetudine, ſapientia, liberalitate in pauperes & captiuos laudatur ab hiſtoricis.

An. 734. Beda venerabilis Anglus monachus, Ceolfridi Bernicij & Ioan. Eboracenſis Græcè & Latinè docti diſcipulus moritur. Acca, qui bibliothecam Græcis & Latinis ſcriptoribus Haguſtaldi inſtruxit, Tobias Roff. Sācti Hubertus ſiue Guthbertus, & Herminus epiſcop. *Sigeb.*

Florent Iudocus, Adrianus, Theodorus, Vilibrordus in Anglia ſancti monachi. *Sigeb.*

Aegidius in Gallia Athenis in Græcia natus, qui ſcripſit de pul-

ſu librum vnum & de venis alterũ. *Berg. lib.* 10. *Volater. lib.* 21.

Anni Chriſti.

Germanus Patriarcha Conſtant. ſe ſponte abdicat, quòd nollet Pſeudoſynodo Conſt. contra imagines ſubſcribere. *Diac lib.* 21.

Saraceni ab Eudoni duce Aquitaniæ vocati in auxilium contra Carolum F. Pipini, cog. Martellum ſiue Tuditem, Burdegalam capiunt, Eccleſias & omnia loca vaſtant Pictauum vſque. His occurrens Carolus 380. (vel iuxta alios 375.) millia eorũ peremit.

Tunc Eudo ipſi reconciliatus eorum ſuperſtites ad internecionem vſque delet. *Sigeb. Aemil. lib.* 2. *Sabel Enn* 8. *lib* 7.

Carolus Martellus, Palatij præfectus ſub Theodorico Dagoberti iunioris filio, Lugduno & alijs ciuitatibus captis, Burgundiam ſibi ſubiugat. Item Aquitaniam cæſo Eudone, eiuſque filijs Gaifero & Himaldo victis, Auinionem, Nabonã & Arelatum recepit à Saracenis; quos è tota Gallia expulit. *Sigeb. Guil. Nangiac. Plati. Blond.* 10. *dec.* 1.

In Amnia, Strachia & Aſtrachia inſulis Rheni Idololatras cecidit & fana eorum deſtruxit. *Blond Ibid* Frigiam ſuo imperio adiunxit an. 735. *Sigeb.* & Lotharingiam. *Gigas.* Leonis Imp. ſexto contra Saxones primum ſuſcipit bellum an. 725. *Sigeb.* An. ſeq. Bauaros negãtes tributa ſub iugum mittit. Victoq; Lanfrido Alemannorũ duce regionem illã ſibi vendicat, & Plectrudẽ, quæ ad ipſos con-

Anni mūdi 4818 confugerat, reducit. *Sige Auent lib.* 3. *Anna.* & poſtea Saxones rebelles iterum vincit an. 727. *Ado ætа.* 6. Sueuiam Todeualdo expulſo, Lutharouium Regiam, Angiloſtadium, Nariſcorum oppidum Frācorum regno ſubdit. *Ibid. Auentin.*

Eudo & Maruntius regnis & vita priuati ſunt, qui ex Hiſpaniјs Saracenos aſciuerant *Sigeb.* Adeo non ſinit Deus perfidiam impunem.

Carol. Martellus ſubacta Aquitania ſubigit Ratbodum Friſonum regem, eo quod Chriſtianos eieciſſet & Eccleſias deſtruxiſſet, inſtaurata idolatria. *Hedio lib.* 6. *c.* 21 *Eccl. hiſt.* Saracenos, qui ab Eudone inuitati ex Hiſpaniјs in Gallias cū omnib⁹ ſuis familiјs infinita multitudine trāſierant, an. 730. & dimidiam eius regionis partem occuparant, intra octo annos vix propulſauit, de ſuo exercitu vix mille & 500. deſideratis. *Sigeb.* Saraceni ex hoc prælio fuga elapſi Tyrrheni Maris inſulas ceperunt, & incendio vaſtarunt. *Blond. li.* 10. *Dec.* 1. Platina in Hiſpania vlteriori id factum ait.

Muhamas Arabum dux vſque in Paphlagoniam Romanorum imperium prædatur an. 16. Leonis, quo Irene Cazarorum regis Chaiani filia Chriſtiana facta nubit Conſtant. Copronymo.

An. Leonis 22. Arabum 90. millia ducibus Gamer Zulcimin, Melich & Bathal diuiſis copiјs Romanam Aſiam incurſant. *Diaconus libro* 21.
4829.

Anni Chriſti.

733.

Vveſtgotthi, qui Narbonam, Nemauſum, Agathen, Riceticum, Altinurium, Montepeſſulanum & Biterras incolebant, duce Mauritio, ſolicitatis ad defectionem Burgundionibus & Saracenis, qui ante annos circiter 24. ex Africa tranſeuntes, Hiſpanias occuparant, euocatis contra Carolum Mart. bellant. Hic Saraceni rege Altino cum claſſe Rhodanum ingreſſi Auenionem capiũt, eamque arcem ſui regni conſtituunt atque ex Tarraconenſi Hiſpania copias maiores accerſunt. Sed Carolus vrbem recepit, Saracenos fugientes ſternit, paucis claſſe in mare Tyrrhenum elapſis Maſſiliam hactenus ſemper inuictam vrbẽ capit, Vveſtgotthorum regnum occupat, Narbona, Agathe, Nemauſo & Biterris planè exciſis. Reliquijs denique Saracenorum ad Arelatum profligatis omnem eis ſpem Gallias amplius inuadendi ademit, ann. 736. 737. 738. 739. *Blond. lib.* 10. *Dec.* 1. *Aemylius lib.* 2. *&c.*

Atque ita Vveſtgotthorum regnũ in Gallijs finit an. 20. Leonis. Chriſti 737.

Ariana hæreſis repullulat in Hiſpania. *Volater.* quam Alphonſus rex Gallicię funditus an. 736. extirpauit. vnde nomen Catholici ſibi & ſuis poſteris meruit. *Mich. Bitius.*

Aſprandus ſiue Luitprandus primus omnium regum Long. ſacerdotes & clericos ordinauit, vt ſibi quotidie diuina officia decantarent. *Diac. lib.* 6. *c.* 17. *de geſtis Long.*

CONCIL. Roman[...] pro Imaginibus retin[...] dis cõtra Leonẽ Im[...] epiſc. 903. Sigeb. Pa[...] mer. Aliqui ſub Greg[...] 2. collectum aiunt a[...] 714.

Gre-

Anni mūdi.

Gregorius Cyprius cum Germano Conſtant. & Ioan. Damaſceno ſeſe Copronymo oppoſuit: *Diac. lib. 22. Rom.*

Ioannes Damaſcenus Theologus multa Græcè tunc ſcripſit, & ſi nonnullis credimus, etiam Arabicè. *Zon. tom.* 3. *Suid.* Chryſaoram vocat *Diac. lib.* 21. Manzur etiam aliqui. Trithemius ait duos fuiſſe Ioan. Damaſcenos, hunc, & alterum ſub Theodoſio magno. At probatiſſimi hiſtorici vnius duntaxat meminerunt, qui hac ætate floruerit, & ſanè omnes libri, qui eius nomine extant, ſuperius tempus ferre non poſſunt.

Coſmas Hieroſolymitanus his temporibus cantus & hymnos condit, qui in Græca eccleſia cantantur & celebrantur. E Monaſterio Sabæ euocatus à Patriarcha Hieroſ. epiſcopus Maiumenus conſecratur. *Ioan. in vita Damaſceni.*

Anno 741. quo mortuus diſenteria Leo Imp. Euclid. Arabs Euthycium Patritium & alios Chriſtianos captiuos in Carris Meſopotamiæ interficit. *Diac. lib.* 21. *Rom.*

Anno 735. Sigebertus Anglorum reges annotare deſinit. Nempè ſub Egberto res illorum ſunt ad exitum inclinatæ populo in factiones diuiſo. *Polyd. lib.* 4. *Hiſt. Ang.* Circa quæ tempora Inas Occidentalium Saxonum rex regnum ſuū Romano pontifici facit tributarium. *Ibid. Polyd.* Sic Offa Merciorum rex ad Inæ exemplum regnum ſuum eidem tributarium reddit ſub an. 775. *Polyd.*

Anni Chriſti.

Circa an.744. Hunnorum gens, quod Attila Pannoniam ante 300. annos occupaſſet, ſorte ex centum & octo tribubus, 216. hominum millia, cum liberis, vxoribus, pecoribus & vniuerſis ipſorum facultatibus emittit. Illi ſuperato Tanai per Roxolanos, Sarmatas, Hamaxobios, Tauroſcythas, Tranſyluanos poſt multa cum Pannonibus & vicinis prælia terram occupant, & linguæ commercio, cum alijs Hunnis concilian tur. *Bonfin. dec. 1. lib. 9. de Hung. Volater. Naucler.*

Poſt annos 6. vicinas Carniam, Stiriam, Carinthiam, Morauiam, Boemiam infeſtare incipiunt. *Nauc. gen. 25.*

Otgerius Gollantes cogn. Cathelon. an. 733. in Cataloniam cum exercitu mouit, ibiq; poſteritati (nam ipſe obijt in obſidione Emporiæ ciuitatis) ſedes poſuit contra Saracenos, vſque ad tempora Caroli Magni. *Taraph.*

Ioan. Hiſpalenſis in captiuorum ſolatium ſcripturam in Arabicam tranſtulit. *Vaſæus.*

Per varios Saracenos tunc Hiſpania regebatur, quibus tamen vnus præerat, qui Cordubę rex dicebatur. *Vaſæus.* 741.

k Hic primus cœpit Francos à fide Childerici abſoluere. *Aemil. libr. 2. can. alius 15. q. 6.* 752.

Dialogorum D. Gregorij libros 4. de Patrum miraculis in linguam Græcam vertit & Bibliothecam D. Petri reſtituit. *Platin. Sigebert.* Paci ſtuduit.

93.
k Zacharias I. Græcus an. 10. menſ. 3.
Vacat ſedes dies 12.

Patriarchis.
Antiochiæ Stephano quarto ann. 2.
Theophylacto an. 7
Conſtantinopoli Anaſtaſio Iconomacho.

Anni mūdi.

Principibus.
[C]onſtantino 5. Co[p]ronymo an. 35. [I]mp.
[I]ſcan Arabum Mi[r]amolino, deinde [V]lid. an. 2. Abra[h]am an. 2.
[R]achiſo Ital. Reg.
[C]hilderico 3. Stupi[d]o ſiue Inſenſato [a]n. 9. Franc. Rege, [v]ſq; ad Pipinū re[g]em electum.
[A]lphonſo. Catholi[c]o 5. Pelagij gene[r]o.

CONCIL. Roma[n]um epiſcopor. 34.

ſtuduit. Luitprandum, Rachim & Aiſtulphum, Longobardorum reges Romanis placans. *Sigeb. & alij.*

Pro emptis à Paganis mancipijs pretium reſtituit, & mancipia libertate donauit. *ijdem.* recens conuerſis Germanis eſum crudi lardi, equorum, &c. quod hæc Scythicam barbariem ſaperent, interdixit. *Ipſe epiſt. ad Bonif.* à ſuauitate, ſtudio tranquillitatis, liberalitate in pios & pauperes, benignitate in hoſtes celebratur. *Hiſtorici.*

Italiam bellorum agitatione vexatam ſua prudentia totam penè pacauit. Reliquit duas epiſtolas ad Bonifacium Germaniæ legatum.

Sepulchro D. Gregorij magni epitaphium literis Græcis inſcripſit. Et vt Græcis auribus dedit 4. dialogorum D. Gregorij libros, propter quos Damaſcenus & Euthymius horum voluminum authorem Gregorium Dialogum nominant, ſic eiuſdem Paſtoralia Anaſtaſius quidam Antiochiæ epiſcopus Græca quoque fecit. *Sixtus Senenſis Bibliothecæ lib.* 4.

Luithprandus Longobardorum rex dono ei dedit nomine S. Petri Harniam, Anconam, Cumanam vrbes Sabinenſe, item patrimonium & Sutrini agri vallem. *Blond. dec.* 1. *lib.* 10.

Antiochiæ, poſtquam annis 40. ſedes vacaſſet, an. 742. Stephanus quartus Patriarcha creatus eſt.

Alexādria, vbi Monothelitæ graſſati fuerāt, ab hæreſi recedit anno 2.

Copronymi, Coſma epiſcopatum tenente. *Diac. lib.* 22. *&* 23. *Rom.* *Anni Chri-ſti.*

711 Antiochia cùm ob Saracenorum tyrannidem per 40. annos epiſcopo caruiſſet, eodem 2. anno permiſſu Ouelid Arabū ducis ſortita eſt Stephanum, & poſtea Theophylactum. *Ibid. Diac. lib* 22.

An. 745. Theophylactus Ediſſenus ſucceſſit. *Ibid. Sigeb.*

Petrus Damaſcenus epiſcopus in Syriæ à Saracenis martyrio coronatur. *Sigeb.*

Ob Copronymi perſecutionem triſtis Eccleſię facies & martyria per totum Orientem. *Diac. lib.* 21 *&* 22. *Zon. to.* 3. Imagines erigi, Sanctos honore affici, reliquias ſeruari, titulum Sancti, Virgini, Apoſtolis & martyribus tribui edicto vetuit. Eos, qui dicebant, Maria Dei genitrix ora pro nobis, vituperans & perſequēs. *Idem & Sigeb.*

S. Dalmatæ monaſterium, omnium, quæ erant Conſtantinopoli, antiquiſſimum, militū diuerſorium fecit. *Zon. tom.* 3 reliquias Sanctorum partim terra obruit, partim demerſit, partim in cineres redegit. *Ibid. & Diac. lib.* 22. *Arelatenſe. 3. li. Conciliorum.*

Gamer Arabum dux in Romania ſecundo eius anno multos trucidauit, plurimos captiuos duxit. Haly Petrum Damaſcenum epiſc. eò quòd Mahometis falſa dogmata refutaret, & cū Manicheis facere diſſereret, cepit, & linguam ei præſcidit, atque in Arabiam deportauit, vbi cùm Miſſam celebraret, interfectus eſt. 752

Anni mũdi 4829 eſt. *Diac. lib 22. Rom. Sigeb.* Multi alij in Syria martyrio ob eandem cauſam coronati ſunt. *Ibid.*

Hoſtes religionis omnes Orientis regiones tenent. Africam totam occuparunt, Boſphorum vtrumque prope ponte iunxerunt, Hiſpanias tenent, Pyreneum ſaltum, velut domus ſuæ fores, vbi viſum eſt, perfringunt, in Franciam iam illis expoſitam manus inijciunt. *Aemil. lib. 2. de Franc. ex epiſtola Burchardi epiſc. quem ad Pipinum Zacharias miſerat.*

Francicum præſide. S. Bonifacio Mogũtiæ Archiepiſcopo. Naule.

Childerico Franco. reg. in monaſteriũ truſo, Pipinus Martelli fil. dictus Breuis, ex Maiore domus, cõſilio Pontificis à Galliæ proceribus rex declaratur, & à S. Bonifacio ſiue Benfrido Germanorum Apoſtolo inungitur Sueſſioni. *Sigeb. Regino in Chron. Annonius lib. 4. ca. 61. Cap. alius 15. qu. 6.* Nec in eo defecit penitus genus regum Francorum. Nam Bla tildis filia Clotharij. 1. nupta Hanberto duci, & ſenatori Auſtriæ peperit Arnoldum, Arnoldus genuit Arnulphum Metenſem epiſcopũ. Arnulph. Angegiſem, Angegiſ. Pipinum Groſſum, Pip. Carolum Martellum, Carol. Pipinum hunc cogno. Breuem.

Bonifacius Germanicus legatus & Apoſtolus Germaniã in tres diœceſes diſtinxit, Herbipolẽſem, Bambergenſem, & Erfordienſem. *Hedio lib. 6 c. 7. Tom. 2. concil.*

Childericum depoſuit, & Pipinũ

4840 in regẽ vnxit Romani Pontif. auctoritate. *Reg. lib. 2.* Cauſam, cur Clo doueani

]oueani monarchiam amiſerint, hi ſtorici tribuunt eorum vitijs, præſertim ſacrilegijs in Eccleſias, & vſurpatis electionibus Sacerdotiorum, quibus non modò indignos, ſed & laicos intrudebant.	*Anni Chriſti.*	
Circa an. 740. Ina Occidētalium Saxonum rex ſuum regnum Rom. pontific. tributarium facit. *Polydo. li.* 4. *Ang.* Sic paulò pòſt circa annum 775. Offa Merciorum rex. *Ibid.*		
Lullus Mogont, Burchardus Herbipolenſis epiſcopi, Thatuinus, Nothelmus, Egbertus Eborac. Vuilibaldus Angli omnes natione, librorū ſcriptione celebres.	752 752	94 * Stephanus 2. Ro[...] dies 3.
Contra Vlid Miramolinum, Saraceni in Hiſpania rebellione inſurgunt. Ad eos motus ſedandos Abucar cum imperio mittitur, deinde alij. Nam multi occiſi ſunt paucis annis, adeò vt annis vix 20. à capta Hiſpania plus quindecim imperarint, donec eam Abderamen abduceret è Babyloniæ imperio. *Vaſæus, Roderic. Tolet.*		*Patriarchis.* *Antiochiæ Theoph[...] lacto.* *Conſtantinopoli A[...]naſtaſio Iconoma[...]cho.*
Maroan occidit fratrem Vlid Saracenorum & Perſarum Miramolinum, & regnat annis 6. Ex ea cæde multæ ſeditiones. In Hiſpaniā mittit Iuzaf (Ioſephum) qui Chriſtianis fuit iniquiſſimus. *Vaſæus.*		*Principibus.* *Conſtanti. Imp.* *Maroan Saraceno[...]rum & Perſarum Miramolino an. 6[...]* *Aiſtulpho Ital.* *Pipino an. 18. Frāc[...] Rege.* *Alphōſo Catholic[...] Hiſp.*
* Vir ſingularis religionis & prudentiæ. Hunc aliqui prætermittunt, & cum ſequenti confundunt. Vnde ſequentes Stephani nunc dicuntur tertij, nunc quarti, &c.		
Alphonſus Catholicus Lucēſem ciuitatem, Tindem, Aſturicam, magnam		

gnam

	Anni mūdi.	gnam Caſtellæ partem Abulam vſque, & in Portugallia Bracaram; in multis ciuitatibus epiſcopos inſtituens, Chriſtianis reſtituit. *Vaſæus.*
		Petrus Pulcher Toletanus de Paſcha erranter celebrato elegantem libellum conſcribit. *Idem.*
		Verus Hiſpalenſis ſub Pipino. *Trith.*
		Vt S. Pelagius, reliquiarum in Hiſpania rex Saracenis perpetuo fortiter reſtitit; ita & Gener ipſius ob Ormiſindam filiam in vxorem acceptam Alphonſus, cui proinde Catholici nomen eſt, ſibi comparauit, & poſteris. *Vaſæus.*
95 Stephanus 3. dic. Roma. an. 5. m. 1. Vacat m. 1.	4840 4844	l Blond. lib. 1. decad. 2. & Irenic. 3. cap. 70. nominat hoc loco Gregorium 4. cui volunt Pipinum reddidiſſe Rauennatem Exarchatum & alias Eccleſiæ terras vſque ad ſtagna Venetorum. Plati. & Regino id referunt ad Stephanum.
Patriarchis. *Antiochiæ Theodoro 2. an. 16.* *Conſtantinopoli Anaſtaſio Iconomacho, deinde Cōſtantino 2. Iconomacho an. 12.*		Deficiente Orientis Imperio & Imperatore Catholicos vexante, hic pontifex inſignia, dignitates, & titulos Imperij ad reges Francorū tranſfert. *Palmer in Chron. Naucler.*
Principibus. *Conſtantino 5. Copronyno Imp.* *Maroan Sarac. & Perſarum Miramomno, deinde Mahomete an. 5.*		Stephanus Pacis formulam perfidi Aiſtulphi Chirographo exaratam, de vexillo Crucis pendentem, in publica ſupplicatione prætulit, cunctis Deum contra perfidiam inuocatibus. *Blond lib. 10. dec. 1.* In Franciam ad Pipinum venit. In D. Dionyſij DD. Petro & Paulo altare dedicauit an. 753. ad illud Pipinum & filios eius Carolum & Carolomannū denuo reges inunxit, ac regnum ipſorum

ipſorum poſteritati hæreditarium declarauit. *Regino lib.2. Sigeb.*

A ſapientia commēdatur. *Sabell* à prudentia & amore cleri. *Plati.* à liberalitate in pauperes & peregrinos, extructis etiam multis Xenodochijs & locupletatis. *Ibid.* concionandi munere fungebatur. *Bergom. lib.*10. *Platin. Io oppida.*

Turci ſiue Turcomanni ex Scythia, Tartari, ave Orientali Turqueſtan nomine, erumpentes, Alanos, Colchos, Armenios, Cappadocas & magnam Galatiæ partem, ad extremum Perſas & Saracenos gladio infeſtarunt, rege eorum Selduch. regnante Pipino Caroli magni patre an. 756. *Egnat. lib.2. Guiliel. Tyrius lib.1. de Hieroſ c.7. Plati.* Tūc ſuaſu Chriſtianorum cœperunt ſe in modum crucis tondere propter luem, quæ apud eos graſſabatur. *Sigeb.*

Conſtantini an. 23. incunte Caroli Magni regno tranſierunt portas Caſpias, & relicta Scythia occuparunt minorem Armeniam, indeque inuaſerūt in minorem Aſiam, quam ferè totam obtinuerunt an. 1052. duce Sadoch. Tanehumeth. Crebris & miris prodigijs id Deus portendit, quorum ſpectator fuit Paulus Diaconus. *Ipſe lib. 22. rerum Roman Sigeb.*

Carolo Magno primum negotium à Pipino patre in Gaiffrium Aquitaniæ ducem proficiſcente, datur in Auernia aduerſus quoſdam nobiles, qui eccleſiaſticos vexabant. Eccleſias ibi non modo compoſuit futu-

Anni Chriſti.

Aiſtulpho, & poſt eum Deſiderio vltimo Longobardorum & Ital. Reg. Pipino Frāc. Reg. Alphonſo Catholico Hiſp. rege. mox Froila an. 13.

Anni mūdi.

futuræ ſuæ magnitudinis primum exhibens ſpecimen, ſed etiam auxit, Moſacenum cœnobium ædificauit, &c. *Annon.*

Froila Sacerdotes Hiſpaniæ caſtitatem, quam ſacri Canones præſcribunt, ſeruare cogit, neglectam à Vitizæ tēporibus. *Vaſæus.* Maurorum multa millia cecidit. Ouetenſem ciuitatem condidit *Idem.*

CONCIL. Romanum. Plati.

Huius tempore Abderamen venit in Hiſpaniam, eamque occupauit, occiſo Iuzaf, ſeque Miramolinum Hiſpaniæ appellari iuſſit circa an. 358. Hinc Hiſpania Miramolino Babyloniæ & Perſidis ſubijci deſijt. *Idem.*

Meſquitam Cordubenſem opere adeò ſuperbo extruxit, vt reliquas Saracenorum facilè ſuperaret, quæ hodie in Cathedralem Eccleſiā conſecrata eſt. *Idem.*

Moritur poſtquā ille imperaſſet an. 33. relinquens 11. filios & 9. filias.

96 Paulus I. Roma... Stephani 3. fra... an. 10. menſ 1. ...acat an. 1. m. 1.

Patriarchis. ...*iochiæ Theodo-... ...cundo, à Petro ...uageſimo ſecun...*

4844 m Paulus pont. cum paucis comitibus cellas infirmorū & pauperum & vinctorum luſtrabat, & neceſſaria

4856 ſubminiſtrabat. *in eius vita.*

Nullum in ſacro miniſterio officium omiſit. *Crantz metropolis lib. 2. cap. 1.*

A manſuetudine & beneficentia in pauperes & calamitoſos ab hiſtoricis extollitur.

Salim Arabs Theodorum Antiochię epiſcopum in Moabitidem regionem exulatum mittit, edicit, ne Chriſtiani nouas eccleſias extruant, ne de fide ſua Arabes doceant, ne crucem

crucem Chriſti aſpiciant, an. 16. Copronymi. *Diac. lib. 22. Rom.*

Chriſtianis colligendorum vectigalium munus ademit; ſed paulò pòſt coactus eſt reſtituere; quod Saraceni ignari eſſent arithmetices. *Ibid.*

Habdalas Saracenorum quoque princeps ann. 17. Coprony. tributa Chriſtianis ſolito grauiora imperat; & quidem etiam monachis & Heremitis. Eccleſiarum cruces & vaſa Iudæis vendit. Vigilias nocturnas celebrare, & literas diſcere prohibet. Iudæis & Chriſtianis characteres Mahometicos inſcribi iubet Hieroſolymis; quod declinantes multi in Romaniam aufugerunt. *Ibid.* Ex Eccleſijs Sterquilinia fecit, & reliquias Sanctorum effoſſas diſperſit. *Iuo in Chron.* Turri in ipſum lapſa iuſto Dei iudicio an. 776. perijt. *Diac. lib. 22.*

Sabinus Bulgarorum rex fuga ſibi conſulit, quod populus imaginum cultum defenderet, quem ille Copronymi gratia perſequebatur. *Blōd. lib. 1. dec. 2. Naucler. gener. 26.*

766 Aiſtulphus propter afflictum Romanum pontificem de equo lapſus ceruicē fregit. *Gaguinus lib. 3. de Franc.* an. 756. *Sigeb.*

Chilpingus Aruernenſis & Amingus Pictauienſis comites congreſſi cum Pipini exercitu cæduntur an. 761. *Sigeb.* Pipinus deinde Aquitaniam, Lemouicinā regionem, Santonas, &c. ſubigit. *Idem.*

Sara-

Anni Chriſti.

Coſtantinopoli C[...] ſtantino ſecundo [...] conomacho, dein[...] Niceta Iconom[...] cho an. 13. menſ. [...] di. 22.

Principibus.

Eiſdem Impp. [...] regnant.

Abdala Babylon[...] & Perſiæ an. 19. [...] Et nono Arabu[...] apud Hiſpanios [...] ramolino Abder[...] men an. 33.

Froila Hiſpaniæ, [...] inde Aurelio an. [...]

766 *CONCIL. Ge[...] liacum in Frācia p[...] ſente Pipino & le[...] tis Imperatoris; cō[...] Græcos de Trinit[...] SS. imaginibus. Sig[...] Abb. Vſper. lib. Co[...] Rhegino in Chro. [...] mil. lib. 2. Anno. li[...] c. 67. Ado. in Chro[...]*

Anni mūdi.

Saraceni clades acceptas vlturi tertium in Franciam redeunt, & à Pipino trans Pyreneos repelluntur. *Aemyl. lib. 2.*

Pipinus rebellantem Gayferum ſeu Vuipharium ducem Aquitaniæ ſeptem annuis prelijs vicit, & totam Aquitaniam ad Garonam fluuium vſque iterum ſubegit. *Sigeb.*

Schiſma 8.
Theophylactus
om. contra Pau-
m ſedit in ſchiſ
ate aliquot men-
ſ.
Conſtantinus 2.
Laico contra ca
nes electus, ſedit
.1.d.24. Hūc qui-
m inter pontifi-
s numerant.

4845 Exarchatum tredecim vrbes complectentem cum Pentapoli vrbes alias ſedecim comprehendente, iterum S. Petro & ſucceſſoribus eius in perpetuum poſſidēda conceſſit, donatione in tabulas relata. *Sigonius lib. 3 Italiæ.*

An. 757. Conſtantinus Pipino organa muſica miſit, hactenus Germanis & Gallis incognita. *Auentinus lib. 3. Annalium. Marianus Scotus. Annon. de Geſtis Francorum lib. 4 cap. 64.*

Nempe Pipinus ſacræ Muſicæ erat ſtudioſus, quare & paulò ante, an. ſcilicet 751. Romanam cantandi conſuetudinem, vt ſuauiorem & diuinis laudibus congruentiorem in Gallias attulerat. *Sigeb. Aemylius.* Quod perfecit Carolus eius filius an. 774. *Sigeb.*

Schiſma 9.
hilippus ſiue Phi
picus cōtra Con
ntinum à Laicis
clericis electus
dit. an. 1. di. 24.

4855 Pipinus creauit Senatum, vulgo Parlamētum, mobile quidem, nunc autem ex conſtitutione Hutini regis ſtatarium Lutetiæ Pariſiorum. *Guagui. lib. 4.*

Eius ope Phriſij deuicto duce Radolbo ad Chriſtianiſmum ſunt conuerſi, docente Bonifacio, deinde Vuilibrordo Anglo. *Trit. de regibus*

 Franc.

Franc. mox Vlfranio Senonenſi epiſcopo, qui ſecum aſſumpſerat Anſbertum & quoſdam alios ex Fontanello cœnobio. *Volater lib.21.*

Anni Chriſti.

Theophylactus Patriarcha Antiochenus, ſcriptor eccleſiaſtic⁹. S. Sturmius primus Abbas Fuldenſis. Crodogandus, ſiue Beritingrandus.

S. Burchardus epiſcopus Herbipolenſis ducatum Orientalis Franciæ nactus eſt à Pipino: nec is eſt, qui omnia decreta conciliorum & Pontificum digeſſit in locos communes *Sigeb Iren.lib.3.c.76.*

Mortuo Gariræ Ximenio primo
Nauarræ regi ſucceſſit Garzias En-
768 nicus, qui Pampelonem & multas
arces & municipia à Mauris libera-
uit. *Vaſæus.*

Ambroſius Anſbertus tempori-
772 bus Pauli Pontif. & Deſiderij Lon-
gobardorum reg. opus in Apoca-
lyp. complet. *Ipſe in fine. Contra Centuriatores, qui eum in decimam Centuriam conferunt. Sic in aliorum multorum ætatibus indoctè ſæpiſsimè hallucinantur, ſiue quia perfunctoriè duntaxat legerunt, vt quoquo modo eorum fragmentis ſua infarcirent, ſiue, vt in ſingulas centurias, eos, quos habebant in manibus, diſtribuerent, non tam de veritate & fide hiſtoriæ vel rei laborantes, quàm vt quouis modo ſatisfacerent Typographis laborem vrgentibus & ſtipe eorum egeſtatem placantibus.*

n Coſmam Alexãdriæ epiſcopum Antiochenus & Hieroſolymitanus excommunicarũt, quòd imaginum religio-

97

n Stephanus 4. c
ctus 3. Siculus m
nachus, an.4.m
5. di. 24.

Vacat di.9.

Patriarchis.

AntiochiæTheod
ro 2. à Petro Se
tuageſimo ſecund
Conſtãtinopoli N
ceta Iconomacho

Principibus.

Cõſtãtino 5. In
Abdala Babylon
& Perſiæ Miran
lino.
Hiſpaniæ verò A
deramen.

Anni mūdi.

religioſam memoriam improbaret. *Diac.lib 22.*

Deſiderius Longob. rex an. 769. ſimulans orandi pietatem, Romam ingreſſus, multos capit & excæcat. *Sigeb.*

eſyderio Ital. R.
arolo I. Magno
.46. Franc.reg.
irelia Hiſpaniæ,

Leſcus quiſpiam, primus apud Polonos equi ſui calces ferreis ſoleis munit, cùm equi de more illius temporis ſoleas nullas haberent. *Crom. hiſt.Polo. lib.*2. Paulo ante an.800.

Pauliciani à Paulo & Ioanne Samoſatenis q. Paulijoannitæ, Manichæorū ſecta quingentis annis poſt D. Paulum & Pauli diſcipulos (imò pluribus) *Euthy in Panopl part.* 2. *tit.* 21. *ex ſcriptis Photij.* Catholicos Romanos appellabant, ſe verò Chriſtianos. *Ibid.* Sic Ariani in Hiſpania Romanos vocitabant homines noſtræ religionis, inquit Turonenſ. *lib.*1. *de gloria Martyr.*

An.768. finis 72. Patriarcharum Antiochenorum: Nam quis poſt Theodorum à D. Petro ſeptuageſimum ſecundum illic epiſcopus fuerit, vſque ad Antiochiam per Gallos recuperatam, incertū eſt; niſi quod 787. Theodoritus Patriarcha Antiochenus & Ioannes eiuſdem Eccleſiæ presbyter in Eccl. hiſtorijs memorantur, & Theodorus Balſamon. 1186.

Saxones vel Thuringi, itemque cæteræ, quę iuxta Rhenum ſunt, nationes, ex antiquo Francis tributariæ (*Nota*) leguntur. Quibus deinde à regno eorū deficientibus Pipinus genitor Caroli Bellū intulit, quod

tamen filius maiore fœlicitate peregit. *Helmoldus in Chronicis Slauorum cap.3.*

Abdala 100. armatis nauibus ducem Manucha præficiens mare Medit. infeſtat, & Chriſtianos atrociter necat, Caſſinenſi monaſterio euerſo. *Chron. Caßinenſe.*

An. 771. moritur Aſciar primus Aragoniæ comes, qui Iaccam ciuitatem, multas arces & oppida à Maurorum ſeruitute liberauit. Balindus f. ſucceſſit. *Vaſæus.*

Carolus Magnus Aquitanos omnes & Vaſcones in deditionem accipit, & bellum Aquitanicum finit capto Hunaldo duce Aquitaniæ, & tota eius familia. Iuxta Dordanam fluuium ædificat caſtrum Francicum (ſic enim legitur apud Eginardum) ſiue, vt vulgò, Fronciacum (quaſi, vt quidam ludunt, Frons Saracenorum.) *Sigeb.*

Conſtantinus Imp. omni ſcelere imbutus, Deo auerſus, tyrãnus, apoſtata, veſanus, Veneris cultor mactatione puerorum, inter quos Hanij filius, magus, & ſacrilegus (*aiunt Palmer. Sigeb. Diac. & Suidas*) catholicos, qui SS. imagines apud ſe habebant, & poſt votum vxorem nolebãt ducere, ac ſe à iuramentis & immundicijs abſtinebant, crudeliſſimè afflixit, vt plures occiderit martyres, quàm vllus vnquam Imperatorum gentilium. *Sigeb. in Chron.* vnde igne cœleſti perijt. *Sigeb*

Cùm Habdala Saraceno pacem ea lege fecerat, vt ille Chriſtianos, qui

Anni Chriſti.

768

CONCIL. Latera nenſe Epiſcoporũ Ga liæ 12. & plurimoru Italiæ, contra Cõſtan tinum pſeudopapa Deſiderij regis. Long fratrem ex Mutio l 7. Plati. Palmer. Sig Aemyl. lib. 2. Nauc In eo abrogatur 7. fa ſa ſynodus Conſtant nopolitana contra im gines.

98
Adrianus I. Ro-
anus an. 23. mẽſ.
di.17.
Patriarchis.
nſtãtinopoli Ni-
a Iconomacho,
inde Paulo 4.
. 4. menſ. 6. dies
. Taraſio an. 21.
1. d. 25.
Principibus.
nſtantino 5. Po-
a Leone 4. eius
an. 5. Imp. vſq;
Eirenem Impe-
tricem an. 10. cũ
Conſtantino 6.
adith an. 18. Mo-
an. 21. Babylo-
e & Perſidis Mi
molino.
ſpaniæ verò Ab-
ramen, deinde
ſſem ſiue Izeca,
i & Iſimẽ an. 7.
ſyderio Ital. R.
rolo I. Magno
anc. Rege.

Anni mũdi

4860
4884

qui in ipſius eſſent dominatu, affligeret. *Blond. lib.* 1. *Deca.* 2. à Theodora ſeu Irene eius cadauer defoſſum, publicè crematum eſt. *Sabell. Ennead.* 8. *lib.* 8.

o Cum optimo quouis pontifice comparari poteſt. Eo nemo poſt Petrum, Romanorum pontificũ diutius vixit.

Inſtituit diplomata, ſeu literas Apoſtolicas, quas Bullas vocant, plumbo obſignari, vt diuturnius eſſet ſigillum: nam antea vtebantur cera. *Polyd. Virg. lib.* 8. *de inuent. rerum cap.* 2. Alij hoc referunt ad Stephanum 3. Statuit, vt quotidie in atrio Lateranenſi alerentur 100. pauperes. *Plati.* Scripſit libros contra Iconomachos. *Sigeb.*

A caſtitate, fortitudine animi & liberalitate in pauperes commendatur ab hiſtoricis. Tyberi exundante, lembis & ſcaphis victum aduehendum curat ijs, qui erant aqua circumfuſi. Romæ aquæ ductus, muros, templa & alia ædificat, captiuos pecuniæ vi liberat.

An. 774. Idnabala Saracenus Cęſarauguſtæ regulus ab alijs regulis domeſtica ſeditione pulſus à Carolo Magno reſtituitur, & finitimi reges vectigales fiunt. *Vaſæus ex Annalibus Franc.*

Leo, mali corui malum ouum etiam ſacris imaginibus bellum indixit. Iacobitas Hæreticos è Syria in Thraciam collocauit. *Zon. tom* 3. *Diac. lib.* 23. *Rom.* Noli mirari, ſi mox imperium per Rom. pontificem ad

 alienos

alienos tranſlatum ſit. *Zon. Ibidem.* per totum ſui regni quinquennium cum Irthuma & Madaij Arabũ regibus, vario Marte in Aſia & Syria conflixit. *Diac. lib.* 23.

Bulgarum regẽ Telericum à ſuis fugatum excepit an. 778. quo anno Carolus Longobardorum regnum vaſtauit. *Schanaburgenſe Chro* Hildebrandum Spoletanorum ducem ſequenti anno ſe ſponte ſubijcientem amplectens. *Sigeb.*

Coronam ex Iaſpidibus & alijs gemmis conſertam, ex eccleſia abſtulit, & ſuo capiti impoſuit, ſed paulò pòſt febre correptus interijt. *Diac. lib.* 23. *Blond lib.* 1. *dec.* 2.

An. 782. lapidea arca effoditur cũ hac inſcriptione: Chriſtus naſcetur ex virgine, in eum credo, &c. *Diaco. lib.* 23. *Sigeb.* Platonem fuiſſe, multi exiſtimarunt. *Gigas in Floribus temp.*

An. 786. Politianus epiſcopatum Alexandrinum inter Saracenos adminiſtrabat.

Carolus in Italiam ab Adria. vocatus contra Longobardos, inuiti & nolentis Pontif. pedes exoſculatur. *Plati. Aemyl lib.* 2. Donationem à Pipino Patre factam Roma. Eccleſiæ non tantum confirmauit, ſed etiam auxit. *Plat.* vel potius reſtitutionem. Nam Pipinus duntaxat pontifici à Longobardis erepta, reſtituit. *Hiſtor.*

Vicit Longobardos capto Deſyderio eorum rege 22. & vltimo, in quo defecit regnum Longobardorum ab Alboino acquiſitum, ab Autha-

Anni Chriſti.

Silo Hiſpaniæ a[...]
8. deinde Alphon[...]
cog. Caſto an. 41.

773 *CONCIL. Lat[...]*
ranenſe (quod Sige[...]
vocat vniuerſale[...]
præſente Carolo [...]
Epiſcop 153. *Sigeb. [...]*
lib. Concil.

Hiſpanicum cont[...]
Felicem hæreticum[...]
Annoni. lib. 4. *c.* 8[...]

Durienſe an. 77[...]
Regi. lib. 2.

Genuenſe. Ibid.

Anni mūdi

Authari & Agilulpho formatum, anno poſtquam Italiam occupauerant, 206. ſiue 213. ſiue 224. (neque enim cōuenit inter ſcriptores) *Blōd. dec.1.lib.2.*

Paulò pòſt etiam regnum Boiorum finijt, Taſſilone Deſiderij Genero rege eorum nouiſſimo & filio Dedone, qui propter Deſiderium bellum mouerant in monaſterium detruſis.

4882 Eodem an. Carolus ritum cantus eccleſiaſtici authenticum è Romana eccleſia, accerſitis ex vrbe ſummis muſicis, in Gallias transfert. *Sigeb. Aemyl.lib.2.*

[margin, cut off:] 8. SEPTIMVM iuerſale Conciliū, icænum 2. cōtra Ico machos pro retinen s imaginibus, Epiſc. o. Palmer.in Chro. e 325. Naucl. ſiue 6 ſiue 342 ſiue 330, i loco Adriani (qui ad celebrandum cu uerat) præfuerunt trus archipresby-, & Petrus mochus presbyter. Ab. perg. lib. concil. A. ianus illud confir uit. Iuo Parte 4. 27. & 128. Ex eo oque teſtimonium nit Nicolaus primus Michaelem Imp.

Adelgiſum Deſiderij filium, qui ad Græcos confugerat, & contractis copijs Conſtantini conſenſu & auxilio ad recuperandum regnū Longobard. redierat, delet & perimit. an. 789. *Sigeb.*

In Aegyptum & Africam Chriſtianis pauperibus eleemoſynas miſit. *Sigeb.* Carthaginem. *Vſperg.* Hiſpaniam vſque ad Cordubam recuperauit profligatis Saracenis. *Ptol. in rudimento. Plat. in Adriano.* Compoſtellenſem eccleſiam locupletauit. *Erphordenſis lib.68.* Albini conſilio in ſacris rebus omnia gerebat. In terris occupatis paſſim Epiſcopatus & ſcholas conſtituebat ad fidei propagationem, in quibus Græcæ & Latinæ literæ docerētur. *Crantzius lib. 1.*

Anglicanum.

Hiſpaniam tranſijt, & Nauarram capit, & duos Saracenorum regulos ſibi ſubijcit an. 778. *Sigeb. Rhegino.*

Ann. Chriſti.

Caroli Magni tempore Ogerus Danorum Dux Indiam ſuperiorem occupauit, & Ioannem regis Friſonum filium, presbyterum Ioannem dictum, imperio præfecit, eiq; 14. Barones, qui alias vicinas terras tenebant, ſubiecit, vt ibi Chriſtiana religio permaneret. *Vuernerus in faſciculo temporum.* An id verum, neſcio. Nam non video, qua parte Dani per tot terrarum & æquorum ſpatia in Indiã peruenire potuerint. Me mouet tamen, quod paulò poſt Elfredum Anglorum regem ſub an. 870. multa munera per Sigelium Schireburgenſem epiſcopum ad S. Thomam in Indiam miſiſſe ait Vuilhelmus 2. cap. 16. de Anglis.

Carolus rex Francorum & Longobardorum, Patritius Romanorum noſtris obtemperans monitis, atque noſtram in omnibus adimplens voluntatem, per ſua laborioſa certamina plura dona in perpetuum obtulit poſſidenda, tam prouincias quàm ciuitates ſeu caſtra, & territoria, imò & patrimonia, quæ à perfida Longobardorum gente detinebantur, brachio forti, eiuſdem Dei Apoſtolo reſtituit, cuius eſſe dignoſcebantur. *Adrianus in epiſtola in Concil. Lateranenſi habita. & epiſt. ad Conſtantinum & Irenem Auguſtos miſſa.* Ne quis putet Carolum Mag. quicquam de ſuo dediſſe Eccleſiæ.

Trecentis etiam primis annis vſque ad Conſtantinum, Chriſti & martyrum facta, vt eorum memoriam

794 *Francfordienſe, Ep ſcoporum Gallo. Ger ma. & Italorum, præ ſentibus Legatis A driani, Theophilo ſe Theophylatio, ac Ste phano epiſcopis, cõtr Fœlicem Vrgelitani ſeu Orieltanum Ep ſcopum, qui adoption humanæ naturæ Chr ſti inducebat: Anno ni lib. 4. de geſt. Frã c. 85. Aemyl. li. 2. A Vſperg. Ferunt aliq in eo concilio damna tum fuiſſe Conciliu Elibertinum epiſc. 1 presb. 36. in Hiſpani paulò antea celebra tum: Errant Magde burgenſes rapſodi, q iſtud Concil. referu ad an 700. Aiunt e iam in eo damnatu Nicenum 2. de quo margine.*

Anni mūdi.

4860. riam in oculis perpetuò ferrent, alij in tabulis expreſſerant, alij in veſtibus ſacratis, in pretioſis repoſitorijs, in quibus incruenta ſacrificia peragebantur, imagines pinxerant. Et ſanè hæc euidenter ad noſtra vſq; tempora oſtenduntur, durabuntq; per ſæcula. *Actione ſexta Nicenæ 2.*

Tolericus Bulgarorum dux baptizatur an. 778. *Sigeb.*

An. 782. Sanguis de cælo ad terrā profluxit, qui ſignificauit funeſtos conflictus Francorum & Auarum, item Auarum & Boiorum, denique Auarum & Francorum, in quibus omnib⁹ Carolus victor euaſit. *Sigeb.*

Bauaricum contra ...elicem. Anno. lib. 4. p. 83.

Theſias Arabum dux Emeſæ Iudæos & Chriſtianos ad Menzerizādum (.i. characteres Mahometis accipiendum) compulit. *Diac. lib. 23.*

An. 784. Daci in Anglia à Bitrico rege Saxonum Occidētalium repelluntur. Sed illi haud multo pòſt reuerſi bonam eius partem occupant. Ita regnum Northumbriæ ab illo anno per an. 30. & amplius tam finitimorum, quam Barbarorùm iniurijs expoſitum fuit. *Polydo. li. 4. Ang.*

Primus Flandriæ, quæ tunc erat vacua, inculta & nemoroſa, an 792. Comes deſignatur à Carolo Lidericus Harledecēſis. *Iac. Meier. de Flād. Sigeb.*

Spoletini, Reatini ſeſe & vrbes agroſque S. Petro & Rom. Pontifici ſubdiderunt. *Aemyl. lib. 2. Blond. dec. 2. lib. 1.*

Ratisbonenſe contra ...ndem. ...igeb.

Vindekindus Saxonum dux an.

4884. 777. cum Saxones victi eſſent à Ca-

 rolo,

rolo, & fidem ſuſciperent, in Normaniam fugit, inde poſtea rediturus & bellum renouaturus. *Sigeb. Regino.* *Anni Chriſti.* 772.

Saxones cæſis ſuorum 30. mill. ſeſe tandem poſt bellum 33. annorum Carolo dedūt, & quia à Chriſto defecerant, Chriſtiani iterum fiunt, & Vindekindus eorum dux ex ſacro fonte à Carolo ſuſcipitur. *Sigeb. & Chron. Miſnenſe. Krant. lib. 2. hiſt. Sax. c. 6. Eginhar. Annonius lib 5. c. 4. Helmold. in Chron. Slauo. c. 3.*

Ad Albim flu. Bardagauenſes & Norduitæ ſeſe ei dedunt & fidem Chriſti ſuſcipiunt. Saxones Orientaliores & Slaui vltra & citra Albim habitantes ei paulatim ſubijciuntur an. 780. *Sigeb. Rhegino,* Magdeburgo ampliato. *Crantzius.*

Leo 4. Imp. Coronam auream, quam Mauritius Deo vouerat, ex ecclesia S. Sophiæ abripiens & capiti imponens, carbunculis in eo enatis febre correptus miſerè perijt, vltione diuina, vt putatur. *Blō dec. 2. li. 1. Plat.*

In concilio Lateranenſi confirmatio Rom. Pontificis, Archiepiſcoporum & epiſcoporum cum omnibus inueſtituris ſub pœna anathematis & bonorum publicatione cōceſſa eſt Carolo Mag. *Sigeb. & Ca. Hadrianus. & Ca. in Synodo. 63. diſt.* Ita tunc primum tutela Rom. Pontificis à Conſtantinopolitanis Impp. ad Carol. Magn. Imp. & eius ſucceſſores tranſlata eſt.

Iſuardus an. 770. iuſſu Caroli martyrologium poſt Euſebium, Hieronymum 796

Anni mūdi.

nymum, Bedam ſcribit. *Bergo. lib.* 10. *Hedio. lib* 6 *c.* 22.

Paul. Diaconus Aquileienſis Cancellarius Deſiderij ſimul cum eo à Carolo captus, integram Hiſtoriam Longobardorum, ſiue Langbardorum, annorum 205 vſq; ad an. Chriſti 773. conſcripſit.

Eutropij Romanæ hiſtoriæ Eccleſiaſticam immiſcuit, duosq; alios libros à Iuliano ad Iuſtinianum primum vſq; adiecit. Senex admodum obijt in Caſinenſi cœnobio. *Sigeb.*

An. 790 Flaccus Albinus Gallus iuxta Bergomenſem lib. 10. Anglus iuxta alios, veteris & noui teſtamenti textum Caroli Magn. iuſſu correxit. *Sigeb. & ipſe epiſt.* 6 *lib. in Ioan.*

Ethnici (id eſt, Saraceni) ſepties à Conſtantino expulſi Hieroſolymis, denuò eam adoriuntur & capiunt & Ioannem Patriarcham eijciunt, ſed ille reſtituitur recuperata vrbe, poſtquam Carolus copijs Imperatorem adiuuiſſet. *Henric. Erfordienſ. in vita Conſt c.* 69.

Madij Saracenus Chriſtianos obſidet in Natoliæ vrbibus. *Diac lib.* 23. *Rom.*

Aaron alius Saracenorum dux multa mala Chriſtianis infert, etiam poſtquam pacem cum Imperatrice agitaſſet. Nam in Cyprum irruit, Capadociam, Galatiam, Romaniam. *Diac. Ibid.*

Fœlix, cui adhærebat Eliphandus Toletanus epiſcopus, Ratisbonæ de errore conuictus miſſus eſt Romā, vbi corā Adriano pont. Palinodiam

Anni Chriſti.

odiam cecinit & ſuæ eccleſiæ re ſtituitur. *Annal. Franc* aliunde videtur errorem contraxiſſe. Nam Beda in 7. c. Ioan. Noua hæreſis (inquit) in Angulis occulte ſuſurrat, Chriſtus eſt adoptiuus, Chriſtus nuncupatiuus eſt Deus.

Aiunt Ado Viennenſis ætate 6. & Regino lib. 2. Chron. Pſeudonymam Nicænam, quam Septimam Greci appellant, pro adorandis imaginibus Synodo Francfordienſi ab dicatam penitus. Quod ſi verum eſt, cum Nicæna illa deinceps obtinuerit & pro Oecumenica recepta ſit, prouincialis hæc Oecumenicæ derogare non magis poteſt & debet, quam illa Cypriani Africana, quæ cum cætera rectè ſtatuerit, praue Anabaptiſmum contra Romanā defendit. Prætereà vt nec ſtatim nec abſq; magnis diſſidijs Calcedonenſis illa ſanctiſſima probata eſt, vt apparet è D. Gregorij epiſtolis ad Brunichildam & alios, in quibus docet ne tum quidem poſt annos fermè ducentos in Gallijs fuiſſe receptam penitus, ſic hîc potuit cõtingere. Addo Patres, qui Francofurtum conuenerant, non ſatis habuiſſe perſpectā Nicænæ ſententiam, ac fuiſſe deceptos falſis rumoribus & ſcriptis. Nā contra eam ſic dimicarunt, ac ſi ad ſtatuendam imaginum adorationē ſimpliciter incubuiſſet, cum potius de retinendis imaginibus ſanxiſſet & egiſſet aduerſus Cõſtantinopolitanam ſeptimam Pſeudonymum, quæ de illis confringendis & omninò tol-

Anni mūdi.

nò tollendis; paulo ante, Canones tulerat. Alioqui hæc cum illa idem planè iudicauit ac cenſuit. Nam libri illi quatuor, qui nomine Caroli Magni & Synodi Francfordienſis circumferuntur, & quos ſuperbè hæretici contra Nicænam oſtentant, paſſim inculcant retinendas eſſe SS. imagines in ornamentum eccleſiæ & memoriam rerum geſtarum (hęc eorum verba ſunt in præf. & lib. 2. c. 2. & alibi) ſeq; duntaxat armant aduerſus neſcio quam prętentam imaginum adorationem, quam nec Nicena ipſa agnouit. Iconomachos autem expugnant cum alibi tum præfatione libri primi. Et Claudius à Carolo ipſo Taurinenſis epiſcopus conſtitutus, dum eas è ſua diœceſi ſuſtuliſſet; ſtatim vt hæreticus exceptus eſt ab ipſiſmet Gallis epiſcopis, qui maxima pars fuerant Francfordienſis Synodi Hinc contra iſtū Ionæ Aurelianenſis libri ad Ludo. Pium de imaginum cultu.

Anno 791. *Palmer. & Polyd libr. 4. de Anglis.* Academiam olim Athenis Romam attractam Carolus Mag. Lutetiam transfert. *Vuernerus in Faſciculo.* Idq; opera 4. Monachorum Bedæ diſcipulorum, Rabani, Albini, Claudij, Ioannis Scoti. *Erphordienſis c 60.* Ac tanta illam prouentuum ac poſſeſſionum amplitudine locupletauit, quantam vix omnes Galliæ ac Germaniæ, quæ inde poſteà natæ ſunt, academiæ poſſent æquare. *Curio lib. 2. Chronologiæ* Ita tribus aut quatuor ſæculis extinctum literarū lumen,

	Anni Chriſti.	
lumen, in mundo rurſum accendit. ibid. Sub Moſe Saracenorum Miramolino Arabes inteſtino bello in varia Dominia diſperguntur.		99.
p Doctorum amator, ita vt eos vndecunq; præmijs alliceret. Aegrotos viſere, eleemoſynas largiri, prædicationibus, quibus plurimum ob eloquentiam & doctrinam valebat, incumbere, ei peculiare fuit. Captum Romani excæcauerunt, lingua eius radicitus abſciſſa. In cuſtodiam miſſus noctu per murum euaſit; & à Carolo reſtitutus eſt. *Rhegino libro ſecundo Chron.* Sub hoc Pontifice tranſlatum eſt imperium à Græcis ad Francos Carolus Academiam Papienſem inſtituit. *Gagui lib.4. Sabel. Ennead. 8.lib.9.* Bononienſem à Theodoſio fundatam renouat. *Mutius lib. 9.* Ticinenſem condit. *Polyd. lib.4. de Ang.* Oſnaburgenſem, in qua literas Græcas & Latinas doceri iuſſit. *Crantius in Metropoli libro primo, cap.2.* Pariſienſem an. 79'. *Palmerius,* de qua paulo ante. Ex Bedę Angli diſcipulis Albinus ſiue Alcuinus & Ioann. Scotus alius à Franciſcano ſcholaſtico do-	796. 800.	p S.Leo 3.Roman ſedit an.4. *Patriarcha.* *Conſtantinopoli* *Taraſio.* *Principibus.* *Conſtantino ſext* *ſolo Orientis Imp* *ratore an. 5.* *Superioribus reg* *nantibus, vſque a* *Carolum Mag. Im* *peratorem Occid* *tis declaratum.* *Et Eirenem ſolam* *imperio Orientis* *potientem.* *Et Egbertum An* *glorum regnum c* *dentem.* *Summa à Chriſ* *nato ad hæc noua* *Occid. imperia a* *800.* *Octaui ita Cent* *narij finis.*

CTAVO hoc ſæculo
tinuata eſt doctrina, de
hæretici hodie pugnant.
ues Eccleſiæ. Abſolu-
Beda ho. in die S S. Petri
Pauli. In Marc. lib. 1. c. 2.
maſc. lib. 4. de Orthod.
Confirmatio, Illa pun-
, quæ per manuum impo
nem ab Epiſcopis, vulgo
firmatio dicitur, &c. Be-
in Pſal. 26. in 8. c. Act. &
m in Octaua epiph. Conc.
elat. c. 18.
Extrema vnctio, Beda li.
n Marc. c. 6.
Liberum arbitrium. Da
ſc. lib. 2. Orthod. cap. 4 in
allelis contra Manich. li.
hæreſibus. Beda in 2. c. Ge
lib. 8 in Iob. c. 8 in pſ. 118.
uſtificatio ex gratia. ſi
eſt chariſmatum ſpiritus,
noſtræ voluntatis. Da-
ſc. lib. 4. de Orthod. c. 11.
ueniente ſe gratia mens
ninis ſpontanea ad fructũ
i operis aſſurgit, Beda in
ar. lib. 1 cap. 4. In 3. cap. 1.
n.
Iuſtificationem con-
uari & augeri bonis o-
ibus. Pelagianum dogma
iuuat, quod dicitur de
nine ſe ſanctificat, quia id
dem per liberum arbi-
um fit, ſed non ſine di-
o auxilio & gratia,

Anni mũdi

co doctore primi poſuerunt Theologiæ ſedem in Academia Pariſienſi, è qua breui tẽpore prodierunt innumerabiles Theologi hæreticorum perpetuæ cruces, qui tantam ſibi tota Europa famam & auctoritatem compararunt, vt ſpatio quadringentorum annorum, vix extra eam aliquis Theologus alicuius nominis repertus ſit.

Tum floruerunt per ordinem, Rabanus, Angelomus, Haymo, Strabus, auctor gloſſæ ordinariæ, Bertramus, Remigius Altiſiodorenſis, Paſcaſius Corbienſis, Amalarius, Anſelmus quidã auctor gloſſæ interliniaris, Ionas Aurelianenſis, Icmarus & alij vſq; ad Hæreſim Berengarij anno 1150. & Scholaſticos 12. ſæculi.

Alphonſus cog. Caſtus Hiſpa. rex virtutibus omnibus ornatus proditione cuiuſdam comitis Gani Carolum Magnum in Ronceſualle vicit, qui in Hiſpaniam venerat, ipſum vt regno pelleret. *Vaſæus.*

A Mauregato an. 5. à Veremundo annis tribus regno pulſus reſtitutus eſt, & poſt reſtitutionem regnat an. 32. *Idem.*

Eius anno quinto ad ſummum pontificatum Leo 3 euectus Compoſtellam ſedem epiſcopalem conſtituit, corpore Apoſtoli diuinitus reuelato, poſt-

poſtquam diu latuiſſet ob Saracenorũ perſecutiones & dominatus. *Idem.*

Anno regni tertio occidit 70. millia Saracenorum cum ipſorum duce, qui ad Aſturias depopulandas venerant. *Idem*

Anni Chriſti.

Beda in ca.3.1.Ioan.lib.3.
Iob.cap.1.lib.6.in Cant.ca
8.lib.1.in Prouerb.ca.6.2
in 3.& 12.cap.Exod.lib.1
Ezram c.1.in Pſalm.25.7
90 Aponius libr. 2. in Can
Albinus in 3.c. Eccl. Da
ſcenus in parallelis & al
li.paßim. Primatus Rom
næ Eccleſiæ *Beda in Natali D. Benedicti. Carol. Magn. lib.1.de ima*
cap.6.Damaſc.in lib. de defunctis. Patres Synodi 2. Nicenæ. Conci
huius ſæculi Ansbertus li. 3.c.5.in Apoc. Cælibatus ſacerdotum. *B*
da lib.1. in Lucam c.4. Claues Eccleſiæ. *Abſolutio. Ansbertus li. 7.*
Apoc.c.16. & lib 1.c.1. lib.5.c.11.Beda in Matth.16. Ioan.20.&c.

Veritas Euchariſtiæ, Tranſſubſtantiatio, ſacrificium. *Car*
Magn lib.2.de imag.c.27.& expreßißime lib.4.c.14.& in lib. de
tibus veteris eccl. Beda in Boetij lib.de Trinit.in Prouerb lib 3.c 31.
Marc.lib 4.cap.14. in Luc lib.6.c.22.in Pſ.21. lib.de muliere forti: H
in Epiphania lib.2. de Taber.c.2.in Pſ.48. Deum pro mortuis per mi
rum celebrationes & eleemoſynas inuocamus. Damaſcenus lib 4.Or
c.14. Aponius lib 3.& 6.in Cant. Germa.Conſtantinop. epiſt. ad Tho
tom. 2. Conc. & in Theoria Liturgiæ. Ansbertus lib.2.c.2 in Apo.

Pœnitentia & eius partes *Damaſc. de Orthod fide & in Par*
lelis.Beda in Pſal.1. & 4. lib.4.in Luc.c.15. Aponius lib.5.in Cant. C
rol.Mag de ritibus veteris eccleſiæ. Ansbertus lib.1.in Apoc.c.1.

Interceſſio, auxilia, reliquiæ Sanctorum. *Beda lib. 2. in Luc*
7.lib.3. in Iob.& de Reuelatione S. Michaelis to.7.& in pluribus H
milijs de Sanctis diuerſis Damaſc.in orationibus de natiuitate Virg.e
in Cant.Eccleſiaſt.libris 3.de imaginib.lib.4 de Ortho.c 16. lib pro
functis.Baſilius Ancyranus. Theodorus Hieroſ.Tharaſius Conſtant.T
odoſius Amorienſis Adrianus pap. in 2. Syn Nicena. Coſmas in hym
German.Conſt in Theoria & in epiſt.Beda & Iſuardus in Martyro
gijs, Ansbertus lib.5.c.12 in Apoc.

Hæreſis contra imagines hoc ſæculo præſertim arſit. *Hanc*
futarunt & earum legitimum vſum docuerunt Damaſcenus libri
Germanus Conſtant. Gregor. Cyprius, Adrianus Pa.& alij. Nicenum
conc.&c.

Preces pro defunctis & Purgatorium. *integrum de eo opus I*
maſceni extat ab Oecolampadio defunctorum hoſte etiam verſum. G

m

n. in Liturgiæ Theoria. Beda in ſerm. ad populum tom. 7. fol. 503. in lib. 2. cap. 11. in Pſalm. 6. in 37 in Luc cap. 2. Albin. in 1. & 3 Pſal. nit & 3. de Trinit. cap. 21. Ansbertus lib. 9. cap. 20. in Apocal. & libr. cap. 21. & cæteri. Superfluum eſſet cætera capita perſequi. Nam pro omnibus Damaſc. quatuor libros de orthod. fide diuiniſſimos cōdidit. la. Albinus libros diuerſos, Carolus Magn. fragmenta de ritibus ve. is Eccleſiæ. German. Conſtant. rerum Eccleſiaſticarum Theoriam, cæt. Qua re & totum ſæculum contra ſe pugnare Centuriatores do- t Cent. 8. cap. 2. de loco & propagatione Eccleſiæ ſparſim, cap. 3. de ſecutione & tranquillitate Eccleſiæ. cap. 4. de doctrina col. 300. & uent cap. 5. de hæreſibus toto cap 6 de Ceremonijs. cap. 7. de Politia :leſiæ, per totum cap. 8. de Schiſmatibus. cap 9. de Synodis per totum cap. 10. de Epiſcopis & doctoribus ſequentibus denique capp. Idem confirmant quotquot iſto ſæculo ſcripſerunt contra Iconomachos ſiue Iconoclaſtas: huius ſpatij vniuerſa concilia, vniuerſi deniq; hiſtorici.

LIBRI CHRONOGRAPHIAE Tertij Finis.

ſ CHRO-

CHRONOGRA
PHIÆ GILB. GENEBRA
DI THEOLOGI PARISIENSI
DIVINARVM HEBRAICARVMQVE
LITERARVM PROFESSORIS
Regij liber Quartus.

P OSTREMVM hunc librum à
Magno auſpicabimur, quoniã cum e
perio, Eccleſiæ regnum maxima, in
Septemtrione præſertim, incremẽt
Tum Germania, tum Saxonia, tum
Chriſti ſuauitatem guſtare cœperu
in Polonia religionis fundamenta
iacta ſunt. Bulgaria, Vngaria, I
Moſcouia, Lithuania, pleræq; aliæ Septemtrionis gentes ſe d
Chriſto dediderunt. Deniq; vt ab Eccleſia ſiue ſede Apoſtolica
tutum fuit hoc nouum Occidentis Imperium, ita extitit Ecc-
lutare, & fœlix, dum ſigna in Barbaras & perfidas gentes
easq; pietati ſubiecit. Accedit, quod interualli à Domini corp
ne vſq; ad nos dimidium in iſtud ſæculum incurrit. Non ad
quidem refert, vnde exordium ducamus, cum ſingulis centũ a
ſignes atq; memorabiles mutationes toto orbe contigerint, q
rito librum peculiarem ſibi poßint vendicare. Verum id nego
relinquimus. Interim quia mirabiles illæ ſæculorum viciſsitu
animis pingere poſſunt vniuerſæ hiſtoriæ breuem quandam i
ad quam adumbrandam comparatur Chronographia, pri
pergimus, lubet id illuſtrare exemplo & duum mille annor
memorabiliores per ſingulos centenarios inſigni humanarum

in

ntiæ documento exortas attingere. Nec altius incipiemus.
n, vt iampridem memini, ante Monarchiam Perſicam om-
l exteros ſunt incerta.
mum ergo ante Chriſtum quingenteſimum plus minus (Neq;
ceſſe eſt, vt tempus ſit tam exactum & definitum) Monar-
byloniorum Nabugdonozore auctore cœpit, è qua ſecundum
eris librum ſumus exorſi.
an. 400. Perſarum ſecunda, quæ appellatur, Monarchia per
à quo res & ſcripta Græcorum propriè incipiunt.
Macedonum ſiue Græcorum per Alexandrum Magnum.
ndorũ, Parthorũ, Carthaginenſiũ, noua regna & principatus.
manorum per Scipiones & reliquos Romanos duces, qui
Mediterraneo in Aſia res gerere cœperunt, & prouincias
res ſuo populo ſubijcere.
gnum Dei, per Chriſtum æternum regem, cuius ſolium eſt ad
n Patris in excelſis, terra ſcabellum pedum eius: Conſtituta
erpetuam Monarchiam ab Auguſto & pace per totum orbe
Atq; inde per ſingula etiam ſæcula mirabiles mundi viciſſi-
xtitere, quas lib. 3. delibare cœpimus.
eſimo enim anno poſt Dominum natum Imperij ad externos
s tranſlatio facta eſt, Neruam, Traianum, Adrianum Hiſpa-
Vnde deinceps licuit cuilibet quantumuis obſcuro & de ob-
te in illud irrepere.
ouum Perſarum imperiũ per Artaxerſem, deleto Parthico
mperij Ro. ad Chriſtianos principes tranſlatio Conſtantiũ,
inum Mag. &c. in quorum poteſtate perpetuò deinceps vſ-
urcas manſit.
np. Rom. laceratio, è qua varia noua regna emerſerunt, in
Hiſpania, Anglia, Italia, Africa, Aſia.
nperij Occidentis extinctio vſq; ad Carolum Mag. & in vnos
ue Conſtantinopolitanos contractio.
hometis & Saracenorum apoſtaſia, atq; inde nouũ horren-

dumq́; imperium, quod Miramolinum ſiue Amira vocatum e
mano mutilato, Perſico exciſo.

700. Saracenorum, Arabum ſiue Alarbarum, Turcarum, M
rum noua ac diuerſa regna, ſiue Caliphas & Sultanias, in Ind
ſia, Syria, Aegypto, Lybia, Lybiæ interioribus, Africa, Hiſpania,
maris Mediterranei, Oceani Aethiopici, Indici, Atlantici.

800. Imperium nouum Occidentis per Francos Septemtrio
gentibus ſalutare, fauſtum, Chriſti prænuntium, è quo huius
Libri initium ducimus.

900. Imperij Occidentis è Francis ad Longobardos & Ger
non ita fœlix tranſlatio, Matri certè ſedi Apoſtolicæ diu luctu

1000. Noua regna Poloniæ, Vngariæ, Boemiæ & Septemtri
populorum.

1100. Noua regna Occidentalium Chriſtianorum, præſerti
corum in Aſia, Syria, Iudæa, &c. profligatis Turcis & Saracen

1200. Nouum Imperium & Barbaricum gentis incognitæ
rorum, magna totius Orientis, ſeorſum Chriſtiani Indorū reg
pliſsimi calamitate.

1300. Nouum ſeruile & ferum imperium Othomanori
Turcarum magno noſtro dedecore, ignauia, veterno, pernicie.

1400. Nouum imperium Tamerlanis Scythæ, quod feritat
carum aliquantum repreſsit.

1500. Noua imperia Sophi in Perſide, Luſitanorum & H
rum in Indijs & nouo orbe, quæ Turcis & Saracenis pernici
dentur ominari.

Faxit Deus, vt iam Chriſtiani ſuas habeant vices, & regn
taricis, Saracenis, Turcicis, Mauricis armis amiſſa recuperent
extinguant, noua ad ipſius & Chriſti ſui gloriam condant
nouo ac veteri quò corpus peccati deleatur, Perditionis fi
Mahometes interficiatur ſpiritu oris Domini, ipſe
deniq; Dominus vbiq; agnoſcatur, regnet, flo-
reat in ſæculorum extrema. Amen.

:PTIMAE AE-
:ATIS, SIVE
vltimæ pars
poſterior.

A Caroli Magni
nperio ad ann.
80. quæ & ipſa
octo ſæcula rectè
ſtinguitur.

ctaui ſæculi ex-
remum & noni
principium.

An. Dom. 800.
uo nouum Occidẽ
imperium Caro
Magnus Fran-
s condit, & Eg-
rtus regnum An-
cum.

:cimi ſæculi ini-
tium.

An. Dom. 900.
o Carolus ſim-
x rex 30. regnũ
anciæ ſuſcipit,
deramen Hiſpa
e Miramolinus
, Infœlix ſæculũ
hoat.

Anni mũdi.

a HOC nono ſæculo Saraceni tentant iterum Gallias. Europa vaſtatur ab obſcuriſſimis gentibus, vt Gallia à Normanis, Vngaria à Bulgaris, &c.

Earum ad Chriſtum plena conuerſio.

Carolus cum ſua poſteritate hoc ſæculum metitur.

Nam eius Impp. fuerunt Carolus Magnus, Ludouicus Pius, Lothari[9], Ludouicus 2. Carolus Caluus, Carol. Craſſus Arnulphus.

Præcipui ſcriptores diuini, Carolus Magn. Hincmarus, Haymo, Angelomus, Amalarius, Rabanus, Remigius Antiſsiod. Ionas Aurelian. Paſcaſius, Idiota, Anſegiſus, Strabus auctor Gloſſæ ordinariæ, Leo Philoſophus, Imp. Photius, Theophylactus Bulg. Freculphus Lexouienſis, Anaſtaſius Bibliothecarius, Ado Viennenſis.

Humani etiam ſua ſerie infra per Chronologiam recenſebuntur.

Hæretici. Claudius Taurinenſis, Theoda pſeudoprophetiſſa in Aſia. Godiſcalcus Gallus, Bertramus, Fredeuardus eques, Ioannes Scotus. Græcorum Hæreſis de Spiritus ſancti proceſſione, quæ aperte erumpit Photio Patriarcha frigidam ſuffundente.

Caluinitæ. Claudij Taurinenſis opiniones laudant. Bertrami, Fredeuardi, Godiſcalci aliquot capita In ſingulis ſcilicet ſæculis ſuæ perfidiæ ſocios habere voluerunt.

b Septentrionalium, vt Moſcouita-

Anni Chriſti.

rum, Succorum, Polon. Vngar. Slauon. partiũ cõuerſio vſq; ad an. 1000.

Monaſteriorum & templorum & epiſcopatuum ædificationes.

Græcæ & Hebraicæ literæ florẽt.

Latinæ iacent.

Pares Franciæ inſtituuntur.

Imperij ad Longobardos per Berengarium & Saxones per Conradum tranſlatio, vnde inter vtroſque diſſenſio an plus. 40.

Ratio eligendi Imperatores inſtituitur.

Decimi ſæculi Impp. Ludouicus 3. Conradus, Germanorũ primus Hẽricus 1. Otthones tres.

Scriptores ſacri. Gilbertus ſiue Giſelbertus Radulphus, Suidas. Oecumenius. Smaragdus. Regino, Moſes bar-Cepha. Gerardus. Luitprandus. Vuitichindus.

Hæretici Græcorum ſchiſma contra Latinos. Noui Anthropomorphitæ in Italia. Manichæorum quædam ſecta Philippopolim tranſlata.

1000 A Caluinitis Schiſma Græcorũ, cuius cauſa à Turca abſorpti ſunt, probatur. Aliqua habent cum Manichæis communia.

c Mundum ignauiæ tædet.

Pietas exardeſcit.

Infinita monaſteria apud Græcos & Latinos conſtruuntur.

Ordines multi exoriuntur, Vt Camaldenſis, Vallis vmbroſæ, Præmunſtratenſis, Carthuſienſis, Ciſterienſis, de quibus Bruſcius de Monaſterijs, ſub finem huius ſæculi.

11. *Sæculi Impp.* Henricus 2. Conradus

Vndecimi ſæcul[...] initium.

c *An. Dom. M. q[...] regnũ Poloniæ p[...] Boleſlaum, Hung[...] riæ per S. Steph[...] num cœpit, Cord[...] [...]enſe in Hiſpan[...] Saracenica deſi[...] Otho 3. Imp. obi[...]*

Anni mūdi.

radus 2. Henrici tertius & quartus.

Scriptores. Fulbertus Carnotenſis, Humbertus, Heribertus Abbas, Euthymius, Ioan. Xiphilinus, Berno Augienſis, Algerus, Bruno Herbipolenſ. Albericus. Petrus Damianus, Leo 9. Lāfrancus, Adelmannus Brixienſis, Guitmūdus Auerſanus. Therianus, Leontius, Hermenopulus, Hildebertus Turonenſ. Hildebertus Cenomanenſ. Lambertus Schanaburgenſ. Sigebertus, Anſelmus Cantuarienſis. Iuo. Minardus, ſiue Meginhartus, Burchurdus, Marianus Scotus. Ioan. Micrologus, Hermanus Contractus.

Hæretici. Berengarius. Bogomili, Baſilius monachus. Henriciana ſiue Simoniaca hereſis ab Hērico 4. Imp.

An ſe Berengarianos, Bogomilos, Henricianos, Caluinitæ negare debeant, vel velint, ipſi loquantur.

…uodecimi ſæculi initium.

Anno Do. M C. …o Vrbanus auctor …peditionis in infi…les moritur. Go…fredus rex Hiero…ymorum conſti…tur. Paſchalis 2. …ntif. Max. eligi…r, Bernardus Pa…archa Antioche…s, Dabertus Hie…olymitanus pri…è Latinis.

d Totum hoc ſæculū tranſigitur in terra ſancta, à Gallis præſertim.

Factiones Gibellinorum pro imp. & Guelphorum pro Pontifice.

Theologia Scholaſtica fundatur per Bandinum, Petrum Longobardum &c. propter ſubtiles Græcorū cōtra Latinos diſputationes de Trinitate, de proceſſione Spiritus S. Berengarianos & Petrobuſianos de ſacramentis, Porretanum & Aballiardum Theologiæ miſcentes Philoſophiam, vt ſubtiles illæ quæſtiones deciderentur & amputarentur.

Ordines Hoſpitaliorum, Templariorum, & ſimilium contra Turcas inſtituti & confirmati.

12. *ſæculi Imp.* Henricus 5. Lotharius Saxo. Conradus 3. Fredericus Aenobarbus, Henricus 6. | *Anni Chriſti.*

Scriptores. Petrus Alphonſus, Honorius Auguſtodunenſis, Odo Cameracenſ. Hugo Victorinus, Rupertus Tuitieſis. D. Bernardus, Petrus Cluniacenſis, Richardus Victori. Bandinus, Petrus Longobardus, Hugo Etterianus, Leo Tuſcus, Ioan. Saliſburienſis, Anſelmus Anelbergēſ. Potho presbyter, Berengoſus, Ecbertus, Petrus Bleſenſis, Petrus Rhemenſis Cantor, Otho Friſingenſis, Theodorus Balſamon, Zonaras, Cedrenus, Cōradus, Abbas Vſpergenſis, Hugo Lincol. Nicetas Comates, Saxo Grāmaticus, CōradusHirſaugienſis, Ioan. Belethius, Gratianus, Petrus Comeſtor, Helmandus, Guliel. Tyrius, Hildegardis & Mechtildis, fœminæ eruditæ, Samuel Iſraelita.

Hæretici. Clancularij, Berengarij, Durandus de Vvaldach, Tendemus, Henriciani, Petrobuſiani, Arnoldus Brixianus, Porretanus, Petrus Aballiardus, Eudo de Stella, Apoſtolici, Publicani, Cathari ſiue Patareni, Inſabbati, Correrij, Vvaldēſes ſiue pauperes de Lugduno. Ageneſes, Hæretici de Barulo. Hæreſis de Dogmate Dei Mahometis: Hæreſis de corruptibilitate diuinorum myſteriorum

Caluinitæ in multis conueniunt, cum Henricianis, Petrobuſianis, Apoſtolicis, Publicanis, Patarenis, Vvaldenſibus, Agenenſibus, Hæreticis de Barulo.

c Chri

cimitertij ſæculi initium.

An. Do. MCC.

o Tartari gens tebac ignota re-um ſuum con-nt, deleto presby o Ioanne Indo.

nſtātinopolis ca-ur à Francis & netis.

ilippus Aenobar-f. Imperium Oc-l. ſuſcipit.

cimiquarti ſæculi initium.

An. Do. MCCC.

o Otomanus Tur de genere Scy-rum ſiue Ma-g Turcicum Im-ium condit, An-briſti regnū fun-ns.

Anni mūdi.

e Chriſtianorum per Tartaros vaſtatio in Oriente & Septentrione.

Scholaſtici doctores innumeri.

Ordines mendicātium ſub principium huius ſæculi. Ita inter ſuperiores recentiores ordines & hos vix centum anni intercedunt.

13. *ſæculi Impp.* Philippus Aenobarbi F. Ottho 4. Fredericus 2. Conradus 4. Rodolphus, Adolphus.

Scriptores. Innocentius 3. Guilielmus Pariſienſis, Ioachimus Abbas, Alexander Haleſius, Bonauentura, Albertus Mag. Thomas Aquinas, Aegidius Romanus, Ioannes Scotus, Iacobus Victriacus, Richardus de Mediavilla. Henricus Gandaueus & plerique alij Scholaſtici, Nicol. Cabaſilas, Hugo Cardinalis auctor Concordantiarum, Vincentius Beluacenſis, Durandus epiſcopus Mimatenſis, Accurſus, Nicolaus Lyranus.

Hæretici. Albigenſes ſiue Albiani, Almaricus, Baiolenſes & Concordenſes Albigenſium ſecta. Petrus Ioannis, Dauid Dinātius, Guilielmus de S. Amore, Deſiderius Longobardus, Raimundus Lullus, Hermannus Italus.

Caluinitæ hos habent patres Albigenſes, Almaricum, Petrum Ioannis, Deſiderium Long.

f Boſſuli ſiue acicolæ marinæ inuentum.

Turcarum in Oriente inter ſe & cum Chriſtianis conflictus varij.

Vbique calamitas.

14. *ſæculi Impp.* Albertus primus, Henricus 7. Ludouicus 4. Bauarus, Carolus 4. Vuenceſlaus.	*Anni Chriſti.*	*Et Albertus primu[s] Imperium Occid[e]tis adit.*
Scriptores. Guiliel. Nangiacus, Alanus Inſulenſis, Nicephorus Calixtus, Bartholus, Georgius Pachimeres, Durandus de S. Portiano, Guido Carmelita, Martinus Polonus, Paulus Burgenſis, Greg. Ariminenſis, Ioan. Andreas, Paulus de Peruſio, Ioan. Hiſdinius, Frãc. Petrarcha, Radulphus Tungrenſis, Franc. Maronis Sorbonicæ inuentor. Guillielmus Occam, Aſteſanus, Nicephorus Gregoras.		
Hæretici. Fratricelli, Templarij, Dulciniſtę, Barlamus & Acindinus, Iacobus Iuſti, Begardi & Beguinæ, Flagellantes, Lothardi, Ioan. de Poliaco, Bononatus, Marſilius Patauinus, Bartoldus de Borbach, Bartholomæus Ianoueſius, Adamitæ in Boemia, Ioan. Vuicleffus, Guil. Albus, Terelupini.		Decimiquinti ſęc[u]li initium.
Caluinitæ conſpirant cum Fratricellis, Begardis & Beguinis, Flagellantibus, Lothardis, Marſ. Patauino, Ioanne Vuicleffo.	1400	g *An. Dom. M CCCC. quando T[a]merlanes mũdi te[r]ror & Græcæ lite[ra]ræ in Italiam red[u]cuntur, è qua 700 annis exulauerant quo denique Robe[r]tus Palatinus co[]mes fit Occid. im[]perator.*
g Emanuel Chryſoloras ſtudia Gręcarum literarum in Italiam refert.		
Vſumcaſſanus Perſiam rapit.		
Ars Typographica reperta.		
15. *ſæculi Impp.* Robertus, Sigiſmundus, Albertus, Fredericus 3. Maximilianus.		
Scriptores. Ioan. Gerſon. D. Antoninus, Blondus, Aeneas Syluius, qui & Pius põt. Froſſardus, Leonardus Areti-		

Anni mūdi

Aretinus, Capreolus, Pet. de Aliaco, Thomas Campenſis, Ioan. Dominici, Io. de Turrecremata, Baldus, Angelus, Thomas Vualdenſis, Mattheus Palmerius, Beſſario Card. Marcus Epheſius, Laonicus Chalcōdylas, Ioan. de Indagine, Dionyſ. Carthuſianus, Platina, Franc. Philelphus, Ioan. Trithem. Baptiſta Ferre. Sabellicus, Gabriel Biel, Albertus Crantius, Matthias Palmerius Piſanus, Ioan. Nauclerus, Ioan Maior.

Hæretici. Ioannes Hus, qui anno 1401. ſe prodit, Hieronymus de Praga, è quibus variæ & multiplices ſectæ. Ziſca.

In Caluinitis ſæculo ſequenti renaſcentur.

cimiſexti ſæculi initium.

An. Do. M. D. ...ndo nouus orbis ...ritur, Ludoui... 12. Pater p. pu... ...ictus regnū Gal... ...init, Sophus Per... ...um.

h Religionis in deterius mutationes, apud Mahometanos per Iſmaelem Sophum in Perſide, Per Cheribum in Africa.

Apud Chriſtianos per Lutherum in Germania, per Caluinum in Gallia, per alios alijs in locis.

In melius per Luſitanos in Indijs, per Hiſpanos in nouo orbe, vt quando in aliquibus locis fides deficit, in alijs proficiat.

Hæreſeon fructus per totam Europam cædes, ſeditiones, inteſtina bella, ſacrilegia, Simoniȩ, latrocinia, Circumcelliones, &c.

16 *ſæculi Impp.* Maximilianus idē, Carolus 5. Ferdinandus, Maximilianus 2. Rudolphus 2.

Scriptores Ioan. Ekius, Ioan. Roffenſis, Thomas Morus, Thomas Caietanus, Ambroſ. Catarinus, Ioan. Groppe-

Anni Chriſti.

Gropperus, Staniſlaus Hoſius, Reginaldus Polus, Gaſpar Contarenus Cardinales, Hieronymus Seripandus, Aloiſius Lipomanus, Cornelius Ianſenius, Vuillelmus Lindanus, Hieronymus Oſorius, Melchior Canus, Fridericus Nauſea, Claud. Sanctius epiſcopi. Syluester Prieras, Conradus Bruns, Ioan. Cochleus, Ioan. Driedo, Ioã. Arboreus, Iodoc. Clitoueus, Albertus Pighius, Eraſmus Roterodamus, Sanctes Pagninus, Petrus Galatinus, Fredericus Staphylus, Petrus Soto, Alanus Copus, Ioan. Heſſelſius, Petrus Caniſius, Franc. Turrianus, Sixtus Senenſis, Laurentius Surius, Nicolaus Sanderus, Guill. Alanus, Claudius Spenceus, Anto. Demochares, Iacobus Billius, Gentianus Heruetus, Iac. Pamelius & innumerabiles alij.

Hæretici. Lutherani, Zuingliani, Caroloſtadiani, Seruetiani, Anabaptiſtæ, Oſiandrini, Dauid Georgius, Trinitarij, Antitrinitarij, Autotheani, Campaniſtæ, Caluiniſtæ, ſiue Huguenotij, Adamitæ in Hollãdia, Suencfeldiani, Vbiquitarij, qui & Brẽtiani, Bibliſtæ, Anſdorfiani, Maioriſtæ, Tropiſtæ, Antidæmoniaci, Infernales, Adeſſenarij, Antinomi, Athei, ſiue Epicurei, Puritani & Laicocephali in Anglia, Vncti in Surria comitatu Angliȩ, Familia de amore, & Illuminati in eadem Anglia, cum multis alijs, ita vt nõ modo à noſtris, Hoſio, Lindano, Pratteolo, Staphilo, Sanctio, verum etiam ab ipſiſmet, vt Lauathero, Lipſienſibus,

Quæ ſic mẽbrati[...] demõſtrari poſſun[...]

...PTIMAE ...TATIS, SIVE vltimæ.	Anni mũdi.	

ſienſibus, &c. plus ducentę ſectæ numerentur.

Caluinitæ cum his omnibus in aliquo ſcelere coniunguntur. Nam iſtorum omnium ſunt colluuies.

...s poſterior, quæ ...pit anno mundi ...8. Chriſti 800. Eirene ſola im...ante in Orien... Carolo Magno ...erium nouũ Oc...ntis ſuſcipien... Egberto Anglo...n regnum con...te ad annum ...0.

99 ...eo tertius. *Si...rto* 4. Romanus ...t an. 4.

Patriarcha. ...ſtãtinopoli Ta...ſ.

Principibus. ...ſtantino 6. ſolo ...entis Imperato... ...uregato & Ve...undo an. 3. Hi... regnum occu...ibus.

a Coronauit an. 800. vel 801. in Imp. Carolum Magnum, petente vniuerſo populo & ter acclamante, Carolo Auguſto & à Deo coronato Magno & Pacifico vita & victoria. Inde factum eſt, vt etiam hodie Imperatores Occid. inungantur & conſecrentur à Rom. Pontifice. *Sabell. Ennead.* 8. *lib.* 9. *Blõd. Dec.* 2 *lib* 1. *Annoni. lib.* 4. *cap.* 90 *Sigeb.* Deinceps imperium Romanum, ſiue Occid. manſit penes Frãcos plus 100. annis.

Honorabilem & venerãdum virum eum appellat Zona. *tom.* 3. caſtum, facundum, conſtantem, liberalem in pauperes. *Antoninus lib.* 14. Tardum ad iraſcẽdum, velocem ad condonandum & mitem. *Ioan Oppidanus*, doctum & ſapientem. *Bonfin. dec.* 1. *lib.* 9. Amantem virorum doctorum *lib. Pontif.* cui diuinitus viſus & vox reddita ſint, cùm ab aduerſarijs vtroque fuiſſet orbatus. *Sigeb.* vocis nõ meminit. *Dia. li* 23. *Ro.*

Carolus conuenit de diuidendo Imperio cum Eirene, poſtea cum Nicephoro, vt ille Orienti, ipſe verò Occidenti pręeſſet. *Platin. Blond. dec.* 2. *lib.* 1.

Hinc deinceps qui in Gallia & Germania fuère Imp. dicti ſunt Occidentis, Conſtantinopolitani aũt Orientis,

Orientis, vbi notent & vlciſcantur Imperatores & Principes Chriſtiani atrocem iniuriam ſibi à Centuriatoribus factam, qui Cent.8.c.10. in Leone P. attribuunt ipſorum Imperij creationem, ſiue trãſlationem præcipuis Antichriſti operibus.

Per Daciam, Metanaſtas & Iazyges tranſiens Sacerdotes paſſim iuſſit Chriſti religionem populo tradere. *Bonſin.rer.Vngar.lib 9.dec.1.*

In Pannonijs Slaui & Hunni cõuertuntur per Bonifaciũ, qui ibi diaconos & epiſcopos conſtituit. *Mutius in Chron.* Ex Holſatiæ eccleſia per Heridagũ, qui primus illic epiſcopus à Carolo conſtitutus eſt, & Anſgarium ſucceſſorem in omnes Slauorũ & Danorum regiones fides propagatur. *Hemoldus c 3.& 4.*

In Suecia per Herbertum Lincopenſem, qui ab eodem Carolo ad Biornium regem Sueonum & Gotthorum miſſus fuerat, & primus in Oſtrogotthia epiſcopus conſtitutus. *Gotthus lib.17.c.1.*

In Germania Saxones & Dani & Germani ferè omnes, præſertim Boreales, conuertuntur. *Crantzius lib.1. Sigeb.* cum quibus Car. Mag. per 30. amplius an. bella geſſit, multis eorum in Flandriam, Brabantiam, Vaſconiam tranſlatis. *Vſper.* Obotriti, qui Chriſtiani erant, Saxonum in Franciam tranſlatorum pagos occuparunt, an.803. *Sigeb.*

Hieroſolymam & terram ſanctam à Saracenis diuexatam Conſtantinus Imp. adiutus copijs Caroli Magni

Anni Chriſti.

Vſq; ad impera… riam conſecrã… nem Caroli M… Eirenæ imperij … rientalis recupe… tionem.

Alphonſi Caſti … regnum Hiſpa… reſtitutionem.

Aaronis Sara… in Perſarũ reg… inaugurationem…

An. Do. DCCC. Carolus Magnus … uum Occidentis im… rium, Sedis Apoſt… cæ conceſſu & mu… re, ſuſcipit.

NONVM S… PTIMAE … tatis ſæculum…

99 …

800 a Leo 3. ſedit … huc an.16. men… di.18. id eſt, in … uerſum an.20. n… 5.di.18.

817 Vacat dies 10…

Patriarcha.

Conſtantinop. … raſio, deinde N…

oro an. 9. Theo-ro Iconomacho .6.

Principibus.

rene ſola an. 4. icephoro an. 8. auratio Iconoma o an. 1. Michaele Caropalate SS. naginum propu-atore an. 2. Leo-5. cog. Armenio ord. Orientis npp.

Anni mũdi.

Magni Chriſtianitati reſtituit. *Ptol. Lucenſis in Rudimento, & Erfordienſis vbi ſup.*

An. 798. à matre Eirene oculis & imperio orbatur, eodem die, quo ille ante añnos 5. Nicephorum & Alexium Moſolim iniuſtè excæcarat, & alijs quibuſdam linguas præſciderat. *Zon tom.* 3. Ad illud Matris facinus ſol per dies 17. ſuos abſcondit radios, & ipſa poſt annos 4. aut 5. à ſeruo relegatur in exilium *Diac. lib.* 23. *Rom.* Interea iuſtũ Dei iudicium obſeruandum. Nam Conſtantino iſti in delicijs erat leui de cauſa excæcare miniſtros ſuos. *Diac. & Blõd. lib.* 1. *dec.* 2. Martis ſidus hoc toto anno in cœlo non eſt conſpectum. *Regino lib.* 6. *Ado æta.* 6.

Commercium nũdinarium centum librarum auri largitus eſt Eccleſijs Epheſi ad Ioannis Apoſtoli miniſterium. *Diac. Ibid.*

Slauinos Theſſaliam, Græciam & Pelopõneſum tenentes, pace cum Arabibus facta, ſibi Eirene tributarios fecit, multis cæſis an. 784. *Diac. lib.* 23.

Nicephorus Imp. Chriſtianos exules ex omnibus prouincijs in Sclauinias ferri iuſſit, eorumque bona vendidit an. 8. *Idem lib.* 24.

Hunni ſiue Auari à fide deficiũt, ad Sicambriam ſiue Budam à Carolo ſubacti Chriſtiani fiunt. *Gaguin. lib.* 4. *Bonfin de Vngar. dec.* 1. hodie vocantur Hungari.

Veneti feriunt fœdus cum imperatoribus Orien. & Occid. vt neutri

ſubeſſent,

ſubeſſent, niſi præſtando vtriq; homagium, ſed ſuis legibus vterentur. *Naucler.*

Hiſtoria Slauorum an. 800 incipit apud Helmoldum. Gotthia & Suetia circa idem tempus fidē Chriſti amplectuntur. *Ioan. Mag. lib. 5. de Gent. Sept.*

Egbertus anno eodem Regnum Angliæ, quod ad hunc vſque diem durat, cōdit, ſubacta præter Scotiam tota pene inſula .i. regulis Merciorū, Cantij, Northumbriæ, Danorum, Saxonum, lege data, vt omnes tam Britanni, quàm Angli & Saxones inſulam habitantes, prȩter Scotiam, Angli dicerentur, inſulaque in perpetuum Anglia vocaretur. *Polyd. Maior.*

Contra Nicephorum omni tyrannidis genere ferocientem ſæpius ſeditiones excitatæ deſcribuntur à Diac. *lib* 24. *rer. Rom.*

Nicephoro ergo & Stauratio filio eius extinctis, qui ſuos ſubditos miris artibus argento emunxerant, Michael Imp. paci ſtuduit, & contra Manichæos & Attinganos capitalem ſententiam promulgauit. *Zon. tom.* 3.

Digladiantibus inter ſe Saracenis, Chriſtiani in Syria, Aegypto & Africa cædibus & alijs grauiſſimis calamitatibus afficiuntur. Hieroſolymis loca ſancta ſubuertuntur. Multi in Cyprum & Conſtantinopolim euadunt, erga quos liberalitas Michaelis Imp. & Nicephori Patriarchȩ enituit. *Paul. Diac. lib.* 24.

Michael

Anni Chri ſti.

800

Carolo Mag. Fra[n]corum rege & pr[i]mo Occidentis Im[-]peratore an. 16. v[s]que ad Ludouic[um]

Anni mũdi.

...rſarum & Sara...orum rege, ſiue...iramolino Aaro-...an. 12. deinde...ahomete an. 5.

...ſpaniæ Alphonſo...iſto annis iterum...

...berto Primo An...æ rege an. 37.

Michael Imp. per Nicephorum Patriarcham & alios Pios promulgat capitalem pœnã in Manicheos, Paulitianos, Attinganos in Phrygia & Lycaonia degentes, quam poſtea in exilij ſupplicium cõmutat, adductus diſceptatione mota; An hæretici eſſent interficiendi. *Diac. lib.* 24.

S. Saluius Epiſcopus Aquitaniæ martyrio coronatur. *Sigeb.* Hitto Friſingenſis Epiſcopus verſionem SS. Biblio pro virili reſtituit.

Carolus, vt ſupra dictum, duas Academias Pariſienſem & Papienſem inſtituit. *Gagui lib.* 4. *Sabell. Ennead.* 8 *lib.* 9. Bononienſem à Theodoſio fundatam renouat. *Mut. lib.* 9.

Sermones Patrũ, homilias Sanctorum & Martyrologia diligenter inquiri & conſcribi iuſſit. Omnium item nationum, quæ ipſi parebant, memorabilia geſta, in literas nondum relata, ſcribi mandauit. *Crantz. in ſua Saxonia lib.* 2. *c.* 2. & 9.

Gallicianam D. Iacobi ædem inuiſit, ditatque ampliſſimis prædijs & donarijs. *Sabell. Ennead.* 8 *lib.* 8. Spolia & theſauros in Vngaria repertos per epiſcopatus & monaſteria largiſſimè diſtribuit, multis Eccleſijs ædificatis. *Saxonia Crantzij lib.* 2. *c.* 6. *Auent. lib.* 4. *annal.*

De eius expeditione Hieroſolymam verſus Franci ſcriptores nihil tradunt, præter Turpinum Remenſem Archiep. & ex exteris Erphordienſem cap. 69.

Decies mille Saxones cum vxoribus & paruulis in Galliã tranſtulit,

ex quibus Brabantij & Flamingij,& Gallos viciſſim in Saxoniam. *Acta Treuirenſium.* Volcadi Abbatis S. Dionyſij Pariſienſis opera apud pontifices ad multa vſus eſt, vt antea Pipinus pater. *Sigeb. Blond lib. 1. dec 2.*	*Anni Chriſti.*	
Brabantinorum & Flaminginorum origo à Saxonibus in Frãciam à Carolo Magno tranſlatis. *Aemyl. lib. 3.*		
Duodecim pares Franciæ inſtituti à Carolo: ſex Eccleſiaſtici, tres archiepiſcopi & duces, Remenſis, Laudunenſis, & Lingonenſis, tres epiſcopi & comites, Bellouacenſis, Nouiomenſis, & Catalaunenſis : ſex Laici. 3. duces, Burgundiæ, Northmaniȩ, Aquitaniæ. 3. comites, Flãdriȩ, Tholoſæ, Campaniæ, qui hodie mutantur pro arbitrio regum. *Gagui lib. 4.*		*CONCIL. Aq[...] granum epiſc. 365. [...] lo. Lucenſis Io. G[...] thus lib. 17. c. 1. Lu[...] dus de Zelo Chriſt[...] religio. Helmold. C[...] 5.*
Guido Caroli Mag. comes totam Angliam in deditionem accepit, & arma Regum & Ducum, qui ſe dederant, ſubſcriptis nominibus ſingulorum obtulit Carolo. Atque ita tunc primum tota Anglia à Gallis ſubiugata eſt. *Guil Nang.*		
Carolus ſibi ſubegit omnem Aquitaniam, Vaſconiam, & vniuerſas Gallias, Italiam, Germaniã, Hungariam, Sclauoniam, Baioariam ſeu Bauariam, Daciam, Saxoniam, Angliam, Britanniam, Friſiam, & optimam partem Hiſpaniæ. *Guil. Nang* Venetias, quas Pipinus occuparat, Nicephoro reddidit an. 809. *Anno. lib 4. c. 96.*	813	*Carolus quinq. [...] cilia reformatoria [...] vocant) celebrar[...] cit per Gallias. Si[...] & Annoni. lib. 4 [...] 101.*
Intra annos 47. quater Romam ad vota perſoluenda & orandũ profectus		

Anni mūdi.

fectus eſt. *Eginardus in eius vita* Inter cœnandum ſibi libros D. Auguſt. de Ciuit. & hiſtorias legi curabat. *Crantzius in Saxo. lib* 2 *c.* 8.

Perſiæ rex ei miſit horologium æneum, & duo candelabra, quæ Aquiſgrani in D. Mariȩ repoſuit. *Chronica Saxo.*

Hildefonſus Aſturiæ & Galliciæ rex, an 798. Vliſipponem capit, 70. Maurorum millia cecidit, & de prȩda loricas, muſos & captiuos Carolo mittit. *Ado. Rheg.*

Anno ſequenti Saraceni Barchinonam recuperant, ſed Francorum copiæ vrbē obſident, & Baleares inſulas cōtra Saracenos tutantur. *Ibid.*

…untinum an. 813. *…b.*

Gallicia iterum redit ad Saracenos. Nam eius rex cum ſuis ſubditis victus à Carolo fidem Chriſti ſuſcepiſſe circa an. 807. dicitur. *Chronica Saxoniæ.*

Normani dum Hybernos Chriſtianos infeſtāt, propulſantur à Scotis ſub Carolo Magno. *An lib.* 4. *cap.* 98. *Rheg. lib.* 2.

…uormatienſe.

Egbertus quatuor regna Britānię in Anglia in vnum redegit, regnare incipiens an. 800. ſed Eardulphum Nordanymbrorum regem Carolus reſtituit an. 808. *Vuil c.* 1. *lib.* 2.

Chumeid an. 807. Saracenorum dux ob Chriſtianorum in Rhodo afflictionem, tempeſtate copias & claſſes amiſit. *Diac lib.* 24. *Sigeb.*

Crunnus Bulgarorum rex, victo Niceph. caput amputauit, & ex cranio eius poculum fecit. *Diac lib.* 24. an. 810. *Sigeb.*

Anni Chriſti. 813

Alchuinus ſiue Albinus præceptor Caroli, Claudius, Iſuardus, Io. Mailroſius, Bedæ auditores, viri doctiſſimi, primi ornant ſcholam Pariſienſem. Egidius Athenienſis, Eginhardus Caroli Cancellarius, Turpinus Remenſis Archiepiſcopus, Paulinus Aquileienſis, Fortunatus Treuirenſis, qui librum de diuinis officijs ſcripſit, Trilinguis quidā interpres, cuius meminit Angelomus, *lib.*2.*Reg.c.*5.clarent.

Remenſe. eod. [illegible] *Sigeb.*

Paul. Diaconus iuſſu Caroli vitas Sanctorum conſcripſit, ex quibus Carolus vnicuique feſto anni conuenientē lectionem, quæ in Eccleſia legeretur, aſſignauit. *Sige.* Quidā tribuunt Paul. Diacono hymnū, *Vt queant laxis, &c.* alij Alchuino.

Turonenſe 3. *eo*[illegible] *an. Sigeb.*

Carolus Mag. triennio ante obitum teſtamento diuidit Gazas ſuas in tres partes: vnam ſecundum morem Chriſtianorum filijs, ſeruis domeſticis, & pauperibus: duas alias 21. Metropolitanis Eccleſijs, quæ ſolæ ſuo Imperio ſuberant, ex quibus erat Burdegalenſis, impertitus eſt. *Sigeb. in Chro. & Gagui. lib.* 4. *Aimoin. lib.* 5. *c.* 10.

Cabilonenſe 2. [illegible] *an. Sigeb.*

Nouem Cathedrales ſeu Epiſcopales ſedes erexit: Monaſterienſem Lugdero præſule, Mindenſem Heriberto pręſ. Halberſtadēſem in Saxonia Hildegrino pręſ. Oſnaburgenſem in Saxonia S. Vuihone præſ. Bremenſem Vuilchado præſ. Padeburnenſem Harimario pręſ. Verdenſem Suniberto præſ. Hamburgēſem Heridago pręſ. Hildemenſem Gunthero

Arelatenſe 3. *eo*[illegible] *an. Sigeb.*

	Anni mũdi.	thero præſ. Duos epiſcopatus in Metropolitanas ſedes, Hamtuagẽſem, Saltzburgenſem, ſeu Iuuanenſem, *Kranti lib.1. Sax.c.5.6.10.& lib.2.cap.14.Irenic.lib.3.cap.40.& 44. Cornipolit in Chron.*
...nod.apud Villam ...odonis per Caro- Mag. cõgregata, ...ohibendam tyran ...m quorundam in ...rdotes Domini ...ſantium vim.		Aaron Saracenus Aſiam ingreſſus Nicephorum Imp.ad emendam pacem cogit. Soluta pace Cyprum vaſtat, Chumeid mittit ad populandam Rhodum. Carolo Mag. dona ingentia & elephantem mittit. *Aemyl lib.3.*
		Annis 813. Mahomet eius ſucceſſor in Perſide ab Abdala fratre vincitur, ita vt ipſe Gabdam, frater verò Aegyptum & Africam acciperet. *Sigeb. Diac lib.24.*
		Eodem Michael Imp. & Crunnus Burgarorum rex inter ſe dimicant. *Ibid.*
...inenſe potius cõ- ...us Imperialis fu ...àm Synodus epi ...rum.		Eodẽ Mauri Centũcellas Tuſciæ oppidum, & Niceam in Narbonẽſi prou. vaſtant. *Annal. Franc.* & ex Hiſpania in Corſicam irrũpunt. *Ibid.*
		An. 810. Normani ducentis nauibus in Friſiam irruunt, ac tribus prȩlijs victores centum libras auri pro tributo exigunt. *Rheg.lib.2. Eginar.*
100 ...tephanus 5. di- ...4. menſ. 6. dies	4905	Michael Curopalates imp. Ori. monacho cuidam in ſanctas Imagines iniurio linguam excidi iuſſit. *Zon.in Mich.* Errant enim qui ſcribũt eum fuiſſe Iconomachum.
...acat dies 11. *Patriarcha. ...ſtãtinopoli The ...o Iconomacho.*	4905	* Vir Sanctus. Porrò Remis Ludouicum inaugurauit Imperatorem & Hirmingardin Auguſtam. *Plat. Annal. Franc.*

Anni Chriſti.	Principibus.
	Leone 5. Ori. Im an. 8.
	Ludouico I. Pio 26. Occid. Imp Franc. Rege.
	Abdala 3. Baby Perſa. Miramo an. 17.
	Halibatan Hiſ niæ Miramol.
	Alphonſo Caſto ſpaniæ rege.
	Egberto Angliæ mo rege.

Damaſcenus adhuc florebat. Nã à Leone 5. Imp. Conſt. eſt perſecutionem paſſus.

Hoc libro deinceps nõ potuimus, magno noſtro dolore, triũ ſedium Apoſtolicarum & Patriarchalium ſucceſſiones perſequi, quòd iam Saraceni illas, nõ quidem extinctas (ô miraculum) ſed nobis incompertas reliquerint.

In earum interim locum Imperatores Occidẽtis, & reges Angliæ, Poloniæ, Portugalliæ, Turcarũ, prout eorum regna his poſterioribus ſeculis exorientur, ſubrogabimus, vt noſtri ſtudij fructus ad plures ac potentiores orbis nationes dimanet.

Qui volet, ex alijs chronicis appingere poterit principes Scotiæ, Sueuiæ, Daniæ, Nauarræ, Moſcouiæ, Tartarorum, &c. ſeruata temporum proportione, & ſingulis eorum cum pontificũ rationibus diligenter collatis, ne vllus exiſtat error, quando omnes omnium res & annales inter ſe conferentur.

Slaui, Boemi ab an. 805. bello fracti, & Francis ſubiecti cœperũt paulatim ad religionem aſſuefieri. Horum duces quatuordecim baptizandos curauit Ludou. Imp. Bathurico Reginoburgenſi in epiſcopum conſtituto, ſub an. 816. *Marti. in Chron.* vitioſè in Sigeb. 846.

Eodem anno Ludouicus, qui in Synodo Aquiſgrani de Gotthorum & Sueonum conuerſione conſilia captauerat, Anſgarium ad Biornum regem doctores petentem miſit, qui

in Byr

Anni mũdi.

in Byrca Suediæ metropoli Eccleſiam collegit. *Lupoldus de Zelo Chriſt. Reli. Helmold. Chron. cap 5 Ioan. Gotth. lib. 17. cap. 1.*

Illis annis 26. quibus imperauit Ludouicus Pius Dani, Normani, Bulgari, Saraceni eccleſiam diuexarunt. Eius ægrotantis cibus per 40. dies ſolummodo fuit corpus dominicum. *Anno. lib. c. 19.*

Mortuo Sanctio Garſia rege Nauarræ interregnũ fuit 4. annorum, dum mitterent, qui decretum afferrent ſummi pontificis & leges, quibus vterentur Nauarri, regno interim adminiſtrato per 12. viros. *Vaſæus in Chron. Hiſp.*

Poſtea Ennicus Ariſta vnctus & primus rex Nauarræ appellatus eſt. *Idem.*

[C]ONCIL. Vuormа[ie]nſe circa hæc tem[por]a. Onuph.

Halihatan equitum quinque millia ad corporis ſui cuſtodiam delegit, partim è Chriſtianis Apoſtatis, partim Eunuchis. *Vaſæus.*

101 [P]aſchalis I. Ro[m]anus monachus, [a]. 7. menſ. 3. d. 17. Vacat d. 4.

4905 b Paſchalis ſanctitate conſpicuus, liberalis erga peregrinos, captiuos multos redemit, tẽpla vel noua ędificauit, vel collapſa magnificè reſtaurauit, incendiũ, quo Burgus (Anglorum ſchola) abſumi cœperat, ſignaculo crucis repreſſit, Græcos monachos cœnobio donauit, Lothariũ coronauit, præclara multa egit, quæ Chriſti decẽt vicariũ. *Plat. Sigeb. &c.*

4912

Patriarcha. [C]onſtãtinop. Theo[do]ro Iconomacho, [d]einde Antonio an.

Ludouicus Imp. renunciat iuri eligendorum põtificum, & Romanis reſtituit. Confirmat donationes & reſtitutiones factas Roman. pontif. *Vola lib. 3. c. Ego Ludou. & ſeq diſt. 63.*

Vbi non dat Pontifici Romam & Italiæ aliquot regiones, ſed reſtituit. Nam illis antea potiebatur ſub Longobardis.

Nã in diplomate Ludouici iſtud inter cæt. habetur. Necnõ exarchatum Rauennatẽ ſub integritate cum vrbibus & ciuitatibus, oppidis & caſtellis, quæ piẽ recordationis Dominus Pipinus rex, ac bonæ memoriæ genitor noſter Carolus Imp. beato Petro Apoſtolo, cum prædeceſſoribus noſtris iamdudum, per ordinationis paginam reſtituerunt. Hęc igitur non fuerunt ab illis donata, ſed è manibus Longobardorum erepta, eccleſiæ reddita.

Rex Bulgariæ ſub Ludouico an. 817. Chriſtianam religionem ſuſcepit. *Sigeb* quod fecerat Telericus, ſuperiori ſæculo, tamẽ gens, aut manſit in ſuperſtitione Ethnica, aut fidem poſtea abiecit. nam paulò pòſt, ſub imperio Theodoræ & Michaelis circa an. 851. aut 860. tota illa gens Chriſtiana facta traditur. *Crom. lib.* 3. *Polon. c.* 1. *Zon. tom.* 3.

Harioldus ſeu Sebaldus Danorũ rex cum vxore & filijs ſuis Moguntiæ à Rabano baptizatur, & parte quadam Daniæ & Friſiæ à Francis occupata à Lud. donatur. Regno enim fuerat exutus. Deinde cum Erico altero Danorum rege, de permiſſu docendi Chriſtũ agitur & impetratur. *Helmol. cap.* 5. *Sax. de Danis.* ſub an. 825.

In Tullenſi territorio iuxta villam Cõmerciacam puella quædam circiter

Anni Chriſti.

Principibus.

Leone 5. Arme[...] & poſt eũ Mich[...]le 3. cognomen[...] Traulo. i. Balbo [...] 9. Iconomachis [...]rie. Imperatorib[...] Ludouico Pio Oc[...]dent. Imp. & Fr[...] Reg.

Abdala 3. Baby[...]niæ & Perſiæ.

Halibatam, dein[...] Abderamene an[...] 20. Hiſpaniæ M[...]molinis.

Hiſpaniæ rege [...]phonſo caſto, de[...] de Ramiro an. 7[...]

Angliæ Egberto

Anni mūdi.

circiter annorum 12.poſt ſacrā communionem,primo per decem menſes pane,deinde omni cibo & potu per triennium abſtinuit. *Annon.lib.*4 c.113.*& Sigeb.*

Siciliam poſt eiectos Carthaginēſes Romani Romanorumve Græci Imperatores ſemper tenuerunt, donec Saraceni ab Euphonio exarcho, qui ſpe obtinendæ Siciliæ & Italiæ Imperatorem ſe nominarat, contra Michaelem Balbum attracti è Cauerno, cum in ſubigenda magna Siciliȩ parte ei ſtrenuam nauaſſent operā, illo cæteriſq; Græcis trucidato, eam ſibi vendicarunt an.230. vſq; ad Cōſtantinum Monomachum.

Dalmatia Græci imperij iugum excuſſit imperante Michaele Balbo. *Zon.tom.* 3. Vnde regnorum Dalmatiæ Boſnenſium, Croatiæq; origo, quæ aliquandiu his proximis annis Hungariæ reges tenuerunt.

ONCIL. Aquiſgra ſe 1. *&* 2 *pro canorum regula, & cō Iconomachos. Pla Sigeb. Lib. Concil. lefrid. Strabo libr. exordi. & increm. um Eccleſ. c.* 8. *Ai in. li.* 5. *c.* 10. *Nauc. locat ſub Greg.* 4.

Thomas cognita cȩde Leonis Imp. vniuerſas Orientis prouincias occupat, cum Saracenis pacē init, Michaelis copias contra ſe miſſas, paſſim in Aſia cædit. *Zon.to.* 3. in Thraciam irrumpens Conſtantinopolim obſidet, quam cœpiſſet, niſi Mortagon
4908. Bulgarorum princeps ſuppetias tuliſſet. Fugiens igitur Adrianopoli obſidetur, vbi captus, manibus & pedibus truncatus, in aſino per triumphum à Michaele circumducitur. *Ibid.*

Luiduitus Pannoniæ dux à Ludouici fide deficiens, tandem profligatus eſt. *Annales Franç.*

Bernardus quoq; Italiæ rex rebellionem contra eundem meditatus an. 819. oculis & regno priuatur. *Ibid.* Lupus item Vaſconum rex eodem anno ob eandem cauſam in exiliũ deportatur. *Sigeb. Aimoi li.* 4. *c.* 102.	*Anni Chriſti.*	
Lotharius à Paſchali PP. Coronam regni & nomen imperatoris atque Auguſti conſequitur an. 823. *Ibid.*	823.	*Romanum Epiſc.* 3 *in quo Paſchalis acc ſatus ſe purgauit. Pl tin Sigeb. Blond. de* 2. *lib.* 2.
Ebbo ſiue Ibbo Remorum epiſcopus & quidam alij tam epiſcopi, quã principes Ludouico abrogant imperium, & Lotharium ac Pipinum Cęſares deſignãt, ob vxoris ſuæ Iudith libidines & tyrannidem, quam & in monaſterium recondunt, quin & ipſe Ludouicus in monaſterium D. Methardi abditur, donec biennio nondum exacto ab alijs principibus reſtituitur, eiq; Lotharius ſupplex reconciliatur an. 839. *Sigeb. & alij.*		
Poſt multa bella inter Lud. Imp. filios imperij proceres eo rem deducunt, vt conſtituta tetrarchia Ludouicus Germaniam, Carolus Franciam, Lotharius Italiam teneret cum imperio & prouincijs, quę inter Rhenum & Moſellam flumina ad veteres Mediomatrices & Treuiros pertinẽt. Quę Ludouico attributa ſunt, regnum Orientale, quæ Carolo, Occidentale dicta ſunt, vt ab imperio Lotharij diſcernerentur. Ea verò pars Galliæ, quæ vtriq; regno interiecta vtrunq; ceu limes dirimeret, à Lotharij nomine, tum primum Lotharingiæ vobabulum acquiſiuit.		
Ludouicus Lotharium primogenitum fil. Italiæ regem imperijque conſor-		

	Anni mũdi.	conſortem fecit: Pipinum ſecundo natum Aquitaniæ: Ludouicum iuniorem Bauariæ Reges deſignauit. *Aemyl. lib 3. Blond. lib. 2. dec. 2. Crantius lib. 2. c. 25.* Quæ diuiſio, licet ſacramentis Optimatum imperij confirmata, mortuo patre maxima bella & cruentas ſtrages peperit, vt nulla maior cædes legatur apud Francos vnquam extitiſſe *Gagui. lib 4. & Naucl. in Chron.* verum aliquandiu pòſt inito fœdere aliter inter ſe & Carolum
102.	4912.	Caluum regnum diuidunt.
Eugenius 2. Ro- n cog. pater pau um. an. 4.		c Eugenius eruditione, facundia & ſanctitate clarus, in pauperes libera-
nſ. 6. dies 24.	4916.	lis, exules reſtituit & ſuis ſumptibus
Vacat dies 3.		iuuit, principes inter ſe pugnantes hortatus eſt, vt in Saracenos arma
Patriarcha. Conſtantinopoli tonio.		verterent. *Plat.* Rabanus Maurus Fuldenſis Abbas, & poſtea ſub Leone 4. Mogun-
Principibus. chaele 3. Balbo nomacho Ori. p. douico I. Pio cũ Lothario Occid. p. & F. R. dala 3. Babyl. & rſiæ. deramene, Hiniæ Miramoli-		tinenſis Archiepiſcopus, Strabus Fuldenſis Monachus primus coaceruator Gloſſę ordinarię natione Gallus ex Bergomenſi & Vincentio, Haymo Alcuini auditor, & tertius Halberſtatenſis epiſco. S. Anſgarius Epiſcopus Hamburgenſis, qui Danos & Ericum eorum regem conuertit, Amalarius Treuirenſis, Anſegiſus Abbas Lobienſis, Ionas Aurelianenſis, qui contra Claudium Taurinenſem epiſcopum de imaginum cultu diſſeruit, Bellator, Hamulus Lugdunenſis Latinè & Hebraicè doctus,
ſpaniæ rege Raro. Angliæ Egberto.		Angelomus, viri celebres & ſcriptores Eccleſiaſtici *Trith. Krant. lib. 2. cap. 25. Sigeb. in Chron.* Suetia & Dania tunc primo fidem Chri

Christianam profitentur. *Annō li.4. cap.114. Sigeb Saxo Grammati lib. 9. de Dania* At paulò poſt à fide deficiūt. | *Anni Chriſti.*

Ibbo Remorum epiſcopus Danis per vnam æſtatem concionatur. *Annal. Franc.*

Strabus Chronicon Hirſaugienſe incepit, quod poſteà alij continuarunt. Eius auditor Ruthardus floret. Pauliciani & Athingam Manichęorum noua ſecta, è Gentiliſmo, Chriſtianiſmo & Iudaiſmo, præcipuè in Phrygia & Lycaonia. *Zon & Diac. continuator.* Iſtis Michael Balbus Imper. fauit. *Ibid.*

Schiſma 10. Zincinus in ſchiſmate contra Eugenium à quibuſdam creatus ſedit dies aliquot.

828. Muſicæ Hydrantica, vulgo Organa, tunc primum cœpere in Francia ad Aquas graneas, ad Græcorū imitationem, induſtria cuiuſdam Georgij Veneti ſacerdotis, & ſumptibus Ludouici regis. *Auent. libr. 4. Annal. Annon. lib. de geſt. Franc. c.* 114. Qualia Conſtantinopoli ex auro Michael Imp. conflarat. *Zon. tom. 3.*

828.

103. * Valentinus Roman. menſ. 1. di. ...

Vacat di. 3.

Patriarcha. Conſtantinopo... Antonio.

Principibus. Eiſdem Impp. & regnantibus.

* Tantæ ſanctitatis, vt nondū preſbyter, ſed Diaconus ſummi pontificatus gradum conſcenderit.

Hactenus autem hi pontifices à Ludouico pio ſui pontificatus confirmationem petiuerunt. Nam adeò premebatur Chriſti eccleſia, vt electus adire pontificatum recuſaret, priuſquam ab Imp. confirmaretur.

Poſt imperium tranſlatum in Occidentem, gliſcebat Schiſma ſeu æmulatio Græcorum cōtra Latinos.

An. 827. D. Marci corpus ex Alexandria à mercatoribus Venetias defertur, vbi nunc religioſè ſeruatur, ædifi-

104.
Gregorius 4. (*a*
ſLeo 4.)Ro.an.16
Vacat di.15.
Patriarchæ.
Conſtantinopoli
ntonio,deinde Io-
.6.an.6. Metho-
o confeſſore an. 4
enſ. 3.
Principibus.
*iſdem Impp. & *
heophilo Icono-
macho an. 13. Ori-
n. Imp.
bdala,deinde Ma
omete an. 40. Ba-
ylonię & Perſidis.
Abderamene,de-
nde Mahomete
n. 35. Hiſpaniæ
Miramolinis.
Hiſpaniæ rege Ra-
miro,deinde Ordo-
io an. 10. Alphonſo
.cogn. Magno an.
6.
Angliæ Egberto.
einde Eteluuolffo
n. 20.

Anni mũdi
4916.
4932.

ædificata in celebriore vrbis loco ecclesia. Alij ſub Gregorio 4. qui huic ſucceſſit, id factum narrant.

Abderamen Hiſpaniæ Miramolinus perſecutionem mouet contra Chriſtianos. *S. Eulogius.*

d Feſtum omnium ſanctorũ iam ante 220. an. inſtitutum Romę, monente hoc pontifice, & conſentienbus vniuerſis Epiſcopis, Ludouicus imp. in Gallias & Germaniam inuexit. *Sigeb Guil. Nang.*

In Germaniam veniens in Synodo Aquiſgrani ſedit, Lud. Pium & eius filios reconciliauit. *Plati. Sigeb. Auent lib* 4. Gregoriopolim contra Saracenos ſtruxit an. 836. *Sigeb.*

Aimoinus ſiue Annonius monach⁹ & notarius monaſterij S. Germani Pariſiorum, hiſtoriam Francorum ad hæc tempora conſcripſit. *Ipſe lib.* 4. *cap.* 113. & alias ſæpè. Certiſſimum argumentum falſò ei adſcribi integrum librum quintum, cum cõtineat hiſtorias vſq; ad annum 1165.

Chriſtianus ſiue Druthmarus Aquitanicus. *Trith.*

Saraceni, qui Italiam & Romam afflixerant. Vaticano direpto reuerſuri in Africam, tempeſtate oborta naufragium faciunt an. 834. *Martinus in Chron Ranulph. lib.* 5. *c.* 30. *Maſſæus.*

An. 839. Ennicus Ariſta vnctus eſt & appellatus rex Nauarræ primus, & ab eo reliqui omnes *Vaſæus.*

Alphonſus 3. cog. Magnus regnum Hiſpaniæ adit an. 841. *Idem.*

An. 843. Theodulphus Abbas floriacenſis proſas & verſus, qui in ecclesijs

clesijs cantari cœperunt, compoſuit *Sigeb.*

Theophilus quinquies congreſſus cũ Saracenis in Aſia Romanas prouincias vaſtãtibus bis victor redijt, ter cæditur. *Zon. tom.* 3.

Saraceni cum non poſſent è Sicilia expelli, Ludouici exercitus duce Bonifacio, ex Italia in Africã irruit, magnamq; ſtragẽ edidit, Afris prælio victis an. 828. Quo moti è Sicilia ad Africam tuendam, receſſerunt. *Sigeb. Naucl. Genera.* 28. fuerant autẽ in Siciliam euocati ab Euphemio, qui Monacham duxerat. *Zon. tom.* 3.

An. 844. ex Africa redeuntes, Beneuentum occupant. *Sigeb.*

Mahometes Hiſpaniæ Miramolinus motã à patre Abderamene perſecutionem continuat. Noſtros tributis affligebat, quorundam Chriſtianorum eius voluntati fauente nequitia. Si tamen Chriſtiani & nõ potius operarij iniquitatis appellandi ſunt, qui vt priuilegium Chirographa exigendi obtineant, ſortem Domini à rege mercantes, importabili cenſus onere colla aggrauant, &c. *D. Eulogius in memoriali Sanctorũ. lib.* 3. *c.* 5.

e Hic Papa fuit vir pius primusque Pontificum mutauit nomen ſuum. Nam antea Oſporcius appellabatur *Plati.* Succeſſores Magna ex parte id ſunt imitati.

Ex Anaſtaſio Bibliothecario, qui hoc vixit tempore, contrarium elici docet Onuphrius. Eum ſcilicet Sergium ante Pontificatum vocatum fuiſſe.

Anni Chriſti.

844.

847.

CONCIL. Rom

Plati.

Aquiſgranenſe.

105.

e Sergius 2. Ro

nus ann. 3.

Vacat men. 2. di

Patriarcha.

Conſtantino

Methodio conſe

re.

Principibus.

Theophilo Ori

Imp.

Lothario Occi

Imp. an. 15.

Carolo 2. *Calu*

ius fratre ann.

Franc. Reg.

Mahomete Ba

loniæ & Perſidi

Hiſpaniæ Mira

linis Mahomet

Alphonſo 3. *co*

Magno Hiſpan

rege.

Eteluuolffo Angl

Anni mūdi.

fuiſſe. Et Iohannem 12. priſcum nomen primum omnium mutaſſe, cū ante Pontificatum Octauianus diceretur.

Lotharium coronauit, Ludouicum eius filium regem Longobardorum deſignauit, Ludouici filios de regno digladiantes ad pacē per legatos perduxit, & regni partitionem approbauit. *Crantzius li. 1. c. 33. Metro.*

Auſtraſia ab, Lothario Imp. qui ei imperabat Lotharingiæ nomen obtinuit. *Plat.* Falluntur, qui ſcribūt eum fuiſſe regem Franc. & Imp.

Galliæ pars ab Oceano Britānico, vſq; ad Moſam fluuiū, ex quo ceſſit Carolo Caluo, poſt diuiſum regnū inter fratres, deinceps obtinuit nomen Franciæ. *Sigeb.*

Radulphus iuxta quoſdam primus Aquitaniæ Dux, cum anteà eſſet Regnum.

Ragenarius Dux Normanorum, qui an. 846. Pariſijs D. Germani monaſterinm diripuerat, magnificè ſeſe efferens ob victoriam, ſubitò concidit, & poſt triduum efflauit. Socij verò eius plerique diſenteria perierūt. *Quintus Annonij cap.* 20. Poſt annos ſeptem alia Normanorum manus per mare Britannicum oſtia Ligeris ingreſſa, Nannetum vrbem inuadit, Turonum & Andegauiam occupat. Sed tandem cum annis 20. Frāciam vexaſſent, in patriam ſuam reuerſi in ſeſe inuicem mutuis cædibus, adeò ſęuierunt, vt de regia ſtirpe tantū vnus puer remanſerit. *Sige.*

Michael Imp cum adoleuiſſet, matrem

trem omni poteſtate priuatam in monaſterium relegauit; relictam ab ea in ærario pecuniam in luxum, crapulas, ludos, mimos, adulatores profudit, eo redactus inopiæ, vt veſtes etiam regias venderet. Baſilium Macedonem, à quo poſteà interfectus eſt; cuius opera in domandis & exercendis equis vſus erat, Cæſarem creauit, tradita ei in vxorem cõcubina Eudoxia. *Zon.*	*Anni Chriſti.* 847. 855.	106. f Leo 4. (*Sigeb.* Roman. an. 8. menſ. 3. dies ... Vacat dies 15.
f Leo 4. inſtituit, ne in presbyterio ſeu choro laicis eſſe liceret, quo tempore Miſſarum ſolennia celebrantur. *Sigeb.* iuxta eccleſias iuſſit clauſtra ſeu ſcholas conſtrui; in quibus eccleſiaſticis clerici imbuantur diſciplinis. Leopolim, in qua Centũcellenſes propugnaculum contra Saracenos ſtatuerent, ædificauit. *Liber pontif.* Præter alia miracula, Saracenorum naues, precibus excitata tẽpeſtate in mari ſubmerſit. *Plat. & alij.*		*Patriarcha.* *Conſtantinop. Ig... tio an. 16.* *Principibus.* *Eiſdem Impp. Theodora cum Michaele 4. an... Orient. Auguſt. Mahomete Ba... loniæ & Perſidi... Mahomete alio... ſpaniæ Miramo... nis.*
Sub eo an. Do. 850. tres Arabum perſecutiones in Hiſpania contigerunt intra decennium, quas tribus libris deſcribit D. Eulogius Cordubenſis, qui in illis occubuit. Regnabant in Hiſpania latè perſecutionis auctores Haldaragman huius nominis 3. & filius poſtea Mahomet. *Raſis Maurus de Arabum hiſtoria.*		*Alphonſo 3. co... Magno Hiſpan... rege.* *Eteluuolffo ſiue ... dilulpho Angli...*
Recafredus intereà Cordubẽſis epiſc iuſſu Tyranni, Dei eccleſiã miſere conturbat, & Eulogium in carcerem conijcit. Quia nimirum Martyres cohortabatur, & ad martyriũ incendebat. *Ex ei⁹ vita per Aluarũ ſcripta* Geor-		

Anni mūdi.

Georgius Syrus illuc cucurrit ad Martyrium è monte Sina, ſed perſecutiones ceſſaſſe reperit. *Ipſe epiſt. ad Seruos Dei filios S. Sabæ quingentos, apud Eulogiũ lib. 2. memorialis ſanctorũ*

...ONCIL. Rom. ...47. ſiue 64. Plat.

Anaſtaſius presbyter Cardinalis S. Marcelli & Bibliothecarius Rom. Eccleſiæ in Rom. Concilio ab officio & ſacerdotio deponitur, quod parochiam ſuam annis 5. contra canones deſeruiſſet. *Plat. Luitprandus.*

4836. *...guntinum, in quo ...eſcalcus hæretic⁹ ...natur. Sigeb. & ...ard. de Lutzemb.*

Adilulphus, ſeu Athulphus Rex Angliæ inſulam ſuam voto tributariam facit pontifici, abundantius, quàm fecerant ſuperiores Reges, Inas II. Anglorum ſiue Occiduorum Saxonum Rex, & Offa Merciorum Rex, an Chriſti 740. *Polyd. lib. 4. & 5. Angl. & Sabelli.*

Theodora iuſſit SS. Imagines in templis reſtitui. *Zonar. in Theodor.*

Sub Theodora & Michaele Theophylactum Bulgarię epiſcopum ponunt.

Claſſis Arabum Venetam & Cõſtantinopolitanam vicit. Dalmatiã inuaſit. Ancoram vi captam ſpoliatamq; incendit.

Ieron Anglus in Hollandiã Euangelium ferens à Tyrannis occiditur.

Theoda Sueuica an. 848. ſe propheтiſſam mentitur, & extremum diem certò definit. Moguntiæ palo alligata verberibus afficitur & in exiliũ mittitur. *Sigeb.* Egnatius lib 2. eam à filio Michaelis imp. in monaſteriũ detruſam narrat.

An. 849. Godeſcalcus Belga erro-

 res

Anni Chriſti.

res quoſdam ſeminat. *Sigeb.* præcipuè de prædeſtinatione è libris D. Aug. male perceptis. *Raba. epiſt. ad Euerard comitem.* Cucullam abiecerat, Rabano in Synodo imponēs, quod ſe inuitum Monachum feciſſet. *Hatto ad Orgarium.*

Liparam inſulam an. 851. Saraceni occupantes D. Bartholomei oſſa diſpergunt. *Sigeb.*

Pauliciani hæretici cum Saracenis coniūcti multas clades imperio inferunt. *Zon. To.* 3.

Nortmanni, ſiue Dani, è Cimbrica Cherſoneſo egreſſi Friſiam, deinde Gallias bellis infeſtāt, Aquitaniam & eius metropolim Burdegalā, Pictauos, Sanctones, Aurelianenſes, Turonenſes, Pariſienſes, & multa alia oppida depopulantur, *Aemyl. lib.* 3. *Blond. lib.* 2. *dec.* 2.

Saraceni Cycladas inſulas populantur, multis Chriſtianis partim cæſis, partim in captiuitatem abductis, quòd à Michaele Imp. eſſent deſerti. *Zon To.* 3.

Nicolaitarū hereſis repullulat. *Sigeb.*

Sub Lodouico 2. Monachi aliqui è cœnobio Corbeiæ, per Vandalorū prouincias tranſeuntes, ad Ranos ſeu Rugianos (qui habitant in maris corde) veniunt & eos Chriſtianos faciūt. *Helmold in Chro Slaui. c.* 6.

Idiota (nam aliud eius nomē ignoratur) Lupus Seruatus, Theophanes Nicenus, Theodorus fr. Hymnographi apud Græcos, Ido Paneburgenſis, Freculphus Lexouienſis, qui ſcripſit hiſtoriam rerum geſtarū ab initio

	Anni mũdi.	
107. ꝭenedictus 3. Ro n. nolens & in ꝭs PP. creatus. 2. menſ. 6. di. 9 Vacat di. 15.	4943.	ab initio mundi vſq; ad Bonifacium D. Gregorij ſucceſſorem, Anſegiſus Senonenſis, Notgerus, Rambertus, Vvandelbertus, Salomon Baro. *Trith.*
Patriarcha. *ꝭſtantinop. Igna* *Principibus.* *ꝭchaele ſolo Ori. ꝭp. Lothario mo- ꝭterium ſponte ꝭreſſo, Ludouico ꝭn. 21. Occ. Imp ꝭrolo 2. Caluo ꝭ36. Franc. reg. ꝭhomete Baby- ꝭæ & Perſidis.*	4946	Methodius inter Morauos, Sclauos & Polonos eccleſias colligẽs inuenit characteres literarum Vandalicarum & ſacra multa in vulgarem ſermonem cõuertit. Claruit à tempore Lud. Pij vſq; ad Arnulphi imperium, niſi duo fuerint eius nominis. *Auent. lib. 4. Annal.* Cyrillus frater impetrauit à Pontifice, vt ſibi Slauonicæ vſus in aliquibus ſacris aliquandiu concederetur. *Aeneas Syluius Boem hiſt. ca 13.* Igmarus ſiue Hincmarus Rhemenſis Archiep. librum de varijs capitulis Eccleſiaſticis hoc tẽpore ſcripſit contra Igmarum Laudun. qui infantes baptizari prohibebat.
ꝭhomete Hiſpa- Miramolino. *ꝭhonſo 3. cogn. ꝭgno Hiſp. reg.* *ꝭluuolffo Angliæ, per ordinem E- ꝭbaldo menſ. 6. ꝭlberto an. 5.*		g Poſt Leonẽ 4. Recentiores, præſertim hæretici, nominant quendã Ioannem 8. ſiue vt Sabellicus inſcribit, ſeptimum Anglicum, vel iuxta alios, Moguntinũ; quẽ emẽtito ſexu partim ferũt ſediſſe annum 1. menſ. 1. di. 4. partim an. 2. & ſemis. Nam mendacium non ſibi conſtat. Eſſe autem fabulam multis argumentis euinci poteſt. Primum qui hoc tradunt, omnia ponunt incerta. Nam alijs dicitur, Ioannes 7. alijs octauus, alijs Anglicus, alijs Moguntinus. Alijs annum vnum, alijs annos duos ſedit. Sed nec Ioannes Septimus eſſe potuit, quia Græcus ille erat & hanc tempeſtatem centum ſexa-

ginta ann. præceſſit. Nec Octauus, quoniam ille Romanus erat & decem annis præfuit.

Anni Christi.

2. Nullam huius mentionem faciunt, qui ordine proximè ſunt ſecuti hiſtorici, & à quibus omnem Pontificum hiſtoriam habemus, Anaſtaſius bibliothecarius, Ademarus, Luitprandus, Regino, Hermannus Cõtractus, Lambertus Schanaburgenſis, Otho Friſingenſis, Conradus Abbas Vſpergenſis, Leo Hoſtienſis, Ioan. Cremonenſis.

3. Solus Martinus Polonus ante 300. annos, anno ſcilicet Dom. 1320. rem euulgauit. Nam quod Sigebertus id videatur dicere, fictum eſt, eique inſperſum, vt fidem faciunt tũ antiqua eius manuſcripta exemplaria, in quibus nihil tale reperitur, tũ Chronica Guiliel. Nangiaci, in quibus, cũ totus liber alioqui Sigeberti exſcriptus ſit, hoc vnũ deſideratur.

4. Quin nec Martinus Polonus, nec Platina, nec alij poſt eum, vt veram & certam hiſtoriam, ſed quaſi ab incerto rumore & obſcuris auctoribus acceptam referunt, & tam variè, vt vix duo inter ſe in omnibus conueniant.

5. Auentinus lib. 4. Annaliũ Fabellam eſſe aſſerit à Theodola nobili ſcorto ortam. Ego, à recentioribus adolatoribus, in Romanæ ſedis odium, dum poſt diſſidium inter Romanos Pontifices & Imperatores Germanos excitatum, Imperatorũ gratiam inire, ab eis opes & honores conſequi vellent.

6. Eſt

Anni mūdi.

6. Eſt enim ratio hæc ineluctabilis. Leo nonus epiſtola ad Michaelem Conſtantinopolitanum & Leonem Acridanum epiſcopos, anno à Paſſione milleſimo & vigeſimo, vt ipſe ſcribit c. 5. id eſt, poſt annos centum ſeptuaginta, inter cætera argumenta, quibus eleuat auctoritatem Conſtantinopolitanæ ſedis, eam negat comparandã in puritate, integritate gratia à Deo accepta cum Romana, quòd fœmina in illa ſede aliquando ſederit. Proculdubio non hoc argumento vſus fuiſſet, ſi intellexiſſet tale aliquid aduerſum Romanam Eccleſiam, cuius puritatem tuebatur, poſſe obijci. Verba eius ſunt. Abſit autē, vt velimus credere, quod publica fama non dubitat aſſerere, Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ contigiſſe, vt Eunuchos contra primum S. Nicæni concilij capitulum, paſſim promouendo *fæminam in ſede Pontificum ſuorum*, ſublimaſſet aliquando. Hoc tam abominabile ſcelus, deteſtabileq; facinus, & ſi enormitas ipſius, vel horror, fraternaq; beneuolentia non permittit nos credere, cōſiderata tamen incuria veſtra erga Sanctorum cēſuram canonum, qui Eunuchos in aliqua parte corporis imminutos, non ſolum ad clericatum, ſed ad pontificatum etiam indifferenter & ſolenniter adhuc promouetis, fieri potuiſſe penſamus.

7. Denique tempus, quod illi aſcribitur, non habet locum, iuxta Anaſtaſij bibliothecarij computationē, qui tamen hac vixit ætate & vitas

...NCIL. Ticinē. ...om. 2. concil.

Schiſma 11. ...naſtaſius 3. con. Benedictum ſe... dies aliquot, nō ...gè poſt coactus ...icauit.

Anni Chriſti.

Romanorum pontificum deſcripſit vſque ad Nicolaum primum pontificem proximum, cuius creationi non modo interfuit, imo & Adriani 2. & Ioannis octaui, vt ipſemet nominat, verum etiam docuit poſt Leonem 4. Sedem dies tãtum quindecim vacaſſe, Benedicto 3. mox creato & magnis motibus exortis propter electiōnē à Lothario ſedatis.

Valeant igitur, qui aniles nugas de quadam ſtatua fœminæ & ſede ſtercoraria iactitant.

Deinde fingite Cēturiatores hoc verum eſſe, ac mulierem fraude, ementito ſexu, deteſtante mundo aliquandiu extitiſſe Romanæ Eccleſiæ caput, an id magis ridiculum, quàm quod vos probatis, laudatis, defenditis, Reginam Angliæ palam, aperte, videntibus, ſcientibus vobis (ô portentum, ô ſcelus) Anglicanæ eſſe dicique caput.

Benedictus lachrymans, diu reluctatus & inuitus pōtificatum ſuſcepit, Aegrotos inuiſit, pauperes aluit, calamitoſos cōſolatus eſt, viduas & pupillos defendit. Clericos ad honeſtè incedendum & viuendum compulit. *Mart. Polon. Plati.*

Petronas Michaelis dux Amer Saracenorum ducem in acie interficit *Zon. tom* 3.

108

858. h Nicolaus Sanctiſſimus, beatiſſimus, zelo feruentiſſimus. Denique poſt B. Gregorium vſq; in præſens, nullus Romanorum præſul illi videtur æquiparandus, Regibus ac Tyrannis imperauit, eiſque ac ſi Dominus

868. h Nicolaus I. ma- nus & pientiſſim- Rom. abſens & i- uitus eligitur an. menſ. 7. dies Vacat menſ. 7.

Anni mūdi.

Patriarcha.
[Con]ſtantinopoli I-
[gna]tio, deinde Pho
[tio] an. 7.
Principibus.
[Mi]chaele ſolo Ori-
[ent.] Imp.
[Lu]douico 2. Occid.
[Im]p.
[Ca]rolo 2. Caluo
[Fr]anc. reg.
[Ma]homete Babyl.
Perſidis.
[Ma]homete Hiſpa-
[niæ] Miramolino.
[Al]phonſo 3. cogn.
[Ma]gno Hiſp. reg.
[Ed]elberto Anglorū
[reg]e, deinde Edel-
[red]o an. 9.

minus orbis terrarum, auctoritate præfuit, pijs humilis, blandus, pius, manſuetus apparuit, impijs & à recto tramite exorbitantibus terribilis atque auctoritate plenus extitit, vt meritò credatur alter Elias (Deo ſuſcitante) noſtris temporibus reſurrexiſſe, & ſi non corpore, tamen ſpiritu & virtute. *Reg lib.* 2. Scripſit plures epiſt. vir cathedra illa digniſſim⁹

Scripta vna epiſtola ad Michaelē Imp. longe doctiſſima & altera ad omnes Aſiæ & Libyę Catholicos acta legatorum ſuorum reſcindit, & Ignatij patriarchæ depoſitionem, & Photij conſecrationem illegitimam eſſe pronunciat. *Zon to.* 3. *& to.* 2. *conc.*

Eius decreta in vnū collegit Gratianus & in aliquot titulos diſtribuit.

Contra Nicolaum Photius patriarcha Conſt. cōcilium habuit, ex quo tempore Conſtantinopolitana Eccleſia à Romana palam diſcedit, Spiritus ſancti proceſſionem à ſolo patre petulanter defendens. *Nilus li. quodam Græco manuſc.* vbi & docet veterem Romam vſq; ad Chriſtophorum Papam cum noua in fide conſenſiſſe, qui ſedit an. 905.

Ignatio à Barda iniuſte patriarchatu eiecto, quòd ipſum ob dimiſſam vxorem & conſuetudinem cū Nuru ſua excommunicaſſet, Photius ſucceſſit. Vnde poſteà ſecutæ magnæ turbæ, Baſilio reſtitutionem Ignatij iuxta canones procurante. *Zon to.* 3 Photio libros contra ſedem Apoſtolicam ſcribente. *lib. pontif.*

An. 858. Dæmonium, quod iā triennium

nium in pago Camonti, non procul à Bingio, ſuis præſtigijs Moguntinam ciuitatem & vicinos incolas affligebat, Sacerdotes Moguntini litanijs & aqua benedicta tandem abegerunt. *Sigeb. Auent lib. 4. Annal.*

Anni Chriſti. 858.

Conſtantinopoli ſcholas Bardas Cæſar inſtaurauit, ſingulis doctoribus publica ſtipendia decreuit, & omnibus magnum & communem doctorem præfecit Leonem Philoſophum. *Zon. tom. 3.*

Apud Bulgaros nuper conuerſos Trebellij Regis filius à fide deficit & Idola inſtaurare incipit. Verùm parens è monaſterio egreſſus copias cõſcribit & filium capit, atque oculis orbatum in carcerem conijcit ſub an. 865. *Sigeb. Zon. tom. 3.*

Nogerius S. Galli Abbas ſequentias ſiue proſas compoſuit, quas Nicolaus pont. cantari conceſſit. *Trithem. Marty. Polo. Chron.*

Certis autem in locis obſcuræ & parum Latinæ de induſtria factæ ſunt, vt concentus, & tonus atque adeò ſonus eſſet iucundior. Nã muſici & cantores in omnibus linguis id præcipuè obſeruãt. Quod de ſuorum Rabbinorum hymnis annotat Elias lib 4. Bahur rad. 3.

Vualdradam pellicem Lotharij, legatus Nicolai PP. ann. 864 excommunicat. *Sigeb.* Ipſe autem epiſtola Lotharium monet, vt ab ea abſtineat, ni & ipſe velit excommunicari. *Regi. li. 2.* Legatos in Galliam miſit, qui renunciarũt ſe nullum ſapientẽ epiſcopũ in toto regno Lotharij inue-

Anni mūdi

inueniſſe, qui in canonicis eſſet inſtitutus diſciplinis. *Reg.lib.2.*

CONCIL. Romanū 3. epiſc. contra duo ouincialia, Metēſe Aquiſgranēſe, quæ eobergam non eſſe otharij legitimā vrem pronunciaue nt, facta alterius du ndæ poteſtate.

4953

Epiſtolam, quam poſt Pantaleonem Centuriatores nomine S. Hilderici Auguſtani Epiſcopi ad Nicolaum 1. pro clericorum coniugijs afferunt, eſſe fictitiam, à nemine citatam, nulli cognitam, tempori non congruentem docet *Spencæus lib.1. de continentia cap.12.* Nam Hildericus 70. minimum annis fuit Nicolao poſterior. *Infra.*

Slaui & Dalmatæ vnà cum Sueropilo ſuo rege, prædicationibus Cyrilli & Methodij fratrum Chriſtiani fiunt. *Chro. Polo. Bonfin. lib. 10. dec. 1. Blond dec. 2. lib. 2.*

Tunc regnabat Polonis Semouitius Piaſti f. à quo ſequentes Polonorum reges vſque ad Iagellonem orti ſunt, & Sileſiæ principes ad hūc vſque diem. *Chro. Polo. lib. 1. c. 13.*

Theodoricus ex genere Regum Francorum, primus comes Hollandiæ conſtituitur à Carolo Caluo *Mater hiſto.*

Conc. Ro. 2 & 3. cōa Photiū, &c. epiſ. 3. Plat & Lib. Cōc. heg. lib. 2.

4956

Hunni & Bulgari olim Chriſtiani, ſed à Scythis victi circa an. 500. in paganiſmum relapſi magna ex parte cum ſuo rege Trebellio (qui paulò pòſt ingreſſus eſt monaſterium) iterū ab idololatria ad Chriſti fidem, Sacerdotibus eo à Rom. Pontifice miſſis conuertuntur circa an. 870. *Platin. Sigeb & Rheg. lib. 2.*

Britanni ingenti numero Gallias ingreſſi, cuncta ferè deprædantur. *Palmer.* ob quam calamitatem Carolus cum rege eorum Heruſpoo fœdus init.

dus init, eiſque locum habitationis in Gallijs concedit an. 861. *Sigeb. Rhegi lib:*2.

Anno 861. incipit hiſtoria rerum Moſcouiticarum apud Sigiſmūdum Liberum.

Anno 869. in agro Brixienſi triduo ſanguinem pluit.

i Commendatur à liberalitate in pauperes, pietate in Nicolaum anteceſſorem, humilitate (Nā epiſcopis miniſtrabat, & pedes eorum lauabat) & dono miraculorum *lib. Pontif. Anton tit.* 16. *c.* 1. §. 10.

A populo & clero electus ſine imperatoris conſenſu.

Primus Alfredum ſextum Anglorum regem corona regia inſigniuit. *Polyd lib.* 5. *hiſt. Anglic.* Qui in Indiam munera ad S. Thomam miſit. *Vuilielmus lib* 2. *de Anglis c.* 16.

Ozonienſem ſcholam aperuit, cùm nullus eo tempore in toto regno eius Grammaticæ doctor exiſteret. *Ranulphus lib.* 6. *cap.* 1. Pſalterium transferre cœperat in linguam ſuam. *Ibid.*

Tunc primum Græci cœperunt vti campanis beneficio Venetorum. *Sabell. Ennead.* 9. *lib.* 1.

Froto Danorum rex in Britanniam irruit, ſuorum maiorum ditionē recuperaturus. Vbi & à Chriſtianis, quos ſubegit, Chriſtianus factus eſt, circiter an. 870. *Crantzius in Dania lib.* 4. *c.* 15. Filius eius Gurundus ſiue Gormo ab Alfredo Britanniæ rege captus cum 30. proceribus, & maxima ſatellitum turba baptizatur,

Anni Chriſti.

109

868 i Adrianus 2. doctus & optimus Roman. an. 5. menſ. 9. dies 12.

874 Vacat d. 12.

Patriarcha.

Conſtātinopoli Photio, deinde Ignatius iterum an. 7.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regnant.

Baſilio Macedone an. 20. Orien. Imp.

Mahomete Babyloniæ & Perſidis viceſimo quinto Miramolino.

Mahomete Hiſpaniæ Miramolino deinde Almudio an. 2.

Alphōſo 3. cog. Magno Hiſpa. rege.

Angliæ Edelredo deinde Alfredo an. 28.

Anni mūdi.

zatur, & ſortitur Orientalium Anglorum & Northumbrorum prouincias. *Vuil. lib. 2. de Ang c. 14.*

Saraceni ex Alexandria, Aegypto & Africa in Siciliam ingenti multitudine irrumpunt, & omnia ferro incendioq; vaſtant. *In Chronico Caſſinenſi.*

An. 870. cum Perſis bellum gerunt *Sigeb.*

Carolus Franc. Carolomanum filium, qui abiecto habitu ſacerdotali, regnare moliebatur, cepit, & oculis priuauit. an. 872. *Sigeb. Rhegino lib. 2.*

Bulgaria olim Chriſtiana, occupata à Scythis circa an. Do. 500. gentiles ſuperſtitiones recepit, quas iterum anno circiter 870. abiecit, ſacerdotibus à Rom. pōtif. miſſis. *in Synodo Conſtantin.* Paulò pòſt, quòd ea regio obnoxia eſſet Imperatori Orientis, Græcos ritus ſuſcepit. *Platin.*

Valafridus, Otfridus, qui exemplo Caroli Magni conatus eſt linguam Germanicā ſcribere, & regulis grammatices aſtringere, Vuerembertus, Hardinundus Rabbani auditores. *Trith.*

Contra Saracenos & Manichęos pugnat Baſilius, & traiecto Euphrate terras eorum populatur, & tandem Chryſochiorum eorum principem interficit. *Zon tom. 3.*

Tarſenſium & Melitineorum Saracenorum copię cum Eſma eorum Amyra ab Andræa duce cæduntur. *Ibid.*

Inter

Inter Saracenos & Græcos, Saracenos & Francos ab anno 867. ad 873. in Italia ad Beneuentum, Raguſium, Bareos Langobardiæ vrbem varia prælia. In illis Sultanus eorum ſeu Adalgiſus captus, Capuamque ductus fraude elabitur. *Zon.tom* 3.

Ludouicus Imp. contra Normanos & Slauos in Germania res gerit. *Sigeb.*

Baſilius Macedo pecunias publicas, quas Michael in largitiones exhauſerat, repetiuit publicato edicto, vt qui ab ipſo pecunias accepiſſet abſque iuſta cauſa, eas redderet.

Poſt Mahometem Saracenorum & Perſarum Miramolinum ſiue Amiram 25. hiſtorici nullum ordine nominant. Sed pro rerum geſtarum cum noſtris ratione, qui fuit annus Domini 871. At Hiſpanorum Arabū Miramolini in Hiſpanicis Chronicis nominantur apud Raſim, Rodericum Toletanum, Vaſæum.

k Scripſit quatuor libris vitam D. Gregorij Pontificis Romani, vbi ſe Ioannem Diaconum inſcribit. fuit Latinè & Græcè doctiſſimus. *Trith.* Carolum Caluum inaugurauit imperatorem. In Gallia Ludouicum Balbum Francorum regem coronauit. Romam reuerſus Carolū Craſſum Diademate imperij adornauit. Saracenos parato exercitu ex Italia & Sicilia profligauit. *Plat. Sigeb. Suplem. Chron.*

In Galliam profectus eſt, vbi multa geſſit. *Annon. lib.* 5. *à c.* 32. *ad* 37.

Tres

Anni Chriſti.

868

870

874

884

CONCIL. Vuormaciense contra errore Græcorum.

OCTAVVM vniuerſale Conciliũ Conſtantinopolitanum 4 *epiſ.* 383. *ſiue* 300. *contra Photium inuaſorem ſedis Conſtantinopolitanæ. In quo etiam can.* 3. *latum eſt anathema contra Iconomachos. Præfuerũt legati Adriani Donatus Hoſtienſis, Stephanus Drepeſinꝰ ſiue Nephesinus, epiſcopi, & Marinus Diaconus Platin. & lib. Conc. Anno. li.* 5. *c.* 25. *Huic in decreto Gratiani multi canones attribuuntur, qui non extant in exẽplari Græco. Hac Synodo cõfirmantur* 7. *precedẽtes generales.*

Acciniacenſe, cuius acta ab Hincmaro Remenſi Archiep. cõſcripta.

Pontigonenſe. Ann. lib. 5. *c.* 33.

Colonienſe. Sigeb.

110

k Ioannes 8. Ro. doctus, antea Cardinalis, an. 10. d. 2.

Vacat d. 3.

Patriarcha.
nſtantinopoli I-
atio iterum, de-
le Photio iterum
.9.
Principibus.
ſilio Imp.
rolo 2. Caluo,
udouico 3. dic. 2.
lbo an. 2. per or-
nem Occi. Impp.
Franc. Regibus.
rolo 3. Craſſo ſi-
Groſſo primo 2.
nis cum Balbo,
ſtea ſolo Occid.
p. an. 12.
udouico 4. cũ fra-
Carolomanno,
js ſpurijs Balbi,
.5. Franc. reg.
mudio Hiſpaniæ
iramolino apud
rdubam, deinde
dala an. 25.
phonſo cog. Ma-
o Hiſpaniæ rege.
fredo Angliæ.

Anni mũdi

Tres Imperatores coronauit intra quatuor annos; quod nulli alij Pontificum vnquam contigit. *Aemyl. lib.3.* Carolum Caluum, Ludouicum 3. Balbum & Carolũ 3. Craſſum. *Annon. in locis ſupra citatis & Otho Friſingenſ. lib.6 hiſt. c.7. & 8.*

Photio miſit põtificalem ſtolam, humerale indumẽtum, penulam & ſandalia, vt oſtenderet, ſe eũ in Conſtantinopolitanæ ſedis patriarchatu ſuſcipere. *Octau. conc. Conſtantinop. ſeſſio.* 4. Hæc inſignia ita poſtea Patriarchas inflarunt, vt deinceps ſe Romano Pontifici æquales, interdum ſuperiores dixerint.

In Synodo apud Trecas, Flandris primum ex nemoroſis locis ad meliorem cultum perductis, epiſcopũ dedit. *Plati.*

Circa an. 875. Rhuſſrbello à Baſilio Maced. afflicti pacem petunt, & Chriſti doctrinã amplectuntur, poſt miraculum libri Euangeliorum ab igne illæſi & intacti. *Zon tom.3.*

An. 876. Carolus poſt adeptum imperium conſuetudines Francorum negligens, Græcos & inſolitos amictus affectabat, & talari Dalmatica indutus, & ſupernè Baltheo accinctus vſque ad pedes pendente, capite vero inuoluto ſerico velamine & Diademate ſuperimpoſito procedebat. *Sigeb.*

Baſilius poſt Ignatiũ è viuis ſublatum, quem reſtituerat Adrianus, Photium reſtituit in priſtinã ſedem. Vnde iterum eum expulit Leo Philoſophus, ac in monaſterium Armeniano-

Anni Chriſti.

menianorum relegauit, in quo videtur mortuus. *Zon.tom.3.*

An. 874. locuſtæ Galliam depopulãtur, quæ vt caſtrorum acies turmatim volantes, duces cum paucis itinere vnius diei præmittentes ad metanda loca venturæ multitudini, circa horam nonam veniebant, ibique ſolis ortum expectantes, per ſpatium vnius diei aerem velabant, donec ad mare Britannicum peruenientes, ventorum flatu in profundum demerſæ ſunt. Vnde ſecuta peſtis & fames, quæ penè tertiam hominum partem conſumpſerunt. *Sigeb Rhegi.lib.2.*

An. 876. Caroli Calui copiæ à Ludouico & fratribus, Calui nepotibus in Germania cæduntur. Eo itaque fugato tres fratres regnum Germaniæ partiuntur. *Rheg. lib. 2.* Eorum minimus Carolomãnus cõtra Slauos multa prælia confecit, perpetuoque victor regnum ſuum amplificauit. *Ibid.*

An. 877. & ſeqq. Gallia tumultibus plena propter Normanos, itemque diſſenſiones de ſucceſſore Ludouici Babbi. *Sigeb. Rheg lib. 2.*

Hoc tempore mota eſt quæſtio à Fredeuardo equite de manducatione corporis Domini, ſitne illa vera, an tropica, ſenſibilis an inſenſibilis, modo corporeo an ſpirituali, ad quã Paſchaſius Abbas Corbeienſis Latinè & Græcè doctiſſimus, doctiſſimè reſpondit, nonnulla tacitè corrigẽs, quæ de ea quæſtione Bertram⁹ preſbyter paulò ante, minus ſcitè & cõmodè

Anni mūdi.

modè ad Carolum Caluum reſcripſerat. *E Paſchaſij libro de Sacramento altaris.*

4967 Hinc librum de Euchariſtia ſcripſit Ioan. Scotus, à quo Berengarius poſtea videtur ſuam blaſphemiam hauſiſſe. Sed is lectus in Vercellenſi Synodo omnium ſententia damnatur. *Lanfrācus lib. de verit. Euchar.* Et auctor graphijs diſcipulorum confi citur. *Crinitus de honeſta diſcip.*

CONCIL. Trecen … præſentibus Roma … Pontifice & Ludo… o Balbo Franc. R. … i ibi à Pontifice eli… ur Imperator. Sige… lmer. &c. Miror, … n ſeq. diſt. 50. Ai… in. lib. 5. c. 37. In eo … andri fiunt Torna… ſis diœceſis. Plati.

Remigius Antiſſiodorenſis, Io. Scotus (alter à Franciſcano doctore ſubtili, nam Palmerius videtur confundere) Ariſtotelis moralia de ſecretis ſecretorum, ſiue de recto principum regimine è Græco in Chaldaicam, Arabicam & Latinam linguam conuertit, & ex eodē Dionyſij Hierarchiam in Latinum Ludouici iuſſu, ad quē miſſa fuerat à Michaele Imper. Conſt. *Sigeb. Naucler* Franco. Bertramus, Aſſerius Britannus. Milo & Hubaldus Galli, Paſchaſius Corbeienſis. *Trith. Sigeb.*

Nortmani ſiue Dani totum Angliæ tractum à Septentrionali parte Tamaſis fluuij ſibi ſubiecerunt, poſtea Galliam repetentes, Andegauum vrbem occupant. *Guil. Nangiac.* ob ethnicas ſuas impietates vindicandas, paſſim in templa & Chriſtianos ſæuiunt per Saxoniam, Lotharingiam & Franciam anno 882. *Helmold. cap. 7.*

…Macrenſe in finibus … œceſis Rhemenſis.

Carnotenſis antiſtes indutus Camiſia interiori D. Virginis, magnam edit Normanorum ſtragem. *Gaguin. lib 5.*

Anaſta-

	Anni Chriſti.	
Anaſtaſius Romanæ vrbis Bibliothecarius vertit è Græco in Latinum Dionyſij Hierarchiam & ſeptimam Oecumenicam Synodum Nicænam. Hubaldus cantus de multis Sanctis condidit; qui paſſim cœperunt cãtari. *Sigeb.* Henricus Antiſſiodorenſis. *Trith.*		
Giſelbertus ſiue quiſquis fuit auctor libri, qui inſcribitur altercatio Synagogæ & Eccleſiæ. Nam Ioan. Scotum vt coętaneum allegat. Suo tempore ibi vnam tantum Euchariſtiæ ſpeciem exhibitam multitudini declarat.		
Britones mortuo Salomone ſuo rege, de regno inter ſe contendentes, à crebris Galliarum incurſionibus ceſſarunt. *Palmer. in Chron.*		111
* Malis artibus pontificatum adeptus, non diu ſedit.	884	* Martinus 2. (*ſiue priori nomine, vt quidam aiunt*) Marinus 1. Gallus an. 1. m. 5
Saraceni an. 884. Caſſinenſe monaſterium occupant, Berthariũ Abbatem ad altare D. Martini mactãt, ſpolijs Italiæ onuſti, Garilianum redeunt. *In Chro. Caßinenſi.*	285	*Patriarcha.* *Cõſtãtinopoli Photio iterum.*
Eodem an. Godefridum Normanorum ducem poſt Friſiã acceptam Carolus Craſſus de Sancto Baptiſmo ſuſcepit. *Sigeb.*		*Principibus.* *Baſilio Orien. Imp.* *Carolo 3. Occid.* *Ludouico & Carolomanno.*
Mart. Pont. ſcholas Saxonũ prece Alfredi regis omni tributo relaxauit, & magnam partem Sanctæ crucis ad ipſum miſit. *Ranulph lib. 5. cap. 3.*		
Circiter illum annum Dani grauiſſimo bello victi, Anglia excedere coacti ſunt, præter eos, qui Chriſtiani fiebant. Nam & illi manſerunt, & eo-		

Anni mũdi.

& eorum rex Gormo Northumbris ab Alfredo pręfectus eſt. Poſt annos 5. Rollo Danus Angliam inuaſit. *Guillielmus lib. 2 c. 14 de Anglis.*

Theophylactus Bulgariæ epiſcopus. Nam à Photio patriarcha Bulgaris miſſus epiſcopus legitur in libro fratrum prædicatorum contra Græcos.

Mahometes Alba tegnius Aratenſis Arabs Mathematicus an. 884. ſcribebat librum de motu ſtellarum an. 743. Poſt Ptolomæum. *Ipſe ibid.*

Tum comperit annum ſolarem conſtare diebus 365. & quarta diei, minus centeſima ſexta parte ipſius diei. *Ipſe c. 52 & 53. ſui lib.*

Carolus Craſſus Aeram Chriſtianam ſiue annos à Chriſto nato primus ſuis diplomatibus & epiſtolis ſubſcripſiſſe fertur. Cùm Orientales principes, recẽtis adhuc Baſilienſis concilij tempore ab Orbe condito iuxta Euſebianam ſupputationem, multis annis alioqui redundantẽ & mendoſam ſuis literis ſubnotarent.

Eo Caroli Craſſi tempore circiter an. 884. Normani trans Daniam populi in Germaniam & Galliam irrumpere incipiunt. Quibus non parum addiderat virium ea Imperij Romani diminutio, quæ poſt Ludouicum Pium contigit. Prius enim eſt inteſtinis bellis exhauſtum, poſtea in quatuor portiones diuiſum, dum Lotharius Italiam, Lotharingiam & Burgundiam poſſideret, Ludouicus Rhenum & Ger-

	Anni Chriſti.	
maniam, Carolus Galliam, Pipinus Aquitaniam. *Helmold cap. 7. Chronici Slauorum.* Vbi obſerua poſteritatem Gallorum iure hæreditario poſſediſſe Germaniam.		112
1 Initio ſui Pontificatus ad ſenatum populumque retulit, ne in creando pontifice Imperatoris authoritas expectaretur, vtq; libera eſſent & Cleri & Pop. ſuffragia. Quod inſtitutum à Nicolao 1. tentatum, potius quàm inchoatum fuerat. Moritur collachrymantibus omnibus.	885 886	1 Adrianus 3. an. 1. menſ. 2. *Patriarcha. Conſtātinopolitio iterum.* *Principibus. Eiſdem Impp. regnant.*
Nõnulli hiſtorici ſecuti Sigebertum in Chron. poſt Marinum PP. nominant quendam Agapitum PP. qui ſederit an. 1. & inter hunc & Stephanum collocant Baſilium, quem volunt ſediſſe an. 4. Nos ſequimur Platinam & magnam partem Scriptorum.		
Guilielmus dux Aquitaniæ & Aruerniæ Comes, vir pius, Cluniacenſe monaſterium in fundo paterno inchoauit, & Bernonem primũ Abbatẽ præfecit, deſignatis prouentibus ad victũ monachorũ. *Plat. Sig.*		
Nortmani poſt varias incurſiones in Franciam, à Carolo ſubacti, cum Rollone Duce ſuo (qui poſtea dictus eſt Rupertus) baptizantur, & ex contractu matrimonij Ducis eorum cũ Giſla filia Simplicis, habuerũt ad habitandam, vltra Sequanam fluuiũ, Neuſtriam regionem (quòd ea eſſet rebellis in Francos) eamque ex ſuo nomine Nortmaniam vocauerunt. *Blond lib. 2. dec. 2. Guiliel. Nangiac.* an. 888. *Sigeb.*		

Multi

113
Stephanus 6. di
s 5. Rom. an. 6.
s 11.
Vacat d. 5.
Patriarchæ.
nſtātinopoli Ste-
uno an. 7.
Principibus.
one 6. Philoſo-
an. 17. Orient.
p.
rolo Craſſo 3.
ci. Imp. & Frā.
ge ad Eudonem
Odonē ſeu Ot-
nem Franc. R.
ue.
dala Hiſpania
ramolino.
donio 2. Hiſpa.
re an. 8.
redo Angliæ.

Anni mūdi.

Multi Iudæi præbita & promiſſa ipſis ab Imp. Oriētis pecunia, Chriſtianam fidem amplectuntur. *Ijdem.*

4974 m Stephanus eo tempore pontificatum inijt, quo Gallia à Normannis, Anglia à Dacis, Pannonia ab Hungaris, Italia à Saracenis affligebatur. *Sigeb.*

4980 Sub an. 888. Italiæ nouū regnum exoritur per Berengarium in annos 80. ſiue vſque ad annum Othonis Magni triceſimum ſecundum, qui Adelbertum depulit.

Eius reges fuere Berengarius an. 36. quem, poſtquam contra eum regnaſſent Guido an. 6. Lambertus an. 5. Ludouicus Boſonis f. an. 5. Ioannes decimus coronauit an. 916. 2. Hugo an. 20. 3. Lotharius cum patre an. 12. & ſolus an. 4. 4. Berengarius 2. an. 4. denique Adelbertus an. 4.

Supplicium feruentis aquæ, & candentis ferri (quod in vſu quæſtionum erat) prohibuit. *ca. Conſuluiſti, 2. qu 5.*

Bulgari ruptis fœderibus bellum gerunt cum Græcis, ſed vincuntur à Leo. Imp. nec non & Agareni. *Zon tom. 3. Cedrenus.*

Saraceni ex Aphrica in Italiam deſcendentes, Fraxinetum caſtrum occupāt. Hinc deinceps magno exitio Italiæ eſſe cœperunt. *Sigeb. Guil. Nang.*

Vſque ad Carolum Craſſum & annum 888. ijdem erant Galliæ ſiue Franciæ & Germaniæ reges. Nam noſtrorum armis perpetuo Germania ſuccubuerat.

Eo mortuo non ſolum Francorum regnũ, ſed & imperium ſciſſum eſt.

Ab Ordonio Hiſp. rege, ob ipſius in ſuos comites iniurias Caſtella prouincia deficit, & Iudices duos creat. *Vaſæus.*

n Hic Arnulphum Carolomanni filium Imperatorem coronauit, Carolo Craſſo à Francorum principibus remoto & à ſuis deſerto, eò quòd non animaduertiſſet in Normanorum duces captos, ſed cum muneribus dimiſiſſet in Reip. perniciem. *Rheg. lib. 2. Blond. lib. 2. dec. 2. Sigeb*

In eius electione Romę magnum extitit diſſidium.

Cõmendatur à Sanctitate à Luitprando Ticinenſi, qui de eo multa ſcribit lib. 1. hiſt. cap. 1. & 8. vt & Abbas Vſpergenſis.

A Sancto Petro ad hunc vſque nullus creatus eſt pontifex, per annos plus minus 900. qui non per omnium ordinum Eccleſiaſticorum gradus ad Diaconatum, vel ſacerdotium ſaltem, in Romana ipſa Eccleſia non aſcendiſſet. *Onuphrius.*

Primus enim omnium Roman. Pontificũ Formoſus ex aliena Diœceſi factus eſt, cùm ante ipſum non niſi ex presbytero vel Diacono Cardinalibus creatus eſſet. *Idem.* Sed hæc obſeruatio falſa eſt, vt pleræq; eius aliæ. Theleſphorus enim à Petro 9. ex Anachoreta, Dionyſius 26. ex Monacho Pontifex eſt inſtitutus, &c.

Hatto-

Anni Chriſti.	*CONCIL Colon ſe. Tom. 2. Concil.*
	Vuormacienſe. Ib
	Moguntiacum.
	114
892	n Formoſus Ro an. 5. menſ. 6.
898	Vacat m. 2.
	Patriarcha. Conſtãtinopoli phano, deinde tonio 2. an. 8.
	Principibus. Eiſdem & Ar pho an. 12. Im Odone an. 9. F Franc. Abdala Hiſpa ramol. Ordonio 2. Hi Rege, an. 8. Alfredo Angliæ

Anni mūdi

Hatto Abbas & Moguntinenſis Archiepiſcopus. *Sigeb.* Cōſtantinus Afer.

Odo, quem Franci neglecto Carolo Ludouici Balbi filio ſibi præfecerāt, Danos ad Axonam fluuiū vicit, & Vualteriū ſeditionē molentē oppreſſit. Cùm autē in Aquitania Ramnolfum & fratrē eius Ebulonē ac alios rebelles domaret, Carolus in regnum paternum à Francis reuocatus, & à Falcone Remenſi inunctus an. 894. contra eum arma capit, ſed fruſtra, etiam ſi ab Arnulpho Imp. auxilia obtinuiſſet. Quare non niſi Odone mortuo, ad illum Francorum regnum redijt poſt annos tres. *Rheg. lib.* 2.

Liliorum inſignia ab hoc inſtituta & vſurpata primùm quidam narrant.

Zuenteboldus Arnulphi filius Lotharingiæ rex Lugdunum obſedit, & Treuerim occupauit. *Sigeb. Rhegi. lib.* 2.

Negligentia Epiſcoporum multi abuſus irrepſerunt in Eccleſiam, qui propter bella non poterant reprimi. *Plati.*

Hundeus Nortmānorum rex fidem amplexus, à Carolo de baptiſmo ſuſcipitur an. 896. *Sigeb.*

Carolo regnante Berengarius & Guido inter ſe clam partiti fuerant regnum, & ceſſerat Berengario Italia, Guidoni Frācia. Mortuo illo Berengarius Italiam occupat. Guido Romam abit, vt à Pontifice cōſecretur. Dum abeſt, Franci Odonem

regem deſignant, itaque mutato cõſilio Italiam inuadit, & collatis ſignis ter vincit, atq; ita inuito etiam Arnulpho Imp. Italia potitur. an. 897. *Sigeb. & Luitprandus lib.1.c.6.de rebus Europæ.*

Arnulphus cũ multis copijs Longobardiam ingreſſus vrbes multas capit. Romam expugnatis muris ingreditur, & hoſtes Formoſi pont. capitali ſupplicio afficit. Poſtea contra Guidonem mouet, ſed ægrotus recedere cogitur an.901. *Ijdem.*

Radulphus circa an. 890. in Burgundia regnum conſtituit, quod multos annos poſtea durauit. *Rheg. lib. 2. Sigeb.* Hic Gallia & Francia multas inſignes mutationes eſt experta. *Ibid.*

Alanus rex Britonũ, quòd Normanos viciſſet, duodecim eorũ millibus cæſis, decimas Deo & B. Petro Romam miſit. *Ibid.*

Cyrillus Morauorum pręſul Suatocopum Regem Morauię ad fidem Chriſti perduxit. *Aeneas Syl.hiſt. Boemiæ cap.* 13.

Saraceni Taurominium & Lemnum inſulam occupãtes, crudeliter in Chriſtianos ſæuiunt. *Zon. tom.*3.

Ioan. Meyerus 2. parte promptuarij Concil. ſcribit Viennę Delphinatus in Gallia ſub Formoſo an. 892. iuſſu Ludouici Balbi celebratũ fuiſſe Concilium Epiſcoporum Galliæ, præſidibus Paſchali & Ioanne legatis Pontificis Roma. ſed vt multis alijs in locis, ſic hic nimium credulus fuiſſe videtur: nam certum eſt ex Sigeb.

Anni Chriſti.

Schiſma 12.
Sergius 3. elect[...] in ſchiſmate cõ[...] Formoſum ſed[...] dies aliquot.

895 *CONCIL. Trib[...] enſe epiſ. 26. Ger[...] niæ pro tuenda E[...] ſcopali auctoritate,[...] tra quoſdam Lai[...] Rhegi lib. 2. Chro[...] to. 2. Conc Gratian[...] qu.5 Sigeb. illud r[...] cit ad an.899.*

Anni mūdi.

oguntinum.

115
onifacius ſex- 4986
Tuſcus (*ſeu vt placet Roma-*
dies 26. 4986
Patriarcha.
ſtātinopoli An-
o ſecundo.
Principibus.
dem Impp. &
nant.

Sigeb. Naucler. & alijs, Ludouicum Balbum obijſſe an. 880. & non potuiſſe attingere tēpora Formoſi. Quod ſit adnotatum propter eos, qui tale concilium ſatis imprudenter proferunt contra Eccleſiaſticum cœlibatum.

Moraui, qui à Francis ſubacti erant, & ad fidem Chriſti adducti, ſpe recuperandæ libertatis arma capiunt, ac religione abiecta Hūgaros ſibi adiungunt, & morte eorum capita prorſus detondent, Chriſtianos infeſtant cædibus, eccleſiasque incendunt, adeo vt in tota Pannonia vna tantum ſupereſſet Eccleſia. *Bauariæ epiſcopi ad Ioan. 9.*

Turcæ, ceu Hungari è ſuis finibus erumpentes, cōtra Morauorum regem accerſiti ab Arnulpho Imperatore Saxoniam, Thuringiam, Alemaniam, Franciam & Italiam ferro igneque vaſtarunt. *Sigeb. Rhegino. li. 2. Guiliel. Nangiac.* Quam ſæuitiam in Germania continuarūt, donec conſenſu principum Henricus Auceps ad imperium eſt vocatus.

o De tempore, quo ſedit, magna contentio inter ſcriptores. Sed & magna confuſio ob Cæſares Germaniæ omnia in Eccleſia miſcentes, & tanquam porcos feros, vineam Domini depaſcentes.

Leo philoſophus Imp. ſcripſit libros βασιλικῶν. Quo tempore patriarchatum adminiſtrabat Photius auctor Nomocanonis, ſæculo tā infelici apud Latinos, vt nullū illi haberent, qui Græcis æquo marte ſeſe

poſſet opponere, Græcis propugnantibus dogma de proceſſione Spiritus S. è ſolo Patre.

Anni Chriſti.

Hic enim Photinus primus ſeceſſionem fecit à Latina Eccleſia, dum apud nos regnarent Caroli, Caluus & Craſſus.

Leo Turcos Iſtrum accolentes, Vngros nomine, muneribus in Simeonem Bulgarorũ regem ſibi adiungit an. 898. qui Bulgaros vincunt, & plurimos capiunt. Victoria tandem penes Bulgarum fuit. *Zon. tom.* 3.

Turcæ ſeu Hũgari in Bulgariam à Leone euocati, cœperunt Pannonias, & poſtea Carantanos & Marahenſes diuexarunt. Ad eos propulſandos Zũdebaldus Slauorum Morauenſium rex ab Arnulpho ducatum Boemorum, qui hactenus à principe eius gentis adminiſtratus fuerat, accipit, ſed poſtea tributum Imperatori denegans, Hungaris per tractas munitiones, quas clauſas appellant, euocatus, ſub iugum redigitur. *Luitprandus lib.* 1. *cap.* 3. *de rebus Europæ.*

Non prius Eccleſia à Northmanis & Danis pacem habuit, qui in Gallijs, Burgundia, Lotharingia, Vuormacia, & alijs Germaniæ vrbibus graſſabantur, quàm ab Arnulpho Imp. propemodum deleti ſunt, & rex eorum Hundeus, conſilio Caroli fidem amplexus eſt. *Helmold. c.* 7. *Sigeb.* Eorum nihilo minus reliquiæ in Daniam recedentes Prumienſe monaſterium & loca Arduennæ pro-

	Anni mūdi.	
		næ proxima populantur *Rheg. lib.2.* Denique cum per annos 70. Chriſtianos paſſim afflixiſſent, tandem ab Arnulpho cæſi ſunt ad centum millia, vix vno atque altero è Chriſtianis amiſſo. *Helmold cap.7.* anno 895. *Sigeb.*
116.	4986	Fames maxima hoc tempore, vt multi cogerētur veſci humanis carnibus. *Ab.Vſperg.*
Stephanus 7. di us 6. Romanus. 1.1. menſ.3. Vacat dies 3. *Patriarcha.* *Conſtantinopoli ntonio 2.* *Principibus.* *Eiſdem Impp. & gn. Leone ſcilicet hiloſopho Orient. np.* *bdala, Hiſpaniæ Miramolino.* *roila Hiſp. reg.* *lfredo Angliæ.*	4987	p Magno odio perſecutus eſt Formoſi nomen, cuius ordinationes omnes reſcidit & damnauit. Iam enim tum incipiebat Pontificū virtus & integritas deficere propter Arnulphum & ſeqq. Germaniæ imperatores ſibi Eccleſiæ iura rapientes & libera Eccleſiæ ſuffragia in eligendis pontificibus tollentes. Hęc Eccleſiæ captiuitas durauit an. ferè 140. in qua apparuit peſſimam electionē præſtare optimæ principum nominationi Quod proinde ſæculum ab Hiſtoricis infœlix inſcribitur, vt mox notabimus. Formoſi cadauer è ſepulchro eruit & indignè habuit. Quod tamen fabuloſum cenſet Onuphrius. Conſtantinopoli multæ turbæ, quod Leo philoſoph. Imp. quartò vxorem duxiſſet, Nicolao deinde Euthymio Singelo patriarchis quartas nuptias improbantibus & eccleſiaſtica cenſura notantibus. *Zon to. 3. Cedrenus.* Vualdridus Bauarus, Bernardus Pictauienſis. *Plat. in Stephano 5. Trith. de vir. illuſt.* Agarenos Aſiam populantes vin-

cit Audronicus, poſtea Imperatori ſuſpectus ad eos deficit. *Zona. tom.3.*

Vndique bella conſurgunt, hoſtes ſæuiunt, inimica gens Paganorum inſequitur populos Chriſtianorum. *Conci.Tribur. cap.* 34. Quod ad Normanos & Danos pertinet, qui bis Pariſiorum mœnia oppugnarunt, & in Burgundiam recedentes, Senonenſem vrbem, ſed fruſtra tantarunt, per Macronem fluuium Trecas incenderunt, vicinas vſque ad Virumdunum & Tullum populantes, &cæt. *Sigebertus & Rhegin. lib.2.*

q Vniuerſa acta Stephani improbat & abrogat.

Carolus Craſſus propter ignauiam, & quòd Nortmannis Galliæ partem conceſſiſſet, regnumque imminui paſſus eſſet, ab optimatibus regni repudiatus eſt anno 890. *Sigeb. & copioſius Ottho Friſing. Chron. 6.c.9. lib.5.c.42.*

Hic cum poſt Carolum Magnum inter omnes reges Francorum maximę eſſet auctoritatis, breui in tantam tenuitatem venit, vt panis quoque egens, ab Arnolpho iam rege facto, ſtipendia miſerabiliter exigeret, ac ab ipſo paucos ficos gratanter ſuſciperet *Ibid. Otth.*

r Poſt Photium Conſtantinop. Patriarcham vtraque parte conniuente poſt longam concertationem de Primatu illud vſurpari cœptum eſt, vt ambo epiſcopi, Roman. ſcilicet

& Con.

Anni Chriſti.

117.

899. q Romanus Galleſianus Tuſcus.

899. menſ.3.

Vacat dies 8.

Patriarcha.

Conſtantinop. Antonio 2.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regnantibus.

118.

899. r Theodorus 2. Rom. dies 20.

899. Vacat d. 11.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Antonio 2.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regn. deinde apu[d] Hiſpanos Alphonſo 4. ann. 5. apu[d] Anglos Alfredo, deinde Edouardo an[n.] 24.

219. oannes 9. Ro- anus monachus, .2. dies. 15.	Anni mũdi 4987.	& Conſtantinop. Oecumenici & vniuerſales appellarentur. Hic quidẽ vniuerſalis patriarcha, quòd cæteris eſſet dignior, & primum poſt Papam haberet locum, ille verò vniuerſalis Papa, quod Papæ nomen videretur excellentius. Atque hic fuit litis huius finis inter hos duos. *Onuphrius.*
Vacat d. 9. *Patriarcha. Conſtantinopoli ntonio 2.*	4989.	ſ Hungari an. 900. Bauariam deuaſtantes ſimul Eccleſias igne perdunt. *Auent. lib. 4. Annal.*
Principibus. ſdem & Arnul- o Impp. rolo 4. Simplice .27. Fran. Reg. bdala, Hiſpaniæ Cordubæ Mi- m. deinde Abder. . 40. Alphonſo 4. iſp. R. Eduardo nglia.		Florebat Comes Fernandus Gongdiſaluus, qui mira geſſit contra Mauros. Vnde & rerum potitus eſt in Caſtella, & ejus primus Comes extitit. *Vaſæus.*
ONCIL. Rauen- nſe epiſco. 74 præ- ntibus Francorũ Ar iepiſc. pro ordinatio Formoſi cõtra Syn- um Stephani, cuius nodi acta coram E ſcopis cõbuſta ſunt. lat. Sigeb.		t Infœlix
ANNVS Do. 900. 10 Carolus Simplex x Franc. trigeſimus gnũ ſuſcipit, Abde- men Hiſpaniæ Mi- mol factus eſt, infœ x ſæculum cœpiſſe rtur.		

NONO ſæculo permanſiſſe veterem doctrinam à Sectarijs oppu
natam ſic conſtat, Corporis Chriſti veritas, Sacrificium, Trãſſu
ſtantiatio. *Rabanus lib de Sacramento Euchariſtiæ, & lib.1.inſtit.c*
ri. c.33. vbi formam Miſſæ deſcribit. Paſcaſius lib. de corpore & ſangi
ne Domini, vbi Canonis miſſæ meminit & eius multa exponit. Tranſſ
ſtantiationem ponens, c.19. & 30. Sic Haymo 1. Tim. 2. Theophylact
in 26. Matth. Marc. 14. Luc. 22. Ioan. 6. Photius in Bibliotheca e
alijs ſcriptis. Trãſſubſtantiationis habet ſemina Bertramus ipſe. vtitur
nim vocabulis permutationis, commutationis, & conuerſionis lib. de c
pore & ſang. Domini, quantumuis ſit à Sacramentarijs corruptus et ſu
poſitus. Baptiſmi effectus, neceſſitas, cæremoniæ variæ, aliena
des *Hicmarus epiſtola ad Hicmarum Laudunenſem, Haymo ſuper*
ſcenſione Dom. Theophylactus multis locis. Rabanus epiſtola ad Regi
baldum lib.1. & 2 de inſtit cleri. Photius in Bibliotheca, Leo Imp.
ſuis conſtitutionibus, in quarum 17. baptizatum illuminatum appella
vt cum apud veteres Baptiſma ſacramentum illuminationũ dicebatu
Sanctorum preces, ſuffragia, inuocatio, reliquiæ, imagines, f
ſta *Idiota cap.1. & 4. contempl. de virgine. Haymo hom. de Virginib*
Raban. lib.4. c. 10. de ſermonum proprietate. Si quis (inquit) contra ha
ſententiam venit, non Chriſtianus, ſed Eunomianus & Vigilantian
creditur. epiſt. ad Orgarium, lib. 2. de inſtit. cleri. c.15. & paſſim. Ion
Aurelia. libris 3. de imaginibus. Concil. Cabil c. 45. Moguntinum c. 3
&c. Photius in Bibliotheca. Leo Imp in conſtit. Strabus auctor gloſſæ
dinariæ multis locis Liberum arbitrium, fides, Iuſtificatio, Gr
tia, bona opera. *Haymo in 1. c. Malachiæ, lib. 1. in Eſaiam. in 4. Heb.*
per Euang. in 8. Paſchæ ſuper Pſal. 26. 135. ſuper c.6. Roman. Rabani
epiſt. ad Humbertum epiſc. lib. 14. in Ierem lib. 4. in Eccleſiaſticum c
6. & lib. de modo pœnitentiæ. Theophylactus paſſim. Photius in Bibli
theca. Angelomus in 7. c.3. Reg. in 13. c.4. Reg. Strabus in Gloſſa Ord
naria ſæpè. Idiota lib. de Diuino amore c. 17. 22. 24. & c. de vera pati
tia c. 7. 13. 15. Pœnitentia & eius tres partes. *Rabanus lib 8. in Eccl*
ſiaſticum c.3. & lib. 7. c. 7. epiſtol. ad Reginbaldum Chorepiſcopum. li.
c 30. Inſtit. cleri. c. 14. 16. 30. & lib de modo Pœnitentiæ. Conc. Cabil
nenſe c. 33. & 45. Haymo in c. 6 Heb. Claues, Abſolutio. *Theophy*
in 16. Matth & 20. Ioan. Photius in Bibliotheca. Primatus Roma
Pontif. *Hincmarus ad Hincm. Laudunenſem. Quin & hæc ætas eu*
Apoſtolicum ſimpliciter appellabat. Photius Græcus in Nomocanon
Theophylact in Ioan. 21. Preces & oblatio pro mortuis, Purgator
um. *Haymo in 3. c. & 6. primæ Corinth. & in pſ. 6. & in feriam 6. Pe*
tecoſte

oſtes & lib. 2. ſuper Eſaiam. Raban. lib 8. com. in Eccleſiaſt. cap. 14.
ncil. Cabillonenſe cap. 39 Photius in Bibliotheca. Nam Græci orant
offerunt pro mortuis. Confirmatio, Chriſma & alia ſacramen-
Raban. libris de Inſt. cler. Theoph in Marc. 6. vbi de oleo vnctio
extremæ aperte. Haymo ſuper pſalm. 26. ſuper 6. Hebr & ſuper
uang. Hincmarus ad Hincmarum Laud. & ad Tornacenſem Eccleſi-
n. Synodus Arelatenſis, Cabillonenſis & aliæ huius ſæculi. Nicolaus
apa in Epiſtolis. Hæc & alia agnoſcunt Centuriatores in epiſtola 9. Cē
riæ Patrum (inquiunt) ſuperiorum ſenſum atque intellectum in ipſam
ei ſcripturam importarunt, ac piaculum duxerunt, ſi quis ab eorum du
u vel latum vnguem deflectere auderet. Quod poſtea confirmant ini
o colum. 1. Membratim deinde indicant c. 4 de doctrina colum 205. &
qq. c 6 de Ceremonijs & ritib. Eccleſ pag 227. & ſeq. c 7. de Politia
Gubernatione eccleſ. col. 289. et ſeqq. c 9 de Synodis col. 301. ſpar-
nc. 10. de Epiſc & doctor eccleſ col 484. & ſeq ſparſim. Vnde qui
futarunt hoc ſæculo Claudium Taurinenſem, Godeſcalcum et ſimiles,
mul iſtos ſunt execrati. Adde totius huius curriculi Synodos vniuer-
is, quæ non paruo fuere numero. Adde & hiſtoricos. nam hi omnes cur-
um eccleſiæ noſtro ſimilem planè pinxerunt.

DECIMVM SAECVLVM. 120.	*Anni mūdi*
Benedictus 4. Ro	4989.
nan. an. 3 menſ. 4. Vacat dies 6.	4992
Patriarcha. *Conſtantinopoli Nicolao Myſtico an. 2. deinde Euthy nio Sycello an. 5.*	
Principibus. *Leone 6. Alexandro 2. Conſtantino 7. Leonis fil. an. 11. per ordinem Orie.*	

INfœlix dicitur hoc ſeculum, exhauſtum hominibus ingenio & doctrina claris, in quo nihil ferè dignum memoria poſteritatis geſtū ſit: vnde ferunt tunc repertum fuiſſe quoddam monſtrum capite canino & cæteris membris humanis, quod ſtatum illius temporis mirifice referret.

Hoc ipſo infœliciſſimum, quod Eccl. ſub Cæſaribus eſſet captiua, ſine vllo bono fere pontifice, ſine vllo celebri Conc. &c.

Apud, Græcos & Hebræos aliquā to fœlicius. Nam Græci ſub Leone philoſopho doctrina & rebus bellicis florebant Hebræi præſertim hi, qui Gheonim appellantur, nomine litera-

literario tum erant clariſſimi, vt è Cabbala R. Abrahã Leuitæ apparet.

Græcia literatis abundabat, quoniam & ipſe Leo imperium adminiſtrans philoſophabatur, cuius laudatur à Suida reſponſum, ad quendam Eunuchum, qui honoraria philoſophorum tribui volebat militib. Vtinam (inquit) mei imperij temporibus contingat, vt quæ ſunt militũ potius in doctores & literarũ profeſſores conſumantur.

Quidam hunc Papam fabulantur martyrio coronatum Haiburgi, quæ vrbs eſt Germaniæ. Nuſquam enim legitur Pontificem Romanũ illic fuiſſe præter Benedictum quintum, qui eo loci relegatus ab Othone Imperatore, tædio animi moritur, vt ait Platina in eius vita.

Cum Arnulphi milites lepuſculũ verſus Romam fugientem inſectati eſſent cum clamore, Romani terrefacti ſeſe de muro deijciunt, & hoſtibus per factos aceruos murũ aſcendendi locum faciunt an. 900 *Sigeb.*

Normanis in caſtra eccleſiæ intrãtibus pax aliqua in Occidentis imperio & regnis affulſit, vnde & ſequenti centenario ſecuta eſt mirabilis & crebra gentium, populorumque Septentrionalium conuerſio. Quare vt hoc ſæculum infœlix prædicetur à chronologis Lutheranis, mihi tamen eſt fœlix, conuerſionibus ſcilicet gentium, præcipue Septemtrionalium, Moſcouitarũ, Suevorum, Polonorum, Slauorũ, Hungarorum, &c. quo epiſcopatus illuſtres

Anni Chriſti. 901.

Impp. Arnulpho, e[t] poſt eum Ludouic[o] Iuniore 4. dict. 3. an. 10. Occid. Imp. Carolo 4. Simplice Fr. Reg.

Aderamene Hiſpa[niæ] & Cordubæ Miramolino.

Alphonſo 4. deinde Ramiro an. 19. Hiſp. regib.

Eduardo Angliæ.

Anni mũdi.

ſtres conſtituti Magdeburgẽſis, Miſnenſis &c. reges Sãcti Henrici duo, Othones tres, Rupert⁹ &c. populus & clerus pietate ardens, adeò vt illo plura collegia, templa & monaſteria condita, reſtaurata, dotataq; ſint, quàm vllo alio. *Bruſcius de epiſcopis, item libro de monaſterijs*, per annos videlicet 150. quouſq; ſub annũ 1060. Henricus 4. turbauit Hæreſibus & facinoribus multis totam Eccleſiæ pacem. denique literæ & diſciplinæ viguerũt, maximè apud Grecos, Hebræos & Arabas. Sed hæc ſigillatim deinceps demonſtrabimus.

Hoc verò vno infœlix, quod per annos fere 150. pontifices circiter 50. à Ioanne ſcilicet 8. qui Nicolao & Adriano 2. Sanctis pōtif. ſucceſſit, ad Leonem 9. vſque, qui primus à Deo vocatus, velut alter Aaron, antiquã pontificum integritatem è cœlo in ſedem Apoſtolicam reuocauit, à virtute maiorum prorſus defecerint, Apotactici, Apoſtaticiue potius, quã Apoſtolici. Tanti ſceleris rei ſunt Germanici Impp. qui ita premebãt Eccleſiam, vt ſublatis canonicis electionibus pro libidine, & ſæpius pecunia & pactis ſummos darent pontifices, & recuſaret electus Pontificatum ſuſcipere, priuſquam ab illo cõfirmaretur. Aliqui etiam vi, aut largitione ſedem inuadebant. Vnde minimè mirandum, ſi tam paucis annis tot extiterint, ac breui tempore ſemper vixerint, quando non per oſtium, ſed per poſticum, id eſt, Imperatorum tyrannidem ingredieban-

diebātur. Quo etiam factum, vt imperium multum ab illo apice declinaret, in quo fuerat à Francis collocatum & Berengariana hæreſis oriretur. è tanto pontificum numero, quinq; modo, & ſatis tenuiter, laudantur, Martinus 2. Agapetus 2. Ioannes 17. Sergius 4. Gregorius 6. Virtute poſtea Leonis 9. & ſeqq. Pontifi. adempta eſt illa vſurpatio Henrico 4. magnis etſi motibus, atq; ita reſtitutus eſt Sedis Apoſtolicæ antiquus cādor ſpecies & perfectio.

Anni Chriſti.

Suatocopius Morauię rex bello victus ab Arnulpho, eremum petijt, vbi cum tribus alijs, quos illic eremi cultores reperit, incognitus ſanctiſſimè ad mortem vſque vixit. *Syluius cap.* 13. *Boem.*

Edouardus ordine 23. Anglorum rex an. 901. ab Ethelredo Cantuarienſi Epiſcopo more maiorum coronatur. *Polyb. lib.* 6. *Ang.* Poſtea cum eius incuria religio ferè intercidiſſet, epiſcopis vel nullis, vel ex aula & bello aſſumptis, à Pontif. increpatus Synodum cogit, in qua à Pleimūdo, qui Ethelredo ſucceſſerat, vno die multi epiſcopi ordinantur. *Ibid.*

Ad Slauos & Polonos Cyrillus & Methodius doctrinam Chriſti propagant Sub Arnulphi imperio. *Aene. Syluius lib.* 1. *cap.* 13.

Imperium Occidentis, maximè Italiæ, quo annis circiter centum & decem Franci potiti fuerant, ad Lōgobardos transfertur, Berengario 4 Longobardo Duce Foroiulienſi à quibuſdam Italis electo in Imperatorem,

121.
Leo 5. Ardeati-
s.men.1. dies 10
Patriarcha.
Conſtantinopoli
thymio Sycello.
Principibus.
nſtantino 7. O-
nt. Imp. & Ro-
no Lacapeno e-
vitrico imperiū
upante per 26.
nos.
douico 4. dicto
Occid. Imp.
rolo 4. Simpli
Francorum Re-
ſpaniæ Miram
o Abderamen.
ge Hiſp. Ramiro
Angliæ Reg. E-
ardo.

Anni mūdi

4992

4992

torem, & Vuidone in regem Italiæ. *Blond. dec. 2. libro 2. & Luithprādus lib. 1. de Rebus per Europam geſtis cap.* 6.

Ludouicus de genere Francorum vltimus coronam à Pont. non accepit propter incendium bellorum, quibus vniuerſa flagrabat Italia & propter plurima pericula, quæ ipſi Germaniæ ingruebant. *Erfordienſis* Quid ſi illa negligentia cauſam diuino quodā iudicio prębuerit transferendi ad Germanos imperij? Franci à pontifice imperium erant conſecuti, debuerant igitur eodem medio illud retinere. Primò eius anno Hungari in Morauiam & Bauariā impetum faciunt: deinde fœlici pugnæ cuiuſdam ſucceſſu elati Bauariam, Sueuiam, Franciam, Saxoniā vaſtant. *Luitprandus.*

Zuendebaldus frater à Lotharingis perimitur; eo quod rapinis & cædibus omnia turbaret *Erphordienſ.*

Transfertur imperium ad Longobardos apud Italos vſque ad Otthonem Mag. *Onuph.* Hinc Berengarius 1. an. 4. apud eos, apud Germanos Conradus 1. an. 7.

v Conſtant. Imp. rythmis & omnis generis verſibus obitum coniugis ſuæ deplorauit *Zon. tom.* 3.

Rythmi ergo etiam inter Græcos, vt Latinos, hoc tempore inualuerant.

Philoſophiam, quæ penè in obliuionem venerat, ordinatis doctoribus excitauit. *Zon. tom.* 3. Quare Simeon Bulgarorū rex Conſtantino-

Anni Chriſti.

poli, à puero ſcilicet, non ſolum Demoſthenis Rhetoricam, ſed & Ariſtotelis Syllogiſmos didicit. *Luithprandus. lib.* 3. *cap.* 9.

Romanus Imp. præter alias largitiones etiam æs alienum pro debitoribus exoluit, cuius ſumma ad nouemdecim centenarios excreuerat, tabulis in medio foro crematis, item pretium pro ijs, qui Conſtantinopoli in conductitijs domibus habitabant. *Zon tom.* 3.

Filios ſuos creauit Auguſtos & Conſtantino, cui Helenam filiam deſpõderat, prætulit, ac ita depreſſit, vt is arte pingendi coactus fuerit ſibi victum acquirere, donec poſt 26. annos paternum regnum recuperauit. *Sigeb. Zon tom.* 3. *Volater.*

Conſtantinus recuparatum imperium prudenter adminiſtrauit, donec à filio Romano & coniuge poculum infectum bibens, & ex eo aliquantum recreatus ſeceſſit in Olympum ad Theodorum Cyzicum virum pium, ibique ſe Deo conſecrauit.

904. x Vetus Roma vſque ad Chriſto-
905. phorum Papam cum noua (i. cum
Conſtantinopolitana eccleſia) in fide conſenſit. Hęc Nilus Græco quodam libro manuſ. in Bibliotheca regia docenda ſibi propoſuit.

Methodius Morauorum epiſcopus Vuorzyuoum in Boemia vltimum paganorum ducem, vna cum coniuge Ludinulla ad baptiſmum adduxit an. 905. quæ miraculis claruit. *Schedelius.*

Caro-

122.
x Chriſtophoru
Rom. menſ. 7.
Patriarcha.
Conſtantino
Euthymio Syce
Principibus.
Eiſdem impp. C
gnant.

Anni mũdi.

Carolus ſimplex edidit edictum memorabile ac religione plenũ contra profanos locupletiſſimorũ cœnobiorum opes, maleficio regum, qui de alieno plus æquo ſunt liberales, adeptos, & iam epiſcoporum iura inuadentes. Coacto igitur concilio diuitias pontificum ſanctas eſſe conſtituit. Cœnobiorum libertas ſanciri nondum potuit, quòd eorũ facultatibus Robertus equitum magiſter, ac Hugo fratres militem alebant, ac iam cum factionis ſuæ hominibus occupare regni ius contẽdebant. *Aemyl. lib. 3. Franc.*

ONCIL. Gallica m de bonis eccleſia- is. Aemyl. lib. 3.

Chriſtophorus Leonem Papam, qui alioqui erat familiaris Pontificatu exuit. Verum eum male quæſitũ peius amiſit, menſe ſexto vel ſeptimo eiectus in Monaſterium.

Hac tempeſtate in Babylonia florebat R. Amrã R. Siſanæ filius qui precum formulam & ordinem (Sic appellant Breuiarium Iudæorũ Hi-
4993 ſpanicum) in Hiſpaniam detulit. *R Abraham in Cabbala.*

123.
Sergius 3. Rom. 7. menſ. 4. d. 16
Vacat dies. 7.
Patriarcha.
nſtantinop. Eu- rmio Sycello, de- le Nicolao My- co iterum an. 13 Principibus. ſdem Impp. & gnant.

5001. y Lateranenſem eccleſiã, quæ temporibus Stephani ſexti pene corruerat, reparauit, diuerſiſque donarijs atque ornamentis locupletauit. Rebus in pontificatu ſuo confirmatis in Gallias venit. *Nauclerus.*

Chriſtophorũ è monaſterio tractum in vincula coniecit. Formoſi nomen perſequitur, cui⁹ corpus defoſſum truncari capite iuſſit. Nihil mirũ ſi iſti pontifices prodigioſi eſſent. Nam non more maiorũ eligebantur, ſed à Cæſarib. intrudebãtur.

Regino Monachus & Abbas Prumienſ. ſuos annales à Chriſti natiuitate ad annum 905. deduxit.

Saraceni à Fraxineto & Gareliano monte exeuntes Calabriam, Apuliam, Beneuentum, ac Romanorum vrbes ita occupant, vt vnamquamq; mediam Romani, mediam Saraceni tenerent. *Sigeb.*

An. 910. Franci infœliciter cum Hungaris pugnant in finibus Bauariæ & Franconiæ.

911. Imp. moritur ſine liberis & Ratisbonæ ſepelitur. Mox igitur ſequenti anno Hungari nemine reſiſtente, Franconiam & Turingiam populantur.

Annus Chriſti 912. erat an 1000. conditæ vrbis Florentiæ. *Palmer.*

Poſt Hunnorum & Danorũ ſtrages, tertia Hũgarorum irruptio deſæuijt tempore Ludouici 3. & Conradi 1. Collecto enim exercitu, omni Bauaria & Sueuia potiti sũt, & Rheno contiguis locis. Saxoniam quoq; vſq; ad Britannicũ Oceanũ igni atque cruore compleuerunt. *Helmoldus in Chro. Slauorum cap. 1. & 8.*

z Mortuo Ludouoco Iuniore ſine maſculis, genus Carlinguorum, ſeu Caroli Magni defecit in Imperatoribus. Conradus enim Imp. nõ fuit Ludouici filius, ſed Conradi Ducis Saxonum, *Honor. & Contractus.*

Cõradus primus Impp. Germanus.

Ann. 912. apparuit cometa præter morem rutilantior, quem Imperij à Frãcis ad Saxones tranſlatio ſecuta eſt, vel comitata, quod ſine magnis

Anni Chriſti.

124.

913. z Anaſtaſius 3. Roman. an. 2.

915. Vacat dies 2.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Nicolao Myſtico iterũ

Principibus.

Conſtantino 7. cum Romano Orient. Imp.

Conrado I. Occid. Imp. an. 7.

Carolo 4. Simplice Fr. Reg.

Alderamen Hiſp. Miramolino.

Hiſpaniæ rege Ramiro.

Edouardo Angliæ

Anni mūdi.

gnis motibus & cædibus fieri vix potuit. *Cõtract. & Honori⁹ in Chronico.*

Ado Viennenſis hoc tempore hiſtoriam per ſex ætates digeſtam, vſque ad annum 900. perduxit.

Stephanus Metenſis, qui Officiũ de trinitate, quod in octauis Penteco. ſtes cãtari ſolet, ex Alcuini libro exornauit. *Sigeb.*

Rathbodus Vltraiectenſis Nannonis philoſophi diſcipulus. *Trit. de viris illuſt.*

Bulgari varijs incurſionibus vaſtarunt Græciã. *Zonan. tom. 3. & Cedren.*

Amputato capite ſtatuæ referentis Simeonem Bulgarorum Principem, ipſe ſtatim (quod mirum eſt) compertus eſt mortuus *Zonar. tom. 3.*

Conradus Imp. Guormonẽ Danię regem adeo bellis attriuit, vt & pacem ſupplex peteret & Chriſto nomen dare vltro promitteret. *Helmold. ca. 8* Idem & Otto apud Danos & Slauos fidei immemores paulo poſt egit. cap. 9.

Morbo correptus priuatis odijs ſepoſitis ſuaſit, vt Imperium à Barbaris afflictum commendaretur Henrico Aucupi hoſti ſuo, cui & per fratrem Eberardum inſignia Imperij miſit.

Oddo ſiue Ottho (quem quidam cum Odilone 4. Abbate Cluniacẽſi confundunt) inſtituit in Burgundia Ordinem Cluniacenſium ſub regula D. Benedicti. an. 913. *Vincent. in Specul. lib. 25. Antonin. 2. parte hiſto. tit. 15. cap. 16. Sabel. Ennead. 8. lib. 1.* Chronicon

	Anni Chriſti.	
çon breue & ſuccinctum compoſuit. *Trit.* Hungari & Saraceni Italiam depopulantur. *Antonin. 2. par. hiſtor. ibidem.* Hungarorum in Italiam incurſiones deuaſtationesq́;, igneę facies, ſtellæ micantes, ac hinc inde oberrãtes magno hominum ſtupore præſignificaſſe feruntur. *Naucler. gener. 31.* a Berengarius Ludouicum Boſonis f. qui annis 5. contra ſe regnabat in Italia, regno & oculis priuauit.	915.	125. a Landus, ſiue L[...]do Sabinenſis.
Circiter an. 915 Ennius Gotthus Arragonium regnum inſtituit. E pyreneis montibus Mauros in Tarraconẽſem & Celtiberiam reuerſos depellit. Berengario Italiæ & Rodolpho Burgundiæ regibus poſteà de regno Italiæ inter ſe diſſidentibus, authoritatem ſuam apud vtrumq; regem interpoſuit, quo minus armata manu confligerent. *Sabel. lib. 1. Ennead. 9.* Eius nepos Sanctius Maior cum filio Ferdinando potitus regnis Legionis & Caſtellæ, inde Mauros vniuerſos depellit, Ferdinando Caſtiliȩ	916.	menſ. 6. dies 21 Vacat di. 26. *Patriarcha.* *Conſtantinopoli N[i]colao Myſtico iter[um]* *Principibus.* *Eiſdem imp. & r[e]gnant.* 126.
& Legionis, Garciæ Nauarræ, Sanctio Nepoti Arragoniæ regnum attribuit. Hinc prodiere deinceps tres regum Hiſpanicorum familiæ. Garciæ non longa fuit poſteritas. Quare regnum Nauarrę crebro mutatis vicibus, nunc Hiſpanos, nunc Gallos dominos habuit. b Ludouicus III. Cõradus I. & Hen	916. 929.	b Ioannes 10. Ro[...]man. an. 13. m. 2. d. *Patriarcha.* *Conſtantinopoli Nicolao Myſtico, deinde Stephano an. 3. Tryphone an 6.*

ricus

Principibus.
ſtantino 7. cum
nano Orient.
o.
rado I. & poſt-
Henrico I. Au.
e an. 18. Occid.
o.
olo 4. Simpli-
r. Reg. & poſt-
ugato in Angliā
louico eius filio,
ulpho Burgun-
ae an. 2. Fr. R.
eramen Hiſp.
amolino.
iro Hiſpaniæ
, deinde Ordo-
3. an. 5. Ordo-
. an. 5.
uardo Angliæ,
de Adolſtano
6.

Anni mūdi.

ricus I. coronam imperij non habuerunt, Hungaricis incurſionibus & domeſticis ſeditionibus impediti. Hinc nonnulli eos vacãt tantùm Germanorum reges, & non Imperatores.

Ziptinæus ſiue Liptineus ſiue Spitigneus Dux Boemiæ factus eſt Chriſtianus & nominatur epiſcopus Pragēſis Vvictech, an. 921. *Sig. Pla. Sabel.*

An. 923. ſanguis dominicus Angiam delatus eſt. *Sigeb. Rheginonis cõtinuator.*

An. 926. Leuæ non longe à Bruxella & Antuerpia vniuerſale ſtudium cœpit Ioanne Brabãtiæ duce. *Ireni li. 12.*

Saracenos totam Italiam, Calabriam & Apuliam vaſtantes auxilio Conſtantini Imp. Græci Ioannes Pap. tribus prælijs ita attinuit, vt intra tres menſes penitus ferè extincti ſint. *Luitpradus, Blondus.*

Hungari ab Alberico Capuanorum principe, Pontificis odio euocati Italiam grauius, quàm vnquam antea fecerant Saraceni, diripiunt. *Ijdem.*

Moraui à Pont. obtinent, ne deinceps epiſcopis Boiariæ ſubijciantur, ſed habeant peculiarem Archiepiſcopum, quod Boiarios Slauorum perpetuos eſſe hoſtes dicerent. *Auent. li. 4. Boiorum.*

Berengarius 2. pacem cum Hungaris ſancit, vt tranquillam poſſideret Italiam. Ita Hūgari ad alias gentes turbandas ſe conuerterunt. *Bonfinius.*

Guibertus,ſeu Vuicpertus,ſiue etiam Vigipertus(variè enim eius nomen ſcriptum legitur)Princeps Lotharingiæ ingreſſus monaſterium ſanctè vixit. *Sigeb. Plati.*

Anni Chriſti.

Henricus Imper. latronibus & ſicarijs valentibus, non modò veniam, ſed arma & agros conferebat, vt ipſis in bello contra Barbaros vteretur. *Sigeb.*

CONCIL. in Alta pago Rhetiæ. Auen lib. 4.

Cum Hungaris conflicturus, vouet Simoniacam hæreſim ſe toto imperio expulſurum. *Luitprand. lib. 2. cap. 8.*

A Rudulpho Burgundionum duce lanceam dominicam, cui Claui artificiosè affixi erãt, magnis pollicitationibus impetrat. Quod munus non tantum auro & argento copioſo, ſed & magna Sueuorum prouinciæ parte compenſauit. *Luitpran. lib. 4. c. 12.*

Ea vſus eſt pro Labaro. Quare & præeunte hoc ſigno victorifero, ſemper hoſtes ſuos terruit, & in fugam conuertit. *Ibid.*

Rutgerus Treuirenſis, qui librum decretorum ſcripſit, obijt an. 928. *continuator Reginonis.*

Notingerus ſiue Notingus Conſtantienſis *Naucler.*

127.

Henricus cum Hungaris pacem init in 9 annos. Deinde bellum contra Lotharingos & Francos gerit & imperata facere cogit. *contin. Rhegin.* 929. ç Leo 9. Roman menſ. 7. dies Vacat menſ. 1.

930. Slauis, Danis, Dalmatis & Boëmis tributum imponit. *Ibid. Sigeb.*

Patriarcha. Conſtantinopo. Triphone.

c Luitprandus Ticinenſis poſt ſuperiorem Ioannem, alterum Ioannem

Principibus.
nſtantino cũ Ro-
no Orient. Imp.
nrico I. Occid.
p.
douico 6. dict.
Tranſmarino ex
glia reuerſo an.
.Franc. Reg.
deramen Hiſpa.
ramolino.
donio Hiſpa. R.
elſtano Angliæ.
128
Stephan⁹ 8. dict. 5018
Rom. m. 1. di. 12.
Vacat m. 10. 5020
Patriarcha.
nſtãtinopoli The
ylacto.
Principibus.
ſdem Impp. &
gnant. Hiſp. reg.
nctio cog. Craſſo
e pingui an. 10.
129
Ioannes 11. Ro. 5020
.4. m. 10. di. 15.
Vacat d. 12. 5025
Patriarcha.
nſtãtinopoli Ni-
lao myſtico, dein-
Stephano 2. an.
Tryphone an. 6.

Anni mũdi.

nem 11. ſubijcit, Sergij PP. & Marociȩ nobiliſſimæ Romanæ filium. At quotquot de Romanis pontificibus ſcripſerunt (fuerũt autem plurimi) non alterum Ioannem, ſed Leonem ſextum, & illi Stephanum 7. ſubijciunt. Poſt quos Ioannem ipſum 11. Sergij P. filium communi conſenſu referunt. *Onuph.*

Leo inteſtinos Italiæ motus, qui multos iam annos durauerant, pacare ſtuduit. *Plati. Nauclerus.*

Ordonij Hiſpa. regis tempore Almanzor dux Saracenorũ bellicoſus. d Stephanus pacis, manſuetudinis, religionis ſtudioſiſſimus. *Crantzius & Schedeuir.*

Nuba Danorum, ſeu Normanorum Rex ab Henrico Imperatore ſuperatus, cogitur cũ ſuis baptiſmum ſuſcipere, & Bosbo ipſis Chriſtũ adnunciat. *Vitich. lib. 1. Saxonum & Luithprandus lib. 3. c. 13.*

An. 931. Henricus Imp. regẽ Abroditarum Chriſtianum facit. *Sigeb.* & Brandeburgi incolas an. 920. vbi Ottho primus epiſcopatum erexit. *Chro. Mersburg. Munſter. in Coſmog.* & Sarabos ſiue Vandalos, qui tunc Delemantici nominabantur. *Ibid.* Magdeburgum ad Albim inſtaurauit, atque Vandalis metropolim ſtatuit, Epiſcopo Adelberto, qui inter Vandalos præclaram nauarunt operam. *Crantzius lib. 2. c. 30. Vandal.*

e Regi Angliæ negligenter res ſacras in ſuo regno curanti, niſi emendetur, minatur excõmunicationem. *Polyd. lib. 6. Angli.*

Anni Chriſti.	Principibus. Eiſdem Impp. & regnant.

Curricula militaria, quæ torneamenta vocantur & equeſtres ludi atque palæſtrici, tum primum apud Germanos excogitantur ab Henrico Imp. & magna pompa ac ſolennitate Magdeburgi habentur an. 938. in quibus decretum eſt, vt magnatum ſcelera puniretur. *Munſt in Coſmog. Chronicum Saxoniæ.*

Tempore Henrici Imp. Louanienſis Academia in Brabantia fundatur. *Gaſſarus.*

An. 933. Henricus pacatis vbique hoſtibus, Hungaros aggreditur, & ad 40. millia cædit. Hac victoria libertatẽ patriæ reſtituit, & ſummam authoritatẽ in imperio & apud exteros ſibi comparauit. *Luitprandus.*

Marchias ſeu limitaneas præfecturas paſſim conſtituit, vt in officio regiones continerentur, vt in Cymbrica Cherſoneſo Sleſuicẽſem Marchiã, Brandeburgenſem contra Henetos, Miſnẽſem cõtra Boemos, Luſaticã cõtra Polonos & Sileſios.

Fons ſanguinis largiſſimè fluxit Genuæ, in præſagium fortaſſe imminentis ruinæ ipſius: nam eodem anno capta eſt à Saracenis. *Martin. in Chron. Sigeb. & Antonin. 2. par. hiſtoriæ, tit. 16. c. 1. §. 15.*

Nouergiæ reges Chriſtianam religionem amplectuntur, Volcquardo ibi verbum Dei propagante, & Henrico Imp. annitente. *Crantz. in Metrop.*

Firtheſtanus primus Epiſcopus Vintonienſis in Anglia. *Polydor lib. 6. hiſt. Angli.*

f Otto

130
o 7. Rom. an.
nſ. 6. di. 10.
Vacat d. 3.
atriarcha.
ſtātinopoli Thе
lacto.
Principibus.
ſtantino 7. an.
cum Romano
apeno Orient.

ore I. cog. Ma-
an. 36, Occid.
. vel potius Ger
orum rege.
uico Fr. reg.
eramen Hiſpa.
amolino.
ctio Craſſo Hi-
Reg.
lſtano Anglo-
reg. 8.

ONCIL. *Er-*
lienſe contra Im-
torem, qui mona
eiecerat è clau.
. Lambert. Schaf-
a hiſt. Germ.

Anni mūdi.

f Otto primus Paganos Saxoniam incolentes ad Chriſti fidem perduxit. *Marti. in Chro.*

Veterum more Conſulum ſecurim ſibi præferri præcepit, qua no-
5025 centes percutiebat. *Grantzius lib.* 3. *Metrop c.*12.

5028 In Zelandia & Scandia Othnicacarus Albus ſacerdos doctrinā Chriſti propagauit. *Saxo. Gram lib.* 10.

Denique Otthonis primi tempore Nortuegi, Liuones, Eſcones, Curoni, Luxates conuerſi ſunt. *Henri. Token.* Eccleſię verò Slauorum, Vuagrorum, Obotritorum ſiue Kycinorum maximopere auctæ ſunt. *Helmold. cap.* 12. ibi Aldeburgi primum epiſcopum geſſit Marco. *Ibid.*

Vuni ſiue Vuno Hamburg. epiſc. Gormone ab Henrico ſuperato, qui Chriſtianos crudeliſſimè fuerat perſecutus, in Daniam veniens, multos ad Chriſtum reducit. Inſulas maris paſſim viſitat, conuerſus Heroldum præponit. Et vlterius progrediens, Anſcarij exemplo mare Balticum ingreditur, & ad Byrcam ciuitatem ad littus maris ſitam appellens Suecos & Gotthos iterum Deo lucratur, vbi & moritur an. 936. *Helmoldus.*

Aldegadus Hamburgenſis pote-
5025 ſtatem a Leone 7. in omnem Septentrionalem plagam, ad epiſcopos & Eccleſias conſtituendum accipit. *Crantzius lib.* 3. *c* 16. & 17. *Metrop.*

Romanus Lacapenus Imp. Theophylactum filium ſuum minimum detonſa coma clericum fecit, vt per

graduum

Anni Chriſti.	
940	131 g Stephanus 9. ... ctus 8. German... an.3.menſ.4.di. Vacat d. 10.
943	*Patriarcha.* *Conſtātinopoli T... ophylacto.* *Principibus,* *Eiſdem Impp. ... regnant.* *Halibatan Hiſp... niæ Miramolino an.16.* *Ramiro 3. Hiſp... reg.an.25.* *Edmundo Angl... an.6.*

graduum ordinem poſſet adipiſci patriarchatum vrbis Imperatoriæ. *Zon. tom* 3.

g Stephanus Germanorum primus pontificium apicem eſt conſecutus. *Naucler.*

Anthropomorphitarum hæreſis repullulat, dicentium Deũ eſſe corporeum, & habere humanam formam. Eos ſua eruditione & libris repreſſit Racherius ſiue Catherius Veronenſis Epiſcopus. *Sigeb.* Prius exorta fuerat circa annum 400. *Sozo. lib.* 8. *c.* 11.

Parnaſſum Longobardiæ ciuitatem, quæ tota ea hæreſi contaminata erat, vicinę vrbes capiunt & incendunt, omnibus penè trucidatis & agro diœceſis inter tres Archiepiſcopatus, Mediolanẽſem, Placentinum & Cremonenſem, diuiſo. Qui è tanta clade ſuperfuerunt, eiurata hæreſi oppidum Cremam haud procul inde diſſitum extruere permiſſi ſunt. *Bergomen.*

S. Huldrichus Auguſtanus epiſcopus annis 50. S. Conradus Conſtantienſis. S. Vigilbertus Lotharingus, ſiue Vgibertus eius regionis princeps ſingulari pietate, & miraculis. *Bergomenſis.*

Magdeburgum fit Archiepiſcopatus, & ei ſubijciuntur ſex ſuffraganei: Merſpurgenſis, Miſnenſis, Gizenſis, Brandeburgenſis, Hamburgenſis, & Borenenſis. *Kranti. lib.* 3. *cap.* 24. *Irenic. lib.* 3. *cap.* 38. nempe tota Vandalia vſque ad Panim fluuium.

Guiliel-

Anni mūdi

Guilielmus ſecundus à Rollone dux Normaniæ, pius alioqui, interfectus eſt an.943. Huntho eius ſucceſſor eandem fidem ſecutus eſt. *Lazius.*

Paulò pòſt ille ducatus in comitatum verſus, tandemque occupatus à Francorum Regibus, diuturnorum bellorum inter eos & Anglos ſeminarium extitit. *Munſt.lib.4.Coſmog.*

R. Saadias Haggaon ſcribebat in Babylonia commentarios in Biblia & Talmud. libros item in hæreticos ſui temporis, maximè in quendam Hanielem Balcim, qui legem è ſuo capite interpretabatur, & ſcholam ad id aperuerat. *R. Abraham in Cabbalá.*

132
[M]artinus 3. (*ſiue* [Mar]*inus Sigeb.* Ro[m]. an.3. menſ.6 [d.] 10.
Vacat d.12.

5031 h Martinus totum ſe religioni addixit, templa reparauit, pauperes liberaliter fouit, pacem coluit. Quare Otthoni & Lothario Hugonis Italiæ regis filio auctor fuit, vt ab armis

5035 diſcederent, cum tota Italia, præter famem alijs etiam acerbis calamitatibus premeretur. *Plati. Bergom.*

[P]*atriarcha.* [Con]*ſtātinop. Theo*[phy]*lacto.*

[In] *Principibus.* [...]*lem Impp. &* [...]*nant.*

Duces Hungarorum duo præcipui Bologudes & Gylas Imp. Conſtantinum conuenerunt, atque imbuti doctrina Chriſtiana, ſacro lauacro tinguntur. Muneribus ornati &

[CO]NCIL. *Bonnenſe* [...]*cop.22. Lambert.* [Schaf]*fn. in hiſt. Germ.* *Rheginonis Con*[tinu]*atio lib.2.*

5031 doctore verbi aſſumpto (cui Hierotheo nomen fuit. *Volater.*) redeunt. Hac occaſione verbū Dei in illis regionibus plantatur. Verum alter in priſtinam Idolomaniam relabitur, Gylas verò religionem & iuſiurandum fideliter tuetur. *Zon.tom 3.*

Gylas videtur eſſe Geyſas filius

Toxis,

Anni Chriſti.	

Toxis, qui Hũgaros Chriſtianos olim ſub Carolo Mag. effectos, deinde relapſos, doctoribus è vicinis gentibus accerſitis, iterũ ad fidem perduxit, an. 964. vel iuxta Cromer. 990.

A Pontifice Rom. poſtulauit, vt Strigonienſem Eccleſiam metropolitanam eſſe iubeat, ac cæteros epiſcopatus in Hũgaria erectos, ſua auctoritate confirmet. *Bonfin. li 1. dec. 2.*

Pilgrinus Batauenſis & Laureacenſis epiſcopus cũ Vuolphango viro eo ſæculo doctiſſimo, in Hungariam profectus, eccleſiã Chriſto lucrifecit. *Auent lic. 5. Annal. Boiorum.*

Eliga vxor ducis Ruſſorum, qui Romanos claſſe infeſtarat, defuncto marito Chriſto nomen & fidem dedit. *Zon. tom. 3.*

Ottho Lotharingorum & Francorum Duisburgæ conuentum an. 944. egit. *Reginonis continuator.*

944. Abdara Saracenorum rex à Gallitiæ rege Radimiro vincitur, quod ingenti terræ motu ſignificatum ferunt. *Luitprandus. Sigeb.*

Luitprãdus Ticinenſis Diaconus hiſtoriam rerum per Europam geſtarum libris ſex ab anno 858. ad 30. vſque Ottonis Magni ferè cõtinuat.

i Agapetus tota Italia bello ardente pontificatum inijt, à vitæ innocentia & Chriſtianę religionis amore celebratur. *Naucler. Bergomenſ.* Pacis fuit ſtudioſus. Quare Albertum Berengarij filiũ Venetos, poſt quam Ottho ab Italia diſceſſiſſet, vexare, pro virili prohibuit. *Platin.*

Ottho

947 — 133 i Agapetus 2. nior Romanus. 7 menſ. 9. di. 10.

955 — Vacat d. 12.

Patriarcha. Cõſtãtinopoli T ophylacto, dein Polyeucto an. 17

Principibus. Eiſdẽ Imp. & C ſtantino ſolo Ori Imp.

Halibatan Hiſ Miramolino, de de Hiſſen an. 29 Ramiro 3. Hiſ rege.

Elfredo Angliæ 9.

Anni mũdi.

Ottho bis Italiam ingreſſus, primò vicit Berẽgarium quartum Italorum Regem, ſecundò eum Regno pellit. *Palmer. & Volat* Idem Ottho Magdeburgum ciuitatem Germaniæ condidit, ad petitionem Edittæ vxoris ſuæ, cùm antea eſſet ibi tantũm arx extructa.

Hungari Noricam, Italiam, Franciámque petunt, & Baioariam depopulãtes victi ab Otthone, immenſa cæde iuxta Auguſtam vrbem Alemaniæ, necantur. *Herm. Contra. in Chron.*

Dania ab Otthone ſubiugata, & ad fidem plenius conuerſa in tres Epiſcopatus diuiditur, atque Hamburgenſi metropoli ſubijcitur. *Helmold.*

Conſtantinus Imperator regnauit cum Leone patre, Alexandro patruo, & matre annos tredecim, cum Romano Lacapeno viginti ſex, poſtremo ſolus quindecim. *Zonar. tom.3.*

5046 *ONCIL. Ingelhei-aſe Epiſc. 30. vel præſide Marino, Martino legata ſtolico, præſentib. hone Germanorũ, Ludouico Franco-Regibus. Herma. tractus in Chro. bert. Schafn. in Germ & Conti-tio Rheginonis li.*

Frotho Daniæ rex petit ab Agapeto Pont. ſibi doctores mitti. *Saxo Gram. lib. 9.*

Manaſſes grauiſſimo ſcandalo epiſcopatum Arelatenſem reliquit, vt ad Veronenſem, deinde Mantuanum, poſtremò Tridentinum tranſuolaret, quod huiuſmodi ſacerdotiorum permutatio antiquis eccleſiæ canonibus aduerſaretur. *Luitprand. lib. 4. c. 3.*

Bruno Coloniẽſis plurimos Normanorum in ſua prouincia paſſim vagantiũ, Holſatos, Danos, Nortalbingos

bingos & Dithmarſos ad religionis & imperij Rom. obedientiam adduxit. *Crant. Saxo. lib.* 3 c. 12.

S. Dunſtanus, & Odo Seuerus, Cantuarienſes, qui de tranſſubſtantiatione & plurima alia ſcripſerũt. *Polyd. lib.* 6. *Ang.* Oſuualdus Floriacẽſis, Alphredus, Etheluoldus. *Idem lib.* 7. Serlo & Fridegodus Britanni.

947. Actis & Niuoſa hyẽs à Nouembris initio vſque ad æquinoctium vernum in Polonia perdurauit. *Crom. lib.* 3. *Polo.*

k Potentia patris fretus pontificatum ſibi aſſumit. Venationibus magis, quàm precibus deditus, &c.

Ioannem hunc 12. primũ in pontificatu nomen ſuum mutaſſe docet Onuphrius, cùm antea Octauianus vocaretur, & Guilelmus Bibliothecarius ſcribit. Cõtra eos, qui hoc Sergio, multò antè, tribuunt.

Ottho rebus fœliciter contra Berengarium geſtis à Ioanne 12. coronatur, & inũgitur in Germanorum primum imperatorem, atque à Romano populo ſalutatur Auguſtus. *Sigeb. Aemyl. lib.* 3 *Palmer in Chro. Luitprandus lib.* 6. *c.* 6. Fuit primus, qui poſt tranſlatum ad Germanos Imperiũ Imperiales titulos rectè ſuſcepit. *Palmer.* nam à Ludouico 3. vſq; ad ipſum deinceps Imperij corona caruerunt.

Helena Ragorum regina legatos ad Otthonem Imp. mittit, vt epiſcopos & presbyteros aſſequatur, ad Chriſti doctrinam in ſua gẽte prædicandam, an. 959. & Adelbertum, qui

Anni Chriſti.	
	Auguſt anũ 2. ap Vindelicos Epiſc. 2 præſente Imperato Herm. Bontract.
963	
	134
955	k Ioannes 12. R manus an. 9. me 3. di. 5.
963	Vacat d. 1.
	Patriarcha.
	Conſtãtinopoli P lyeucto.
	Principibus.
	Conſtantino ſolo poſt eum, Roma cogn. Puero eius lio Orien. Impp.
	Otthone I. Ma Germanorũ & R manorum Imp.
	Lothario an. 3 Franc. Reg.
	Hiſſen Hiſpani Miramolino.
	Ramiro 3. Hiſ niæ Rege.
	Elfredo Angliæ per ordinem Ed no an. 4. Edg an. 16.

Anni mũdi. qui poſtea Magdeburgenſis epiſcopus factus eſt, recipit. *Continuatio Rheginonis.*

Regnum Nauarræ vltra montes Pyreneos, ab Eneco Comite Bigorræ ſumpſit originem, anno 961. Nam è montibus Pyreneis in vicinam Nauarræ planitiem deſcendẽs cum magno exercitu, eam totam regionem è poteſtate Saracenorum eripiens, meruit primus rex in eo loco ſalutari. *Volater.lib.22.*

956. Arnulphus Flandriæ comes multa cœnobijs detraxit, quæ ſuæ diuiſit nobilitati, ſed eo miſerè mortuo poſſeſſiones receptæ ſunt interceſſione Emmiæ Reginæ apud Lotharium regem. *Meyer.in Chron. Fland.*

Bardas Phocas legionum domeſticus Agarenos Orientales repreſſit, eiſque vrbes multas ademit. *Zon. tom 3.*

Romanus Imp. matrem & ſorores aula exegit, quæ poſtea doloris impatientia quæſtum proſtitutione corporis quæſiuerunt. Hoc imperante Nicephorus Phocas legionum præfectus Cretenſes Agarenos vincit, deinde in Syria Berrœam capit. Sic Leo eius frater Agarenos Orientales vel necat, vel profligat paſſim graſſantes. *Zonar.*

Giſelbertum auctorem libri Altercationis Eccleſię & ſynagogæ circa an. 960. ponunt, ſed nos ſupra aliter an. 880.

Cruces in veſtibus apparuerunt, & ſignum in ſole. *Herm. Contra. in*

 Chron.

Anni Chriſti.

Chron. Multa horrenda portenta cõtigerunt. *Sigeb.*

Tres Reguli Hungarorum bello per Otthonem capti ſuſpendio perierunt: & Hungari ita iterum prælio attriti ſunt, vt vltrà mutire auſi non fuerint. *Sigeb. in Chron.*

Multa monaſteria per Otthonẽ, aut reſtaurantur, aut ampliantur, aut ædificantur. *Sigeb.*

958. Bruno Colonienſis Archiep. Nortalbingenſes, Danos, Holſatos, Stormaros, Dithmarſos, & reliquos 958
in Cherſoneſo Cimbrica ad fidem Chriſtianam conuertit. *Chron. Merſburg. Sigeb.*

CONCIL. Ingelh... menſe 2. Epiſc. 16 ... ſente Otthone. Co... nuatio Rheginonis.

In Synodo Romana Ioãni pont. vitio datur, quod matutinas & canonicas horas neglexerit, & ſe crucis ſigno non munierit. *Luitprandus lib. 6. c. 7.* 963

CONCIL. Rom... plurimorum Arc... piſcoporum, omni... propè Epiſcoporũ ... liæ, præſente Otth... Imp qui illud co... contra Ioannẽ 12. ... pam. Continuatio ... ginonis, & Luitp... li. 6. c. 6. & ſeqq ... eo electus eſt Po... fex Rom. Leo 8.

Sub Romano conſt. Imp. Chriſti effigiem nullis factam manibus, ſed diuinitus linteo impreſſam, Agareni ea pacẽ ſibi redimentes, Conſtantinopolim tranſmittũt. *Zon. to. 3.*

Ethelſtanus Anglorũ rex ab Otthone magno Enſem Conſtantini Magni, cuius in capulo clauus Chriſti hærebat, Lanceam, qua latus eius transfoſſum, partem S. crucis & ſpineæ coronæ impetrauit, quorũ partes aliquot idem rex Malmesburienſibus donauit. *Ranulphus lib. 6. cap. 6.*

Transfertur Imperium Italorum ſiue Longobardorum ad Germanos per Otthonem mag. Berengario 4. cum Alberto filio mortuis.

Anni mūdi

135
8. Romanus 5051
nenſ. 4. 5052
triarcha.
antinopoli Po
o.
incipibus.
n Imp. et poſt
num, Nice-
Phoca. ann.
ient. Imp &
nt.

1 Hic & ſequentes pontifices variè ab hiſtoricis collocantur. Quin & ante hunc aliqui nominant Benedictum quintum menſ. 6. quem eiecit Ottho Imp. de ſede, compellens clerum, vt illius loco Leonem ſuſciperet.

Leo 8. dānato per contumaciam Ioanne 12. in Concilio Romano, ex Laico electus eſt Roman. Pontifex: vnde natæ ſunt Romæ maximę ſeditiones. *Sigeb. Palmer. Luitprand. lib. 6 c.8. & 9.* Ipſe cum toto clero & populo Romano in Concilio poteſtatem eligendi Roma. Pontificem, & ius inueſtituræ Imperatori iterum contulit. *Plati. Sigeb. & Ca. in Synodo diſtin.* 63.

Nicephorus Imp. Orientis in Ciciliam veniens, capit Anabarzam, Roſum, Tarſum, Mopſueſtiam, claſſem Aegyptiam, Cyprum quoque recuperat, & Syriæ ciuitates prope Libanum vſque ad Antiochiam.

Ob leges iniquas fuit omnibus exoſus. Prætextu enim bellorum omnis generis exactionibus ſubditos premebat. Ob frequentes expeditiones inopiam pecuniæ cauſando annua dona iam olim templis & pijs domibus conceſſa, penitus ſuſtulit. Decreuit, ne fundi Eccleſiarum augerentur, quòd illæ opes à ſacerdotibus in Eccleſię vtilitatem nō conferrentur. Sumpta occaſione contentionis inter epiſcopos & patriarchā de ſuffragijs: auctoritatem deſignandi Epiſcopos ſibi vendicauit. Vnde in vacantem eccleſiam mittebat

Anni Chriſti.

aliquem ſuorum ſeruorũ quo parce ſumptus neceſſarios faciente ipſe reliqua ſibi vendicabat. Præterea decreto ſanxit, vt milites in bellis interfecti pari cum Martyribus honore colerentur: quod ratum non fuit, Patriarcha Polyeucto, primoribus ſacerdotum, & principibus ſenatus ſtrenuè reſiſtentibus. *Zon. tom.* 3. *in vita Nicephori & Zimiſcæ.*

Arrepta licentia conferendi epiſcopatus pro ſuo arbitrio, mox quoque cum ſuis politicis ipſam religionis formã præſcribere conatur, itẽq; milites conſecrare, ſiue inter martyres referre decretis, hymnis, alijsque diuinis honorib⁹. Patriarcha & nõnulli primarij ſacerdotes & laici Deum timentes ſeſe opponunt, atque triennio ab vſu ſacrę communionis remouent. *Zon tom.*3.

Eo tẽpore, quo Nicephorus Phocas ius cõferendi epiſcopatus & ſacerdotia in Oriente ſibi ſumpſerat *Zon.tom.*3. Ottho primus, an. ſcilicet 961. hoc iure in Occiden. vti cœpit. Nam Landouardus Mundenſis epiſcopus, primus inter omnes anteceſſores ſuos inueſtituram (vt loquebantur) & realia ſuſcepit de eius manu. *Crant.lib.*3.*Metrop. cap.*33. Quapropter longa de hoc iure fuit in Eccleſia & miſerabilis cõcertatio. Hoc enim duo Henrici Pater & filius, hoc idem duo Frederici auus & nepos, qui defendere & tueri tentarũt. Sed vicit Chriſtus, vt ius ſuum Eccleſijs Imperatores reliquerint, aut potius relinquere propter infortunia

Anni mūdi

nia coacti fuerint. *Idem lib. 2. cap. 29.*

Ottho ad Comitem Abbatiam Laureſheim petētem, ſcriptum eſt, inquit, Nolite ſanctum dare canibus. Quod quamuis à doctoribus ſpiritualiter intelligendum eſſe prędicetur, ego tamen ſatis me dare canibus ſanctum cenſeo, ſi monaſteriorum prædia, quæ à religioſis viris Deo ſunt militantibus tradita, tulero, & ſæculo militantibus dedero. *Luitprandus lib. 4. c. 15.*

134
oannes 12. pro-
ıs, Leone 8. vr-
ıgato, iterum
tificatum obti-
menſ. 3. d. 28.
atriarcha.
ſtātinop. Poly-
9.
Principibus.
ſlao Polonorū
cipe & Chri-
10 an. 35.

CONCILIO
undam Epiſcopo-
Leonem 8. depo-
& damnauit eius
& Conciliū Ro-
um collectum ab
one. Sigeb.

5034 m Hic incipit hiſtoricorum varietas in recenſendis huius nominis pontificibus. Nam aliqui ex hoc Ioanne 12. cùm bis pontificatum tenuerit, duos faciunt. Sed perperam

5052 è Lamberto, horum tēporum vicino. Quod & fatentur Magdeburgenſes Cent. 10. cap. 10. pag. 530. & Cent. 11. cap. 10. pag. 519. Quod arguit Ioannam ſiue Ioannem Anglicum (vt qui nunquam in eorum natura extiterit) nunquam agnitum fuiſſe inter pontifices. Alioqui ab ipſo, vtpote octauo, diuerſitas debuiſſet auſpicari.

Nicephorus pacta vetera renouat cum Imperatoribus Occid. Ottho viciſſim confirmandę amicitiæ cauſa, petit Theophaniam priuignam Nicephori, Romani autem filiam filio ſuo. Quod cùm indignè ferrent Græci, & legatos in itinere violaſſent, Apuliam & Calabriam, quęque adhuc in Italia vrbes eis parebant, depopulatur, donec Theophania filio ſuo nubit.

+ Platina & nonnulli alij hunc numerant inter Roma. Pontifices.

n An. 960. legati Ruſſorum ab Otthone doctores & Sacerdotes impetrant. Præcipuè Adelbertum ex monaſterio Corbeienſi doctrina & ſanctitate inſignem. Verùm is vix euaſit ipſorũ manus, priuſquam firma pietatis fundamenta iecisſet. *Chron. Hirſaugienſe.*

968. Adelbertus quintus Italiæ rex anno regni ſui quarto ab Otthone pellitur, ac ſic Italiæ regnũ, quod per 80. annos fermè ſteterat, deſijt.

Anno 964. Mieſlaus principatum Polonicum poſt patris Zemomiſli funus, anno ſeq. 965. Chriſtianum baptiſma cum tota gente ſuſcepit. Hinc deinceps Poloni publicè Chriſtiani. Ante quem annum ſupputatio temporum apud eos eſt incertiſſima. Quare hic eorũ Chronica propriè incipiunt. *Cromerus.*

Cùm inter filios regum Francorum, æqua lance partitio fieret, vt & omnes regni titulo decorarentur, ſub hæc tempora Lotharius ſolus regnum obtinuit & fratribus portionem, quæ regis Franciæ imperio eſſet obnoxia, aſſignauit. Quod poſtea obtinuit in tertia Capetiorum familia in hunc diem.

o In remunerationem collati in ſe beneficij ab Otthone Imper. Otthonem eius filium Auguſtum appellauit. *Palmer.*

Polonis Aegidium Tuſculanum Cardinalem religionis plantandæ gratia,

Anni Chriſti.	
	Schiſma 13.
	* Benedictus 5 manus mortuo anne 12. à Roma contra Leonen electus ſedit.
964	
	135
964	n Leo 8. Roma poſt Benedicti actam abdicati reſtitutus ab Im ratore ſedit m 8. di. 22.
965	Vacat m. 6. d.
964	*CONCIL. Rom multorum Epiſco præſente Impe. co Benedictum 5. C Rheginonis.*
	136
965	o Ioannes 13. manus an. 6. 1 11. d. 5.
972	Vacat d. 13.
	Patriarcha. Conſtãtinopoli lyeucto, deinde ſilio an. 4.
	Principibus. Nicephoro Ph & eo cæſo, Ioa Zimiſce an. 6. C ent. Imp.

one Occident.

ario Franc.R.
en Hiſp. Mira-
no.
iro 3. Hiſp.R.
de Veremundo
.17.
aro Angliæ.
lao primo Po-
rum principe
ſtiano.

Anni mũdi.

gratia, dedicat Apoſtolum, vt ibi diœceſes & Epiſcopos 13. conſtituat. *Chron. Poloniæ Crom. lib.* 3.

Ei Ottho in Rauennenſi plurimorum epiſcoporum Concilio vrbem & terram Rauennatẽſem aliaque à ſuis maioribus ablata reddidit, quæ vel Conſtantinus donauerat, vel Carolus Mag. reſtituerat, aut ante illum Iuſtinianus vel Arithbertus Lõgobardorum rex confirmauerat.

Gerardus Cameracenſis Epiſcopus doctiſſimus. Quidã ad hæc tempora referunt Stephanum Epiſcopum Heduenſem.

Vuitichindus ſiue Vuindichinus monachus Corbeienſis, vitam Pauli Eremitæ, & Otthonis 1. Imper. ac hiſtoriam de geſtis Saxonum vſque ad an. 973. conſcripſit. *Sigeb. Trit. extat eius hiſtoria.*

Mieſlaus ſiue Mieſcilaus 14. Poloniæ Dux omnium Ducum Polo. primus Chriſtianus fit an. 965. Ex quo tempore tota Polonia Chriſtianam fidem retinet. *Bonfin. lib. 1. de reb. Vngar. dec. 2. & Marti. Cromer. lib. 3. hiſtor. Polon.*

Boleſlai primi Bohemorum ducis filiam ducit, ſeptem mulieribus Ethnicis repudiatis, cuius diſciplina totum ſe ad propagandam Chriſti religionem conuertit, regiones in diœceſes diſtribuit, Archiepiſcopos duos Gneſnenſem & Cracouiẽſem inſtituit, reliquis verò Eccleſijs epiſcopos attribuit, Poſnanienſi, Smagorouienſi, Cruſuicienſi, Plocenſi,

 Culmenſi,

Culmenſi, Lubuſcenſi, Camenenſi. *Crom. lib. 3.*

Anni Chriſti.

Huius filium Boleſlaum Adelbertus in fide erudijt, qui ad Boruſſos poſtea veniens Martyr Chriſti euaſit. *Crantz. lib. 2. c. 29. Vandal.*

Stratiquates Boleſlai Bohemorũ regis filius, olim clero aſcriptus, cùm ad epiſcopatum quendam vocaretur, eum tanquam ſuo genere indignum contempſit. At cùm poſtea alium quendam ſplendidiorem ambiret, propter familiæ dignitatem obtinuit quidem, ſed dum à Moguntino conſecratur, ſtatim à diabolo arreptus, miſereque tortus, expirauit. *Ibid. cap. 28.*

An. 970. Hatto Moguntinus epiſcopus muriũ morſibus conficitur, eiuſque nomen parietibus & chartis inſcriptũ abraditur in turri, quæ à Muribus nominata in hunc vſque diem in Rheni flumine conſpicitur, quòd pauperes famis tẽpore in quodam horreo per ſpeciem murium cremaſſet. *Maria. Scotus. Martini chronicoa. Honor. in Flor.*

966. Haraldus rex Danorũ cum vxore & Sueuone filio baptizatur, conſpicatus Poponem adhuc clericum per miraculum ferrum ponderoſiſſimum candens in fidei Chriſtianæ probationem manibus citra noxam geſtantem: vnde iuſſit ſubditos omnem prorſus idololatriam eiurare, & vnũ ſolum Deum adorare, cùm antea Chriſtũ ſimul & idola colerent. *Sigeb. & Krant. lib. 3. c. 24. Vuitichin. lib. 3. hiſtor. Saxon.*

In No-

ncil. Rauennenſe ſente Imp.

137.
Benedictus 5. di- s 6. Roman. an. enſ. 6.
Patriarcha, nſtantinop. Ba-

Principibus. iſdem Imperan us vſq; ad Ottho n 2. & regnan.
NCIL. Ingelhei- ſe 3 propter Adal nem Sancti Vual Auguſtunenſis E pi nepotem Her- Contra in Chron nglicanum. Polyd. 6. hiſt. Angl.

Anni mũdi.

In Nouergia & Anglia eccleſias Chriſti adiuuit. Haquinum Nouergiæ principem reſtituit, prius pietate inſtructum, vt Chriſtianis deinceps nihil moleſtiarũ afferat. *Crantz. lib.* 3. *c.* 38.

Etmundus Suecorum rex Erici filius Haraldo fœderatus, Chriſtianis æquus. *Ibid.*

Ottho Imperator in Saxonia prope Goſlariam an. 968. auri & argenti fodinas primus aperuit. *Sigeb.*

Hermannum totius Saxoniæ ducem primum conſtituit. quamuis non niſi mediocri loco inter Saxones natus eſſet. *Holſatienſe Chron.*

Supererant adhuc in Oriente Manichæorum reliquiæ, quas precibus Theodori Patriarchæ Antiocheni

5060. Ioan. Zimiſces Imperator ex Orientis partibus Philopolim in Occiden-

5061. tem tranſtulit. *Zon. tom.* 3.

Ruſſi Bulgariam occupant, è qua vix abigi potuerunt. *Ibid.*

Vuormatienſes, Spirenſes, & Moguntinenſes canonici, monaſticam vitam commutant in ſecularem. *Monſter. in Coſmog.*

p A Cinthio Rom. ciue capitur & in arcẽ S. Angeli includitur, donec illic fame moreretur.

Sub Ioanne Zimiſce Suidas. *Ipſe in voce Adam*, vbi eſt mendum 45. an-

5060. norum. Nam Zimiſcem ait mortuum anno Dom. 1018. quem conſtat minime perueniſſe ad annum 984. Mirum autem eſt nonnullos aſſerere Suidam non fuiſſe Chriſtianum, cum vbique liber ipſius reclamet,

ſeorſum in voce εἱμαρμένη, qui eſt epitome libri cuiuſdam Heſychij.

Anni Chriſti.

Zimiſces expertus iram Dei ſæuire in Imperium & Imperatorem,
973 quòd Nicephorus proximè ſibi ius
974 pro ſuo arbitrio epiſcopos deſignãdi, ſublatis electionibus rapuiſſet, illo iure Eccleſiaſticis ceſſit *Zon. to.* 3 de Ruſſis triumphat. *Ibid.*

In Anglia Dunſtanus Cãtuarienſis, principe Edgaro opitulante, reſiſtit cupientibus ſacèrdotum connubia introducere, & nouis alijs dogmatibus eccleſiam obturbare. *Polyd. lib.* 6. *hiſt. Ang.*

q Hic omittitur à quibuſdam: apud Sigebertum mendosè legitur Nonus, nam in antiquis exemplaribus manuſcriptis eſt Donus.

Circa hanc tempeſtatem Camaldulenſis profeſſio, auctore Romoaldo, in Apennino inſtituitur. *Sabell. lib.* 2. *Enn.* 9.

r Tres ſequentes pontifices inuicẽ contendunt de Papatu.

Malis artibus Bonifacius Pontifi-
974 catum adeptus, malè amiſit.

975 In Boemia, quæ nuper Idolorum cultum abiecerat, epiſcopatum Vuolfangus inſtituit. *Chro. Bauariæ.*

Otthone bello Danico occupato Henricus Boiorum dux in Bataujam irruit, ſed ab Imp. poſteà captus Treuirim in exilium mittitur. *Auent. lib.* 5. *Annal.*

In Slauinia in 18. pagos diſpertita, pagi omnes, præter tres, ad fidem Chri-

138.
q Donus 2. ſ
Donnus, Ro. ar
Vacat di. 2.
Patriarcha.
Conſtantinop
Baſilio.
Principibus.
Ioanne Zimiſce
rien. Imp.
Otthone 2. Iuni
an. 10. *Occid. I*
Lothario Fr. R
Hiſſen Miram
no Hiſpan.
Veremundo Hiſ
niæ rege.
Eduardo 2. *Ang*
ann. 3.
Mieſlao Polon
primo Chriſtian
Principe.
139.
r Bonifacius 7.
menſ. 7. dies
Vacat di. 20.
Patriarcha.
Conſtantinop
Baſilio.
Principibus.
Eiſdem impp. &
gnant.

140.
Benedictus 6. di-
us 7. Rom. an. 8.
iens. 6.
Vacat dies 5.
Patriarchæ.
Conſtātinopoli
ntonio 3. an. 6. Ni
olao 4. Chryſober
e an. 13.
Principibus.
iſdē Imp. & reg.
& Baſilio Porphy-
ogenito cum Con-
antino fratre an.
o. Orient. Imp.
Hiſſen Miramoli-
o Hiſp. deinde Ab-
emelec an. 7.
eremundo 2. Hi-
ban. rege, deinde
Alphonſo 5. an. 27.
Eduardo 2. An-
liæ, deinde Ethel-
redo an. 28.
Mieſlao Polonorū
. Chriſtiano prin-
ipe.

Anni mūdi
5063.
5072.

Chriſti ſub Ezicone quarto Aldeburgenſi epiſcopo perueniunt. *Helmold cap. 14. è quodam magiſtro Adam, qui Hamburgenſis eccleſiæ pontificum geſta ſcripſerat.*

Herigerus, ſiue Henricus. *Trith. Sabel lib. 2 Ennead. 9.* Angilbertus ſiue Engelbertus, Theodoricus 5. Albani. *Trith. in Chro Hirſaug.* Aderbertus ſiue Albertus Lobienſis, Erardus Luneburgenſis, Smaragdus. *Trith. de vir. illuſt.* Britferdeus.

Ottho 2. cum à Lothario Franciæ Rege armis denuò Lotharingiā recepiſſet, eius quendam tractum Colonienſi & Leodienſi epiſcopis attribuit, reliquum donauit Carolo Lotharij fratri; ea lege, vt beneficio imperatoris, tanquam Imperij prouinciam poſſideret.

ſ Regnum Hungariæ initium tunc primum accepit à S. Stephano Geiſſæ filio, qui poſtquam ab Imperio defeciſſet, à S. martyre Adelberto Pragenſi Epiſcopo factus eſt Chriſtianus, & ſtudio Gizlæ vxoris, cum tota ſua gente, Hungarica & Tranſſyluana, quæ hactenus Idololatriæ fuerat dedita, baptizatus fuit, ſtatuis Martis & Herculis vbique diſiectis. *Ritius lib. 2. Aeneas Syl. cap. 16. hiſt. Bohem. Bonfin. dec 2 lib. 1. Naucler.* Alij hoc referunt ad Sergium. 4. *Sigebertus.*

Stephanus Hungariæ rex ad Benedictum pontificem Legatos mittit, vt regium ſibi diadema & nomē aſſignaret. Quod & impetrauit.

Cre

Anni Chriſti.

Cromerus libro 3. de rebus Pol. Non nulli hoc referunt ad an.1000.præfinitè.

Mieciſlaus Polonorum dux Lambertum Cracouienſem epiſcopum ad Benedictum pontificem ablegat regium diadema ſibi & poſteris petitum, verum repulſam patitur. *Cromer. lib.3.Polo.*

Ottho 2.animā agens in 4.æquas partes regium diuiſit Theſaurum. Primam eccleſiarum, 2. Pauperum, 3.filiorum, 4.ducum, qui relicta patria malorum fuerant participes, eſſe voluit. *Chron.Saxon.*

Ottho 2.Theophanam Nicephori Imp. priuignam duxit in vxorem.

Coronam Imperij inſigne à Benedicto ſuſcepit, & bellum geſſit cō. tra Græcos & Saracenos in Italia. *Palmer. & Lambert. Schafnaburge. in hiſtor. Germa.*

Ex infœlici contra Saracenos prælio ad mare fugiens à nautis intercipitur & defertur Roſanam Tarentini littoris vrbem, vbi à nautis liberatur. *Mart.Polo.* vel è naui hoſtium in mare exilijt ac natando euaſit. *Auent.lib.4. Annal.*

Quam cladem præſignificauerāt an.979. flagrātes per totam noctem in cælo viſæ acies, ac mutuis vulneribus ſe conficientes. *Sigeb.Vſpergenſ.*

Confuſæ ſunt admodum iſtorū temporum hiſtoriæ, vt vix duo ſcriptores conueniant, quantum ad annos & numerum Pontificum Roman. nos ſequimur Sigebertū, Platinam & quoſdam alios.

An.

141.
oan.14. Papien
aut iuxta alios
nanus.) men.3
Patriarcha.
Conſtantinopoli
olao 2. Chryſo-
ge.
Principibus.
ilio Porphyroge
,cum Conſtan-
fratre Orient.
o.
hone 3. ob exi-
s virtutes di-
Mirabilia mũ
nn. 19. Occid.
o.
hario Franc.

demelec Hiſpa-
Miramolino.
honſo 5. Hiſp.
e.
elredo Angliæ
eſlao Poloniæ
ncipe.
Bonifacius 6. Io-
ne 14. capto &
carceres cõiecto,
cum Pontificatũ
uit.
nſ. 4. dies 6.
Vacat d. 10.

Anni mũdi
5072
5072.

An. 981. Hala ciuitas ad ſalis fontes in Saxonia ædificatur.

Gens Leuticorum ad idololatriã delabitur. *Guilelm. Nangiac.*

t Menſe 3. ſui pontificatus à Romanis capitur, & in mole Adriani inclusus pædore carceris & inedia moritur.

Otto. 3. Guiſonem vrbem Poloniæ primariam, ſupplicandi gratia, ad Adelberti tumulum proficiſcitur. *Auent. lib. 5. Annal.*

Paternæ, auitæque virtutis æmulus Chriſtiana pietate Remp iuuit & auxit, viros eruditos amauit plurimum, ingenuis diſciplinis cõdigna ſtipendia largiẽs. Nec minus religioni intentus antiqua templa diruta reſtaurauit. *Cuſp.* Regnum Danicum tenuit, adeo vt etiam de epiſcopis illi prouiderit. *Crantz. lib. 3. cap.* 17. Alter Salomon. Nam annos vix natus vndecim præpoſitus eſt imperij competitoribus, & inauguratus tantam virtutis & ſapientiæ ſpeciem præbuit, vt mirabilia Mundi nuncupatus ſit. Præfuit imperio an. 19. *Honorius. Sigeb. Blondus.*

v Miſtauus Rex Vandalorum atrocem in Chriſtianos ſæuitiam exercet, Bernardi Saxoniæ ducis odio, in extr ema tamen ſenecta animum ad religionem adiecit. *Crantz. lib. 3. Metrop.*

Tunc etiam Brandeburgenſem & Hanelbergenſem diœceſes horribiter Vandali vaſtarunt. *Ibid. cap.* 35.

Baſilius Porphyrog. Bulgaros debellauit & ad cæteros terrẽdũ quindecim

decim captiuorum millibus oculos eruit, in ſingulis centurijs, relicto vno monoculo, qui dux itineris eſſet ſocijs domum reuertentibus, nouo crudelitatis exemplo.

x Bilungus Viſilai filius Herulorũ & Vandaliæ interioris ad Orientem ſiue Obotritorum rex fidem Chriſti ſuſcipit & Virginum cœnobium Megalopoli, quę deinde Vuiſmaria, inſtituit. Sed paulò poſt à Miſilao filio odio Nouercæ flagrante ſeductus, religionem & coniugem, quæ erat Vuagonis tertij epiſcopi Aldemburgenſis, ſoror, etiam ſi ex ea Hodicam filiam ſuſcepiſſet, repudiat ann 986. *Marſcalcus*, *Helmold. cap.*14.

An. 983. vbique locorum grauiter laboratum eſt fame. *Sabel. lib* 2. *Ennead.* 9. *Plat.*

Carolini vltima Clodouinorum (quæ prima fuit ſtirps Regum Galliæ) æmulati, etiam ipſi Monarchiã perdiderunt, & in alienam familiam Hugonis Capeti tranſmiſerunt. Nã electiones clero diripuerant. Abbates equites armatos conſtituebant et Monachis præficiebãt, ita vt Laicus Abbas diceretur, ille verò, qui curam monaſterij gerebat, non Abbatis, ſed decani titulum præferret, &cæt. *Frouardus epiſcopus & Annonius.*

y Sigiſmundus Liberus in Moſcouia, & Vulodimirus Pruſſiæ Dux Chriſtianam fidem ſimul cum baptiſmate ſuſcipiunt. *Munſte. in Coſmograph. & Chron. Polon. lib.* 2. *c.* 3.

Mor

Anni Chriſti.

984.

985.

995.

Patriarcha.
Conſtantino. Ni
lao 2. *Chryſoberg*
142.
x Ioannes 15. R
menſ. 8.
Vacat d. 7.
Patriarcha.
Conſtantinop
Nicolao 2. *Chry*
berge.
Principibus.
Eiſdem Impp.
regnant.
143.
y Ioannes. 16. R
man an. 10.
menſ. 8 di. 1
Vacat di. 6.
Patriarcha.
Conſtantinop.
Nicolao 2. *Chry*
berge, deinde Siſi
nio 2. *an.* 3.
Principibus.
Eiſdem Impp.
Lothario Ludoui
7. *dicto* 5. *vltim*
reg ex Caroli M
genere an. 1. *Hug*
ne Capeto pri
an. 9. *ex Gallis*
Pariſienſium C
mitum familia,

ſiuè Fran. Reg.
demelec Hiſpa-
Miramolino,
nde Abderamen
nſ.5.
Zulema aliquot
nſib. Amohado
.5.
phonſo 5.Hiſp.r.
helredo Angliæ.
ieslao Polonorũ
hriſtianorum
incipe.

Anni mũdi.

Mortuo Ludouico rege Francorũ ſine hærede, regnum per Hugonem Capetum tranſit ad nouam & tertiã progeniem, ſcilicet Comitum Pariſienſium. Nec tamen penitus defecit genus Carlingorum: nam Hugo Capetus per muliebrem ſexum à Carolo Magno deſcendebat. Habuit enim Hacuidam matrem, filiam Hẽrici Imperatoris ex Matilde, filia Ludouici 3. Iunioris Imper quem diximus fuiſſe vltimum Imperatorẽ ex familia Caroli Magni. *Chronico. Franc.*

Anglia fit tributaria Dacis. *Polyd. lib. 7 hiſtor. Angli.*

Grana tritici & piſciculos minutos imbribus immixtos pluiſſe in Gallia apud Albanium ferunt. *Pal. mer. in Chron. & Sigeb.*

S. Odilo 4. Abbas Cluniacenſis prouexit illũ ordinem. Primus creditur inſtituiſſe feſtum (vt vocant) omnium animarum per omnia ſua monaſteria. *Volater. lib.* 2. *& Anton.* 2. *parte tit.*15. *cap.*15. Quidam ſcribunt Ioannem 16. eius conſilio edixiſſe vt illud feſtum in omnibus eccleſijs celebraretur. *Polyd. lib.6. de inuent. re. c.8 & R. Barns citat ex Ioann. Stel. Bergom. lib.*12.

Creſcentius Numentanus Romã occupat, vſurpata conſulari & tribunitia poteſtate & in Hetruriam pontificem ſecedere cogit, ſed eam illi tandem reſtituit, Imperatoris irã metuens. *Platin. Blond.* Quod cum denuo tentaſſet ſub Gregorio 5. ab Impe. capitur & ſpectaculi loco per vrbem

vrbem circumducitur, eiuſque mẽbra paulatim præſecantur, tandem ante vrbis mœnia patibulo ſuſpenditur. *Naucler.*

Ignis è Rheno aſcendit, quo vicinæ conflagrarunt villæ an. 991. *Shanaburgenſis.*

Deinde hyems ſæuiſſima ab initio Nouembris vſq; ad Maium, deinde paucis interiectis tepidis diebus vſque ad Iulium, quo mẽſe præ glaciei rigore ſtagna & flumina cõcreta ſunt, arbores, fruges & paſcua exaruerunt, fames & peſtilentia atrox ſæuijt. Deinde anno ſeq. Slauorum in Orientales Saxones incurſio & vaſtatio. *Chro. Saxoniæ.*

z Impoſuit Otthoni 3. Coronam inſigne imperij: Imperium Germanis penitus conceſſit: quod extincta Caroli Magni ſobole, Italia perpetuis ſeditionibus conflictaretur, vt eam maieſtatem vel ad ſuos, vel ad alienos ſuo arbitrio trãsferret. Quare conſentiente Otthone in Synodo Romana Septem viros ELECTORES Imperij inſtituit, Moguntinũ, Colonienſem Agrippinæ, & Treuerenſem Archiepiſcopos: ducẽ Saxoniæ, comitem Palatinum, Marchionem Brandeburgẽſem, & vt eorum arbitrum, ducem Bohemiæ (nondũ enim dicebatur rex). Decreuit præterea, vt qui ab his Germanis Proceribus electus eſſet, diceretur Cæſar: poſt confirmationem autem & coronationem ab epiſcopo Romano ſuſceptam vocaretur Auguſtus. Itaque (vt ſcribit Geruaſius lib. ad Otthonem

Anni Chriſti.

995.

997.

CONCIL. Remen[…] Epiſcoporũ totius F[…] ciæ contra Arnulphu[…] Remorum Archiepi[…] per Hugonem Cape[…] collectum. Sigeb. […] Volater. Quidam p[…] Ioan. le Maire 2. pa[…] Concil. hoc Concili[…] referunt ad tempo[…] Benedicti 7. Sed q[…] modo id ſtare poßit […] ſatis video.

Aliud Remenſe ſ[…] Moſomenſe Annon[…] Martinus Pol.

144.

z Gregorius 5. S[…] xo, an. 2. men. 5. di. 10.

Vacat. d. 15.

Patriarcha.

Conſtantinopo[…] Siſinnio 2.

Principibus:

Baſilio Porphyro[…] nito Orient. Im[…] Othone 3. Occid. ſeu potius Ger[…] norum Imp.

Hugone Capeto Reg. cum filio R[…] berto.

Almohadi Hiſp[…] Miramol.

Alphõſo 5. Hiſp.

elredo Angliæ. *ieſlao Poloniæ* *cipe.*	*Anni mūdi.*	thonē 4. Imp.) ex eo tempore à Romana ſede pendet Germanorū Imperium. *vide Blond deca. 2. lib. 3. Irenic. lib. 3. Krantium. lib. 4. cap. 25. & Platinam.*

Hoc ἀνίσφαλον & incertum docet Onuphrius in ſuo Chronico, & in libro de Comitijs Imperatorijs, ac quæ de 7. electoribus traduntur, ſub Gregorio 10. non 5. inſtituta oſtendit. Nam de tāta re inter tot hiſtoricos qui eo ferè tempore in Germania floruerunt, nulla eſt mentio. Silet Sigebertus, Ottho Friſingenſis Schanaburgēſis, Vitichindus, Luitprandus, & Annonij continuator. Sabellicus dubitat Ennead. 9. lib. 2. Auentinus etiam aliter ſentire videtur.

Cum his Monarchiæ in Germania initijs concurrunt principatus familiæ Hugonis Capeti in Gallia, regiū nomen in Polonia & in Hungaria. Ottho enim in Poloniam profectus regem & Imperij Romani amicū Boleſlaum Poloniæ principē nominauit. Hungaria autem regis nomen vſurpauit, poſtquam Stephanus Hungariæ dux Chriſtianiſmū profeſſus eſt, duxitque Gileſam ſororem Henrici Sancti, qui huic Otthoni ſucceſſit, Henrico approbante & confirmante.

Eudo ſiue Odo quidam cog. Magnus Abbas ob multitudinem occupatorum monaſteriorum Monarchiam Gallicam inuaſit, quam tamē teſtamento hæredi legitimo voluit reddi. At eam Hugo Capetus Pariſi-

aa enſis

ensis comes præripuit, quam vt in ſuà familia firmaret, renunciauit iuri nominationum, electiones clero attribuit, ad religionem animum cõuertit, ob quam neglectam Carolini regno exciderant.

Anni Chriſti.

Sabaudienſis Comitatus erigitur. *Faſcic. temp.*

Almarus primus dux Montiferratenſis. *Sabel. Ennead. 9. lib 2.* Alfricus Cantuarienſis. Abba ſiue Abo patria Aurelianenſis, qui ex Aureliana ſchola in Angliam venit, ibique literas docuit & multa edidit. *Trith.*

CONCIL. Rom de ſanctione elect Imperatoris in mania. Platin.

Annonius, ſiue potius Annonij continuator Floriacenſis monachus. *Trith.*

Radulphus *vt ipſe ſignificat libr. 20 cap 1. in Leuit.* qui & ſcripſit hiſtoriã rerum Francicarum & breue chronicon.

Roſumita, quæ Latinè & Græcè docta multa ſcribit, ſeorſum de geſtis Otthonis Imp. *Trith.*

An. 997. Vuilperolphus præſul Argentinenſis vir ſceleratæ vitæ, ſecreto Dei iudicio à muribus corroditur. *Munſt in Coſmog.*

Imperatrix Maria nomine, filia regis Arragonum ob adulterium publicè igne concrematur. *Krantius lib. 4. cap. 26. hiſt. Saxo.*

Vlodomirus Ruſſiæ dux ducta Anna ſororum Imperatorum Conſtantinopolitanorum Chriſti fidem ſuſcepit. *Matth. Mechoui. lib 2. Chron Polo. c. 13 an. 996.*

Gilbertus Remenſis præſul organa, quæ calefactæ aquæ violentia modu-

145.
oan.17.Græcus
nſ. 10.
Vacat d.20.
Patriarcha.
onſtantinopoli
ogio ſiue Sergio
20.
Principibus.
lio Orient. &
one 3.Occid.
9.
oberto an.34.
Franc.Reg.
obadi Hiſpa.
amol.
oſo 5.Hiſp.R.
elredo Angliæ
ſlao Poloniæ
cipe Chriſtia-

egorius 5.pulſo e
ulato Ioanne,
inæ ſedi reſtitui.
b Otthone 3.Imp.

146.
Syluester 2. A
anus(antea Ge
rtus vocatus)
4.
n.1. di.10.
Vacat.d.23.

Anni mũdi.

modulatos edebant ſonos, fabricauit & Horologium. *Erphordienſis.*
5085. Cæſaris Otthonis & Roberti Hugonis filij Reg. Franc preceptor, qui & tan
5086. dem Romanus euaſit pontifex, dictusque eſt Syluester. In Hiſpalenſi ſchola in Hiſpania.

† Nonnulli recentiores hiſtorici hunc ex albo Pontificum Roman. prorſus expungunt, quòd vi & contra canones Pontificatum Roman. inuaſerit. Hinc (inquiunt) in nominis numero nulla eſt eius ratio habita à tribus Pontificibus proximè ſuccedentibus, qui Ioannis nomen habuere.

Viuente Gregorio ſedem per tyrannidem occupauit.

Nec inter pontifices numerandum aiunt, quia viuente adhuc Gregorio ſedem occupauit & reliquit. *Onuph.*

* Quidam loco iſtius nominant Agapitum quendam.

Malis artibus pontificatum dicitur cõſecutus. Magus fuiſſe perhibetur. His temporibus cuique licebat in ſedem Petri irrepere propter iura Eccleſiæ ab Imperatoribus rapta. Captiua erat Eccleſia & gemens ſub Germanis Impp. ab Arnulpho ad
5086 Henricum 4. quem Gregorius 7. an.
Do. 1080. in ordinem reduxit fulmi
5090. nibus Apoſtolicis.

Iuxta alios doctiſſimus Mathematicus, & Philoſophus monachus è Floriacenſi cœnobio, propter inſignem doctrinam primum Archiepiſcopus Rhemenſis, deinde ab

Othone III. Rauennas, denique Papa. *Annon lib. 5. cap. 46. Guib. Bibliothecarius.*

Verum quoniam admodum pauci in Occidente Philoſophiæ & Mathematicæ operam dabant, ab imperito vulgo de magia ſuſpectus fuit. Sed perperã. vnde quæ de eius morte & Diaboli percuſſione feruntur, fabuloſa ſunt, vt ex eius Epithaphio à Sergio Papa ſucceſſore Laterani poſito conſtat. *Onuphrius.*

Nullus ſcriptorum affirmare dubitat, Syluestrum 2. literis, moribúſque ornatiſſimum fuiſſe. *Blõdus dec. 2. lib 3.*

Boleſlaus cognomento Crobius, primus Poloniæ rex appellatus, ſoci & amicus Rom. Imperij à tribuus & amicus Rom. Imperij à tributo & omnium Imperatorum iuriſdictione immunis an. 1001. à Pontifice Roma. & Otthone 3. imperatore. *Martinus Cromerus in hiſt. Polon. lib. 3. Crantz. lib. 4 hiſt. Saxon. c. 36. Math. Mechoui lib. Chron. Polon.*

Fulbertus Carnotenſis Epiſcopus edidit illa Reſponſoria (vt vocant) *Stirps Ieſſe* &c. & *Chorus nouæ Ieruſalem*. Compoſuit etiam hymnos & orationes quaſdam. *Trith.*

Herigerus Abbas Lobienſis inter alia ſcripſit librum de corpore & ſanguine Chriſti. *Trith.*

Alpharabius Arabs philoſophus & aſtronomus, Anedadis phil. & medicus. *Bergo. & Sabell.*

Sub hoc tempore, & an. 990. Saracenorum Miramolinus è Corduba

Anni Chriſti.

Patriarcha.
Conſtantinop. [...]
logio ſiue Sergi[...]
Principibus.
Eiſdem Impera[...]
Almohadi Mira[...]
lino.
Alphonſo 5. Hiſ[...]
Rege.
Ethelredo Angl[...]
Mieſlao, dein[...]
Boleſlao cog. C[...]
bio 2. Polonoru[...]
principe Chriſti[...]
& rege primo a[...]
25.

Anni mūdi.

duba miſit nauales copias duce Auidamahim ad Chriſtianas naues & vrbes maritimas infeſtandas. Quæ nauim palęſtinam ceperunt, in qua erant quatuor inſignes Rabbini Babylonici.

E quibus R. Samarias venditur in Aegypto Alexandrinis, R. Hoſiel in Africa Alkiroanis, quæ prouincia tum erat potentiſſima Saracenicarum Occidentalium, vbi genuit R. Hananelem, qui moriens reliq̱t in loculis decem aureorum millia.

Rabbi autē Moſes & R. Henoc filius in Hiſpania Iudæis Cordubenſibus, qui nondum erant exercitati in ſcriptis Talmudicis. Ab ijs R. Moſe præfectus ſcholæ, quem appellabant Synagogæ iudicem, factus eſt. Atq; hinc in 400. annos literæ Hebraicæ florere in Hiſpania incipiūt, & præcipuum Iudæorū Gymnaſium decreſcente propter Iſmaelitarū perſecutiones Babylonico. *R. Abraham Leuita in Cabbala.*

n Do. M. quo per ſlaum regnum Po e cœpit, & Cordu e in Hiſpania Sænica deſijt.

)ECIMO *ſæculo continuatam Eccleſiæ doctrinam, cui oblatrant ·tici, hinc apparet.* Gratia Dei, fides, Iuſtificatio. *Radulphus lib. 3 in Leuit. Renouatio vitæ inchoatur à fide, qua creditur in eum, uſtificat impium, boniſque moribus augetur, & roboratur de die in 1, cum magis magiſque renouatur interior homo.*

ilbertus Altercat. cap. 3 & 5 Deus auctor eſt ſalutis, liberum arbi n tantum capax velle poſſe, perficere ſolius eſt adiutricis gratiæ, ſi uia nec Baptiſmus, nec fides, nec opus effectum habet meriti ſola igi nater gratia libero arbitrio ſuccurrit pro libertate æterna conſe. nda.

Euchariſtiæ veritas, ſacrificium, tranſſubſtantiatio, adora- Miſſæ ritus. *Gilbertus Altercatione cap. 8. Poſt conſecrationem orpus Chriſti verum, non tantum ſacramentaliter, verum etiam eſ-*

ſentialiter, & cap. 9. In modica particula tantum habes, quantum magna. Denique ſcribit Chriſtum in ſacramento tam eſſe integrum perfectum ſub alterutra ſpecie, quàm ſub vtraque. Item, tranſire ſ ſtantiam panis in ſubſtantiam corporis & ſanguinis Chriſti. Deni ſufficere vnam tantum ſpeciem exhiberi populo. Regino lib de diſci na Eccleſiaſtica. Suidas multis locis. Radulphus libro 11. cap. terti Leuit. libro 14. cap. 4. Oecumenius in 1. cap. 10. & 11. & cæte He 5. & cæt.

Baptiſmi effectus, neceſſitas, aliena fides, ceremoniæ. *bertus Alterc. cap. 1. 3. 5. 7. 8. Radulphus libr. 10. cap. 1. in Le Smaragdus in Ioann. cap. 3. Regino libris de diſciplina Eccleſiaſt Vetus Agenda.*

Pœnitentia & eius partes tres. *Radulphus lib. 3. c. 3. 6. 7. in uit. lib. 20. c. 3. lib. 6. cap 1 Gilbertus Alterc cap. 7. & 21. Tria reme ſunt cuiuſque animæ, Baptiſmus, pœnitentia, Martyrium, & cæ. Reg lib. 1. de diſc. Eccleſ cap. 272. neminem ad communionem admittend niſi confeſſus ſit & Dominicam orationem & Symbolum Apoſtolor memoriter teneat.*

Claues, abſolutio. *Radulphus lib. 12. c. 1. in Leuit. lib 5. c. 4 lib c. 1. lib. 12. c. 1. lib. 18 c. 4. lib. 3. c. 1. 6. lib. 20 c. 4. & 5. Regi. lib. 1. de cleſ. diſc. c. 295. & c. Suidas, Oecumenius multis locis.*

Confirmatio, & reliqua alia ſacramenta. *Gilbertus Alter cap. 5. vbi coniugium vocat Sacramentum, 8. Vetus Agenda. gino de diſciplina Eccleſi. qui libro 1. cap. 115. modum inungendi in mos explicat.*

Primatus ſedis Apoſtolicæ. *Smaragdus ſuper Marcum cap. Regino in Chron. paßim, Luithprandus lib 3. c. 14. vbi Sedem Roma nominat ſummam atque vniuerſalem Præſulatus ſedem lib. 6. cap vbi Romanum Epiſcop. vocat ſummum pontificem & venerabilem pam. Quin eum Apoſtolicum hæc ætas nominabat. Regino & eius tinuator.*

Liberum arbitrium, bona opera. *Radulphus lib. 3. in Leuit. libr. 10. cap. 1. Gilbertus Altercat. cap. 5. Suidas multis locis. Hic Oe menius.*

Sanctorum preces, ſuffragia, inuocatio, reliquiæ, imagir feſta. *Radulphus in præfatio & libro 1. cap 4. in Leuit. Orationis ſa ficium non niſi Domino ſoli offerendum eſt Nam etſi Sancti rogant nobis, non tamen vt nos ipſi ſaluent (Domini ſiquidem eſt ſalus) ve vt nobis ſalutem impetrent. Alioqui maledictus, qui ſpem ſuam p in hom*

nine. Hæc igitur eſt Latria, quæ ſoli debetur Deo, adorandi &
candi deuotio. Et libro tertio, cap. 1. Oecumenius Scholiorum Græ
s auctor, in illud 2. Pet. 1. cap dabo autem operam & frequenter
e vos poſt obitum meum, vt horum memoriam faciatis. Hinc e-
olligit Sanctos preces poſt mortem pro viuis fundere, &c. Gilber-
lterca c. 16. 20. Luithprandus lib 5. c. 13. lib. 6. c. 6. & paſsim ali-
itichindus libris geſtorum Saxonicorum ſparſim. Regino libr. 1. de
diſc. Vetus agenda.
reces pro defunctis, Purgatorium. *Gilbertus Altercat. cap. 5.*
ns illud dicto 1. Corinth 3. ignis opus eius probabit. Luithprandus
4. cap. 7. pro delictorum expiatione, celebre exequiarum offici-
viuamque Deo hoſtiam offerre, Mathildis poſt obitum Henrici
rat. coniugis ſui non deſijt. Regino libro 1. de diſciplin. Eccleſ.
90.
ætera ijdem & cæteri huius ſæculi auctores prolixè confirmant.
uo contra ſe teſtimonium ferunt Centuriatores Cent. 10. cap. 2. de
& propagatione Eccleſiæ, col. 9. & ſequentib. ſparſim. cap. 3. de
cutione & tranquillitate Eccleſiarum ſparſim, colum. 24. & ſe-
ib. cap. 4. de doctrina, ex profeſſo colum. 272. per totum cap. 6. de
nonijs & ritibus Eccleſiæ, colum. 283. & ſequentib. per totum 7.
litia & Gubernatione Eccleſiæ, colum. 380 & ſequentib. per to-
ap. 9. de Synodis colum. 429. per totum fere cap. 10. de doctoribus
iſcopis colum. 920 & ſequentibus ſparſim. nam his non diſsimu-
irati ſunt, quòd illas ſententias ſint amplexi. Sparſim denique
e Martyribus, de miraculis, & cæt. Huc facit, quòd ex inſtituto
hac ætate ſcripſerunt de hæreſibus, item contra ſchiſma Græco-
m, & nouos Manichæos, quorum ſordes iſti lambunt. Adde to-
tius huius memoriæ tum Synodos, tum hiſtori-
cos. His enim omnibus Eccleſiæ
ſtatus, planè idem re-
præſentatur.

Anni Chriſti.	

SVB an 1000. Regnum Hungariæ initiū ſumit à S. Stephano de Attilæ poſteris. Poſt paulo inchoabit Boemicum, vt paulo ante cœpit Polonicum.

Et apud Arabes in Hiſpania multis imperium ſibi vendicantibus & alijs alio inclinantibus, inteſtina ſeditione grauiter laboratur. Hinc Hali, Cazin, Abderamen, Haia, Abderamen alter, Mahometes quidam, Hiſſen, Humeia intra 7. annos regnantes, finem regno Cordubenſi attulerunt, quòd trecentis iam annis ſteterat. Anno ergo 1000. regni Cordubenſis ferè finis fuit.

Hebraicæ literæ illic florere incipiebant.

R. Ioſeph ben Iſaac R. Moſis primi Scholæ Cordubenſis præfectus vniuerſum Talmud in linguam Arabicam vertit ad Alhachim regem Saracenorum. *R. Abraham in Cabbala.*

R. Hai Gaon in Babylonia Geonim, id eſt, Talmudicorum Iuriſcōſultorum excellentiſſimus & poſtremus, de domo Dauid, & regio Iechoniæ ſanguine. Neque tamen fuit princeps exulum, quod neque ipſe, neque parentes eius magiſtratum illum voluiſſent pecunia à Regibus Mahometanis, in quorum regione exulabant, emere. Annis 40 Scholam Iudaicam adminiſtrauit. *Ibid.*

R. Seriram patrem S. Hai Gaon, bonis eius publicatis, rex Mahometanus patibulo affixit. *Ibid.*

Eo tempore celebris R. Samuel ſacerdos filius Hophni, & multos libros

1002

1002

VNDECIMVM SAECVLVM.

147.

a Ioannes cog. Sicus (ait Blond.) 18 alijs 17. Romanus. menſ. 4. d. 20

Vacat d. 19.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Eulogio ſiue Sergio.

Principibus.

Eiſdem imp. & regnant.

Boleſlao Polonor. rege primo.

148
Ioannes 19. alijs 18. an. 4. menſ. 4.
Vacat d. 19.
Patriarcha.
Conſtãtinopoli Eulogio ſiue Sergio.
Principibus.
Baſilio Imp. Orien.
Otthone 3. & poſt eum S. Henrico 2. cogn. Claudo. (nõ Claudio, vt perperam quidam ſcribunt) an. 22. Occident. Imperat.
S. Roberto. Franc. Rege.
Alphonſo 5. deinde Veremũdo 3. Hiſp. an. 10.
Ethelredo Angliæ.
Boleſlao Poloniæ reg. primo.

Anni mũdi.

bros ſcribebat. *Ibidem.*

Tum magia publicè à Saracenis docebatur. Maximè Hiſpali.

Sub an. 1000. Babylone inſignis Saracenorũ Academia, in qua diſciplinæ, præſertim Medicæ & Aſtrologicæ Chaldæorum, Arabum, Perſarum, Aegyptiorum, Iudæorũ docebantur. *Chronic. Caßinenſe lib. 3. cap.* 34.

5090 b Ad otium conuerſus, nihil memoria dignum geſſit.

5095 Henricus 2. primus Imperator creatus à ſeptem Electoribus. Deinceps non per ſucceſſionem ſanguinis, ſed vi electionis conſtituti ſunt imperatores Germanici.

Baſilius Orientis Imp. totã Bulgariam ſubegit. *Zon. tom.* 3.

Aegypti Sultanus rupto fœdere, quod cum Baſilio habebat, Hieroſolymitanum templum ac monaſterium propinquum ſpoliat. *Zon.*

Borno ſeu Bernardus Augienſis. *Contract.*

Danorum rex ſolenni ſtipatus comitatu Romam venit, pontificem rogat, vt Eccleſias ſui regni, quæ ſatis multæ eſſent, è iuriſdictione Hãburgẽſis Archiepiſ. eximat. Reſpondet pontifex, ſe breui miſſurum Cardinalem, qui earum regionum conditionem exploraturus, eaque facturus eſſet, quæ rei eccleſiaſticæ congruerent. *Crantz. lib. 5. Da. cap. 2.* Hoc poſtea perfecit Gregr. 7. Nam cunctos Daniæ, Nouergiæ & Sueuiæ epiſcopos ab obedientia eius exemit, & Bremenſi ſubiecit.

S. Vuigbertus à Zuttiberi Idoli cultu reuocauit Sorabos, Vandalicè per interpretem Euangelium docẽs, ac Lucum idolo deſtinatum ita excidit, vt nullũ appareret veſtigium extructo S. Romani ſacello. Obijt an. 1012. *Chron. Merſburgenſe lib. 2. cap. 6.*

ç Sergius vir ſanctiſſimæ vitæ & ante pontificatum & in pontificatu, in pauperes liberalis, in amicos iucundus, in delinquentes clemens, in Deum totam mentem conuertens, iuſtè & integrè omnia gubernabat. *Platin.*

Ipſius hortatu principes Saracenos Sicilia expulerunt. *Plati.*

Eo mirabilior, quòd iſtius temporis Pontifices, vt intruſi ab Imperatoribus potius, quàm electi, monſtra eſſent. Hi ſunt fructus oppreſſæ à Tyrannis Eccleſiæ, & electionum ereptarum. Sed & turbata hic fuit legitima ſucceſſio, vt olim in Synagoga ſub Antiochis paulò ante Machabæos. Hanc Labem Centuriatores agnoſcant à Germanis Impp. exortam, quos laudant tantopere. Nam illi iura Eccleſiæ ſibi rapuerant, & iure Herodis Eccleſiæ prouidebant.

In Lotharingia iuxta montem Caſtrilocum fons aquæ in ſanguinem vertitur. *Sigeb.*

1008. Burchardus primò Lobienſis monachus, deinde Epiſcopus Vuormatienſis, veteres eccleſiæ canones in vnum volumen congeſſit. adiutus ab Olberto Leodienſi, ſiue Gembla-

Anni Chriſti.

149

1007 ç Sergius 4. Romanus an. 2. menſ. 15.

1009 Vacat d. 8.

Patriarcha.

Conſtãtinopoli Eulogio ſiue Sergio.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regnant.

CONCIL. Francfordianum præſente Imp. Concil. Bambergenſe.

Anni mūdi Gemblacenſi Abbate, ſuo olim magiſtro. *Sigeb.* Eos poſtea Gratianus dum redegit in epitomen, non parum corrupit. Quanquam alij malint eum ſua ex decreto Iuonis Carnotenſis Epiſcopi delibaſſe.

An. 1007. Sorabi & Vandali ad Elyſtram Miſniæ fluuium habitantes Vuiliberti Mersburgenſis prædicatione conuertuntur. *Chro. Merſburg. lib. 2. c. 6.*

1008. Brunus Magdeb. à Prutenis manibus pedibusque & tandem capite truncatus, martyr Chriſti efficitur. *Sigeb. Maria. Scotus.*

Oddar cum 60. ſocijs martyrium etiam à Slauis patitur. *Helmold.*

Idem Vuolfridus à Suecis, quod Torſtam Idolum in concione concidiſſet. *Crantz. li. 4. c. 8. Metrop.*

Razis Medic⁹ Arabs, ſiue Pœnus, qui ab alijs Bachilo, ab Auincēna etiam Menaëthus Almanſori Saracenorum regi ſua dicat ſcripta.

Almanſor regnabat in Hiſpania & Mauritania, cum R. Henoch magna celebritate profiteretur Talmud Cordubæ, & academiam Hebraicam à patre cœptam excoleret anno Domi. 995. *R. Abraham Leuit. in Cabbala.*

Ioannes Serapion, Iſaac Benimiram Medici Razis æquales. *Schedelius.*

Campanus Longobardus Aſtronomus, qui errorem Ptolomæi in ſupputatione motus Lunæ, & aliarum ſtellarum, ortum ex ignoratione motus octauę ſphærę, qui nō niſi longi

longi temporis obſeruatione deprehenditur, animaduertit. *Idem & Bergomenſis.*	*Anni Chriſti.*	
His ferè ſuppares Almæon, Azophi, Azarchales Arabes aſtronomicis ſtudijs inſignes. *Schedelius.*		
Granatæ regnabat Badim de ſemine Philiſtim. Plurimi faciebat R. Samuelem Leuitam, quem aiunt fuiſſe locupletiſſimum, conduxiſſeq; multos librarios ad ſcribendũ Miſna & Talmud, quos Scholaſticis pauperioribus largiretur tam in Hiſpania, quàm toto Occidente. *Ibid. R. Abraham.* Palæſtinos vocat Saracenos, q tunc occupabant regnũ Granatæ.		150
d Ritius lib. 1. de Reg. Sicil. putat hunc nominatum fuiſſe Stephanum.	1009	d Benedict.[9] 7. dict. 8. Tuſculanus an. 11. menſ. 1. d. 13.
	1020	
Henricus Imp. coronam ſumpſit Imperij ab hoc pontifice, qui eum ſalutauit Auguſtum. *Sigeb. Palmer.* per ipſum tota Germania, Gallia, Italia erant pacatiſſimę, vt aureum hoc imperãte vigere videretur ſæculum. *Herm. Gygas.* Claudus eſt appellatus, quòd in bello contra Adrianũ Marchionem, quem Nobiles & Epiſcopi Itali Imperatorem Mediolani declararant, captus & deceptis cuſtodibus elapſus, de muro ſe præcipitãs, luxato fractove crure deinceps claudicauerit. Arduinum interea duobus prælijs vicit & trucidauit.		*Patriarcha.* *Conſtãtinopoli Eulogio Sergio, deinde Euſtratio ann. 16.* *Principibus.* *Eiſdem Impp. & regnant.* *Veremundo. 3. Hiſpa. deinde Ferdinando cogno. Magno an. 40.* *Ethelredo Angliæ, & per ordine Edmundo an. 1. Canuto an. 20.* *Boleſlao Poloniæ.*
Græci & Saraceni in Italia tumultuabantur.		
Cum vxore Chunegunde perpetuam ſeruauit caſtitatem. *Crantz. lib. 3. c. 32. Saxo.*		
An.		

Anni mūdi.

An. 1005. Arduinum Imperatorem ſalutatum ab Italis acie interemit, vniuerſas cis Padum vrbes ſubigit, Italiam componit. *Palmer.*

Bernardum Saxoniæ ducem rebellantem ſubigit; Slauos & Polonos, qui ei auxilio venerant, tributarios facit. *Helmol c.16. & 17. Slau.*

An. 1009. Balduinū 4. Flandrenſium comitem, & cæteros rebelles domat. *Sigeb.*

An. 1013. Cunctos Saracenos Italia, Calabria, Campania, Picentino agro, expellit, & Apuliam diu ab ijs poſſeſſam recuperat, Iſmaele duce dato, indeque Romam veniens Auguſtus cōſecratur. *Cuſpinianus. Sigeb.*

Hunc Platina Henricum 1. nominat, ſed quia Germani in diſſenſione tempore Longobardorum orta alium Henricum elegerunt, quem primū vocant, & Platina inter Henricum 4. nullum quintū agnoſcit, ſed tātum 6. & 7. Germanorum numerum amplecti, eſt ſatius. *Onuph.*

Pannones Chriſtianam religionem communiter & publicè recepiſſe quidam ſcribunt. *Palmer.* an. 1010. Tranſſyluani quoque victo & capto Giula fidem partim metu, partim ſpōte amplexi ſunt, & ipſe Giula cum vxore & liberis baptizatus, à Stephano Vngariæ rege dimittitur. Similiter & Beſſi & Bulgari ab eo ſuperati. *Bonfin. dec. 2. lib. 9.* Sicque Eccleſia Hungarica ad annos ferè 40. pacatiſſima. *Ibid. lib. 1.*

Comitatus Bellouacēſis in Francia, datur ab Odone Comite Campaniæ,

paniæ, Rogerio Bellouacenſi Epiſcopo, in permutationem Caſtri, quod dicitur Sãctum Cæſaris, ſiue Sincerrium apud Biturigas, quod iure patrimonij erat ipſius Epiſcopi. *Sigeb. & Guil. Nang.* Ipſe vnà cum Aliaco & Moguntiaco eum Comitatum Eccleſiæ cathedrali S. Petri ſiue Epiſcopatui in perpetuum donauit. *Sigeb.*

Anni Chriſti.

:016 *CONCIL. Aquiſgranenſe præſente Imperatore Henrico, in quo dicuntur decreta fuiſſe ieiunia in Vigilijs S. Ioan. Baptiſtæ & S. Laurẽtij. vide Krant. lib. 4. ca. 35. & Sigeb. in Chron.*

Rex Noricum reuerſus è Francia in regnum ſuum, à gente ſua perimitur, quod abiurata idololatria baptizatus eſſet. *Guil. Nang.*

Dum Samuel Bulgarorum rex contra Baſilium bellum gerit, commoda ex Bulgarico bello occaſione oblata, & rupto cum Imper. fœdere, Saraceni & Turci an. 1012. Hieroſolymam expugnant Calipha Aegyptio principe, & Eccleſiam S. Sepulchri demoliuntur. *Zon. tom. 3. Palmer. Naucler.*

Samuelem Baſilius vincit, & captiuis 15000. oculos eruit, ſingulis Centurijs vnum relinquens monoculũ; qui cæcos ad ſuum principem denuo elapſum reduceret. Quo territus intra paucos dies expirauit. Hinc Baſilius regia ſobole & proceribus Dauidis Archiepiſcopi in fidẽ gratiamque receptis, totius Bulgariæ dominium obtinet. *Zon tom. 3.*

1017 *Nouiomagenſe, in Coſmidromio.*

Crabatæ & Siomij ſe eidem ſubijciunt. *Ibid.*

Apud Saxoniã in Colbecke villa Halberſtadẽſi Othpertus quidam cum decem & octo ſodalibus, viris 15. & fœminis tribus, choreas ducẽs nocte

Anni mūdi

nocte Natalitiorum in cœmiterio S. Magni, cùm non deſiſterent admoniti à Sacerdote, eius dira imprecatione, ſine quiete per annum integrum in eodem ſtatu manſerūt inuicem manibus hęrentes, & nō multò poſt interierunt. *Vincenti. in Speculo, & Crantzius lib. 4. cap. 33.*

An. 1013. Sueuo Danorū rex magna crudelitate totius Angliæ regnum ſubegit, in illis motibus Elphegus Cantuarienſ. martyrio afficitur. *Polyd lib. 7. Ang.* Ad Canutum filium ſolū an. 1017. regnum Anglię peruenit, quod coniugio Enninæ Ethelredi vltimi regis filię prudenter, iuſteque firmauit. *Ibid.* Nouergiam deditione accipit. *Ibid.* Romā limina SS. Apoſtolorū ſalutaturus inuiſit.

Salegūmſtadienſe.

An. 1018. Ranimirus Sanctij Maioris filius Aragonum rex primus. *Vaſæus.*

Suidas hoc anno adhuc viuebat. *Ipſe in voce Adam.*

An. 1016. Etſi terra ſancta & Hieroſolyma eſſet ſub Saracenorum poteſtate, tamen in Sina monte monachi Chriſtiani fuerunt, inter quos Simon Syracuſanus. *Sigeb.*

Schiſma 14. Altero pontifice ius nomen igno tur, & q. in ſchiſ ate electus erat, be exacto, Benectus 7. ſedem reperat. Plati.

Anno eodem Rex Poloniæ Ruſſos deuicit, & Chriſtianos fecit. *Chro. Saxoniæ.*

Venedi intima Germaniæ incolentes Saxoniam vaſtarunt. Sed ab Henr. Imp. victi Chriſto nomen dederunt. *Naucl.*

Maximas dat turbas paſſim in Orientali Imperio Bardas Slerus, Meſopotamię præfectus, ſeq; imperatorem

rem ſalutandum curat, adiunctis Arabibus belli ſocijs. Poſt aliquot tamē victorias, quibus Imperatorum fratrum res ad extremū perduxerat, cæſus ad Coſroem Babylonium fugit, à quo in carcerem miſſus pœnam perduellionis luit. *Zon. tom.* 3.

Perſię Saracenorum iugum excutere duce Inargo nituntur, cum quibus Coſroes Babyl. congreſſus ſæpius vincitur, donec ſoluto Barda & tribus millibus Romanorum captiuorum vtitur ad Perſas partim concidendos, partim profligandos. *Ibid.*

Elapſus Bardas, Imperatori tandem reconciliatur, & Iberiam adiēs Georgium illius principem, vt ſuis finibus contentus ſit, compeſcuit, filio eius accepto obſide. *Ibid.*

Imp. pacata Iberia principem Tripolitanum, Damaſcenum, Tyrium, Berytium ſibi ſeruire cogit. *Ibid.*

Pazinacæ gens Scythica imperante Conſtantino Bulgariam populabūdi inuaſerunt, qui licet vltra Iſtrū reijcerentur, ſæpius tamen reuertentes, fines Romani Imperij infeſtare deinceps non deſtiterunt. *Ibid.*

e Conrado imperij diadema tribuit, qui & viciſſim eum à Romanorum violentijs & clādeſtinis motibus defendit. *Volater.*

Vita eius pluribus prædicatur. *Platin.*

Guido Aretinus monachus S. Benedicti in Italia primus excogitauit nouam rationem cantus, quam ſolmiſationem vocant, per ſex ſyllabas ſeu notulas digitis læuæ manus per inte-

Anni Chriſti.

1020

1031

151

e Ioannes 20. alijs 19. Tuſculanus. an. 11. menſ. 1. di. 9.

Vacat d. 8.

Patriarcha.

Conſtātinopoli Euſtratio.

Principibus.

Baſilio Porphyrogenito, & poſtea Conſtantino 8. eiu fratre an. 3. Orien. Impp.

S. Henrico 2. & poſt eum, Conrad. 2. cognom. Saliqu an. 15. Occid. Imp

S. Roberto & poſtea eius filio Henrico 1. an. 30. Frāc Reg.

Hiſpaniæ Ferdinando.

Angliæ & Dani Canuto.

Poloniæ Boleſlao deinde Mieciſla an. 9.

Anni mūdi.

integrum diapaſon diſtinguendas, Vt,re,mi,fa,ſol,la, Scalæ Muſicę auctor. *Sigeb.in Chron. Pal.*

Robertus Franc. Rex aliquas Sequentias & Reſponſoria (vt vocant) quibus etiam nunc vtitur Romana eccleſia,compoſuit, Proſam,ſcilicet, S.Spiritus adſit nobis gratia,&c Reſponſoria de natiuitate Domini, Iuda & Hieruſalem; &c. de S. Petro, Cornelius Centurio,&c. de Martyribus, Concede nobis Dom.&c. & O Conſtantia Martyrum, &c. *Guil. Nangiac.Trith.*

Ad fluuium Carum an. 1023. habet conſilium cum Henr 2. Imp.de ſtabilienda Rep. Chriſtiana & regno, imperioque firmandis concordia, legibus, optimisque inſtitutis. *Sigeb. Auent.lib.5.*

An. 1010. vel iuxta alios 1025. in Hiſpania regnorum & titulorũ permutatio facta eſt. Ferdinãdus enim Sanctij maioris filius, occiſo vxoris fratre Veremundo, regnum Legionum ac materno iure Caſtellam occupauit, ſeq; Caſtellæ & Legionum regem appellauit. *Ritius lib.3 Hiſp.*

An.1016.Ramyris Ferdinãdi frater nothus teſtamento patris Aragoniam adeptus, primus Aragonum rex deſignatus eſt. *Ibid.*

Conradus non paucos hoſtes in exordio regni ſui habuit. Pacatis autem patriæ rebus comitantibus Rudulpho Burgundiæ & Canuto Angliæ, Danię & complurium aliarum gentium regibus in Italiam ad compeſcendos illic motus & pro corona

à Io. Pontif. obtinenda abit, filium ſuum Henricum 3. Romanũ regem declarans. *Auent. Lambert.* Vandalos maris Baltici accolas ab imperio & fide Chriſti deſciſcẽtes crebris bellis domuit. *Crant.*	*Anni Chriſti.*	
Theodoricus Hirsfeldenſis, Aribo, Bruno Herbipolenſis, qui in ſacra biblia & in ſymbolum Athanaſij commentatur. *Trith.*	1023	*CONCIL. Saliguſtadenſe. Bucchardus, qui & interfuit, & Trithem. In eo cõponitur diſſenſio ſingularium conſuetudinũ in diuinis officijs, ieiunijs, feſtis, &c. 20. canonibus.*
Heribertus hymnos & cantus complures in eccleſia Eieſtetenſi cantari poſtea ſolitos componit. *Bruſcius.*		
Miſteno Vuagirorũ princeps Holſatos & finitimos populos crudeli bello vexat, adeo vt nullum ferè Chriſtiani nominis veſtigium trãs Albim flu. manſerit. Ipſe tandem fidem amplectitur, & regno ſuo eiectus Bardeuici diem claudit extremum circa an. 1025. *Helmold. c.* 16.		
An. 1025. à Polonis Boemi antea ſtipendiarij, ſtudio Prediſlai deficiunt, eis etiam Morauiam eripientes. Pomerani autem opera Belæ Vngari, tum quidem in Polonia exulantis, in Polonorum poteſtatem redacti ſunt. *Crom lib.* 4.	1030	*CONCIL. Triburienſe iuſſu Conradi Imp. In eo agitur de ſtatu Eccleſiæ, & præcipuè de ieiunijs. Sig. Plat. Irenic. lib. 3. cap. 48.*
An. 1028. Græci ad priſtinum errorem relapſi ſunt. Spiritum S. procedere à ſolo patre inſonantes, & Romanam eccleſiam excommunicantes. *Herman. Gigas.*		
Dithmarus Mersburgenſis epiſcop. ſeptem libris Chronicorum, res ſub Otthone primo & ſucceſſoribus geſtas vſque ad annum 1021. congeſſit.		

Ferdi-

Anni mũdi

Ferdinandi Magni tempore Caſtella, Nauarra, & Legio per connubium Sanctiæ, quæ Veremundi vnica erat ſoror & hæres, cõiunguntur. Denique Aragonia morte Ramiri fratris. Ideoque Magnus & Hiſpaniæ monarcha nominatus fuit an. 40. *Vaſæus.*

Eius pater Sanctius maior Nauarræ rex poſt mortem Sanctij Comitis Caſtellæ factus Comes, non ſe comitem, ſed regem Caſtellæ ſcripſit. Hinc deinceps Caſtella regio titulo decorata eſt. *Idem.*

Sub an. 1020. R. Ezechias ſucceſſit ſcholæ R. Hai Haggaon in Babylonia, ſed calumnia ſuorum biennio poſt à Rege Saraceno necatus eſt, cum tota ſua familia, duob. exceptis filijs, qui fugerunt in Hiſpaniam ad R. Ioſeph Leuitam Hãnaghid, quouſque mota perſecutione in regno Granatæ ipſe R. Ioſeph interijt. *R. Abraham in Cabbala.*

In hoc R. Ezechia deſierunt Gheonim. i. Iuriſcõſulti Talmudici, imò & Scholæ Babylonicæ, quæ antea adeò erant celebres, vt ad eas ex Occidente ipſo, Hiſpanijs, Africa, Aegypto, Palæſtina Iudæi filios ſtudij cauſa mitterent. *Ibid.*

152
Benedict⁹ 8. dict. Tuſculanus. an. menſ. 4. di. 9. | 5108 | f Hunc propter ignauiam eiecerunt Romani, in eius locum Ioannem Sabinũ, qui Syluester 3. eſt appellatus, ſufficientes.

5132

Patriarcha. Cõſtãtinopoli Euſtratio, deinde Alexio an. 16.

Cazimirus Cluniacenſis monachus atque Diaconus, Regni Poloniæ hæres, diſpenſatione Benedicti, de ea rogati à Polonis, abſolutus

 à reli-

à religione, coronatur Rex, an. 1041. *Matthias Mechouienſis lib. 2. Chron. Polon. cap. 13.*

Ad id adacti ſunt Poloni, quod anno 1038. Raxa Regina pueri Cazimiri mater, abuſa ſua poteſtate inteſtinis diſſidijs omnia miſcuiſſet, ob quæ clam cum filio fugam arripere coacta fuit, & acceſſiſſent externorum irruptiones. Ruſſi enim Septentrionem Poloniæ orã Boemi duce Prædiſlao Meridionalẽ & Occidentalem vaſtabãt. *Crom. lib. 4. Polo.*

Huius diſpenſationis gratia iniunctum equitibus Polonis, vt in feſtis ſolennibus inter ſacra faſciam lineam candidam inſtar ſtolæ, qua ſacerdotes & diaconi vtũtur, de collo ſuſpenſam gerant. *Ibid.*

Plebeijs autem, vt de ſingulis capitibus quotannis obolum vnum in Lucernam perpetuo in æde D. Petri arſuram pendant, qui etiamnum S. Petri numus dicitur. Omnibus denique Polonis, vt rotũda in morem Monachorum tonſura capillorum vtãtur, nec infra auriculas, ritu barbarico, quiſquam omnino comam promittat. *Idem.*

Amer Calepitæ filius Agarenorum princeps pacem ære grandi redemptam dat Romano Argyropolo. Eamque vidua & filius Ameri cum Michaele Paphlagone in an. 30. renouarunt. *Zon. tom. 3.*

Africanæ Agarenorũ naues circiter mille mare mediterraneum infeſtant. Siciliam occupant, donec Georgius Mamaces eam Michaeli Mono-

Anni Chriſti.

Principibus.

Romano Argyropolo an. 6. Michaele 5. Paphlagone an. 7. menſ. 8. Michaele 6. Calaphate menſ. 4. per ordinẽ ſucceſſionis, Orienti Impp.

Conrado 2. & poſt eum Henrico 3. Nigro an. 17. Occid. Impp.

Henrico 1. Frãc. R. Hiſpaniæ Ferdinãdo Magno.

Angliæ & Daniæ Canuto & per ordinem Haraldo an. 4. Canuto 2. an. 2. Sancto Eduardo 3. an. 24.

Poloniæ Mieciſlao deinde Cazimir. Monacho an. 24.

Anni mūdi.

Monomacho iterum ſubijcit. *Ibid.*

An. 1038. Canuto rege ex Anglia in Normaniam traijciente, vt in Richardum, qui cum ſorore eius Heſtrita repudium fecerat, armis animaduerteret, Normanus cum ſuis fugit in Siciliam. Apuleię autem vrbes & caſtella Italorum diſcordia & timiditate inductus, partim vi, partim dolo cepit. *Saxo.Gram. lib.10. de reb.Danicis. Sigeb.*

Canutus Malcomum Scotorum regem rebellem ſubegit. *Vincent.lib. 25.cap.15.*

Henricum 3. Imp. coronauit, de cuius ætate illud Vuitichindi hiſtorici: Non bella pacē diſturbabant, non claſſica quietem rūpebant, non rapina graſſabatur, non fides mentiebatur, adhuc iuſtitia ſui vigoris, adhuc poteſtas ſui iuris erat.

An. 1051. Berengarius Turonenſis, Archidiaconus Andegauenſis hæreticus docet, panem & vinum in Euchariſtia poſt conſecrationem eſſe tantùm figuram & ſacramentum, & non verum Corpus & ſanguinem Chriſti. *Sigeb. Volater. Bernard. de Lutzemb. & ca. Ego Berengarius diſti.2.de conſec.* Malè etiam ſentiebat (teſte Oecolampadio) de Matrimonio, & Baptiſmo paruulorum. Multi dicunt eum Magia (erat enim præſtigiator. *Polyd. lib. 9. Ang. hiſt.*) vna nocte fuiſſe Romæ, & eadem legiſſe Turoni vnam lectionem. *Guiliel. Nangiac.*

Animam agens pœnitentia ductus, iſta verba immurmurabat. Nos

ſanè credimus poſt benedictionem Eccleſiaſticam illa myſteria eſſe verum corpus & ſanguinem Saluatoris, adducti veteris Eccleſiæ authoritate, &c. *Spenceus Apolo. lib. 8. ca. 5. Gagui. in vita Henrici I. Guilielmus Bibliothecarius Malmerberienſ. lib. 3. de geſtis Anglor.* Caluinitæ, quē errātem amplectuntur, reſipiſcentem ſequātur.

Anno Chriſti.

1044 *CONCIL. Conſtantienſe præſente Henrico. Abb. Vſperg.*

A Rege Burgundiorum Rodulpho, quod ſubditi ſæpè in eum inſoleſcerent, Burgundiæ Regnū diuiditur in Comitatum & Ducatum: ille donatione ceſſit Conrado Imperatori: hic Henrico I. Franc. regi. *Gaguinus lib. 5 c. vltimo. Plati. Aemil. li 3. Sigeb. in Chron.*

Richardus Virdunenſis Abbas, Adelboldus, Alphanus Salernitanus doctiſſimi. S. Hugo monachus Cluniacenſis. *Volat lib. 21. & Trith. Chro. Caſsinenſe.*

Multi volunt nomen CARDINALIVM hoc tempore exortum fuiſſe. *Vola. li. 21.* R. Barns. Sed quanto ſit antiquius vide Vuolfangum Lazium li. 2. c. 2. commentariorum Reip. Roma. cœpit ergo potius eſſe in pretio, non in vſu.

Henricus Franc. rex templū D. Martini, quod Camporum appellant, Pariſijs an. 1034. ſtruxit, propter victoriam de Eudone Campaniæ comite & Balduino Flandrenſi reportatam. *Gagui. lib. 5.*

Conradus Imp. Miſconem parte Poloniæ & ducatu donat. *Auct. li. 5.*

Cappadociam, Armeniam, Paphlagoniā, totumq; ferè Orientem fames

153
Syluester 3. Ro-
anus contra Be-
edictum. menſ.1.
.19.
Principibus.
ſdem Impp. &
gnant.

Benedictus 8. pul-
Syluestro reſti-
itur, & ſedit cum
anne 20. menſes.
Tandem exactis
ntificatu Ioāne
. & Benedicto 8.
rāte etiam ſchiſ-
ate elect⁹ eſt Gre-
rius.

Anni mūdi.

fames & locuſtæ adeo afflixerunt, vt multa ſuis ſedibus relictis hominū agmina alio commigrare coacta fuerint. Verùm Romanus Argyropilus auro ad patrios lares redire eos compulit. *Zon tom.*3.

Contra Imp. Conſtantinopolitanum Arabes in Meſopotamiam incurrunt, Pazinacæ in Bulgariam, Agareni in orā Illyrici maritimam. *Zon tom* 3.

Romanus Argyro. inſidijs Michaelis Paphlagonis, cum quo vxor Zoë Conſtantini 8. filia conſuetudinem ſtupri habebat, ſublatus eſt.

Zoë tandem incidit in hydropiſim, & Michaelem Calaphatem ex
5132 ſorore nepotem hæredem imperij inſtituit, ſeque in monaſterium abdidit. Sed inde excitata ſeditione re-
5132 uocata eſt ad Imperiū, & ſibi adiungens Theodorā ſororē, Michaelem è fuga retraxit, & luminib⁹ priuauit.

g Huius temporis ſchiſma diligenter deſcribunt Herma. Contractus in Chronico, Leo Hoſtienſis hiſt. Caſſinenſis lib. 11. Ottho Friſing. lib. 6. ca. 32. & 33.

Mulierculæ duæ cauponatrices, in via, qua ibatur Romam, hoſpites in equum, ſuem, vel aſinum mutare ſolebant. *Vincent. lib. 25. c.* 28. *Erphordienſis in vita Henrici* 3.

Henrico 3. imperante corpus Gigantis incorruptum in ſepulchro Romę inuētum eſt, quod erectū Vrbis mœnia ſuperauit, cum hoc epitaphio, filius Euandri Pallas, quem

 lancea

	Anni Chriſti.	
iancea Turni militis occidit, iacet hic. *Naucler. Crant. Marti. in Chron.*		
An. 1041. Boemia bello iterum facta eſt tributaria Imperatori. *Con tract. Lambert.*		
Eodem tempore 28. anno, poſtquam Sueuo Danus totius Angliæ imperio potitus eſſet, Angli alienigenas expellunt, legem ſanciẽtes, ne quis Danorum vnquam Anglię rex creetur. *Polyd. lib.* 8.		
Edouardo Ethelredi filio, qui in Normania regnantibus Danis latuerat, regnum tradũt in an. 24. *Ibid.*	1044	154 h Gregorius 6. Ro-
h Hungari à Chriſtiana religione deficientes in paganiſmum, epiſcopis & ſacerdotibus interfectis, pœna capitis Chriſtianiſmum retinere coguntur ab Andræa Rege quarto Vngariæ, & Vela eius fratre. *Naucl. & Bonfin. li. 2. dec. 2.*	1046	ma. an. 2. menſ. 7. *Patriarcha.* *Conſtãtinopoli A- lexio.* *Principibus.* *Theodora cũ Zo- ſorore Imp. in Ori- ente, poſtea Con- ſtantino 9. Mono- macho ſiue Gladi- tore an. 13. Orien- Imp. Henrico 3. co- gnom. Nigro, Oc- cid. Imp.* *Henrico I. Fr. Reg- Hiſpaniæ Ferdinã- do Magno.* *Angliæ S. Eduardo Poloniæ Cazimi- ro.*
S. Eduardus tertius, rex Angliæ, fuit clarus miraculis: ſolo tactu morbum ſtrumę ſiue ſcrophulę ſanabat: quod Diuinum munus ad poſteriores aliquot Angliæ reges manauit, ſed prius recitatis quibuſdã hymnis, nec ſine ſacris cæremonijs. *Polyd. Virgil. lib. 8. hiſt Ang.*		
Cùm ipſi ab exactoribus ingens auri vis, quod viritim in vniuerſo collegerant regno, offerretur, dæmonem vidit circa illud colludere. Eo ſpectaculo territus, ſubditis reſtitui iubet. *Eod. lib.*		
Cegenes & Tyrachus Pazinacarũ duces ad Monomachum deficiẽtes baptizantur & ſuis Scythis idẽ perſuadent. *Zon. to. 3.* Scythæ Triballos, Seruios,		

Anni mūdi.

Seruios, Dyrrachium & finitimas gentes infeſtant. *Ibid.*

Cum claruiſſet virtus Nortmannorum in bello Berengarij contra Hunnos, Georgius Mamaces ſub Conſtantino Monomacho eos cum Longobardis vocauit, in belli ſocietatem contra Saracenos iam annis 230. Siciliam obtinētes. Quibus, poſt eis Siciliam ereptam, cùm contra pacta inique prædam diſpertiretur, illi Guilielmo Farabato duce, Apuliam Græcis eripuerunt.

CONCIL. Papienſe ...er. Contract.

5134. Paulò poſt Mumace in Epeiro, in acie obtruncato Saraceni Siciliã recuperant vſq; ad annum 1060.

CONCIL. Sutrinum ...n longè ab vrbe Ro...a, præſente Impera...re Henrico 3. ad tol...ndum ſchiſma cele...atum. Itaq; Benedi...o, qui reſidebat in ...ilatio Lateranenſi, ...lueſtro, qui ſedē Pō...ficiam ad S. Petrum ...llocauerat, & Gre...rio, qui ſuam ſedem ...bebat ad D. Mariã ...ontificatu expolia...s, electus eſt Sinde...rus, ſiue Suigerus ...ambergenſis epiſco...s, qui poſtea dictus ...t Clemens 2. Blond. ...b. 3. dec. 2. Herma. ...ontractus.

5134. Turci, quos ſupra in Aſiam ab Agarenis in ipſorum perniciem accerſitos docuimus, Babylonijs in ſuam poteſtatem redactis totum ferè Orientem ſubiungunt. *Zo. tom.* 3. Nam circa an. 1051. Sadone, primo eorũ principe, cui ſucceſſit Dogriſſa, Aſiæ regnum occupant. *Haito Arm.*

Mahomet Sultanus Perſidis, Sogdianæ & Mediæ Turcos contra Calipham armat, ſeq; è iure Caliphæ eripit. Turci poſteà, cum ipſis pacta ſtipendia minimè ſoluerentur, latrocinijs & bellis continenter incumbentes, in Armenijs, Cappadocia, Galatia, Bithynia peculiare regnum incipiunt an. 1051. donec Tartari ab Armenis euocati an. 192. pòſt, principatu deturbantur.

Vulſtandus Vigornienſis, & Vincentius Leodienſis Epiſcopi inſignes. *Sabel. Ennead.* 9. *lib.* 2.

In Concilio Sutrino propter ſchiſmata

mata & ſimultates, quæ ex pontificum electionibus exoriebãtur, ablata eſt Romanis electio Pontificis Romani & conceſſa eſt Imperatori. *Krant.lib.4.hiſtor. Saxon.cap.* 41. Hinc Henricus Imp. iuramento adegit Romanos, vt ab electione Pontificis Romani abſtinerent. *Naucler. Sigeb.* Alij ſcribunt Clementem 2. eam ipſis prohibuiſſe. *Blond. lib.3.decad.2.*

Zoe Imperatrice tertio nubente nuptiale ſacrum peragere detrectat Alexius patriarcha. Poſtridie tamen coronationis ritum ſolenniter peregit. *Zon.*

Gregorius Theſſalonicenſis.

i Die natalis Domini quo ipſe in Pontificem conſecratus eſt, Henricum 3. Imp. & eius coniugem Agnetam coronauit. *Herm. Contractus & Naucler. in Chron.*

Pontifex creatur in Synodo imperante & cogente Henrico, verum eo abeunte, veneno tollitur.

Imp. Romanos iurare cogit, nullum ſe deinceps Pontificem vel electuros vel conſecraturos, niſi quem Imperator dediſſet. *Onuph.* Principium ſequentium motuum, qui iuſto Dei iudicio, Imperium & Imperatores labefactarunt.

Sub Henrico 3. Robertus Guiſcardus Græcos prælio ſuperatos, Calabriæ finibus præter Sacerdotes eiecit. Necnon Saracenos ex improuiſo adortus, ab obſidione Capuæ repulit. *Sabell.*

S. Algerus non ex Corbienſi (ſicut putat Trithemius) ſed ex Leodienſi

Anni Chriſti.

1046.

1048.

155.

i Clemens 2. Saxo[illegible] menſ. 9.

Vacat. men. 9.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Alexio.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regnant.

Anni mũdi.

156.
Damaſus 2. Baua-
us di. 23. 5136.
Vacat men. 6. 5136.
Patriarcha.
Conſtantinopoli
lexio.
Principibus.
iſdem Impp. &
egnant.

157.
Leo 9. Alſatius 5136.
n Germania an. 5.
menſ. 2. d. 6. 5142.
Vacat men. 11. d. 26
Patriarcha.
Conſtantinop. Ale-
xio, deinde Micha-
le Cerulario an. 9.

dienſi canonico monachus Cluniacenſis, Adelmannus Brixienſis Epiſcopus, qui Berengarij fuerat condiſcipulus ſub Fulberto Carnotenſi epiſco. S. Lanfrancus Abbas Cadomenſis poſtea Cantuarienſis Archiepiſcopus, Guido Abbas de S. cruce, S. Leofredi, doctiſſimis ſuis ſcriptis quorum nonnulla extant, ſe opponunt Berengario. *Trithem.* Hos Caluinus pro ſua modeſtia vocat imperitos, Barbaros, & Sophiſtas, quia non fuerunt vt ipſe ſacramentarij.

* Per vim pontificatum occupat, nullo cleri populiq; conſenſu. Adeò inoleuerat hic mos, vt cuiq; ambitioſo & principi gratioſo liceret Petri ſedem inuadere.

An. 1048. Conſtantino Monomacho ſumptus ſuggerente Chriſtiani Hieroſolymis templum & cultum Dei reparant. Daber enim Caliphæ Aegyptij filius cum Argyropilo Imper. icto fœdere id cõceſſit Nicephoro Patriarchatũ ibi adminiſtrante. *Tyrius de bello ſacro c. 5. & 6.*

Fuerat enim paulò ante ſolo æquatum à Sultano Calipha auunculo Oreſtis, qui illic pontificatum adminiſtrabat. *Ibid. c. 4.*

Franco Leodienſium ſcholaſticus ſcribit de quadratura circuli. *Sigeb* Theodoricus Mogũtinus. *Chro. Hirſaug.*

k Hic natus clariſſimis parentibus ab Henrico Imperatore renunciatus Roman Pontifex, conſilio Hugonis Cluniacẽſis Abbatis & Hilde-

brandi

brandi monachi, depoſito Pontificali ornatu, vt priuatus Romam ingreditur: quòd Imperator Pōtifices creandi nullum ius haberet, illo ad clerum populumque Romanum pertinente. Propterea eo libentius eligitur PP. à clero Rom. & in ſuo Pontificatu ita piè degit vt ad eius ſepulchrum edita ſint miracula. *Sige. Plati.* Ita Eccleſiæ ius de eligēdo Pontifice, exploſo Imperatore reſtituit. De multis Sanctis cantus cōpoſuit, & multa alia ſcripſit, præſertim librum contra varios Græcorum errores, quibus imbuebantur à Michaele Patriarcha Conſtantinopolitano, & Leone Acridano Bulgarorum Epiſcopo. *Sigeb.*

Claruit aūt multis miraculis, *Hiſt.* Domus eius pauperib. & peregrinis ſemper patuit. Totus Eleemoſynarius, vſque ad miraculum apparentis Chriſti in ſpecie leproſi. Damnat hæreſim Berengarij. Primus, qui ſedem Apoſtolicam ab Imperatorum inueſtitura reſtituit, cum per annos 150. id ſibi iuris iſti magna temporum infœlicitate rapuiſſent. Cætera enim perfecta ſunt à ſequentibus Pontificibus, præſertim Greg. 7.

Contra Normanos auxilium ab Imp. poſtulauit, qui à prioris Henrici temporibus in Calabriam, Samniam & Campaniam confluxerant, ab Italis ob belli peritiā vocati. Nam non vt hoſpites viribus & numero aucti iam ſe gerebant, ſed vt indigenæ, prætereaq; omnia diuina & humana, prout viribus plus poterant, confun-

Anni Chriſti.

Principibus.

Conſtantino 9. M[...] nomacho, ſiue Gla[...] diatore Ori. Imp.

Henrico 3. cog. Ni[...] gro Occi. Imp.

Henrico 1. Fr. Re[...]

Hiſpaniæ Ferdinā[...] do Magno.

Angliæ S. Eduardo.

Poloniæ Cazimiro

Anni mūdi.

cōfundebant; an. 1053 *Herm. Contract*

In Natali D. Lucæ cōcionatus eſt Bambergæ. *Hiſtor. Bambergenſis.*

Nonnulli exterarum nationum principes miſſis ad Pontificem literis, per legatos, ſubiectionē ipſi promittunt. *Contractus.*

Per epiſtolam Conſtantinum Imperatorem ſibi conciliant, miſit tres legatos Conſtantinopolim ad conuincendos 14. Græcorum errores, qui vt Simoniaci donum Dei vendebant: vt Valeſij, hoſpites ſuos caſtratos etiam ad epiſcopatum promouebant: vt Arriani, rebaptizabāt Latinos baptizatos in nomine S. Trinitatis: vt Donatiſtæ in ſola Aphrica, ſic illi in ſola Græcia orthodoxā eſſe eccleſiam iactabant: vt Nicolaitæ, nuptias ſacerdotibus concedebant: vt Seueriani, maledictam dicebant legem Moſis: vt Pneumatomachi profeſſionem S. Spiritus è ſymbolo detrahebant: vt Nazareni, Iudaiſmum obſeruabāt, paruulos morientes ante octauum diem à natiuitate baptizari, mulieres in partu vel menſtruo periclitantes communicari, vel ſi paganæ eſſent baptizari, prohibebant: Latinos vocabant Azymitas, eorum eccleſias claudebant: de fermentato ſacrificabant: Romanæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanam præponebant. *Sigeb. penes quem horum fides eſto.*

Obtinuerunt legati ab Imperatore, vt Nicetas monachus cogn. Pictoratus, quem ipſi coram eo vicerant, librum ſuum contra Rom. inſcriptum

	Anni Chriſti.	
ſcriptum de Azymo, de Sabbato, & de nuptijs Sacerdotum, anathematizaret & incenderet. *Sigeb.*		
Scripſit ad Africanos epiſcopos Petrum & Ioannẽ, qui contra Grunnitanum epiſcopum dignitatem Eccleſiæ Carthaginẽſis defenderant.	1049.	*CONCIL. Romanum, Epiſcoporum Italiæ præſide Rom. Pöt. de ſtatu Eccleſiarum. Her. Contra. in Chron.*
Reſpondit Michaeli Conſtantinopolitano epiſcopo & Leoni Acridano, qui hæc tria præcipuè damnabant, quòd Latini Azymis panibus in Sacramento vterentur, quòd in quadrageſima obſeruarent Sabbata, quòd ſuffocatis veſcerentur.	1049.	*Papienſe præſide Roman. Pontif de componendo ſtatu Eccleſiarum Her. Contract. in Chron.*
Ad Thomam Carthaginenſem ſcripſit, in qua ei auctoritatem conuocandi Synodos, quod ius ſibi Grũnitanus Epiſcopus arrogarat, tribuit.		
Andream Hungarorum regem cum Imperatore æquis propoſitis conditionibus in gratiam redire detrectantem anathemate ferijt. *Herman. Contractus.*	1049	*Remenſe, præſide Rom pontifi. cum Galliarum Epiſcopis, de ſtatu Eccleſiarũ. Her. Contract. Sigeb.*
Fredericus Cardinalis frater Godefredi Lotharingi Conſtantinopolim mittitur, vbi indictæ ſynodo, cum Imper. & Patriarcha adeſſe dedignarentur, egreſſus vrbe Sandalia ſua more Apoſtolorum publicè ſuper eos excuſſit. Quo quidem facto, ita omnes terruit, vt Imp. & Patriarchatum omni clero & populo ſequẽti die, ſacco & cinere obuoluti ad eũ procederent, & Apoſtolicam authoritatem in eo proni in terram venerarentur. *Erphordienſis*. Poſtea factus eſt Pontifex, Stephanus 10. nomine.	1050.	*Moguntinum Epiſcoporum 40. vel 42. (n... valde errant, qui numerant 130.) præſide Rom pontif & aſſidente Imperatore Henrico, ac alijs Principibus, propter componendum ſtatum Eccleſiarum & reformation...*

An.

ricorũ. Hoc Simonia (quæ
it beneficia eccleſiaſtica à
icis recipere) & ſacerdotũ
iugia in perpetuum dam-
ntur. Herm. Contract. &
mbert. Schafn. Krant.
.4.c. 43.
Romanũ aliud & primũ
tra Berengarium Herm.
ntract. Vt ſit illud in quo
Lanfranc. lib. de Sacra.
mnatum fuiſſe Berengariũ
Io. Scotum.
ercellenſe, præſide Leone
m. pontif. & ſecundũ con
Berengarij errorẽ. Guit-
ndus li. 1. de Sacra. Palm
r. Contract. Ipſe tunc pri-
ſuum errorem reuocauit,
ait Guil. Malmersb. lib. 3.
geſt. Angl. licet Lanfran.
de Sacra dicat eum non
fuiſſe, niſi per duos legatos
ricos. Errant, qui ad Syl
ſtrem 3. referunt, vt Sabel
n. 9 li. 2. Grauius labitur
luinus, qui in admonitio.
Vueſtphalum ait Grego-
m 7. illud coegiſſe.
omanum aliud Herman
ntract.
uormacienſe. in quo Ge-
dus Leucorum quintus e.
. in album Sanctorum al-
itur. Sigeb.

158.
Victor 2. Sueuus an. 2.
enſ. 3. di. 14.
Vacat d. 4.

Anni mũdi.

An. 1050. Machetad Scoto-
rum rex Romæ argentum, ſe-
minando, pauperibus diſtri-
buit. *Marian. Scotus.*
Templum ſepulchri Chriſti
Hieroſolymis à Saracenis &
Turcis deſtructum, Leone 9.
Romanorum pontifice procu
5138. ranteapud imperatorem Cõ-
ſtantinopolitanum, eſt reædi-
ficatum. *Palm. Plat.*
An. 1052. Henricus Imp. in
Saxonia, apud Goſlarem om-
5140. nium conſenſu iuſſit patibulo
ſuſpendi quoſdam hæreticos,
qui inter alios errores, omnis
animalis eſum iuxta Manichę-
os execrabantur. *Herm. Contr.*
Dedit Leoni pontifici Bene-
uentum vrbem Italiæ. *Naucler.*
Petrus Damianus Epiſcopus
Hoſtienſis, Theoduinus Epi-
ſcopus Leodienſis, Lambertus
Leodienſis monachus, Erhar-
dus, Hildebertus viri celebres.
Trith. de ſcript. Eccleſiaſt. Anton.
titul. 16. c 8.
An. 1050. Turca nomine Sa-
doc filius Mynuth in Galatiã
5140. latè penetrauit, Pamphylios &
Lycos afflixit, Rhodios terruit.
Duces alij Turcici Dogriſſa,
Aſpal, Melecha, Artol, Belchia-
roth, qui præceſſerunt Solymã-
num ſtirpis Otthomanicæ ca-
5142. put, tempore belli ſacri, pau-
cis annis occuparunt minorẽ
5145. Aſiam.
1 Hubertus Sylug candidę Car
dina-

dinalis Græcos ſcriptis oppugnat. Nicetas Pictoratus Studites & Leo Atridæ in Bulgaria Archiepiſcopus Latinos. *Sigeb. Trith.*

Victor in Florentina Synodo epiſcopos quoſdam ob Simoniam & ſcortationem epiſcopatu priuat.

Bruno Signinus. *Chron. Caßinenſe lib. 4. c. 33.*

Henricus 3. impotenter ferens ſuum exercitum fuiſſe ad internecionem cæſum à Slauis Luſatijs, ægritudine paulò poſt obijt, buccella panis ſuffocatus.

Poſt mortem Monomachi Theodora illius coniugis ſoror imperium ſola tenuit, ac nullum maritum in Imperij ſocietatem adduxit. Cum morbo grauiſſimo laboraret, ſuaſu procerum imperium Michaeli Stratiotico admodum ſeni delegauit.

m Stephanus arguit Henricũ 3. quod Pontificum auctoritatem minueret. Vir longiore pontificatu dignus.

Marbodus Rhidenſis, Rogerius Colonienſis, Ruthardus Hirsfeldenſis. *Chron. Hirſaug. Lambertus.*

Bizetiſlaus Bohemiæ decim⁹ octauus dux, ex matrimonio cum Iutha Otthonis Ruffi filia, quam ex Ratisbonenſi monaſterio an. 1030. raptam in vxorem

Anni Chriſti.

Patriarcha.

Conſtantinop. Michele Cerulario.

Principibus.

Eiſdem Imp. & Theod[...] ro Orientis Imp. & re[...] nant.

CONCIL. Florentin[...]
1055. *præſide Pontifice Ro. & pr[...] ſente Imp. Henrico de ſt[...] Eccleſiaſtico. In eo multi [...] ſcopi propter Simoniam [...] fornicationem damnantu[...] epiſcopatu priuantur. H[...] Contr. Palmer. Plat.*

Turonenſe, præſide Hil[...] brando Rom. Archidiac[...] (qui poſtea factus Pontif[...] dictus eſt Gregorius 7.) le[...] to Pontif. Rom. & terti[...] contra Berengarium, qui [...] iterum ſui erroris cecinit [...] linodiam, & manu prop[...] ſubſcripſit. Guitmundus [...] 1. de ſacra. Guil. Malmesb[...] cenſ. lib. 3. de geſt. Ang.

159.

1057. m Stephanus 10. dict[...]
1058. Lotharingus.
menſ. 7. d. 18.

Vacat d. 13.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Mic[...] ele Cerulario.

Principibus.

Theodora Imperat[...]

xorem

ri an. 2. Henrico
& deinde 4. an.
). Occi. Imp. Hen
o 1. Franc. reg.
rdinãdo Magno
iſp. & S. Eduar-
Ang.
azimiro Polon.

160.

Benedictus 9.
ct. 10. Cãpanus.
enſ. 9. di. 20.

Patriarcha.

*onſtantinop. Mi-
aele Cerulario.*

Principibus.

*iſdẽ Impp. & Mi
aele 7. Senior
gno. Stratioticu
te militaris an. 2.
ri. Imp. Iiſdem
cci. Impp. & reg
azimiro Poloniæ,
inde Boleſlao 2.
m. 22.*

161.

Nicolaus 2. Allo
ox ſuffragijs om
um Cardinaliũ
ectus ann. 3.
enſ. 6. di. 26.
Vacat dies. 12.

Patriarcha.

Conſtantinopoli

Anni mũdi.

xorem duxerat, eas nuptias confirmante poſtea Imperatore, relinque quinq; filios, obijt an. 1052. *Aeneas Syluius hiſt. Bohem c. 19.*

An. 1058. Robertus Guiſcardus pulſis Afris Siciliam obtinuit, fratrique ſuo Roherio eam donauit. *Palm.*

Mediolanenſis Eccleſia, quæ ante 200. circiter annos ſe à Romano pontifice ſubduxerat, huic Stephano
5146. PP. ſe ſubdidit. *Sabell.*

n Quidam hiſtorici hunc non
5147. numerant inter Pontifices, quod legitimis ſuffragijs renunciatus Pontifex nõ fuerit. Sequor Sigebertum, Palmerium, Platinam, &c.

Eiectus eſt ſede, orta Romæ contentione de electione ipſius. Subrogatus eſt in eius locũ Gerardus quidam epiſcopus Florentinus.

Simoniace enim, per vim & metum contra canones & iuramenta pontificatum obtinuerat, *Petrus Damiani quadam epiſtola, qui hoc vixit tẽpore.* Cætera Herman. Contractus. *Lambertus Schanaberg Leo Oſtienſis li 2. hiſtor. Caſsinenſ. c 102.*

Poſt huius tempus ob inſignem librorum copiam, quæ hactenus apud nos deſiderata eſt, omnia erunt clariora. Vnde ex obſcuriſſimis te-
5147. nebris hiſtoriarũ egreſſi, paulatim in apertiſſimã lucẽ procedemus. *Onup.*
5150. o Tunc primum Lateranenſi Cõcilio Romanorum Pontificum electio ad Cardinales epiſcopos eſt delata, ita tamen vt à clericis Cardinalibus reliquoque clero & populo Romano comprobanda eſſet. *Ca.*

cc *inno-*

in nomine Domini. diſt. 23. Polyd. lib. 4. cap. 10.

Hic ergo incepit libertatem Eccleſiæ cōtra Germanos Impp. aſſerere.

Decretū fecit contra Papas per largitionem creatos. Et Berengarium ad Palinodiam compulit. *Plat.*

In collocandis Imperatoribus Cōſtantinopolitanis mirè admodum variant ſcriptores, tam Græci, quàm Latini.

Guiſcardus Apuliæ dux Eccleſiæ Beneuentum, Troiam, & reliquas Aquiliæ ciuitates reſtituit. *Sabell.*

R. Iſaac multos ſcribit libros, Explicationes locorū Talmud difficiliū dicat R. Ioſeph Leuitæ R. Samuelis filio, qui Granatæ cū tota Iudæorum Synagoga à Saracenis illic imperitātibus an. 1064. interemptus eſt. *R. Abraham in Cabbalá.*

Idem R. Iſaac charus fuit Regi Saraceno Almehmad, Aſtrologiæ nomine, in qua ille, vt in diſciplinis Græcis erat verſatus *Ibid.*

Ferdinādus Mag. ſub mortem tribus filijs regna ſua diuiſit, dans Sanctio natu maximo regnum Caſtellæ, Alphonſo Legionis & Aſturiarum, Garciæ Galliciam, cùm Portugalliæ. Cuius diuiſionis impatiens Sanctius, regna ipſorum occupauit, altero fratre pulſo, altero in vincula coniecto.

Helmandus Chronicon ab orbe vſque ad ſuam ætatem .i. annum 1066. colligit.

p Statuit ne quis Eccleſiaſtica beneficia ab vllo Laico accipiat, quod tunc

Anni Chriſti.

1059.

Conſtantino an. 4 menſ. 6.

Principibus.

Michaele Stratiotico, & poſt eum Iſaacio Connenō an 3. Orient. Impp.

Henrico 4. Occid Imp.

Philippo 1. an. 49 Franc. Reg.

Hiſp. Ferdinando Magno.

Angliæ S. Eduardo.

Poloniæ Boleſlao

CONCIL. Sutrinum contra Benedictum Papam. Plati.

CONCIL. Late-
nenſe & quartũ con
a Berengarium &
ſeudopontifices, E.
ſc. 114. vel 113. vel
8. præſide Pontifice
lati. Ca. in nomine
omini, diſtin. 23. in
Berengarius ter
abiurauit ſuam hæ
ſim, libellos ſuos pu
icè in Concilio cre
auit, & confeßio-
m, quàm Turonis e-
derat, præſtito iden-
lem propriæ manu
cramẽto renouauit
unc plurimũ contra
m diſputatum eſt de
æſentia corporis in
ucbariſtia, et de trãſ
bſtantiatione ca. E.
Berengarius, de c.
cr diſt. 2. Guitmun
us lib. 1. de Sacr. &
lger. lib. 1. de Sacra
Mediolanenſe cõtr
imoniacã & Nicola
rũ hæreſim (ſic appe
abãt eos, qui ſacri a
ris miniſtros deber
el poſſe libere vti v
oribus ſentiebãt) præ
dẽte Petro Damiano.
162.
Alexand. 2. Me
iolanenſis à Ca-
dinalib abſens ele
tus an. 11. menſ. 6.

Anni mũdi

tunc Simonia dicebatur. *Ca per Lai-*
cos 16. qu. 7. Monachos arcet clauſtris
5147. & à populorum prædicatione. *Ca.*
Iuxta, 16. quæſt. 1.

Vir doctrina non vulgari prædi-
tus. Miraculis claruit. Vnde liber
Conſtãtini Afri de Dæmoniaco &
Claudo curatis ab Alexandro Papa.
Chron. Caſſ. lib. 3. cap. 34.

Conſtãtinus Ducas magnum ſtu-
dium impendit, vt controuerſias di-
rimeret & decreta ſcriberet. Et quã-
quam indoctus erat, tamen literas
amabat & doctos colebat, dicere ſo-
litus ſe malle ex doctrina, quàm im-
perio nobilitari *Zon.*

Galli ad debellãdos Saracenos in
Hiſpanias proficiſcuntur. *Sigeb.* Alij
dicunt Balduinum tutorem Philip-
pi illud bellum ſimulaſſe, vt facilius
quoſdam nobiles Vaſconiæ regi re-
belles reprimeret.

Ordo Vallis vmbroſæ è Benedi-
ctinis deſcendens, per Ioannẽ Gual-
bertum Florentinum ãn. 1070. ori-
ginem capit. *Palmer in Chron. Volater.*
lib. 21. Sub eo ſunt Syluestrini eodem
habitu, dicti à quodã Syluestro, qui
eum ordinem inchoauit in monte
Fano prope Fabrianum in Marchia
Anconitana.

Michael Pſellus poëta & philoſo-
phus, filiorum Ducæ præceptor. *Zo.*
tom. 3.

Hinc Francis, hinc Scotis Angliã
5150. incurſantibus, Angli miſerè fame
pereunt, plurimis eorum humanis
5161. carnibus veſcentibus *Sigeb.*

Guntherus, Theodoricus, Lãber-

tus de legia, Meginfredus, Adrianus vterq; hiſtoricus, *Chron. Hirſaug Trit. de viris illuſt.* Osbernus.

Hermannus Contractus Comes Veringenſis tunc ſcripſit ſuũ Chronicon ab orbe condito ad annum Chriſti 1054. cui continuator aliquis ſuperaddidit annos 10. Hymnos etiam dulci melodia cõpoſuit, vt, Salue Regina miſer. & alia multa. *Trith.*

An. 1066. Epiſcopi & principes Imperij frequentibus comitijs Triburię in ripa Rheni conueniunt. Collatis ibi de morum licentia & vitæ turpitudine, quam Bremenſi Archiepiſc. tutore agebat Imperator, ſententijs, ipſe Archiepiſcopus, niſi Cæſarem confeſtim reddat, iudicatur hoſtis: Cæſari quoque ad principes venire detrectanti, regnum abdicandum eſſe decernitur. *Lambert. & Auent lib. 5. Annal.*

Vzi Gens Scythica, Pazinacis fortitudine & numero præſtantior Conſt. Ducę freti ignauia Iſtrum cũ vxoribus & liberis traijciunt, cæſiſque Nicephoro Botoniatę & Baſilio Apocape ſuperato Danubio, eum locum deinceps liberè coluerunt. *Zon. tom. 3.*

Vuandali & Slaui interfecto Gottſchalo ſuo duce pijſq; omnibus, à fide Chriſtiana iam tertio ad Paganiſmum deficiunt an. 1065. *Munſter. in Coſmogr.*

Rerum ſucceſſu elati duce quodam Bluſſone Hamburgenſe, Sturmarios, & Holſatos aut proſternunt aut vinctos in patriam ducunt. Trãſalbi-

Anni Chriſti.

Patriarcha.

Conſtantinopol[i] Conſtantino, dein[de] de Ioanne 7. an. 1[…]

Principibus.

Iſaacio, Conſtanti[]no 10. Duca an. 8.

Eudoxia cum fili[js] & Romano Dioge[]ne an. 4. per ordi[]nem ſucceſsionis i[n] Orient. Impp.

Henrico 4. Rom. Imp.

Philippo 1. Fr. reg[e]

Ferdinando Magno Hiſpaniæ, dein[de] Sãctio 2. an. 1[…]

S. Eduardo Anglorum, & per ordin[em] Haraldo an. 1.

Guilielmo Normaniæ duce an. 22.

Boleſlao 2. Poloniæ.

Anni mũdi.

albi nos vexant, ad ſuos cum ingenti præda redeuntes, in Domeſticos religionem abijcere detrectantes, pari crudelitate ſæuiunt & Radigaſto ſuo Deo immolant. *Helmold. cap.* 22. 23. *&* 24.

Bluſſo reuerſus à ſuis iuſto Domini iudicio obtruncatur. *Ibid.*

In Concilio Mantuano iterum (vt quidam volunt) ſtatuitur, Papā à ſolis Cardinalibus eligēdum eſſe: Neminem debere intereſſe Miſſæ ſacerdotis, quem certò nouerit eſſe concubinarium. *Ca. præter hoc. diſt.* 32

Schiſma 15. Honorius 2. Ca[d]olus antea voca[t]us, auctoritate Hē[ri]ci Imp. inconſul[ti]s Cardinalibus [P]ontifex renuncia[t]us ſedit contra A[l]exandrum. an. 5.

5150. Quidam vir alioqui robuſtus dū eſſet in menſa, conſumitur à muribus, cæteris qui accumbebāt illæſis. *Faſc. tempor & Naucler in Chron.*

An. 1064. Septena hominū millia cum epiſcopis Moguntino, Traiectenſi & Bambergenſi, multisque Bauariæ proceribus terram ſanctam viſunt, qui multa ab Arabibus auri ſpe paſſi, interfectis plurimis tandē à Comite de Ramula liberati ſunt. *Sigeb. Marian. Scotus.*

CONCIL Mantua[n]um, contra Honoriũ [p]ſeudopapam, libidi[n]oſos clericos, & Berē[ga]rium (quem victum [ra]tionibus cōpulerunt [q]uarto ad palinodiā. [L]anfra. de Sacram. [Pr]æſentibus Imperato[r]e Hērico 4. & Alexā[d]ro Rom. Pont. qui iu[r]eiurando ſe à crimi[n]e Simoniæ liberans, [co]nfirmatur in Ponti[fi]catu.

5153. Pazinacæ & Bulgari Vzos graſſantes in Macedonia & Græcia ad internecionem deleuerunt. *Zon to.* 3.

Ann. 1067. Carinthij, Auſtriaci, Norici, Vindelici ciuili bello inter ſe ſæuiunt. *Lambert.*

An. 1070. Angli hinc à Francis, inde à Scotis bello petiti, vel fame mori, vel humana carne veſci cogũtur. *Marian Scotus.*

Ignauia & auaritia Imp. Ducæ Saracenis animus creſcit, noſtris deijcitur. Inter haſce turbas ipſe mori-

Anni Chriſti.

tur relicto Imperio viduæ & tribus impuberibus filijs. Qua occaſione Farbari denuo Meſopotamiam, Melitenem, Ciciliam, Cappadociam, Cœloſyriam aliaque infeſta reddebant. Quin & Turcæ poſt varios belli euentus, totius pene Aſiæ regionibus Pontum ſpectantibus ſubactis & regnum & ſedes ſuas ibi fixerunt. *Zon. & Cuſpinianus.*

An.1066. Harduicus Rex Nordanimbrorum ſpe regni Angliæ ob fratrũ diſſidia erectus, cum claſſe mille nauium traijcit, ſub capto Eboraco cum ſuis ab Haraldo Anglico necatur. *Sigeb.*

An.1069. Henricus Imp. ipſa hyeme fluminibus paſſim glacie congelatis, Luticios ſubijcit. *Sigeb.*

Conſt. Ducas moriens iureiurando Eudoxiam obſtringit, ne imperium, niſi filijs traderet. Verum ſex meſibns poſt Romano Diogeni nupſit, quod exiſtimaret imperio ruẽti opus eſſe ſtrenuo propugnatore.

Diogenes deinde ad Theodoſiopolim contra Saracenos pugnans captus, ab Axam Sultano certis conditionibus dimittitur. Ei reduci cõtra iuſiurandum Michael Ducæ f. oculos eruit. Ex quo cum vulneris curatio negligeretur, capite intumeſcente, ac verminante, miſere mortuus eſt.

An.1067, Guilielmus Baſtardus ſiue nothus, Normanorum Dux, Haraldo vltimo Anglorum totius Angliæ Rege victo & cæſo, regnũ Angliæ & conquæſtoris nomen eſt adeptus.

Vuormatiẽſe. Sabel. nnead. 9 lib. 3.

Moguntinum, præſi e Moguntino Archie iſopo, & Imperat. ßidente, de ordina one Caroli Conſtan ienſis epiſcopi, qui de. ectus eſt ab Epiſcopa u, Lambert. Schaffn. hiſt. Germanorum.

Erphordienſe, indi tum ab Epiſ. Mogun ino plurimorũ Epiſ Germaniæ, præſente mpe. de decimis Thu ingiæ Moguntino Ar hiepiſcopo ſoluendis. Lambert. Schafn.

Anni mũdi.

deptus. An. 1070. Nortimbriã in extremam redegit vaſtitatem. Ex eo tempore Normanni ex Dacis orti
5161. Angliam occuparunt. *Polyd. Virg. lib. 8. & 9. Angl.* Regnum Nortmannorum in Anglia durauit 69. ann. & menſ. 3. hoc eſt, ad an. Chriſti. 1136. quo tranſlatũ eſt ad Francos. *Polyd. lib. 1. hiſt. Angl.*

Guilielmus autem numeratis apud Anglos ſacris ædibus reperit 45017. parochialia templa. Habet enim apud eos quilibet vicus etiam
5161. ſi vix ſit ignium viginti, parochiale vnum. *Maior lib. 3 c. 6. Scoto.* paulo ante mortem, viribus è graui morbo receptis igni & ferro agros Francicos perdidit. Verum inteſtini equi ſaltu ruptus bello finem impoſuit. *Polyd. lib. 9.*

Guilielmo Ruffo minori filio Angliam reliquit, Roberto Normaniã. *Idem lib. 10.*

An. 1063. quarta pars Hieroſolymæ datur incolenda ſolis Chriſtianis, à Calypha Aegyptio Bomenſore Elmonſtenſabe, cum anteà promiſcuè habitarent cum Sarracenis, hinc illa quarta pars ſemper deinceps ceſſit in ius patriarchæ. *Tyri. lib. 9. c. 17. & 18.*

Turcæ Diogenis & Michaelis Parapinatij ignauia, præter Perſiam & Aegyptum, cuncta ferè Aſiæ loca ſuo iugo ſubmiſerunt, ad ipſam vſque Conſtantinopolim: & Hieroſolymis magna immunitate pios oppreſſerunt per annos ferè 30. vſq; dum ſolemnis expeditio Gotfridi

Bullonij ſuſcipitur. *Tyrius libr.* 1.

Parapinatius ſponte ſe abdicauit imperio, quod ſe conſeruare nō poſſe videbat, contra vndiq; concurrentes hoſtes, Monaſticum habitū induens cum coniuge Maria Alana in ſolitudinem ſeceſſit.

q Ab hoc cœpit vitas Pontificum vſque ad Honorium 2. Pandulphus Piſanus.

Confirmat ordinem monachorum Vallis vmbroſæ. *Volat. lib.* 1. Indixit ex more veterum, abſtinentiā carnium in die ſabbati. *ca. Quia dies. de Conſecr. diſt.* 5. Romę conciones habebat *Benno.*

Omnium bonorum conſenſu pōtifex creatur. formula electionis ipſius extat apud *Plati.* Henricum 4. Imp. multa in Eccleſia temere molientem, omni prius priuatum imperatoria adminiſtratione anathemate percutit, nec abſoluit, donec depoſito regio ornatu, nudis pedibus, quamuis aſperrima eſſet hyems & gelu cuncta rigeſcerent, ad ſe veniret petens veniam & pollicens integram obedientiam & emendationem. Vir dignus pontificatu ad deprimendam Politicorum ſupercilium. Monarchas terruit nominis ſui & Zeli claritate. Captiuitatem Eccleſiæ & ſeruitutem, quàm à principibus patiebatur, reſtituit, vlulantibus Centuriatoribus.

Miraculis coruſcauit. *Martinus Polon.* ſigna & prodigia per orationes faciebat. *Lambertus Schafnab.* Dono prophetiæ præditus. *Vincentius Gallus*

Anni Chriſti.

1073.

1087.

163.

q Gregorius 7. pr[...] prio nomine Hi[...] debrandus, nati[...] ne Hetruſcus, p[...] tria Saonenſis, a[...] 12.

menſ. 1. di. 3.

Vacat an. 1. men. 4[...] di. 27.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Ioanne 7. deind[...] Coſma an. 5. menſ[...] 9. Euſtratio 2. an[...] 3. Nicolao 3. an. 2[...]

Principibus.
Eiſdē Imp. & Mi-
haele Ducæ filio,
Parapinatio, an. 6.
deindeq; Nicepho-
ro Botoniate an. 3.
ac poſtea Alexio
Conneno an. 33.
Imperatoribus Cō-
ſtantinopolita.
Hiſpaniæ Sanctio
ſecundo, deinde Al-
phonſo 6. an. 26.
Angliæ Guilielmo
Baſtardo.
Poloniæ Boleſlao ſe
cūdo, deinde Vua-
adiſlao 1. an. 20.

Anni mūdi.

lus ex Guilielmo hiſtor. in Speculo lib 25 *cap.* 44. ſemper in Eccleſiaſtico rigore conſtantiſſimus. *Ottho Friſing. lib.* 6. *cap.* 32. Inter omnes Romanos Pontifices præcipui zeli & authoritatis. *Ibid. cap.* 36. *Conſentiunt Gotfridus Viterbienſis in Chron part.* 17. *Trith. in Chron. Nauclerus gen.* 37. *Crant. in Metrop. lib* 5 *cap.* 20. *Sabell. Ennead.* 9. *lib.* 3. *Tyrius lib.* 1. *cap.* 13. *denique Anſelmus, Bernardus Corbienſis, Marianus Scotus, Martinus Polonus, Blondus, Abbas Vſpergenſ. Soli Centuriatores reclamant.*

An. 1079. Boleſlaum 2. cogn. ferum Polonorum regem regni titulo & iure pellit. *Cromer lib.* 5. Vnde ſucceſſor Vuladiſlaus regem ſe appellari non eſt paſſus, quòd inunctus & coronatus ſolenniter Pontificis interdicto non eſſet. Quod obtinuit vſque ad an. 1295. *Ibid.*

Laudatiſſimus & Zelo ſingularis vereque Apoſtolicus. Quare audita Stanilai epiſcopi nece, Boleſlaū Poloniæ regem, difficillimis alioqui temporibus, excommunicat. Aulicos quoſdem Henrici Imp. quorum conſilio Sacerdotia, Pontificatus, Monaſteria vendebantur, ac Lupi, non paſtores præficiebantur, repetundarum poſtulauit, & execratus eſt fulmine apoſtolico, Herico præcipiens, vt illos aula, prætorio, curia, exigeret. Poſtremò Hericum ipſum, ſolenniter miſſo per omnes ferè orbis partes anathemate excommunicauit. Noluit enim pati, vt iſtius voluntas requireretur in eligendo Ro.

Anni Chriſti.

Pontifice, item vt epiſcopatus imperij terminis incluſos Imperator pro ſuo arbitrio diſtribueret. Nam quæ ſunt Dei, Deo. Quid principi politico cum rebus Eccleſiæ? Denique vt maritos faceret ſacerdotes, vt viciſſim ſacerdotes maritos, contra receptũ eccleſiæ morem. Adeo piam cauſam adiuuit Deus. Exorti enim motus Henricũ ipſum perdiderunt, & Imperij ſuperbiam valdè attriuerunt, iſto de imperij gradu ignominioſiſſimè deiecto.

1074 Pont. proceres & populum ſacramento præſtito ſanctè ſoluit, & vt Rudulpho adhęreãt ſanctius imperat. Ei⁹ enim eſt videre, ne quid detrimẽti res Chriſtiana à Principibus patiatur. An nõ Samuel Leuita, Dei authoritate Saulẽ regẽ creauit, deindeq; peccantẽ publicè depoſuit, Dauide ſubſtituto & inũcto? An non Elias Dei ſpiritu reges conſtituit & abdicat, non modò in Iſrael, ſed & in Syria? 3. *Reg.* 19. An non Hieremias Sacerdos accipit poteſtatẽ ſuper gẽtes & regna, vt deſtruat & ędificet, euellat & plantet (1. *cap.*) An Apoſtolica authoritas minor eſt, quàm prophetica. Quo modo igitur illud Spiritus S. impletũ, Pro patribus nati ſunt tibi filij, conſtitues eos principes ſuper omnem terrã? Quare ſtat immota vox, vel potius oraculũ D. Ambroſij epiſt. 33. Veteri iure à ſacerdotibus donãtur Imperia, non vſurpantur. Et illud Petri Cluniacenſ. epiſt. 29. li. 6. Quãuis Eccleſia nõ habeat Imperatoris gladium, habet

CONCIL Roman ad reformationẽ m rũ. Antoni. tit. 16. c. §. 21. In eo præſerti agitur de Simoniac rum excõmunicati ne. Abb. Vſp & prob bitione vxorum pre byteris facta, non n uo edicto (vt volu Centuriatores cenſu 11. c. 7. pag. 382. ſic docet Spenceus li. 1 Continent. c. 12.) S iuxta antiquos can nes. ait Lãbert. Scha in hiſt. Germ.

Anni mũdi.

habet tamen ſuper ipſos Imperatores imperium. Vnde ei ſub figura prophetici nominis dicitur, Conſtitui te ſuper gentes & regna, vt euellas, deſtruas, diſperdas, diſſipes, ædifices, plantes. Hæc contra Centuriatorum eiulatus.

Hẽricus voluit intrudere vi quendam in ſedem Apoſtolicã, qui Clemens Antipapa dictus eſt. Clam accedens ad vxorem ſuam ſpecie adulteri (adeo enim ei infenſus erat, vt omnes diuortij occaſiones quæreret) ab ipſa & ancillis pugnis, ſedilibus & quibuſcunque inſtrumentis mulctatus extruditur foras. Hinc morbo deinceps ſex Hebdomadas laborat. *Chron. Magdeburgenſe.*

Cõradum filium incitat, vt cum nouerca coeat. *Crantz. in Metrop.*

Vult à ſe vocari vel ordinari pontifices etiam Romanos. Hinc illæ graues & pernicioſæ turbæ, inter eũ & Eccleſiam, quæ integrum ſæculum durarunt.

Erphordienſe, præſide Moguntino Archiepiſcopo, vbi de cœlibatu ſacerdotum actum ſit, quidam hic collocant.

5162 Introducere conatur ſacerdotum coniugia & maritos epiſcopos deſignat. *Lambert.* cui quia ſe ſanctiſſimè opponit Gregorius à Magdeb. Cen. 11. c. 7. pag. 382. traducitur, quaſi primus publico edicto ſacerdotibus coniugia interdixerit, & populum eorum ſacrificijs intereſſe, aut illos pro ſacerdotibus habere vetuerit, quaſi etiam vſque ad hoc tempus ſacerdotibus integrum fuerit vxores ducere. Quod falſiſſimum docet Eſpenceus lib. 1. de Continentia præſertim 12. c. è ſignatis antiquiſſimo-

rum

rum Pontificum, Patrum, Canonum, Cōciliorum, Hiſtoriarum tabulis. Et Lambertus, qui hac ſcribebat tempeſtate, Clericis (inquit de hoc Pontifice) illicita & contra ſcita canonum cōtracta coniugia prohibebat, cōtradicentibus Regis (Henrici) fautoribus & clericis. Hinc Hēriciana hęreſis apud Abb. Vſp. *Naucl. vol.2.gener.36.*

Officium Eccleſiaſticum, quo Hiſpani à S. Leandro & S. Iſidoro inſtituto etiam inter Mauros vtebantur vſque ad hæc Alphonſi 6. tempora, & dicebatur Mozarabum, authoritate Gregorij 7. mutatur. *Vaſæus.*

Alphonſus 6. Toletum Chriſtianis reſtituit.

Marianus Scotus Fuldenſis monachus Theologus & inſignis hiſtoriographus, præter alia annales ab orbe condito duxit optimo ordine vſque ad annum Domini 1082. qui erat ætatis ſuæ 56. *Sigeb.* cuius continuator fuit Dodechinus.

Ioannes Xiphilinus Patriarcha Conſtantinopolitanus tunc Dionis Nicæi hiſtoriam in epitomen redegit, vti teſtatur in vita Aug.

S. Guitmundus Lanfranci Canthuarienſis quondam diſcipulus, Auerſanus Aquiliæ Archiepiſcopus, & Hildebertus (qui prius fuerat ex Berengarij ſectatoribus) Turonenſis Archiepiſcopus, Albericus, Vuolfelmus & Leufredus aduerſus Berengarianam hęreſim acerrimè ſcripſerūt. Venericus. *Trit.* Drogo. *Chro. Fland.*

Giſel-

Anni Chriſti.

1076 *Aliud Conciliū R[o]manum Epiſc. 110. [...] quo notati ſunt An[a]themate, Gilbertus R[a]uēnas Archiepiſcop[us] Hugo Cardinalis, [...] (ſi Antoni. credimu[s]) Henricus Imperato[r] omnes etiam ſimoni[a]ci, maximè hi, qui [à] Laicis reciperent in[]ueſtituram. (Nā ino[]leuerat mos, præſe[n]tim in Imperio, vt E[]piſcopi eligerentur & annulo, ac baculo pa[]ſtorali inueſtirētur a[b] Imp. Guil. Tyri lib. [...] bel. Sac. c. 13.) Vincen[t.] in Specul. lib. 26. ca[p.] 82. Krant. lib. 5. hiſto[r.] Sax. c. 6. Plati. & om[]nium optimè R. Ba[...]nus in vita Pont.*

Anni mūdi.

Giſelbertus Anglus commentatur in Eſaiam prophetam. *Trithem de ſcript. Eccleſ.*

Petrus Eremita Ambienſis, primus modum orandi per calculos (quod vulgò Patenoſtros vocamus) docuiſſe traditur. *Polyd.Virg lib.5.de inuent. rer.c* 9. Factus eſt dux Chriſtianorum in bello Turcico. *Guiliel Tyri.lib.1.de bel ſacr. c.11. Plati. Bonfin. lib.5.Vngar.dec.1.*

[H]enricus Imp. vt ſe [ul]ciſceretur, indixit [Co]ncilium Vuorma[tiæ] Epiſc. 24. qui ex[pec]torant Pontificatu [Gre]gorium 7. miſſo ad [eu]m cum epiſtola de[cre]tali Concilij Rolā[do] quodam, quo ipſi [no]mine Concilij pu[blic]è interdiceret mu[ner]i Pontificijs. Abb. [Vrſp.] in Chro. Lamber. [Sch]af.

5164 Ordo Grandimontenſis ſub regula S. Benedicti inchoatur, per Stephanum Aruernum nobilem, apud Lemouicenſes, vbi ſtatuitur illius ordinis prima ſedes in quodā monte, qui toti familiæ nomen dedit *Volat.lib.21. Guil.Nang. Poly.lib.7. de inuent. rer c.7.*

Bohemiæ ducatus tunc primum an. 1086. erigitur in regnum. Nam Vratiſlaus, quòd debellaſſet Leopidum Auſtriç marchionem, Moguntiæ ab Henrico Imp. Rex declaratus, inungitur ab Engelberto ſeu Gilberto Treuirorum Archiepiſcopo. *Aeneas Syluius hiſt. Bohe c.22* At Matthi. Mechoui. in Chron. Polon. lib.3.ca. 4. ait id eueniſſe ſub Victore anno 1087.

An. 1075. Kiouia à Boleſlao Pol. rege capitur, ideo Ruteni populabundi Poloniam inuadūt, ſed vi repelluntur. *Crom. lib.4.*

Philippus Rex Franc. ſeculares clericos Eccleſiæ S. Martini de Campis, quam ipſius pater Henricus cōſtruxerat, mutauit in monachos ordinis Cluniacenſis. *Guil.Nang.*

An

An.1079. Turci in Arabes & Saracenos inualuerunt,ac Armeniam Syriamq; depopulantes , multas vrbes ipſamque Antiochiam ceperũt. *Sigeb.*

Præter Antiochiã , duce Belphet; ceperunt vtramque Ciliciam, Iſauriam, Pamphiliã, Lyciam, Piſidiam, Lycaoniam , Cappadociam , Galatiam , vtrumque Pontum, Bithyniam, & Aſiæ minoris partem, incolis abductis , & eccleſijs deiectis. *Tyrius lib* 1.*c*.9.

Nicephorus Botonianes cùm Michaelem terruiſſet , ſocietate Turcicorum bellorum imperium ſibi aſſeruit. Verùm coniuratione Comnenorum fratrum violenter oppreſſus monaſteriũ imperio relicto ingredi coactus eſt.

Comneni fratres ita inter ſe partiti ſunt imperium , vt Alexius imperij titulum vſurparet , cæteri alia noua nomina ſortirentur, & ſingulis cederent certi annui redditus ex imperij reliquijs. Sic dilaceratis imperij redditibus Alexius conuertitur ad rapinas & exactiones. Cumq; corrupta pecunia pro aurea & argentea æreã ſignaſſet, tributi tamen loco auream depēdi voluit. Amiſit in mari Chium, Lesbum, Samũ, Rhodũ inſulas , quas Turci duce Zarcha occuparunt ſubacta littorali Aſia.

Pazinacę ſub Alexio Comneno, Macedoniam & Thraciam depopulantes , primò victores , deinde victi, in Moglenem traducti ſunt. *Zon. tom*.3.

Quàm

Anni Chriſti. 1079

Aliud Conciliũ Ro
manum tertio conuo
cat Gregorius Papa
in quo excommunica
Sigifridum Moganti
num Archiepiſcopu
cum omnibus epiſco
pis & clericis aſſen
tientibus Henrico Im
per. in quem denuò a
nathema renouat, &
Imperio iterũ priua
Ille metu amitten
Imperij (nam iã prin
cipes propter Ponti
ciam excõmunicatio
nem ab Imperatore
ſubducebant) ſupple
veniam petijt à Gre
gorio , qui poſt prec
multorum & præſt
tum ab Imp. iurame
tum obedientiæ et p
cis eum abſoluit. Pl
R. Barnus. Multi
ferè omnes ita cõfu
dunt iſta tria Concil
Romana , vt vix
ipſorum ſcriptis in
ces, an vnicũ vel t
num fuerit. Forta
iſtud eſt conciliũ R
man. in quo diſputa
eſt contra Berenga
errorem , quem ip
tunc iterum quintò
poſtremò abiura
Thom.Vald.tom.2.

acramentis cap. 43. c actis illius conci i, quæ ipſe legit.

Educenſe. 19. q. 3.

chiſma 16. durat an. 29.

Rodulpho Sueæ Duce, qui à Sanibus & nõnul. Principib. Theunicis ſuaſu Ponicis elect⁹ fuerat iperator, occiſo, enricus Imper. in oncilio Brixienſi iſcoporũ Italiæ, ongobardiæ, & ermaniç, purgat⁹ criminibus ſibi lectis à Pontific. m ijſdem inſimu, & curat eligi in ntificem Gilberm ſiue Vuicberm Rauennatem rchiepiſcopũ, qui ctus Clemens. 3. lit an. 17. vel vt j volunt, 21.

Anni mũdi.

Quàm tunc deploratus fuerit eccleſiæ ſtatus, & fermè noſtro ſimillimus, cernere licet apud Sigebertũ, Vincenti. & Antoni. Magnæ ſimultates inter Imperatorem & Pontificem: Sacerdotes erant moribus deprauatiſſimis, & propterea ipſi & res ſacræ populo contemptibiles: quilibet ex plebe audebat de ſacris myſterijs diſputare: ſacramenta etiam ab infantibus turpiter tractabantur: in extremo vitę viaticum Dominicum contemnebatur: decimæ presbyteris debitæ, igni cremabantur: Corpus Domini ſæpè pedibus conculcabatur, & ſanguis effundebatur, mul-
5168 taque alia ſcelera in Eccleſia patrabantur. Qua occaſione multi hæretici prophanis nouitatibus plebem ab eccleſiaſtica diſciplina auertebãt. *Sigeb.*

Dux Polonorum ipſo die Natali Dom. an. 1077. à quindecim epiſcopis in regem conſecratur. *Lambert. Schanab.*

An. 1079. Boleſlaus deuictis Ruſſis ad ſuos Polonos redijt. Staniſlaum Cracouienſem, qui ipſum ob tyrannidem excõmunicauerat, ad Aram interficit. *Crom. lib. 4. Polon.*

Cuius facinoris an. ſeq. pœnas luit, nam mente captus mortem ſibi conſciſcit. *Ibid.*

Eum Greg. Pontifex anathematizarat audita Stanilai nece, &c. *Matthias Mechoui. lib. 2. Polo. c. 20.*

Theofridus carmine & proſa hiſtorias, aliaque reliquit. *Bruſcius de Monaſterijs.*

Vuil.

Vuilhelmus de muſica, de ratione computi, de Aſtrolabio & ſimilibus commentatur. *Chron. Hirſaug.*

D. Guilielmus monachus & Bibliothecarius Malmesberienſis ſcripſit hiſtoriam Angl.

In Londinenſi conuentu ann. 1078. auctore Lanfranco, ſex Angliȩ ciuitates, Bathonia, Lincolnia, Sarisberia, Exonia, Ceſtria, atque Ciceſtria fiunt Epiſcopales ſedes, quæ antea erant in oppidulis. *Polyd. li. 9. hiſt. Angl.*

Lābertus Schafnaburgenſis, Herueldenſis monachus curſim obiter attingens prima tempora ab orbe condito ad annum Chriſti 1040. ab hinc diligenter perſequitur hiſtoriam ſuorum temporum per annos 37. vſque ad annum Chriſti 1077.

Ordo Carthuſienſium an. 1084. ſumit initium à S. Brunone Colonienſi Theologo, & canonico Remenſi. *Sigeb. Platin. Volater. lib. 21. Polyd. de inuent. lib. 7 cap. 3.* qui propter quandam funebrem apparitionem mortui vale dixerat mundo. *Faſcic. temp. Summa Antonini, Franciſ. de puteo Lugdunenſis. Schedelius.*

r Opera Henrici 4. veneno in calicem infuſo, dum ſacrificat, necatur. *Plat. & Faſc. temp.* Alij tradunt, eum obijſſe alui profluuio. *R. Barns.*

Continuatur ſchiſma ſuperiore Pontifice cœptum, de quo ſic Hermoldus in Chron. Slauorum c. 30. Gilbertum Rauennæ ſedis epiſcopum ordinari fecit in Papam (Henricus 4.) Durauitque hoc ſchiſma

Anni Chriſti.

1085 *CONCIL. Moguntinum, præſente Henrico Imp. pro Clementis ordinatione contra Gregorium. Sigeb.*

164

1087 r Victor 3. Beneuentanus, an. 1. menſ. 4.

1088 Vacat menſ. 5.

Patriarcha.

Conſtātinopoli Nicolao 3.

Principibus.

Alexio Commeno Orient.

Henrico 4. Occid. Imp.

Philippo I. Fr. R.

Hiſpa. Alphonſo 6.

Angliæ Guilielmo Baſtardo, deinde Guilielmo Ruffo an. 13.

Vuladiſlao I. Poloniæ principe.

Anni mũdi.

25.annis. Defuncto enim Gregorio ſucceſſit Deſiderius(qui Victor)poſt quem Vrbanus; deinde Paſchalis, qui omnes Imperatorem cum Papa ſua excõmunionisſententia damnarunt, cõtinentes ſe apud reges Franciæ, Siciliæ, Hiſpaniæ, qui Catholicam partem tueri videbantur. Mortuo autem Gilberto, qui & Clemẽs, ſopita ſunt ſchiſmata, & redijt vniuerſa Eccleſia ad Paſchalem.

Machtilda quoque comitiſſa Põtifici fauebat,quę &omnes ſuas poſſeſſiones ad altare S. Petri obtulit, quæ S. Petri patrimonium vocatur. *Mart.Polonus.*

Anſul rex Galliciæ Chriſtianus vicit Saracenos in Hiſpania, & Toletum maximam eorum vrbem per aliquot annos obſeſſam tandem expugnat. *Sigeb.*

Baſilius Monachus errorem Berengarij reſtaurat.

Euthymius contemporaneus Alexij imperatoris. *Ipſe Panopliæ part.2. Tit.23.* Cùm Iudæi ſeruijſſent annos 1000. *part.1. Tit 8.* eſt ergo mendum apud Sixtum Senenſem, dum eum ait claruiſſe ſub an.1180. pro 1080.

CONCIL. Beneuentanum, in quo præſente põtifice rurſum imperator & laici dantes ſacerdotia, & clerici accipientes, Simoniaci declarantur, & excommunicãtur. Chron. Caſſinenſe lib. .cap.71.

An. 1087. Bogomili Meſſalianorum ſecta non multò ante ætatem Hermenopuli. *Ipſe libro de ſectis.*

Tempore Alexij Comneni ſecta Bogomilorum in Oriente graſſatur, auctore quodam Baſilio medico,qui 15.ann. ſua peruerſa dogmata didicerat, & 52.docuerat; qui & in Theatro combuſtus eſt. *Zonar. tom.3.*

Pauliciana hæreſis è Manichæis orta à Ioanne Zimiſce Philippopolim tranſlata adhuc durabat. Nam Alexius Com. Imper. diſputatione multos ab ea reuocauit. *Ibid.*

Grammaticorum ſcholam conſtruxit, in qua publicè docerentur pauperum liberi, magiſtris & pædagogis conſtitutis, victuque tam docentibus, quàm diſcentibus ordinato. *Ibid.*

Deuſdedit Card. Canonum volumen, iubente hoc Victore, in ordinem redegit. *Platin.*

Conſtantinus patria Carthaginenſis Babylone diſciplinis Chaldęorum, Arabum, Perſarum, Aegyptiorum, & Indorum perceptis, an. 39. peregrinationis in patriã redijt, deinde in Italiam traijciens monachus Caſſinenſis efficitur, vbi è diuerſis gentium linguis tranſtulit cõplura opera artis Medicæ. *Chron. Caſſinenſi. lib.* 3. *c.* 34.

Elfuuardus librum de rebus Angloſaxonum in Britannia, ante Normanorum imperium vulgat.

Itali ſuaſu Victoris Papæ, ſub vexillo S. Petri, Africam infeſtis ſignis ingreſſi, centum millia Saracenorũ occiderunt, & eorum præcipuam vrbem euerterunt. *Chron. Caßinenſe lib.* 3. *c.* 70.

Cyprus, Creta, Chios, Lesbus, Samus, Rhodus, & aliæ inſulæ, quæ defecerant, vel à Zarcha Turco occupatæ fuerant, à claſſe Alexij Imp. breui recuperantur. *Zon. tom.* 3.

Scripſit

Anni Chriſti.

Stampenſe. Iuo in epiſtolis.

165
Vrbanus 2. Gallus,ex
ppido Caſtellionis, in
œceſi Rhemēſi an. 12.
enſ. 4. di. 19.
Vacat d. 13.

Patriarcha.

onſtātinopoli Nicol. 3.

Principibus.

lexio Comneno Oriēt.
np.
enrico 4. Occid.
hilippo 1. Franc. Rege.
lphonſo 6. Hiſp.
uil. Ruffo Ang.
uladiſlao 1. Polon.

Idem Vuicbertus per ſchiſ a cōtra Vrbanum ſedit vſ ue ad an. 1100. Sigeb.

Conc. Melphicum præſide ont. diſt. 32.

Troianum in Apulia eo- em præſide 25 q. 6.

Placentinum, Epiſc. totius aliæ, præſide Pontif. ad ho inum, maximè ſacerdotū alos mores corrigēdos. In uo inter alia, Gregorij de reta acta contra Henri. & lem. 3. Antipapā cōfirman ur: Toletanus Archiepiſ. fi rimas totius Hiſpa. Pla. Vo at. Tyri. lib. 1. c. 14. diſt. 70

Romanū, in quo inueſtitu æ Eccleſiarū laicis prorſus adimūtur, quod & ſeq anno repetitū in Claromontenſi. Mattheus Pariſ.

Anni mūdi.
5176
5188

Scripſit contra hæreticos. *Platin.* Fertur confirmaſſe, vt clerici ſeptem horas canonicas quotidie dicerent: totidem iuſſit recitari quotidie in laudem D. Virginis, & inſtituit ipſius officium in Sabbathis. *Anton. tit. 16. c. 1. Naucl.*

Ordinem Ciſtercienſem an. 1098. excitatum in Burgundia ab Ardingo Anglo, vel vt alij volunt, Roberto Moliſ- nenſe, primus confirmauit. *Platina.*

Galiciæ regem cum tota S. Iacobi Diœceſi Anathemate percuſſit, quòd prouinciæ epiſcopum in carcerem conieciſſet.

Eius monumento marmoreo inſcriptum eſt, Vrbanus 2. auctor expeditionis in infideles. *Onuphrius.*

Excommunicauit in Gallia eos, qui à laicis ad dignitates Eccleſiæ eueherentur. Quare Henricus Sueſſionum epiſcopus pontificatum, quem à Philippo rege acceperat, Pontifici tradidit. *Aemyl. lib 3.*

An. 1081. Robertus Guiſcardi filius ex Italia in Epidamnum expeditionem ſuſcipiens Caſtoriam, Lariſſam, & alia oppida ſubegit, Raymundus verò vbi ex Aſia vaſculo incluſus, tanquam mortuus domū relatus eſſet, de Alexij perfidia cōqueſtus ſuos ad arma concitat,

traiectoque mari, ad eundem Epidamnum, Imperatorem ad Europæam Coloniam ad pacem compulit. *Chron. Caſsinenſe lib. 3. c. 48.*

An. 1088. Religio Chriſtiana, Toleti ab Alphonſo fugatis Saracenis tradi cœpit. *Sigeb*

Idem Alphonſus filiã Theraſiam, ex pellice natam, Henrico Lotharingiæ comiti cum Portugallia, vxorem dedit. Vnde Portugalliæ reges originem trahunt. *Ritius lib. 3. Hiſpa.*

Petrus Nauarræ rex tertius ab Vrbano 8. Decimas & ius patronatus eccleſiarũ impetrauit, belli ſacri prætextu. *Vaſæus.*

Poſt orationem Vrbani in concilio Claromontẽſi, inſtigatore Petro Hiſpano (Helmold. ibid. cap. 31.) Eremita an. 1096. expeditio maxima facta eſt contra Turcas & Saracenos, militum 600000 (*Fucherius cap. 4.*) ad Hieroſolymam recuperandam: quæ 490. circiter annis, poſtquam eam Saraceni occupaſſent, capta eſt 39. die obſidionis, ann. 1099. & Idib. Iulij (*Aemyl. ait 4. Nonas*) feria 6. hora qua Chriſtus mortuus eſt, ducibus Godefrido Bilionenſi, ſiue de Bullon Lotharingiæ principe, Euſtathio & Balduino eius fratribus, Hugone Magno fratre regis Francorum Podienſi ſiue Anicienſi in Aluernia epiſcopo, Roberto

Anni Chriſti. 1095

Claromontenſe in noſtr[...] Aruernia, præſide Pontifice, [...] Epiſcoporum & Abbatum [...] 310. adeo vt vocetur generale. In eo agitur de Eccleſiæ reformatione, & præcipuè de expeditiõe cõtra Turcas, & decretum eſt, vt ſinguli profecturi Hieroſolym[...] ſignum crucis vel in pileo, vel in veſtimẽtis conſuerẽt [...] Plat. Guil. Tyri li. 1. de be[llo] ſacro c. 14. & 15. Fucher l[...] de expediti Hieroſ. c. 1.

Pariſienſe à Gallis, Angl[is], Normanis, Flandris & Lotharingis celebratum aduerſus Turcas. Abb. Vſperg.

Melchienſe coactũ ab Vrbano Pontifice, Ca. eos qui diſti. 32.

Barenſe, in quo Anſelm[us] Cantuarienſis ab Anglia [...] eiectus Græcos de proceſſione S. Spiritus refutauit. E[...]ner in vita D. Anſ.

Romanũ præſente eod[em] Anſelmo contra Principum Laicorũ inueſtituras. Ibid.

An. Do. MC. quo Vrbanus moritur, Godefridus rex Hieroſolymor[um] cõſtituitur, Paſchalis 2. Pontifex max. eligitur, Bernardus Patriarch[a] Antiochenus è Latin[is] primus, & Dabertus Hi[e]roſolymitanus.

NDECIMO ſæculo do-rinæ continuatio ſic oſten-tur.

Gratia Dei, fides, iuſti-catio. *Anſelmus lib.1. Cur eus homo c. 9. & 10. lib. e concordia Præſc. & Præ-eſt. li de Concordia Gratiæ liber. Arb. De meditatio-e redempt. huma. ca. 7. & epiſ. ad Rom c. 4. & 7 in t. 2. Corint. Alger c. 2 lib. e Eucha. Berno ſer. de Na-uit. Dom.*

Euchariſtiæ veritas, ſa-rificium, tranſſubſtan-iatio, adoratio Miſſæ, itus. *Algerus libris luculen is de Eucha. Berno ſerm. de aſchate, & lib. de cõcord. ffic. Dania. Epiſt. ad Blã-am. Adelmannus epiſt. ad erengarium. Lanfranc. li-ris contra Berengarium in rthodox. de ſac. Euch. An-elmus in ca. 10. & 11. 1. Co int. in 7. & 10. Heb Alberi. le Sac. Guitmund. de eod. Humbert. in reſponſione ad Nicetæ librum. Iuo de cõue-nientia veteris & noui ſa-cerdotij, & Trac. de ſignif. indumentorum Sacerdota-lium. Euthymius in Panop. apud quem part. 2. tit. 21. eſt caput inſcriptum de Tranſ-mutatione corp & ſang. D. Berno Augienſ. li. de reb. ad Miſſ. ſpectantibus.*

Anni mũdi.

berto Comite Normãnorum, Raymundo comite Tholoſæ (cum Gotthis & Gaſconibus ait Fucherius) Boamundo duce Apuliæ, & infinitis alijs nobilibus. *Guiliel. Tyr. lib. 1. de bell. Sac. cap. 17. Blond. dec. 2. lib. 4. Platin. Aemyl. lib. 4. Fucher. cap. 2. & 19.*

Adfuit huic expeditioni Alphonſus 6. rex Caſtiliæ. *Ritius lib. 3. de reg. Neapol.*

Tribus diuerſis itineribus eo contenderunt, per Cõſtantinopolim, indeque Calcedonem trecenta millia deſcriptorum peditum, & centum millia galeatorum equitum. *Iouius lib. 1. virorum illuſt.*

Ad Niceam primo Solymanus Turcarum Imp. victus. Ad Antiochiam Corbana Parthorum, Medorum & Aſſyriorum dux.

Nam ante Hieroſolymam, Niceam, Antiochiam multaſque ciuitates à Barbaris poſſeſſas receperunt, non de imperio & fortunis dimicantes, ſed de religione & ſacrorum authoritate.

Aegyptius Caliphas ad Hieroſolymam ſuperatur, cùm Godefredus admota turri lignea, ex eaque in hoſtilem murum demiſſo ponte, trucidatis depulſiſque Barbaris primus in vrbem peruaſiſſet. Ex quo omnium procerum conſenſu Hieroſoly-

roſolymorum rex appellatus eſt, quas & Chriſtiani reges tenuerunt vſque ad octogeſimum ſeptimum annum, quo eas Saladinus Aegyptius noſtris eripuit.

Die quo expugnata eſt Hieroſolyma, Sol aliquot gradibus retroceſſit. *Fucherius hiſtor. cap.21.*

E Latini orbis prouincijs omnibus eo confluxerunt, exceptis Orientalibus Francis, Saxonibus, Thuringis, Bauaris & Alemannis, inteſtinis nimirum bellis occupatis (aut potius pietate carentibus) qui equitum peditumque turmas ſuum ſolum tranſeuntes ludibrijs excipiebant, ſtultos eos appellantes, quod ſua temere dcſererent, & aliena appeterent. *Abbas Vſpergenſis Germanus.*

Godefridus Bilionius ab vniuerſo exercitu conſtitutus primus rex Hieroſolymitanus, noluit coronam auream ſuſcipere, quod Chriſt⁹ ibi tuliſſet ſpineam. Dabertus electus eſt primus Patriarcha. *Blond. dec.2. lib.42. Tyr lib 9.ca. 2. & 15.*

Philippus Rex Francorum Biturigenſem Comitatũ emit 40000. libr. (alij dicunt 60000. aure.) ab Harpino Comite, profectus eſt Hieroſolymam. *Guil. Nang & Mater hiſtor.*

Repu-

Anni Chriſti. 1108

Baptiſmi effectus, n[...] ceſſitas, aliena fides, ce[...] moniæ. *Anſelmus in 3. c[...] 1. c. Matth in 4. c. 2. Corin[...] & alijs multis locis. Alg[...] rus lib. 3. de Euchar. c. 4. [...] 7. Iuo de Sacramentis Ne[...] phytorum. & de Sacrame[...] torũ dedicatione Leonti[...] & Hermenopulus de ſecti[...] Euthymius in Panoplia & alij paßim.*

Pœnitentia, & ei⁹ pa[r]tes tres: *Anſel. lib Simili[...] c.99. & ſeqq. item 144 [...] bi ſicca pœnitentia, quæ e[...] ſine cõpunctione, & humid[...] quæ habet vtrũque. Iuo epiſ[...] 34. lotio pedum ſacramen[...] pœnitentiæ eſt & remißio[...] nis &c. Minardus ad Gun[...] therum de fide. Euthymiu[s] in Panoplia.*

Claues Eccleſiæ, Ab[...] ſolutio. *Anſel in 16. c. Ma[...] & in Euang. enarrat. Iuo i[n] epiſtolis. Petrus Damianu[s] in epiſtolis. Conc Salegunſt[...] dienſe c.18. &c. Euthymiu[s] in Panoplia.*

Confirmatio & reli[...] qua alia ſacramenta, & [...] eorum vſus. *Algerus li 3 de Euchar. c. 4. & c. Minar[...] dus epiſt. ad Guntherum d[e] fide. Anſelmus multis libris vt in epiſt. de diuerſitate Sa[...] cramentorum &c. Berno ſer[...] mo. de Pentecoſte. Iuo ſer[...]*

e ſacramentis dedicationis. e ſacramentis Neophyto-um. in tractatu de conue ientia veteris & noui Sa-erdotij, de excellentia ſa-rorum ordinum. Microlo-us &c.

Primatus ſedis Apoſto icæ. *Berno epiſt. ad regem Hungariæ. Lanfranc. de Eu-har. ſacramento, Anſelmus in Mat. 16. Hinc hac etiam etate Pontifex abſolutè A-poſtolici nomine in concilijs, vt in Salegunſtadienſi in-elligitur. ca. 18. Humbertus contra Nicetam.*

Liberum arbitriū, bo-na opera neceſſaria. *An-ſelmus dial. de libe. arb. & de ſimilitud. cap. 182. lib. de concord. Grat. & lib. Arb. lib. de lapſu hominis in 2. et 15. cap 1. Corint. in 5 cap. 2. Corint. in 2. cap Galat. Ber-no ſermo. de Reſur. Dom.*

Anni mūdi

Repudiata vxore Bertha, Fulconi cuidam ęreptā coniugem pro vxore habuit aliquos annos, donec Vrbani excommunicatione coactus ſit eam dimittere, & legitimam recipere. *Aemyl. lib. 3 Sigeber. Annoni.*

An. 1099. Magnus Noricorum rex cum Haraldo, filio Haraldi Regis quondam Anglici, Orcadas, Menemas, & alias Oceani inſulas ſibi armis ſubijcit. *Malmesburienſis lib. 4. c. 25. Angl.*

An. 1098. Edgarus omnium Scotorū primus rex ſacra vnctione inauguratur. *Maior. lib. 3 c. 11 Boethus lib. 12.*

In ſacro bello nauarunt Italicæ Reſp. Veneta, Genuenſis & Piſana, ſed eo conſilio, atque adeo euentu, vt belli ſumptus, labores & pericula in ſocios deriuarint, præmia & fructus ad ſeſe tranſtulerint. Nam Genuenſes perceptis tota Syria ſpolijs, etiam maris dominio potiti ſunt, ſe per Aegeum, Helleſpontum, Boſphorum Thracium, & Pontum Euxinum ad Tauricam Cherſoneſum diſpergentes. Veneti ex Creta Iſtriæ Illyricoq; peropportuna ſibi ſubiecerunt, Peloponneſum & Cyclades inſulas ad Theſſalonicam vſq; vna ex parte, ex altera maris Ionij inſulas & littora, donec

bello inter has reſp. orto, maris imperium Venetis ceſſit.

Variè à Guilielmo Ruffo Angl. rege pugnatum eſt cum Scotis, Northumbris & Vuallis.

Fucherius Carnotenſis, in ſacra expeditione Capellanus Balduini fratris Godefridi ducis Lotharingi, hiſtoriam rerum per annos 29. geſtarum ab ann. 1095. vſque ad 1124. breuiter & magna fide perſtrinxit.

Milites inopia iumentorum vtuntur ad ſarcinas ſuas veruecibus, capris, ſuibus, arietibus, interdum etiam equitant bubus. *Fuch. c. 5.*

Occiduorum Chriſtianorum in Orientem profectio ſignificata eſt cœlitus, infinita multitudine locuſtarum orta ab Occidente, & tanta, vt inter volandum nubibus æquipararetur, & ſolem obumbraret. *Zon. tom. 3.*

Alexij Conneni & Græcorum hîc vituperatur perfidia. Nam Latinos, commeatu denegato, aut interuerſo, aut infecto, auxilijs interceptis, clam etiam inſtigatis atque adiutis Turcis, impediuerunt.

An. 1097. Nicea vrbs quinta hebdomada obſidionis expugnatur à noſtris. *Fucher c. 4.* Eodem anno Balduinus frater Godefredi fit Comes Edeſſæ Meſopo-

Anni Chriſti.

Sanctorum preces, ſuf-
fragia, inuocatio, reli-
quię, imagines, feſta. *Ber-*
no de diuinatione Dæmo. cō-
temnenda. Serm. 1. & 2. d
S. Marco & alijs ſermonib
de concordia Officiorum. I
Epiſt. ad Hugo. Lauſanenſ
Anſel lib. de excellentia vi
ginis. Sigeb. Iuo ſerm. de Sa
cramentis dedicationis. &
de conuenientia Sacerdotij
Petrus Damianus inuectiu
in Cadaloum. Euthymius i
Panoplia. Leontius & Her
menopulus de ſectis.

Preces pro defunctis
purgatorium. *Anſel. in 5*
& 12. c. Matth. in 3, c. 1. Co
rinth. Algerus & c. Berno i
epiſt. ad Augienſes fra. Eu
thymius in Panoplia. & i
Euangel. Nam etiam Græc
orāt et offerūt pro defunctis

Anni mūdi.

Meſopotamiæ & Medorum Metropoleωs. *Fucher. cap. 6. Tyri. libro 4. cap 2.*

Denique ex Orogorgo, Nicea, Antiochia Piſidię, Iromo, Heraclea, Tarſo, Manuſtra: ex Armenia minori, Samoſato, Sororga, Antiochia Syriæ, Albara, Marrha, Antorado, Ptolomaide, Ramula, & deniq; Hieroſolymis, alijsq; infinitis locis à ſacro milite eiecti ſunt. *Ijdem.*

Ann. 1099. id eſt, tertio expeditionis anno Hieroſolyma in noſtrorū venit poteſtatem cum prius totus fere Oriens, vſq; ad Euphratem fuiſſet recuperatus. Tanta fuit ſacrorum militum in Barbaris perdendis celeritas.

Boemundo Antiochiæ ceſſit principatus, Balduino Edeſſæ, Tancredo Tyberiadis & totius Galilęæ, Toloſano Seleuciæ, Gotfredo Hieroſolymorū cū regio titulo. Cæteri principes ad patriū rediere ſolum.

Nobiles aliqui ſacerdotes, inter quos & Petrus Maſſilienſis nocturno oraculo de loco, vbi dominica latebat lancea, quæ contra hoſtes victoriam datura ſit, admonentur. *Ijd.*

An. 1098. Ciſtertienſis ordo Roberto auctore, deinde Stephano Hardingo, qui regulam ſcripto complexus eſt, ex Benedictinorum monaſterij Moliſmi in epiſcopatu Lingonenſi ſeceſſione. *Sigeb.*

Rogerus Northmannorum dux potitus tota Sicilia, & tota propemodum Apulia & Calabria primus regium nomē illic vſurpauit, regni hę

[C]ætera ijdem & cæ[te]ra huius ſæculi au[t]ores prolixè confir[m]ant. De quo cōtra ſe[t]eſtimoniū ferunt Cen[t]uriatores cent. 11. c. 2 [d]e loco & propagati[o]ne Eccleſ. col. 17. & [ſ]eqq ſparſim. ca. 3. de [p]erſecutione & tran: quillitate Eccleſiarum ſparſim. col. 30. et ſeq. ca. 4. de doctrina, ex profeſſo col. 225. et ſeq. c. de hæreſib. col. 238. & ſeqq. Per totū c. 6. de Ceremonijs & ritib. Eccl. col. 247. & ſeqq. Per totū 7. de Politia & Gubernatione Eccle col. 349. Per totū c. 9. de ſynodis, col 444. Per totū fere c. 10 de doctorib & Epiſc. col. 516 & ſeqq. quibus non obſcurè iraſcuntur, quod receptā à patribus doctrinā ſequuti ſint & ſcriptis mādauerint. Sparſim. c de Martyrib. de Miraculis. Huc facit quod ex inſtituto multi hac ætate ſcripſerūt de hæreſib. itē contra Berengariū & Bogomilos, quorū ſordibus iſti maculantur. Adde totius huius centuriæ

reditate in filium Guilielmum cog. Malum tranſlata, cui ſucceſſit Guilielmus cog. Bonus.

Boemundus Rogeri fratri vrbe Melphi cedens, cum duodecim millibus armatorum nomen ſacræ militiæ dedit, & Antiochia 9. menſe obſidionis capta, communi conſenſu princeps in ea conſtituitur, deindeque Conſtantiam Philippi Francorum regis filiam ducit. *Ritius libr. 1. de reg. Siciliæ. Fucher. cap. 7. & 17. Tyr. lib. 5. cap. 17.*

Anni Chriſti.	
	Synodos, quæ non exiguo fuere numero. Denique hiſtoricos, qui eccleſiam noſtræ ſimilem planè deſcripſerunt.

DVODECIMVM SAECVLVM.

1100. a Expetente populo, eligente clero, collaudante Cardinalium ſenatu nolens & latitãs, quòd diceret humeros ſuos nequaquam oneri ſuffecturos, Pontifex efficitur. *Platin.* Valde hallucinantur hi, qui ſcribunt eum primum iuſſiſſe decimas perſolui ſacerdotibus. Huic & pontificatum & gubernationis annos prædixit Albertus Alatrinus epiſcopus. *Plati.*

1118.

Henricus 4. ſexaginta duo prælia geſſit. *Faſcic. temp.* Ex eius nomine, quòd ipſe ius inueſtituræ mordicus ſibi vendicaret, Simonia dicta eſt Henriciana hæreſis. *Ab. Vſperg.*

Propter labem Simoniacam & cætera peccata, quæ illi impingebantur, iuſſu Paſchalis pont. & principum, qui ad generalia comitia conuenerant, Moguntinus, Coloniẽſis, & Vuormacienſis epiſcopi ei imperialia inſignia & indumenta detrahunt & Hẽrico filio tradunt, eũq; in

Impe

166.

a Paſchalis 2. Tuſcus an. 18. menſ. 6. di. 7. Vacat d. 3.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Nicolao 3. deinde Ioan. 8. an. 24. Antiochiæ Bernardo 1. ex Latinis an. 33. poſt eam recuperatam. Hieroſol. Daberto è Latinis primo an. 3. menſ. 3. deinde Ebremaro ann. 4. Gibellino an. 4. Arnulpho an. 7.

Principibus.
ijſdem Impp. vſq;
ad Henricum 5.
Imp. Occid.
Et Ludouicum 8.
dict. 6. Craſſum
Franc. Regem.
Hiſpaniæ Alphon
ſo 6. deinde Alphon
ſo 7. an. 19.
Angliæ Guiliel-
mo Ruffo, deinde
Henrico 1. an. 35.
Poloniæ duce Vula
diſlao 1. deinde Bo-
leſlao 3. cogn. Cri-
nouſto an. 36.
Portugaliæ rege 1.
Alphonſo Lotharin
gi Henrici filio an.
73.

Anni mũdi.

imperium ſubſtituunt. *Helmold. in Chron. Slauorum c. 32.*

Ipſe quidem conquerebatur ſe ſuſtinere ignominiam, quantam nemo regum, qui ante ſe fuerãt. Verum immeritò. Nam per minas à Paſchali ius aſſignandorum epiſcopatuum in ſuis regnis extorſerat. Quod concilium Lateranenſe mox reuocauit, anathemati illum ſubijciens & reliquos principes, qui deinceps idem attentarent.

Præterea coniugia ſacerdotũ contra canones introducebat. Sed & ſuorummet ſcriptorum præiudicio vrgeri poterat. Nam quadam epiſtola ad Hildebrandum (ſic contemptim Gregorium 7. vocabat) quam laudant Centuriatores, *Cent. 11. cap. 8. col.* 421. ſe ab imperio deponi poſſe, ſi à fide exorbitaſſet, non vlla alia cauſſa, profeſſus fuerat. Cum ergo Hereticus Schiſmaticusq; eſſet, quid ni Centuriatores, iuſtiſſimè imperio eſt abdicatus?

Sacri belli duces an. 1100. Epiſtolã ob res fœliciter geſtas ſcribunt totius belli ſummam breuiter complectentem, vbi diuinitus lanceam Domini, munus non viſum à tempore Apoſtolorum à ſe inuentam prædicant, quæ circumlata pignus victoriæ perpetuò extiterit. *Marian. Scotus continuat.*

Petrus Alphonſus Iudæus ætatis an. 44. ab Alphonſo Hiſpaniæ rege de ſacro baptiſmo ſuſcipitur, 1106. *Ipſe præfatione dialogi ſui.*

Hoc tempore paſſim colligebantur

Anni Chriſti.

tur concilia, & quicunque à Laica manu epiſcopatum aut aliam eccleſiaſtici iuris inueſtituram accipiebant, excommunicabantur ſub an. 1111. *Sige.* Tumque conuentio inter Paſchalem & Henricum 5 qua priuilegium de inueſtitura epiſcoporum & Abbatum Imperatori concedebatur, Simoniaca plurimis concilijs & œcumenicis & prouincialibus declarata eſt. *Vſperg.* Hanc cenſuram minimè omnium hodie curant Principes.

An. 1110 Aſcetinus Balduino rege, à Gibelino legato pontificio primus creatur epiſcopus Bethleem. *Tyrius lib.* 11. *c.* 12.

An. eodem Regnum Portugaliæ ſiue Luſitaniæ diuulſum ab Hiſpania proprium regem habere cœpit Alphonſum Henrici comitis Lotharingiæ filium. *Blond. lib.* 2. *Geog.*

Alphonſus 6. Hiſp. rex Toletum Saracenis ademit. Filiam ſuam Taraſiam Henrico Lotharingo deſpōdit, data ei Portugalia dotis nomine cum titulo Comitatus.

Ex eo connubio Alphonſus naſcitur, qui ſe ducem Portugaliæ appellauit per an. 27. donec cum Iſmario & 4. alijs Saracenorum regibus prælium commiſſurus rex ab exercitu ſalutatus eſt. *Vaſæus.*

Poſt eos victos regnauit annis 46. qui cum 27. quibus dux appellabatur, ſummam 73. conſtituunt, vſque annum 1185. Ei enim contigit, Sapori Perſæ, & Theodoſio Iuniori, vt à cunis princeps eſſet. Totam ferè Portu-

Anni mūdi.

Portugalliam, quanta nunc eſt, à Saracenorum Tyrannide liberauit. *Idem.*

Iuo Carnotenſis Epiſcopus Pannomiam. i. decreta Pontificum, & Patrum, exemplo Iſidori & Burchardi, redegit in vnū volumen; quo Iuriſconſulti vſque ad Gratiani tempora vſi ſunt; ſcripſit & alia multa. *Sigeb & Trith. de ſcrip. Eccleſ.* Zacharias Chryſopolitanus Epiſcopus.

5190. *CONCIL Lateranē-e, Epiſcop. Italiæ & Galliæ. In eo Anathema contra Henricū 4. Imp. promulgatum cōfirmatur. Ab. Vſperg. Palmer.*

Anſelmus Laudunenſis Gloſſæ marginalis & interlinearis in vtriuſque Teſtamenti libros ex patrum ſcriptis collector, Anſelmus Lucenſis Epiſcopus, & Anſelmus Cantuarienſis Archiepiſcop9, Rupertus Tuitienſis Abbas, Berēgoſius Abbas, Hugo Carthuſianus, ſanctiſſimi Theolog. *Sigebert. Plati. & Trith.*

5193. *Florentinum, Epiſcoporū 340 præſide Paſchali, contra Fluentinum illius loci epiſcopum, qui motus quotidianis portentis, quæ tunc accidebant, dicebat iam tum natū eſſe Antichriſtū Sabel. Ennead. 9 lib 3. Palmer. Fuit etiam contra Hēricum 4. Imp.*

Cœnobium Clareuallenſe conſtruitur ſub primo eius Abbate D. Bernardo anno ætatis ipſius 27. *Guiliel Nangiac.*

Sigebertus Gallus Celbatenſis (ſeu Gemblacenſis) monachus, Annales à fine Tripartitæ hiſtoriæ, id eſt, ab anno Chriſti 381. vſque ad annum 1112. perduxit. Cui ſucceſſit appendix 103. annorum, incerti auctoris, nempe vſq; ad an. 1216.

S. Agnes nobilis mulier, natione Romana & Abbatiſſa Hieroſolymę *Tyri. lib. 18. c. 5.* ſuum ordinem Sanctimonialium auſpicatur. *Volat. Polyd. lib. 7. de inuent. c. 5.* S. Marina virgo obijt Venetijs an 1113.

Vuilielmus Anglicus Tyri primus Archiepiſcopus poſt ſacrū bellum

ium conſtituitur an. 1115. *Tyrius lib. 3. ca. 23.*

Ottho Bambergenſis Epiſcopus, regionem Pomeranam cum duce Vuerislao ad Chriſti fidem conuertit. *Krantius li. 5. c. 45. Műſte. in Coſmog.* Alij referunt ad tempora Calixti 2. hoc eſt, an. 1124. *Ab. Vſper. Naucler.*

Multa vbique prodigia contigerunt: Sus in Gallia apud Legienſem parochiam enixa eſt fœtum humana facie: Gallinaceus quatuor pedibus naſcitur: Biceps infantulus ſexu duplex nat⁹ eſt Namurci. *Sigeb. Guiliel. Nangiac.* Innumeræ aues aperto cœlo dimicãtes, exanimes in terram deciderunt: In Italia ſic terra per 40. dies tremuit, vt villa quædam vehementia motus alium in locum fuerit tranſlata: Multi ſacro igne accenduntur membris inſtar carbonum nigreſcentibus. Talia multa leguntur tunc accidiſſe.

Henricus 1. Angliæ rex incarcerato Roberto fratre, ac omnibus penè Normaniæ principibus captis aut cæſis, totam Normaniam obtinuit. *Sigeb.*

Ordo Præmonſtratenſis ſub regula D. Auguſtini an. 1116. initium habuit à Noberto nobili Lotharingo. *Continua. Sigeb. Aemil. lib. 5.* Alij hoc ad an. 1137. reijciunt, alij ad tempora Vrbani 2.

Ioan. Zonaras apud Græcos Annales ſuos ab orbe condito ad mortem vſq; Alexij, hoc eſt, ad an. Chriſti 1117. perduxit, vno tomo Iudæorum,

Anni Chriſti.	
1105.	*CONCIL. ad Northuſen Thuringiæ ciuitatem, Moguntino Archiepiſcopo, & Conſtantienſi epiſcopo vicarijs ſedis Apoſtolicæ, indictum eſt ab Hẽrico 5. viuo patre. In eo actum eſt de doctrina, damnataq; eſt ſimonia & nuptiæ ſacerdotum Ab. Vſperg. & Barns.*
1107.	*Guardaſtallenſe in Longobardia, multorum Epiſc. & Principum: in quo actum eſt de iure eccleſiaſticorũ Homagijs, feudis. Plati.*
1108.	*Beneuentanũ præſente Paſchali. Chro. Caſsinenſi lib. 4. c. 35.*

Anni mūdi

5197.

Trecaßinum in Gal l, præſide Paſchali om.Pontifi. vocatur niuerſale à Guiliel. ang. In eo nuptiæ in rdicuntur ſacerdoti is, & ſimoniaci, & aici collatores be-eficiorum Eccleſia icorum, ab Eccleſia roſcribuntur. Ponti. ex ſuppetias implorat Philippo Rege cōtra mperatoris factiões. alliæ ſacerdotes ad meliorem frugem re-ucuntur. Alij referūt d annum 1107.

egienſe. Sigeb.

rnm, duobus alijs imperatorum geſta recenſens. Eos enim in tres partes diſtribuit. Prima eſt Hebræorū 2. Græcorum 3. Latinorum. Sic Honorius presbyter Auguſtodunenſis apud Latinos vſq; ad idem tempus.

Anna Alexias libris 20. de rebus ab Alexio patre geſtis Zonaræ narrationem perſequitur.

Baſilius quidam medicus habitu monachali auctor & hæreſiarcha ſectæ nefariæ Bogomilorum, communi ſuffragio & iuſſu Alexij Imperatoris apud Conſtantinopolim in equeſtri theatro comburitur. *Zo. to.* 3.

Alexius Imp. apud Philippopolim multos Manichæorum, qui vulgo Pauliciani dicebantur (nam magnam multitudinem Manichæorū Ioannes Zimiſces, vt diximus, in ea loca ex oriente tranſtulerat) ad fidē

5200. catholicam traduxit. *Zo tom* 3.

CONCIL. Lateraenſe contra Henr. 5. *Epiſc. circiter* 100. *in quo Pontifex priuilegiū de inueſtitura Epiſcoporum, conceſſum Henrico* 5. *Imperatori, vt per vim impetratum, reuocat, eique aqua & igni interdicit. Plati. Kranti. lib.* 5. *c.* 34. *&* 37.

Polydorus lib. 4. de inuent. rer. c. 10. & lib. 11. hiſtor. Angli. notat circiter hæc tempora Principes vbique gentium cœpiſſe ſibi ius declarandorum Epiſcoporum & Abbatum vendicare, cum hactenus partim penes clerum, partim penes populum, partim penes monachos, partim penes hos omnes fuiſſet.

Hoc hodie principes de Simonia nihil ſolliciti poſt tot conciliorum cenſuras mordicus tenent, deteſtabiliori etiam modo & libidine. Nā hic remanebat quædam antiquæ electionis ſpecies, nec erat ſimpliciter liberum Principibus, quē vellent nomina-

minare. Teſtis Vincentius lib. 26. c. 10. hiſce verbis. Priuilegium de inueſtitura epiſcopatuum vel Abbatiarum, tam per annullum, quam per virgam erat, vt regni eius epiſcopis vel Abbatibus *libere*, præter *violentiã, & Simoniam* electis inueſtiturã virgæ & annulli princeps conferret. Poſt inueſtituram verò canonicè conſecrationem acciperent ab epiſcopo ad quem pertinebant.

Contra hoc ſacrilegium Concilium Lateranenſe habitum tunc fuit. Nam in eo Henricus 4. qui hoc ſibi vendicabat, anathemate ideò eſt percuſſus & reuocatum quicquid ipſi à Paſchali pont. conceſſum fuerat. *Palmer. Pius 2. in Epitome libro 4. decad. 2.*

Anſelmus Cantuarienſis Archiepiſcopus libertati eccleſiaſticę patrocinans & acerrimè reſiſtens Henrico Anglorum regi, qui tale ius ſibi iam vſurpabat, recuſauit eos conſecrare, quos ipſe Rex elegiſſet velut abortiuos religionis filios (vt appellabat) & tandem obtinuit, vt audito iudicio Paſchalis Pontificis Romani abſtineret ab huiuſmodi electione. *Polyd. lib. 11. Angl.*

Reſponſum autem Paſchalis inter cætera his verbis factũ eſt. Sed quia te hac dignitate expoliatum eſſe cõquereris, quam Apoſtolorum Canones, & Antiochena Synodus, decreta quoque Romanorum pontificum ſub Anathematis interdicto ab omni ſæculari remouent poteſtate, alde

Anni Chriſti.

CONCIL. celebr [...] *Londini celebratur a* *Anſelmo Cantuarie*[...] *ſi epiſcopo, qui in e*[...] *multa ſalutaria inſti*[...] *tuit de reformation*[...] *Eccleſiaſtici ſtatus. P*[...] *lyd lib. 11. Angl.*

1114. *Tria Concilia in Ga*[...] *lijs celebrantur à Co*[...] *none Apoſtolicæ ſed*[...] *legato Guil. Nang.*

Remenſe.

Bellouacenſe. Con[...] *tinuatio Sigeb.*

Cathalanenſe.

1116. *Lateranenſe aliu*[...] *præſentib legatis He*[...] *rici 5. Imp. Eo in Con*[...] *cilio iterum pontife*[...] *datum Henrico de in*[...] *ueſtitura priuilegium* *condemnat, & ipſum* *excõmunicat. Agitu*[...] *& de tranſlatione e*[...] *ſcoporum. Ab. Vſperg.* *in Chron.*

Schiſmatici ſub Paſchali 2.

1101. Poſt Clementem 3. ſucceſſit in ſchiſmate Albertus At[...]tellanus, qui ſedi[t] an. 4.

1101. Sylueſter 3. Rom[...] anteà vocatus Theodoricus ſuccedẽ[s] Alberto ſedit men[ſ.] 3. di. 15.

Vtriſque coactis
enunciare pontifi
atui ſucceſſit in
chiſmate Maginul
hus Roman. qui
on longe poſt de-
eſſit.

167.

b Gelaſius 2. Caie
anus monachus,
ir ſanctiſſimus
Plati.) an. 1.

Vacat. d. 2.

Gregorius 8. dict⁹
nteà Burdin⁹, Bra
charẽſis epiſcopus,
contra Gelaſiũ ab
Henrico Imp. crea-
tus, in ſchiſmate ſe-
dit annos aliquot.

Patriarchis.

Conſtantinopoli Ioanne 8.

Antiochiæ Bernardo è Latinis primo.

Hieroſolymis Guarimundo an. 10.

Anni mũdi

valde miramur. Nemo enim ſpoliatur ea re, qua ſemper extitit nudus,
5190. nec eius ſcimus expoliationẽ, cuius inueſtituram nunquã agnouimus. *Ibid.* Sic iniquè Henricus Anglus de non recipiendo concilio Lateranenſi & Anſelmi diſciplina cauſabatur.

Rex Hungariæ renunciauit Pon-
5206 tifici inueſtituras Epiſcoporum & Abbatum. *Mart. Capel.*

5207. b Gelaſius in Schiſmate contra ſe ab Imp. excitato fuga elapſus, in regno Francorum manſit vſque ad diem mortis ſuæ. *Helmold. in Chron. Slauorum c.* 41.

Regnante Hieroſolymis Balduino rege 3. Ordo fratrum Militiæ tẽpli ſiue Templariorũ (ſic dicti ſunt, quòd iuxta templum Domini apud Hieruſalem in palatio Regio habitarent) inſtituitur Hieroſolymis per quoſdam nobiles equeſtris ordinis, quorum præcipui erant, Hugo de Paganis, & Ganfredus de S. Aldemaro, vt armis peregrinos à Mahometanis tutos redderent, & per omnem terram ſanctam circumducerent, quibus vitæ normam D. Bernardus præſcripſit. *Tyri. lib.* 12. *cap.* 7. *Aemyl. lib.* 5. Eodẽ fere tempore cœperunt ordines Ioannitarum ſiue Hoſpitaliorũ D. Ioan. qui hoſpitio excipiebãt peregrinos, ſiue Rhodiorum militum à Rhodo & aliis multis inſulis maris Mediterranei occupatis. *Tyr. li.* 18. *c* 4. 5. *&* 6. Et Teutonicorum, qui ordo ex vtroq; priorũ mixtus erat. Nã & ipſi hoſpitio exci

piebat peregrinos, & neceſſitate exigente, etiam armis pro religione pugnabant. *Chron. Colon.*

Edmerus Anglus, Herueus Britannus, Honorius Auguſtodus Thelogi ſcriptores. *Trith.*

Ludouicus Craſſus quinq; pontifices max. in Gallia vidit, Vrbanum, Paſchalem, Gelaſium, Calixtum, & Innocentium. *Aemyl lib* 5.

Alphonſus 6. rex Caſtiliæ nulla relicta Maſcula ſobole Tireſiam filiam Henrico Lotharingiæ comiti, Godefredi Bullonei ex Guillelmo fratre nepoti deſpondit, addita, dotis loco, Gallitiæ parte, quæ hodie Portugallia eſt. Cuius poſteri etiānum hodie Luſitaniam tenent.

Alteram deſpondit Remondo Berengario Toloſæ comiti. Ita à Remundo poſtrema regum Caſtiliæ ſtirps per Alphonſum filium propagata eſt.

Alphonſus 7. Imperator Hiſpaniæ dictus eſt. Eius morte rurſum ſeparatum eſt regnum Legionis à regno Caſtellæ, duobus relictis filijs Sanctio & Ferdinando *Vaſæus.*

Eius tempore Almohades Arabū genus in Hiſpania imperare cœpit. Hi nullos Chriſtianos inter ſuos viuere ſunt paſſi, ſed vel fidem abnegare coëgerunt, vel crudeli martyrio peremerunt. *Idem.*

1119 c Calixtum pontificem fuiſſe de Deo ac de hominibus benè meritū ſcribit *Plati.*

1125. Electus eſt in Cluniacenſi cœnobio, in quo Gelaſius obierat. Noluit prius

Anni Chriſti.

Principibus.
Caloioanne Comneno (cog. Mauro Tyrius. lib. 15. cap 23.) Conſtantinopolita. ſiue Orient Imp. an. 25.

Henrico 5. Occi ſiue Germanorum Imp. an. 20. Ludouico 8. dict. 6. cognom. Craſſo ſiue Groſſo an. 29. Frā. Rege.
Hiſpaniæ Alphonſo 7.
Angliæ Henrico 1.
Poloniæ Boleſlao. 3
Portugaliæ primo rege Alphonſo.

CONCIL. *in Apulia.*

168.
c Calixtus 2. Burgundus an. 5. menſ. 10. dieb. 6.
Vacat d. 8.

Patriarchis.
Conſtantinopoli Ioanne 8.
Antiochiæ Bernardo è Latinis 1.
Hieroſolymis Guarimundo.

Principibus.
Iiſdem in Oriente & Occidente Imperantibus & regnantibus.

NONVM generale & primum apud Latinos œcumenicum Concilium Lateranenſe Patrum 900. contra Saracenos & Turcas, de recuperanda terra Sancta, Platin. Crant. lib. 3. hiſt. Saxon. cap. 40.

Remenſe prius à Gelaſio indictum, celebratur à Calixto, præſentibus legatis Henrici Imper. Quo in concilio proſcripti ſunt ab Eccleſia ſimoniaci, & pro ſepultura, Chriſmate, & Baptiſmo pretium exigentes: Imperatori

Anni mūdi.

prius pontificatum ſuſcipere, quam intelligeret, ſe à Cardinalibus confirmatum, qui Romæ in Italia remanſerant.

Omnes eo tempore Papæ bellarunt pro Hieroſolymis ſeruandis contra Saracenos.

Calixtus excommunicationis fulmine in Remenſi conc. Henricū 5. adegit, vt omne ius inueſtiendi epiſcopos, Eccleſiæ reſtitueret. *Platina* ann. 1122.

Sub eo tandem pax inter eccleſiam & Imperium facta anno plus minus 50. ex quo inter Gregorium 7. & Henricum 4. diſcordia ingens ob ſacerdotiorum collationem emerſerat. In ea Epiſcoporum & Abbatum electiones, quas Imperatores & Reges vſurpauerant,

5207. Clero & Monachis reſtitutæ ſunt. *Abbas Vſpergen. in vita Henrici 5. Tyrius de bello ſacr. libro primo, cap 12. Ottho Friſingen. libr 7. cap. 16. Pandulphus Piſanus in vita huius Calixti.*

Henricus Angliæ rex ad cōfirmandum ſtatum ſui regni, tam ſacerdotum, quam populi

5207. Principes conuocauit Sariſberiam. Inde vſum Comitiorum Angli etiam hodie frequenter retinent. *Polydorus li. 11. Angli. Hiſtor.*

An. 1119. Ioannes Indorum Patriarcha vnus de Maximis Romam venit ad Calixtum

 pontifi-

pontificem. *Schedelius.*

Hoc ſæculo florebat Ioannes Indiæ presbyter & rex. Is Chriſtianam doctrinam Neſtorianiſmo diluit. Samiardos fratres Perſarum & Medorum reges vicit atque Ecbatanã regni ſedem expugnauit. exercitum per Tigrim, coagulatum hyeme traduxit, vt Hieroſolymitanæ eccleſiæ ſubueniret. Vbi tum ex aëris intemperie multos ex ſuis amiſit atq; re infecta domum redijt. *Friſing. lib. 7. cap. 33.*

Ottho Bambergenſis Pomeraniæ partem, quæ intra Viadrum & Poloniam ſita eſt, ad Chriſtianam religionem, vna cum principe ipſorum Vuerceſlao, an. 1124. conuertit. *In eius vita lib. 2. c. 4. 5. 6. & ſeqq.*

Vicelmus idẽ tentat in Holſatia & Vandalia. *Helmold.*

Tyrum Florentiſſimam vrbem Phœnicũ Chriſtiani poſt longam obſidionem, per deditionem capiunt an. 1124. Tertia pars vrbis Dominico Duci Venetorum eſt aſſignata. duæ aliæ partes manſerũt penes Balduinum 2. regem Hieroſolymorum. *Tyri. lib. 13. c. 13. & 14. Palmer. in Chron.*

d Hic Pontifex familiaritate doctorum & præclarorum virorũ mirificè delectabatur. *Pla.*

Ludouicus Craſſus in ordinẽ Eccleſiaſticum ſæuiens, bona eius

Anni Chriſti.

quoq; interdictum eſt aqu[a] & igni, quod nollet reconciliari Eccleſiæ Rom. Guiliel Nangi. Paulò poſt Henricus Imp. ratione eius cõcilij, iratus Francis, propoſuit Remenſem ciuitatem deſtruere, ſed ei ſtrenuè reſtitit Ludouicus Franc. Rex.

1120. *Neapolitanum in Samaria, reformatorium vt vocãt, ad corrigendos mores in omnibus penè valde deprauatos, præſide Guaremũdo Hieroſolymitano Patriarcha, & præſente Balduino Hieroſol. Rege, cum multis alijs Oriẽtalibus epiſcopis. Eo in concilio editi ſunt 25. Canones. Guiliel Tyri. lib. 12. de bell. ſacr. cap. 13.*

Calixtus Papa, cum eſſet Guilielmi Burgundiæ Comitis filius, & proinde Henrici Imp. conſanguineus (& vt quidam volunt ex genere Francorũ Regum) fretus ipſius fauore, apud Sutrium, captum Gregorium 8. pſeudopontificẽ pelle induit vrſina, ac ita Camelo impoſitum ad Canenſe cœnobiũ relegauit. Ita grauiſſimo & periculoſiſſimo ſchiſmati finem impoſuit. Guil. Tyri. lib. 12. cap. 8.

Romanum Concilium, in
*uo pax inter Pontificem & *
mp. confirmatur: quòd Impe
ator in Comitijs Vuorma-
iæ ius inueſtituræ ceßiſſet
Roma. Pontifici. Continuatio
igeb. Plati.

Toloſanum præſide Cali-
to contra quoſdam hæreti-
os monachos, in bona Eccle-
iæ & Sacramentum Eucha
iſtiæ blaſphemos. Faſcic. tēp.
169.

Honorius 2. Imolen-
is, an. 5. menſ. 2.
Vacat d. 8.

Patriarchis.

Conſtantinopoli Ioan-
ne 8. Antiochiæ Bernardo.
Hieroſolymis Guaremun
do, deinde Stephano an. 2

Principibus.

Calo Ioanne Comneno
Orien. Imp.
Henrico 5. ac poſt eū Lo-
thario 2. an. 13. Occid.
Imp.
Ludouico 8. dict. 6. Ma-
gno cogn Craſſo Fr. reg.
Alphonſo 7. Hiſp. deinde
Alphonſo 8. an. 20.
Angliæ Henrico 1.
Poloniæ Boleſlao 3.
Portugalliæ Alphonſo re-
ge primo.

Anni mūdi.

5211. eius ſibi vſurpans, ſe inconſulto Epiſcopos & Abbates eligi nolens, ab Stephano Epiſcopo Pariſienſi excōmunicatus eſt. Vnde, etiam ſi abſolutionem ab Honorio obtinuiſſet, quam D. Bernard. improbauit binis ad ipſum Honoriū literis, grauibus admodum & acerbis, nō diu ſuperuixit, & Philippum filium regio ornatum diademate Pariſijs equo deturbatū ſubita morte amiſit.

5213. Tandemus Adamitarū hæ-
5218. reſim condens multos Antuerpiæ ſeduxit ſua eloquētia & ſubtilitate. Hic negabat Corporis & ſanguinis Chriſti perceptionem ad ſalutem prodeſſe: nihili faciebat ſacerdotes & epiſcopos: ſuis hæreſibus non aſſentiētes occidi iubebat per ſuos ſectatores. Habebat enim circiter tria millia militū, qui eum vbiq; ſequebantur. *Continuat. Sigeb.*

Ad eam hæreſim ex hominum animis eradicandam illius loci conſtitutus eſt Epiſcopus Norbertus auctor Præmōſtratenſis ordinis, qui ſuis concionibus adeò profecit, vt ferè omnes ad fidem Catholicā conuerſi fuerint, adferentes in Eccleſiam Corpus Dominicum, quod per decem annos in ciſtis & foraminibus ſeclu-ſerant. *Continuatio Sigebert.* Ex

his videtur, etiam tunc Chriſtianos manu propria ſumpſiſſe corpus Christi.

Anni Chriſti.

Circiter hæc tempora conſcriptus eſt liber Iudaicorum Annalium à nobis verſus, qui inſcribitur Seder Olam, ſiue ſeries mundi: ſummæ eſt authoritatis apud Iudæos. Quare R. Selomo, R. Kimhi & recentiores Hebræi non raro eum citare ſolent.

Item liber Cabbalæ R. Abraham Leuitæ Hiſpani, rege Alphonſo 7. qui Imperator Hiſpaniarum appellabatur, Heroicis Laudibus tam claro, vt R ille Abraham eum regem regum appellet. Nam ſæpius de Saracenis triumphauit, Cordubam eis ademit, &c.

Hugo de S. Victore Pariſienſis Theologus, Franco Haffligiuienſis Abbas, Ambercus Archiepiſcopus Remenſis, Rupertus Abbas Limpurgenſis, Odo epiſcopus Cameracenſis, viri doctiſſimi. *Platin. Trithem.*

S. Oſmundus Sarisberienſis præter aliam vitam D. Anſelmi & libellum de Eccleſiaſticis officijs concinnat, in quo digerit preces horarias, quas catholici in Anglia etiamnũ obſeruant. *Polyd. lib. 9. Ang. Ranulp. lib. 7. c. 3.*

An. 1125. Vniuerſa ferè Pomeranorum natio à Boleſlao

Polo-

Anni mūdi.

Polonorum Duce ſubacta in Chriſti caſtra tranſijt, Otthonis Bambergenſis ſedulitate. *Helmold.c.*41.

An. 1127. in Parochia Genlacenſi cum quidam frumenmentum moleret, farina ardere cœpit. *Ibid.*

An. 1127. in Syria gemino prælio cum Saracenis fœliciter noſtri conflixerunt. *Sigeb. Cont.*

CONCIL. *Cretenſe in* [F]*rancia. Tyri.lib.* 12. *cap.*7.

5215. Conradus Imp. ſeptuaginta millia equitum infinitamque peditum multitudinem cōtra Turcas eduxit. *Muntzer.*

Caloioannes eremitas in Syria magno numero è ſuis cellulis eduxit & crudeliſſimè tractauit. *Friſing lib.*7.*c.*28.

Londinenſe, præſide le[g]*ato Romani Pontificis, ad* [c]*origendos deprauatos mores ſacerdotum. Polyd.lib.*11. *Angl.hiſtor.*

5218. Ad Innocentium pont. Legatos miſit. *Cuſp.de Imp.*

Ann. 1124. Rupertus Abbas Limburgenſis in Spirenſi diœceſi Benedictinos exēplo patrū Antonij, Pauli, Macarij, Moyſis, Bambonis & aliorum ad fabas, piſa & legumina adigere voluit, ſubductis omnibus, quę vitam habuiſſent, vt piſcibus, ouis, lacticinijs, neſcio quas reuelationes prætexens, ſed à ſuo epiſcopo prohibitus eſt. *Trith. Chro. Hirſaug.*

In Concilio Cretenſi inſtituta eſt regula Templariorum militum, decretumque vt candido pallio vterentur. Cum hacte-

hactenus nouem tantùm eſſent equites illius ordinis, ex eo tempore adeo excreuerũt numero & opibus, vt ante 50. annos fuerint circiter 300. equites & infiniti penè fratres inferiores, quos vocabant Seruientes. Nulla etiam erat regio Chriſtianorum, à qua ipſi maximas poſſeſſiones dono non accepiſſent *Tyri. li 12. cap. 7. Contin. Sigeb.*

An. 1126. in Germania & Italia Conradus Sueuorum dux cum Fratre Frederico contra Lothariũ Cęſ. arma capiunt, donec victi D. Bernardi opera ipſi reconciliantur. *Cromer. li. 5. de rebus Polo.*

An. 1128. Boleslaus rex Cilicium indutus, paucis ſacerdotibus & alijs pijs hominibus ſtipatus, ad S. Aegidij Sepulchrum iter pedibus confecit. *Cromer. lib. 5. de rebus Polon.*

An. 1130 Magnus Gotthorum rex Chriſtianam fidem eſt complexus. *Olaus Mag. lib. 2. de gentibus Sept. c. 7.*

e Lotharius Imperator corona imperiali ab hoc pontifice eſt inſignitus, & compeſcuit ſchiſma contra Innocentium. *Palm. in Chron.*

Nam multa hic Pont. ab Antipapis paſſus eſt. Anſelmum Hanelburgenſem an. 1138. miſit ad Caloioannem Orient. Imp. Conſtantinopolim, qui in conuentu S. Sophiæ de proceſſione Spiritus S. contulit, Nechite Nicomedienſi epiſcopo cõtrà diſputante. Lege libros tres eiuſdem Anſelmi, τῶν ἀντικειμένων, quos rogatu Eugenij 3. edidit.

Cum

Anni Chriſti.

Schiſma. 17.

Cæleſtinus 2. in ſchiſmate à quibuſdam Cardinalibus Pontifex renunciatus eſt, at ſedulò abdicauit & ceſſit Honorio. 2.

170.

1130. e Innocentius 2

1144. Roman. an. 14. menſ. 7. di. 1.

Patriarchis.

Conſtantinpoli Ioanne 8.

Antiochiæ Ernardo, deinde Rodulpho an. 4 Americo an. 50

Hieroſcymis Gulielmo an. 15.

Principibus.
iſdem Impp. vſq;
d Manuelem Ori-
nt. Imp. Conradũ
. Occid.
hilippum cum pa
re & ſolum Ludo-
icum 9. dict. 7. Iu-
iorem ſeu Lenem
Franc. regem.
Alphonſo 8. Hiſpa-
niæ.
Henrico I. Angliæ,
deinde Stephano
Franco. an. 20.
Boleſlao 3. Poloniæ
principe, deinde
Vuladiſlao 2. an. 7.
Alphonſo Portu-
galliæ rege primo.

Anni mũdi.

Cùm in Galliam veniſſet Innoc. Iudæis Pariſienſibus ſacræ legis volumen precioſo panno velatum offerentibus reſpondit, Deus omnipotens auferat velamen à cordibus veſtris. *Annales Franc.*

Confirmat ordines monachorũ Præmonſtratenſium & Ciſtertienſium. *Plati.* Poſterior antea receptus fuerat à Ro. Pontifice Paſchali.

Ludouicum Iuniorem regẽ Francorum Remis inungit. *Anno lib. 5. c. 52. Pet. Venerabilis lib. 5 epiſt. 2.* Piſanos & Genuenſes conciliat. *Plati.*

Philippus puer paulo ante regio ornatus diademate Pariſijs equo deturbatus, ſubita morte perijt an. 1131. *Sigeb. Cont.*

Hoc tempore populus R. multa cum finitimis Tiburtinis, Tuſculanis, Albanis, Præneſtinis, & reliquis Latij populis bella gerere cœpit, quę Tuſculi excidio tandem, quinquageſimo poſt anno, finita ſunt. Quorum occaſione Innocentio pont. qui pacem, quàm bellum malebat, à ciuitatis adminiſtratione ſubmoto, Senatores aliquot (non Coſſ. vt Platina. & Volat. putant.) Equites, Patritius, qui omnibus præeſſet, iudicesque alij, veterum Romanorum exemplo inſtituuntur. *Onuph.* & viciſſim Populus ab electione Pontificis penitus excluditur. *Idem.*

Lotharius Imperator Pandectas, Codicem, & alios iuris ciuilis libros ſuo tempore à tineis & blattis liberatos per Vernherum Iuriſconſultum, (eum Accurſius nominat Irnerium)

nerium) edixit legi in ſcholis publicis, & ex ipſis iura in foro dari. *Carion in Chron. lib.*3. Hinc emerſerunt eo tempore doctiſſimi iuris interpretes, inter quos poſt illum Vuernherum (qui ob eminentem eruditionem dictus eſt Lucerna iuris) Azo primas obtinuit, qui obijt Bononiæ an. 1200.

Anni Chriſti.	
	CONCIL. Herbipolenſe, præſente Lothario Imp. In eo confirmatur ordinatio Innocentij. Műſter. in Coſmog.
1130	*Claromõtenſe, præſide Papa contra Anacletum Antipapam & eius factionis ſocios. Polyd. li.5. Ang.*
1131	*Remenſe, præſide Innocentio, qui in eo damnat ſchiſmaticos, & Ludouicum Iuniorem coronat, præſente patre Ludouico Craſſo. Guil. Nang.*
	Placentinum.

Antea per 600. amplius annos Romanæ leges ex Italia exulauerant. Nam cùm eam Gotthi, Franci, & Longobardi occupaſſent & laceraſſent, patrias leges in illam intulerãt, Romanis legibus oppreſſis & forma Iudiciorum mutata.

Vuernherus iuris interpres, qui auditor Iuriſconſultorum Conſtantinopoli fuerat, Lothariũ Saxonem minus in bellis ciuilibus impeditũ hortatur, vt lites præcipiat ex legibus Romanis iudicari, & eaſdẽ Romæ & Bononiæ enarrari. Sola enim Græcia ſtudia veteris illius doctrinæ, ſicut & cæterarum ferè artium retinuerat, vt indicant commentarij in ius Romanum Conſtantinopoli ſcripti, gloſſematis & enarrationib. doctorum Italicorum ſimiles.

Hoc occaſionẽ dediſſe iuri pontificio, multi ſcribunt. Nam & Gratianus, qui Pontificum decreta cõgeſſit, ſub Lothario vixit. Tunc & Theologia ſcholaſtica ſiue diſputatrix de ſuo incremento meditatur.

Manuel Imp. per legatos ampliſſima munera Cõrado Imp. offerentes exemplo patris ſui, fœdus cum cum eo renouat. *Friſingenſ. lib.7.c.28.*

Interim

Piſanum, pro fide riſtiana tuenda in ria & cōtra Pſeudopapas. Plati. Quidā ā volunt fuiſſe con Henricum monaum Tholoſanū hæicum.

Anni mūdi 5219 Interim tamen farinæ gipſum miſcuit, ex quo Conradi in Syria exercitus miſerè perijt. *Nicet. in Annal.*

Ei pro Mahumeto decreta condenti, pacis prætextu, & alia in religionis capitibus molienti reſiſtunt Theodoſius Conſtantinopolitanus Patr. & Euſtathius Theſſalonicenſ. *Nicetas lib. 7. de eius geſtis.* Anathema in Mahumetis deum, quem nec genitorem, nec genitum, ſed holoſphyrum eſſe aſſerit, ex omnibus catecheticis libellis aboleri ſatagebat, ſed ijdem fortiter reſtiterunt. *Ibid.*

Stampēſe, in quo D. rnardus, Petrum, i ſe Anacletum noinabat, repudiari rſuadet, approbato nocentio. Vincent b. 27. c. 6. & in vita Bernardi lib. 2.

Ludouicus Iunior Franc. Rex vno ferè menſe ante mortem patris Alienoram, ſiue Alienordim, ſiue etiam Leonoram hæredem Guilielmi ducis Aquitaniæ duxit in vxorē apud Burdegalam vrbem. *Aemyl. lib. 5.* Harum nuptiarum cauſa eius pater Ludouicus Craſſus primus (nam & ipſe illud idem poſtea edicto confirmauit) remiſit diœceſi Burdegalenſi iura regalia in eligendis archiepiſcopis, epiſcopis & abbatibus, vt apparet ex tabulis cameræ rationum Lutetianæ.

Moguntinum, præente Lothario, & ræſide legato Apoſtoico. Trith. in Chron. onaſt. Hirſaug.

5219 Petrus Abailardus (qui nonnullis Bailardus, alijs Alardus dicitur) Britannus hæreticus, & ſummus philoſophus, primò relicta vxore monachus apud D. Dionyſiū, demùm Abbas in Britannia. *Guiliel. Nangiac.* Præter Deum aliquid æternum conſtituebat, & quid tertium præter creatorem & creaturas. *Bernard. de Lutzemb.* Docebat Chriſtum non aſſumpſiſſe carnem, vt hominē liberaret:

raret: Timorem Domini caſtum nõ eſſe in futuro ſæculo. *Bern. epiſt.* 190. De Trinitate ſapiebat Arriũ, quanquam ab Alberico Remenſe & Leutaldo Nouarienſe Sabellianus iudicatus ſit. *Ottho Friſing. lib. 1. de Freder. c. 17.* de perſona Chriſti Neſtorium, de gratia Pelagium. *Bern. epiſt.* 192. Malè inſuper ſentiebat de proceſſione S. Spiritus, quem negabat eſſe ex ſubſtantia Patris vel filij: De anima Chriſti, de deſcenſu Chriſti ad inferos, de Sacramento altaris, dicens poſt cõſecrationem priora accidentia, quæ remanent, pendere in aëre: de poteſtate clauium, de originali peccato, de concupiſcentia, & de alijs multis religionis capitibus. *Bern. epiſt. 188. & 189. & 190.* Arnaldus de Brixia. alter ex Italia hæreticus ſe illi adiunxit. *Bern. epiſt.* 189. 195.

Petrus de Bruis Petrobuſianos ſacramentarios multis erroribus deformes creat. *Petrus Cluniacenſ. epiſt. 1. & 2. & alibi.* in Septimania, Arelatenſi, Ebredunenſi, Dienſi & Vuapicienſi epiſcopatibus, denique in Vaſconia & Narbonenſi & Tholoſana prouincia. *Idem.*

Apoſtolicos, qui ſe dictitabant iuxta Apoſtolorum doctrinam vitam inſtituere, videtur appellare Bernard. *Ser. 65. & 66. ſuper Cantic.*

Primi negarunt poſt Berengariũ Miſſam eſſe ſacrificiũ, è Petro Cluniacenſi, Tractatu contra Petrobuſianos, ſiue de ſacrificio Miſſæ.

Henricus Tholoſanus Petri Bruis diſcipulus monachus, hæreticus, negabat

Anni Chriſti.

DECIMVM vniuerſale Concilium Lateranẽſe, Patrũ mill[...] pro iure cleri, & cõtr[a] pſeudopontifices. Pla[t.] lib. Concil.

1140 *Sueſſonenſe, præſen[te] te legato, Ro. pontifi[c]cis contra Abailard. ſub Lud. Seniore Frã[c.] rege. Ottho Friſing li[b.] 1. de Frider. c. 17.*

1141 *Senonenſe, præſent[e] Ludouico Iuniore, & multis Epiſcopis atqu[e] Abbatibus, contra Petrum Abailardum peripateticum, qui timens iudicium Concilij, & eorum, quos ipſemet elegerat, prouocauit ad ſedem Apoſtolicam. Guil. Nang[.] Bernard. epiſt. 189. & 191.*

Antiochenum pluriorum Epiſcoporum ientis, præſide lega. Apoſtolico Petro rchiepiſcopo Lugdunenſi, contra Radulphum Patriarchā Antiochenum, qui depoſitus eſt & reclusus in monaſterium. Tyri. li. c.16. & 17.

Hieroſolymitanum, dem præſide, præſente Maximo Armeniorum Catholico, imò omnium Epiſcoporum Cappadociæ, Mediæ & Perſidis princi. Eo in concilio actū contra Armeniorū errores in fide, quos iſe Epiſcopus promiſit ſe curaturum emēdari. Tyri li. 15. c.18.

Anni mūdi

5225

gabat oblationes pro mortuis aliquid prodeſſe: damnabat ſanctorum inuocationem: olei & chriſmatis conſecrationem; eccleſiaſticam excōmunicationem; peregrinationes religionis voto; omnes denique eccleſiaſticas conſtitutiones ſpernebat. Talem inſinuat *Bernar. epiſt.* 241. *& liber* 3. *de vita Bernardi c.*5.

Vilbertus Carnotenſis, Conradus Hirſaugienſis, Hugo de Folieto Corbienſis monachus auctor libri De clauſtro animæ & corporis. *Guil. Nangiac. Trithem.*

Maximus Armeniorum pontifex, imò omniū epiſcoporum Cappadociæ, Armeniæ, Mediæ & Perſidis doctor eximius. *Tyr. lib* 15. *cap.* 18.

CaloIoānes Imp. Conſtant. fruſtra Syriam tentat, Gabulenſi epiſcopo firmiter reſiſtente. Itaque in Syrios eremitas effudit bellum, eoſque trucidauit an. 1143. *Friſing. lib.* 7. *cap.* 28.

D. Bernardi hortatu Conradus 3. ſacra arma induit.

Quidam Ioannes à Temporibus vel à Stampis fertur vixiſſe annos 361. à tempore Caroli Magni, cuius ipſe erat armiger, vſque ad Ludouicum Iuniorem. *Guiliel. Nang. Gagui. lib.* 6. *Ignatius, Nau. & Sup. Chro.*

Anno 1136. mortuo ſine virili ſobole Henrico I. Anglorum rege, regnum Angliæ à Normanis translatum eſt ad Francos per Stephanum Francum illius nepotem ex Adela ſorore, & Stephani Bleſenſis Comitis fi-

tis filium. *Polyd. lib 12. hiſtor. Angli.*

Malachias Archiepiſcopus, Ardinachenſis ſiue Armachanus in Hybernia doctiſſimus & ſanctiſſimus miraculorum dono clarus obijt an. 1148. *Bernard. in eius vita.*

f Primus ſine vllo populi interuẽtu Papa creatus eſt, lege à præceſſore Innocentio 2. poſita, qua populus omnino à Pontificis comitijs excluſus eſt, & ad ſolos Cardinales Pontificis electio, paulatim etiam cleri primoribus excluſis, vel in Cardinalium collegio cooptatis redacta. *Onuphrius.*

Vna re fœlix, quod nullis ſeditionibus vexatus fuit. Quo tempore Hieroſolyma iterum capta eſt à Saracenis. *Vuicelius.*

Capta etiã Edeſſa Meſopotamiæ vrbe ab Alaph ſiue Sanguino Turcorum principe, omnes Chriſtiani, quotquot fidem noluerunt eiurare, cum Hugone epiſcopo miſerè mactati ſunt. Mulieres item, in ludibrium Chriſti aris impoſitæ violãtur, deindeque interficiuntur. *Bonfin. lib. 6. Vngar. dec. 2. Sigeb. Continuat.*

Eadem ferè tempeſtate ſub Imperio Manuelis Comneni Clizaſtlanes Sultanus magnam Chriſtianorum multitudinẽ Laodiceæ in Phrygia pecudũ more partim abegit, partim occidit. Inter quos & Salomon pontifex. *Nicetas Coniat. in Annal.*

Gerardus à Nazareth Laodicenſis Epiſcopus, de vna Magdalena cõtra Græcos & alia ſcribit. Ioannes Sariſburienſis.

Ludo-

Anni Chriſti.

Schiſma 18.

1130 Anacletus 2. nomine Petrus, à quibuſdam Cardinalibus electus Põtife[x] Rom. ſedit contr[a] Innocentium an[.] 7. menſ. 9.

1138 Poſt eius morten[m] à ſuę factionis Ca[r]dinalib. creatus e[ſt] Victor 4. qui cũ[m] ſediſſet menſes aliquot cõſilio D. Bernardi ceſſit Innocentio. *Aemyl lib 5 Plati.* In hoc ſchiſma cõponendo D. Bernardus ſeptennium laborauit. *Fa[ſ]ſcic. Temp.*

171

1144 f Celeſtinus 2. Tuſcus, menſ. 5. d. 13.

Vacat d. 3.

Patriarchis.

Cõſtãtinopoli Michaele Iuniore an. 4. menſ. 6.

Antiochiæ Aymerico.

Hieroſolymis Gulielmo.

Principibus.

Manuele Cõneno an. 38. Oriẽt. Imp.

nrado 3. an.14.
ccident. Imp.
udouico 9. dict.7.
niore an. 43. Fr.
g.
phonſo 8. Hiſpa-
æ.
ephano Franco
ngliæ.
uladiſlao Polo-
æ.
lphōſo Portugal-
e rege primo.

CONCIL. Latera-
nſe, ne laicus cleri-
vim inferret. Plat.

172
Lucius 2. Bono-
nienſis mēſ.11.d.4.
Vacat d. 2.

Anni mūdi.

Ludouicus Rex, quod expugnato Victriaco in Eccleſia 130. diuerſi ſexus & ætatis homines cremati eſſent, terram ſanctam pœnitētiæ cauſa adijt, vbi integrum annum ſubſtitit. *Sigeb Continuator.* Idem an. 1155. S. Iacobum in Gallicia, exinde poſt quatuor annos montem S. Michaelis de periculo maris religionis ergò petijt. *Ibid.* & an. 1177. in Angliam ad B. Thomam. *Ibid.*

Henricus rex Portugalliæ primus multa gerit cōtra Saracenos, à quorum tyrannide ann. 1147. Oliſipponem liberauit.

Albo Ali Abinſeni (i. ex poſteris Seni, nomen enim patris ipſius erat Eli, inquit Elias in Tisbi rad. אבן) Abenroes ſiue Abenrois Meſue Medici, & Philoſophi Arabes, Aben Tumert Aſtrologus Cordubę florent ab an. 1140. Regnabat Mauris Africæ & Hiſpaniæ Albo Haly Aben Teffin, qui in illis motibus perijt, quos pro Imperio quidā Abdelmon concitarat. *R. Abraham in Cabbala.* Sabellicus Enneade 9. ponit ſub Alexandro 3. an. 1159.

R. Iehuda Leuites incidit in eadem tempora. *Abben Ezra in 9. cap. Daniel.*

g Bellator contra Saracenos pro
5232 Hieroſolymis. *Platina.*

Huius conſenſu factū concilium
5233 in Gallia contra Abellardum; qui rationibus victus, non modo ſententiam mutauit, ſed & monaſticā vitam profeſſus eſt. *Summa Concil.* Serio fuiſſe cōuerſum & ſanctè mortuum Petrus

Petrus Cluniacēſis in epiſt. teſtatur.

S. Amedeus Lauſannenſis, Drogo Hoſtienſis Epiſcopi doctiſſimi.

Meſoptamiæ populi ferè omnes ad fidem Chriſti reuertuntur. *Palmer.*

Edeſſa paulò poſt à Turcis capta, Epiſcopus capite truncatur, & multa Chriſtianorum millia trucidantur, an. 1145. *Sigeb. Continuator.*

Conradus Imp. Iudæos à Galliæ Germaniæque populo eiectos recepit, ac in ſuis municipijs, præſertim Norimbergæ tutum hoſpitium conceſſit. *Friſing. lib. 1. cap. 37. de geſtis Frider.*

Cùm oppidum Vuemsbergam ijs conditionibus cepiſſet, vt mulieribus ſaluis abire liceret, portantibus de ſuis rebus, quantùmcunque vnaquæque poſſet; illæ ſolos maritos in humeris & paruos liberos in ſinu atque amplexu geſtantes, exierunt; cæteris rebus militum prædæ relictis. Qua philoſtorgia motus Imper. omnibus conuiuio exceptis ignouit.

Moriturus præterito filio ætate iam maturo Fredericum Aenobarbum imperio deſtinauit.

Eudo de ſtella, qui ſe dicebat eſſe Chriſtum, an. 1148.

Bellum ſacrum tertium Eugenij tempore, cui præfuerunt Corad. Imp. & Ludouicus Iunior. Hanc expeditionē Tyrius ſcripſit, & ex Græcis Nicetas Coniates.

h Diſcipulus S. Bernardi, qui ad eū ſedentem in Petri cathedra ſcribit libros

Anni Chriſti.

1145

1153

Patriarchis.

Conſtātinopoli Michaele Iuniore.

Antiochiæ Aymerico.

Hieroſolymis Guilielmo.

Principibus.

Iiſdem Impp. & regnant.

CONCIL. *Gallicanum contra Petri Aballardum Peripateticum.*

173

h Eugenius. 3. Piſ[anus], an. 8. menſ. 4 d. 20.

Vacat d. 2.

Patriarchis.

Conſtātinopoli Michaele Iuniore, deinde Coſma 2. m 9. Nicolao 3. an. 3 Theodoſio 2. an. 2

Antiochiæ Aymerico.

Hieroſolymis Guilielmo, deinde Fucherio an. 11. d. 17

Principibus.
anuele Comneno
rient. Imp.
onrado 3. Occid.
np.
udouico 9.dict.7.
iniore Franc. R.
lphonſo 8. Hiſpa-
æ,deinde Sanctio
n.14.
tephano Franco
ngliæ.
oleſlao Criſpo Po-
norum principe,
n.27.
lphonſo Portu-
alliæ rege primo.

Anni mūdi

libros de Conſideratione, religione & eruditione refertiſſimos, quos Pontifices debent ſemper habere in manibus.

Inſtituit Tornacenſem Epiſcopatum in Gallia, cùm per annos circiter 600. à tempore S. Medardi fuiſſet ſub Nouiodunenſi Epiſcopatu: Electo in Epiſcopum Anſelmo Laudunenſi Abbate. *Guiliel Nang. Continuatio Sigeb.*

Ad Armenios id per legatos petentes Sacrificij formam, iuxta eccleſiæ Romanæ conſuetudinem tranſmiſit. *Ottho Friſing. lib. 7. c. 32.*

Cardinales nutu diuino perciti hunc Pontificem elegerunt. *Platin.* Ille per D. Bernardum impetrauit à Conrado Imperatore & Ludouico Francorum rege, vt Chriſtianis in Aſia contra Alcoraniſtas opem ferrent. Hinc vterque cum magno exercitu in terram ſanctam profectus eſt, tempore Balduinorum. Illa fuit 3. expeditio contra Turcas. *Tyri. lib. 16. c. 18.*

Nam S. Bernardus miraculis clarus Francofordiam veniens, Imperatori Conrado & Principibus perſuadet, vt expeditionem contra Saracenos in Aſiam ſuſcipiãt. *Helmold. in Chron. Slauorum cap. 60.*

Partẽ exercitus deſtinant in partes Orientis, alteram in Hiſpaniam, tertiam ad Slauos, qui iuxta Saxones habitabant. *Ibid. c. 61.*

Ipſi cùm veniſſent Hieroſolymam iunctis copijs cum Balduino 3. & Hieroſolymorum quinto rege,

Anni Chriſti.

Damaſcum obſident : ſed diſſidio ac dolo cuiuſdam Aſſyrij, obſidionẽ ſoluere coacti ſunt, & ita quiſque ad ſua nauigauit. *Tyri.lib.17.c.8. & Aemyl lib.5. Gagui lib.5.*

Miſerabilis fuit interitus exercituum Imperatoris Conradi & Ludouici regis Franc. legati Imperatoris Conſtantinopolitani dolo. *Helmold. in Chron. Slauorum c.61.*

Hoc vnum proſperè ceſſit de vniuerſo opere, quod peregrinus exercitus Lisbonam in Portugallia ceperit, & eam Portugallenſi regi vindicarit. *Ibid. c.62.*

1145 Sugerius Abbas S. Dionyſij, regni Francorum negotia ob abſentiam regis, iuxta illius cœnobij prærogatiuam adminiſtrabat. *Ottho Friſing. lib.1. de Friderico c.55.*

Gilbertus Porretanus Pictauorũ epiſcopus, ob inſignem eruditionem Vniuerſalis dictus, proſcribitur ab Eccleſia in concil. Remenſi, quòd negaret diuinitatem, qua Deus eſt, eſſe Deum. *Bernard. ſuper Cantica ſer. 80. Continuat. Sigeb.* Rem paulo aliter narrat Ottho Friſing. lib.1 de Frideric. cap. 55. 56. 57. Quatuor ſcilicet Porretano obijciebantur : primò, quòd aſſereret, diuinam eſſentiam non eſſe Deum. 2. proprietates perſonarum non eſſe ipſas perſonas. 3. Theologicas perſonas in nulla prædicari propoſitione. 4. Diuinam naturam non eſſe indeterminatè incarnatam. De tribus vltimis ob exortum Cardinalium contra D. Bernardum & Gallos epiſcopos tumultum,

CONCIL. Ve[...] zelium ſiue Vezelia[...] cum in Burgũdia. pr[...] expeditione cõtra Tu[...] cas, præſide Eugeni[...] et præſente Ludouic[...] Rege cum Aleonor[...] Regina, & alijs re[...] gni Principibus, q[...] poſt orationem habit[...] à D. Bernardo crucem[...] accipiunt, ſacram m[...] litiam profeßi. Plati[...] Ioan. le Maire.

Anni mūdi.

tum, ſimul ob Theologicas ratiões, quæ hinc inde habebantur, nihil eſt decretum. De primo Romanus Pontifex definiuit. Epiſcopus verò præmiſſam ſummi Pontificis ſententiā reuerēter excipiens, Archidiaconis ſuis in gratiam receptis, cum ordinis integritate & honoris plenitudine ad ſuam diœceſim remeauit.

Pariſienſe quoddā oncilium fertur tūc lebratum ab Euge-o Ioan. Tili.

5233 Potho presbyter Prumienſis anno 1152. ſcribebat lib. de Domo Dei. *Ipſe. Ibid*

Rabbi Moſes Hiſpanus, Ben Maimon (qui & contractis dictionibus dicitur Rambam) videtur floruiſſe circa hæc tempora. Hunc Iudæi habent in ſummo honore, adeò vt eū inſigniuerint titulo מורהצדק id eſt Doctoris iuſtitiæ.

Ptolomaicum præ nie Conrado 3. Tyr. b.17.cap.1.

Ipſe præfatiōe Maimonim, quo opere cōplexus eſt vniuerſum Talmud lingua purè Hebraica, in eorū gratiam, qui neſciunt linguam Talmudicam, vel vt impuram & barbaram, faſtidiunt, ſe ſcribere tradebat ann. 5108. excidij Hieroſolymitani, Mundi 4936.

Idem in quadam epiſtola de Aſtrologia, meminit ſua ætate fuiſſe in Auſtrali plaga quendam impoſtorem, qui ſe prædicans præcurſorem ac nuncium Meſſiæ ſiue Chriſti mox venturi, multos Iudæos ac Arabes ſubduxit ementitis miraculis.

Euſtathius Theſſalonicenſis Archiepiſcopus in libros Homeri ſcripſit cōmentarios ſicut & in Dionyſij deſcriptionem orbis. *Nicetas lib 7.*

Narrabat Gabulenſis in Syria Epiſcopus Eugenio Papæ, quod ante non multos annos Ioãnes quidam vltra Perſidem & Armeniam in extremo Oriente agens rex & ſacerdos cum gente ſua Chriſtianam profiteretur religionem; verùm Neſtorij fermento permixtam. *Friſing.lib 7.c.* 33. Quem poſt aliquot annos à Tartaris deletum ex Marco Veneto annotabimus.

An.1148. Rogerus Siciliæ rex Archiepiſcopum Africæ, qui Romam, vt conſecraretur, venerat, ad ſedem ſuam remittit liberum. *Sigeb. Continuat.*

An.1146. Ludouicus Francorum rex Hieroſolymam, voti cauſa, abijt. *Annon. lib.5.c.53.*

Robertus Nazarenus epiſcopus crucem Chriſti erigens contra incendium, flammam & fumum, impellente vento in exercitum Turcicum conuertit. *Tyri.lib.16.c.11.*

Aleonora repudiata à Ludouico Rege, in ipſius odiũ an.1152. nupſit Henrico Duci Normaniæ & Andegauenſi Comiti, qui poſtea fuit rex Angliæ: Ex quo habuit filios quatuor, Henricum, Richardum, & Ioannem poſteà reges Angliæ, & Ganfridum Comitem Britanniæ: filias totidem; quarum alia collocata eſt Regi Caſtellæ, ex qua nata eſt Blancha Regina Franciæ, mater S. Ludouici: Altera Alexio Imperatori Orientis: Tertia Saxoniæ Duci, vnde natus eſt Ottho Imperator: Quarta Tholozano Comiti. Quæ nuptiæ fuerunt

Anni Chriſti.

1148 *Remenſe, præſide Eugenio & præſente D. Bernardo, cõtra hæreſim Gilleberti Pictonum Epiſcopi, Abalardi ſubtilitatem ſecuti, quam ipſe eo in Concilio publicè recãtauit. Bernard. ſerm. 80. in cantica. Anton. tit. 17. c. 1. Fuit etiam contra quendam nomine Eonem, qui ſe magnum prophetam, imò verò Dei filium, per quem omnis oratio concludebatur, cùm diceretur per αἰῶνα, &c. prædicabat; & ex ſuis diſcipulis alios conſtituebat Angelos alios Apoſtolos. Conti. Sigeb. Ottho Friſing. lib. 1. de Frederico ca. 50. 51. vſque ad 55.*

1150 *Baugentiacum, in quo Ludouicus Leonoram vxorem repudiauit, ex qua habebat duas filias, Mari. & Aliſam. Ioan. Til.*

Anni mūdi.

fuerunt cauſa grauiſſimi belli inter Francos & Anglos. *Guiliel. Nangia. Gagui. lib. 6. Aemyl lib. 5.*

Libri 4. Ioannis Damaſceni de Orthodoxa fide è Greco in Latinum transferuntur per Burgundionem iudicem & ciuem Piſanum, qui maiorem etiam partem operū D. Chryſoſtomi è Græco in Latinum conuertit. *Antoni tit. 17. c. 1.*

Treuirēſe, cui interuit Eugenius cum 18. Cardinalibus & D. Bernard. In eo libri . Hildegardis recepti ſunt. Trith. in Chron. Hirſaug.

Archiepiſcopatus Vliſbonēſis in Hiſpania inſtituitur an. 1147. *Meier. in hiſt. Fland.*

An. 1152. quatuor Archiepiſcopatus inſtituuntur in Hybernia, ſicut illic ſunt quatuor prouinciæ, Armachana, Dublienſis, Caſſellenſis & Tuamenſis. Quarum Armachana 15. habuit epiſcopatus. Dublienſis 5. Caſſellenſis 13. Tuamenſis 10.

Lincopianum in Suecia. Magnus lib. 18. hiſt. Gotthorum c. 18.

Templarij vt eſſent cōſpectiores, ſuis cādidis clamydibus aſſuúnt cruces panni rubei. *Tyri. li. 12. c. 7.*

174

Anaſtaſius 4. Romanus an. 1. menſ. 4. di. 24.

5241 i Amator & nutritius pauperū. D. Mariæ rotundæ templum extruxit. Famis tempore, qua tota ferè Europa conflictabatur, victum egenis etiam extra Romæ mœnia degentibus, largiſſimè ſuppeditauit. *Plati.*

Vacat d. 1.

5242

Patriarchis.

Conſtātinopoli Cōſtantino 4. an. 2.

Antiochiæ Aymerico.

Hieroſolymis Fucherio.

Tunium & Tenebium Aegypti pagi à Chriſtianis inhabitabātur. *Nicetas lib. 5. in Manuele.*

Tamiathi inſignis virgini dicata eccleſia habebatur in precio, inter medios Saracenos, quòd ibi olim Chriſtus cum parentibus ſubſtitiſſet, Herodem euadens. *Ibid.*

Apud Francos Politici bonis Eccleſiæ inhiantes, nihil non cōtra eccleſias

cleſias & monaſteria moliti ſunt. Claromontenſis comes, eiuſque nepos Podienſis Guilielmus, & alter de Polinato comes. Sic Guilielmus Cabillonenſis. Sed eos repreſſit Ludouicus rex. *Ann. lib. 5. cap. 56. Gagui. lib. 6.*

Rupertus Buconienſis, Petrus Mauritius cogn. Venerabilis Abbas Cluniacenſis. Nicephorus Baſilaces Paulinarū epiſtolarum inſignis interpres. *Nicet. lib. 7. de Manuele.*

Hæreſis Publicanorū in Anglia. *Polyd. libr. 13. Ang.* quos alij Catharos, alij Patrinos. *Concil. Lateran. c* 27.

Catharorum hæreſis ex Tandemi reliquijs, primarijs Arnoldo, Marſilio, & Theodorico, quos Egbertus S. Florini Abbas oppugnauit. *Chron. Hirſaug.*

Cardenſis hæreſis de corpore & ſanguine domini male ſentiēs. *Ibid.*

Guilielmus Aquitanię dux & Pictauienſis comes D. Bernardi diſcipulus eremiticum vitæ genus apud Gallos reſtituit, vt deinceps eius ordinis fratres non Auguſtiniani, ſed Guilelmitæ dicerentur, vſq; ad Innocentium 3. qui eos Eremitarum S. Auguſtini nomine appellari voluit. Pariſijs, relicta eremo, prima iecit cœnobij fundamenta, Anaſtaſij, deinde Adriani Pont. iuſſu. *Bergom. lib. 12. & Chron. Colon.*

An. 1154. Aſcalon à rege Balduino capitur, ibique epiſcopus conſtituitur. *Tyr. lib. 17. cap. 39.*

Fredericus hoc tempore ſuſcipit imperium, ſex expeditiones in Italiam

Anni Chriſti. 1153

Principibus.

Manuele Comneno Orient. Imp.

Frederico 1. Ahenobarbo ſiue Barbaroſſa an. 38. Occid. Imp.

Ludouico 9. dict. 7. Fr. Reg.

Hiſpaniæ Sanctio tertio.

Angliæ Stephano Franco.

Poloniæ Boleſlao Criſpo.

Portugalliæ Alphonſo.

Anni mūdi

liam moturus & multas turbas in Eccleſia excitaturus. *Nicet. libr. 7. de geſtis Manuelis*. Et in Armenia, vbi contra Turcas pugnabat, in rapido quodā amne ſubmergitur. *Nau. Tyr.*

Sub 1153. Galfridus cognomento Arturus, quòd de Arturo Britānorum Rege fictitio multa ſcripſerit, item de Ambroſij Merlini eius vatis prædictionibus, &c. *Balæus.*

Hæreſis Armeniorū Monophyſitis conſentanea. *Nicet. lib. 17. Orthodoxiæ*. Hinc Manuel. Imp. ſub ann. 1170. ad eorum Catholicum, Theorianum legat, qui ab illa eum reuocaret, cuius diſputatio ibidem extat apud Nicetam.

Vterque tamen errat, ſiquidem Catholici ſiue ſummi Armenianorum Pontificis ad Græcos reſponſio, quam ipſi afferunt, non eſt ſuppoſita. Nā Armenij fatebātur duas quidem eſſe naturas in Chriſto & vnam, ſed diuerſa ratione. Vno modo naturam pro parte Cōſtituti accipiebāt, altero pro Conſtituto ſiue Compoſito, vt cum apud Ariſtotelē nunc Compoſitum, nunc partem Compoſiti ſignificare dicitur. Sic in Chriſto (inquiebāt) duæ ſunt naturæ, id eſt, duæ partes Conſtituti, deitas & humanitas; & vna natura, id eſt, vnum Conſtitutum ex vtraque natura, Chriſt⁹ ſiue perſona Chriſti. Afferebant pro ſimili hominem, in quo duæ naturæ exiſtunt, corpus & anima, & vna natura. i. vnum è corpore & anima compoſitum. Multū ergo aberant à Monophyſitarū ſententia.

 Ille

Anni Chriſti.

Illo artificio Græci ſæpius vſi ſunt in Chriſtianos Orientales, vt quos cernerent in ſedem Apoſtolicã propenſos, hæreſeos infamia traducerent, vel etiam, quia præ ſe alios ſolent contemnere.

Hinc eos ſuſpectos habeo, quotieſcunque de Syris, Maronitis, Aethiopibus, Perſis, Indis, Georgianis, Aegyptijs ſcribunt, eos vel Iacobitas, vel Neſtorianos appellantes Nã qui verſus eos peregrinantur, Catholicos offendunt, nec niſi quibuſdam ritibus & ceremonijs à nobis differentes vident.

Mota quæſtione de Dogmatibus Mahometis, Manuele imperante, Deum ipſius anathematizandum viſum eſt, vt qui ſolitarius aſſeratur, auroque ſolido conſtans, (Holoſphyros) qui nec genuerit, nec genitus ſit, nec ſibi ſimilem quenquam habeat. *Nicetas lib. 26. Orthod. et lib 20. Anathematiſmo 22.*

R. Beniamin auctor libri Maſſahoth.i. Profectionum, ſiue, vt interpres Benedictus Arias vertit, Itinerarij, genere Hiſpanus, tunc vigebat. Narrat enim ſe Ludouico Rege & Alexandro Romano Pontifice, qui mox ſedebit, Lutetiam veniſſe Regni totius caput, in qua (inquit) ſunt ſapientum diſcipuli, omnium, qui hodie in omni regione viuunt, doctiſſimi, atque hi noctu diuque legis ſtudio incumbunt. Loquitur de Iudæis tum Lutetiæ degentibus, & ſtudijs ſuis Hebraicis incumbentibus.

k Norue-

175.
Andrianus Anlus an.4.menſ.10.
Vacat d.3.

Patriarchis.

Conſtantinopoli Conſtantino 4.deinde Luca an.12.

Antiochiæ Aymerico.

Hieroſolymis Fucherio, deinde Amatrico an.23.

Principibus.

Manuele Commeno Orien. Imp.

Frederico 1. Aheno barbo ſeu Barbaroſſa Occi. Imp.

Ludouico 9.dict.7. Fran. Reg.

Sanctio 3. Hiſpan.

Stephano Franco Angliæ, deinde Henrico 2. Andegauenſi an.34.

Boleſlao Criſpo Poloniæ.

Alphonſo Portugaliæ.

Anni mūdi
5242
5247

k Noruegiam ſub gelido axe (Onuphrius Sueciam addit) ſua prædicatione ad Chriſti fidem perduxit antequam eſſet Roma. Pontifex. *Plati. Ioan. Stella in Chro.*

Templorum reſtaurator inſignis. Guilelmi Siciliæ regis ob rapta Eccleſiæ bona excommunicati ſubditos, omni ſacramento liberat. *Plat.* Gradenſem Eccleſiam primatū ſuper omnes Venetorum, Iſtriæ & Liburnorum Eccleſias obtinere declarauit. *dec.2.lib.5.Blondus.*

Vuilhelmus ſeu Guilelmus huic Pontifici reconciliatus ab eo declaratur & coronatur Rex vtriuſq; Sicilię, q̃ acceperat in feudū. *Crant.li.* 6.*c.*16. Ex eo tempore Regnum Siciliæ appellatum eſt Patrimonium Petri.

D.Bernardus Abbas Clareuallenſis oraculum ſui ſæculi, vitæ ſanctimonia & ſummis miraculis clarus obijt an.ætatis 63.& an. Chriſti 1153. *In eius vita lib* 5. *cap.*2. Alexander. 3. PP. eum in Sanctorum numerum retulit an.1165.

Eo intercedente Fredericum & Conradum duces Bambergæ Lotharius Imp. in gratiam recepit. *Friſing.lib.*7. *cap.*19. Sican. 1144. eodem conciliante Theobaldum comitem Ludouicus Rex. *Sigeb. Cont.*

Anno 1158. Liuonia Regio, quæ hodie vocatur Liflād, cœpta eſt tūc primum à mercatoribus Chriſtianis explorari: vbi cùm plurimi lucri cauſa ſæpe aduentarent, S. Menardus tunc presbyter doctiſſimus Chri-

ſtum prædicans multos eorum, inter quos erat Cobbe Liuoniæ Princeps, à gentilitate ad fidem Chriſtianam traduxit. Ipſe poſtea rogatu Cobbe Principis ab Alexandro 3. PP. deſignatur illius loci Epiſcopus vbi nunc eſt Riga Metropolis. *Crãt. lib 7.c.13.*

Eodem an. Siciliæ rex Guilhelmus captam Sibyllam, quæ eſt Metropolis inſulæ Gerx inter Africam & Babylonem Aegypti, Chriſtianis incolendam dedit, præpoſito Archiepiſcopo. *Sigeb. Contin.*

Mediolanum Friderico Imp. Iudæi produnt *Bergo. lib.* 12. Eam diruit, & ſale conſperſit, auctoribus defectonis ſecuri percuſſis.

An. 1158. eiectis, qui ſupererant in Obotritorium terra, Slauis, incolas ex Hollandia Friſiaque Henricus Saxo ſubſtituit *Helmold. c.* 88.

Ducem Boëmiæ regia dignitate & titulo inſigniuit, ob res præclarè ad Mediolanum geſtas renunciatione & confirmatione publica & ſolenni ritu facta.

A Gunthero poëta verſibus celebratur.

l Confirmat ordinem Carthuſiẽſium. *Faſcic. temp.*

Optimè præfuit, quatuor Antipapis è medio ſublatis, quos contra ipſum erexerat Fredericus Imp. bello furens contra Italiam.

Doctiſſimus fuit præcipuè in ſacris literis, decretis, Canonibus, & Romanis legibus. *Cont. Sigeb.*

Romæ

Anni Chriſti.

1156.

1178.

176.

l Alexander 3. Senenſis, an 21. d. 19

Vacat d. 14.

Patriarchis.

Conſtantinopol. Luca, deinde Michaele 3. an. 9. Charitone an. 1. menſ. 2 Theodoſio an. 6.

Antiochiæ Aymerico.

Hieroſolymis Amatrico.

Principibus.

Manuele Comneno Conſtantinopolitano ſiue Orien. Imp.

Frederico Ahenobarbo ſiue Barbaroſſa Occid. Imp.

Ludouico 9. dict. 7. Franc. reg.

Sanctio 3. Hiſpan. deinde Ferdinando 2. an. 17. Alphonſo 9. an. 38.

Henrico Andegauenſi Angliæ.

oleſlao Criſpo Poniæ, deinde Mieſlao ſene an. 4.	*Anni mũdi.*	Romæ moritur ſublatis prius è medio quatuor Schiſmaticis pontificibus, quorum ſeditionibus Eccleſia Romana penè ſubuerſa eſt.
aZimiro an. 17.		Cæſarianos Pſeudopontifices excommunicatos, quanquam integra ætate, ſenex iuſto Dei iudicio ſepelijt. Fauebant ei legitimo Pontifici duo Reges, Ludouicus Galliæ & Guilelmus Siciliæ. *Iouius li. 1. vir. illu.*
lphonſo Portugaæ rege primo.		Eo tempore Guelphorum & Gibellinorum factiones Italiam præcipuè miſcebant. Guelphi auctoritatem Romani Pont. contra Cæſarem tuebantur.
		Friderici Imp. vim metuens ad Venetos confugit. Verum Otthone Imperatoris F. qui cum claſſe pontificem repetebat, à Venetis victo & capto, pax Italiæ eſt reddita. *Cromer. lib 6. de rebus Pol.*
		Ad eius pedes procubuit Fredericus imp. petens abſolutionem excommunicationis *Plati* Ferunt Ludouicum Francorum & Henricum 2. Anglor. reges, pedites ei inſeruiſſe ſtratoris officio, ac læua dextraq; frænum equi ipſius tenẽtes eum per Totiacum vrbem magna cum pompa deduxiſſe.
		Illum prenſabat Emanuel Orientis Imp. Occidentis Imperium ambiens, non ignarus inimicitiarum eius cum Friderico. *Plati.*
		Fredericum Occidentis, Emmanuelem Orientis Imperator. Guilielmum Siculum & Longobardos diſſidentes in gratiam reduxit. *Martinus Polonus.* Henricum quoq; regẽ Anglo-

Anglorum & eius filium. *Continuat. Sigeb.*

Præter vnum D. Petrum, qui 25. ferè annis, Sylueſtrum primum, & Adrianum primum, quorum vterque 23. annis præfuit, cæteros annorum numero in Pontificatu ſuperauit. *Ibid.*

Sub hoc Alexandro totus tunc orbis Chriſtianus mutuis bellis ferè collidebatur. Veneti tum Hungaris, & Græcis de Dalmatiæ dominatu decertabant. Græcorum Imp. Emanuel ab Alexandro Pontif. non ignarus inimicitiarum eius cum Friderico magnis pollicitationibus & donis Occidentis imperium ambiebat. In Anglia Henricus rex Thomã Cantuarienſem cum occidiſſet, à filio regno pellebatur. Fredericus Imper. Longobardiam & Italiam vexabat. Germaniam Henricus Saxonũ dux motibus concitabat. Boëmia ciuilibus bellis diſtinebatur. *Cromer. lib. 6. de rebus Polon.*

Alexander Lutetiam ſe contulit & ſacella multa in S. Germani de Prato Eccleſia dedicauit. *In Chronic. Monaſterij S. Germani Pratenſis, quorũ ibi fragmentum pendet de Sacellorũ quorundam cancellis.*

In Aſia Emanuel Orientis Imp. in prælio quodam captus à Turcis, mox ex pacto dimiſſus, paulò poſt obijt. *Crom. Ibid.*

Petrus Longobardus cognomento Magiſter ſententiarum, qui Epiſcopus Pariſienſis an. 1160. ſalutatus eſt, ceſſione Philippi Eccleſiæ illius Archi-

Anni Chriſti.

1159.

Schiſma 19. quoc
durauit ann.
fermè 20.

Octauianus, q
& Victor 4. conti
Alexandrum à tr
bus tantum, vel
alij volunt quin
Cardinalibus fact
one Imperatoris
Ahenobarbi elect
PP. ſedit an. 4. mẽ
7.

Anni mūdi.

Archidiaconi, Ludouici regis fratris, qui alioqui à maiore parte electus fuerat. *Aemyl. in Lud. Iuniore Contin. Sigeb.*

Gratianus Bononienſis monachus, rapſodus libri decretorum.

Petrus Trecenſis cognomēto Comeſtor vel Manducator, auctor ſcholaſticæ hiſtoriæ, ſi nonnullis credimus, fratres nothi. *In vita Gratiani.* Alij contra putant eos nec Germanos nec συγχρόνους fuiſſe: ſed ipſi falluntur, quod ad eorum tempus pertinet.

CONCIL. Claromōnſe, Præſide Alexādro Rom. Pont. cōtra Victorem, & Fredericum Imp. celebratum fuiſſe, teſtantur Platina & aliqui alij.

Richardus à S. Victore Theologus Pariſienſis.

Contra Petri Longobardi aliqua capita ſcripſerunt Gulielmus epiſcopus Senonenſis, Ioannes Cornubienſis in ſuo Eulogio & Ioachim Abbas.

Ciſtercienſe habitū Morimundi. Helmol. lib. 2. c. 9. de Slauis.

Hugo Etterianus, qui ad hunc Alexandrum ſuos tres libros de proceſſione Spiritus S. ſcripſit, & apud Emanuelem Imp. Conſtantinopo. magnæ fuit auctoritatis. Errat enim Trithemius, dum illum locat ſub Alexandro 4. Multa Græcè & Latinè ſcripſit.

Leo Tuſcus interpres Liturgiæ D. Ioannis Chryſoſt. ſe eius σύγχρονον fuiſſe ſcribit.

Banduinus alter auctor librorum 4. ſententiarum Theologicarum. Nam neſcitur vter, ipſéne an Petrus Longobardus fuerit cuculus, alienum ſibi ſupponens partum, vt fit in Plinio & Solino. Hoc vnum ſcitur Theologiam Scholaſticā ab his duobus

duobus præcipuè fuiſſe fundatam, ob ſubtiles Græcorum contra Latinos diſputationes de Trinitate, de Proceſſione S. Spiritus, ob Berēgarianos & Petrobuſianos contra Sacramenta multa temerè & curioſè effundentes, ob Gilb. Porretanū, Pet. Aballardum philoſophos Theologiæ philoſophiam admiſcentes, vt ſpinoſas & ſubtiles quæſtiones deciderent & amputarent. Aemulati ſunt Damaſcenum, cuius 4. libros de Orth. fide, citant, ordinem & methodum ſequuntur.

Anni Chriſti. 1163. *Turonenſe, præſid... Alexandro Papa, qu... in Concilio acta Con... cilij Papienſis, in qu... Victor Pſeudoponti... fex, & Fredericus Im... per. præfuerant, dam... nata ſunt & vterqu... excommunicatur. Cō... tin. Sigeb. Aemyl. li. 5*

Ottho Friſingenſis Epiſcopus, filius S. Leopoldi, frater Henrici ducis Auſtriæ & Freder. Imp. patruus, Chronologiam ab orbe condito ad annum Chriſti 1150. octo libris pertexuit. Primus Bauaros rationem diſputandi Ariſtotelicam docuit *Aen. Syluius.*

1164. Calixtus 3. Victori in ſchiſmate ſuccedens, ſedit ferè an. 6.

Helmodus canonicus Butſonienſis Hiſtoriam Henetorum ſiue Sclauorum à Carolo Magno ad Fredericum AEnobardum vſque ad an. Chriſti 1168. perduxit.

1169. Paſchalis 3. antea appellatus Ioannes à quibuſdā electus poſt mortem Calixti, iuſſus tandem eſt à Friderico Imper. ſe abdicare pōtificatu: ſic finitū eſt ſchiſma, poſtquam ſediſſet ann. 7. menſ. 5.

An. 1162. Cingi. ſiue Congi Tartarus faber extra Imaum Magnus Chā ſiue Imp. gentis ſuæ per ſeditionem creatur, mox vicinos ſubigit & tandem Vmcanum ipſum dominum ſuum, qui à Latinis presbyter Ioannes vocabatur, & in India, & Serica, non Aethiopia, imperabat. Illic deinceps imperium Orientis deſijt eſſe penes Chriſtianos, manſit tamen religio incolumis, vnde & totus Oriens Chriſtianis reſperſus eſt, & prouincia

Anni mūdi

uincia Tenduc, vbi erat presbyteri Ioannis Regia, tota penè Chriſtiana. *Hæc ex M. Veneto, qui horum fuit ſpectator.*

Inde eius poſteritas in Scythia & India latiſſimè regnat, collocata regni Metropoli in Catay & Quinſai, & tota Scythia Tartariæ nomen ſortita.

Quidam Sardenſis mente captus, elapſus à Parentibus, diu more ceruorum vixit, gradiens pedibus ma-

5259 nibusque & veſcens eorum pabulo. Tandem cùm Rex Sardiniæ inſulæ venaretur, captuſq; fuiſſet cum ceruis aliјs, parentibus eum alloquentibus nihil reſpondit, ſed nec appoſitum panem & vinum guſtare voluit, contentus herba: vnde & paulò poſt media nocte clam, manus parentum euadens, ad ceruos redijt, nunquam poſtea viſus ab aliquo. *Abben. Ezra in cap. 4. Daniel.*

CONCIL. celebre [p]*lurimorum epiſc. co*[a]*ctum ab Henrico An*[g]*liæ rege Caſſeli, quæ* [v]*rbs eſt Hyberniæ in*[ſ]*ulæ, ad corrigēda eo*[r]*uæ minus rite ſecun*[d]*um dogma Chriſtia*[n]*um fiebant in Hyber*[n]*ia (nam ſinguli* [p]*ro opibus plurimas* [h]*abebant vxores) qu*[as i]*pſe Henricus nuper e*[d]*omitam ab Alexan*[d]*ro Papa dono acce*[p]*erat, cum iam ab ini*[t]*io poſt Chriſtianā religionem acceptā Hyberni ſeſe ac omnia ſua in Romani Pontificis ditione dedidiſſent. Polyd. libr. 13 Ang. hiſt.*

Petrus Bleſenſis Archidiaconus, Thomas Græcus, Arnoldus Abbas Bonæuallis, Guibertus Abbas Gemblacenſis, Petrus de Riga Remēſis, Ganfredus Antiſiodorenſis, Ioannes Epiſcopus Carnotenſis, Balduinus monachus Abbas Fordienſis, poſtea Vuigornięſis Epiſcopus, Balduinus Archiepiſcopus Cantuariēſis, Ecbertus Abbas S. Florini, Odo Cantianus ſcriptores Eccleſiaſtici. *Tit. de ſcripto. Contin. Sigeb.*

Ordo Vuilhelmitarum ſeu Gulelimitarum (quos vocant heremitas) ſumpſit initiū à Ioan. Bono Mātuano.

no. *Sabell. Enne.* 9. *Faſcic. temp.* Nomē autem à Guilielmo Aquitaniæ duce & Pictauienſium comite, qui eam familiam condidit vt ſectarentur collectam ex D. Augu. operibus regulam.

S. Thomas Cantuarienſis Archiepiſcopus, cognomento Bequetus, fit martyr in Anglia an. 1171. *Tyri. li.* 20. *cap.* 23. Quam ob cædem Henrico 2. tunc Angliæ regi ſpecie pœnitentiæ iniunctum eſt inter cętera ab Alexandro Pontifice Rom. vt ipſius ſubditi poſſent liberè ad Romanam curiam prouocare: & ne deinceps vllus eſſet rex Angliæ, quem Romanus Pontifex non deſignaſſet. *Polyd. libr.* 16. *hiſtor. Angl. Blond. lib* 5. *dec.* 2. Henricus 8. Angliæ Rex ipſius S. Martyris reliquias incendit. an. 1538.

Petracenſis vrbs vltra Iordanem in finibus Moab, ſecundæ Arabiæ metropolis an. 1167. epiſcopali dignitate inſignitur. *Tyri. lib.* 20. *c.* 3.

An. 1168. Rugiani Slauorum gens ab Erico Danorum rege & vincuntur & Chriſto lucrifiunt. *Saxon. lib* 15. *&* 16.

Finlandi ab Erico Sueuorum rege cruento prælio ſuperati, Chriſtū agnoſcunt. *Ioan. Mag. libr.* 19. *Gotth. cap.* 3.

An. 1172. Petrus Legatus Roma. pont. ſeſe Agennenſibus hæreticis oppoſuit. *Contin. Sigeb.*

Rainaldus Antiochiæ princeps, deinde Boamundus Rainaldi priuignus in patriarcham & Epiſcopos ſæui-

Anni Chriſti.

1178. vel 1180. *Vndecimum generale Concilium (ſecundum vniuerſale Latinorum) alijs primum Lateranenſe, præſid[e] Alexandro Rom. pontif. Epiſco. 280. (vel 300 vt ait Tyrius lib 21. c. 26.) cùm Orientalium, tum Occiduorum: continens 50. capita de reformandi[s] moribus, tam Laicorū quam Eccleſiaſticorū & ne infidelibus arma deferantur. Antonin. tit. 17. c. 1. Tom. 3 Conc. in eo ſecta Vaadenſium damnatur. Item Catharorum, qui etiā Patrini et Publicani. In eo etiam lex ſalutaris de duab tertijs ſuffragiorum Cardinalium ad euitand[um] in poſterum ſchiſma[ta] facta eſt.*

Anni mūdi.

ſæuiunt, fruſtra i ntercedēte Baldui-
no Hieroſol. rege. Quod diſſidium
res Turcarum mirè auxit. *Naucl. ge-
ner.* 39. *Tyri lib.* 22.

An. 1182. Ioannes Cardinalis ab
Alex. Papa Conſtantinopolim miſ-
ſus, petente id Manuele Imperat. vt
Græcorum Eccleſiam Romanæ v-
niret, à Græcis immaniter occi-
5265. ciſus eſt, & per vicos vrbis raptatus.
Sigeb. Conti. Manuelis odio Androni-
cus hanc patrauit cædem. *Cuſpin. de
Impp.*

Alexander pontifex Rom. retu-
lit inter Sanctos, Bernardum Abba-
tem Claræuallis an 1165. & Thomā
Cantuarienſem Archiepiſcopum;
an. 1174.

R. Moſe filius Maiemon an. 1176.
abſoluit ſuum Miſna, quo totum
Talmud lingua purè Hebraica ele-
gantiſſimè eſt complexus.

An. 1177. Bleſis habitantes Iudæi
puerum Chriſtianum in crucem e-
gerunt ipſo die cœnæ Dominicæ.
Sigeb. Contin.

Ob quæ & huiuſmodi alia, Gal-
liæ & Germaniæ vulgus paſſim in
iſtos ſæuijt. *Freſing. lib.* 1. *cap.* 37. *de ge-
ſtis Frederici.*

Ordo Carmelitarum (qui tunc va-
riegata Chlamyde induebātur) ini-
tium habuit in deſertis Syriæ, Alme
rici Antiocheni antiſtitis opera. *Po-
lyd. lib.* 7 *de inuent. re. c* 3 In Europam
eum poſteà induxit Albertus patri-
archa Conſtantinopolitanus.

Milites D. Iacobi ſub ritu S. Augu
ſtini approbante Alexādro PP. exo-

*CONCIL. North-
ntoni in Anglia cele
ratur à quodam Car
inale nomine Hugo
e legato Rom. Ponti
cis, conuocatis tā An-
licanis, quàm Scotis
piſcopis, ad componē
as lites inter Cantua
ienſem & Eboracen
ſem Archiepiſcopos,
ui contendebant de
rimatu in Scotos epi-
copos, qui ceßit Ebo-
acenſi. Polyd. lib.* 13.
iſt. Angl.

riuntur in Hiſpania. Primus eorum magiſter fuit Petrus Ferdinandus. *Polyd. Ibid. c. 5.*

Anni Chriſti.

Calatranenſes milites à loco denominati auctore Sanctio rege circiter an. 1160. oriuntur. Nigrum veſtitum cum rubra geſtant cruce ac Ciſtercienſium æmulãtur regulam. *Polyd. lib. 7. de Inuent. c 5.*

1178. An. 1079. Cazimirus Rex Poloniæ quatuor Ruſſiæ prouincias occupat, & legibus ſuum regnum ornat, quæ ab Alex. 3. PP cõfirmantur. *Funccius.*

Concilium alterũ Northantoni coactũ Epiſcoporum Angliæ præſide Hugone quodam Cardinale legato ſedis Apoſtolicæ. In eo multa et varia pro Chriſtianæ religionis ſtatu agitantur. Poly. lib. 13. Angl. hiſt.

Burgundio Piſanus Chryſoſtomũ in Ioannem in Latinũ vertit. *Conti. Ibid.*

Vualdenſium (qui ſic dicti ſunt ab Vualdo Lugdonenſi eorum auctore) ſiue pauperum de Lugdono variæ hæreſes exoriuntur anno 1170 *Guido Carmilit. lib. de hæreſ.* Bernardus Luzemburgus eas reijcit in annum 1218. Inter multa dogmata, quę ipſis attribuit Aeneas Syluius cap. 35. hæc ſunt, Preces pro mortuis & purgatorium ignem eſſe inuentum auaritiæ Sacerdotum: delendas ſacras imagines: Confirmationem & extremam vnctionem non eſſe ſacramenta: auricularem confeſſionem eſſe nugacem: Sacerdotẽ quocunque loco, quocunque tempore ſacrum Chriſti corpus cõficere poſſe & ſufficere, ſi verba ſacramentalia tantùm proferat. Ijdem fortaſſe cum hæreticis illius temporis, quos auctor (qui tunc degebat) continuationis hiſtoriæ Sigeberti vocat Agenenſes.

Berna

177.
Lucius 3. Lucē.
, natione Tuſcus
.4.menſ.2.d. 18.
Vacat d.12.
Patriarchis.
Conſtantinopoli
heodoſio, deinde
aſilio Camatero,
n. 3.menſ.6.
ntioc. Aymerico.
ieroſol. Heraclio.
n. 24.
Principibus.
lexio puero Com
eno an. 3. Orient.
mp. & poſt eū An
ronico Cōneno ty-
a-no an. 2. Orien.
mp.
rederico 1. Barba
oſſa Occid. Imp.
hilippo 2. cogno.
Auguſto & Theo-
ato an. 43. Fr. Re.
Alphonſo 9. Hiſpa.
Rege.
Henrico 2. Andega
uenſi Angliæ.
Cazimiro 2. Polo.
Alphonſo Rege Por
tugalliæ 1. deinde
Sanctio an. 26.

Anni mūdi.
5279.
5283.

Berna (id eſt lingua Heluetica, Vrſus; ita dicta, quòd cum ea ædificaretur, caſu occurit vrſus) & Friburgum vrbes ædificari cœptæ. *Naucler.*

Miecislaus ſenex ter Monarcha deiectus Poloniæ principatu.

m Lucius literatus fuit, *Tyr. lib.* 22. *cap.* 7. Vixit an. fermè 50 in Cardinalatu. *Onuph.* Principibus auctor fuit, vt in Aſia laborantibus Chriſtianis ſuppetias ferrent. *Plati.* ab vrbe deiectus eſt, quòd ex ea conſulum nomen abolere niteretur.

Primus iuxta conſtitutionis formam poſitam in 11. concil. Lateranenſi creatus eſt pontifex. Ad hunc vſq; Nicolaus Maniacutius Heroicum carmen de Romanis Pontificibus edidit & nomina 178. Pontificū centum viginti quatuor verſibus ſcitè concluſit.

Theodorus Balſamon iuriſconſultus & Theologus, Antiochenus poſtmodum Patriarcha multa hoc tempore ſcripſit, vt ipſe de ſe teſtatur in præfatione ſuper Nomocanonem, *Nicetas quoque lib.* 3. de Iſaacio. Sed aliquot errores ſuis libris immiſcuit.

Sedit contra Aymericum tertiū è Latinis Patriarcham capta à Turcis Antiochia an. 1186. Tum enim Iſaacius Imp. Theodorum Balſ. patriarcham nominauit. Quemadmodum poſteà Hieroſolymis captis illic Græcum Laconicum ſiue Leontium virum eruditum Patriarcham Hieroſolymitanū conſtituit ann. 4. Deinde Doſitheū (*Nicetas li.* 3.) Vnde intel-

intelligitur Iſaacium colluſiſſe cum Saladino. Vel alter Patriarcha Antiochen⁹ erat titulo tenus duntaxat. *Anni Chriſti.*

Hoc tempore bella terræ ſanctæ inualeſcebant. *Vuicelius.* 1185.

Saladinus Caſtro de Vado Iacob vi expugnato, Templi milites ſerris medio diſſecuit ſub an. 1180. reliquos ſacerdotes capite damnauit. Plebi vitam promiſit, ſi nepotem bello captum reſtituerent. *Sigeb. Cont.*

Armeniorum rex cum omnibus epiſcopis & regni ſubditis an. 1181. ſe ſedi Apoſtolicæ ſubijcit.

Ann. 1182. Heraclius Hieroſolymitanus Patriarcha ad Philippum Regem venit petitum auxilium cōtra Saladinum AEgyptium. *Gaguin lib. 6.*

Eius anno 7. Hieroſolyma capitur. Tum contra eum ſedit Laonicus ſiue Leontius Græcus.

Guilielmus Tyrius Archiepiſcopus, quintus ex Latinis, ſuam hiſtoriam de bello ſacro Latinorum contra Turcas & Saracenos, 84. annos complectentē, ab anno Chriſti 1100. vſq; ad annum 1184. perſequitur.

Scripſit etiam hiſtoriam Orientalium, annorum 570. Acta Synodi Lateranenſis & alia quædam *Ipſi lib.* 21. *cap.* 26. Octogenarius obijt ſub ann 1219. Heroldus.

Alexij Comneni tempore dogma motum eſt de Myſterijs altaris, illáne eſſent corruptibilia, an incorruptibilia. Ea eſſe incorruptibilia confirmauit Alexius. *Nicetas libro* 27. *Orthodoxiæ.*

Andro-

Anni mūdi.

Andronicus, vt Alexio puero nepoti imperium raperet, ex aula ſummouit æmulos, deinde puerum 15. annos agentem neruo arcu eliſo immaniter ſtrāgulatum, arcæq; plumbeæ incluſum, in mare demerſit, atque deſponſatam illi Annam Francorum Regis filiam vxorem duxit.

Alexiū vindicaturus Vuilielmus Sicilię rex prælio aggreditur Tyrannum & vincit. Qua occaſione Iſacius ſeditione excitata fugientem comprehendit, & mutilat altera manu & oculo. Deinde ſcabro camelo facie ad caudam verſa per vrbem circumducit, vbi vulgi tumultu vncis & harpagonibus penè fruſtulatim diſcerptus eſt.

CONCIL. Veronen-[illegible], præſide Lucio Pa-[illegible]a, vt Chriſtiani occi-[illegible]ui Principes Aſianis [illegible]ontra Turcas ferrent [illegible]uppetias, & contra [illegible]omanorum ſuperbi-[illegible]m. Plati.

Euſtathius Theſſalonicenſis epiſcop. in Homerum & alia ſcribit.

Petrus Comeſtor iuxta quoſdam viget.

Tartari circa an. 1180. Duce Cingis aut Chonigaſt ab Oriente progreſſi Europam Orientaliorem miſerè afflixerunt, hodieque in Hordas diuiſi cognoſcuntur.

Alphonſus 9. Hiſpaniæ rex Blancę noſtri D. Ludouici parens regnat. an. 38.

An. 1183. Multi hæretici combuſti ſunt in Flandria iuſſu Philippi Flandrenſiū Comitis & Guilelmi Remēſis Archiepiſcopi ſedis Apoſtolicæ legati. Illi dicebant omnia æterna à Deo, corpus autem hominis & temporalia à Luciabelo creata eſſe: baptiſmum paruulorum & Euchariſtiam reprobabant: ſacerdotes ex

ſola auaritia miſſas celebrare calumniabantur. *Guiliel. Nangiac. Vincent lib. 29. c. 26.*

Septem millia Cotarellorum, qui regionem Biturienſem vaſtabant, ab illius terræ incolis interficiũtur. Ipſi perſequebantur maximè viros Eccleſiaſticos, quos miſeris mortib⁹ conficiebant: Sacrum Chriſti corpus pedibus conculcabant, & eccleſias incendebant. *Guiliel. Nangiac.*

Iudæi è Francia expulſi ſunt, & eorum ſynagogæ euerſæ vel mutatę in Eccleſias, edicto Philippi Regis, quòd Chriſtianum puerum in Chriſti ludibriũ cruci affixiſſent, & grauiſſimis vſuris vexarent Franciam. *Aemil. lib. 5. Gagui. lib. 6.* Verùm non multo poſt tempore redeuntes, ab eodem admittuntur. *Aemil lib. 6.*

Inter eos fuiſſe aiunt R. Selomonem Iarhhi, quos rex in Germanias expulit. Eſt autem magni nominis Rabbinus, ordinarius veteris teſtamenti & Thalmud interpres, qui videtur cognominatus Iarhhi, q. Lunenſis. Luna autem oppidum eſt Prouinciæ Aquitanicæ, vbi Iudæos manſiſſe ſcribit D. Greg. lib. 3 ep. 21.

n Diſſidentibus inter ſe Chriſtianis, ſcilicet, Guidone Luſignano Rege Hieroſolym. & Raimũdo comite Tripolitano, Saladin⁹ Calipha Aegyptius poſt maximam ſtragem noſtrorum fere 22000. recepit Hieroſolymam cum ſuo rege ad Tyberiadem capto an. 1187. 2. Octobris, feria 6 anno 88. (Aemyl. 89. ex) quo regnum Hieroſolymorum cœperat

Anni Chriſti.

1185.

1187.

178.

n Vrbanus 3. Mediolanenſis an. 1. menſ. 10. di. 25.

Vacat d. 11.

Patriarchis.

Conſtantinopoli Baſilio deinde Nicolao 5. alias Nicita, an. 6. menſ. 6.

Antiochiæ Aymerico, deinde Rodulpho 2. an. 33.

Hieroſolymis Heraclio.

Principibus.

Eiſdem imp. & regnant. & poſt Andronicum, Iſaacio 2. Angelo ann. 16. Orient. Imp.

Anni mūdi

rat eſſe penes Latinos. *Aemyl. libr.* 5. *Blond lib.* 6. *dec.* 2. 87. *Iouius lib.* 1. *vir. Illuſt.*

Campanas Baſilicasque omnes præter Salomonis templum euerti iuſſit. *Simoneta lib.* 5. *c.* 82.

Guilielm. Nangiacus Iſaacij Orientis Imperatoris meminit ſub nomine Curſac, quem ait aliàs vocari Iſaquinum: ſed id non mirum in hiſtoria aliena.

Heraclius vltimus Hieroſolymorum è Latinis Patriarcha poſt cladẽ à Saladino factam venit ad Lucium Papam & Philippum Galliæ Reg. conquiſitum auxilia. *Blond. de decl. lib* 6 *dec.* 2.

Græci mox poſt captam Hieroſolymam videntur egiſſe cum Saladino, vt Patriarchæ conſtituendi ius reciperent. Nam Leontium, virum eruditione & virtute præſtantem Hieroſolymorum patriarcham extitiſſe & obijſſe an. 1187. quo ſcilicet vrbs capta eſt, eique Doſitheum ſucceſſiſſe Iſaacij Imp. familiarem, ſcribit *Nicetas lib.* 2. *de Iſaacio.*

CONCIL. *Pariſienſe, præſente Philippo Rege, Epiſcoporū Galliæ, pro expeditione contra Turcas. Gagu. lib.* 6.

Vrbanus de Turcarum victorijs certior factus Venetias pro comparanda claſſe contendit. Sed Ferrariæ in itinere, cùm negligentius ſacrum bellum à Chriſtianis principibus ſuſcipi cerneret, animi mœrore interijt. *Plati.*

Pacem fecit inter Philippū Franciæ Regem & comitem Flandriæ, an. 1186. *Chrom. Fland. lib.* 6.

Decimas Polonis indicit pro recuperanda terra ſancta. *Crom. lib.* 3.

Bellum Vngarorum cum Venetis compoſuit. *Idem.*

Danos excommunicat quod ſacerdotes ferrent coniugatos. *Saxo. lib* 15.

Epiſtolarum eius particulę innumeræ extant in iurę Canonico.

An. 1129. Henricus 2. Angliæ rex moritur. Et hic Normanorũ, id eſt, externorum hominum in Anglia principatus finis fuit, poſt ann. 122. quàm Guilielmus primus regno Angliæ potitus eſt. *Polyd. lib.* 13. *Ang.*

o Quidam hiſtoriographi hunc prætermittunt.

Totus autem in bellis fuit contra hoſtes Chriſti, vt reciperet Hieroſolyma. *Vuicelius.*

Tractans de recuperanda Hieroſolyma Piſis moritur Pontificatus die 57.

Perpetua per annos plus minus 50. inter populum Rom. & Pontifices diſcordia de vrbis adminiſtratione fuit, cui populus Patritiũ quendam ſumma cum auctoritate præfecerat ſenatoribus creatis, ab Innocentio 2. ad hunc vſque. Nam eius rei occaſione Innoc. 2. & Cęleſtinus 2. animi dolore defecerunt. Lucius 2. penè interfectus eſt. Eugenius 3. Alexander 3. Lucius 3. Vrbe pulſi ſunt. Vrbanus 3. & hic Gregorius 8. exules fuere, donec nouiſſimè conuentum, Clemente 3. vt Senatores confirmarentur, Patritij verò loco, præfectus reponeretur. *Onuphr. in Platinam.*

Leontius & Hermenopulus, qui de ſectis

Anni Chriſti.

1187. 179. o Gregorius 8. Beneuentanus.

1188. menſ. 1. di. 27.

Vacat d. 20.

Patriarchis.

Conſtantinopoli Nicolao 5. ſiue Niceta.

Antiochiæ Rodulpho 2.

Hieroſol. Heraclio.

Principibus.

Eiſdem Impp. & regnantibus.

	Anni mũdi.	
		ſectis ſcripſerunt. Nam hic Bogomilos non multò ante ſuam ætatem ortos tradit.
180		Saladinus cùm regnaſſet an. 16. Saphandinum filium reliquit, qui
Clemens 3. Romanus, an. 3. m. 5.	5276	Chriſtianorum reliquias in Oriente debellauit. *Iouius lib. 1. virorum Illuſtrium.*
Vacat menſ. 8.	5279	
Patriarchis. *Conſtãtinopoli Nicolao quinto, alias Niceta.* *Antiochiæ Rodulpho.* *Hieroſolymis Heraclio.*		Henricus 2. Andegauenſis Anglorum rex Cumbriã & Northumbriã recepit, Vvallos ad defectionẽ declinanter domuit. *Polyd. Maior.* Clarebant Thebites ben Chorat genere Iudeus Hiſpanus & Alfraganus Aſtronomi & Mathematici.
Principibus. *Eiſdem Impp. & vſq; ad Henricum 6. Occid. Imp.* *Philippo 2. cogno. Theodato & Auguſto Franc. Rege.* *Alphonſo 9. Hiſpa.* *Henrico 2. Andegauenſi Angliæ, deinde Richardo an. ferè 12.* *Cazimiro 2. Polo. principe.* *Sanctio Portugalliæ ſecundo Rege.*		An. 1188. vel vt alij volunt 1202. Tartari Scythica gens è finibus ſuis, qui erant ad Tapuros montes vltra mare Caſpium egreſſi, deuicto & interfecto Indorum rege (Chriſtiano & Presbyteri Ioannis nomine noſtris tunc cognito. *Marc. Venetus & Oſorius de rebus Emanuelis Portug.*) eorumque excuſſo dominatu, cui ſeruierant, Aſiam penè omnem victores longè lateque peruagati, & Rha ſiue Volga flumine tranſmiſſo ad Occidentem progreſſi, vicinis Ruſſorum Polouucijs Campeſtria ad Tanaim & Mæotim Paludem habitantibus bellum intulerunt, eoſque & Ruſſos ſuppetias ferentes deleuerunt, & omnem illam oram cũ Taurica Cherſoneſo habitare cœperunt. *Crom. lib. 7. Polo.*
		p Vir ſcientia literarum, facundiaque clarus, ſed & vitæ puritate, animique integritate præclarior, ſuiq; acer caſtigator. *Amon.*

Quarti belli ſacri auctor.

Anni Chriſti.

Fridericus Imperator, Philippus rex Frãcorum, Guilielmus Siciliæ, Richardus Angliæ, Odo Dux Burgundiæ, Philippus comes Flandriæ, Henricus comes Campaniæ, Theobaldus Comes Bleſenſis, Epiſcopi quamplurimi, & omnes fere regni Franciæ Barones, quartam expeditionem contra Turcas precibus huius Clementis Papæ ſuſcipiunt, ſeq; cruce inſigniunt, cum audiſſent Hieroſolymam & totã Syriam præter tres vrbes Tyrum, Tripolim, & Antiochiam & quaſdam arces à Saladino fuiſſe occupatas. *Palmer. in Chron. Gagui. lib. 6. Blond. lib. 6. dec. 2.*

Verum Philippus & Richardus mox redierunt ad ſuos, & Fridericus in Armenia dum in flumine lauaretur, ſubmergitur. *Continuatio Sigeb. Palmer. Guilel. Nangiac.*

Porrò Gallus cum Anglo & Veneti cum Piſanis, qui etiam claſſes ſuas in Aſiam miſerant, ex eo tempore poſtea diuturnis & grauib⁹ bellis inter ſe conflictati ſunt. *Cromerus lib. 6. de rebus Polon.*

CONCIL. Pariſienſe, coactũ à Philippo rege, cui decimæ ab Eccleſiaſticis conceſſæ ſunt ad bellũ gerendum contra Saladinum Turcorum regem, à quo illæ dictæ fuerunt Saladinæ. Gagui. lib. 6.

Henricus Anglus in illa expeditione Cyprum occupauit eiecto Iſaacio Comneno, & Hieroſolymitano regi donauit, vt ibi amiſſo regno habitaret. *Nicetas ſub finem lib. 2. de Iſaacio Ang.*

Fridericus ante diſceſſum imperij ſucceſſorẽ reliquit Henricum 6. an. 1186. deſpondens ei Conſtantiã Rogerij Siculi filiam è monaſterio eductam, quæ ad eum Siciliæ regnum attu-

Anni Christi.

attulit. Etſi autem ea exiſtimaretur nunquam paritura, quod 50. annum attigiſſet, tamen grauida facta ann. 1193. 7. Calend. Ianuarij Panormi enixa eſt Fridericum 2. (magno Eccleſiæ damno) in ſacello publico, q[uod] vt ſpectari partus poſſet, ne ſuppoſititius cenſeretur, Henricus extruxerat.

Philip. Theodatꝰ ſiue à Deo datus, multa Pariſijs vtiliter inſtituit: Aediles, quos vulgo vocamus Scabinos ſiue Eſcheuinos, eligendos curauit. Eam vrbē auxit tota illa parte, quæ à Paruo ponte ad abbatiam S. Genouefæ tendit, quam etiam mœnibus cinxit, plurimos vicos ſtrauit lapidibus, D. Innocentij cœmiterium extruxit, forum vænale vulgo Hallas, in platea quam Campellos vocabāt ædificauit, nemus Vicenarum (*de Vincene*) prope vrbem muris cinxit. *Guiliel. Nangiac. Aemyl. libr* 9. *Gagui. lib.* 6.

181

q Celeſtinus 3. Romanus ann. 4. menſ. 7. di. 1.

5279.

5286

Anno. 1198 Iudæos, quos regno expulerat, Pariſios reduxit, Eccleſiasque ibi grauiter afflixit. *Antoni tit.* 17. *cap.* 9.

Eodem an. Bertholdus ſecundus Liuonienſium Epiſcopus ab infidelibus trucidatur. *Crantzius lib.* 7. *Saxoniæ. cap.* 13.

q Toti Franciæ ſacris interdixit ob diuortium Philippi Regis, qui Ingebergam ſeu Gelbergam vxorem repudiauerat *Guiliel. Nangiac.*

Occupatur & ipſe bellis Palæſtinis, & fœlicius, præſul Eccleſiæ perutilis. *Vuicelius.*

Patriarchis.

Conſtantinopoli Nicolao quinto ſiue Niceta, deinde Leontio an. 1. *Doſitheo an.* 1. *Georgio Xiphilino an.* 7.

Antiochiæ Rodulpho 2.

Hieroſolymis Heraclio.

Teu-

Teutonicorum ordinem confirmat, S. Auguſtini regulam eis præſcribens cum alba veſte & cruce nigra, qua ab aliis differrent. *Polyd lib. 7. de Inuent.* Et ſingulis diebus ac noctibus ducenties orationem Dominicam, Symbolum Apoſt. & Angelicam ſalutationem repeterent. *Ibid.*

Conſtantiã monacham rege Rogerico natam occultè è monaſterio Panormitano eduxit, & Henrico 6. diſpenſatione collocauit, è quo natus Fridericus Sedis Apoſtolicę maſtix. Hi ſunt diſpenſationum illegitimarum partus.

Philippus Gall. rex Auguſtus D. Ludouici auus expeditionem ſuſcepit aduerſus Guidonem Aruerniæ comitem, qui vexabat Eccleſiaſticos, Abbatiam euerterat, epiſcopum Claromontenſem in carcerem incluſerat, captamque Aruerniam ſui regni peculio adiecit. *Annal. Gallici.*

Ante hanc Philippi Auguſti ætatem nullus liber Gallica lingua ſcriptus dicitur.

Sub an. 1190. tota Francia Iudęos expulit in Germanias, qui tamẽ paulò poſt rediere, quouſq; ſub an. 1323. penitus exigerentur. In hac eiectione R. Salomonem Iarhi ordinarium veteris teſtamenti & Talmud gloſſatorem fuiſſe aiunt.

Gilbertus Abbas, Alanus Epiſcopus Antiſiodorenſis, Philo Epiſcopus Carpathius, Guarricus Abbas Igniacenſis, Ioachimus Calaber Abbas Florentinus, vt de ſe teſtatur ſuper cap. 9. Apocalyp. Godefridus Viterbienſis,

Anni Chriſti.

Principibus.

Iſaacio 2. Angelo Orient. Imp.

Henrico 6. an. 8. Occid. Imp.

Philippo 2. cogno. Auguſto & Theodato Franc. Reg.

Alphonſo 9. Hiſpa.

Richardo Angliæ.

Cazimiro 2. Poloniæ, deinde Leſco Albo cum Helena matre an. 8.

Sanctio Portugalliæ Rege 2.

Anni mũdi. 5288

terbienſis, Mauritius Epiſcopus Pariſienſis, cuius exẽplo inualuit mos per aliquot annos in Francia, vt Sacerdotes morientes tabulam Catholicam fidem de reſurrectione complectentẽ pectori apponerent, quod tunc multi de ea dubitarent. *Guiliel. Nangiac.*

Ordo Cruciferorũ oritur in Italia an.1197. *Volater.*

S. Guilielmus Biturigenſis Epiſcopus floruit. Honorius 3. Papa eum in Sanctorum numerum retulit.

In Dania quidam perſuadere conantur populo, vt ſacerdotibus ſuis matrimonia decernat. Et vix hoc ſchiſma à Vualdemaro rege & alijs Principibus repreſſum eſt. *Saxo. lib.* 15. *Dano.*

Iſaacius Angelus Imp. viduas Eleemoſynis, pauperculas virgines dote, & ſumptu nuptiarũ magna hebdomade iuuabat. *Nice. lib.* 3.

Xenodochijs Conſtantinopolim repleuit. *Ibid* ab eo Blachi & Bulgari deficiunt. *Ibid. lib.* 1.

An. 1190. 13. Calendas Decembris auctoribus quibuſdam ciuibus Bremæ & Lubecæ Ordo Marianorum militum (ad Teutonicorum formam) inſtituitur in Ptolomaide, magnis ſumptibus ædificato ibi Xenodochio, in vſum eorum, qui familiæ insererentur. Poſtea cùm numerus creuiſſet, ceu Colonias inde in Germaniam deduxerunt, ad Chriſto ſubigendas Slauorum & aliorum infidelium Septentrionalium terras.

Samuel

Anni Christi.

Samuel Iudæus abdicato Moyſe Chriſtum amplectitur ann.1200. & cõtra Iudæos de vana Meſſiæ expectatione ſubtiliter diſputat.

In Aſia per id tempus Chriſtianorum res in deterius labũtur, nec multo poſt euertuntur. Quin Betica ſiue Granata à Saracenis ſubacta eſt, Anglia & Hybernia inſulæ Romano Pontifici vectigales factæ ſunt. In Germania Henricus Imper. cum regnum Siciliæ nomine Conſtãtiæ recepiſſet, ac Fridericum F. trimulũ Cæſarem ſiue regem Romanorum renũciaſſet, moriens longam litem de imperio reliquit. *Cromer. lib. 7 de Reb. Polo.*

Philippus enim Dux Sueuorum patruus ac tutor pueri coronatus eſt ritu ſolenni Moguntiæ. Contra quẽ Otto Saxonum dux ab Innocentio 3. Philippo diris deuoto, cõfirmatus eſt. Sicque aliquãdiu Germania inteſtino bello colliſa eſt, donec Philippo & Otthone interfectis Fredericus iam adultus imperio ſuſcepto pacem reſtituit. *Ibid.*

In Grecia verò varij etiam motus erant, adeò, vt ann.1200. Conſtantinopoli à Gallis & Venetis capta, Alexius Imp. pulſus Haliſiam in Ruſſia confugerit, ad ducẽ nomine Romanum Polonorum regis Cliẽtem, cui cùm Alexius puer a Victoribus ſuffectus, & paulò poſt interfectus à ſuis eſſet, Balduinus Gallus ſucceſſit, Orientemque ſublato ſchiſmate Romanæ Eccleſiæ reconciliauit. *Ibid.*

Anno Dom. MCC. quo Tartari regnum ſuum deleto presbytero Ioanne Vncano Indorum rege condunt. Conſtãtinopolis à Frãcis et Venetis capitur, Theodorus extra vrbem in Aſiam imperium Græcorum trãſfert.

DVO-

DVODECIMO hoc ſæculo doctrinam contra hæreticos ſic continua um liquet.

Gratia Dei, fides, Iuſtificatio. *Honorius de prædeſti & lib. Arb. em in Pſal. 17. Saluum me fecit, quoniam voluit me. Retribuet mihi, &c. Nota in primis. Gratia à Deo gratis, non ex meritis hominem præ- enit, vt ad benè volendum carperetur ipſe gratiæ per piæ actionis ſtu- ium Richardus de ſtatu hom. inter cap. 12. 16. & paßim in quæſt. in e- iſtolas Pauli. Bernardus ſermonibus de aduentu Dom. & in cantica erm. 67. Gratia reddit me mihi iuſtificatum gratis, & ſic liberatum à ruitute peccati, &c Petrus Cluniac. lib. 2. contra Iudæos cap. 4. Ruper us lib. de victoria verbi. Magiſter ſententiarum lib. 3. diſt. 19. &c. Ful- entius lib. de gratia Dei.*

Euchariſtię veritas, ſacrificium, tranſſubſtantiatio, adoratio; Miſſæ ritus. *Bernard. ſerm de cœna Dom & in alio ſerm. de eadem. Petrus Cluniacenſ. contra Petrobuſianos, ſeorſum lib. 1 epiſt. 2. Magiſter ſentent. lib. 4. diſt. 8. & ſeqq diſt 10. refutat contraria docentes. Ban inus lib. 4. diſt. 9. & ſeqq. Rupertus. vbi & figuram refutat lib. 16. om. in 6. c. Ioan & lib. 7. c 7. lib 2. de ſap c. 24. in Mat. lib. 10. ca. 26 ib. 2. de diu.. offic. c. 2. 22. & 23. Quin & lib. 1. c. 28 & ſeqq. aliquot ntegram Miſſæ rationem explicat Richardus li de Sacerdotio Melchi edec. Guil. Signiacenſis lib. de ſacramento Altaris. Leo Tuſcus in ſua Chyſoſtomi & Græcorum liturgiæ verſione, & ex Græcis Zonaras, Bal amon, Nicetas Coniates diuerſis in locis Hildegardis lib. 2. viſ. 6. & ib. de Sacra. Altaris.*

Baptiſmi effectus, neceſſitas, aliena fides, ceremoniæ. *Mag entent. lib. 4. diſt. 3. & ſeqq Bandinus lib. 4 c. 3. & ſeqq. Bernard. ſer. e Cœna Domini & Bapt. & ablut ped. & alibi. Rupertus lib. 10 de iuin. Offic. cap. 5 &c. lib. 8. Apoc. Petrus Cluniac. lib. 2. contra Petro uſianos. Balſamon in canones Apoſtolorum & Synodorũ. Zonaras & Nicetas Coniates diuerſis in locis. Honorius in ſpeculo Eccleſiæ.*

Pœnitentia & eius partes tres. *M. Sentent. li. 4. cap. 14. & ſeqq. Bandinus lib. 4 c. 13. & ſeqq. Hugo lib. de conſcientijs. Petrus Cantor c. 06. & ſeq. Theodorus Balſamon vbi ſuprà.*

Claues Eccleſiæ, Abſolutio. *Petrus Cantor c. 21. Abſolutio enim ſpirituale eſt, pertinens ad poteſtatem clauium. M Sentent. lib. 4. diſt. 8. &c. Bandinus ibid. Richardus lib de poteſtate ligandi & ſoluen. in onfeßionali. de peccatorũ differẽtijs. Theodorus Balſamon in Canones.*

Confirmatio & reliqua alia ſacramenta, & eorum vſus. *M. Sentent. lib. 4. Bandinus lib. 4. Hugo libris de Sacramentis, Rupertus li. de diui.*

de diui Offic.lib.5. cap. 15. 16.17.18. &c. Honor. in Speculo Eccl.

Primatus Sedis Apoſtolicæ. *Bernard ſerm. de Ioan. Baptiſt. & libris de conſideratione ad Eugenium. Item epiſt.133. 237.285. Richardus lib.de authoritate Petri.Potho lib.1. & 3.de ſtatu domus Dei.Salisberienſis lib.8.cap.17.Petrus Cluniac.lib.6.epiſt.44.Zonaras & Cedrenus in vita Leonis* Iconomachi, *vbi hic Gregorium Apoſtolicum virum & Petri Coriphæi σύνθρονον vocat.*

Liberum arbitrium,bona opera. *Bernardus tract.de libero arbitr. & paßim ſuper Cantica vt ſer.81.82. & alibi. Magiſter Sententiarum lib.2. diſtin.24.&c. Bandinus ibid. Honorius lib. de Prædeſt. & lib.Arbit.Richardus de ſtatu hom.interio.cap.2.3.&c. & in explicatione dubiorum. Hugo lib de Conſcientijs, & alibi Petrus Cluniacenſis lib.1.de Miraculis cap.6.Ioan.Salisberienſis lib 5.cap.4.&c.*

Sanctorum preces, ſuffragia,inuocatio, reliquiæ, imagines. *Bernardus multis ſermonibus & in Cant.Honorius in ſpeculo Eccleſiæ. Rupert. lib. 4. com. in Zachar. cap.10. lib.7. in Cant. Richardus ſuper Canti. &c.* Petrus *Cluniacenſis contra Petrob. lib. 1. epiſt.1. Sigeb & Zonaras ſparſim.Nicetas Coniates itidem, vt in Andronico, in Iſaacio Angelo lib.3.in Alexio. Deniq; de Sanctis extant auctorum huius ſæculi ſermones penè innumeri.*

Preces pro defunctis,purgatorium. *Etterianus libro peculiari, de regreſſu animarum ab inferis. Petrus Cluniacenſis lib 1.de Miraculis vt cap.23.&c.lib 1.contra Petrob.epiſt.1.& 2.Honorius in Speculo Eccleſ ſermo.de Natiuit. Domi. Mag ſententiarum lib.4. diſt.20.21.45. &c.Rupert.lib.2.in Leuit.cap.42.fol.175.Tyri.lib.18 cap.32.Sigebert. ſparſim.*

Cætera ijdem & cæteri huius ſæculi auctores prolixè confirmant,de quo contra ſe teſtimonium ferunt Centuriatores Cent. 12. cap. 2. de loco & propagatione Eccleſiæ col. 11. ſparſim.cap.3. de perſecutione & tranquillitate Eccleſiarum ſparſim col.38. cap.4. de doctrina, ex profeſſ.col. 75. & ſeqq. cap. de hæreſibus ſparſim col. 833. & ſeq vbi Petrobuſianorum contra Petrum Cluniacenſ. Apoſtolicorum contra D. Bernard. ſerm.65.& 66. in Cant.ſuſcipiunt patrocinium. Per totum cap.6.de ceremonijs & ritibus Eccleſiæ col.859.& ſeqq.Per totum 7.de politia & gubernatione eccleſiæ col. 1009. & ſeqq.cap. 8. de Schiſmatibus col. 1105.ſparſim,toto 9.cap.de ſynodis col.1235.& ſeqq. Per totum ferè ca. 10 de doctoribus Epiſc. col.1365.& ſeqq.quos proinde maledictis inſectantur.ſparſim cap.de martyribus,de miraculis. Huc facit quòd ex inſtituto multi hac ætate ſcripſerunt de hæreſibus. Item contra Henricianos,

s, Petrobuſianos, Apoſtolicos, Publicanos, Patarenos, Vualdenſes, A. menſes, Hæreticos de Barulo, Clancularios, Berengianos, quorum ma. ficijs iſti faſcinantur. Adde totius huius Centuriæ Synodos, quæ non iguo fuerunt numero. Conſule & hiſtoricos. Nam & hi ſui temporis cclesiam à noſtra nihil differre quantum ad doctrinam & ritus oſtenunt.

REDECIMVM SAECVLVM. 182.	*Anni mūdi.*	
Innocentius 3. Anag-inus ann. 18. ienſ. 7. di. 18. Vacat d.1.	5286 5305	a FVit doctiſſimus Theologus & Iuriſcōſultus, multaſque epiſtolas decretales de reb⁹ arduis ſcripſit, vt in libris quinque Decretalium plura ipſius reſcripta reperiãtur, quàm omnium aliorum ſimul Pontificum. Eſt idē belli accēſor contra Saracenos.
Patriarchis. *Conſtantinopoli Georgio Xiphilino, deinde Ioanne .Camatero ann. 5. Mihaele 4. an. 5. menſ. 6. qui contra Thomam primũ è Latinis ſedit. Theodoro 3. an. 2. Maximo 2. menſ 7.*		Miſit an. 1212. ad Battũ ſiue Baidonem vnũ è Tartarorum Chamis, ſiue Impp. aliquot viros religioſos, qui per Croacum & Ruſſiam iter agentes, ibi etiã acceperunt equos Tartaricos, qui aquam & pabulũ ſub niue norunt quærere. Illi vbi rediiſſent, hoc vno impetrato, ne Chriſtianis moleſtus eſſet, Saraceni perſuadent, vt Mahometis legē amplectatur. Ita ab eo tempore Tartari Mahometiſmo inficiuntur. *In epiſtol. Aſiaticis Ieſ.*
Antiochiæ Rodulpho 2. Hieroſolymis Heraclio, deinde Alberto an. 23.		Alij & melius conferunt in annum 1245. & ad Innocentiũ 4. *Vincent. lib. 31. c. 51.*
Principibus. *Iſaacio 2. Angelo, Alexio Cõneno eius frat. Alexio Angelo Iſaacij filio, Alexio Duca cognomē. Murzuflo alijs Murſypho, alijs Mytilo) tribus his Alexijs anno vix vno, Bal-*		Ipſo procurante Liuonia Chriſti fidē amplectitur. *Blond. lib. 6. de 2.* Eius temporibus orta hæreſis in Toloſæ partibus, quam

D. Dominicus mira celeritate compeſcuit..

Exorti ſunt multi ordines religioſorum, ſiue monachorum. Dominicus Calaguritanus Hiſpanus inſtituit ordinē prædicatorum, cuius ordinis feruntur fuiſſe 4143 cœnobia. Franciſcus Aſiſiates Italus ordinem Minorum. *Palmer. Plati.* Horum ſuo tempore 90. millia fuiſſe ſcribit *Sabel. Ennead. dec.9 lib.9.* Carmelitarum ordo tunc ab Alberto Patriarcha Hieroſolymitano inſtauratur. Ordo Eremitarum S. Auguſtini. Ordo S. Trinitatis inchoatur à Ioanne Mattha & Fœlice Anachoreta. *Gagui. lib. 6. Polyd. lib. 7. de Inuent cap. 21.*

Abbas Vrſpergenſis ſuum Chronicon ab Orbe condito ad hæc ſua tempora, id eſt, annum 1199. conſcripſit & Fredericum ſecūdum. Conradus de Liehtenauu nominatur ab Onuphrio.

Lite apud Græcos de Euchariſtia orta, dum Ioānes Xiphilinus Patriarchatu fungeretur, damnati ſunt, qui negabant corpus Chriſti in ea eſſe incorruptibile & quale nunc eſt in cælo, aut totum in tota & totū in ſingulis eius partibus. *Nicetas Coniates lib. 3. de geſtis Alexij Angeli.*

Iſaacius Angelus à fratre, quem à Turcis captum multo auro

Anni Chriſti.

duino ann. 1. & Henric eius fratre an. 12. ex ordine Orientis ſiue Conſtātinopolitanis Imperatoribus: Theodoro Laſcari Græcorum Impera ann. 18.

Philippo an. 10. Ottone 4. an. 4. Friderico 2 an. 38. Occid. Imp.

Philippo 2. Francor Reg.

Alphonſo 9. Hiſp. deinde Henrico 1. ann. 3. Richardo Angliæ, deinde Ioanne Richardi fratr. an. 17. Leſco Albo Polon. cum matre Helena, deinde Vuladiſlao Laſcongo ann. 4. rurſum Leſco Albo reuocato ann. 21.

Sanctio Portugalliæ deinde Alphonſ. 2. an. 12.

CONCIL. Diuionenſe, ...rimorum Epiſcoporũ Gal...e, præſide legato Apoſtoli..., qui ſecundo ex ſententia ...ncilij Philippo regi et toti ...gno ſacris interdixit pro...er diuortium regis, & ſe...ndum matrimonium cum ...gnete Ducis Morauiæ fi...a. Gagui. lib. 6. Aemyl lib. . Rex appellauit ad Ponti...cem, vel vt alij dicunt, ad ...enerale Concilium.

DVODECIMVM ...cumenicum Concilium La...ranenſe, omnium, quæ vn...uam fuerunt in Europa ce...eberrimum, contra errores ...bbatis Ioachim, &c. in quo ...ræfuit Innocẽtius Papa, in...erfuerunt duo Patriarchæ ...onſtãtinopolitanus & Hie...oſolymitanus: Archiepiſco...i, tum Græci tum Latini 70. ...piſcopi 400. Abbates 12. ...riores conuẽtuales 800. Si...mul omnes Patres 1285. Le...gati Romani & Græci Im...peratores, Oratores Regum ...Franciæ, Hiſpaniæ, Angliæ, ...Hieruſalem, Cypri, &c. Eo ...in Concilio actum eſt de 70. ...capitibus contra hæreſes, & ...ad mores atque ſtatum Ec...cleſiaſticũ pertinentib. Tra...ctatum item eſt de recupe...randa Hieroſolyma. Tom. 3. Concil.

Anni mũdi auro redemerat, imperio & oculis priuatus eſt, atque in ſor-

5287 didum carcerem detruſus. A quo poſtea per filium extract9 cum inſueti aeris nouitatẽ & aſperitatem ferre non poſſet, morbo contracto interijt. *Ibid.*

Alexij Comneni poſteritas vno anno pœnas luit impeditæ clam Gallorum expeditionis contra Turcas, quatuor his Alexijs vno anno miſerabiliter ſublatis, imperioque in Balduini poteſtatem redacto.

Bonifacius Montisferrati

5303 marchio, Balduinus Flandriæ & Henricus S. Pauli comites, & Allobrogum dux in Iunioris Alexij gratiam, claſſe Dalmatia ad Boſphorũ Thracium adducta, è ſinu, qui Peram à Byzantio 15. ſtadiorum interuallo dirimit, occupato, rupta catena ferrea, quæ obtenſa fuerat, vrbem capiunt deditione, & certis conditionibs Alexio Iuniori tradunt. Alexio altero aufugiẽte auectis ſecum Theſauris imperij.

Alexius Ducas poſt vrbẽ ſecundo captam fugiens, in Peloponneſo comprehenſus eſt & è turri præcipitatus.

Nicetas Acominatus Choniates libris 19. hiſtoriam rerũ memorabilium, quæ in Conſtantinopolitano Imperio per 88. circiter annos, hoc eſt, ab anno Chriſti 1117. in quo de-

 finit

ſinit Zonaras, vſq; ad an. 1205. contigerunt complectitur.

Poſt cædem Philippi, Pontificis opera imperium Otthoni cõmiſſum eſt. Sed cum is poſtea anathemate fuiſſet percuſſus, Germaniæ principes Fridericum 2. eligunt.

Fridericus 2. cum Philippo Franc. fœdus init, quod cum eſſet ſuſpectũ Anglo, hic promiſſione auxiliorum Otthonem attraxit in Belgicam. Verum Ottho à Francis profligatus, ab imperio ſponte deſtitit.

Quo anno Balduinus Conſtantinopolim cepit, Adrianopolim obſedit, ſed irruentes Bulgari accitis Scythis, quos nunc Tartaros vocamus, ei in planitie Oreſtriadis cæſo vitam & victoriã adimunt. Balduinus, cui dimidiũ vrbis, prouinciarum, vectigaliũ, rerumque omnium, quæ communi bello quæſitæ fuerant, attributum erat, Bonifacium Montiſfer. regem Theſſaliæ declarat. Venetis Cretã inſulam Bonifacio cedente, qui eã dono Alexij conſecutus fuerat, tradit. Guilelmus Epiſcopus Antiſiodorenſis, Abſalon abbas, Petrus Senonẽſis, Stephanus Anglus, Cæſarius Heyſterbachenſis, Euſtathius abbas Anglus, Alexander Neckam Anglus.

Helmandus ſiue Helynandus monachus frigidi montis, in

Anni Christi.

TRANSVBSTANtiationis vocabulum auctoritate illius Concilij ad cauẽdas omnes hæreticorũ tergiuerſationes in Eccleſia receptum eſt Capite. 1. de ſumm. Trinit. Idque non ſecus (vt hoc obiter dicam) atque verbum homouſion antea decreto Nicæni Concilij: nec aliud ſignificat, quàm Cyprian. (ſer. de cœna) panẽ et vinum in carnem & ſanguinẽ Domini mutari ac conuerti: & panẽ omnipotentia verbi factum carnem: Euſebio Emiſſeno (homil. 4. in Paſcha) terrena commutari & tranſire: & iterũ, creaturas cõuerti in ſubſtantiam corporis Chriſti. et in verba Chriſti, Niſi manducaueritis, Ioannis 6. panem & vinum virtute ineffabili in ſui corporis & ſanguinis ſubſtantiam conuertere, mutare, &c. Greg. Niſſeno in orat. catechetica. Panem ſanctificatũ in Dei verbi corpus immutari, vt citat Euth. Græcus Panop. part. 2 tit. 21. vbi eſt caput inſcriptũ, De tranſmutatione corporis & ſanguinis Do. Chryſoſto. (ſerm. de Encænijs) nihil ſubſtantiæ panis remanere: & (in Liturgia) Deum viſibilia in corpus Chriſti μεταϐάλλειν, id eſt, tranſmutare: Auguſtino (ſerm. 28. de ver-

s Domini) iam non eſſe pa- m, ſed corpus Chriſti: Hie- ny. in Marc. Chriſtū tranſ- urare panem in corpus ſu. n: Ambroſio (lib. 4. de Sa- am. cap. 4. & 5. & lib de qui initiantur c. 9.) crea- ras & naturas ſiue ſubſtā as mutari: Damaſceno lib. .de Orthodoxa fide ca. 14. Heſichio Leuit lib. 6. ca. 2. panē in carnē Domini ſu- rnaturaliter tranſmutari, fieri ſenſibilium transla- onem & commutationem: heophyl. in 14. cap. Marc. anſelementari panē in car- em Chriſti, vel transforma ,in 6. cap. Ioann. & in 26. Iatt. Bedæ, Panem fieri per anſmutationē corpus Chri- i. Tranſire enim ſubſtantiā anis, non formam ſiue ſpe- iem, in Chriſti corpus, in Bo ij librū de Trinitate. Ber- amo ipſi libro de corpore et nguine Domini, quem hæ- etici laudant propter obſcu- as & quaſi ancipites de tā- a re quæſtiones & locutio- es. Nam vtitur vocabulis ermutationis, commutatio- is, conuerſionis Ipſe namq; ait) qui nunc in Eccleſia o mnipotenti virtute panē & vinū in ſui corporis carnē et roprij cruoris vndā, ſpiritu aliter conuertit. Et rurſum, icit (Chriſtus) verè per my

Anni mūdi.

in Beluacenſi territorio præter alios libros compoſuit Chronologiam ab orbe condito ad annum Chriſti 1210. *Guil. Nangia. Antonin. tit. 18. cap. 5.*

Albigenſes, alijs Albiani, alijs Albij, hæretici, in Comitatu Tholoſano inter alias hæreſes reijciebant omnia ſacramēta, damnabant nuptias. Vide eorum errores apud Bernard. Lutzem. *in catal. hæret.* Talium protectores erant rex Arragonum, Comes S. Eligij, Princeps Fuxi, & Reymundus Comes Tholoſates. Illi Catholicos miſerè tractabant, eosque illudentes, quòd Sanctos & D. Virginem venerarentur, blaſphemabant in D. Virginem, eam meretricem appellantes. *Guilel. Nangiac.* Contra eos à Francis, tam clericis quàm Laicis variè certatum eſt ferè per 12. annos. Tandem victi ſunt à Simone Montifortenſi Comite, qui contra eos miſſus fuerat à Philippo rege Franc. Eique decreto Lateranenſis Cōcilij datus eſt Tholoſanus Comitatus. *Polyd. lib. 16. Angl. hiſt. Aemil lib. 6. Blond. lib. 6. dec. 2. Faſc. temp.*

Dominicus etiam plures eorum ad veram fidem reduxit. *Plati.*

Almaricus ſiue Amorricus Carnotenſis vir eruditus, ſed hæreticus, cōuictus eſt viginti

errorum, quorum vnus erat: Corpus Chriſti nō magis eſſe in ſacramento Euchariſtiæ, quàm in qualibet alia re. Eius ſequaces cum eiuſdem oſſibus refoſſis Lutetiæ poſtea vſti ſunt. *Gagui.lib. 6. Aemyl. lib.6. Bernard.Lutzem in Catal.hæret.*

Alij quidam hæretici blaſphemi in perſonas S. Trinit. comburūtur Pariſijs. *Gag.lib.6.*

Alij hæretici in Alſatia eſū carnium in Quadrageſima & quouis alio tempore dicebant eſſe licitum: negabant fornicationem eſſe peccatum, quòd coitus eſſet res naturalis. Quare eorum circiter octoginta vno die apud Argētinam comburuntur. *Naucl. Trith. in Chron. monaſterij Hirſaugienſis.*

Philippus poſt varia prælia cum Anglo, totam Normaniā ſeptem Epiſcopatibus conſtantein recepit anno 332. (alij 260. Aemil. 270. Polyd. 316.) poſtquam Carolus Simplex eam cōceſſiſſet Rolloni Duci Normanorum. *Guilel. Nang. Aemyl. lib. 6. Polyd. lib. 15. Angli. hiſtor. Gagui lib. 6.*

Aquitania etiam ſe tota ferè ſubdidit Philipp. ita ab vniuerſa, quā in Gallijs habebat, poſſeſſione Ioannes Rex Angliæ ſua ignauia penè eſt depulſus. *Polyd. lib. 15. Angl.*

Galli & Veneti expugnata anno. 1200. vrbe Conſtantinopoli

Anni Chriſti.

ſterium panem & vinum i[...] corporis et ſanguinis ſui con[...] uerſam ſubſtātiam à creden[...] tibus ſumendam, &c. Quo[...] & fatentur Magdeburgen[...] ſes centuria 9. c. 4. pag. 212 Transſubſtantiationis habe[...] ſemina Bertramus, &c. N[...] &c.

Anni mūdi.

poli contra Alexium Comnenum, qui Iſacium Comnenum fratrē excæcatū detinebat in carceribus, inter ſe conueniunt, vt Galli Imperatorem Gallum, Veneti Patriarcham Venetum darent: illi Balduinum Flandrum, hi Thomam Maurocenum nominarunt. *Blond. lib.6.dec. 2. Aemil. lib 6 Nicetas lib. vlt.* Sic imperium Orientis manſit penes Gallos 60. ferè annos. *Blond lib. 8. deca. 2. alij.50. alij 63.*

Obſidioni terra marique in 68. diem continuatæ, finem impoſuit inſana intra vrbem de imperio contentio Theodori duce & Laſcaris.

Balduinus Orientis Imperator Græcam Eccleſiam ad tempus Romanæ audientem & concordē reddidit. Illius vnionis facta eſt mentio ab Innocentio PP. in Concilio Lateranenſi.

Thomas primus è Latinis anno 1204. in Conſtantinopolitana Patriarchatus Cathedra ſedit. Contra quem è Græcis extra vrbē ſedit Michael quartus mortuo Ioanne 9. an. 5. menſ. 6.

A Philippo Imp. Premiſſus ſiue Ottocarus Boemorum Princeps regium diadema ſuſcepit & ſucceſſoribus ſuis reliquit. *Crom. lib.7. Polo.*

In hoc Concilio certus habitus eſt Iudæis aßignatus. cap. In nō nullis, de Iud. & Sarrac.

Veneti an.1202. eripiunt Græcorum Imperatoribus Cretam inſulam, quæ olim ἑκατόμπολις, hodie Candia dicitur. *Sabel. Ennead. 9. libro nono.* Circuitus eius 588. millia paſſuum continet. Ei ritus Græcos retinere permittunt. Inde cum Ge-

nuenſibus multa bella gerunt, quæ vix componi potuerunt poſt.an.70. per Gregorium 10. ea lege, vt Inſula ſub Venetorum iure & imperio remaneret. Nam Cretenſes eis parere nolebant, donec omnes vrbes muris exutæ, & coloniæ in inſulã miſſæ ſunt.

Ann. Chriſti.

Ioannes Brennus Chriſtianorum Principum vno conſenſu Rex Hierosolymitanus deſignatur, ſed nomine tenus. *Blond. lib. 6. dec. 2.*

Eius filiam Iolam Fredericus 2. prima vxore mortua ducit accepto dotis nomine regno Hieroſolymitano, ea conditione vt ſtatim à nuptijs ad vrbem recuperandam proficiſceretur. Hinc qui Siciliæ regnum poſſederunt Hieroſolymitani regni nomen & inſignia ſimul vſurparũt.

Henricum filium natu maximum Cæſarem factum in carcere necat. Gemellos ipſius filios veneno tollit per Conradum filium & Manfredum nothum regni Siculi & Neapolitani æmulos. Multa bella contra Pontifices gerit.

Petrus 2. Aragoniæ rex ab Innocentio 3. Romæ coronatus obtinuit, vt ſucceſſores ſui Cæſarauguſtæ coronarentur à Tarraconenſi Archiepiſcopo.

Eius ſucceſſor Iacobus Baleares inſulas & regnum Valentię ac Murtię à Mauris recepit.

Ioannes Rex Angliæ vir impius poſt ſacras ædes à ſe ſpoliatas, & ſacerdotes pulſos regno, & redditibus Eccleſię per ſex annos retẽtis, in pœnam

183.
Honorius 3.Ro-
anus an.10.
enſ.7. di.13.
Vacat di.1.

Patriarchis.

onſtātinopoli Ma
uele ann. 4.menſ.
. Germano 2. an.
7.menſ.6.
Antiochiæ Rodul-
pho 2. deinde Rai-
nirio an. 20.
Hieroſolymis Alber
to, contra quem ſe-
debat Doſitheus
Græcus.

Principibus.

Petro Altiſiodoren
ſi ann. 5. Roberto e-
ius filio ann. 7. ſuc-
ceßiuè Conſtanti-
nopolitanis Impp.
Theodoro Laſcari
an. 18. & Ioanne
Duca Græcor. ex
ordine Impp.
Friderico 2.nepote
Barbaroſſæ Occid.
Imp.
Philippo 2. Ludo-
uico Leone 10.dict.

Anni mūdi
5035.
5315.

nam religionis contemptæ excommunicatus à Pontifice Rom. non antea abſoluitur, quàm diadema capiti ademptum Pandulpho legato Apoſtolico traderet, nunquam id ipſe accepturus aut hæredes niſi à Pontifice Roma. Angliam item & Hyberniā reddidit feudatarias Romanæ Eccleſiæ, promittēs pro Anglia 700. marchas auri, & pro Hybernia 300. *Polydor. lib. 15. Angli. hiſto. Aemyl. lib. 6. Blond. lib. 6. dec. 2. Guilel. Nangia.*

Saxo Grāmaticus pertexit hiſtoriam Danorum vſque ad annum ferè 1200.

Græci odio Latini nominis nolentes parere Conſtantinopolitanis Imperatoribus, ſibi ex ſua natione Theodorū Laſcarim Imperatorem creant ad Niceam vrbem. *Niceph. Gregoras lib. 1.*

Apud Marochium Franciſcani aliquot prædicandi gratia, hinc inde vagātes, propter Chriſti nomen necati ſunt. *Schedelius æta 6.*

b Coronauit Romæ Fredericum 2. Imperatorem Occidentis, & Robertum Petri fil. Imperatorem Conſtantinopolitanum cum Iole vxore. *Plati. Blond. lib. 7. dec. 2.* Verus paſtor. *Plati.*

Confirmauit ordines Prædicatorum & Minorum monachorum, biennio ante mortem D. Franciſci.

Quo tempore Damiata capta eſt à Noſtris in Aſia & perdita, Fredericus 2. anathemate notatus.

Alexius Comnenus Theodori

 Laſca-

Laſcaris ſocer genero imperium inuidens, quod defendere nequiuerat, ad Turcos ſe cõfert. Turcis à Laſcari ſuperatis captus vita donatur. Cõtractis iterum copijs, quãtas potuit, nouum imperium Trapezunti condit, complexum Cappadociam & Colchidem. Hinc Imperatorũ Trapezuntinorũ origo. Sic Orientis imperiũ diuiſum eſt in Europæũ & Aſiaticum ad Colchidem & Pontum.

Petrũ Antiſiodorẽſem Imp. in nemoroſis Theſſaliæ locis per inſidias Laſcaris Imp. intercipit & biẽnio in ſqualido carcere detentũ obtruncat. Pro ea vidua Imperiũ adminiſtrat vſq; ad Roberti filij reditũ ex Gallia.

Sub Ludouico Leone Franc. Rege Galli ſuo ſermone Rythmos. i. ſimiliter deſinẽtes verſus vſurpaſſe ferũtur. Cũ Rythmorũ vſus paulò ante cœpiſſet apud Siculos, deinde in Italiam tranſijſſet. *Petrarcha Præfatione ad epiſt. famil.*

Monaſtic⁹ Valliſcholariũ ordo ſub regula D. Auguſt. originẽ ſumit in Campania, per Guilielmũ Richardũ Euurardum, & Manaſsẽ Theologiæ profeſſores: cõfirmatur ab Honorio.

S. Clara cõciuis D. Franciſci ab eo edocta ordinẽ Virginũ auſpicatur. *Volat. lib.* Alexan. 4. eã in numerum Sanctarum Virginũ retulit. an. 1255.

Pruteni coguntur à Teutonicis fidẽ Chriſti ſuſcipere. *Munſt. in Coſmo.*

Tartari gens Scythica per Changiuſcã primum ſuũ regem Georgianã Armeniãq; maiorẽ ſibi ſubegerũt, inde Poloniam Hũgariamq; depopulati

Anni Chriſti.

8. an. 3. per ordin[...] ſucceſſionis Fr. reg[...]

S. Ferdinando 3[...] Hiſpaniæ an. 45.

Ioanne Richard[...] fratre Angliæ, dein[...] de Henrico 3. ann[...] 56.

Leſco Albo iteri[...] Poloniæ.

Alphonſo 2. Portugalliæ, deinde Sanctio 2. an. 26.

Anni mūdi.

pulati ſunt. *Blond lib.7.dec.2. Plati.*

Indorum Chriſtianorum dominatu excuſſo acvicinis edomitis, Cathainæ ampliſſimum regnum magnæ Tartariæ nomine cōdiderunt.

5313. Quod regnum per vaſtiſſimas & latiſſimas Orientis ſolitudines ad Oceanum vtrumque Orientalem & Meridionalem ex parte vna, ex altera Tanaim & Perſidis & Turcorum regna extenſum, vtramque Scythiā ac multas alias terras, vt Sericam, Ariam, Sinarum regionem, ad quam Luſitani nauigant, complectitur. Ad Boream ignotis circumſcriptum limitibus. Regia ſedes Cambalu, cuius ambitus 28 millia paſſuum continet. Hodie internis & externis bellis valde imminutū dicitur, ex quo repudiato Chriſto ſe Mahometi addixerūt. Nā initio Mahometē neſciētes Chriſtianis ſtudebant, pro eis ad Hieroſol. contra Turcas multa bella gerentes. *Infra ex Haytone. Armenio.*

CONCIL. Germanicum, præſide Conrado Legato Apoſtolico, contra Simoniacos & concubinarios clericos Tom.3.concil.

Vincētius Cadlucus primus Polo. hiſtor. conſcripſit, & epiſcopatu Cracouienſi vltro ſe abdicauit, nequicq̄ aduerſante principe & ſacerdotū collegio. *Herbertus lib.6.c.8. Chron. Polo.*

Oxonienſe, præſide Stephano Archiepiſcopo, de officio & ſtatu Eccleſiaſticorum. To.3.concil.

Mancipia ſiue ſeruitia hominum etiam inter Chriſtianos nondū his temporibus deſijſſe teſtantur conſtitutiones iſtius Friderici Imperatoris, de ſeruis & ancillis fugitiuis, in Placitis Regni Neapolitani: ſed ea tamen non longè poſt ceſſaſſe conijcio ex Bartholo, qui, ad hoſtes de captiuis ſcribit ſuo tempore (viuebat an.1320.) nuſquam homines Chriſtianis

ſtianis moribus vendi & iam pridē ſeruitia deſijſſe.

Hieroſolyma à Coradino ſiue Gordirio Saraceno filio Saphadini penitus ſubruta, præter templum Sancti Sepulchri, & arcem quā Turrim Dauid appellant. *Guilel. Nangiac. Trith. in Chron. Monaſter. Hirſaug.*

Floruit tunc Accurſius Florentinus, primus vniuerſi iuris gloſſator & adhuc vltimus: licet anno ætatis 37. cœpiſſet ſtudio legum vacare, tamen ſummus euaſit iuriſconſultus, natus 78. mortuus eſt Bononiæ an. Chriſti 1279.

Ludouicus Rex Franc. Rochellā vrbem expugnauit: tum Lemouicēſes, Petragorij, & omnes Aquitaniæ Principes, exceptis Vaſconibus, qui vltra Garumnam habitant, ei fidelitatis ſacramentum præſtiterunt. *Guiliel. Nangiac. Gagui. lib. 7.*

c S. Dominicum auctorem fratrū prædicatorum & S. Franciſcum minorum biennio poſt eius mortem Sanctorum catalogo adſcribit. Item S. Antonium Vliſbonenſem Minoritam, qui dicebatur Epiſcopus Sancti Franciſci; & Elizbetham Heſſam Hungariæ regis filiam. *Trithem. in Chron. Monaſt. Hirſaugienſis. Palmer. Krant. lib. 8. hiſt. Saxo. c. 4. Plati.*

Vetuit ius ciuile legi Lutetiæ & alijs in locis vicinis, *Cap. ſuper ſpecula. De priuilegijs.*

Libros quinque Decretalium, eo quo nunc ſunt ordine digeri curauit per Raimundum Barchinonenſem.

Statuit

Anni Chriſti.

1227.
1241.

184.

c Gregorius 9. An[...] gninus an. 14. m. 3[...] Vacat menſ. 2. di. [...]

Patriarchis.

Conſtantinopoli Germano 2. deinde Methodio 2. m. 3.
Antiochiæ Raimerio, deinde Elia an. 8.
Hieroſolymis Thoma deſignato duodecimo, ſed non ineunte, Roberto an. 12. cuius tertio Hieroſolyma à Frederico recuperata eſt.

Principibus.

Balduino 2. an. 33. Conſtantinopolita. Imp. & Ioanne Duca Græcorum Imp.
Friderico 2. Occid. Imp.
D. Ludouico 11. di. 9. an. 44. Frā. reg.
S. Ferdinando Hiſpaniæ.

Anni mūdi.

Statuit, Laicos cuiuſcunq; eſſent ordinis prædicare non poſſe. *Cap. ſicut de hæret.*

Statuit vt Campanæ ad Euchariſtiæ confectionem pulſarentur & ad ſalutationem & laudes D. Virginis. Alij iſtud inſtitutum adſcribunt Honorio 3. *Abb. Vſperg.*

[H]enrico 3. Angliæ.

Exactor belli Aſiatici contra Saracenos pro recuperanda Hieroſolyma diligentiſſimus.

[L]eſco Albo iterum [P]olonorum princi[p]e, deinde Boleſlao [P]udico an. 52.

Taxatur ſubinde Frederici 2. mala mens, vt hominis perfidi & hoſtis Romanorum, &c. qui Italiam in factiones diuiſit, vt ſciret quinam ſuis partibus fauerent, quinam pōtifici. Cæſarianis præfuit, Gibel. inde Gibelini. Pontificijs Guelphus, vnde Guelphi, alteri alteros diripiebant, trucidabant, &c.

[S]anctio Portugaliæ ſecundo Rege.

O impietates Frederici 2. planè indignę nomine Cæſaris. Fauiſſe dicitur Saracenis, ſpoliator templariorum, &c. maximus perſecutor Eccleſiaſticorum; mira verò huius Gregorij laus, vt veri Paſtoris. *Vuicelius in epitome Rom. Pont.*

Henricus Anglorum Rex Francos vicit in Aquitania. Pictones recuperauit, Vaſcones domuit. *Aemy. lib. 7. Polyd. lib. 16. Angl. hiſtor.*

Odacharus ſeu Othocarus, & Vuentzeſlaus Reges Bohemiæ dant ius conſecrādi reges Bohemiæ Archiepiſcopis Moguntinis, qui per multos annos illud retinuerunt, donec aliquis eorum tale ius vendidit Eccleſiæ Pragenſi. *Trit. in Chro. Mona.*

Hieroſolyma per Fridericū Impera-

peratorem ſine ſanguinis effuſione certis conditionibus à Soldano Aegyptiorum recuperata eſt, cum quibuſdam caſtellis. an 1229. ſiue 1230. *Trith. in Chron. Monaſter.*

Anni Chriſti.

Fredericus Imp. ſublatis æmulis poſt vexatam Italiam vix adactus à Gregorio nono expeditionem in Syriam ſuſcepit. Ibi id tantũ geſſit memorabile, quòd Hieroſolymã à Sultano ex pacto recepit, regemque eius ritu ſolemni, appellari ſe curauit. *Crom. lib. 7. de reb. Polo.*

CONCIL. Lateran ſe, contra Fridericu 2 Imp. Plat.

Mox reuerſum Italici motus excepere, quos ille quidẽ placidè compoſuit, ſed Hieroſolymam multo poſt amiſit. Titulum tamen eius regni etiam poſteri & ſucceſſores eius retinuere. *Ibid.*

Maiorica inſula Saracenis, qui eã multis annis occupauerant, ab Aragonum rege eſt erepta. Magna etiam pars terræ, quam ipſi in Hiſpania poſſidebant, occupata, cum Eremita & Valentia ciuitatibus, à rege Legionis, & eius filio Caſtellæ rege. *Trithem. in Chron. Monaſter. Hirſaug. Blond. lib. 7. dec. 2.*

Academia Lutetiana, quæ propter ciuium in ſcholaſticos ſeditiones & cædes dilabebatur, quamque Henricus Rex Anglus, ad Oxonienſem ſcholam occultis nuncijs ad ſe pellicere ſtudebat, à S. Ludouico reſtituitur. *Gagui. lib. 7.*

Annus Chriſti 1240. eſt Iudæis quintus milleſimus ab orbe condito, à quo ſolent plurimũ numerare.

S. Ethmundus Cantuarienſis. Epiſco-

	Anni mūdi.	
		piſcopus, S. Staniſlaus Cracouienſis; Ioannes Friburgēſis Epiſcopus Boſſinenſis; S. Samonas Gazenſis Epiſcopus, doctiſſimi Theologi.
		Iordanes Dominicanus Theologus ſuis ſilentium menſæ præſcribit. *Volater. lib 21. Geographiæ.*
		Tholoſa & totus Comitatus à Frācis in deditionem accipitur: ſicque finitum eſt bellum contra Albios hæreticos. *Aemyl. lib 7.*
		S Antonius de Padua diſcipulus S. Franciſci obijt ann. 1231. *Trith. in Chron. Monaſt. Hirſaugienſis.*
Londinenſe, præſi... e Otthone Cardinale ...gato Apoſtolico. In ...o Concilio poſt longā ...onſultationem mul...æ leges latæ sūt, quæ ...einceps ſacerdotalē ...rdinem conſeruarūt. Polyd. Virg. lib. 16. ...ng. hiſt.	5325.	Dum dira fames graſſaretur in Francia, & tanta vt homines belluarum more herbis campeſtribus veſcerentur (*Guilel. Nangia.*) Guilelmus Niuernenſis epiſcopus ſingulis diebus alebat duo millia pauperum. *Mater. Hiſtoria.*
		An 1238. Theologi Pariſienſes poſt longam diſputationem definiunt, neminem poſſe duo beneficia, ſi vnum ſufficeret ad eum alendum, obtinere ſine mortali peccato. *Chron. Francor. & Iacob. Meier. in Hiſtor. Flandriæ.*
		Factiones Gibellinorum pro Imperatore Friderico, qui ter fuerat à Gregorio 9. excōmunicatus, & Guelphorum pro Rom. Pontifice, ardent in Italia, quæ per 260. fermè annos grauiſſima & plus quam inteſtina bella pepererunt. *Plat. Blond. lib. 7. dec 2. & Aemyl. Kranti. lib. 8. Hiſtor. Saxo. cap. 8. Thrite. in Chron. Monaſt.* cœperunt ſub Alexandro 3. circa an. 1160.

Anni Chriſti.	
	185.
1241.	d Cæleſtinus 4. A[…] nagninus, dieb. 1[…] Vacat an 1. men. […]
1243.	*Patriarchis.*
	Conſtantinopo[…] Manuele 2. an. 14[…]
	Antiochiæ Elia.
	Hieroſolymis Roberto.
	Principibus.
	Balduino 2. Conſtantinopolitano Imp.
	Ioanne Duca Græcorum Imp.
	Friderico 2. Occi[…] Imp.
	D. Ludouico Fran[…] Rege.
	S. Ferdinando 3. Hiſpaniæ.
	Henrico 3. Angliæ.
	Boleſlao Pudico Polonorum principe.
	Sanctio 2. Portugaliæ.

d Senex optimus. *Vuicel.* Vacat eo mortuo ſedes, donec Cardinales, qui à Frederico Imp. in carcere detinebantur, liberati ſunt.

Lyranus è Iudæo Chriſtianus. *Antoninus titul. 24 cap. 8.* Circa annũ 1240. Franciſcanus factus dicitur. Eius ſepulchrum & epitaphium Hexametrum oſtenditur Lutetiæ in Franciſcanorum capitulo. Se ſignificat ſcripſiſſe in Eſaiam an. 1293. *Eſa. 2.* Lege Paulum Brugenſem in prolog. operum Lyrani, qui & ipſe paulo poſt ex Iudæo & Chriſtianus & Epiſcopus in Flandria extitit.

Hunc annum Chriſti, Hebræi annum mundi quinquies milleſimum faciunt. Quo tempore florebant in Hiſpania eorum litterę & diſciplinę.

R. Abraham Abben Ezra Hiſpanus, qui commentarijs vetus teſtamentum illuſtrauit. *Ipſe in præfat. decalogi.* Rhodi expoſitionem Malachiæ ſcripſit an. mũdi 4917. (.i. Chriſti 1237.) *Ipſe vltimo Malac.*

Balduinus Imp. dominicæ crucis partem cum ſpongia & Lanceæ ferro Venetis pignori obligat. Quæ poſtea D. Ludouicus, poteſtate redimendi accepta in regio ſacello Lutetiæ condidit, inſtitutis ibi Sacrorum miniſtris. *Gag. lib. 7.*

Alexander Villadeus Dolenſis, qui ſcholaſticum compendiũ, quod vocant, metricum complectens ducentis & duodecim verſibus Hexametris totius veteris & noui teſtamenti librorum & capitum ſummulam compoſuit, vbi ſingulæ dictiones ſin-

Ann mũdi

nes ſingulorum capitum ſacræ ſcripturæ argumenta perſtringunt.

Iachinus Magni Cham Tartarorũ F. Ariæ, Drangianæ & Aracoſiæ terris occupatis, ad regnum Torqueſtan & Perſidis oram, continentibus prelijs Turcos laceſſit, donec an. 1242. Batto duce Goniatæ Turcorum regi regnum ademit; Vniuerſisque ad pontum gentibus ſub iugum redactis, Mæotidis accolas ſuperauit ad Poloniam vſque.

An. 1240. Tartaros, qui ante 30. annos Ruſſiã maxima ex parte ſubiugatam habitare cœperant, Poloniam finitimam inuaſerunt & vſq; ad Viſtulam longe lateque depopulati, etiam Cracouiam incendunt, & Hungariam cum finitimis prouincijs triennio vaſtant. *Crom. lib. 8. de Polon.*

S. Ferdinandus ab omnibus ferè Hiſpaniæ finibus Mauros expellit. Vtroq; regno Caſtellæ & Legionis potitus Cordubã & Hiſpalim Chriſtianis reddit. *Vaſæus.*

Academiam Salmaticenſem inſtituit. *Idem.*

Robertus Lincolinenſis epiſco. è Græco aliqua vertit.

Deiparæ milites, qui & Mariani dicũtur, Theutonici poſt Ptolemaidem in Syriam amiſſam, in Germaniam reuerſi, ne otio marcerent, cõcedentibus Friderico 2. & Maſſouiæ ducibus Pruſſiam Germaniç & Sarmatiæ participem & conterminam armis acquirunt, & Chriſto ſuoque perpetuo iuri addicunt. *Ioan. Boem.*

lib.3.cap 8.de Gentium moribus.

Circa hoc tempus Biblia in capitula,quæ hodie habemus, diſtinguuntur.Scholaſticorũ videtur eſſe inuentum, eorum fortaſſe,qui cum Hugone Cardinali Concordantiarum fuêre auctores. Nam ante iſta tempora Theologi ſuperiores ea nõ vſurpant,inferiores frequenter, Alexander Aleſius, Albertus Magnus, D.Thomas,Bonauentura & cæteri vſque in hanc diem Scholaſtici. Inuentum tam cõmodum,vt hodieq; Iudæi eo frui velint, quòd eorum in parshiſoth & Haphtaroth partitio ſit nimis prolixa.

Diſtinctio autem veterum partim nulla, partim numeroſior & longe pluribus paginis comprehenſa,partim cuique propria & arbitraria,vt Hilario,Ammonio, Euſebio, Tatiano,Bedæ, Ambroſio, Euthymio,Oecumenio,Andreæ,Arethæ.

e Scripſit Apparatus decretalium & Authenticas: & de iuriſdictione imperij,auctoritateq; Pontificis apologeticum, contra quendam Petrũ Vineam omnia Imperatori tribuentem. cognominatus eſt Pater iuris. *Volat.lib.22.*

Cárdinales vt pileo vterentur roſeo & equo veherẽtur inſtituit *Ibi.*

Benè vexatus à Frederico, tandem hũc deponit à Cæſareatu.Hinc ille omnia vaſtat incendio, &c.ſed perit.*Vuicelius in epit.*R*om. Pont.*

Cum Fredericum Italiam infeſtãtem factionesque Guelphorum & Gibel-

Anni Chriſti.

1243.

1245.

186.

e Innocentius Genuenſis an.11 menſ.6. di.12

Vacat nõ quid annos 2. *vt quid putant.*ſed dies 3 vel vt alij 1.

Patriarchis.

Conſtantinop Manuele 2.

Antiochiæ Elia que ad an. 124 Nam quis poſt eũ Latinis Patriarchis ſex creatus f rit,incompertũ e Hieroſolymis Roberto,deinde Iac bo Pantaleone a 14.

Principibus.

Balduino 2.Conſt tinopolitano Imp. & Ioanne Duca Græcorum.

Friderico 2. Occ Imp. & interreg no Occid.Imperij an. 17.

D.Ludouico 11. di. 9.Fran.Rege.

	Anni mūdi.	
.Ferdinando 3. Hiſpaniæ. Henrico 3. Angliæ. Boleſlao Pudico Po onorum. principe. Sanctio 2. Portuga iæ, deinde Alphon. ſo fratre an. 32.		Gibellinorum, ſumpto à Piſis initio in ſingulis ferè vrbibus excitantem à cœpto reuocare non poſſet, coacto Lugduni concilio, imperium ei diris deuoto abrogauit, Germanoſque principes concitauit, vt Henricum Lantgrauium Thuringiæ D. Elizabethæ filium ſucceſſorem ei abſenti crearent, & poſt Henricū interfectum Guillelmum Hollandię comitem. Sicq; non multo poſt Fredericus profligato à Pontificiis exercitu & Eutio filio capto in Apulia periit an. 1250. *Crom. li. 8. de reb. Pol.*

Lugduni in Concilio Cardinalibus proprio inſigne Pileum rubeū dedit. *Martin. Polo* Quo ſignificabatur eis etiam caput ſuum, ſi opus eſſet, pro Eccleſia offerendum, eo pręſertim tempore, quo Eccleſia à Frederico 2. vehemēter oppugnabatur. Reliqua eius ordinis inſignia poſteriores Pontifices addiderunt, præcipuè Paulus 2 *Onuphrius in Plat.*

Staniſlaum Cracouienſem Epiſcopum, & Petrum ordinis Prædicatorum retulit inter Sanctos. *Volat. libr. 22. Anthrop.*

Aſcelinum ordinis Præd. cū tribus aliis ann. 1245. in Tartariam mittit in Baiotnoi (Battum alii, opinor, appellant) caſtra, ad eos ad Chriſtianiſmum inuitādos, ſed ſine fructu. *Vincent lib. 31. cap. 51.* Hanc peregrinationem confecerunt annis 3. menſibus 7. Illic multos Chriſtianos repererunt & principem Cuine, qui clericos Chriſtianos alens in ſacello ad maius tentoriū erecto quotidie

ſuum habebat ſacrum. Clerici autē certis horis cantabant more Græcorū. *Idem lib. 29. & 30. Naucl. gene. 42. vol. 2.*

Anni Chriſti.

Hugo Cardinalis S. Sabinæ, antea Barchinonenſis monachus ſcripſit in vniuerſam ſcripturam commentaria iuxta quadruplicem ſenſum, vtens numerali citatione & enumeratione capitum, quam nunc habemus.

Primus ex ordine Prædicatorum ad Cardinalatum aſſumptus, primus in capitula libros ſacros diſtinxit. Primus Biblicū indicem, quem vocant concordantias maiores, cum Cōrado Alberſtadio monacho collegit, cōiunctis quingentorum monachorum è diuerſis cœnobijs operis, qui omnia Nomina, Verba, Participia, denique omnes tam declinabiles, quàm indeclinabiles orationis partes toto Bibliorū contextu comprehenſas, in Alphabeticū ordinem digeſſit, annotatis librorum capitibus & capitum lineis. Labore tam vtili ſacrarum literarum ſtudioſis, vt Græci opera Eutalij Rhodij Monachi, & Hebræi ſtudio R. Iſaac Nathan iſtud fuerint æmulati. Obijt ſepultuſque eſt Lugduni an. 1262. *Ex Bibliothecæ Sixti Senenſis lib. 4. & alijs.*

Albertus Magnus Dominicanus & Ratisbonenſis Epiſcopus, S. Bonauentura Franciſcanus, Alexander Aleſius, Io. Valleis Anglus, Gualterus Pictauenſis Epiſcopus, Ioannes de Rupella Pariſiēſis, Guilelmus Epiſco-

Anni mũdi.

piſcopus Pariſienſis, ex oppido Aruerniæ Aurilaco, Bartholomæus Brixianus, Gilbertus Tornacenſis, Bernardus Parmenſis presbyter Compoſtellanus, Hilarius epiſcopus Aurelianenſis, Iacobus Achonenſis Epiſcopus, Odo Cancellarius Pariſienſis, Henricus Ebredunenſis Archiepiſcopus, Theologiæ præſertim ſcholaſticæ & iuris canonici doctiſſimi interpretes.

Magnificentia & ſtudijs Innocẽtij 4. S. Ferdinandi Hiſpaniæ, S. Lodouici Franciæ Regis Theologia & bonę artes, quę valdè languerant ab
5333, annis 100. recepêre. Itaque præter hos extiterunt alij viri docti innumerabiles, vt Martinus Polonus Innocentij 4. Pœnitentiarius, qui vitas Romanorum Pontificum vſque ad ſuam ætatem conſcripſit, &c.

DECIMVM tertium vniuerſale Concilium Lugdunenſe, præſide Innocentio Roman. Pont. contra Fridericum Imperatorem qui vocatus ad Concilium & non comparens, hoſtis Eccleſiæ iudicatur ac deponitur imperio. Fuit etiam actum de recuperãda terra ſancta, D. Ludouico Franc. Rege constituto Duce illi⁹ quinte expeditionis: qui cruce ſignatus, vbi in Aſiam cũ ingenti exercitu traieciſſet, redijt in Galliam quinto poſt anno. Plati. Aemyl. lib. 7. Guil Nang. to 3. Conc. Vincent. lib. 32. Gagui. lib 7.

Vincentius Bellouacenſis Dominicanus hiſtoriam vniuerſalem, maximè Eccleſiaſticam ab Orbe condito ad annũ Chriſti 1250. in ſuo Speculo hiſtoriali complexus eſt.

Henricus primus Dux Brabantię, cùm anteà ipſius maiores eſſent Louanij Comites.

Circa hæc tempora lingua Germanica cœpit ſcribi Latinis characteribus: tunc etiam Germani nomina Sanctorum imponere cœperunt ſuis in baptiſmo cum antea peregrinis Scytharum appellationibus vterentur *Curio lib. 2. Chronol.*

Groſſioni gens Arabica inſtigante Soltano Babylonico Chriſtianos miſeris modis perſequuntur in Aſia & ex-

& expugnata Hieroſolyma templũ Sepulchri Domini deſtruxerunt. *Blond. lib. 7. dec. 2. Aemyl. lib. 7. Guiliel. Nangiac.*

Anni Chriſti.

Iacobus rex Arragonum duos ordines militũ inſtituiſſe fertur, quorum alterum amictu, albo & nigra cruce inſignitum vocauit ordinem D. Mariæ de redemptione captiuorum ſiue de mercede, quibus ſcilicet cura eſſet de redimendis captiuis: alterum appellauit ordinem militũ monteſiæ rubenti cruce inſignem. Alij hanc inſtitutionem antiquiorem faciunt, & incidiſſe in an. poſt Chriſtum 1212. & vtramque militiam aiunt fuiſſe à Gregorio 9. approbatam.

Ioannes de Sacro Boſco Anglus tunc inſignis mathematicarum profeſſor Pariſijs, vt licet ex eius computi Eccleſiaſtici fine colligere. Sepultus eſt Lutetiæ in clauſtro Mathurinorum. Methodo Ariſtotelica, non Geometrica Sphæram tractauit.

Frederico 2. excommunicato & decreto concilij expoliato Imperio, vacauit Imperium per 28. annos vſque ad Rudulphum. *Palmer.* intereà multæ ſunt ortæ diſſenſiones inter principes ob electionem Imperatorum, & tres ordine electi ſunt, non quidem Imperatores ſed Reges Romanorum. Nam primò iuſſu Pontificis electus eſt à quibuſdam Principibus, contra Fridericum, Henricus Lantgrauius ſeu Comes Haſſiæ & Thuringiæ, qui non conſecutus imperij coronã obijt an. 5. Regni, viuo

Anni mūdi.

...Henricus depoſito ...derico eligitur, cui ...tuo ſuccedit Vui... nus, quamuis Con... um 3 Friderici f. nulli præponant.

uo adhuc Frederico, qui ob omnes Pontificis execrationes noluit cedere Imperio. Mortuo Henrico ann. 1259 ſtatim ab electorib. Imperij procurante PP per Legatū Petrum Caputium, contra Fridericum & Conradum fil. deſignatus eſt rex Romanorum & coronatus Vuilhelmus Comes Hollandiæ. Quo mortuo 7. anno regni, electus eſt à duobus electoribus & quibuſdam Principibus Richardus Cornubiæ Comes, ſed anni Regni ipſius ſunt incerti. *Trit. in Chro. Monaſt. Hirſaug.* Hiſtorici mirè variant hoc loco: alij numerant Conradū filium Friderici, & Vuilhelmum, ac conſtituunt interregnū annorum tantum. 17. alij 22. alij negant ſedem Imperij vacaſſe. Sed omnium optimè Trithe.

...VBER Pileus, et ...rpura in eo Conci... primum conceſſa ...t Cardinalibus, vt ...monerentur ſe ſem... ...r paratos eſſe debe... ſanguinē pro Chri... ...ana religione fun... ...re. Illis etiam con... ...ſſum eſt vehi equo ... vrbe & ferre ru... ...um galerum. Plati... ...agui. lib 7. Aemyl. ...?. 7.

Robertus Sorbona Theologus, primus inſtituit & ditauit Collegiū Sorbonæ, pro ſcholaſticis, qui vacarent Theologiæ. *Guil Nang. in Chron. Franc.* Valde ſunt inepti Hiſtorici recentes, qui putant Robertum hunc fuiſſe fratrem D. Ludouici.

Circiter an. 1245. Tertius Imper. Tartarorum Regis Armeniorū ſuaſu ad Chriſtum conuertitur & baptizatur. *Hait. Arm.*

Defenſionem Chriſtianorum aduerſus Saracenos ſuſcepit. Miſſo Hielone fratre cum exercitu, qui Perſiam Syriç ac Meſopotamiæ magnā partem debellauit. *Idem.* & an. 1258. Muſtacenum Calipham Babylonium Chriſtianos Orientis mire affli-

affligẽtem,& illud Euangelij ab eis, propoſitis alioqui pœnis, exigentẽ, *Dicite monti huic & transferetur*, in ſuam poteſtatem redegit, atque inter ipſius theſauros fames peremit. *Idem.*

Anni Chriſti.

Ab hoc Calipha vſq; ad Sophim Perſarum populus ſummo legis doctore caruit. Vnde & Sophim ſub an. Chriſti 1500. ſuum genus & doctrinam ad Mahometis generũ Halim referentem facile admiſit. *In Epiſt. Aſiaticis. Iac. Nauarchus.*

Chriſtianis de Hieroſolymitano regno cum AEgyptijs certantibus Hielon & Abſaga eodem itinere, quo centum ferè annis poſt Tamerlanes in Aſiam inundauit, è Tartaria in Syriam penetrarũt, incertum ſocij an hoſtes forent cum religiones Idololatrarum ſecuti, neq; Chriſtianarum, neq; Mahometanarũ partium viderentur. Verum illi fruſtra munerib. Balduini regis inuitati, repudiatis Chriſtianorum ſacris ad Mahometis impietatem declinarũt. (Bellum deterius ferè militib. perſuadet) *Iouius in Tamerlane lib. 2. vir. Illu.*

Hielon ſiue Agelonus frater Mãgu regis Tartarorum bellis ciuilibus & externis diſtractus, cum Virboco exercitum & Syriam commendaſſet, in Tartariam redijt.

Virboco Chriſtianis infeſto, quod Germani milites nepotem eius occidiſſent, multaque contra eos hoſtiliter gerente Aegypti Sultanus Meledinus Tartaros Hieroſolymæ obſidionem molientes duce cæſo & reli

Anni mūdi

reli quijs fuga dilapſis Syria expulit. *Lib.4.continuat.hiſtoriæ ſacræ c.15.*

Meledinus per Groſſoinos ex Babylonia accitos Gazam Templarijs eripit, Aſcalonã & alia loca Hoſpitalarijs. Denique trucidatis iuxta Tyberiadem Chriſtianis militibus Hieroſolymam occupat, ſine delectu omnes mactat, templum & ſepulchrum Domini diruit. *Ibid.*

D.Ludouico ad Cyprũ cum claſſe appellenti anno 1249. occurrunt Tartari quidam ab Erchaltao Principe cũ literis miſſi, quibus cognoſcit Cham Tartarum regem Chriſti fidẽ anno ab hinc tertio recepiſſe & baptizatum eſſe cum magnatum & plebis multitudine maxima inſtructumq; habere militẽ quem in fidei hoſtes duceret. *Gagui lib.7.* literarum à legatis exhibitarum exemplar ſupereſt apud *Vincent. lib.13. cap. 91.* Ludouicus viciſſim ad Ercaltaũ legatos miſit additis literis, quæ eũ & magnum Cham hortabantur ad permanendũ in pietate. miſit & tentorium quoddam ex purpura in Sacelli formam conſtructum, in quo arte ſingulari depicta erant, quæcũque Chriſtus in corpore pro nobis geſſit & alia ad cultum diuinum pertinẽtia. *Gag.lib.7.Vinc.lib.3.ca.92.94.*

Eum Saphandinus Saladini filius ad Damiatã vrbẽ in Peluſiaco Nili oſtio cepit, qui vt ſe redimeret in pactionis fidem Chriſtianã Hoſtiam victori tradidit. *Iouius li 1. virorum illuſtrium.* Quã poſtea numerato pretio redemit.

ii 5 San-

Sanctius 2. Portugalliæ Rex iuſſu Innocentij 4. Alphōſo fratri regno cedit, quòd ineptus eſſet ad eius adminiſtrationem. Alphonſus autem ducta vxore Beatrice F. Alphonſi decimi Caſtiliæ reg. regnū Algarbiorum in dotem accepit. Vnde reges Portugaliæ ſe deinceps ita inſcribunt. *Vaſ.* in *Chro. Hiſp.*

In India erat magnus quidam Rex Chriſtianus. Terra Caghat, vnde tres reges in Bethleem venerunt, tota adhuc erat Chriſtiana, ſed ſub domino Chā. *Coneſtabularius Armeniæ ad Cypri regē apud Vinc. li* 31. *c.* 92.

Tartari quidam ad Lugdunenſe Concil. venerunt ad Innocentium 4. qui domi Chriſtianā religionem edocti, tū ſacro baptiſmate imbuuntur. *Blond. Martin in Chron.* alij id factum ſub Gregorio 10. *Lib.* 5. *c.* 1. *continuatæ hiſtoriæ ſacræ.*

f Magna huius Papę laus, nam pater pauperum. Edicto aboleuit libellum contra paupertatem ſcriptum à Gulielmo de S. Amore, doctus & ſcriptor. *Vuicelius.*

Sub hoc fœliciter fuit in Aſia pugnatum, & Guelphi eiecti per Gibelinos ad ſua reuocati. *Idem.*

Michael Paleologus Ioanni Theodori Laſcaris iunioris filio, ne patri ſuccederet, annum 10. egreſſo oculos eruit & imperiū inuadit, Balduinum Conſtantinopoli expellit, ſtratagemate Alexij Cæſaris, qui cū 50. ſatellitibus noctu per cuniculos antiquos ab incolis intromiſſus, elato cla. more horribili & iniecto multis in

Anni Chriſti.	
1254	187. f Alexander 4. Anagninus ann. 6.
1261	menſ. 5. di. 5. Vacat menſ. 3. di. 4.

Patriarchis.

Conſtātinopoli Manuele ſecūdo, deinde Nicephoro, qui nan iniјt, mox Arſedio an. 4. *Germano an.* 1.

Hieroſolymis Iacobo Pantaleone.

Principibus.

Balduino 2. *Conſtantinopolit. Imp.*

Theodoro Laſcari iuniore, Ducæ fil. Græcorum Imp.

Michaele 7. *Comneno Paleologo an.* 35. *Conſtantinopolios & Græcorum Imp.*

Interregno Imperij Romani.

S. Ludouico Franrum Rege.

S. Ferdinando Hiſpaniæ.

Henrico 3. *Angliæ.*

Boleſlao Pudico Poloniæ.
Alphonſo 3. Portugalliæ.

Anni mūdi

tis in locis igne ciues ita terruit, vt plena eſſe omnia hoſtibus putarent, domiq; ſe clauderēt. Sic effractis portis reliquos 750. qui ad vrbem excubabant, introduxit. *Gregoras lib.* 4.

Ita Imperium Conſtantin. pulſis Gallis poſt an. 58. vel vt alij volunt 63. Græcis reſtituit. Nec multo poſt in Lugdunenſi Conci. concordiam inter Græcos & Latinos tredecies ſciſſam & refectam redintegrauit. *Cromerus lib.* 9. *Polon.*

Ludouicus multa in Regni vtilitatem inſtituit: Dignitates & officia noluit eſſe venalia: Blaſphemis, & in vanū iurantibus per nomen Dei, cauterium in fronte iuſſit: Lupanaria prohibuit: vetuit Magiſtratibus in toto ſuæ iuriſdictionis tractu aut fundos emere, aut liberis ſacerdotia prouocare, aut eos collocare nuptui: hiſtriones aula exegit: multa cœnobia & Valetudinaria partim condidit, partim inſtaurauit & ditauit: beneficia Eccleſiaſtica noluit conferre, ſed ius illud reſtituit collatoribus ordinarijs iuxta antiquos Eccleſiæ canones. *Gag. lib.* 7. *Aemyl. lib.* 7. *Chron. Fran.*

Cū ei inſtituendi paſtores à Pont. poteſtas facta fuiſſet, ad idq; diploma legatus Romæ rediēs attuliſſet: Quod mea (inquit) Romæ negotia ſtrenuè obieris, laudo, quod mihi à Pontifice munus hoc retuleris, non probo. Intelligo enim, quanto cum periculo animæ meæ & regni id ſuſciperē. Ac protinus diploma in ignem proiecit. *Broimar. cancel in eius vita.*

D. Lu-

D. Ludouicus nolebat ſe immiſcere collationibus ſacerdotiorũ, dicens: Sat mihi eſt corã deo de temporalibus mihi creditis, non etiam ſpiritualibus, rationem reddere. *In libel. Virga directionis pag. 32.*

Anni Chriſti.

Cùm Edouardus filius Henrici 3. Anglorum regis duxiſſet in vxorem Aleonoram Alphonſi Caſtellæ regis ſororẽ, pater eum donauit principatu Vualliæ. Hinc fit, vt filius Regis Angliæ natu maior vocetur Princeps Vualliæ. *Polyd. lib. 6. Angl.* Antea cùm Ducatus Normaniæ eſſet ſub ditione Anglorum Regis, dicebatur Princeps Normaniæ à tempore Henrici I. qui Guilelmum filium ſuum Ducem fecerat eius regionis circa ann. 1120. *Polyd. lib. 11. hiſt. Ang.*

Daniel Ruſſorum dux legatione ad Opiſſonem legatũ Apoſtolicum in Poloniam miſſa, cum promitteret ſe cum vniuerſa gente ad Romanæ Eccleſiæ communionem acceſſurum & Chriſtianas regiones aduerſus Tartaros, qui iam ingentem formidinem omnibus Principibus Chriſtianis incuſſerant & ſuperiori biennio Poloniam Nogaio & Celebuga ducibus iam tertiò vaſtauerãt, defenſurum, nomen ac diadema regium ſibi & poſteris ſuis, diſſuadentibus fruſtra Polõis, impetrauit. Verum conſecutus id quod concupierat, fidem violauit & in Græca cõmunione permanſit. *Cromerus lib. 8. Polon.*

S. Thomas Aquinas Dominican⁹ diſci-

Anni mũdi.

diſcipulus Alberti Magni ſcholaſticæ doctrinæ princeps.

Henricus de Seguſia dictus Cardinalis Hoſtienſis, tunc ſummam ſuam edidit: habuit auditorẽ Guilelmum Durandum; qui dictus eſt Speculator. Floruit Guilelmus de S. Amore doctor Sorbonicus, qui ſcripſit contra ordines Mendicantium.

Iacobus de Bellouiſo Iuriſconſultus, ſcripſit in libros Feudorũ quos ſepties publicè interpretatus fuerat.

CONCIL. Oxonienſe contra Pictos qui ingenti numero confluxerant in Angliam: quos ſtatuerũt cũ cæteris alienis exterminandos. Polyd. Virgil. libr. 16. hiſtor. Angl.

Memorabile fœdus an. 1259. (alij 1269.) inter Anglos & Francos, Lu-
5346 tetiæ in magno Principũ conuentu, præſentibus Ludouico Francorum & Henrico Angl. Regibus, percuſsũ eſt: vt Ducat⁹ Normaniæ, Comitat⁹ Andegauẽſis, Cenomanenſis (quorum cauſa tot olim bella inter Anglos & Francos, & quos à Philippo Auguſto receptos Franci ad eam ætatem poſſidebãt) item etiam Turonenſis & Pictauẽſis cederent in perpetuum Franco: acciperet verò Anglus pro impenſis bellicis 150. millia aureorum & in ſingulos annos vectigalis nomine dena millia, cõtentusque eſſet vlteriori Aquitania, & citerioris parte vſque ad Carantum fluuium, cum finibus Agenenſium, Lemouicum, Cadurcorum, de quibus tamen ius clientelare deberet Franco, renuncians iuri, quod ſibi in Galliæ regno vẽdicare poſſet, ſicque adſcriberetur inter Barones Frãciæ, ac Par Duxque Aquitaniæ vocaretur. *Polyd lib. 16. Angl. hiſt. Gagui lib. 7. Aemyl. lib. 7. Guilel. Nangiacus*

Ann.

An. 1254. Boruſſi ad religionē deducũtur per fratres Teutonicos, quibus Fredericus 2. eam terram acquirendam tradiderat. *Nauclerus vol. 2. gen. 42. Crantzius Vandaliæ lib. 7. cap. 21.*

Eodem tempore Mandanus Lithuanorum dux, abiecta religione Chriſtiana, quam ſimulatè ad tempus ſuſceperat, infeſtior in dies Chriſtianis vicinis erat. *Crom. lib. 9.* omnemque Maſouiam & Cruciferorum terram depopulatur. *Idem.*

Sic paulo ante, ſub an. 1240. Suentopelci ſuaſu Pruſſi religionē Chriſtianam abijcientes, Germanos Polonoſq; omnes, qui apud ſe negotiabantur, vel ſedes inter ipſos poſuerant, certa die trucidant. *Idem lib. 8.*

* Feſtũ Sacramẽti Corporis Chriſti inſtituit. *Trith. in Chron. Monaſt. Polyd. de inuent. rer. lib. 6. cap. 8.* Thomas Aquinas compoſuit officium illius feſti cũ hymno & proſa, quæ miſit ad Vrbanum PP. à quo in præmium retulit columnam argenteã. *Naucler.* Extant inter eius opera.

Centum annis pòſt Papiæ cœpit luſtratio ſacramẽti, qua corpꝰ Chriſti in ferculum fertur. *Chronica Boßij.* Atque hinc ad reliquas Occidentis partes manauit, præſertim Andegauum, vbi Berengarius fuerat Archidiaconus & Sacramentariam impietatem ſparſerat, vt corporis Chriſti præſentia preces ſint ardentiores, ſi dei publica fiat profeſſio contra Sacramentarios, debitus cultus Chriſto ex-

Anni Chriſti.

188.

1261
1265
* Vrbanus 4. Trecenſis ann. 3. menſ. 1. di. 4. Vacat m. 5.

Patriarchis.

Conſtãtinopoli Ioſepho an. 13.

Hieroſolymis Thoma, poſt quem quis è Latinis ſederit, nõ literis traditum.

Principibus.

Michaele 7. Comneno Paleologo cognom. Magno Orient. Imp.

Exiſtente Interregno Imperij Occid.

S. Ludouico Fran. Reg.

Alphonſo 10. cogn. Sapiente Hiſpaniæ an. 25.

Henrico 3. Angliæ.

Boleſlao Pudico Poloniæ Principe.

Alphonſo 3. Portugalliæ reg.

Anni mūdi

ſto exhibeatur, qui nobiſcum corporaliter verſari dignatur. Sic olim publicè circumgeſtabatur arca Teſtamenti, manna corporis Chriſti ſymbolum continens. *Ioſ*. 6. 1. *Reg*. 4. ad pacem & miſericordiam procurandam, ad debitum cultum Deo, qui in arca habitare dicebatur, exhibendum, &c. Sic Iudæi hodie feſto Semptēbris, quod שמחתתורה dicitur, librum legis circū Synagogam ferunt ſolēniter, adorant, poſteaque in Tebá, deinde in Hecal ceu armario reponunt.

Fuit humili loco ortus, fertur enim habuiſſe patrem ſutorem veteramentarium: cùm Cardinales non poſſent conuenire ad vnum eligendum ex ſuo collegio, ex patriarcha Hieroſolymitano creatus eſt Rom. Pontifex. *Platin.*

Diu in Tuſcia, cum Romana curia permanſit, quod Maufredi Siciliæ regis potētia Eccleſia vexaretur.

Miſit in Angliam Othobonum legatum ad componendum inteſtinum bellum, inter Hēricum regem & eius optimates. *Polyd.*

Maufredus Frederici 2. nothus Friderici filios legitimos tollit, regni Siculi cupiditate, Henricū iuniorem clam iugulari curat à Saraceno trāsfuga, Henricum alterū piſce infecto extinguit, Conradum veneno. Sic ex vniuerſa Friderici familia tres tamen reſtabant, Maufredus iſte, Conradus cog. Caputus Antiochiæ princeps, nepos Friderici ex notho Fride-

Anni Chriſti.

Friderico, & Conradinus Conradi veneno ſublati f.

Neapolim occupat. Nonnullos, qui in Germania Conradinum tollant, ſubornat, cæde nondum patrata mortem illius diuulgat literis commentitijs demonſtratis, ac Regna iure ſucceſsionis ſibi vendicat. Præſidia Pontificia in Apulia opprimit. Regium nomen vſurpat, Siciliam adiungit. Se munit affinitate Iacobi Arrogonũ regis, filia Conſtantia filio eius maximo Petro deſponſata.

Carolus Andegauenſis ab Vrbano, qui Maufredũ anathemate percuſſerat, attractus, victoriam cum vtroque regnó obtinuit, Siciliã paulò poſt amiſit Conradino regna ſua repetẽte, adiuto auxiliaribus copijs Frederici Auſtriaci, Piſanorum, Seneſium, & Genuenſium, Panormo, Meſſana & Siracuſis exceptis. Conradinum & Fredericũ Auſtriacum in conflictu Marſico poſteà captos an. ſcilicet 1268. ſecuri percuſſit. Veſperarum Sicularum coniuratione inſulam, quam hoc bello recuperauerat, ad extremum perdidit.

Alphonſus 10. cognom. Sapiens Hiſpaniæ Rex inſignis Philoſophus & Mathematicus Septipartitum opus iuris ciuilis, Hiſpanorum hiſtoriam generalem, librum Theſauri, & tabulas Aſtronomicas conſcripſit. Quater decies vniuerſa Biblia cum ſuis gloſſis, inter tot negotia legit. Imperator Romanorum electus fuit, ſed recuſauit imperium. *Vaſæus*, *Trite-*

	Anni mũdi	*Tritemius in Chron. Hirſaug.*
		Ioannes Semeca cognomento Teutonicus primus gloſſator, vt vocant, Decreti, Humbertus, Alexander de Villa Dei minorita, Albinus Abbas Ferrarienſis, Adamus de Mariſco Anglus, Ioãnes Epiſcopus Boſſinenſis, Dauid Germanus, Vdalricus Argentinenſis Alberti diſcipulus, Theodoricus Thuringus, Ioannes Bizuntinus epiſcopus, Adeledinus Sagienſis Epiſcopus, Theologiæ ſcriptores, vt ferebant illa tempora, doctiſſimi.
		Alexius Cæſar Strategopulus iuſſus à Michaele Paleologo obiter tentare Conſtantinopolim, eam cepit cum 800. tantum militibus, *Niceph. Gregoras lib.* 4. Ita Balduino Græcia expulſo Gallorum imperium apud Conſtantinopolim 55. annis obtentum finitũ fuit. Illud deinceps Græcis reſtitutum manſit penes familiam iſtius Paleologi 200. fermè annis, donec Mahometes Turca Bizantium occuparet an. 1453.
189. Clemens 4. Narbonẽſis an. 3. di. 21.	5353	Libera Chriſti prædicatio per Aphricam à Saracenis cõceſſa. *Blond. lib.* 8. *dec.* 2.
Vacat an. 2. m. 9.	5359	IazVuingis victis à Boleſlao Polonorum duce & reliquijs ad fidem conuerſis, Gneſnenſis Archiepiſcopus authoritate Vrbani 4. Epiſcopum præficit an. 1264. *Cromer. lib.* 9.
Patriarcha. *Conſtãtinopoli Ioſepho.*		g Optimus Pontifex Bona Eccleſiæ optimè diſpenſauit. Cum duas filias ex mortua vxore ante Pontificatum ſuſcepiſſet, vni in monaſterio collocatæ 30. tãtum libras dedit.
Principibus. *Eiſdem Impp. & durãte interregno Imperij.* *Iiſdem quoque in Francia, Hiſpania, Anglia, Polonia, Portugallia regnãtibus.*		

Alteri 300. libras dotis nomine. Clerico nepoti tres præbendas habenti duas abſtulit, ſe dicens Deo, nõ carni & ſanguini velle acquieſcere.

Anni Chriſti.

1266 Siculum & Neapolitana regna, quæ, poſt Frederici Imp. necẽ, Maufredus nothus eius inuaſerat, Carolo Lodouici Regis Francorum fratri addixit, à quo Maufredus & mox alio prælio Corradinus Frederici à Conrado filio nepos interfectus eſt. *Crom lib. 9. Polon.*

DVO Concilia pluſimorum ſacerdotum celebrãtur in Anglia per Othobonum Apoſtolicum legatum, de rebus ad religionem pertinentibus, quibus etiam nunc in Anglia vtũtur Polyd. Virgil. lib. 16. Angl. hiſt.

Carolum D. Ludouici fratrem inunxit Romæ, Siciliæ & Hieroſolymorũ Regem, ea lege, vt in ſingulos annos 48. millia aureorũ (Naucler. 40. mil.) nomine tributi penderet. *Plati. Blond. lib. 8. dec. 2. AEmyl.*

D. Ludouicus Francorum Rex, ſignatus cruce, relicta Regni adminiſtratione, Simoni Neclæ & Matthæo Vindocinenſi Abbati. Diui Dionyſij, cum tribus filijs, Iohanne, Philippo & Petro, magna claſſe comparata traiecit in Africam, ſecundo dimicaturus contra Saracenos: ſed anno proximo Carthagine expugnata, Tuneto obſeſſa, & Ioanne Triſtanne priore filio defuncto, ipſe ex alui profluuio (alij peſte) obijt ad 8. Cal. Septem an. 1270. *Gaguin. lib. 7. & Aemyl. Blond. lib. 8. dec 2. Palmer. in Chron.* Bonifacius eum inter ſanctos retulit. *Gaguin. lib. 7.*

alterũ fuit { Northantoni / Londini.

Margarita eius vxor, ſanctitatis viri defuncti æmula ſe totã Deo vouit, ac ſuburbanum Lutetiæ cœnobium Franciſcanorum extruxit.

Quem-

Anni mūdi

Quemadmodum ab eius viro D. Ludouico cœnobia Sanctæ Catharinæ Valliſcholarium, Maturinorum, & Sanctæ Crucis Guilelmitarum Lutetiæ fuerant poſita.

Deſyderius Longobardus multis ſcriptis impugnauit ordines mendicātium: contra quem D. Thomas lib. contra impugnātes religionem, cap 6.

Tartarorum duces quidam in Aſia religionem Chriſtianam ſuſceperunt, & magnas res in Syria & Perſia ſocijs Armeniorum regibus contra Saracenos & Aegyptios aliquandiu geſſerunt. E quibus vnus Caſſanus ſucceſſoribus ſuis Perſarū regibus nomen dedit. *Cromer. lib. 9. Polon.*

Nicolaus Paulus & Maffeus Veneti cum Chogotalo nobili Tartaro à Cobila Tartarorum 6. Camo ſiue imperatore deſtinantur ad Pontificem Clementem, vt mittantur, qui Tartaris legē Chriſti prædicent. *M. Paulus in ſuo lib.* Cobilā tandem ſacro baptiſmo fuiſſe initiatum tradit. *Hayto Armenius.*

An. 1269, Collegium Quæſtorū ſiue Theſaurariorum à Guilelmo de Saana Eccleſiæ Rothomagēſis Theſaurario Lutetiæ conditur.

An. 1270. Frāci & Carolus Siciliæ rex Tunetum in Africa capiunt, captiuos Chriſtianos liberos faciunt, in omnibus regni ciuitatibus monaſteria conſtruunt, *Chroni. Martini. Gag. lib. 7. Aemyl. lib. 7. Continuatio hiſtoriæ ſacræ lib. 4. c. 17.*

h Conclauis vſum in creatione Romani Pontificis aduerſus interregna, quę in poſterum accidere poterant, vt ante ſuam electionem con tigerat; inſtituit in magno Concilio Lugdunenſi ann. 1274. Hinc deinceps conclaui egredi nulla ratione poſſunt Cardinales, niſi creato pontifice.

Statuit ne pecunia fœnori daretur. Nihilominus Mercatores & menſarij Itali in Francia fœnus exercuerunt Rege Philippo permittente, grandi accepta pecunia.

Audiens ciuilia bella & frequentes ſeditiones, ac infinita mala, quæ quotidie fiebant in Germania, quòd nullus eſſet Imperator, monuit Electores vt ad certũ tempus Imperatorem aliquem deſignarent; qui elegerunt Rodulphum Hapſpurgẽſem Comitem. *Trithem. in Chron. Monaſt.*

Magna pars hiſtoricorum Philippum Francorum Regem cognominat Audacem, ſed tanta fuit morum & animi lenitate, vt meritò potuerit appellari Lenis. At fortaſſe quod dicebatur de Philippo Duce Burgundiæ, qui fuit vir ſtrenuus & forti animo, ipſi imprudenter traxerunt ad Philippum Regem Francorum.

In Concilio Lugdunenſi Rudolphus cõfirmatus eſt Imperator: Minores 25. annis excluſi ſunt à cura Parochialis Eccleſiæ. *cap. Licet canon de electio. lib. 6.*

Diuus Thomas Aquinas obijt ann. 50. ætatis dum Lugdunum ad Con-

Anni Chriſti.

190.

1271 h Gregorius 10. Placentinus an. 4. menſ. 2. dies 10.

1276 Vacat di. 9.

Patriarcha.

Conſtãtinopoli Ioſepho cog. Beco, deinde Ioanne an. 10

Principibus.

Michaele 7. Comneno Paleologo Orient. Imp.

Poſt finitum interregnũ Imperij Rodulpho an. 19. Occid. Imp.

S. Ludouico Fran. Reg. & poſt eũ eius filio Philip. 3. Audace an. 15.

Alphonſo 10. cogn. Sapiẽte Hiſpaniæ.

Henrico 3. Angliæ, deinde Eduardo 4. dicto 1. an. 34.

Boleſlao Pudico Polonorum Principe.

Alphonſo 3. Portugalliæ Reg.

DECIMVM quarum generale Concilium Lugdunenſe 2. præſide Rom. Pontifice, Epiſc. 500. Abbatū 70. et aliorum minorū prælatorū et ſacerdotum ferè 1000. Pro terra ſancta recuperāda (hac de re nihil fuiſſe definitū ait Ioan. le Maire) & contra Græcos de proceßione S. ſpirit⁹ à filio. Interfuerunt Græcorum & Tartarorū legati (Guilel. Nang. et Grego.) & ſi nonnullis credimus, Michael Paleologus Imp. Græcorū, cuius auctoritate, etſi repugnantibus plurib⁹ Græcis (Niceph. Gregoras lib. 5. Pachymeres lib. 5.) cōciliata eſt quidē (ſiue per eum, ſiue per legatos) decima tertia (Trith. in Chron. Monaſt. Hirſ.) vnio ſiue cōcordia vtriuſq; eccleſiæ, ſed ea non diu durauit, ſicut nec præcedentes. Gaguinus lib. 7. Aemyl. lib. 7. Tom 3. Concil. Blond. dec. 2. libro. 8. Plat. Palmer.

Anni mūdi 5367

Cōcilium euocatus proficiſceretur. *Mat. hiſtor.*

Michael Paleologus Imper. Græcos nolentes Romanæ & Catholicę Eccleſiæ fidem ac ritus recipere, varijs modis mulctauit, bonorum publicationibus, relegationibus, carceribus, excæcationibus, flagris, mutilationibus, & alijs ſimilibus pœnis. Becum Conſtantinopolitanum Patriarcham, virum excellentis ingenij & doctrinæ, ſuo edicto aduerſantem, cū omnibus ferè ipſius conſanguineis cōiecit in teterrimos carceres. *Niceph. Gregoras lib. 5.*

Paulò poſt ipſe Becus, poſtquam librum ſibi ab Imperatore miſſum (quem ante 25. annos, cum ea quæſtio agitata eſſet, ex multis ſacræ ſcripturæ & ſanctorum patrum libris pro Latinis collegerat Nicephorus Blemmydes) diligenter expendiſſet, & cum ſanctorum libris, ex quibus Blemmydes ea excerpſerat, ad verbum contuliſſet, mutata ſententia reſtituitur ſuæ dignitati, & deinceps fit ab intimis conſilijs Imperatoris. adeo, vt ſine eo nihil ꝑrſum gereretur. *Niceph. Gregor. lib.* .

Qui an. circiter 1290. partem Imperij Vncami Preto annis à Tartaris ante 100. ann. confecti, ſub Cobila 6. Cham regebat. de Vncami ſtirpe quartus erat, Rex & ſacerdos Georgius. *Ex M. Veneto.*

Ann. 1274. Boleſlao gentis Rege quatuor miliaribus à Cracouia Poloni duros ſalis lapides effoderunt, pręcipuas regni opes. *Munſt. lib. 4. Coſ*

 Emer-

Emerſerunt ex Italia Flagellantes hæretici incerto auctore, qui vagantes per Germaniã & Gallias, ſemetipſos flagellabant & prædicabant multos errores: vt aquam benedictã nihil plus habere efficaciæ, quam nõ benedictam: Euangelium finem accepiſſe poſt aduentum ſuæ ſectæ: præferebãt ſuam flagellationẽ Martyrio, &c. *Bern. Lutzemb & Alphonſ. lib. 3. contra hæret.*

Petrus 3. Regum Arogoniæ primus per mortẽ Maufredi ſoceri ſui fit rex Siciliæ. *Vaſæus.*

i Abſens eligitur & primus ex ordine Prædicatorum fit Rom. Pontifex. Antea vocabatur Petrus de Tarantaſia & erat doctor Theologus, ꝗ ſuper libros 4. ſententiarum & epiſtolas Pauli ſcripſit. *Trith. in Chronic. Monaſt. Volater. lib. 21. Plat.* Alij volunt eum fuiſſe Longobardum. *Faſcic. temp.*

Philippus Cancellarius Pariſienſis, Thomas à Cãtiprato, Richardus Mediauillanus minorita Anglus, Albinus Bolonienſis, Ioannes Valenſis, Guilelmus Arronius, Godofridus ſeu Cuiardus Epiſcopus Cameracenſis, ſcriptores Theologici.

Philippus Tudertus ciuis Florentinus ordinem ſeruorum B. Mariæ redegit ad formam. *Poly. lib. 7. de Inuent. cap. 4. Sabel. Ennead. 9. lib. 7.* Honorius 4. eum confirmauit.

k Moritur ante conſecrationem ſuam. Reuocauit conſtitutionẽ Gregorij 10. de Conclaui, quam reuocationem & Ioannes 21. ſucceſſor confirmauit.

Anni Chriſti.

191.

1276 i Innocentius Burgundus, Tare-taſienſis.

1276 menſ. 6. di. 2.

Vacat di. 9.

Patriarcha.

Conſtãtinopoli Ioanne 10.

Principibus.

Eiſdem Imperantibus & regnantibus.

192.

1276 k Adrianus 5. Genuenſis.

menſ. 1. di. 9.

Vacat d. 28.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Ioanne 10.

Principibus.

Eiſdem Imperant. & regnant.

Anni mūdi.

firmauit. Atque ita ſine conclauis recluſione ſequentes pontifices Nicolaus 3. Martin⁹ 4. Honorius 4. Nicolaus 4. Cæleſtinus 5. creati ſunt. Cæleſtinus vero 5. renouauit, deinde Bonifacius 8. ſucceſſor, qui & in librum 6. decretalium eum retulit. A quo deinceps tempore Cardinales in conclaue recluduntur. *Ioann. Andreas ca. vbi Periculum.*

Tiuo Rex Armeniæ Haitonis filius ab Emerico Luſignano Cypri rege & Villarelo Templariorū magiſtro ſuppetias contra Mahometanos obtinuit.

Eius Pater Hayto poſtquā multa bella confeciſſet contra Tartaros, Perſas, Malec Sultanum ſiue Calipham Babylonium & Melechdaer Soltanū Aegyptium, per annos 45. eos quinq; memorabilibus prælijs ſuperans 1. in Pamphilia. 2. in Seleucia, tribus reliquis in Perſide, Præmoſtratenſem ordinem in Cypro profeſſus & Macarij nomē ſortitus, ann. 1273. in Domino moritur. *Ex hiſtorijs Armeniorum.*

193.
l. Ioannes 21, (alijs 20. alijs 22.) Luſitanus Vliſſibonēſis. menſ. 8.
Vacat m. 6. di. 7.
Patriarcha.
Conſtantinopoli Ioanne 10.
Principibus.
Iiſdem Impp. & regnant.

5264
5365

l Vir literatus, ſed in rebus gerēdis parū prudens. Sub hoc damnantur, qui aſſerebant Chriſtum & eius diſcipulos nihil habuiſſe, ac in his, quæ habuerunt, nullum obtinuiſſe ius. *In Extrauag. cū inter nonnullos. de Verborum ſignific.*

Sub eodem damnātur errores Ioannis de Poliaco doctoris Pariſienſis. *In Extrauag. communi. Vas electionis.*

Pontifices qui idem nomen habent, variè apud hiſtoricos numerãtur, ſed in his, qui nomen Ioannis obtinuerunt, tanta eſt in numerandi ratione confuſio, vt vix quicquã certi liqueat, adeò vt quod de vno dicendum erat, ſæpe imprudenter à multis alteri tribuatur. Qui faciunt Ioan. 17. Schiſmaticum, hunc nominant Ioannem 20. qui verò illũ inter pontifices adſcribunt, & ſimul numerant Ioannem illum 8. ſi dijs placet, fœminam, vocant ipſum Ioannem 22.

Mortuo Duce Auſtriæ ſine liberis Rodulphus Imperator ex Concilio principum dedit eum Ducatum filio ſuo Alberto, quem eius ſucceſſores etiam hodie poſſident. *Trith. in Chron. Monaſt. Hirſaug. & Vuolfang. Lazius.*

m Nunquam ſacrificabat, quin lachrymas funderet. Sacerdotia non niſi idoneis conferebat. Notarios & tabelliones curiæ Romanæ vt peſtiferos ſuſtulit. Gregorium 10. & Ioannem 21. imitatus.

Dionyſius rex Portugalliæ ſextus 44. oppida partim inſtaurauit, partim à fundamentis ſtruxit. *Vaſæus.* Agricolas appellabat neruos Reip. vnde & eis conſulebat. *Idem.*

Rodulphum Hasburgenſem quidam tradunt ciuitatibus Italicis imperij iura vendidiſſe.

An. 1280. Turci, qui à Tartaris attriti fuerant, reſumtis animis reuerſi ad latrocinandi conſuetudinẽ reliquias imperij Græci in Aſia cõminuunt,

Anni Chriſti.

194.

1277 m Nicolaus 3. Romanus, *ob vitæ integritatem vulgo dictus Compoſitus.*

1281 an. 3. menſ. 8 di. 15.

Vacat m. 5. d. 20.

Patriarcha.

Conſtãtinopoli Ioanne 10.

Principibus.

Eiſdem Imperantibus & regnantibus, & poſt Alphonſum Portugalliæ Dionyſium an. 46.

CONCIL. Cantuarienſe, præſide Archiepiſcopo, ad confirmandum ſtatum religionis Polyd. lib. 17. Ang. hiſt.

Anni mũdi

minuunt, terras ſubactas in Satrapias 7. partiuntur à mari Pontio & Galatia vſque ad mare Lycium & Carium, flumenque Eumedontem.

Caramannus Aliſmeius Phrygiam & Antiochiam, Sarranus Ioniam, Sanſon Magneſiam, Prienem & Epheſum, Calames & Ceraſus filius Myſiam. Ottomanus Bythiniã, Amuriada à Sangaro flu. vſq; ad Paphlagoniam ſibi diſtribuunt.

Cæteris oppreſſis ſe quatuor familiæ extulerunt, Aſſumbei, Candelori, Caramanni (hinc Cilicia Caromanniæ nomen accepit) Ottomani.

Candelori Sinopem regionẽ circa pontum, Caromanni Ciliciam cum obtinuiſſent, diu Ottomanis reſtiterunt. Victi confugerunt ad Aſſumbeum, qui Cappadocum terras & minorem Armeniam poſſidebat, ex cuius ſtirpe natus eſt Vsũcaſſanus, qui regnum Perſicũ inuaſit, de quo poſtea.

Iacobus Meyerius ad ann. 1278. ſuum Chronicon Flandriæ deduxit.

Siculi impatientes libidinis & inſolentiæ militaris Gallorum, communicatis conſilijs cum Nicolao 3. qui Carolo infenſus erat, & Paleologo Byzantino Imp. qui Gallos nuper ex vrbe eiecerat, & Petro Arragonio, coniuratione facta an. 1281. die Paſchæ ad pulſum campanarum cõuocantium ad veſperas, omnes Gallos ad vnum ſupra octo millia cum vxoribus etiam grauidis intra duarum horarum ſpatium contrucidarunt

runt. vnde prouerbiũ, VESPERAE SICILIANAE, ſeu Veſper Siculus, de ſubita cæde. *Aemil. lib.* 7. Soli illi ſuperfuerunt, quos Spirlinga arx munitiſſima protexit.

Deficiunt Siculi ad Petrum Aragonium regem (cui regnum Siciliæ debebatur iure doris Conſtantiæ vxoris, filiæ Maufredi, quem Carolus vita & regno ſpoliauerat) qui ad Hipponem Africæ armata claſſe euentum Siculæ conſpirationis præſtolabatur, propterea à Nicolao 3. Rom. Pontifice hoſtis Eccleſiæ iudicatus. *Aemyl. libro* 7. *Platin. Blond. libro* 8. *deca.* 2.

n Fuit vir ſanctiſſimus, adeò vt cæci, muti & claudi, ad eius ſepulchrũ ſanitatem recuperarint. *Trit. in Chro. Monaſt. Hirſaug.*

Eldad Danius Hebræus hiſtoricus ſcripſit ſuam hiſtoriam, de Iudæis Clauſis in Aethiopia, circa an. Domini 1283. qui iuxta rationem numerandi Hebræorum, eſt ann. ab orbe condito. 5043. *Ipſe ad finem ſui libell.*

Martinus Polonus à B. Petro incipiens vſque ad Honorium 4. vitarum opus edidit.

o Ordinem Carmelitarum (qui ſic dicti ſunt à Carmelo monte Syriæ) mutatis chlamydibus virgulatis ſiue verſicoloribus in albas, confirmauit & reformauit. *Plat. Trith. in Chron.*

Ordinem Eremitarum ſancti Auguſtini Lutetiæ Pariſiorum nondum receptum confirmauit. *Trith. in Chron.*

Anni Chriſti. 195.

1281. n Martinus 4. Turonēſis, an. 4. m. Vacat di. 3.

1285. *Patriarcha.*

Conſtātinopol. Ioanne 10. deinde Ioſepho iterũ mēſ. 1. Mox Georgio ſiue Gregorio an. 6 menſ. 6.

Principibus.

Michaele Paleologo Orient. Imp. Rodulpho Occid. Imp. Philippo 3. Franc. Rege. Alphonſo 10. cogn. Sapiente Hiſpaniæ deinde Sanctio 4. an. 8. Eduardo 4. dict. 1. Angliæ. Leſco Nigro Polo. principe. Dionyſio Portugaliæ Reg.

1238. *CONCIL. Herbipolenſe, præſide Legato Apoſtolico à latere, multorũ epiſc. Abbatũ præſentib: Rodulpho Imp. Principibus Du-*

bus & Comitibus.
bi inter alia Legat°
omine Papæ contri
ıtionem decimi de
rij à clero,et rex ab
niuerſo populo exi
ere cœgerũt. Trith. in
bro. monaſt. Hirſau
t Mũſter. in Coſmog.
efert ad an. 1287.

196.

5373. Honorius 4. Ro
man. an. 2. di. 1.
5376. Vacat menſ. 10.

Patriarcha.

*Conſtantinopoli
Georgio ſiue Gre-
orio.*

Principibus.

*Michaele Paleolo-
go Orien. Imp.*
*Rodulpho Occid.
Imp.*
*Philippo 4. Pul-
chro an. 28. Fr. re.*
Sanctio 4. Hiſpa.
*Eduardo 4. dict. 1.
Angl.*
*Leſco Nigro Polo.
principe.*
*Dionyſio Portuga-
liæ.*

Anni mũdi

Chron. Sunt autem, vt id obiter dicã, præcipui quatuor Ordines probatiſſimi, quorum cæteri omnes ſunt veluti appendices, Baſilij, Auguſtini Benedicti & Franciſci, ſanctorũ patrum. *Volater. lib. 21. Geograph. Polydo. lib. 7. de inuent. c. 4.*

Vacat ſedes 10. menſes ob ægritudinem Cardinalium, qua apud S Sabinam correpti ſunt.

S. Rochus Narbonenſis, Guilelmus Durandus Miniacenſis Epiſcopus auctor Rationalis, Gilbertus Magnus Anglus, Aegydius Biturigenſis Archiepiſcopus, Guilelmus Lugdunenſis Archiepiſcopus, Ioannes Gennenſis, Ephrem (alius ab Eremita) Græcorum hiſtoricus, Arlothus generalis Minoritarum, Guido Bononienſis Archidiaconus, Nicolaus Cabaſilas Dyrachij Epiſcopus, Eccleſiaſtici viri & Scriptores.

Raymundus Lulius Catalanus Monachus Tunete in Africa, multa ſcripſit de rebus nimium curioſis: in eius libris adnotati fuere pluſquã quingenti errores à Petro Terracenſi Archiepiſcopo: vt Deum plures habere eſſentias, (tale quidpiam hodie aſſerunt noui Trinitarij in Polonia) Patrem priorem filio: Spiritũ ſanctum conceptum ex patre & filio, &c. quæ tamen omnia, hæretica & pluſquam diabolica audacia, aſſerebat ſe à Chriſto ſibi apparente in forma crucifixi in quodam monte accepiſſe, vt totum orbem à tenebris quibus detinebatur, liberaret. *Berna. Lutzemburg. in catal. hæret.*

Pala-

Palatium Pariſienſe(vbi Ludouicus Hutinus Parlamentum olim vagum ſedentarium fecit) extructum eſt à Philippo Pulchro, Eugerrano Marinio fiſci præfecto illud opus in inſula regiæ vrbis vrgente. *Aemyl. libr.* 8.

Parlamentum quoque Toloſanū Ocitanorum gratia rex idem inſtituit. Quo regnante bellum ſacrum in Oriēte, Ptolomaide à Sultano capta, finitum eſt. *Idem.*

Collegium Scholaſticorum Choleticum Lutetiæ inſtituitur à Ioan. Cholero natione Picardo Cardinali. *Mater hiſtoriarum.*

Ioanna Nauarrorum Regina, Philippi Pulchri vxor Gymnaſium Campanum, vulgò Nauarricum, Pariſijs extruit & locupletat. *Ibid.*

Eodem tempore collegium Cardinalitium Ioannes Monachus natione itidem Picardus Cardinalis poſuit.

Rodulphus Imp. Heluetios, qui Comiti Sabaudiæ erant ſubditi, ſibi ſubegit. *Blond. lib* 8. *dec.* 2.

Philippus Pulcher, rex quoque fuit Nauarræ an. 36. propter vxorē. *Vaſæus.*

p Primus Pontifex è Franciſcanorum ordine. Nam errant, qui ſcribunt Honorium 4. fuiſſe minoritam.

Mulech Sapherapes Saracenorum Soltanus (hoc eſt, Imperator) non quidem Aegyptius, vt quidam putant, ſed Babylonius, Tripolim, Tyrum, Berithum, Sidonem & Ptolemaida,

Anni Chriſti.

1288.

1294.

197.

p Nicolaus 4. A-culanus an. 4. menſ. 1. di. 8. Vacat an. 2. m. 3. d.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Georgio ſiue Gregorio, deinde Athanaſio an. 4.

Principibus.

Eiſdem Impp. & poſt Rodulphum Aſtaulpho ſeu Adulpho an. 6. Impp. & regnantibus.

Sanctio 4. Hiſpaniæ, deinde Ferdinando 4. an. 13.

Eduardo 4. Angl.

Leſco Nigro Poloniæ principe, deinde Premiſlo, qui regium titulum repetiuit. an. 6.

Dionyſio Portugaliæ.

*CONCIL. Lon-
enſe ad Vueſtmo
ſterium iuſſu Edo-
rdi Regis. Eo in Cō
io publico edicto
ßi ſunt Iudæi de An
ia in perpetuum exi
;cautum eſt etiam,
nemini liceret dare
ædia collegijs mo
chorum ſine Regis
rmiſſu: neue mona
is aut alijs ſacerdo
bus emere poſſeßio-
es, idque ne eiuſmo
poſſeßiones cœno
orum aliorumue ſa-
rdotiorum dotes fie-
nt. Eam Legem ad
Manumortuam voca
unt, quòd res ſeme
atæ collegijs ſacerdo
um non rurſus ven-
erentur magis, quam
es mortuæ. Durat in
odiernum diem. Po
yd. Virg lib. 17. An
lic. hiſt.*

*ASCHAFFEN
urgenſe prouinciale,
ræſide Gerardo Ar-
hiepiſco. Moguntino
ū 7. ſuis ſuffraganeis
Abbatibus & presby-
eris. vbi multa vtilia
le negotijs Eccleſiaſti
cis ſtatuuntur. Trith.
in Chron. Monaſt.*

Anni mūdi.

5397. maida, nobiliſſima emporia, quæ ſo
la tunc à Chriſtianis tenebantur,
ferro & igne vaſtauit; altercantibus
inter ſe de finibus; iamdudum per
30. annos Venetis, Genuenſibus &
Piſanis. *Aemyl. lib. 8. Plati. Blon. lib. 8.
dec. 2. Faſci. temp.* Ita diſſidentibus in-
ter ſe Chriſtianis amittūtur omnes
portus Aſiatici. Tuncq; finitum eſt
bellum Sacrum in Oriente.

Miraculoſe per vxorem filiā Hay-
tonis Regis Armeniæ Mangu Chā
Tartarorum à Cingis Cham quin-
tus conuerſus baptizatusq; eſt, cum
fratre Allan ſiue Hielon & tota fa-
milia. Deinde Allan exercitum in
Palæſtinam duxit habens in vexillo
Chriſti crucifixi effigiem contra Ca
thos Melechmees, vt Hieroſolymā
reciperet. *Guil. Nangiac.*

Mox redierunt Tartari ad priſcā
pietatem. Vnde hodie ſunt Maho-
metani vel potius Sagomorbarei.
Nam habent Sagomorbar Cham
pro magno propheta, vt Turcæ Ma-
hometem, qui de Deo vno & de Po-
litia & moribus aliqua eis dictata
reliquit, inter quæ eſt edictū, quod
vſque hodie iurant ſucceſſores Cin
5380. gis Cham, de non affligendis Chri-
ſtianis, neq; tributo ab eis exigendo
copioſiore, quam à re reliquis.

Hielon pulſis quidem Saracenis
potitus eſt regno Syriæ & Hieruſalē
circa an. 1290. A triennio poſt Sol-
tanus Babyloniæ illud recepit. *Con-
tinuat. Nangiaci. Sabellic. Ennead. 9.
lib. 7.*

Inter Philippum Regem Franciæ
& Edu

& Eduardum Angliæ erat capitale odium, quod fuit cauſa ſecundi belli Anglici ſeu Francici & multorũ malorum. *Polyd. lib.* 17. *Angl.* quo per Carolum Valeſium Pulchri fratrem Aquitania ditioni Franciæ adiungitur.

Adhuc viuebat & ſcribebat Nicolaus Lyranus. *Ipſe in* 2. *c. Eſaiæ.*

Ferdinandus 4 rex Hiſpañ. mortuus dicitur die ſibi dicto à duobus quos iniuſtè tanquã homicidij reos occidi iuſſerat. *Vaſæus in Chron. Hiſpã.*

q Per cannam deceptus eſt voce tanquam cęlitus miſſa inſonantem, vt deſereret Pontificatum & Bonifacium inſtitueret. Sediſſe bienium aliqui ſcribunt.

Inſtituit ante Pontificatũ ordinẽ S. Benedicti in Montibus ſiue Celeſtinorum monachorum, ſub regula D. Benedicti. *Guil. Nangiac. Polyd. lib.* 7. *de inuent. c.* 2. Eum confirmauit Bonifacius 8.

Fertur edixiſſe, ne deinceps Romani Pontifices & Cardinales veherentur equis & mulis, ſed tantum aſinis, Chriſti, cuius haberi vellent vicarij, exemplo. *Mater hiſto.* O legem nunc prodigioſè euerſam.

Cùm rebus agendis parum idoneus haberetur, perſuaſus eſt vt Põtificatum reſignaret, itaque coram omnibus in Conſiſtorio, mitram, anulum & Sandalia deponens, Pontificatu ſe liberè abdicauit. *Plat.* Relatus eſt inter Diuos à Clem. 5. *Blõd.* 9. *dec.* 2. *& Mater Hiſt.* vel à Ioanne

22.

Anni Chriſti.

1294

1294

198.

q S. Celæſtinus 5 Eſernienſis, men. 5 di. 7.

Vacat d. 10.

Patriarcha.

Conſtantinopol Ioanne 11. *an.* 6.

Principibus.

Michaele 7. *Paleologo Ori. Imp.*

Adulpho Occid. Imp.

Philippo 4. *Pulchro Franc. reg.*

Ferdinãdo 4. *Hiſp.*

Eduardo 4. *dict.* 1. *Angliæ.*

Præmiſlo Poloniæ.

Dionyſio Portugal.

Anni mūdi

22. *Palm.* vel à Viennenſe Concilio. *Ioän. Meyer.*

S. Nicolaus Tolentinus tunc obijt: qui catalogo Sanctorum adſcriptus eſt ab Eugen. 4.

Michael 7. Comnenus Paleologus cognomento Magnus obijt anno ſui imperij 35. ſed quòd ad Eccleſiam Romanam deſciuiſſet, priuatus eſt, etiam à proprio filio Andronico ſacra ſepultura. *Nicephor. Gregor. lib* 5. *Aemyl. lib.* 8.

Angli Normaniam & Aquitaniā inuadunt, capto Clauro Blauiæ. & duobus alijs oppidis circa Burdegalam, à cuius acceſſu propulſantur per Radulphum Necla Magiſtrum Equitum, proditione ciuium in deditionem accipiūt Baionam vrbem *Guilel. Nang.* Sibi Adulphum Imp. & Guidonem Flandrum ſociāt. Hinc bellum inter Francos & Flandros quindecim annos diuturnum.

Sub an. 1295. iam tertio Iudæi à Philippo Pulchro tota Francia ſpoliati & exacti ſunt. Quam exactionem ipſi appellant כלה, quòd ea contigerit 55. anno poſt quintum mundi conditi millenarium, & in aliquādo קלן, quòd anno 136. poſt illam Philippi Auguſti eiectionem, quæ incurrit in annum 1190. falluntur qui in hac R. Salomonem fuiſſe aiunt. Nā ille eſt antiquior Abben Ezra, qui ſe vixiſſe ſcribit ſub annū mundi 5000. .i. Chriſti 1240. Itaque eum relego ad illam priorem.

Pulſi Iudęi migrarunt in Germaniam. Quare Iudæos Germanos eſſe

eſſe de radice ſiue trunco Francorũ ſcribit Elias in Tisbi, Rad. קרבץ

r Inſtituit duplex maius (vt vocãt) in Feſtis 12. Apoſtolorum, 4. Euangeliſtarum, & 4. Doctorũ Eccleſiæ. *Plati.*

Fertur fuiſſe auctor illius orationis Eccleſiaſticæ, Aue virgo glorioſa &c.

Aliquas epiſtolas Romanorum Pontificum, quas vocãt Decretales, in quinque Libros per tres doctiſſimos viros, Guilelmum Ebrudunenſem Archiepiſcopum, Berengarium Epiſcopum Biterenenſem, & Richardum de Senis, iuris vtriuſque doctorem, digeri curauit, easque ſub nomine Sexti libri Decretalium in Concilio Lugdunenſi confirmauit, & legi in Scholis ac in iudicijs obſeruari mandauit. *Præfatio lib. ſex. Decret. Paulo aliter Volater.* 22. *Anth.* Sextum, inquit, Decretalium iuuante Dino Mugellano compoſuit.

Luſtralem annum ſiue IVBILEVM centeſimo quolibet anno celebrandum primus inſtituit annis 1300. *Platin.*

Ingentia bella in Italia excitauit. Excommunicauit regem Gallorum Philippum & totum regnum donauit Alberto Auſtriacæ domus Cæſari. Captus eſt poſtremo & in carcere perijt. Atque hinc dicitur, intrauit vt vulpes, regnauit vt Leo, mortuus eſt vt canis.

Henricus de Gandauo Tornacenſis Archidiaconus, Iacobus Genuenſis Archiepiſcopus, Alexãder de Vil-

Anni Chriſti.

1394.

1303.

199.

r Bonifacius 8. A-nagninus, ex nobili familia Caietana an. 8. men. 9. di. 17.

Vacat d. 10.

Patriarcha.

Conſtantinopol. Ioanne 11. deinde Athanaſio iterum an. 8. contra quem an. 1305. Hugolinus Latinus ſedit.

Principibus.

Andronico Paleologo ſeniore ſiue maiore filio Michaelis an 37. Orien. Imp.

Ottomano 1. Turcorum Imp.

Adulpho & poſt eum Alberto 1. ann. 10. Occid. Imp.

Philippo 4. Pulchro Franc. reg.

Ferdinãdo 4. Hiſp.

Eduardo 4. dict. 1. Angliæ.

Anni mūdi.

de Villa, Conradus Halsbertadenſis Dominicanus, Ioannes Scotus Franciſcanus doctor ſubtilis, (qui obijt an. 1308.) Ioannes Sanctogeminianus, Petrus de Palude, Renerus Piſanus, Theologiæ Scholaſticæ, vt vocant, acutiſſimi ſcriptores. *Trithemius.*

Præmiſlo Poloniæ deinde Vuladiſlao Loctico an. 3. Vuenceſlao Boemo an. 5. Dionyſio Portugaliæ.

Circa hæc tempora Nicephorus Calixtus Xanthopulus hiſtoriam ſuam Eccleſiaſticam à Chriſti natiuitate ad annum 625. decurrentem, Andronico maiori Conſtantinopolitano Imperatori dedicauit. *Ipſe in dedicatione operis. & lib. vltimo cap. vltimo.*

Guilelmus Nangiac. monachus monaſterij D. Dionyſij prope Lutetiam, Chronographiam vniuerſalē ab origine mundi ad annum Chriſti 1302. digeſſit, quam duo eiuſdem cœnobij monachi vſque ad annum 1368. continuarunt. Extat codex hac in Pariſiorum vrbe apud cœnobitas S. Germani.

CONCIL. Lugdunenſe, præſide Bonifacio Pont. qui animaduertens quotidie Principes noua vectigalia ſacerdotibus imponere interdū ſine iuſta cauſa, interdixit in eo Cōcilio, ne poſthac id facerent, neue ſacerdotes iniuſſu Rom. Pontif. illa impoſita cōferrēt. c. 3. de immunita. Eccleſiæ libr. 6 Fuit cauſa magnæ diſcordiæ apud Anglos. Pol. lyd. lib. 17. Angl hiſt.

5385. Præmiſſus an. 1295. regni titulum apud Polonos repetiuit, quod fuerat annis 215. intermiſſum. *Cromer. lib. 11.*

An. 1300. Vuenceſlaus Boemus rex Polonis expetitur, tempore Ottomani primi. 1. *Ibid.*

Quidam qui volebant haberi tertij Ordinis D. Franciſci, quique vulgo Fraterculi ſiue Fratricelli, ſeu Fratres de paupere vita, vel Biſochi ſiue Beguini, & alijs nominibus vocabantur, in partibus Italiæ Siciliæ & Narbonenſis prouinciæ, damnati

Anni Chriſti.

ti ſunt hæreſeos à Bonifacio 8. (alij volunt id à Ioanne 22. primò factũ fuiſſe.) Ipſi Eccleſiaſtica ſacramenta contemnebant: dicebant Sanctas animas non frui viſione diuina ante diem extremum: in ſuis nocturnis conuentibus poſt inuocationẽ Sancti ſpiritus, & luminibus exſtinctis promiſcuè coibant cum mulieribus, quæ aderant: Eccleſiæ poteſtatem iamdiu ob corruptos mores Eccleſiaſticorum extinctam fuiſſe: ſe ſolos eſſe eccleſiam Dei, ſeq; imitari Apoſtolos, ac eccleſiam Romanam eſſe meretricem, ac Pontifices omnes poſt Syluеſtrum I. fuiſſe impios, quòd in paupertate non degiſſent, ideò ipſis denegandas eſſe decimas: Margaritam concubinã Dulcini grauidam ab eo factam, tam erant impudentes, vt affirmarent cõcepiſſe de Spiritu ſancto. *Mater hiſt. Suplement. Chronic. Extrauag Sancta Romana de religioſ domibus. Plati. Bernardus Lutzemburgenſis.* Dulcinus erat eorum hæreſiarcha. *Plati* Manſerunt in Marchia vſq; ad Eugenium 4. & Nicolaum 5. qui eos comburi iuſſerunt, ſed multi in Græciam fugerunt. *Anto. tit. 24. c. 9. §. 15.*

Apamienſis epiſcopatus inſtituitur à Bonifacio Papa cùm anteà ea regio ſubiaceret Tholoſano Epiſcopatui. *Guil. Nang.*

Vectigal quod Malam-toltam vocabant, centeſimæ, & poſt quinquageſimæ omnium bonorum, primo ſolis mercatoribus, deinde tam clericis, quàm laicis impoſitum eſt anno 1296.

1297 *Londinenſe, cum Epiſcoporum tum virorum omnium ordinũ, præſide Roberto Canuarienſi præſule, præſente Edouardo 2. in quo ſtatuitur, ne in perpetuum Regi liceret tributum vllũ Anglis imponere, niſi ex Concilij decreto. Id etiam hodie manet inuiolatum. Polyd. lib. 7. Angl. hiſt.*

Anni mūdi.

1296. cuius cauſa magnæ ſeditiones ortæ ſunt poſteà in Flandria. *Guilel. Nangiac.*

Tota Lutetia Sequanæ illuuione inundatur, vt per 8. ferè dies nauigijs annonæ conſulendum fuerit, nec liceret per vllum ferè vicum incedere abſq; nauiculis & ſcaphis. *Nang.*

Romanum, quo Philippus Rex Franciæ Alberto Imperatori ſubijcitur. Onuph. Platin.

Burdegalenſes timentes, ne iterū agitata pace cum Anglo ei ſubderētur, nec mitius cum eis ageretur,
5390. quàm paulo antea cum Londinenſibus, pulſis vrbe omnibus Francis, ſui iuris fiunt. *Guilel. Nang. Gagu. li. 7.*

Pariſienſe, præſide Ioanne Cardinale Legato ſedis Apoſtolicæ, qui eo miſſus fuerat à P. quod epiſc. Franciæ vocati in ius Romam à Bonifacio, non comparuiſſent. Guil. Nangiac.

Fœdus percuſſum eſt inter Philippum Reg. Franc. & Eduardū reg. Angliæ, cui Philippus quadriennio poſtquam locaſſet Margaritam ſororem, vniuerſam Aquitaniam reddidit. *Guilel. Nang. & Polydor Virgil. lib. 17. Angl. hiſt.* Philippus vniuerſam Flandriam ſubegit *Gagui. li. 7 Aemy. lib. 8.*

Cambagadus Tartarorum Imp. repudiato Chriſtianiſmo Mahometiſmum amplexus alios ſuo exemplo pertraxit, cæteros ita preſſit, vt non multo poſt Chriſtiana religio apud eos ferè exoleuerit. Hinc concidit Tartarorum imperium in Aſia. Nam ad Pontum Turcorum potentia Ottomani auſpicijs reſtitui cœpit. Parthi Perſiā inuolarunt duce Gempſa. Reliquię Tartarorū in Hordas diuiſæ per Europam & Aſiam diſperſæ ſunt, quibus ſinguli principes præfuerūt. Alij in Taurica Cherſoneſo cōſederunt, q̄ hodie Gaſara et hi Precopitæ dicuntur, quorū prin-

ceps filiam in vxorem dedit Selymo Turcæ, ex qua natus eſt Solymanus. Alij Mogai, qui non vnius imperio, ſed Reip more à Senatu reguntur, à quibus Horda Hagutaiorum, ſeu Zauollienſium, quorum metropolis Samarcanda Tamerlanis patria.

Tunc primum, Tartarorum imperio valdè imminuto, an. 1300. tyrannicum Imperium Turcorum nullius anteà ferè nominis per Ottomanum Turcam (qui regnauit an. 28) originem habuit, mille annis poſt quam Eccleſia à Conſtantini tempore floruerat. *Volat. Paul. Iouius.* Illud autem intelligi per Beſtiam Antichriſti Apocal cap. 20. nemo ſanæ mentis ibit inficias, cum multorum veterum & recentiorum iudicio nomine Gog & Magog intelligantur Saraceni & Turci, vt etiam cogitur fateri Funccius li 1. commenta. in Chron.

Eodem fermè anno Auſtriacam domum inter Chriſtianos principes Deus extulit. Vtinam in Chriſti gloriã & Ottomanicę perniciem. Sic Hebræi obſeruant, quo die diruit templum Nabuchodonozor, eo natum Cyrum, qui eius poſteritati exitium attulit.

Nouæ factiones Alborum & Nigrorum in Italia. *Blond. libr. 9 dec. 2.*

Anni Chriſti.

An. Dom. MCCC. quo Ottomanus Turca de gener Scytharũ ſiue Magog, emerſit, mille annis poſt ligatũ Satanam, ne perſecutionib amplius noceret Eccleſiæ, eis Conſtantino ſublatis & orb conuerſo. Apoc. 20. vſque a hoc tempus, quo ſolui cœpi & myſterium iniquitatis Mahomete inchoatum in apertum proferri.

DECIMO tertio ſæcul doctrinæ continuatio ſic el cet.

Gratia Dei, fides, iuſtificatio. *Cabaſilas in expoſ liturgiæ. c. 29. de morte Chriſti quis neſcit eam eſſe ſola quæ peccatorum remiſsion in mundum introduxerit. ſed illud etiam ſcimus, quod poſt mortem illam, etiam fide & pœnitentia & confeſsione opus eſt, &c. Bonauentura in tractatu de reſ. hominis à peccato ad Gratiam. Innocentius in 7. pſal. pœnit. Cum nemo iuſtificetur, niſi ex dono gratiæ, patet, quod nullus iuſtificetur ex merito vitæ Nam infuſio gratiæ propriè iuſtificatio appellatur, quam Deus*

ulli concederet. ſi eum ſecundum meritorum exigentiam iudicaret. Au
lis Romanum Pont. Thomas in 1 Apoc. Remißio peccatorum gratis da
ur. Denique Scholaſtici in 2. ſentent. diſt. 27.

Euchariſtia, veritas, ſacrificium, tranſſubſtantiatio, adora-
io, Miſſæ ritus. *Cabaſilas in expoſ liturgiæ multis capitibus Innocen*
ius libris de Myſterijs Miſſæ. Thomas lib. de Sacramẽto Euchariſtiæ.
n officio feſti Sacramenti, & in 4 ſenten. 3 q. 74. & ſeqq lib. peculiari,
le Sacramento Altaris. vbi c. 29 populus non accipit ſanguinem ſub ſpe-
ie vini & quare. Guilel Pariſienſ lib. de eadem re. Alexander 4. q. 36
37. & ſeqq. S. Samonas diſp contra Achmed. Saracenum.

Baptiſmi effectus, neceſſitas, aliena fides, ceremoniæ. *Thomas*
3. q. 66 & ſeqq in ſumma cont. Gentil. lib. 4. D. Samonas Gazenſis diſ-
put. contra Achmed. Sarac. Scholaſtici in 4. ſentent. diſt multis Guil. Pa
riſ de baptiſmo & eius partibus. lib. de temp. Baptizandi, lib de ritu ba-
ptizandi, Ioachimus Abbas varijs locis. Albertus Magnus itidem Hugo
Cardinalis & Lyranus ſimiliter in varia Bibliorum capita. Durandus
de diuinis offic.

Pœnitentia, & eius partes tres. *Cabiſilas c. 29. Guilel. Pariſ. li. de*
Sacramento Pœnitent. Innoc. in 1. & 3 pſal. Pœnit. Bonauent. in dietis de
Pœnitentia. Thomas in tract. de Articulis fidei c. 14. & 3 q. 84. &c. Do
ctores huius ſæculi in 4 ſent. diſt.

Claues eccleſiæ, abſolutio. *Cabaſilas c. 29. Thomas opuſc. de for-*
ma abſolutionis, 3. q. 84. Durandus Mimaten. de diuinis officijs. Schola-
ſtici in. 4. ſentent.

Confirmatio, & reliqua alia Sacramenta, & eorum vſus. *Tho*
mas in tractatu de Articulis fidei & Scholaſtici in 4. ſentent. Guilelm.
Pariſ. priuatis tractatibus. Durand. Mimatenſis de diuin. offic. Hugo Car-
dinal. & Lyra. in Biblia ſæpius. Cabaſilas in expoſitione liturgiæ c. 29.
Vltimum (ait Græcus ille, & quidem diſputans contra Latinos) olei ſa-
cramentum perficit ſacerdotum oratio, quod etiam corporalis morbi me-
delam & peccatorum remißionem dat ijs, quibus peragitur vt habet a-
poſtolica traditio, &c. vbi & inter ſacramenta nominat ſanctißimum
vnguentum, Ordinationem per impoſitionem manus. myſterium remiſ-
ſionis peccatorum per ſacerdotem, orationem ſacerdotis in Matrimonio,
vt intelligas hæc ſacramenta non eſſe Papiſtica, ſed etiam Græcorum, et
quidem diſputantium contra nos.

Primatus ſedis Apoſtolicæ. *Fredericus Imp. epiſt 3. & quidem ſe-*
dem Apoſtolicam oppugnans. Græci in Conc Lateranenſi, Rußi, Poloni,
Boemi apud Vincentium in ſpecul. lib. 31. c. 39. nuntijs & literis confeßi

ſunt. Accurſius in Authentica vt Eccleſ. Roman gaudeat 100 annorum præſcrip vetus Roma habet primam ſedem Eccleſiarum, item originem legum, item fontem ſacerdotij, Thomas lib. 4. contra Gentil c 76.

Liberum arbitrium, bona opera. *Thomas in ſumma de Veritate, Mater. 24. q. 1. 1. q 83 art. 1. & Scholaſtici in 2. ſent. diſt. 3.*

Sanctorum preces, ſuffragia, inuocatio, reliquiæ, Imagines, feſta. *Cabaſilas in expoſitione liturgiæ cap. 33. 34. 48 49. 50. Thomas 2. 2. quæſt 83 Innocen. ſerm 1. de dedicatione templi, & cæt. Denique ſermones & tractatus penè innumerabiles doctorum huius ſæculi.*

Preces pro defunctis, Purgatorium. *Cabaſilas cap 33. 42. quod inſcribitur, de iis, qui dormierunt, an ſanctificentur à menſa 44. 45. quod præfert hunc titulum. Quod his, qui dormierunt, perfectior ſit ſanctificatio. 47 Thomas 3 quæſt 82. art. 6. & in ſumma contra Gentil li. 4. c. 91. Bonauent. in 7 parte Breuiloq. c. 2. Innoc. in 3 pſal. Pœnit. Doctores in 4. ſent. diſtin. 21.*

Cætera ijdem & cæteri huius ſæculi auctores prolixe confirmant, de quo contra ſe teſtimonium ferunt Centuriatores. In epiſt. nuncupatoria Centur. 13. Tum (aiunt normæ docendi & iudicandi controuerſias conſtituta ſunt patrum ſcripta & Conciliorum decreta, & cæ. deinde cap 2 de loco & propagatione Eccleſ. colum 11. & ſequent. cap. 3. de perſecutione & tranquilitate Eccleſiæ ſparſim colum. 18. & ſequentib. cap 4 de Doctrina prolixiſſime colum. 25. & deinceps cap. 5. de hæreſibus ſparſim colum 554. & ſequent. per totum cap. 6. de ceremonijs & ritibus Eccleſiæ colum. 590. & ſequentib per totum 7. de Politia & Gubernatione Eccleſiæ colum 686. cap. 8. de Schiſmatibus colum. 754. ſparſim cap. 9. de Synodis colum 789. & ſequentib. Per totum ferè cap. 10 de Doctoribus & Epiſcopis colum 780. & ſequentib. ſparſim in reliquis. vt de Martyribus, de miraculis. Huc facit, quod ex inſtituto multi hac ætate ſcripſerunt de hæreſibus. Item contra Albigenſes, Almaricum, Petrum Ioannis, Deſyderium Longobardum, quorum damnatas opiniones iſti recoquunt: adde totius huius Centuriæ Synodos, quæ non exiguo fuerunt numero. Sed & Hiſtorici iſtius curriculi omnes docent non alium fuiſſe Eccleſiæ curſum.

DECIMVM QVARTVM *ſæculum.*

200.
a Benedictus 10. dict. 11. *Palmerio* 12. *Taruiſinus.* menſ. 8. dies 17. Vacat an. 1. m. 1.

Patriarcha. Conſtãtinopoli Athanaſio.

Principibus. Iiſdem & in Imperio & in regnis & Ottomano Turcarum 1. Imp. an. 28.

Anni mũdi

a DVOS Cardinales Columnenſes & Philippum regem Franc. regni iure à ſuperiori pontifice deiectum reſtituit. De interfectoribus Bonifacij quæſtionem egit. *Vol. lib. 22. Anth.*

Franciam Bonifacij interdicto ſoluit.

Eccleſia Romana ſub an. 1300. nõ à paſſione Domini vt olim, *Beda ca.*
5391. *47 libri de Natura rerum*, ſed à natiuitate numerat. *Lucidus de vero die paſ*
5393. *ſionis c.* 3.

Ottomanus Turca, qui ab Abagano Perſarum rege Natoliam regendam acceperat, de ſe augendo cogitans duobus aut 3. an ante Benedicti 10. Pontificatum, Turcici Imperij iacit fundamenta. Etſi quingentis antè annis Turcas è Scythia profectos, ſedes in Aſia collocaſſe compertum ſit, verum neque Regem neque Imperatorem habebant, diuiſi duntaxat per tetrarchias & regulos, niſi quòd metu Gothfredi Bulonij Solymanum tumultuarium olim ducem crearunt.

Item Andronico auo in Andronicum Iuniorem nepotem indulgẽtiore, proindeq; Iuniore auxilijs Genuenſium imperium inuadente, occupata Thracia & vrbe Conſtantin. Ottomanus pleraſq; vrbes Bythinię capit, Pruſſiam caput & metropolim ſuæ gentis, belliq; contra Europæos arcem conſtituit.

An. 1303. Occidentalis Tartaria cœpit noſtris innoteſcere, è qua legatus ad Philippum Pulchrum venit-

auxilium petens aduerſus Mahometanos ſuas regiones infeſtantes, promiſſa ſuorum ad Chriſtum conuerſione, ſi quidem Chriſtianorũ manu aſſererentur. Re non impetrata diſceſſit.

Anni Chriſti.

Circa eundem an. Flauius quidã Melfenſis in regno Neapolitano reperit Aciculam ſiue Indicem, ſiue Boſſulum Marinum, cuius cuſpis Magnete intingitur, vt perpetuo ꝓſpectet ad Aquilonarem Polum, polaremve ſtellã. Valet aduerſus Maris fluctus, tempeſtates & pericula, vt ſcias quo in loco verſeris, quo ſit deflectendum, &c. Eſt ſpecies Aſtrolabij. Eo non vtuntur Græci, neque Caſpij, neq; Rubri maris nautæ, ſiue propter ignorationem, ſiue quia illorum nauigatio eſt breuis, facilis, littoralis, vſu trita. Tam pręſtans & neceſſarium inuentum Deus noui orbis apertioni præmiſit, quòd ad eum nauigatio non niſi emenſo Oceano & per altum pelagus fieri poſſit.

Capcapo, (quem Damaſco præfecerat Caſſanus magnus Cham, qui deuicto Bandone ſuo conſanguineo Mahometis religionem abiecerat Chriſtianam amplexus, & rogatu Armenij R. Hieroſolymam in poteſtatem acceptam reſtaurat cum templo Dominico, eamque Armenijs, Georgianis cæteriſque è Cypro & latebris cõuolantib. inhabitandã, Molaio verò gubernandam an. 1298. conceſſerat) ad Aegyptum Sult. defecit & cum eo Hieroſolymam expugnat

201.

b Clemens 5. Burdegalenſis: ann. 8. menſ. 10. di. 15. Vacat ann. 2. m. 3. di. 17.

Patriarcha.

Conſtātinopoli Athanaſio, deinde Niphone ann. 3. menſ. 10.

Principibus.

Andronico maiore cum filio Michaele iuniore Oriental. Imp.

Ottomano Turcarum Imp.

Alberto, Henrico 7. an. 6. ex ordine Occid. Imp.

Philippo Pulchro Fran. Reg.

Anni mūdi.

gnat. Hunc Molaius tandem (cum ſupplementa miſiſſet Caſſanus) in fugam vertit an. 1301. & qualemcunque pacem Syriæ reſtituit. *Lib. 5. continuatæ hiſtor. de bello ſacro.*

5393 b Fuit filius Bertrandi equitis ex oppido Mihandran Burdegalēſis di-
5403 œceſis in Vaſconia: antequam electus eſſet Pōtifex dicebatur Bertrandus, Burdegalenſis Archiep.

Tranſtulit propter ſeditiones Italicas, quibus mederi non poterat, magno Chriſtianorum incommodo ſedem Pontificiā ab vrbe Roma Auinionem Galliæ vrbem, vbi ſucceſſores manſere an. 70. *Vola. lib. 22. Anthro. Plat.* quod captiuitatem Babylonicam Itali appellabant vſque ad Gregorium vndecimū ann. 1371. Congeſſit conſtitutiones quæ ab eo dictæ ſunt Clementinæ, & publicatæ in Viennenſi Con. *Ibid.*

Leges à Gregorio 10. editas confirmauit nonnullis additis vel ſuptis in Viennenſi Concilio.

Templariorū ordinem iuſtis de cauſis deſtruxit, eorum bonis Rhodijs militibus conceſſis. *Ibid.* res Italicas per tres cardinales adminiſtrat.

Philippus Pulcher Iudæos è Francia exegit & bonis ſpoliauit. Sed 7. annis poſt Ludouicus Vtinus pecunia, vt ferunt, corruptus eos recepit. *Aemyl. lib. 8. Gagui lib. 7.*

Templarios tota paſſim Gallia vno quaſi momento deleuit. Quod cum in Germania auditum eſſet illis vt poſtulabant, Moguntiæ ann. 1311. auditis, nomen tantum, & leges

mutãtur, perſonis & redditibus diſtributis in alias ſacrorum ordinum familias. Per reliquum orbem Chriſtianum ob nefanda quædam ſcelera & opiniones prauas de religione, quaſi dato à Pontifice ſigno è concilio Vienneſi, totus eorum ordo deletus eſt.

Rhodus ann. 1308. in Chriſtianorum poteſtatem anno obſidionis 4. rediit, profligatis Turcis ab Hoſpitalariis auctis Templariorum diuitiis, qui proinde equites Rhodii nominati ſunt. *Blond lib. 9. dec. 2.*

An. 1309. morte Vindonis Marchiæ Eugoliſmẽſium comitatus regi Franciæ obuenit. *Gagui.*

Ioannes Meunius Poeta mandato Philippi regis multos libros è Latino in Gallicum tranſtulit.

Equus pictus Conſtantinopoli, quo ante ſacellum Deiparæ virginis ſuſtinebatur D. Georgius, media nocte bis hinniuit, magno omnium terrore; vt prius fecerat ante annos plus minus 50. *Nicep. Greg. lib. 8.*

Ioannes Rex Armeniæ dimiſſo regno Leoni ſuo nepoti fit monachus ordinis Minoritarum. *Antonin. tit. 24. cap. 9. para. 13.*

Philippus Aurelianenſem Academiam auctoritate Clemẽtis confirmatam inſtituit. *Chron. Franc.*

Albertus Imperat. à fratris filio Ioanne interficitur, cui tanquã prodigo, adminiſtrationẽ Sueuiæ ademerat, Ioannes poſtea ab Henrico 7. perpetuis carceribus in Piſano Eremitarum cœnobio damnatur.

Hen-

Anni Chriſti.

Ferdinando 4. Hiſpaniæ, deinde Alphonſo 11. ann. 42.

Eduardo 4. dicto 1. Angliæ, deinde Eduardo 5. dict. 2. an. 19.

Vuenceſlao Boemo Poloniæ, deinde Vuladiſlao Locticо regnum recuperãte an. 28.

Dionyſio Portugalliæ.

Anni mūdi

Henricus 7. Imp. pro more Mediolani Ferrea Corona decoratur. Poſtea Romæ è tribus Cardinalibus à pontif. miſſis aureā coronam, imperij inſigne ſuſcepit. *Trith. in Chron. Aemyl. lib. 8.*

Veneno ſublatus dicitur à Dominicano, cum ſacroſanctum Chriſti corpus ſumeret.

5399

DECIMVM quintum generale Concilium Viennenſe, præſi. de Clemente 5. præſentibus tribus Franco, Anglo, Tarraconēſi, duorū Patriarcharum Alexandriæ, & Antiochiæ, Epiſcoporum 114. (alij volunt 300 & aliorum multorum Patrum, contra Saracenos pro recuperatione terræ ſanctæ: contra hæreſes, Templarios, & mores corruptos clericorū biennio celebratur. Plati. Palm. Tom. 3. Concil.

Guido Ferrarienſis auctor Margaritæ Bibliorum, Alanus Inſulēſis, Gerardus Leodienſis, Petrus de Verberia, Hubertinus Caſalanus, Gerurdus Bononienſis, Malachias Dominicanus, Albertus Patauinus, Guilelmus Haffliginienſis, Ioan. Vitalis Cardinalis, Raymundus Eremita, Richardus Pampolytanns, Bernoldus Ciſtercienſis, Porchetus Saluaticēſis, Guido ſeu Gilo Cameracenſis epiſcopus, Iacobus Vetulolonius Eremita, Marſilius Paduanus, Galterius Burgenſis Epiſcopus Pictauenſis, Ioan. Glodeſton, Petrus Aruernus, oēs Theologiæ peritiſſimi.

Florebant quoquē nominatiſſimi iuriſconſulti, Dynus Mugellanus, Petrus de bella Pertica Burgundus, Iacobus de Arena Parmenſis, qui ſæpe laudatur à Bartholo. Richardꝰ de Malunibris Cremonenſis, Iacobus de Butrigarijs Bartholi præceptor, Oldradus de Ponte Laudenſis, Cynus Sigisbuldus Piſtorienſis.

Hæreſis noua apud Nouarienſes per Dulcinum & Margaritam inuenta, qua mares & fœminæ ſimul habitantes in omnē libidinem prolabebantur, & Anabaptiſtarū more ſen-

Anni Chriſti

ſenſerunt nihil habendum proprium, non eſſe adminiſtrandas Reſp. Chriſtianis, & ſimilia abſurda. *Summa concil.*

Eo in Concilio ordo et nomen Templariorum, qui annis 203 (Trith. 184.) ſteterat, condemnatur: eorum redditus D. Iohannis Hoſpitalarijs, qui tūc vocabantur equites Rhodij, conceduntur Gagu. lib. 7. apud quē vide errores Templariorum.

Beguardi & Beguinæ hæretici in Germania, inter alia aſſerebant hominem adeò perfectum eſſe poſſe in hac vita, vt peccare nequeat nec iuſtior fieri: nullum coitum eſſe peccatū: ideo licere quidq́d natura ſuggeſſerit: Chriſtum non eſſe adorandum in ſacramento Euchariſtiæ, quòd illud eſſet imperfecti hominis. Damnati fuerunt in concilio Viennenſi, & iterū à Ioann. 22. *Clementi. Ad noſtrū. de hære. Maſſæus li* 18.

Beguardi et Beguinæ etiam in eo damnantur.

An 1309. Eq́tes Hoſpitalarij S. Ioan. Hieroſolymitani, Rhodum inſulā cum vicinis alijs quinque à Saracenis ſeu Turcis recipiunt, anno 4. obſidionis. Hinc cœperunt dici Equites Rhodij & haberi illuſtres. *Aemyl. li.* 8. *Blond. lib.* 9 *dec.* 2. Eam retinueplerunt. 214. annis.

Anno 1314. vacauit Imperium, ſedes Pontificia, & regnū Francorū.

Ferunt Margaritam Comitiſſam Hollandiæ vno partu peperiſſe 363. liberos, & omnes viuos, qui fuerint baptizati. *Annales Hollandiæ. & Mater Hiſtor.*

Sic paulo ante, anno ſcilicet 1269. in Cracouienſi regione quædā honeſta matrona Margarita etiam nomine Virboſlai Comitis vxor 36. pueros viuos vno partu edidit. *Herbutus hiſt. Polo lib* 7. *cap.* 13.

Multa collegia monachorum in Aquitania, ſeculari habitu donauit, Cle-

Approbantur Clementinæ conſtitutiones: Feſtum corporis Chriſti confirmatur.

Anni mūdi.

Clemens vt metropolim Eccleſiam diœceſis Burdegalenſis, & collegiatas S. Seuerini, & D. Aemyliani, quarum Abbates cōuertit in Decanos.

Multi hæretici, quorum auctor erat Lolhaldus quidā nomine Vualterus, comburuntur in ciuitate Cremenſi vrbe Auſtriæ, & alijs in locis, quòd dicerent inter alios errores, Miſſam, Baptiſmum, & extremam vnctionem nihil prodeſſe: Luciferum iniuſtè cœlo pulſum fuiſſe, & tandem reſtituendum: omnes Angelos & ſuæ ſectæ aduerſarios deputādos æternis cruciatibus: D. Mariam non manſiſſe Virginem: Dominicum corpus in Sacramento eſſe Deum fictitium: matrimonium eſſe iuratum meritritium: Deum nec ſcire nec punire mala quæ hic fierent: prætextu charitatis coibant promiſcuè in locis ſubterraneis: carnes quouis tempore edebant: dies feſtos non obſeruabant: Merita & interceſſiones Sanctorum irridebāt, & multa alia eiuſmodi profitebantur, adeo pertinaciter, vt, cuiuſlibet eſſent ætatis & ſexus, mallent mori quàm reſipiſcere, ſic eos faſcinauerat Satanas. In Auſtria & Bohemia vel vicinis locis erāt eius ſectæ plus 800. millia, vnde cœperunt Bohemorum hæreſes. *Trith. in Chron. Monaſt. Hirſaug.*

In eo etiam decretum eſt, vt in principalibus Academijs profeſſores honeſtis ſtipēdijs donarentur, qui Hebraicam, Chaldaicam, Græcam, (nam autographum Concilij hāc vocem habuiſſe teſtatur Ioannes Andreas iuris Canonici interpres) & Arabicā linguam publicè docerēt, vt eſſent qui apud infideles, qui has linguas potiſſimum callent, fidem poſſēt propagare cap. 1. de Magiſtris in Clementinis lib. 5.

Georgius Pachymeres hiſtoricus & Philoſophus, ab anno primo Michaelis Paleologi ad 23. Andronici ſenioris hiſtoriam Græcorum per annos circiter 58. perſequitur.

Impe-

Imperatorum Cõſtantinopolitanorum tempora apud vllum auctorem vix ſatis diſtincta reperiuntur: adeo, vt ex collatione Græcorum & Latinorum ſcriptorũ ferè diuinandum fuerit.	*Anni Chriſti.*	
Franciſcus Maronius, Franciſcanus ſub an. 1315. magnanimũ illum actum Sorbonicũ introduxit, quo æſtate per ſingulos dies Veneris reſpondetur à quinta matutina ad ſeptimam veſpertinã ſine præſide, ſine ſocio, ſine prandio & paſtu, ſine vlla emigratione, in eadẽ perpetuo corporis ſede & animi contẽtione, donec cunctis opponẽtibus ſatisfactum ſit præſertim Baccalaureis primi & ſecũdi ordinis, qui ſunt minimùm ſexaginta & argumenta circiter cẽtum agitant. Nam ſinguli primi ordinis duo texunt, primus etiã (quem Priorem appellant) nouem. Facinus inexpertis formidabile, at cujus cauſa nemo hactenus in valetudinis diſcrimẽ venerit, plures melius habuerint, ſiue quia vis audentes diuina iuuat, ſiue quia mẽtis cõtentio non ſinit cogitare de corpore, minus de tempore.	1315 vel 1316	202. c Ioannes 22. (alijs 21. alijs 23.) Cadurcenſis.
c Edidit 20. conſtitutiones, quas Extrauagantes vocauit. Ante Pontificatum Iacobus Cadurcenſis vocabatur, Cancellarius Franciæ, vnde & ope Ludouici Hutini pontificatum Max. eſt adeptus.	1335	an. 19. menſ. 4. Vacat. di. 16. *Patriarcha. Conſtantinopoli Ioanne 12. ann. 4. Geraſino ann. 1. Eſaia an. 18.*
Aureorum florenorum decies ac ſepties centena millia in ærario pontificio reliquit.		
Inſtituit, vt ter ſingulis diebus tintinabula		

Anni mũdi.

Principibus.
Andronico ſeniore Paleologo, cum Andronico iuniore nepote, Orient. ſeu Græcorum Imp.

Ottomano an. 28. et Orchane an. 22. ex ordine Turcorũ Imp.

tinabula ad veſperum pulſarentur, quò vnuſquiſque ter ſalutationem Angelicam recitaret. *Polyd. lib. 6 de inuent. c. 12.*

Epiſcopatum Toloſanum in ſex Epiſcopatus diuiſit, & Toloſam ſedem metropolim cõſtituit. Sic quoque Epiſcopatum Pictauenſem in tres, Pictauenſem, Maleacenſem, & Lucionẽſem; cùm hi duo poſtremi antea eſſent Abbatiæ. *Cõtinuatio Nangiaci.*

In Ludouicum Bauarum cẽſuris Eccleſiaſticis animaduertit.

Nouam militum religionem in Luſitania inſtituit, quorũ caput eſt oppidum Syluenſis Diœceſeos. Huius etiam tempore ſecta Fratricellorum de opinione excitata eſt, qui Petro Corbario Pſeudopapæ optemperabant. *Volat. lib. 22.*

Errorem Lactãtij & Irenei de receptaculis animarum vſq; ad reſurrectionem tenuit & publicè prædicauit. (*de quo poſt*) Sed ex decreto Pariſienſis facultatis illum retractauit. *Marſil. in 4. diſt. 13 art. 3.* Tanti olim fiebat huius facultatis authoritas.

Damnauit eos qui dicerent Chriſtum & Apoſtolos nihil poſſediſſe. *Extraua. Cùm inter nonnullos, de Verbo. ſignific. Mater hiſtor.*

Cùm bella inter Ludouicum Bauarum & Fredericum Auſtriacum pro imperio exarſiſſent, Heluetij, p̃ſertim Vri, Syluani & Suitẽſes ſoli (Nam reliqui imperio ſubditi Frederico ſtudebant) Bauaro adfuerunt. Quare hic rebus benè geſtis, remunerationis

neratiōnis loco, αὐτονομίαν eis conceſſit, additis immunitatibus & poteſtate ſeſe perpetuo fœdere, defenſionis cauſa, cōiungendi. Quoniam verò initium cōfœderationis factū eſt in oppido Suitenſi, Suitenſium ſiue Suiſſorū nomen omnibus confœderatis eſt tributum. Hîc ergo incipit Heluetiorum reſpub.

Anni Chriſti.

Henrico 7. mortuo interregnum imperij fuit menſium 14. Quatuor electores Ludouicum Bauarū, tres reliqui Fridericum Auſtriacum elegerūt. Vnde bellum ciuile in octennium, donec victus & captus eſt Fredericus.

Ludouicus Bauarus Guil. Occam ſcholaſticum ſtipendiarium ſibi fecerat, vt ſe tueretur aduerſus fulmina Apoſtolica, Innoc. 22. & Benedicti 11. vt eius ſcripta teſtantur.

Ludouico 4. Bauario ſiue Bauaro an. 32. Occid. Imp.

Orchanes filiorū Ottomani minimus cæſis fratribus Tyrannidem adipiſcitur.

Nicæam & Nicomediā obſidione fatigatas ferme tandem domuit.

Ludouicus Vtinus viuo patre per matris obitum coronatus eſt Pompelone & appellatus Rex Nauarræ annis 9. *Vaſæus in Chron. Hiſp.* Engerranum Marinū Longæuillæ Comitem fiſci ſummum præfectum, tanquam grauiſſimi tributi imperandi auctorem, ob quod Campani, Atrebates, Bellouaci, Burgūdi, multique alij populi in ſe conſpirauerant, furcæ ſuſpendit. Pauiotum magnum laqueo ſuſtulit; Claudiam ſortilegam, ob cæreum ſigillum effictum, vt eo

Ludouico Vtino 12. dict. 10. ann. 2. Philippo 5. Longo ann. 5. Carolo 4. Pulchro an. 7. filijs Philippi Pulchri, & Philippo 6. Valeſio cogn. Catholico, an. 22. per ordinē ſucceſſionis Frācorum Reg. Alphonſo 11. Hiſp.

Anni mūdi.

vt eo paulatim ad ignem liqueſcente ſenſim ac tabe lētā deperiret, igne conſumpſit. Iudæos in Galliam reuocauit. Parlamentum prius motorium, ſtatarium fecit.

Eduardo 5. dicto 2. Angliæ, deinde Eduardo 6. dict. 3. an.50.
Vuladiſlao Loctico Poloniæ.
Dionyſio Portugalliæ, deinde Alphonſo 4. an.31.

Philippus Lōgus excluſa filia Ludouici Vtini regnū Nauarræ tenuit ann. 6. atque ex eo tempore dicunt apud Gallos filias non eſſe hæredes regni. *Idem.* eius vltimo.i.1323. Iudæi propter ſuſpicionem veneni in puteos ſparſi, in regno Gallico vexati ſunt, vt deinceps in eo manſiſſe non videantur. A Philippo Aug. ſub an. 1190. pulſi fuerant. Reuerſi, a Philip. Pulchro ſpoliati & exacti ſunt iterum, ann. 1295 quam exactionē Hebræi notant כלה, idest, an. 55 poſt quinq; mille annos orbis conditi, & קלו, i. ann. 136. poſt illam primam, in qua fuiſſe R. Selomonem aiunt. Poſtea à filio Ludouico Vtino reuocati quidem ſunt, at poſt quinquennium, aut ſexennium vltimo Philippi Longi, i.1323. vti dictum, planè ſedes mutare non tā principis iuſſu, quam plebis eiectione coacti ſunt. Atq; hæc quarta eſt & poſtrema eorum exactio, cuius ipſi tamen nō meminere, quòd illam Vtini attingeret. Vnde & eā Symbolo כלה notant, non ſolum quia annum deſignat, verum etiam quia ſignificat, *Deſijt, conſummatum eſt.*

Philippus 5. nunquam ab eccleſiaſticis & populo decimas ſibi à Pon. conceſſas & tributa imperata impetrare potuit. Eius vxor Ioāna comi-

 tis Bur-

tis Burgundiorum filia collegium Burgundum Pariſijs extruit fundatque.

Anni Chriſti.

Carolus Pulcher an. etiam 6. rex fuit Nauarræ.

Alphonſus 11. Hiſpaniæ Rex adiutus auxilio Alphonſi 4. Portugalliæ regis ſoceri ſui infinitas Barbarorum copias vicit, & bellum gerẽs contra Allibohacen Marochi regem & Banamarim & alios 4 reges quadringenta quinquaginta Saracenorum millia occidit, Chriſtianis duntaxat 20 deſideratis. *Vaſæus. Ibid.*

Nicolaus Aqueuillanus, Franciſcus Maronius Scotus, Petrus Aquẽſis Archiepiſcopus, Conradus Sanctogeorgianus, Auguſtinus Anconitanus, Guilelmus Ochan Anglus (conductitius Papæ oppugnator, ait Pighi[9]) Guilelmus Abbas Pictauenſis, Martinus pœnitentiarius epiſcopus, Guido Maiorienſis epiſ. Apharus Minorita, Guilelmus à Petra alta, Adamus Goddamus, Aſtaſanus ſiue Aſteſamis, Monaldus, Lupold[9] Carthuſianus, Guido montis Rocherij, Petrus Epiſcopus ſancti Pauli, Theologiæ ſcriptores.

1327 *CONCIL. Moguntinum Prouinciale, præſide Matthia Archiepiſcopo Moguntino, præſentibus eius ſuffraganeis, Abbatibus & multis alijs ſacerdotibus. In eo multæ conſtitutiones ad eccleſiæ vtilitatẽ ſunt editæ. Thrit. in Chro. Monaſt. Hirſaug. & Continuatio Nang.*

Petrus Cunerius aduocat[9] regius in ſenatu Pariſienſi conatus labefactare Eccleſiaſticorum iuriſdictionem temporalem, Eccleſiaſticamq; libertatem infringere, ſibi perpetuã ignominiam accerſiuit, Bertrãdo Epiſcopo Heduorum pro Eccleſię iuribus apud regem Philippum Valeſium perorante, & Sigillo ſimo deformiq; illi per ludibrium in Chori cathe-

Anni mũdi.

cathedralis parietem infixo, quod etiã hodie ſtylis ſuis ſcriptorijs, pugnisq; prætereuntes in perennẽ impietatis memoriã confodere ſolent.

Refutatio erat facilis, etiam ſi Cunerij cauſam impij quidam Principum conſiliarij, veneno haud dubiè Centuriatorum & Caluinitico tincti, reſtaurare ſtudeãt. Contra quos hæc pauca annotabo. Prima iuriſdictio in fideles, etiam in cauſis ciuilibus eſt epiſcoporum. Nam Chriſtus fundamẽtum Iuriſdictionis in laicos iaciens, eos hortatur, ſi ſe aliqua in re læſos putent, vt adeant nõ curiam, ſed eccleſiã Matt 18. Et Paulus 1. Cor. 6. de exterminandis in eccleſia cauſis præceptum dat. i. apud Epiſcopum, vt intellexerunt & interpretati ſunt veteres & Conc. 3 Carthaginenſe preſente Aug. cap. 9. Et 1. Tim. 5. aduerſus presbyterũ accuſationẽ recipiẽdam à Timotheo Epiſcopo ſub duob⁹ aut tribus teſtibus.

Conſtãtinus Mag. apud Niceph lib. 7. ca. 46. iudicium & iuriſdictionem in clericos epiſcopis mãdat, & apud Sozom. lib. 1. cap. 9. appellandi è ciuilibus iudicijs ad epiſcopos poteſtatem facit.

Theodoſius Mag. leges tulit, vt liceret cuiq; ſiue is actor eſſet, ſiue re⁹ relicto foro ſeculari, etiam lite conteſtata, forum Eccleſiaſticum adire.

Patrem ſecuti Arcadius & Honorius dant optionẽ actoribus ac reis, vt cauſas ſæculares ad Epiſcopos deferant, l. ſi quis ex conſenſu, Cod. de Epiſcoporum audientia, & l. epi-

Ann Chri ſti.

ſcopale, ijdem Imp. tantam vim tribuunt Epiſcoporum iudicijs, quantam præfecti prætorio. Tantum abfuerunt ſanctiſsimi illi Impp. vt Eccleſiæ iura abolerent, vt ea augerent fori ſæcularis detrimento.

Carolus & ipſe Magnus in cõſtitutionibus ex Calcedonenſi & Carthaginenſi Synodo clericorũ & Eccleſiaſticorum lites inter eccleſiaſticos & non apud ſæculares componi debere decernit.

Iuſtinianus §. ſi quis contra. 123. Nouel. Monachos & clericos liberat à Iuriſdictione Magiſtratuum & coram Epiſcopo citare iubet.

Sic apud Hebræos Deut. 17. & alibi, ad Tribunal Eccleſiaſticum ſontes citari iubentur, & Num. 5 Mulier de adulterio ſuſpecta, quam & adiuret (inquit) Sacerdos, &c.

Quin imo apud eos nulla fiebant iudicia, niſi duobus Leuitis aſſidentibus, è Ioſepho Ant. lib. 4. cap. 8. ἑκάστῃ δὲ ἀρχῇ (ait pa. 107.) δύο ἄνδρες ὑπηρέται διδόσθωσαν ἐκ τῆς τῶν λευιτῶν φυλῆς. Quam legẽ ſecutus Ioſaphat 4. Reg. 3. & Paral. 19. vt idẽ refert initio lib. 9. κατέστησε καὶ ἐν τούτοις κριτὰς ἐκ τῶν ἱερέων, καὶ ἐκ τῶν λευιτῶν.

Quare Synedrion etiam tempore Chriſti, de quo Thalmudici in Tract. Sanedrin, ferè totum Sacerdotibus conſtabat. Et Phariſęorũ iuriſdictio explicatur à Ioſepho Ben Gorion Hebraico lib. 4. cap. 6.

Sic apud Paganos Ius Põtificium, iuxta

Anni mūdi.

iuxta quod Cicero pro Domo ſua apud Pontifices contra Clodiū perorat, & de Aruſpicum reſpōſis eoſdem quandam habuiſſe ciuilem iuriſdictionem teſtatur.

Tertium Concil. Carthag cap.9. prohibet, ne Clerici in iudicio Laicorum de re ciuili litigent, cùm Priuatorum (id eſt, Laicorum) cauſas Apoſtolus etiam Eccleſiæ deferri & ibi determinari præcipiat. *Nota vim argumenti.*

Vnde Auguſtinus teſtatur ſe audiuiſſe multorum lites, & Chryſoſtomus lib. de ſacerdotio quartā officij Pontificij partem in eo poſitam docet. Et epiſtola 1. Clemens, apud Presbyteros Eccleſiæ negotium fratrum (quoſlibet Chriſtianos intelligit) quæcunq; illa ſint, iudicentur. Et lib.2. Conſt. cap.47 Fiant iudicia veſtra ſecūda feria, vt ſi fuerit diſceſſum à ſententia, poſſitis liberè vſq; ad Sabbatum ſedare controuerſiam & pacare diſceptantes in diem Dominicū (tam breui tempore ius dici Apoſtoli volebant.) Denique extat non tantum epiſtola 1. Clementis de iuriſdictione Eccleſiæ in ſecularia, verum etiā Anacleti prima. Hæc contra noſtri æui Cunerianos.

Ioānes de Columna auctor libri cuius titulus eſt Mater hiſtoriarum, Guido Papinianus & Ioannes Andreas Canoniſtæ, Dantes Alligerius Florētinus inſignis poeta in lingua Hetruſcorū, obijt anno Chriſti 1321. & ætatis 56. vel, vt alij volunt 61. Gentilis Fulginas, & Dinus Floren-

tinus medici. Frāc. Petrarcha & Bocacius.

Durandus de Vualdach in Arragonia hæreſiarcha, inter alia euomebat matrimonium eſſe occultam ſcortationē. *Bernard. Lutzemb. in catal. hæreti.* *Tandem comburitur.*

Anni Chriſti.

Schiſma 20.

1327 Compluſes Manichæi cum ſuo doctore ad eccleſiam Catholicam ſe conferentes, ſacrum baptiſma ſuſcipiunt. *Niceph. Gregoras lib* 8.

Nicolaus 5. antea dictus Petrus, ordinis Minorum, contra Iohannem 22. (quem acerrimè oderat Ludouicus Imperator) in ſchiſmate ab Imperat. Pſeudopontif. Romæ creatus ſedit an. 3. menſ. 3. di. 4. Auenione in carcere moritur.

Petrus Ioannes Biraenſis ſeu Piranēſis, hæreticus, per Babylonē Meretricē magnā (*Apocalyp. cap.* 17.) intelligebat Catholicam Eccleſiam, & Papam per Antichriſtum. *Berna. Lutzemb.* Sententia Clementis 6. exhumatus, flammis traditur.

Carolus Pulcher fertur primus Regum Francorum permiſiſſe Papæ decimas ex ſuis ſubditis, vt eius quæſtus fieret particeps. Vel vt pontifex Ludouicum Bauarum Imp. hoſtem Eccleſiæ iudicatū bello perſequeretur. *Chron. Franc.*

Gottofredus Pleſſæus Lutetiæ Gymnaſij Pleſſæi conditor.

Ordo militum Ieſu Chriſti exortus eſt tunc primum in Luſitania an. 1326. *Plat.* confirmatus eſt à Benedicto. 11.

Ducatus Borbonius initium habuit à Ludouico Claromontenſi Comite, qui munificentia Philippi Valeſij Regis Francorum nominatus eſt Dux. *Gagui lib.* 8.

Carolus Franc. Rex, offenſus, quòd Edouardus 2 Anglorum Rex, vt beneficiarius nō iuraſſet, nomine poſſeſ-

Anni mūdi

poſſeſſionis Aquitaniæ rex Pontini, in verba Ludouici Regis, deturbatis Anglis, ferè totam Aquitaniā occupauit, exceptis trib⁹ ciuitatibus, Burdegala, Baiona, & S.Seuero: Verum biennio poſt an. 1323. iureiurando per Eduardum 3. adhuc iuuenem duodecim annorum, dato, renouatoq; fœdere, omnem Aquitaniam reddidit Anglo, precibus Iſabellæ ſororis Reginæ Angliæ. *Gaguin. lib.8. Aemyl.libr. 8. Polyd. Angl. hiſt lib. 18. & Chron Franc.*

Vltimus Philip. Pulchri fr. etiam ad regnum peruenit. Nempe notandum oraculū, vt cæteri hoc exēplo caueant, *Nolite tangere Chriſtos meos.* Epiſcopus Morianenſis vir ſanctiſſimæ conuerſationis, coram multis ait, poſtquam Bonifacius 8. inſidijs Philippi regis eſſet captus. Hoc nuncium magnā afferet lætitiam Regi Franciæ, ſed notabile propter tantū facinus irruet in eum & eius progeniem. Quod totum impletū eſt, non multo poſt tēpore. Nam Rex intercurrente apro inter equi ſui crura, mortuus eſt. Tres autem eius filij, vnus poſt alium breui ſpatio regnarunt, eorumque omnium vxores in adulterio deprehenſę. *Antoninus part. 3.titul.*20.§.20.

Ann. 1324. agitur conuentus nobilium Londini in Anglia, vbi inter alia ſtatutum eſt, vt deinceps ſuſpēdio ſtrangulandi ſtatim ſepelirētur: qui mos etiam nunc durat in Angl. *Polyd lib.*18.

Mortuo Carolo Pulchro abſque

viríli ſtirpe an. 13.7. orta eſt quæſtio (quam adhuc Angli dicunt eſſe ſub iudice) inter Francum & Anglum, de regno Franciæ. Eduardo 3. Rege Angliæ, quòd eſſet filius Iſabellæ filiæ Philippi Pulchri iure proximioris gradus cognationis contendente regnum ſibi deberi: cõtra Philippo Valeſio filio Caroli Valeſij, frat. Philippi Pulchri decreto legis Salicæ, qua fœminæ à regni ſucceſſione excluduntur, illud ſibi vendicante. At Franci Valeſium Regem decernunt, Eduardus verò Regis Galliæ ſolum titulũ & inſignia aſſumpſit, quibus eius poſteri in hunc vſque diem vſi ſunt. *Polyd. lib.* 19 *Aemil. lib.* 8. Hinc ortum eſt funeſtũ & cruentum bellum Anglicum, quod cœpit in Aquitania, ſæpius intermiſſum & renouatum.

Anni Chriſti.

Vuladiſlaus impetrato à Pontifice Diademate regio, qui illud olim ademerat poſt cædem D. Stanilai, cum Heduigi vxore Cracouię coronatur ſolenni ritu ann. 1320. Ex eo tempore ius coronandi reges Polonos atq; ipſa inſignia Regum Gneſna Cracouiam tranſlata ſunt. *Herburtus lib.* 9. *Hiſtor. Pol. c.* 8.

Gulielmus Occamus Imperatoris ſtipendiarius & à Papa ob aliquos errores excommunicatus. *Trit.* Ioannem 22. maledictis lacerat. *Aemyl. lib.* 8. Impudenter. Nam etſi Ioannes Papa probabilius putaret ſanctos nondum clara Dei viſione frui, quæſtione de hac re orta, quòd ita ſentire videretur Tertull. Lactãtius,

Victo-

Anni mūdi.	
	Victorinus, Ambroſius, Auguſtinus, Prudentius, Bernardus, & ex Græcis Iuſtinus Martyr, Irenęus, Orig. Chryſoſt. Theodorit. Occumenius, Theophylactus, Euthymius, apud Sixtum Senenſem in Biblioth. lib. 6 annot. 345. *tamen morte præuentus* (inquit Benedictus Papa ſucceſſor) *iſtud perficere nequiuit. lege Bonifacij conſtitutionem lib. 3. Alphonſi de Caſtro contra hæreſ. Verbo, Beatitudo.* Quin & Occamus ipſe fatetur Papæ Ioannis verba hæc fuiſſe, *Nunquam tamen meæ intentionis fuit dicere aliquid contra fidem. Et ſi aliquid diximus, totum ex tunc reuocamus.* Dialogo primo part. 2. c. 9. & 10.

203.
d Benedictus 11 di ct⁹ 12. Toloſas an. 7. menſ. 3. di. 17. — 5423. 5430.
Vacat di. 15.

Patriarcha.
Conſtātinopoli Eſaia, deinde Ioanne 13. an. 16.

Principibus.
Andronico iuniore Paleologo an. 13. Græcorum Imp.
Orchane Turcorum Imp.
Ludouico 4. Bauaro Occi. Imp.
Philippo 6. Valeſio Fran. Reg.
Alphonſo 11. Hiſpa.
Eduardo 6. dict. 3. Angliæ.
Cazimiro Poloniæ.
Alphonſo 4. Portugaliæ.

Impudentius Caluinus Inſtit. primarum c. 8. num. 133. Ioannem 22. palā aſſeruiſſe animas eſſe mortales, vnaq; cum corporibus interire vſque ad diem reſurrectionis, & neminem Cardinalium huic ſe tantæ inſaniæ oppoſuiſſe. Nam nemo Chriſtianus vnquam ſenſit animas eſſe mortales, nedum aſſeruit, & tota quæſtio in eo verſabatur, an ſanctorum animæ à Dei facie ſiue eſſentia ante diem Iudicij clare cernenda retardarentur. Vt etiam Pontificis maleuoli confitentur.

d Confirmauit ordinem Militum Ieſu Chriſti.

Reformauit ordines Benedictinorum & Ciſterſienſium.

Cenſuras in Bauarum à Ioanne, vt in vſurpatorem Imperij, factas cōfirmauit. *Plati.*

Vir ſanctiſſimus omnibus colla

chrymantibus ſepelitur.

Auinioni ſedens collegium & tẽplum Bernardinorum Pariſijs fundauit, cuius Bibliothecam Cardinalis quidã Toloſas Ordinis Ciſterciẽſis libris exornauit, & ſedecim operã Theologiæ dantes alumnos perpetuos inſtituit.

Decretalem edidit, determinans, animas ſanctorum nihil habentes expurgabile, ſtatim vt decedunt, ante diem iudicij faciẽ Dei cernere. *Laziardus Caleſtinus in Epitome vniuerſalis hiſtoriæ*. id eſt, decidit, quod Innocentius morte præuentus nõ potuit perficere. *paulò ſupra*.

R. Leui ben Gerſom Theologus & Philoſoph. magnus Hebrẹorũ ſcribebat in Pentateucũ an. mundi 5093. i. Chriſti 1334. *Ipſe in Leuit. 2. ſectio.*

Hermanus de Schildis Auguſtinianus Eremita, Simon de Caſſia, Ioannes Bacontorpe, Bartholomæus Sanctocordius Piſanus, Ioan. Haſalanus, Theologici ſcriptores.

Aluarus Pelagius. *Ipſe in proœmio libri de Planctu Eccleſiæ.*

Puella 9. tantùm annorum peperit filium in quadam regione prope Moſellam fluuium. *Mater Hiſtoriar.*

Andronicus ſenior poſt multas contumelias obijt in monaſterio (in quo ferè biennium agere coact⁹ eſt) anno ætatis 74. & ex quo imperium ſuſceperat 50. ann. verò Chriſti 1335. *Niceph. Gregor. lib. 5. & 10.*

Matthias Golaceuius gente Toporus tunc Vuladiſlauienſis epiſcopus, qui ſolus è 12. quos mater vno partu

Anni Chriſti.

Anni mũdi. partu edidit, vixit, reliquis, mox vt nati fuerant, mortuis. *Herburtus lib. 9. hiſt. Polon. c.* 10.

Cazimirus 2. meruit Magni cognomentum, non tam virtute bellica & victorijs, quàm magnificis operibus & plurimarum artium & oppidorum munitione, & erga tenues magnificentia & liberalitate. *Crom. lib* 12. *Polon.*

S. Lupoldus Bambergenſis epiſco. qui de veterum principum Germanorum erga religionẽ Zelo ſcripſit.

Petrus 4. Aragoniæ rex obijt citatus in ſexageſimum diem ad tribunal Chriſti, à procuratoribus Eccleſiæ Tarraconenſis, quod eius patrimonium tyrannicè vellet vſurpare. *Vaſæus in Chron. Hiſp.*

Ludouico 4. Cæſare in pleriſque vrbibus Italiæ noui tyrãni extitêre. Qui poſteà Ducum & Marchionũ titulis, indulgentibus Pontificibus, ſeſe cohoneſtarunt. *Cromer. lib.* 12. *de rebus. Polon.*

CONCIL. Anglicanum, in quo multi ſuo officio abutentes, turpiter deponuntur. Polyd. Virg. lib. 19.

Per idem tempus Ludouicus Vn-
5429. garorum rex regnum Neapolitanũ armis receptum in vltionẽ Andreæ fratris Neapo. regis à Ioanna vxore ſtrangulati, annitente Pontif Maxi. Ioannæ reſtituit. Illa verò Auenionem Narbonenſis prouinciæ vrbem Pontifici loco mercedis iure ſempiterno donauit. *Ibid.*

Increbuere tunc per vniuerſum ferè orbem Chriſtianum greges virorũ pariter & mulierũ nudis vmbilico tenus corporib. obambulantiũ & fla-

& flagellantium ſeſe, diuinam cle mentiam miſerabilibus vocibus im plorantium, vexillis præeuntibus. Hi in Poloniam quoque, tunc venē re ex Vngaria. Sed cum ea ſuperſti tio à flagitijs & hæreſib. non peni- tus immunis eſſe deprehenderetur, pœnis coercita & extincta eſt. *Her burtus lib.* 10. c. 6.	*Anni Chri. ſti.*	
Philippus Valeſius Philippo Ebu rouicum Comiti ea lege regnū Na- uarræ reſtituit, vt poſteri eius reges Francorum patronos ſuos agnoſce- rent. *Annales Franc.*		
Catholici cognomentum retu- lit, quòd actionem Petri Cunerij ir- ritam iudicarit, iura Eccleſiarū au- gere ſe poti⁹, quàm imminuere vel- le prædicans. *Ibid.*		
Longobardos & Italos trapezi- tas ob immodicas vſuras expulit & proſcripſit. *Ibid.*		
Petrus Bertrandus Eduorū Pon- tifex, qui Cunerio Epiſcopis tempo. ralem iuriſdictionem auferre conā- ti reſtitit, collegiū Eduenſe Lutetiæ	1342.	
poſuit, & Stephanus Burgolus Turo		204
nenſis Archiepiſc. collegiū Turon.	1352.	e Clemens 6. Le- mouicenſis, an. 10. menſ. 6. di. 28. Vacat d. 11.
Cuſtodia Sepulchri Chriſti an. 1336. Hieroſolymis octo Franciſca nis committitur, à Sultano Aegy- ptio. *Munſter. in Coſmog.*		
e Vir pius & doctus.		*Patriarcha. Conſtātinopoli Io- anne 13.*
Inſcripſit catalogo ſanctorum S. Iuonem, qui ſub Honorio 4. floruit in iure Canon. *Sabel.* Miſſis in Ger maniam legatis fecit prędicari bellū contra Turcos infideles, his qui ſuis bonis ſubuenirent vltra ſolitas con- dona-		

Anni mūdi

donationes, indulgens eſum ouorum & lacticiniorum in ſextis ferijs & quibuſlibet ieiunijs præter Quadrageſimam: quod Treuerenſis & Colonienſis Archiepiſcopi in perpetuum impetrarunt, ſed Moguntino Archiepiſcopo recuſante aliquid contribuere ad Cruciadam, vt vocabant, etiam in hodiernū diem manſit, vt in tota diœceſi non liceat ouis vti tempore cuiuſlibet ieiunij, ſicuti permittitur in alijs duabus diœceſibus. *Trithem. in Chron Hirſaug.*

Principibus. Andronico Iuniore, & poſt eum Calo Ioanne Paleologo eius filio an. 30. Græcorum Imp.

Iubileū ad 50. annos retulit, emitque Auinionē vrbem Galliæ à Ioanna filia Roberti Siciliæ Regis: vnde in perpetuum pontificij iuris facta eſt. *Plati.* Errant igitur qui putāt ipſi datam eſſe à Philippo Rege Frācorum.

Orchane (& iuxta quoſdam Salaimanio) & Amurate an. 23. ex ordine Turcarum Imp.

Carol⁹ 4. Imp. auctor Bullę aureę.

Andronicus iunior Græcorum Imp. an. ætatis 45. & Imperij 21. poſt mortem autem aui an. 9. ex hac vita decedens an. Chriſti circiter 1344. reliquit Imperatorē Calō Ioan. fil. natum 12. an. tutoremq; ei aſſignauit Ioā Cantacuzenū. *Laonicus Chalcocondylas libr. 1. de reb. Turci. Niceph. Gregoras lib. 11.*

Ioannes Cantacuzenus, Ioan. Paleologi tutor annis 16. non ſe pro tutore, ſed pro vero Imperatore gerit, donec armis eijceretur. Paleologus Genuenſib qui ſibi in eo bello affuerant, Lesbū inſulā dono dedit, qua ſunt potiti vſq; ad an. 1464. Turca eā eis eripiente.

Nicephorus Gregoras deſcripſit libris

bris 11. Græcam hiſtoriam annorũ 145. nempè à capta vrbe Conſtantinopoli à Latinis, vſq; ad obitum Andronici Iunioris, qui contigit anno, vt ipſe computat, Orbis cõditi 6849. hoc eſt, (numerando ſecũdum vulgarem morem Græcorũ, quibus primus annus Chriſti eſt, ab orbe condi 5505. vt liquet ex Nicephori Calixti lib. 1. c. 10.) anno Chriſti 1344.

Angli deditione ceperunt Caletum, poſt arctam obſidionem 11. mẽſium *Polyd. lib.* 19. Eam circiter 210. annis retinuerunt, vſq; ad annum Dom. 1558.

Delphinatus Vienenſis vili 40. mille aureorum pretio venditur (ei teſtamento relictum falſo ait Polyd. lib. 19) Philippo Valeſio Regi Franc. ab Humberto principe ordinem Prædicatorum profeſſo, ea quidem lege, vt primus Regis filiꝰ Delphinus vocaretur (quod etiam nunc obſeruatur) ſibiq; quoad viueret, florenorũ decem millia quotannis penderentur. *Aemyl. lib. 8. Gagui. lib. 8. Mater Hiſtoriarum* Lutetiæ in eorundum tẽplo ſepultus eſt.

An. 1348 propter abſentiam Pontificum Nicolaus Rentius Romæ ſcriba publicus, in ſpem reſtaurandę veteris Monarchiæ elatus, ſe Auguſtum Seuerum, Clementem, libertatis, pacis, iuſtitiæque Tribunum ac ſacræ Romanæ Reipub. vindicẽ nominat, armis Capitoliũ occupat, ciues Romanos ac ferè totius Italiæ principes ipſius ſucceſſib. permotos ſibi vel ſubijcit vel adiungit. Pontifi-cem in-

Anni Chriſti.

Ludouico 4. Bauario, & poſt eum Carolo 4. Imp. an. 32.

Philippo Valeſio, et Ioanne an. 14. ex ordine, Fran. reg.

Alphonſo 11. Hiſpa. deinde Petro cog. Crudeli ann. 19.

Eduardo 6. dict. 3. Angliæ.

Cazimiro Magno Poloniæ.

Alphonſo 4. Portugalliæ.

Anni mũdi	
	cē interpellat vt vel intra certũ tempus redeat, vel ſe pontificatu priuandum ſciat, Ludouico, deinde Carolo Imp. cæteriſq; Germaniæ principibus & Electoribus diem dicit, ſe alioqui aduerſus eos, vt rebelles progreſſurum. Verũ is tandem, dum tyrannis paulatim efficitur, menſe 7. Italia pulſus, fugit ad Carolũ Imp. qui vinctum Auenionem ad Pont. miſit. A quo poſt dimittitur Romã, vt Franciſc. Baroncello ciui Romano, qui ſimilem tyrannidis ſtultitiã mouerat, reſiſteret *Volat. lib.22.*
	Ioannes Fran. Rex ordinem equitum Stellæ eſt auſpicatus in antiqua & nobili domo S. Audoeni ad Lutetiam. Illi ſtellam aut in caputio aut alio loco cõſpicuo veſtis pro inſigni geſtabant. Teſſera erat, Monſtrant regibus aſtra viam.
	Eduardus Rex Angliæ adductus æmulatione ordinem Garteriorum equitum numero ſex & viginti D. Georgio ſacrum inſtituit. Horum princeps eques, eſt Rex Angliæ: vtuntur pallio Ceruleo, & crus ſiniſtrum infra genu loro (à quo nomē datum eſt toti ordini, quòd garter lingua Anglica ſignificet periſcelidem) fibulato gemmis & auro ornatu cingunt eiq; inſcribunt Gallicis verbis, Vituperetur, qui malè cogitat. *Polyd. lib. 19. hiſt. Angl.*
	Vectigal ſalis Francis imponi cœptum eſt à Philippo Rege ad belli neceſſitatem. *Gagui. lib.8.*
	Ioan. Cantacuzenus fraude cuiuſ-

dam

dam Apocauci familiaris imperato- *Anni Chriſti.* ris miſſus in exilium, iniuriæ impatiens bellũ quinquennale geſſit contra Ioan. Imp. & Turcorũ arma Europæ inferens (nõ quidem primus, vt vulgò putant, ſed tertius, ſicuti cõſtat ex Gregorę lib. 7. & Calcocond. lib. 1.) capta Conſtantinopoli, & filia data in vxorem Orchani Turco. Imp Imperio Conſtantinop. eſt potitus per aliquot annos, donec Calo Ioanne Genuenſiũ, &, vt ait Egnatius, Turcorũ (quibus primus tradidit in Europa locum ad habitandũ, vt idẽ ait) ope imperiũ recuperante, coactus eſt eo ſe abdicare, & ingredi monaſteriũ, vbi vnà cum Achæmemidi Meletio quodam è Saracenis ad Chriſtũ conuerſo, ſcripſit contra legem Mahometicam pro religione Chriſtiana *Calcondylas lib. 1. de rebus Turci. Egnat. lib. 2. & Cuſpinia.*

Salaimaniũ tertium Turcorũ imperatorem nominat Chalcocondylas lib. 2. quem ait aliquot annis regnaſſe. Noſtri eius nõ meminerunt.

Vuladiſlaus Dux albus Poloniæ, qui ẽ monaſterio D. Benigni Diuionenſis, diſpenſatione PP. pro ſucceſſione Regni Poloniæ reuocatus eſt ad regni adminiſtrationem, obijt in ciuitate Argentina an. 1388. 10 cal. Maij, & vt iuſſerat, ſepelitur in eccleſia D. Benigni Diuioni, vt conſtat ex eius epitaphio: quod miror hiſtorias Poloniæ ſubticuiſſe

Parthi Duce Gempſa Turca, qui aliquanto ante Saracenorum iugũ expulerat, an. 1350. Perſiã pulſis Tartaris

205.
f Innocentius 6.
Lemouicẽſis an. 9
menſ. 8. di. 6.
Vacat an. 1. men. 5.
Patriarcha.
Conſtãtinopoli
Ioanne 13. deinde
Calixto an. 2. Phileto an. 13. men. 6.
Principibus.
Calo Ioanne Paleologo Græcorum Imp.
Amurate I. Turcorum Imp.
Carolo 4. Occid. Imp.
Ioanne I. Fran. re.
Petro cog. Crudeli Hiſpaniæ.
Eduardo 6. dict. 3. Angl.
Cazimiro magno Poloniæ.
Alphonſo 4. Portugalliæ, deinde Petro an. 10.

Anni mũdi

taris ſubiugarunt. A Gempſa deinde deſcenderunt Perſarum reges vſque ad Malouchrem, quem Vſumcaſſanus è familia Aſſambeorũ Turcarũ in Cappadocia & Armenia minore regnantium interfecit. Hinc cœ-
5440 pit Tartarorũ potentia declinare. *In*
5451. *epiſtolis Aſiaticis*

f Præbendas Eccleſiaſticas non niſi probatiſſimis dedit, fecitq; vt omnes Paſtores ad ſuas Eccleſias proficiſcerentur.

Aegidium Carillam Hiſpanum Auenione ad res Italiæ componendas miſit *Volat. lib. 22.*

Bernardus Abbas Montiſcaſſini, Michael de Maſſa, Fiſchatius, Ioan. de Bachone, Gregorius Ariminenſis, Petrus Berthorius, Thomas Argentinenſ. Henricus à Balma, Ioan. de Tambacho, Armacan, Heluicus Germanus, Henricus Cõſtantienſ. Omnes hi circiter hęc tẽpora de Theologicis quæſt. ſcripſerunt.

An. 1360 fœdus inter Anglum & Francũ initur & auctoritate Innoc. Papæ ratũ habetur. Eius ſumma erat, vt Anglus Franco cederet omni iure, ꝙ in Franciæ regnum, in Normaniam & Andegauenſes & Cenomanos haberet: at obtineret Aquitaniam his finib. ad quos iungerentur Vaſcones, Pictones, Santones Petracorij, Cadurci, Lemouices, Engoliſmenſes, Caleti, Ginarũ & Pontiuũ Comitatus, ipſeq; nullũ deinceps vectigal vel iuſiurandũ daret Franco: Francus verò redemptionis nomine ad certam diẽ tricies centum milliâ

aureorum perſolueret, & intereà datis obſidibus liber è captiuitate rediret in Franciam. *Polyd. lib.* 10. *Chron. Franc. Aemyl. lib.* 9. *Anni Chriſti.*

An. 1361. Guilelmus Latinorum tertius an. 10. contra Calixtum patriarcham Conſtant. & Philetũ ſedit. Bertholdus de Borach Begardus cõburitur Spiræ an. 1355. quod inter alia blaſphema diceret Chriſtum in paſſione derelictum, adeò vt etiam de ſalute dubitarit. *Continuatio Ab. Vſperg & Naucler.* Idem ſentit Caluinus lib. 2. Inſtitut. cap. 16. ſect. 11. & ſæpè alibi.

Pragenſis Academia & Archiepiſcopatus in Boemia inſtituitur per Carolum 4. Impe. *Trithem. in Chron. Monaſt. Munſter. in Coſmog Naucler. in Chron.*

Obijt an. 1355. celebris ille iuriſcõſultus Bartholus de Saxoferrato, Mathematum & Hebraicarum quoque literarum peritus, an. ætatis 56. *Pulmer.* alij aiunt 46.

An. 1358. in Aragonia in conuentu Valentiniano à Rege Petro ſublata eſt temporis per æras numerandi ratio *Vaſæus c.* 22 *Chron Hiſp.*

Et in Caſtella paulò poſt, nempè 1383. à Ioanne 1. Reg. & in Portugalia à Ioanne 1. ſub an. 1415. à quibus iuſſum, vt à natiuitate Domini in poſterum numeraretur *Ibid.*

Ioannes Vuicleſus hæreſiarcha, quia non potuit conſequi epiſcopatum Vigorienſem, cœpit tunc ſua dogmata euomere in Anglia, & cõpoſuit pluſquam 200. Volumina librorum

Anni mūdi

brorum, quibus præter ſuos immiſcebat Martionis & Manichæorum errores. *Aeneas Sylu. hiſtor. Bohem. c.* 35. In 8. ſeſſione Concil Conſtantienſis damnati ſunt 45. articuli ex eius libris collecti, quorum nonnulli noſtra ætate recruduerunt.

Tunc primum in Anglia. 1361. in conuentu principum anno ætatis Eduardi 50. decretū eſt, vt deinceps in foro actiones, ſententiæ & cætera acta fierent lingua Anglica, nec amplius Gallica vel potius Normanica, vt anteà fiebat. *Polyd lib.* 19. *Hiſtor. Angl.*

Eodem anno Eduardus Angl rex in ſimilitudinem iubilei Chriſtiani, celebrans iubileum ſuæ ætatis, exules quoſdam reuocauit, & cuſtodias omnes dimiſit, condonatis maleficiorum pœnis: magnas immunitates, præcipuè quas vocant magnæ Chartæ, de integro populo conceſſit. Hinc Reges iubileum ætatis celebrare conſueuerunt, vt ſcilicet Rex vel regina in annos ſingulos tot pauperes die ſuo natali veſtiat, eiſq; largitiones faciat, quot illo die annos ætatis compleuit. *Polyd. ibid.*

Calo Ioannes Græcorum Imperator cum Amurate Turca iniit ſocietatem, contra principes Græciæ Bulgarorum ope fretos, Theodoro natu minimo dato obſide, factuſq; vectigalis filio ſuo Andronico natu maiori filiam Suſmani Myſiorum Regis & ſororem vxoris Amuratis, dedit in vxorem. *Calcocond. libr.* 1. *de rebus Turci.*

Hæc fuêre initia triſtiſſimæ ſeruitutis, quæ nihil aliud, præter inane Imperij nomen attulerunt. Nam deinceps militare cogebantur per ſe ſe & filios, contra quos Turcæ vellent, nec capeſſere nec vſurpare imperium, niſi accepta ab eis poteſtate.

Amurates cum 60. millibus Turcarum an. 1363. vſus Genuenſium triremibus numerato in ſingula militum capita aureo nummo traijcit in Europam, tanquam ſocius vel inuiti Cæſaris ad reliquias belli perſequendas & pœnas exigendas de defectoribus.

Mox Callipolim in Cherſoneſo & aliquot vicina Helleſponti oppida expugnat, Thraciam peruagatur, Philippopolim occupat, deinde Adrianopolim, fruſtra Paleologo initum cum infido hoſte fœdus & res perditas deplorante, regni ſedem cōſtituit, nunquam deinceps de relinquenda Europa cogitaturus.

g Anno circiter 1368. Romam venit Neſtorianus quidā, Maraus nomine patriarcha deſignatus, quem ſummus Pont. conſecratum ad ſuos remiſit. Nam Neſtoriani Chriſtiani, quorum Patriarchalis ſedes eſt in Mozal, id eſt, Seleucia Parthorum, ſuum Patriarcham non niſi à 4. Metropolitanis initiari poſſe ſentiunt, aut ſi numerus hic deſit, à ſolo Roman. pōtif. *In profeſ. Suid. fidei quā trāſtulit è Syro And. Maſius.*

Romanum enim Pontificem Apoſtolorum principis ſucceſſorem appellant. *Iacobus Nauarchus in epiſt.*

Aſia

Anni Chriſti.	
	206.
1363.	g Vrbanus 5. Lemouicenſis ann. 8. menſ. 4
1371.	Vacat di. 10.
	Patriarcha.
	Conſtantinopoli Phileto.
	Principibus.
	Calo (ſiue Carolo) Ioanne Græcorum Imp.
	Amurate 1. Turcorum Imp.
	Carolo 4. Occid. Imp.
	Ioanne 1. & poſt eum Carolo 5. Sapiente an. 16. Frāc. Rege.
	Petro cog. Crudeli Hiſp. deinde Henrico 2. an. 10.
	Eduardo 6. dict. 3 Angliæ.
	Cazimiro 2. magno Poloniæ.
	Petro Portugalliæ, deinde Ferdinando an. 17.

Anni mũdi

Aſiatica, qui & ſuperiorem hiſtoriam recenſet.

S.Brigitta (altera ab Scotica) Regina quōdam Suetiæ Neritiæ, veniens Auinionem (Alij Romam) ab Vrbano 5. confirmationem regulæ ordinis à ſe inſtituti impetrauit. *Tri-them.in Chron. Monaſt.& Polyd lib.7. de Inuent.c.4.& Volat. lib.21. Geogra. Palm.in Chron.*

Baldus, Angelus, & Petrus fratres, ex Petro de Vbaldis medico Peruſino, inſignes iuriſconſulti.

Baldum leuiter morſum in labro à ſua canicula poſt quartum menſem rabiem concepiſſe & hydrophobeticum (id eſt, aquas metuentem) interijſſe narrat Matthiol⁹ in Dioſcoridem.

Bellum inter Anglos & Francos renouatur, ſed cuius culpa non ſatis conſtat. Itaque Cadurci, Lemouicēſes, & aliæ plures Aquitaniæ vrbes, quia nimis vectigalium exactionibus ab Anglis premebantur, Carolo Regi Francorum ſe dediderunt: ſed paulò poſt Angli diripiunt Lemouicum principem vrbem illius defectionis, & ſibi reſumunt ius in Franciæ Regnum. *Polydor. libr.19. hiſtor. Angl.*

Carolus legem tulit, vt Regum filij anno 14. conſecrentur & coronentur. *Contin.Nang.*

Ioannes Rex Franc. Burgundiā Ottonis & Philippi nepotis principum interitu deſolatam inuaſit atq; eam Galliæ regno coniunxit, excluſo Carolo Nauarræ rege. Eam enim

	Anni Chriſti.	
ſibi hæreditario iure deberi, quod Iohanna mater eſſet Ottonis, Ruperti filij filia, nec Philippus ſobolem reliquiſſet. Eam poſt Carolus 5. Philippo audaci fratri Turonum duci donauit, vt ei nuptias Margaritæ Flandricæ conciliaret. Caroli 5. cog. ſapientis ſtudio maxima pars Latinorum claſſicorum in Gallicam linguam conuertitur, eademque opera veteres Romani proſa editi fuêre, qui vetere Rythmo conſtabant. Henricus 2. Petrum cog. crudelê Regem Hiſp. occidit, ſicq; ſucceſſit. *Vaſæus.* Contra Vuiclefum complures viri docti ſcribunt, Ioannes Kyningã, Strodus, Richardus Lauinhã, Guil. Bertho, Ioannes Gaſcoyn, Simon Sothray, Thomas Aſcheborn, Thomas Vuynterton, Richardus Maydeſton, Galterus Diſſa, Robertus Humbleton, Ioannes Tyſſigton, Ioan Maronis, Ioan. Marck, Gulielmus VVodfordus, omnes Angli.	1371.	207 h Gregorius 11. Lemouicenſis an. 7.
Ordo montis Oliuarum inſtituitur anno 1370.	1378.	menſ. 2. di. 27. Vacat d. 11.
h Sedem Pontificiam poſt ſeptuageſimum annum Romam Auenione retulit ſuaſione & literis S. Catharinæ Senenſis, & Baldi Peruſini Iureconſulti. *Plati.* Cum omnia in Italia Pontificatus oppida defeciſſent, Tifernatibus, Peruſinisq; initium facientibus ac Florentinis ſollicitantibus *Volater. lib. 22. Anthro.* Et Amurates traiecto nauib Genuen-		*Patriarcha.* *Conſtantinopoli Phileto, deinde Macario an. 2. men. 7. di. 6.*

Anni mũdi.

nuenſiũ Helleſponto plurimas Gręcorum & Conſtantinopolitani Imper. (à quo fuerat cõtra rebelles Deſpotas ex Aſia in auxilium euocatus) vrbes cepiſſet, magnaq; ſtrage Bulgaros, Serbos & Alanos profligaſſet, Italiam terrens. *Cromer. lib.* 13. *Polon.*

S. Catherina Senenſis & Baldus Peruſ. vrgebant Romam propriam eſſe ſedem ſummi Pontificatus, quòd eam D. Petrus ſuo ſanguine conſecraſſet, &c. Dominicus tamen Soto dubitat, num ſucceſſor Petri poſſit vel ſedem ſuam mutare in aliam ecclesiam, vel nullibi omninò reſidere, ſed manere duntaxat Vniuerſalis Eccleſiæ Epiſcopus, vt quondam Apoſtoli per totum mundum obambulantes. 4. *ſent. to.* 2. *q.* 1. *art.* 1.

Principibus. Calo Ioanne Græc. Imp.

Franciſcus Petrarcha inſignis poëta, & Ioannes Bocacius vir amœni ingenij, mortẽ obierunt, ille 72. anno ætatis, hic 62. *Palmer. in Chron.*

Amurate I. & poſt eum Baiazete I. ſiue Paiazite ſiue Paizete (variè enim legitur) an. 26 Turcorum Imp.

Petrus Bercorius mandato Ioannis Francorum regis conuertit Titũ Liuium in Gallicum ſermonem.

Richardus Notingamius, Maximus Planudes Græcus monachus, Iacobus Lauſanenſis, Nicolaus Oreſmus Gallus, Guilelmus Anglus, Himbertus Abbas Pruliacenſis, Mat thæus Cracouienſis, Pelbartus Pannonius, Gualterus Hunte Anglus, Bartholomæus Piſanus, Richardus Lauinham Anglus, Ioannes Thaulerus Coloniẽſis, Gerardus Magnus Dauẽtrienſis, Paulus Venetus Theolog. ſcholaſticę prȩſertim ſcriptores.

Carolus 5. Franc. Rex ſecundus

à Carolo Magno iuſſit Sacra Biblia fideliter verti in Gallicum ſermonē, cum Vualdenſes & alij pro libidine ea transferrent. *Ioannes Tili.*

Iohanna Neapolis Regina adoptat Ludouicum Andegauenſem fratrem Caroli 5 deinde an. 1415. Alphonſum Ferdinandi regis filium. Quo poſteà exhæredato regnū promittit Ludouico Andegauenſi ſuperioris Ludouici nepoti. Hinc bellū inter Alphonſum & Ludouicum, qui Iohannæ conſenſu hæredē inſtituit fratrem Renatum Lotharingiæ ducem, propter Iſabellam vxorē Lotharingici Ducis filiam. Quoniā verò Renatus ius ſuum in fratris Caroli filium tranſtulit, qui ſolus reſtabat ex Andegauenſi ſtirpe & is viciſſim in Ludouicum 11. Carolus 8. expeditionem Neapolitanam poſteà ſuſcipiet.

Carolus Sapiens Senatorib. promulgantibus ſanxit vt filij regū Frāciæ anno ſuæ ætatis 14. vngerentur & coronarentur. *Annal. Franc.*

Oreſmum libenter audiebat, qui multos Ariſtotelis, Ciceronis, aliorumq; auctorum libros in Gallicum diligenter tranſtulit.

Quicquid patri ablatum fuerat, id omne ferè per fratres & pręfectos togatus recepit. Quin & regiū ærariū, licet initio regni exhauſtū, copioſū reliquit ad duodeuicies millia nummum aureorum. *Aemyl. lib 9.*

Turelupini Cynicorum ſectam ſuſcitant de nuditate pudendorum, & publico coitu *Bernard. Lutzemb.*

Eduar

Anni Chriſti.

Carolo 4. Occid. Imp.

Carolo 5. Sapiente Franc. Reg.

Henrico 2. Hiſpan.

Eduardo 6. dict. 3. Angliæ, deinde Richardo 2. an. 22.

Ludouico Vngaro, Poloniæ rege an. 12

Ferdinando Portugalliæ.

Anni mūdi

Eduardus Anglorum rex in conuentu principum Regni primus indixit pœnam immanem his, qui in poſterum vlla Anglicana ſacerdotia impetrarent à Romano Pontifice, aut cauſas, niſi per appellationem, ad eum deferrent. *Polyd. lib. 19. Ang. hiſtor.*

Amurates tertius Turcarum Imperator ex Ogoziorū ſiue Ottomanorum familia, qui plures in bello occidit, quàm vllus præceſſorum, poſt 37. bella in Europa Aſiaq; confecta tali fortuna, vt in nullo victus ſuccubuiſſet, à ſeruo quodā Seruiano ſiue Tryballo, ſiue Vngaro Seruiæ comitis Lazari Patroni ſui necē vindicaturo, vt Turcis & Latinis placet, vel vt volunt Græci, à quodā Miloe generoſo milite interfectus eſt, ſub ann. Chriſti 1373. & Imperij 23. (neque enim ratio temporum & hiſtoriæ ferre poteſt annos 57. quibus legitur apud Chalcocondylam lib. 1. regnaſſe, apud quem vt obiter id dicam, numeri plerumque mendoſi, aut obliterati reperiūtur) *Iouius de rebus Turci. & Ioan Egnatius Lonic. Chalcocond. lib. 1. de reb. Turci.*

Baiazetes Bulgaris Seruijsque deuictis cum Marco Deſpota & vniuerſa nobilitate deleta, in extremā Illyrię regionem & interiorem Macedoniæ & Epiri partem, quæ nunc Albania, atque Hungariam penetrauit. *Ijdem.*

Vuenceſlaus Boemiæ Rex Imperator factus Iohannem Galeacium Mediolanenſem vice comitem, pri-

Anni Chriſti.

mum Mediolanenſem Ducem nominat, ſceptro pileoque eius dignitatis inſignibus, per legatos tranſmiſſo vrbe ditioneq; gradi pecunia vendita, additaque poteſtate, vt in heredes eam transferre poſſet. Nam antea Imperatoribus eā præfecturā tribuere, quibus vellēt, liberum erat.

Ioānes Galeacius dux factus Veronam & Vincētiam Scaligeris ademit. Carrarienſibus Patauium, Taruiſium, montanaque oppida, cum Tridēto, Peruſinis, Aſſaſiatibus, Senenſibus, Lucēſibus eius imperium minimè detrectantibus.

Florentini contra eum Gallos euocant, qui ad Alexandriā vincuntur, duce interfecto.

Per 900. plus annos vſq; ad mortem Cazimiri Magni, ſemper Polonia ſui generis Reges atque principes habuit, id eſt, vſque ad annum 1370. Vuenceſlao Boemo excepto. Cazimiro nullos mares relinquente iam externi apud Polonos regnarunt, Ludouicus Vngarus & gener eius Vuladiſlaus Iagello Lituanus, cum ſua poſteritate, quæ ad hunc vſque diem durat & regnat. *Cromerus lib.* 13. *Pol.*

Ludouic⁹ Vngariç & Poloniç rex apud Polonos ann. 12. regnat, apud Vngaros an. 41.

Poſt Gregorium ingens ſchiſma oritur, Itali Italum Pontificem Vrbanum, Galli Gallum in Italia, Clementem 7. appellarunt, qui ſe Auenionem recepit. Alter in alterū cenſuris ſæuiebat. Durauit hoc ſchiſma

	Anni mūdi.	
		ſma annos 36. vſque ad Concilium Conſtantienſe.
		Tota Reſp. Chriſtiana duos tunc habebat pōtifices ab Vrbano & Clemente. Nam Clementi Galli Cardinales & qui cum eis ſentiebāt Benedictū huius nominis 13. natione Aragonenſem, qui Auenione ſedit, an. circiter 30. Vrbano verò Itali Bonifacium nonum, Innocentium 7. Gregorium 12. ſuffecerunt. Hos alij principes & populi, illum alij ſequebantur. *Cromer. lib.* 16.
208. i Vrbanus 6. Neapolitanus ann. 11 menſ. 8.	5466	i Feſtum viſitationis D. Mariæ inſtituit. *Mat. hiſt.* Annum Iubilei ter-
	5477	tiò celebrat. *Plati.*
Vacat di. 17.		Satis infœliciter ſuum Pontificatum tranſegit.
Patriarcha. *Conſtantinopoli Nilo an.* 20. *Principibus.* *Calo Ioanne cum Emanuele fi. Græc. Imp. poſtea Andronico 3. & Emanuele eius filijs ann. 3. ex ordine Græcor. Imp.* *Baiazete 1. Turcorum Imp.* *Carolo . Occid. Imp. cū filio Vuenceſlao Cæſare, poſtea ſolo Vuenceſlao Imp. an. 22.*		Carolus 5. Francorum Rex fuit literarum & literatorū amator ſummus, ac ſcripturarum ſacrarum ſtudioſus: iudicijs frequenter aderat: Arma nunquam induit, ex quo rex creatus eſt, ſed mãſit togatus. Quicquid patri ablatum fuerat, id omne fermè ab Anglis recuperauit. Reliquit poſt mortē decem & octo milliones aureorum, licet initio regni ipſius exhauſtum fuiſſet regium ærarium. *Gagu. & Chron. Franc. Aemyl. lib.* 9. ait duodeuicies 100. millia nūmorum aureorum. Iagello Lituaniæ princeps poſt Ludouici Vngariæ & Poloniæ regis mortem anno 4. accepta eius in vxorem filia, ann. 1386. Cracouiam venit & ſuſcepto Chriſtianiſmo Rex Poloniæ coronatur. *Crom. lib.* 13. Ioannes 1. Hiſpaniæ Rex memorabil-

rabili victoria, caſu equi à Luſitanis occiſus eſt. *Vaſæus.*

Iohannes illegitimus Petri Regis filius ex Magiſtro militiæ declaratus Rex Portugalliæ regnum à Caſtellanis iam penè Nobiliũ defectione poſſeſſum recepit. Septã Africæ ciuitatem Mauris ademit. *Idem.*

Ordo monaſticus Ieſuatorũ (ſic dicti ſunt quod nomen Ieſu frequẽs eſſet in ore eorum) Senis initium habuit à Ioanne Columbano & Franciſco Vincentio Senenſibus. Geſtabant pro inſigni albam tunicam & capitium quadratũ à ceruice ad humeros deiectum, cingebantur ſcortea zona, & nudos pedes ligneis ſoleis in inferiore parte muniebant, proptereaq; canuſinum pallium tunicæ ſuperiectum ferebant. *Sabel Ennead.* 11. *lib.* 9. *Polyd. lib.* 7. *cap.* 4. *de inuent. rer.* Alij referunt eius initium ad Vrbani 5. tempora.

Floruit tunc Bartholomeus Salicetus Bononienſis Iuriſconſultus.

Ioannes Hus Pſeudoeuangeliſta Bohemorum, hæreſes Vuiclefuiſtarum ſpargit in Bohemia, ſub Vuenceſlao Rege. *Aeneas Syl. hiſtor. Bohem. cap.* 35.

An. 1380. Bertholdus Schuartz ſiue Niger (dubiũ an fueritmonachus & Germanus) artis chemicæ peritus, apud Venetos excogitauit machinam æneam, quam à ſono terribili (nẽpè à bombo & ardeo) Bombardam dixerunt. *Plati. & Monſter. in Coſmog. Herburtus lib.* 11. *Polon. cap.* 6. Alij ad Gregorium 11. reijciunt.

Totus

Anni Chriſti.

Carolo 5. Sapiente. et poſt eum Carolo 6. Beneamato an. 42. Frãcorum Rege.

Henrico 2. Hiſpaniæ, deinde Ioanne 1. an. 10.

Richardo 2. Angliæ.

Ludouico Hungaro Poloniæ, deinde Interregno 4. annorum, & Vuladiſlao Iagellone ann. 48.

Ferdinando Portugalliæ, deinde Ioanne an. 50.

	Anni mũdi.	Totus Occidens ciuilibus ſeditionibus agitabatur ob noua vectigalia. *Polyd. lib.* 20. *Ang. hiſt.*
		Ortum eſt graue bellum propter ſucceſſionem Regni Luſitaniæ inter Ioannem I. Regem Caſtellæ & Legionis, qui duxerat in vxorẽ Beatricem filiam Ferdinandi Regis Luſitaniæ, & Ioannem Nothum ipſius Ferdinandi, qui exutus monaſtico habitu regnum paternũ obtinebat. *Polyd. lib.* 20 *Ang.*
Schiſma 21. & omnium grauiſſimũ, quod durauit ann. circiter 50. alij volunt 30. alij 39. alij 40. nõnulli. an. 52.		Carolus 6. Francor. Rex tantùm tres flores liliorum pro inſigni Regum Franciæ pingi inſtituit. Cùm iam inde ab Odone incertum liliorum numerũ per inſignia ſua ſpargerent & adhiberent Reges.
		Nunquã alias Francia tam vexata fuerat, quàm Carolo 6. iuuene & ſtulto imperante. Nam præter alia vectigalia tùnc primùm ablatæ ſunt vi & armis ſacræ decimæ ad neceſſitates belli. *Chron. Franc.*
8 CLEMENS 7. Arelaten. à quibuſdam Cardinalibus Gallis pſeudopapa electus; ſedit Auinione cõtra Vrbanum & eius ſucceſſorem Bonifacium 9. PP. ann. 15. menſ. 11. di. 23.	5466	Græci dum inter ſe miſerè certant de imperio, fiunt ſub poteſtate Turci Imperatoris, & totã fere Græciam amittunt: Adronicus cum filio Ioanne contra patrem Calo Ioannem & fratrem Emanuelem à Baiazete precario Imperium obtinet, & eius ope Bizantium expugnauit, quam quatuor plus minus annis tenuit, donec Emanuel promiſſis tributi nomine tribus myriadis aureorum, Imperio reſtituitur à Baiazete, apud quem deinceps Andronicus & eius filius facti Ianiſſarij, vt vocant,
Clementi adhæſit Frãcia & Hiſpania.		
Vacat di. 11.		

vocant diu manſerunt. *Chalcocondy lib. 2. de reb. Turc.*

An. 1386. Iagello Lithuaniæ Princeps, cum octo fratribus ſuis & tota Lituania, & Samagitia, ad fidem cõuertitur & Vuladiſlaus nominatur. *Olaus Mag. lib. 2. hiſt. Septent c. 1. Munſter. In Coſm.*

Cuius Poloniæ reges vſq; ad nouiſſimum Sigiſmundum huius fuêre poſteri. Huduingam, deinde Annam ea mortua Polonici regni hæredes in vxores duxit. Regno Lituaniam, in qua Boryſthenis fluuij origo, Samagitiam & Ruſſiam in perpetuum addixit. *Munſt. Coſmog. lib. 4.*

Academiam Cracouienſem inſtituit, Profeſſoribus è Pragenſi Academia accerſitis, cenſus è Salinis & Telonio tribuens. *Ibid.*

Denique, quæ Cazimirus 2. de ea ordinanda, impetratis à Pontifice priuilegijs, propoſuerat, perfecit, an. 1401. Tum duæ domus ſiue Collegia excitata. Alterũ Philoſophis & Theologis, in platea, quæ Iudæorũ tunc fuit, nunc D. Annæ nuncupatur. Alterum Iuriſconſultis & medicis, qua ex vrbe ad arcem itur. *Herburtus lib 13. Pol c. 2.*

Lithuani populi vltimi in Europa fidem Chriſtianã receperunt. *Munſt in Coſm.* Extirpata Vilnæ Idololatria à Iagellone, &c.

k Fertur confirmaſſe feſtum Viſitationis virginis Mariæ.

Ad onera belli contra infideles ſecundus indixit Annatas beneficiorum vacantium, vt qui beneficium con-

Ann Chriſti.

1379 *Duo Concilia Gallicanæ Eccleſiæ ob electionẽ Clementis Antipapæ, habita ſunt Lutetiæ.*

Primum 3. Idus Septembris.

Alterum 16. Calend. Decemb.

209.

1389 k Bonifacius 9. Neopolitanus. an.
1404 14. menſ. 11.

Vacat d. 15.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Nilo, deinde Antonio 4. an. 4. contra quem Latinis quartus ſedit Angelus Corarius.

Principibus.	*Anni mūdi.*	
Emanuele Paleologo filio Caloioannis an. 30. Græcor. Imp.		conſequeretur, fructus vnius anni, aut dimidiam eorum partem fiſco Apoſtolico perſolueret. Illud ſoli Angli recuſarũt, tantum in Epiſcopatibus & maioribus ſacerdotijs admittentes. *Plat.* Quidam hoc inuentum referunt ad Ioan. 22. ſed, ſi credimus Polydor. *lib.* 8. *de inuent. cap.* 2. multò eſt antiquius, cum Hoſtienſis (quem diximus vixiſſe circa ann. 1260.) in cap. Inter cætera, de offic. ordina dicat de ea re ſæpè reclamatum fuiſſe, & Franciſ. Zarabella ſcribat in Concilio Viennenſi ſtatutum fuiſſe, vt ſublatis annatis vigeſima pars vectigalium ſacerdotalium quotanis Ro. pontifici penderetur.
Baiazete, (deinde iuxta quoſdam Ieſu ſiue Ioſue, Muſulmane ſeu Mulſumane Turcorum Impp.		Hic annorũ circiter 30. erat, cùm pontificatum inijt. Ita tamen vixit in tanta peccandi licentia, vt nihil ei obijci poſſet, niſi quòd fortaſſis Annatarũ vſum ſacerdotijs impoſuit. *Summa Conc.*
Vuenceſlao, & Ruperto an. 10. ex ordine Occid. Impp.		Hoc tempore Tamerlanes & Albi per totam Italiam viſi, quos Bonifacius compreſſit, eorũ duce ſupplicio affecto. Quidam enim ex Alpibus deſcẽdẽs cum vexillo crucis & alba veſte ingentem omnis ordinis, ſexus, ætatis cateruam ſecũ ſpecie religionis traducebat. *Volater. lib.* 22.
Carolo 6. Franc. Reg.		Ioann. Rusbrochius, Iacobus Peretz de Valẽtia, Simon Cremonenſis, Conradus Ratisbonenſis, Gallus Abbas Aulæ regiæ, Laurentius Iuſtinianus Venetus, Dionyſius Burgenſis eremita, Mattheus Epiſcopus Vuormacienſis, Ioann. de Hiſdinio Hoſpi-

Hoſpitalarius, Michael Angrianus Bononiẽſis, Gerardus Zutphanius, Renerus Pipernus, Henricꝰ Boicius, Nicolaus Gorranus, Dominicanus, Philippus montis Galerij, Thomas Calenſis, Alphonſus Thoſtatus Epiſcopus Abulenſis, Hugo à Caſtro nouo, Iacobus Magnus Toletanus, Ioannes Bromiardus omnes Theologici ſcriptores.

Ann. 1391. in conuentu Regis & principum Angliæ ſancitum eſt, iuriſdictionem Rom. Pontificis eſſe terminandã Oceano, itaque nemini Anglo licere in poſterum ſub pœna perpetuę cuſtodiæ pro quauis cauſa agere apud Ro. Pont. vt quiſpiam in Anglia eius auctoritate excommunicaretur, neue exequi aliquod tale mandatum, ſi quod ab eo acciperet. *Polyd. lib. 20. Angl.*

An. 1395. Iudæi ſe eiectos quarto & extremo exilio è Francia aſſerũt, id eſt, ante annos 184. centum ferè annis ante quã expulſi ſunt ex Hiſpania.

Benedictus 13 Antipapa fertur à nonnullis, primus euchariſtiam ante ſe geſtaſſe ad ſui cuſtodiam.

Emanuel Chryſoloras Byzantinus Græcas literas in Italiam quaſi poſtliminio reduxit, quæ per 700. annos ferè exulauerant. *Plat. Palmer.* A Ioanne Paleologo miſſus, vt Regum opem imploraret, perfunctus munere in Italia ſubſtitit.

Blondus Foroiulienſis hiſtoricus ſeriem temporum ab anno Chriſti 407. vſque ad 1400. texexit.

Ioan-

Anni Chriſti.

Henrico 3. cog. Valetudinario an. 16.

Richardo 2. Angliæ, deinde Henrico 4. an. 14. m. 6.

Vuladiſlao Iagellone Poloniæ.

Ioanne Notho Portugalliæ.

Anni mūdi.

Ioannes Froſſardus canonicus & presbyter hiſtoriam Frāciæ, Scotiæ, Hiſpaniæ, Britāniæ, Vaſconiæ, Flandriæ ab anno. 1326. ad ann. 1400. eſt perſequutus.

Academia Erdfurdienſis inſtituitur anno 1392. *Krantz. lib. 10. cap. 15.* & Crauienſis anno 1400. *Munſt. in Coſmogr.*

In Lutetiana multa collegia extruuntur, inter ea Forteticum anno 1391. à Petro Fortet Aureliacenſi Aruerno.

Paulo ante regnāte Carolo 5. Sapiente collegiū Prælleum à Rodolpho Prælleo, Dormanum, ſeu Bellouacum à Ioanne Dormano Cancellario Franciæ, Cardinali & Epiſcopo Bellouaco, Damuilleum à Ioanne Damuille Amanuenſi regum Ioannis & Caroli 5. cum fratre Morinorum Epiſcopo.

Sigiſmundus Vngariæ ſeu Pannoniæ Rex poſt vnum aut alterum prælium cōtra Baiazetem cum Gallorum & Vngarorum copijs fœliciter geſtum, an. 1395. ſolenni legatione miſſa ad Principes Chriſtianos, à Rom. Pontifice ſummam vim pecuniæ præter exercitum & à Carolo 6. Franc. Rege 8. millia militum, cum præcipuis Regni Principibus, quorum Dux erat Ioannes Niuernenſis Comes, obtinuit. Itaque ducens exercitum in Bulgariam cepit Orizum & Bioliniū vrbes: ſed cùm poſt 18. diē quo Nicopolim obſidebat cum Baiazete acie congreſſus eſſet, temeritate Gallorum magna cla-

de affectus, fugiens Veneta claſſe ſeruatus eſt, & 300. nobiles Franci capti ſunt, quorum 24. redempti ſunt 200. millibus aureorum, cæteris cæſis. *Chalcocondyl. lib. 2. Gag lib. 9. Egnat. & Volat. Chron Franc.*

Anni Chriſti

Ioann. Niuernenſis, poſt patrem Philippum Audacem principatum Burgundiæ obtinuit. Domum à captiuitate Baiazetis reuerſus equites inſtituit, quorum ſymbolum eſſet torquis aureus angulоſis nexibus & quaſi annulis concatenatus, ita inter ſe aptatis, vt figuram crucis S. Andreæ exprimerent, ſilice annexo & ſubtus aurei velleris effigie dependente, quòd in his locis exulaſſet in quibus Iaſon aureum vellus quæſiuerat, ac S. Andreas concionatus fuerat.

1394 Clementi 7. Pſeudopontifici ſucceſſit Petrus de Luna, dictus Benedictus 13. vir doctiſſimus, à Cardinalibus tāti ſchiſmatis auctoribus electus Papa cōſedit Auenione annos plus minus 30.

Baiazetes (qui à celeritate cognominatus eſt lingua Turcica Heldrin, & à Græcis Lælaps, qu. turbo vēti ſeu procella) Turcorum Imperator totam fere Græciam & magnam Bulgariæ partem ſibi ſubegit *Ignatius et Iouius*. Indignatus quòd Emanuel Conſtantinopolita. Imperator nollet apud eum fungi munere Ianizarij, Byzantium decennio (Egnatius ait octēnio) oppugnauit. Quo tempore Emanuel Imper. venit in Italiam & Franciam, à Rom. Pontifice, Venetis, Italiæ Ducibus, & Carolo 6. (Pa. Iouius falsò putat eum fuiſſe 7.) tunc phrenetico & furioſo ſuppetias petiturus. Sed cum moras aliquandiu traxiſſet in Francia, donec Rex Carolus curaretur, (nam ex

Gagui.

CONCIL. *Gallicanum, omnium prælatorum Franciæ, iuſſu Caroli 6. habitum Lutetiæ 23. Ianuarij contra ſchiſma, in quo Benedictus Antipapa deponitur, qui nihilo minus noluit cedere. Chron Franc.*

Anni mũdi.
5482
5486

Gaguin. libr.9. circa ann. 1399. duo Eremitæ D. Auguſtini ſecum ſana turum receperant, licet fruſtra, vnde ſupplicio capitis perierunt) coactus eſt redire Conſtantinopolim re infecta (ſi enim Græcis & Gallis hiſtoricis credimus, decipitur Paul Iouius, qui exercitum à Francis antea conceſſum Sigiſmundo Regi Vngariæ nondum Imperatori, huic datum refert.) *Chalcocondylas libr. 2. de reb. Turcis.*

Tamberlanes ſeu Temerlanes (quem Demetrius Moſcus Themircutlum, Græci Temirem vocant) Scytha, ex latrone & priuato homine factus Imperator, & Dei flagellum, incurſione in minorem Aſiam facta, Baiazetem ab obſidione Conſtantinopolis (quam alioqui expugnaturus fuiſſe creditur) retraxit, & cruentiſſimo conflictu captum catenis aureis ligauit, & in ferream caueã intruſum, ſecum per omnes Aſiæ & Syriæ expeditiones circũduxit, atque ſi nonnullis credimus, eo vſus eſt pro ſcabello, ſi quãdo equum conſcenderet ann. 402. *Chalcocondyl. 2. & 3. de rebus Turci. Egnat. Sabel. Pius 2. li. 2. deſcrip terræ.* Regnauit Baiazetes an. 25. *Chalcocon. lib. 3.*

In numerandis Turcorũ & Græcorum Imperatoribus ſequor Chalcocondylã, qui vt erat natione Græcus, rem propius attigiſſe videtur. Alioqui Latini aiunt Baiazetem habuiſſe regni ſucceſſorem filium Cyriſcelebem (quem vulgo nominant

Calepinum) qui regnarit ann. plus minus 6. cuius filios faciunt Mahumetem & Orchanem. *Paul. Iouius*. Alij eos duos faciunt filios Baiazetis, & volunt Orchanem eum eſſe qui dictus ſit Calepinus. Sed in rebus alienis facilè eſt hallucinari. Earum autem cognitiò neceſſaria eſt ad multa loca Apocalyſeωs intelligenda.

Exoriuntur ſectæ Huſſitarum, Adamitarum & Orebitarum ſiue Orphanorũ in Bohemia, Albatorum in Italia. *Aeneas Syluius hiſtor. Bohem. cap 35. 41 & 43. Bonfin. dec. 3. libr. 2. Polyd. lib. 7. de inuent. cap. 5.*

Boemica hæreſis tam multiplex & diuerſa, vt contrarijs ſemper fluctuet opinionibus. Hîc Adamitas cum mulieribus nudos incedentes, ſine pudore pudenda oſtendentes cernere erit. Hic Iacobitas, hîc Paulinos, hîc Taboritas, hîc Huſſitas ac varias hæreticorũ formas quiſq; ſpectabit. *Matthias Hungariæ rex apud Bonfi. lib 2. decad 4.*

Iſabella 8. annos nata filia Caroli Regis Franciæ Ricardo Anglorum Regi deſponſata, inter Francos & Anglos induciæ in 30. annos pactæ ſunt an. 1396. *Polydorus lib. 20. Angl hiſtoriæ.*

Anni Chriſti.

1400 *Annus Dom. M. CCCC. quando Tamerlanes mundi terror emergit, & Chryſoloras ſtudia Græcarum literarum in Italiam reducit; è qua 700. annis exulauerant.*

DECIMO quartò ſæculo permãſiſſe veterem doctrinam per ſcriptores illius oſtenditur.

Gratia Dei, fides, iuſtificatio. *Cantacuzenus Apol 1. & 4. Pachymeres lib 12 hiſtor Solius Dei eſt veſtræ illuſtrare conſcientias. &c. Niceph. Calixtus lib. 1. cap 5. ex quo capite poßit intelligi quid ſibi velit Pauli illa concluſio Rom. 3. Arbitramur fidem iuſtificare hominem abſque operibus legis Occam in Centilogio concl. 60. Sententiarij in 2. diſt. 26.*

Euchariſtiæ veritas, Sacrificium, tranſſubſtantiatio, adoratio, Miſſæ ritus. *Nicephorus Calixtus multis locis, qui & libro 16. ca. 36. dæmonia ex ædibus, quas infeſtant, abigi celebratione Miſſæ teſtatur, vt Auguſtinus longè ante lib. 22. de Ciuitat. cap. 8. Pachymeres in Eccl. Hierarch. Dionyſij cap. 3. de Synaxi & libro 4. & 5. hiſt. Niceph. Calixtus libr. 1. cap. 28. lib. 12. cap. 41. lib. 11. cap. 14. lib 13. cap 7. & 19. Aluarus lib. 2. de planctu animæ cap. 52. Occam libello de Sacramento Altar. Herueus in cap. 7. ad Heb. Corpus & ſanguis Chriſti permanent in Eccleſia in æternum. Propter iſta rectè dicitur Melchiſedec manere ſacerdos in perpetuum, quia nullus alius ritus inſtituetur, per quem eius oblatio mutetur, & quia Chriſtum deſignat perenniter pro nobis interpellantem. Durand. libro 4 Sent. diſt. 10 q. 1. A principio Eccleſiæ fuit articulus fidei ab omnibus conceſſus, quòd verum corpus Chriſti eſſet realiter in hoc ſacramento, & non figuratiue, nec ſicut in ſigno tantum, nec per ſolam communicationem Idiomatum. Scholaſtici huius æui omnes lib. 4. ſent diſt. 10 & ſeqq.*

Baptiſmi effectus, Neceſſitas, aliena fides, ceremoniæ. *Pachymeres ibidem cap. de ſacramento Illuminationis. Nam ſic Dionyſius vocat baptiſmum. Cantacuz. Apol. 4. Niceph. Calixt lib. 7. cap. 32. lib. 14. cap. 12. 17. lib. 16. cap. 35. Scholaſtici fuſè lib. 4. ſent. & alijs libris.*

Pœnitentia, & eius partes tres. *Pachymeres paraph. in epiſtolam Areopag. ad Demophylum & lib. 4. hiſtor. Niceph. Calixtus lib. 11. cap. 34. & lib. 12. cap. 28. Scholaſtici in eundem lib. 4 ſent.*

Claues Eccleſiæ, abſolutio. *Ibid. Pachymeres in Eccleſ. Hierarchiam cap. 5. epiſtol. ad Demophilum. Niceph. Calixtus lib. 12. cap. 28. & 41. Niceph. Gregoras lib. 10. cap. vl. Cantacuzen. in apologijs. Occam in Dialogo.*

Confirmatio, extrema vnctio, & reliqua alia ſacramenta, & eorum vſus. *Pachymeres lib. 11. Hiſtoriæ, Michael Andronici Imp filius è deſperato morbo ſancto oleo recreatur, & cap. 4. & 5. Eccleſ. Hierarch. Scholaſtici huius ſæculi in totum 4. ſentent.*

Primatus ſedis Apoſtolicæ. *Pachymeres hiſtoriarum lib 5 recitans capita Græcorum ad Latinos. Principatus ſit Romanæ ſedis. Ad eum appellare liceat Græcis. Et Memoria Romani Pontificis vna cum Patriarchis celebretur. Nicephorus Calixtus, Rom. Pontificem gloria cæteros anteire libro 4. cap. 38. Primariam Apoſtolorum ſedem libro 9. cap. 37. Nicephorus Gregoras libro 5. è libro de ea re Nicephori Blemmydis & cap vltimo libro 10. in ſuo contra Latinos alioqui conſilio. Occam in Dialogo. item in prologo libelli de ſacramento Altaris, de illo proteſtor*

me nihil aſſerturum, niſi quod Romana tenet & docet Eccleſia. Guido Carmelita in ſumma de hæreſib. de Valdenſibus. Aluarus in proœm li. 1. de Planctu Eccleſiæ & c 6. 13 36. 37. 68. Durandus in 4. ſentent. diſt. 24. q. 5. Auguſt de Ancona lib. de poteſtate Eccleſiaſtica. Herueus lib de poteſtate Papæ. Bartholus in conſtitutione extrauagante, quæ incipit Ad reprimendum verb Totius orbis. Poſt Chriſti aduentum, ſublatis monarchijs omne imperium eſt apud Chriſtum & eius vicarium, & transfertur per Papam in principem ſæcularem, de quo prophetauit Daniel c 9 Ipſemet Vuicleffus epiſt. ad Vrbanum 6. apud Ioannem Foxum Caluinitam lib. 1. com. rerũ geſtarum. Romanus pontifex ſummus Chriſti vicarius in terris.

Liberum arbitrium, bona opera. *Cantacuzenus contra Mahometem. Niceph. Calixtus lib. 1 c. 3. Occam in Centilogio. Sententiarij in 2. ſent. diſt. 25. & 26. & 28. vbi de hæreſi Pelagianorum. Paulus Brugenſis in Biblia paßim.*

Sanctorum preces, ſuffragia, inuocatio, reliquiæ, imagines, feſta. *De ijs extant auctorum huius ſæculi ſermones & tractatus pene innumeri, teſtimonia etiam non pauciora, vt Niceph. Gregoræ lib. 9. cap. vlt. Cantacuzenus Imp. Conſtant. integra Apologia tertia contra Mahometanos & orat. 3 contra eoſdem. Pachym. lib. 4. hiſt & 6. vbi D Nicolai cura è maris periculo Antiochenus patriarcha liberatur, item 9. & 11. 12. & in Eccleſ. Hierarchiam Dionyſ. Niceph. Callixt. lib. 7. c. 33. & 34. lib. 14. c. 2. Sententiarij lib. 4. diſt.*

Preces pro defunctis, purgatorium. *Pachymer in Eccl. Hierar c. 7. de dormientibus. Niceph. Calixtus lib. 8. cap. 31. vbi & nocturna defunctorum memoriæ. Doctores in 4. ſentent diſt. 21. &c.*

Non hic poſſumus Centuriatorum teſtimonium proferre, quando non ſunt vltra decimam tertiam Centuriam, quod ſciam. progreßi, ſed quid ipſi ſentiant, quid concipiant, non difficile eſt diuinare ex eo, quòd poſteriorum ſæculorum doctoribus acerbius iraſcantur, quòd quæ laudent Marſilij Patauini, Flagellantium, Lothardorum & Ioannis Vuicleffi apoſtaſiam, qui de ijs tragœdias hoc ſæculo excitarunt. Verum vti memini, non modo ab eius ſcriptoribus refutati ſunt, ſed etiam ab omnibus Synodis, quæ non fuerunt paruo numero, denique ab hiſtoricis, qui Eccleſiæ curſum ſecundum nos planè extitiſſe docuerunt.

Duo

DECIMVM QVINTVM ſæculum. | *Anni mũdi.*

210.

a Innocentius 7. Sulmonenſis an. 2. di. 22. — 5492, 5495

Vacat di. 23.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Antonio 4.

Principibus.

Emanuele ſiue Manuele an. 30. vt dictum eſt. Conſtantinopolitano Imp.

Mulſumane Turcorũ Imp. Ruperto ſiue Roberto Occi. Imp.

Carolo 6. Beneamato Franc. Reg. Henrico 3. Hiſp. Henrico 4. Angl.

Vuladiſlao Iagellone Polon. Ioanne Notho Portugal.

a DVobus annis infeliciter põtificatu adminiſtrato moritur.

Ab an. 1399. imperabat apud Tartaros ſiue Barbaros Tarmerlanes, humili quidẽ loco natus, verũ ſcientia rei militaris & fœlicitate eo prouectus, vt duodecies centena millia hominum haberet in exercitu, ac ad Stellã mõtem memorabili Pompeij magni victoria & Mithridatis calamitate celebrẽ Turcis profligatis Imperatoreq; eorũ Baiazete capto & in ferrea cauea feræ in modũ circũuecto, Iberia, Albania, Armenia, Perſia, Meſopotamia, & Aegypto incredibili trium annorum celeritate vaſtatis orbem terrarum nominis ſui terrore implerat. Cùm hoc Lituani duce Vitoldo cum multa nobilitate Polonica & Germanica confligẽtes vincuntur. *Herburtus. lib. 12. hiſt. Pol. cap. 10.*

Baiazetẽ captum in caueaq; duos annos & ſemis detẽtum, donec ſibi acuto piſcis oſſe iugulũ perforaret, & extingueret, non vt regem, ſed vt parricidam, vt qui fratrẽ natu maiorem occidiſſet, ſe digna pœna plectere dicebat, item ſe Dei eſſe iram, quæ deprauati ſæculi mortales vlciſceretur. In eo prælio cæſa narrantur ſupra centum & quadraginta hominum millia. *Iouius. li. 2. virorum Illuſt.*

Primo die tendebat alba, ſecũdo nigra, tertio rubra, quòd primi diei deditionem obſeſſis eſſe vellet innoxiam, ſecundi luctuoſam & pœnis mixtam, tertij planè cruentam, &

citra veniæ ſpem & delectum, dicatum ruinis, igni, cædibus.

Tandem ſpoliјs vniuerſæ Aſiæ onuſtus Samarcādam redijt, vbi fato functus dicitur an 1402. *Ibid.*

Cuius duo filij hæredes ſic à paterna virtute degenerarunt, vt imperium tueri nequiuerint, breuiq; tempore maximum Imperium collapſum defecerit.

b Angelus Corrarius antea dicebatur. Contra hunc ſedit Petrus Lunenſis, qui Benedictus 13. appellatus eſt. Itaq; extinguendi ſchiſmatis cauſa, quod ſupra 40. annos, binis ac ternis interdum de ſummo pontificatu contendentibus, valde Eccleſiam afflixit, Piſanū Concilium in Hetruria coijt. Sed non modò nō oppreſſum eſt ſchiſma, verum etiam auctum, cùm duobus fruſtra depoſitis, tertius Petrus Cretenſis de ordine Franciſcanorum creatus ſit, & Alexander 5. appellatus. *Cramer. libro 16. Pol.*

Poloni ſecuti ſunt Concilij authoritatem, cùm antea Gregorium pro Pontifice habuiſſent. *Ibid.*

Hinc Ioannes Hus & Hieronym⁹ Pragenſis Boemiam inficere hæreſibus cœperunt. *Ibid.*

Hugo Ambriotus prætor, vel iuxta alios præſes (non autem Epiſcopus, vt malè quidam cenſent) Pariſiorum, Iudæorum ſectator, oſor clericorum (quòd aliqui de Scholaſticis interpretãtur) & Euchariſtiꝫ contemptor, vt hæreticus à Pariſienſi Epiſcopo perpetuo carceri adiudicatur. Ipſe

Anni Chriſti.

211.

1407 b Gregorius 12. Venetus Theologiæ doctor celebris

1409 an. 2. men. 7 d. 5.

Vacat d. 10.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Calixto an. 13.

Principibus.

Eiſdem Impp & regnant. Ioanne 2. Hiſpaniæ Reg. an. 50.

Anni mūdi

CONCIL. Piſanum plurimorũ prælatorum, indictũ à Cardinalibus contra Shiſma. In eo ambo Pontifices Benedictus 13 & Gregor. 12. accuſati de colluſione, abrogantur, & Alexander eligitur Papa, ſed illud nullius ferè fuit profectus, nam neuter voluit cedere, ſed nec ad Concilium venire, varia cauſans. Palm. Plati.

Ipſe eſt, qui Baſtildum ad D. Anthonij portum munitiſſimum propugnaculum, & Pontem D. Michaelis extrui curauit, cum Ponticulo & Caſtello ad propulſandos Scholaſticorum noctu vagantium impetus. *Gagui lib. 9.*

Ordines Montoliuetenſiũ auctore Bernardo Ptolomæo: Canonicorum S. Georgij de Alga auctore Laurentio Iuſtiniano, & Mendicantiũ D. Hieronymi (quos Ioann 23. confirmauit) inſtituuntur ann. Domini 1407.

Ieſus ſiue Ioſue minimus filiorũ Baiazetis Chriſtianæ religioni initiatus mox moritur. *Calcocond. lib. 4. de rebus Turci.*

Ciuile bellum in Gallia ob controuerſias duarum familiarum Ioannis Burgundiæ & Ludouici fratris regis Aureliani Ducum, quod magnum multorum annorum malum inuſſit Galliæ. Burgundio dum rerum eſt potitus, Carolum regem ſuo arbitratu regebat: Reginam & eius filiam huc illuc pertrahebat & vexabat. *Polyd lib. 22 Angl.*

212.

9 c Alexander 5. Cretenſis. Theologiæ doctor. — 5497

o. menſ. 10. di. 8. — 5498

Vacat di. 11.

Patriarcha.

Conſtātinopoli Calixto.

Principibus.

Iiſdem Impp. & regnant.

c Cum Gregorius 12. promiſiſſet ſe ceſſurum pontificatu, ſi Benedictus itidem non recuſaret, & fugiente Benedicto in Cataloniam, relicta Auenione, promiſſum ſuum reuocaſſet, Concilio Piſis à Cardinalibus vniuerſis habito, vterque eſt depoſitus & in locum ſuffectus tertius, hic Alexander quintus Sanctus Dei. *Cremer.*

Qui adeò fuit munificus in paupe-

 res,

res, vt de ſe ipſo ſæpè per iocum diceret, ſe diuitem fuiſſe Epiſcopum, pauperem Cardinalem, mendicum Pontificem. *Plati.*

Ordo Scopetinorum, ſiue S. Saluatoris originẽ habuit à Stephano Bononienſi anno 1410. *Volat lib* 21.

Ioannes Gerſon, qui Concilio Cõſtantienſi interfuit, quem indoctè, vt cætera Caluinus lib. 4. Inſtit. ca. 7. ſect. 28. ſub Ioanne 22. vixiſſe affirmat.

Mediolanenſem Ducatum Franci armis repetunt diuturno & atroci bello. Valẽtinæ ſcilicet, quam nuptui dederat Ioan. Galeacius pater Ludouico Aurelianorum principi Caroli 5. fil. cum eius fratres ſine legitima prole deceſſiſſent, debebatur.

Galeacij filij ingenijs & fortuna patri diſſimiles vrbibus Italicis exciderunt. Duces enim Galeacij validis præſidijs ſubnixi paſſim vrbium dominatum arripuerunt.

d Vnus de tribus contendentib. de Pontificatu. *Cromer lib.* 17. *Polon.*

Bononiæ manſit, vt Gregorius 12. Arimini, Benedictus 13. in Hiſpania vſq; dum Sigiſmundi Imper. opera Conſtantię Synodus cogeretur, vbi ſunt tres pariter deiecti, & electus Martinus 5. *Idem.*

Petrus Aquillanus, Thomas Cãpenſis, Iordanus Magdeburgenſis, Thomas Haſelbachius, Hẽricus Heſſus, Reinhardus Fronthonienſis, Petrus de Aliaco Cardinalis & Epiſcopus Cameracenſis, Ioannes Capreolus, Sanctus Vincentius Valentinus

Anni Chriſti.

213.

1410. d Ioannes 23. (alijs 22. alijs. 24) Neapo-

1417. litanus an. 5. d. 15.

Vacat an. 2.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Calixto.

Principibus.

Emanuele Conſtantinopolitano Imp.

Mulſumane & Moſe, filijs Baiazetis ex ordine Turcorũ Imperat.

Sigiſmundo an. 28. Occid. Imp.

Carolo 6. Franc. Reg.

Ioanne 2. Hiſpan.

Henrico 4. Angliæ, deinde Henrico 5. an. 9.

Vuladiſlao Iagellone Polon.

Ioanne Notho Portugal.

DECIMVM ſextum vniuerſale concilium Conſtātienſe in Germania, Patriarcharū 4. Cardinaliū 29. Archiepiſcoporum 47 Epiſcop. 160. (alij 270.) Abbatum & Doctorum 564. præſidente initio Ioanne Papa & præſente Sigiſmundo Imp. celebratum fuit contra ſchiſma trium Pontificum, Ioann. 23. Bononiæ, Gregorij 12. Arimini, & Benedicti 13 in Hiſpania, qui tres priuati fuerunt, electo PP. Martino 5. Fuit etiam contra hæreſes præcipuè Ioan. Vuiclefi & Ioann. Hus, & ad ſchiſma tollendū. Denique contra vitia tam Laicorum quam clericorum. Liber Concil. Plati. Palmer. Naucle. Durauit annos tres & aliquot menſes, ab ann. 1414. die 5. Nouemb. ad an. 1418 inchoatum, vt liquet ex actis ipſius concilij. Mirū eſt quod narrant à die Paſchæ ad Pentecoſtem numeratas fuiſſe 60,00. exteras perſonas, quæ ad concil. confluxerant. cōfirmatur à Martino 5. Plat. Onuph.

214.

Anni mūdi

5505. e Martinus 5. Romanus vir optimus & doctiſſimus, an. 14. menſ. 3.

5519.

Vacat d. 12.

nus (hic ſemel in die tantùm manducabat, & à Calixto 3. in numerum Sanctorum relatus eſt. *Volater. lib.* 21.) Franciſcus Zarabellas, Ioann. Dominici Cardinalis: Omnes hi Theologiæ profeſſores.

Nicolaus Clemangis doctor Pariſienſis, qui de corrupto eccleſiæ ſtatu ſcripſit.

Florent tunc Laurentius Valla doctus Grammaticus, Alphonſus Rex Aragonum, Antonius Panormitanus, Ioannes Imolenſis, Paulus Vergerius Iuſtinopolitanus.

Alphonſus 5. cogn. Magnanimus Aragoniæ regum primus fuit rex Neapolitanus *Vaſæus in Chron. Hiſpan.*

In Synodo Conſtantienſi Adolphus 2. Cliuiæ & Amadeus Sabaudiæ Comites donati ſunt iuribus amplioribus, duces; imperij conſtituti.

e Decreuit vt ſingulis decennijs celebraretur Concilium vniuerſale. *Plati.*

Huius pedes Sigiſmundus Imperator eſt exoſculatus. *Volater.* qui duos & triginta regulos Mariæ Ludouici Pannoniarum regis filię aduerſantes ſecuri percuti iuſſit. *Egnat. libr. 3. Rom.*

Non eſt hic diſſimulandus error auctoris Summæ Angelicę, cuius occaſione Canoniſtæ futiles quæſtiones excitarunt,

runt & Petrus Martyr in 2. Samuel. cap. 13. calumniam iniuſſit huic Pontifici: nam quod ille auctor ait in verbo, Papa, Martinum 5. relaxaſſe alicui matrimonium cum ſua ſorore Germana, impudentiſſimum eſſe commentum facilè conuincitur ex ipſo Antonino, quem idem citat. ille enim in ſumma, *Tom. 3. Tit. 1. cap. 11. de affinitate in fine* ſcribit Martinum quintum poſt longam Theologorum & Canoniſtarum de ea re conſultationem, diſpenſaſſe cum quodam, qui conſummauerat matrimonium cum quadam Germana eius, quam (vt loquitur) cognouerat fornicariè, Germanam propinquam, non ſororem vocans.

Mahometes Turcorum nonus (Iouin. 6.) Imperator, poſt recepta omnia loca, quæ Tamberlanes in Aſia minore occupauerat, Imperatoria inſignia ex Pruſa (quæ hodie Burſa dicitur) in Græciam tranſtulit, & Adrianopoli vrbe Thraciæ collocauit. *Iouius libro de rebus Turci.* Vt erat moribus tranquillus & placidus perpetuam habuit amicitiam cum Græcorum Imperatoribus: cum regnaſſet duodecim annos (Ioui. ait 14.) & Imperij ſucceſſorem deſignaſſet Amuratem filium. obijt anno

Anni Chriſti.

Patriarcha.

Conſtantinopoli, Calixto, deinde Euthymio 2. an. 5. menſ. 5. Ioſepho ann. 15.

Principibus.

Emanuele Paleologo, & poſt eum Flauio Iohanne eius fil. & abnepote Andronici 2. ann. 4. ex ordine Conſtanti nop. Impp.

Mechmete ſiue Mahomete 1. fil. Baiazetis Turcorũ 9. (iuxta alios 5.) Imp. an. 17.

Sigiſmundo Occident. Imp.

Carolo 6. & Carolo 7. Victore cog. an. 38. ex ordine Franc. Reg.

Ioanne II. Hiſpaniæ.

Henrico 5. Angliæ, deinde Henrico 6. an. 38.

Vuladiſlao Iagellone Poloniæ.

Ioanne Notho Portugalliæ.

Anni mũdi

anno circiter milleſimo quadringe teſimo vigeſimo.

Primus traiecit Danubium & afflictis Valachis Dominatum Boſnię eſt conſecutus.

Anno 1425. vſus Bombardarum tum primum à Gallis agnoſci cœpit, Thoma Montacuto Sariſberienſe Comite Anglo, Cœmaonnum vrbem illis tormentis oppugnante. *Polydorus libro 22. Angli. hiſtor.*

Lutetia à Burgundione occupatur, & Rex Carolus Sextus cum tota aula in eius poteſtatem recidit: poſteà Philippus Burgundiæ Dux cognita cæde Patris, iniens ſocietatem cum Henrico Quinto Angliæ rege in patris ſui vltionem Regem, reginam, Lutetiam, & quicquid ſuæ factionis habebat, ei tradidit an. 1419. eodem tempore apud Trecas Catharinam Caroli filiam illi nubere coegit, ea lege, vt ij eorumque liberi Franciæ Regno ſuccederent, & Henricus intereà viuente Carolo Regens Franciæ cognominaretur. *Polyd. lib. 22. Aemyl. Gaguin. lib. 9. & 10.*

Interregnum anni vnius.

Iohanna Puella ſiue virgo, inope paſtore in Lotharingarum Dampprenio pago orta, anno ætatis circiter 20. Aureliam vrbem obſidione Anglorum, qui Lutetiam magnamque Galliæ partem poſſidebant, liberat ann. 1429. eius auſpicijs multa prælia fœliciter à Francis

cis geſta ſunt. *Gagui.libr.* 10. *Baptiſt. Fulg.lib.*3.

Anni Chriſti.

Trecas, Lutetiamque cepit, inter primos milites in muros aſcendens. Ab Anglis tandem capta Rhotomagi, vt Maga combuſta eſt.

Antonius à Rampegolis, Ioannes de Turrecremata Hiſpanus, Ioannes Fouentinus, Antonius Parmenſis, Thomas de Kempis, Hermannus Sturdorpius, Henricus de Coſueldia, Nicolaus Dunkelſpuglius Vienenſis, Henricus Heſſus, Poggius Florentinus, Thomas Vualdenſis, Raymundus Sebeidius, Hermannus Petra Carthuſianus. Hi omnes illius temporis inſignes Theologiæ ſcriptores.

3424

Continuatio Schiſmatis.

Clemens 8. Hiſpanus, à quibuſdam anticardinalibus factione Alphonſi regis Arragonũ, poſt Benedictum 13. in Antipapam creat^9 eſt, ſed, poſt reconciliationem Alphõſi cũ Martino Roman. Pontifice, coactus eſt ſe abdicare Pontificatu an poſtquam ſediſſet ferè quinto.

Louanienſis Academia, anno 1427. erigitur à Iohanne quarto Brabantiæ Duce. *Munſterus in Coſmogr.*

Gentiles errones (quos Germani Heiden, nos Bohemos vocamus) primum ann. 1417. per Germaniam viſuntur, qui excocti ſole, immundi veſte, intentiq; furtis homines falſa ſua chiromantia paſſim decipiunt. *Polyd.lib.*7. *de inuent.c.*7 *Krant.libr.*11. *cap.* 2.

Paulus de S. Maria (ita dictus eſt poſtquam ex Iudæo Hiſpano Chriſtianus factus) Theologus Epiſcopus Burgenſis & Archicancellarius Iohannis Regis Caſtellæ, abſoluit ſuas additiones ad poſtillas Lyrani ſuper Biblia Sacra, annis 1429. *vt eſt in eius prolog. initio Gloſſæ ordinariæ.*

R. Mo-

Anni mũdi.

R. Moſes Gerundenſis in Hiſpania tractatum aduerſus hunc Paulum Burgenſem ſcripſit, vbi preſſus auctoritate teſtimoniorum Talmudicorum, dixit non eſſe incommodum, ſi nonnulla interdum Talmudicorum dicta minime admittãtur. *Ritius ſub finem libr. 2. de cœleſti agricult.*

Sic finitum eſt tã ingens & diuturnũ ſchiſma, & Martinus 5. manſit ſolus verus Pontifex Maximus.

Sub Martino quinto Boemorum hæreticorum Duces poſt mortem Ziſcæ Cæci orphanos ſeſe dixêre. Qui cum Luſatiam, Sileſiam, &cæ. diuexaſſent, in templa atque monaſteria, in ſacerdotes & monachos barbarico furore debacchabantur. Ziſcæ autem ducis ſui immanitatem ſequebantur, qui quaſi viuens parum inſaniſſet, moriens cutim ſibi detrahi, eamque tympano induci iuſſit, fore pollicens, vt ad eius tympani ſonum animis ipſorum aduerſarij conciderent *Cromer. lib. 20. Polon.*

CONCIL. Senenſe. Onuph.

215.

f Eugenius 4 Venetus, an. 15. menſ. 11. di. 21. Vacat di. 12.

5519.

Patriarcha.

Cõſtãtinopoli Ioſepho, deinde Gregorio 3. an. 13.

Principibus.

Ioanne Paleologo Cõſtãtinopolitano Imp. an. 24.

Amurate 2. Turcorum 10. (aliys 6.) an. 34. Imp.

f Ab Eugenio quarto Georgius Trapezuntius Romæ Gymnaſio præficitur & multis annis Rhetoricam ac Philoſophiam docet. Deinde à Nicolao quinto Eugenij ſucceſſore ſcriba fit Apoſtolicus. Præ morbo, etiã ſui nominis memoriam amiſit. Aemulos habuit Ioan de Monte regio ob Ptolomęi opus de magna Cõſtr. verſum & ſcholijs illuſtratum, Theodorum Gazam, ob librum de animalibus Ariſtotel. quem quoque verterat, & Ioan. Epiſcopũ Alerienſem.

Eugenius in Aethiopiam legatos Theo-

Theodorum, Petrum, Didymum & Georgium mittit ad Zerah Iacob Abyſſinorum Imp. ſignificans Ioannem Palæologum Imperatorem, & Græcos conueniſſe in Eccleſiæ vnitatem; & ad eandem illum inuitans, quod reuerenter præſtitit. *Dauid Aethiopiæ Imperator Epiſtola ad Clementem Septimum, apud Damianum Goes libro de AEthiopum moribus.*

Amurates Turcorum 10 (Latinis 6.) Imperator ordinem inſtitutum iam ante ab Ottomano primo Rege. (*Calcocondylas libro primo de rebus Turci.*) peditum militum, quos Ianuas ſeu Ianizaros vocant, ad ſex ſeu decem millia auxit; & eos ex Chriſtianorum filijs eligendos iuſſit. Duos vniuerſæ ſuæ Monarchię prępoſuit Imperatores ſeu Baſſas; vnum Europæ (quem Baſſam Romaniæ vocant) alterum Aſiæ, qui Baſſa Natoliæ dicitur. *Chalcocondylas libro quinto Callimachus in hiſtor. Vngariæ.* Ipſe obijt anno Chriſti 1450. & ſui Imper. 32. vel vt ait Iouius, 31. *Chalcocondylas libro ſeptimo.*

Faſtidita Imperij perferendi cura, ita regno ſe abdicauit, vt Hali purpurato Mahometis filij nutritio relinqueret, & in nemoroſum Bithyniæ ſpecum cum paucis ſacerdotib. ad contemplationem rerum cæleſtium (*ſi tamen aliquam præbere poteſt impuritas Alcoranica*) abderetur. *Ioui. libr. 3. vir. Illuſt.* Sed pœnitens reſilijt, cũ certior fuiſſet factus de Ladiſlai

Anni Chriſti.

Sigiſmundo, Alberto an. 2. & Friderico 3. an 54. ex ordine Occid. Imp. Carolo 7. Fra. reg. Ioanne 2. Hiſpan. Henrico 6. Angliæ. Vuladiſlao 3. Poloniæ an. 11. & interregno annorum 4. vſq; ad an. 1447. Ioanne Notho Portugalliæ rege 11. deinde Eduardo an. 5 Alphonſo 5. Africano an 43.

DECIMVM ſeptimum generale Concilium Baſilienſe contra Huſsitas, primum à Martino 5. indictum Papiæ, ſed ob peſtem ibi graſſantē, Senas tranſlatum & inchoatum, deinde interruptum ab Alphonſo Arragonum rege, continuatur Baſileæ, vbi interfuit Sigiſmundus Imperator, præſide Iuliano Legato ſedis Apoſtolicæ, & poſt eius reuocationem, Ludouico Cardinale Arelatenſi, et præſentibus multis prælatis ad reformationem Eccleſiæ & componendos mores tam laicorum quàm clericorum Ea demum acta, quæ ad cenſuras & cauſas beneficiales attinent. confirmata ſunt à Nicolao 5. Papa Fuit etiam cōtra Huſsitarum ſeu Bohemorum hæreſes. Plati. Lib. Concil. Aeneas c. 49. & 50 hiſt. Bohemi. Perductum eſt vſq ad annum 1442. vt conſtat ex vltima ſeſsione 45. durauitq; ann. 11. menſ. 9. di 27. In eo damnatæ fuerūt annatæ beneficiorum & cautum ne Cardinalium numerus 2 excedat Ac ne quis nepotum Pontificis aut Cardinalium ad Cardinalatum admittatur.

Anni mūdi 5519.

diſlai regis Hungariæ & Poloniæ, Chriſtianorumq; principum aduentu, terra marique. Tandem Mahometem 2. ea lege hæredem reliquit, vt eſſet perpetuus Chriſtiani nominis hoſtis. *Idem.*

Theſſalonicam Venetis eripuit an. 1444. Qua clade motus Theodorus Gaza Theſſalonicenſis & alij viri docti relicta Græcia, in Italiam ſe contulerunt, & linguam Grecam propagare illic cœperunt.

Muſtapha Patruo & Muſtapha fratre, quos Græci contra eum adiuuabant occiſis, peragrata Thracia & acceptis in deditionem vrbibus, Phocidem, Atticam, Bœtiam, Aetoliam, Acarnaniam, & omnem intra Peloponneſum regionem vſq; ad ſinum Corinthiacum perdomuit.

Ioannes Caſtriotus in Epiro & ea Macedoniæ parte regnans, quæ Albania dicitur, ab Amurate pacem impetrauit ceſſione Croiæ oppidi & filijs tribus obſidibus datis. Inter quos Georgius Scandebergius qui magna calliditate poſt patris mortem euadens per adulterinas literas Croiam, Epiri & Macedoniæ populos recepit, ſuumque regnum per multos annos tutatus eſt.

Eduardi 5. Portugalliæ reg. ex filia Leonora nepos extitit

Maximilianus Auguſtus Caroli 5.Imp.auus.

Alphonſus 5. eius ſucceſſor Africani titulum meruit,multis magniſq; victorijs in Africa contra Mauros potitus.

Iohannes Gritſius, Carolus Aretinus, Paulus Epiſcopus Brugenſis, Nicolaus Burgundio Dominicanus, Nicolaus Amici, Ioannes Niderus Dominicanus, Ioan. Segonius, Ioan. Noblet Carmelita, Thomas de Corſellis, Ioan. à Spina, Bartholomæus Carthuſianus, S. Bernardinus Minorita Remẽſis(hic factiones Guelphorum & Gibellinorum ferè repreſſit. *Sabellic.*& eum Nicolaus 5. inter ſanctos numerat ann.1450. *Platin.*)Ambroſius Camaldulenſis, Ioannes Epiſcopus Leodienſis.

Carolo 7. Franc. Rege Burgundioni omnia,quę petebat, & adeò plus quam poſſet,concedente, factiones diuturnæ ſunt ſopitæ an. 1435. & ex quo cœperant ann. circiter.28. *Aemyl.* Anno ſequente Lutetia à Francis virtute Ioannis Villarij recepta eſt poſt 16.an.quàm in Anglor. ditionem venerat. *Polyd. lib.*23. *Gaguin. lib.*10. Anno 1440. ſedatę ſunt inimicitiæ Burgundionum & Aurelianenſium.

Parlamentum Tholoſanum à Philippo Pulchro inſtitutu m

Anni Christi.

1439.

Schiſma 23.

Fœlix 5. antea Amadæ[5] olim Sabaudiæ Dux, in concilio Baſilienſi contra Eugenium 4. Pontif. electus, liberè ſe Pontificatu abdicauit poſtquàm ſediſſet an.9.menſ.6.d.7.

Anni mūdi.

tum an.1320. a Carolo 7 renouatur, qui pulſis è Francia Anglis, regnum bellis attritum præſidijs munitionibusq; firmare ſtatuit. Vnde & Centenarias & Quinquagenarias militū turmas inſtituit, & vt ſine externo pedite, regni fines tutaretur, quinq; millium peditum cohortes deſcripſit, habito delectu peditū Agreſtiū, qui vulgo Arcuarij dicti ſunt, quia liberi omni tributo arcu ſagittaq; in militia vtebantur.

In Concilio Baſilienſi edita eſt Pragmatica ſanctio, apud Bituriges à Carolo 7. Nonis Iulij an.1438. probata, & in Senatu Pariſienſi publicata 3. Idus Iul. *Gagui lib.* 10. Damnatæ ſunt annatæ Beneficiorū, & deambulationes in templis dum ſacra celebrantur, *Seßio* 21. Cautum eſt ne numerus Cardinalium 24. excedat ac ne quis nepotum Pontificis aut Cardinalium ad Cardinalatum admittatur *Seßio* 23. Feſta Conceptionis & Viſitationis D. Mariæ confirmata fuere *Seßio* 36. & 44.

CONCIL. Gallicanum apud Biturigas omnium epiſcoporum Franciæ, pro approbatione Pragmaticæ Sanctionis. Ioan. le Maire. 5526.

In eo indultus eſt Boemis vſus Calicis, quòd is iam apud eos inoleuiſſet. Ea tamen lege, ne diuerſum vſū improbarent, neu ſe ab eccleſia Catholica in cæteris ritibus dogmatibusq; ſeiungerent. *Crom. lib.* 21. *Pol.*

Per id fermè tempus Sigiſmundus Imp. ab ea gente rex appellatus eſt, ingreſſusque Boemiam ad pacandas res animum intendit. Sed non diu poſtea vixit. *Ibid.*

Iacobini & Armenij Eccleſiæ reconciliantur.

Ioannes Guttenbergius Argentinenſis Artem Impreſſoriam, ſeu excuſſoriam, nouum ſcribendi genus, primus excogitauit an. 1440. in vrbe Argentinenſi: inde veniens Moguntiam eam fœliciter perfecit. *Iacobus Vuympfelingius in Epitom. Germanor c. 65 & Fulgoſus lib* 8. *c.* 11. Platina & ferè omnes tale inuentum referũt ad Ioannem (Polyd. vocat Petrum) Fauſtium Moguntinum ſub annũ 1452. *Infrà*. at Paul. Iouius à Cataynis Indiæ populis per Schytas & Moſcos illud ad nos perueniſſe ſcribit. Addo Temiſtitaneos, quorum vrbem patrum memoria Caſtilij in nouo orbe occuparunt. Ferunt libros Auguſtini de ciuitate Dei, & Lactantij Firmiani de Diuinis inſtitutionibus fuiſſe primos, qui typis excuſſi ſunt. *Volat.*

Græci ferè omnes cum Iohanne Imp. Conſtantinopolim è Florentina ſynodo reuerſi, fiunt infenſi Rom. Pontifici, quòd ab eo tantum auxilij quantum erat pollicitus non acciperent: & conuentioni, quam cum Latinis de religione inierant, non ſtantes, iterum ad vomitum redeunt, auctoribus Marco epiſcopo Epheſino, & Scholario Græcorum doctiſſimis. Quibus motus Eugenius, miſit viros doctos Conſtantinopolim, qui rurſum diſputationes de eadem re cum Græcis haberent: ſed ipſi re infecta diſcedere coacti ſunt. *Chalcocondyl. libro 6. de rebus Turci*. Paulò poſt Iſidorus Ruthenus, qui erat ex ijs Græcis, qui ad Con-

Anni Chriſti.
1438.

DECIMVM octauum (Græci vocant octauam Synodũ) œcumenicum Conciliũ Florentinum inchoatum quidem Ferrariæ 5 Idus April. ſed inde ingruente peſte, tranſlatum Florentiam, præſide Eugenio 4. præſentibus Ioſepho Conſtantinopolitano Patriarcha (qui Florentiæ obijt. Chalcocon lib. 8.) Ioanne Paleologo Orientis Imper multisq; Græcorum Latinorum Cardinalibus & epiſcop. In e Græca Eccl. vltimo ... uenit cum Romana, ... tem cũ ea Armeni e Indi vnitatẽ fidei red integrarunt, recipientes Sacramentum Cõfirmationis. Plati. Volater. Palm. Naucler. Chalcocond. lib 6. de rebus Turci. Beſſarion Trapezuntinus Nicenus Archiepiſc. & Iſidorus Theſſalonicẽſis Archiepiſco. Ruttenorum, doctiſſimi Græcorum in Latinis perinde ac Græcis literis, quòd in eo Cõcilio fuiſſent auctores Concor

diæ Eccleſiarū, in Cardinalium ordinem cooptantur. Chalcocon. lib. 6. Durauit partim Ferrariæ, partim Florentiæ ferè an. 1. menſ. 3. de primatu Roman. Ponti. tunc in concilio tractatū fuit. toto hoc ferè tempore propter Græcos (Nam hoc antea nunquam in quæſtionem venerat) & tandem definitum Roman Pont. in vniuerſum orbem tenere primatum, eſſeq; ſucceſſorem B. Petri & quæ ſequuntur in Decreto.

Anni mūdi.

Concilium acceſſerant Cardinalis ad Græcos miſſus, ipſos cum Romano Pontifice reconciliauit, ſed ſerò nimis. *Chalcocond. lib.* 8.

Metropolitanus erat Kiouenſis. Quare vnione Eccleſiæ Romanæ percepta, in Ruſſiam redijt. Sed eum Moſcouitæ obedientiam Romanā illis prædicantem ſpoliauerunt, & in necem extremam impulerunt. *Matthias Michou lib. 2. de Sarmatia.*

In Ruſſia plures ſectæ, Græcorū videlicet, Armeniorum & Iudęorū. Vbi etiam eſt regio Chriſtiana Romano Pontif. ſubiecta, quæ regit ac præualet, quanquam ſit exigua numero. *Ibid.*

Ladiſlaus ſiue Vuladiſlaus 3. Poloniæ Rex cùm magnam partem Hungariæ occupaſſet, Ioannem Huniadem Tranſſyluaniæ ſiue Daciæ præfecit, vt ſe inteſtino bello diſtento, Turcos ab ea parte arceret, Georgium Seruiæ Deſpotam Principatu & liberis ab Amurate ſpoliatum ad limites contra Belgradum collocauit. Carambeum Baſſam Phrygiæ Huniadis conſilio aggreditur & obruit. Pacem dat in annos decem, his conditionibus, vt Amurates totam Seruiam redderet Georgij Deſpotæ liberis, Moldauiam non repeteret, ab iniurijs abſtineret in poſterum.

Huniades multos Turcorum exercitus delet, Seruiæ partem & Moldauiam recipit. Maximam Seruiæ & Bulgariæ partē victricibus armis percurrit. Anatoliæ Baſſam Amuratis af-

tis affinem cum 30. Turcorum millibus occidit.

Anni Christi.

Ladiſlaus Poloniæ & Vngariæ, ſiue Pannoniæ Rex, in non dubiam recuperãdi Bizantini Imperij ſpem elatus, Iuliani Cardinalis exitialib. conſilijs fœdera rumpẽs, prope Varnam vrbem cum Amurate Turço ad pugnam congreſſus, poſt maximam ſuorum ſtragem, à Turcis occiſus eſt anno 1444. cum eſſet certatum totos tres dies noctesque & victoria primum ad Chriſtianos inclinaſſet, primis Turcorum ordinibus diſturbatis, atque in fugam dilapſis. *Chalcocond. lib. 7. de rebus Turci. Bonſin. dec. 3. lib. 6.*

Cum eo occiſi ſunt Iulianus Cardinalis & Varadienſis & Agrienſis Epiſcopi, qui cruce pro vexillo vtentes, voluntariorum militum numerum duxerant.

Amurates hac victoria elatus Peloponneſum petijt, vbi fratrem Imperatoris Conſt. cum Grecorum exercitu repentina clade obruit, captiſque aliquot oppidis, reliquam tributariam fecit.

In prælio quod gerebat aduerſus Vuladiſlaum regem Vngariæ, cum valde timeret, vouit ſi incolumis & victor euaderet, ſe commiſſurũ filio Imperium & ſeceſſurum in monaſterium monachorum Turcicorũ. Sed poſt victoriam cum aliquandiu manſiſſet monachus, mutato conſilio imperium recepit, induſtria Chatitis Principis, qui tunc Mechmetem eius filium venatum abire iuſſerat.

Chal-

216.
g Nicolaus 5. Saracenenſis, an. 8. d. 19
Vacat d. 4.

Patriarcha.
Conſtantinopoli Gregorio 3. deinde Gennadio 1. poſt captam Conſtantinopolim an. 8. an. Domi. 1452.

Principibus.
Ioanne Paleologo & poſt eum Conſtantino 11. Dragoſe cognomento, fratre Ioannis, & vltimo Chriſtiano Cõſtantinopolitano Imp. an. 8.

Anni mūdi

Chalcocondylas libro 7.

Fl. Blondus Eugenij ſecretarius 30. libros ab inclinatione Imperij ad ſua vſque tempora, & libros decem de Roma triumphante ſcribit. 5535.

5543. Antonius Bonfinius Aſculanus.

g Hic fuit linguæ Latinæ & bonarum literarum illuſtrator, doctis viris tam in humaniorib. quam in diuinis literis magna ſtipendia adſignauit. Vaticanam Bibliothecam erexit miſſis quoquouerſus viris doctis ad comparandos libros. Quid de veteri factum ſit, neſcio. Nam Bibliothecæ Romanæ mētio apud D. Grego. lib. 7. epiſt. 29. Iubileum quintū celebrauit. *Plat. Vola. lib. 22. Anthr.*

Electus ſupplex rogauit Cardinales, vt maturius eccleſiæ conſulerēt, ſe enim eſſe indignum tanto magiſtratu. Tandem inuitus aſſumpſit pontificatum.

Officium nullum ſeu magiſtratū vendidit. Quinque ducatorum millia ad ſe Euangelium D. Matthæi Hebraicum afferenti promiſit. Ekius ho. de S. Matth.

Ludouicus Cardinalis ex bonis Eccleſiaſticis primus ſui ordinis canes & equos alere cœpit. *Volater. in Anthrop.* Quo tempore Turca Mahometes res gerebat in Græcia.

Moguntiæ, qui limes eſt ſuperioris & inferioris Germaniæ inuenta eſt laudabilis illa ars typographica circa an. 1453. per Ioãnem Fauſtum. *Petrus Appian. 2. parte Coſmogr.* de eo proximè ante fuſius.

Nicolaus Iaquerius, Ioannes Huxatus, Bernardus Parentinus, Nicolaus Auſmius, Hugo Pariſiẽſis Tuſculanus Epiſcopus, Oliuerius prior S. Bauonis, Ioannes Vueſſalia Erfordienſis, Leonardus Vtinenſis, Ioannes Capiſtranus, Ioannes Varenaſkrius Bartholomeus Chamnius, Ioannes Raulinus, Fœlix Malleolus, Theologici Scriptores.	*Anni Chriſti.*	
		Amurate 2. & eo mortuo, Mechmete ſeu Mahomete 2. eius fil. Turcor. 11. (alijs 7.) ann. 32. Imp.
Matthæus Palmerius Florentinus ſuum Chronicon vniuerſale ab anno 449. in quo deſierat Hieronym⁹, ad an. 1449. deduxit, poſteà conuictus de hæreſi ob librum, quem de Angelis ediderat, comburitur apud Cornam. *Trith. de ſcriptoribus.*		*Friderico 3. Occid. Imp.*
		Carolo 7. Frã. reg.
Friburgenſis Academia in Briſgoia inſtituitur an. 1450. *Munſter. in Coſmogr.* Alij id accidiſſe ferunt ann. 1463.		*Ioanne 2. Hiſp. deinde Henrico 4. an. 17.*
Boſina gens infecta Manichęorũ hæreſi. *Sabel. Ennead. 10. lib. 6.*		*Henrico 6. Anglorum.*
Leo Baptiſta Ablertus, Nicolaus Perotus Epiſcopus Sipontinus, Frãciſcus Philelphus, Theodorus Gaza Theſſalonicẽſis, Gregorius Triphernus, Georgius Trapezuntius, (qui oblitus omnium literarum in extrema ſenectute obijt Romæ, an. 1486.) Victorinus, in Latinis & Græcis doctiſſimi.		*Cazimiro 4. dicto 3. an. 45.* *Alphonſo 5. Africano Portugalliæ Rege 12.*
Conſtantinopolis (quæ hodie Czarigrad, id eſt, regia vrbs appellatur) à Mahomete Turcorum Imper. ann. ipſius 3. & Chriſti 1453. 4. Calend. Iunij, die Martis & 60. die obſidionis expugnatur, & Conſtantinus huius nominis 11. Imperator Conſtantinopo		

Anni mũdi.

nopolitanus, vltimus Chriſtianus & ex familia Paleologorum, in illa expugnatione occubuit. anno 3. & menſ. 3. Imperij *Paul. Ioui Chalcocondyl. lib. 8. Egnat lib. 3. Gaguin lib. 10.* De hinc Orientis ſeu Conſtantinopolitanum Imperium cœpit eſſe penes Turcicos & Ottomanicos Imperatores. Tantam crudelitatem in ea exercuit, vt nulla id queat oratione explicari.

Tunc labente illo imperio cœptæ ſunt Græcæ literæ à Chryſolora, Beſſarione, Gaza, Trapezũtio, Chalcocondyla, Muſuro, Gemiſto Plethone, Laſcare & alijs in Italiam, è qua 700. annis ferè exulauerant, reduci, ac deinde in alias Europæ Latinæ partes ferri. Nam poſt annos circiter ſeptuaginta Andronicꝰ Cãtoblaca Baſiliæ, & Hermotimꝰ Spartanus Lutetiæ ludum iſtarum literarum primi aperuerunt.

Gregorio 3. mortuo Gennadium primum an. 1452. poſt captam Conſtantinopolim Patriarcham Græci creant, & ſic deinceps ſuam Hierarchiam ad hæc vſque tempora perducunt. Cardinalis quidem Baſſario annis 20. beneficio Nicolai PP. Conſtantinopolitanus Patriarcha nominatur, ſed titulo tenus, ſicuti ij, qui deinceps è Latinis Romæ hunc titulum ferunt. Imperatoria & Deſpotarũ ſpecies illic primũ abolетur. Sic inter Turcas & Saracenos Regum & Principum ſtatus, non Eccleſiæ perit, ne quis hanc ex illis pendêre putet.

Neſcio autem an is ſit Gennadi[9] Scholarius Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui Synodo Florentinæ interfuerat, & pro Latinis cõtra Grecos de capitibus quinque ſcripſerat è Græcorum Patrum teſtimonijs.

Eligitur autem Patriarcha à confratribus ſine Principis interuentu, & poſt cõſecrationem Canonicam in demortui Cathedram ſufficitur. Spiritualem habet iuriſdictionem in Græcos, præſertim in montem Athos, in quo 45. monaſteria, aliquam item ciuilem, ad quam etiam Mahometanis appellare, & Chriſtianos citare licet. Moſchi, Bulgari, Ruſſi & plerique alij populi eũ pro ſummo Patre agnoſcunt, & obtemperãt. Benedictinorum habitu ſe ferè induit, vt reliqui Calogeri. Tria Sequinorum millia pendit, vt Turca crucem aureã in Patriarchatus pinnaculo toleret, quam alioqui publicè in ſuis ditionibus non fert. Eſt autem Patriarchatus ſitus in antiquo monte, vbi Palatium Conſtantini Imp. *Hæc è Ioanne Maumontio.*

Carolus 7. totã ferè Normaniam (nam reſtabant Caletum vrbs & aliquot vicina loca) recuperauit anno. 1451. poſt annos 30. quàm Henricus 5. Henrici 6. qui tunc regnabat, pater Anglorum rex eam occupauerat. Anno ſequenti capta primum Burdegala & Baiona ciuitatibus, Franci vniuerſam Aquitaniam recipiunt, poſt annos circiter 299. ex quo Henricus Andegauenſiũ Comes, & mox Angliæ

Anni Chriſti.

1449 *CONCIL. Gallicanum, Lugduni celebratum iuſſu Caroli Regis ad tollendũ ſchiſma inter Nicolaũ & Felicem, qui rogatus à Concilio & Friderico 3. Imp. liberè ceſſit Pontificatu: vnde vulgo de eo ferebatur carmen,*

Lux fulſit mundo, ceßit Fœlix Nicolao. Ioan. le Maire.

Anni mũdi

5553

Anni mũdi

Angliæ rex eius nominis 2. illã nomine dotis Aleonoræ vxoris (vt diximus) acceperat an. 1153. & poſt annos 222. quàm Hẽricus tertius eandem à Philippo Auguſto Frãcorum Rege Ioanni eius Patri paulò ante ademptam receperat. *Polyd. lib. 23. hiſtor. Angl.*

217

h Calixtus 3. Hiſpanus Valentinus an. 3. menſ 3. di. 16.

Vacat d. 17.

Patriarcha.

Conſtãtinopoli Simeone an. 9. deinde Maximo an. 10.

Principibus.

Mechmete ſiue Mahomete 2. Turcorum & Conſtantinopolitano Imp.

Friderico 3. Occid. Imp.

Carolo 7. Frãc. R.

Henrico 4. Hiſpa.

Henrico 6. Angliæ.

Cazimiro 4. Polo.

Alphonſo 5. Africano Portugalliæ.

5543 An. 1453. Burdegala & aliquot vicina oppida ad Ioannem Talbotum Anglum Comitem Salopiẽſem deficiunt, ſed eodem anno recuperantur à Carolo 7. poſt cædem Talboti

5546 & multorum Principum Anglorũ, qui in pugna ad Caſtellionem apud Petragorios ceciderant. *Polyd. Ibid. Gaguin. lib. 10.*

Ita ceſſauit per multos annos bellum inter Francos & Anglos, qui tunc ita exacti ſunt è Francia, vt nihil poſſiderent in Gallia, præter Caletũ, & aliquot vicina loca. Dehinc ciuilia bella per annos aliquot in Anglia & Gallia regnarunt.

h Feſtum Transfigurationis IESV CHRISTI inſtituit ad 8. Idus Auguſti ob victoriam de Mahomete Turca anno 1456. eo die acceptam ad Belgradum vel ad Taurinum oppidum, quod nunc Albam vocant. *Matthias Palmer.*

Ad Vſſumcaſſanum Perſarum & Armeniæ principem miſit ad eum in Turcam excitandum. Ferunt Vſſumcaſſanũ reſcripſiſſe, ſe ob ei⁹ preces victoriã de hoſte reportaſſe. *Pla.*

Renouauit extrauagantem Martini 5. de conditionibus, quæ neceſſariæ ſunt ad emẽdos annuos cẽſus.

cum

cum pacto retrouendendi, &c.

Ioan. Huniades expeditionem in Turcas continuo ſumpſit, 12. triremes inſtruit, Lesbum cum aliquot caſtellis per claſſis præfectum expugnat, Vſumcaſſanum Regem Perſiæ & Armeniæ per oratores contra eoſdem induxit. Quare ille victoria potitus, gratulatum ad pontificem legatos miſit, quòd eo impulſore hæc fœlicitas ſibi contigiſſet. *Volat. lib.*22. Dictus eſt Fulmineus. Turcorum terror.

Mahometem à Belgradi obſidione fortiſſime depulit, cæſis 40. millibus. Vbi dierum duorum prælijs feſſus mortem placidam & glorioſam obijt.

Poſt hãc cladem Mahometes cogitans de inuadendis Maris Aegei inſulis, Vſſumcaſſani bello reuocatus eſt, in quo duobus prioribus cõflictibus attritus eſt, tertio victor euaſit, Perſis inſolito Bombardarum fragore territis, vnde Vſumcaſſanus ſeſe ad ſuos recipere coactus eſt, amiſſo filio Zucalde, qui globo traiectus occiderat.

Vſumcaſſan⁹ ex Aſſumbeia Turcica ſtirpe, Cappadociæ, Armeniæ, & aliquot vicinorum locorum Dominus interempto Malaonchee ſiue Demitio Perſarum rege, ex vetuſta ſtirpe Gempſæ magni apud Parthos Sultani, Perſiam inuaſit.

Huius Vſumcaſſani filium Iacuppum Iſmael Sophus è familia Gempſæ oriũdus bello ſuperatum interfecit & regnum auitũ ad veros hæredes reduxit.

Anni Chriſti.

Ni

ni
i-

218.

58 i Pius 2. Senenſis
4 an.5. m. 11. di.26.

Vacat d.16.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Gennadio, deinde Sophronio an. 11.

Principibus.

Mahomete 2. Turcorum & Conſtātinopolitano Imp.

Friderico 3. Occid. Imp.

Carolo 7. & Ludouico 11. ann. 23. per ordinem Fran. Reg.

Henrico 4. Hiſp.

Henrico 6. Angliæ, deinde Eduardo 7. dict. 4. an. 23.

Cazimiro 4. Poloniæ.

Alphonſo 5. Africano Portugalliæ.

Anni mūdi

5546
5452

Nicolaus Dorbellanus; Ioannes Bononienſis archidiaconus; Ioan. Hagen de indagine; Ioannes Capgraue Anglus, S. Antonius Florentinus Archiepiſcopus, S. Laurentius patriarcha Venetus, Ioan. Sabinenſis Epiſcopus, Godeſchaldus Hollenſis, Iacob. Chryſopolitanus Epiſcopus; Aegidius Cameracenſis decanus, Theologi.

Cazimirus Polon. Rex, 14. annis bellum geſſit contra milites Theutonicos, tandemque eis totam Pruſſiam ademit. *Munſt. lib. 4. Coſm.*

Ioan. Behaim tympaniſta & pecorum paſtor vitam Cleri accuſans, decimas; deinde vlterius progreſſus telonia, vectigalia, tributa perſoluēda eſſe negabat, quin & aquas & nemora omnibus eſſe libera volebat. *Munſt. lib. 3 Coſm.*

i Prius dicebatur Aeneas Syluius, fuitque vir bonarum artium peritiſſimus. ſcripſit enim cōplures libros: profectionem contra Turcos, cùm indixiſſet, præuentus morte non potuit perficere. *Platin.*

Scribarū breuiatores primus creauit, qui poſtea à Paulo 2. exauctorati, à Sexto 4. denuo recipiuntur. *Polyd de inuent. lib. 8 c. 2.*

Subactarū à Turcis Chriſtianarum gentium miſertus & à cæteris propulſare cupiēs, Chriſtianos principes atq; populos ad pium bellum, Crucis vexillo propoſito cohortabatur dux belli ipſe futurus. *Cromer & Herburtus hiſt Polo lib 16. cap. 14.*

Ludouicus de Bononia minor à Nico-

Nicolao 5. & Calixto 3. in Aſiam & Orientis partes miſſus, vt pro ſua prudentia, rerum, locorum, hominumque notitia Chriſtianos Orientis & alios Chriſtianorum amicos excitaret contra Turcam, ad Pium hunc 2. redit, ſecum adducens Michaelem Imperatoris Trapezundarum, Nicolaum Regis Perſarum, Coſtopam Ducis Georgianæ, Maunethem Aſſembech Soltani Meſopotamiæ, Morathum Verbrecht in Armenia Dominum oratores ac nuntios, qui ſuorum Dominorum literas Pontifici attulerunt, exprimentem fauorem contra Turcam. *Pius ad Ducem Burgundiæ epiſt. 376.*

Anni Chriſti.

1459 *CONCILIVM (ſiue conuentus) Mantuanũ celeberrimum contra frequentes Turcorum excurſiones, ex omnium gentiũ Europæ legatis & Principibus collectum à Pio 2 papa, qui cum eo in Concilio præeſſet, ſua oratione omnium animos vehemẽter affecit ad bellum gerendũ cõtrà Turcos Sed graſſantibus vbique inteſtinis bellis quorundam inuidia diſceſſum eſt à Concilio ſine vllo profectu, menſe poſtquam eo ventum eſt 8. Plat. Matthias Palmer. Pius epiſt. 97. Chalcocond. lib. 8.*

Stephanus Bruſlefetius, Nicola⁹ de Cuſa Brixiẽſis Epiſcopus & Cardinalis, Albertus Babẽbergenſis canonicus, Henricus Herphius, Theologi.

An. 1461. Trapez⁹ à Turcâ capitur.

Laonicus Chalcocondylas Athenienſis hiſtoriam de origine ac rebus geſtis Turcorum, quæ ab anno Chriſti circiter 1300. ad hæc ſua tempora. i. ad annum 1462. contigerũt, libris decem eſt complexus.

Ludouicus Francorum Rex per legatos miſſos ad Pium 2. liberã Eccleſiæ & Pontificis Regno obedientiam præſtitit: abrogationem Pragmaticæ Sanctionis, & magna in Turcos auxilia pollicetur. *Matthias Palmer in Chro.* At Senatus Pariſienſis non potuit adduci, vt pragmaticam legem tolleret. *Gaguin. lib. 10.*

Gallicanum Aurelianenſe, iuſſu Ludouici 11. coactũ ad tollendam Pragmaticã ſanctionem, & annatas Beneficiorum Sed mox rebus indeciſis diſſoluitur indicto in

Petebat

aliud tempus Lugdunenſi Concilio, quod nullum fuit. Dilationis cauſa fuit, quia Senatus Pariſienſis, non potuit adduci, vt Pragmatica tolleretur. Gaguin. lib. 10. Ioan. le Maire.

Anni mūdi.

Petebat Pius vt eam tolleret, vtpote, quæ Schiſmatis tempore atque per ſeditionem mota eſſet. *Ipſe epiſt. 375. ad Regem Franciæ.* Cui Rex ſe obtemperaturum promiſit literis datis Turonis ſub Magno Sigillo ſuo, die 27. Nouemb. an. Dom. 1461. Regni ſui primo.

Georgius Schanderbegius Epirotarum Rex vir bellicoſus, ſtrenuè in Græcia Turcis reſiſtit. *Aeneas Syluius in deſcriptione Europæ, cap. 15. Volat lib. 8.* Barletius libros 13. de eius vita reliquit.

Multas victorias de Amurate & eius filio Mahomete retulit. Nec tamen vnquam auctis copijs maius militiæ robur, quàm ſena equitum, ternaque peditum expeditorū millia hoſtibus oppoſuit. Delectu veterani militis, non numero victorias parari prædicans. Vnde & eorū nomina factaq; memoriter tenere conſueuerat, &c. *Ioui. lib. 3. viror. Illuſt.*

i Georgium Pogebracium Bohemiæ regem publico conſiſtorio hæreſi damnatum an. 1466. regno priuauit. *Palmer.*

219

i Paulus 2. Venetus an. 6. menſ. 10. Vacat d. 11.

5552

5459

Patriarcha.

Conſtantinopoli Sophronio.

Matthiæ Hungariæ regi regnum illud donat, qui proinde ante 1468. Georgium vicit, eius filium cepit, & tantam regni Boemiæ partem poſſedit, quantam in eo bello occupaſſet, Hæretici poſteritate regno orbata. Nā Morauí Sleſitæq; interdicto promulgato deterriti, Georgij partes deſeruerunt, Senatus populusque Brunēſis, Olomutij, Catholicę deniq; omnes ciuitates Bohemię & Morauię illum

illum regem Bohemiæ eligunt, eũq; Orthodoxę fidei vindicem perpetuo ſe habituros profitentur ac iurant. *Bonfin. dec. 4. lib. 1. & 3.*

Cardinalatus inſignia multa excogitauit.

Omnia ſacerdotia ipſius tempore Romæ erant venalia, officia & beneficia Epiſcopatus his cõmittebat, qui officiũ aliquod haberet venale, vnde elici munus poſſet. *Sũma conc.*

Apoplexia ſolus in cubiculo, nemine vidente, ſecunda hora noctis moritur. *Ibid.*

Gaza ſcribit librum de menſibus an. 1470.

Ordo Minimorum IESV MARIAE (quos Franci vocant Bonos homines) ſumit originem à S. Franciſco de Paula (quem Leo PP. adſcripſit inter ſanctos) Siculo. *Volater. lib. 21.* poſtea confirmatur per Sixtum & Iulium 2.

Henricus Gorricanus, Landulphus, Dionyſius Ricelius Carthuſianus, Nicolaus de Vuachenheim Heidelbergenſis, Guilelmus Vorillonius, Theologiæ profeſſores.

Baptiſta vel Bartholomeus Platina hiſtoriam Pontificũ in hoc Paulo 2. à quo in carcerem truſus eſt, terminauit.

Mahometes 2. Turcorum 11. Imperator duo imperia Conſtantinopolitanum & Trapezuntinum euertit: Regna 12. Chriſtianis ademit: cepit 200. vrbes: Chalcidem inſulam armis, & Scodram deditione Venetis extorſit: Rhodum oppugnauit: Italiam

Anni Chriſti.

Principibus.
Mahomete Turcorum & Græcorum Imp.
Friderico 3. Occidentis Imp.
Ludouico 11. Frãc. Reg.
Henrico 4. Hiſpa.
Eduardo 7. dict. 4. Angliæ.
Cazimiro 4. Poloniæ.
Alphonſo 5. Africano Portugalliæ, rege duodecimo.

Anni mūdi Italiam capta Hydrunte inuaſit: in bellis, quæ geſſit, pluſquam 300. hominum millia periiſſe compertum eſt. *Egnat. lib.* 3. *Iouius. hiſtor. de rebus Turci.* Obijt anno 1481. & Imperij ferè 32. ætatis 53. à capta Conſtantinopoli anno 27. menſe 11. die 5. *Iouius & Palmer. in Chron.*

Subiecto ſibi Radulone Palatino Tranſalpinæ Moldauiæ à Stephano Palatino ſiue Vaieuoda, qui vix 30. millia producebat; omni æuo memorabili clade apud Barladum amnem & Racoueciam paludem profligatus eſt. Centum viginti millia in eo exercitu fuiſſe dicuntur, nec prius fugā ſtitêre Turcæ, quàm Danubium transmiſerunt, perſequentibus fugientes Vualachis, & vſq; ad aſſitudinē trucidātibus, vel in paludē ac Danubiū impellentibus. Baſſæ quatuor in eo p̄lio deſiderati, ſigna militaria capta centū & amplius. *Croner. & Herburtus hiſt. Polo. lib* 17. c. 7.

Natus matre filia Georgij Deſpotæ Seruiæ, à qua cùm eſſet ad Chriſtiana inſtituta à teneris aſſuefact⁹, ad Mahometiſmum ita ſe contulit, vt matri addictus, Atheum ſe ageret, nullum niſi bonæ fortunæ numen reueritus.

An. 1480 à Rhodi oppugnatione poſt cruentiſſima prælia, ductu Petri Dambuſon ſummi Magiſtri natione Galli repellitur.

Poli in Aequicolis quidam hæretici dicētes, nullum verè Chriſti vicarium fuiſſe, poſt Petrum, niſi qui Chriſti paupertatem eſſent imitati. *Platina.*

	Anni Chriſti.	
Platina. Pantaleon peruerſa fide & verbis hæc recitauit. Sed ſic habet hiſtoria. Hermanus Riſſiuch Apoſtata. Nam à fide Chriſtiana penitus deficiens, eam totam velut ſtultam damnauit, Ariſtotelis doctrinam ei præferens. *Bernard. Lutzemb.* Ludouicus 11. Franc. Rex ordinem Equitum D. Michaelis inſtituit an. 1469. cuius aureũ inſigne quòd Franciſcus Dux Britanniæ recuſaſſet, ipſe exercitum mittit contra Britones, ſed mox reconciliato duce cũ Ludouico omnia inter ipſos fuerũt pacata. *Gaguin. lib.* 10. Diuerſoria equis curſorijs primum in Gallia conſtituit, ſublatis ſagittarijs Heluetijs ad quinque millia ſtipendium dedit. Fuit ferox, omnium impatiens, literarum oſor, vnde nolebat filiũ plus Latinè diſcere, quàm illa quinque verba, *Qui neſcit diſsimulare, neſcit regnare.* Populo formidabilis, vectigalium & tributorum maximus exactor, primus emancipaſſe reges fertur. Parlamentum Gratianopolitanum inſtituit. Diuionenſe in Burgundia à Philippo Duce inſtitutum reſtituit. k Iubileum ad annos 25. reduxit. *Cap. 4. de pœnitentijs & remiſ. in Extrauag. Comm.* Feſtum Cõceptionis D. Virginis cõfirmauit, cum approbatione officij eius diei. *Cap. 1 de reliqu. in Extrauag.* Bibliothecam Vaticanam libris auxit & reſtituit.	1471 1484	220 k Sixtus 4. Sauonenſis an. 13. di. 5. Vacat d. 15. *Patriarcha.* *Conſtantinopoli Simeone an. 9. deinde Maximo an. 10.* *Principibus.* *Mahomete & poſt eum Baiazete 2. an. 31. Turcico Imper.* *Friderico 3. Occid. Imp.*

Prin-

Ludouico 11. Frãc. Reg.
Ferdinando 5. cog. Catholico Hiſpaniæ an. 30.
Eduardo 7. dict. 4. Angliæ, deinde Richardo 3. an. 2.
Cazimiro 4. Poloniæ.
Alphonſo 5. Africano Portugalliæ, deinde Ioanne 2. an. 14.

Anni mũdi.

Principes Boſnæ, reginas Cypri, Andræam Paleologum Peloponneſi & Leonardum Toccum Epiri Deſpotas aluit. Templa, Xenodochia, opera publica reſtituit, deniq; Romam ex lutea Lateritiam, ſicut olim Auguſtus ex Lateritia marmoream reliquit. *Volater. lib 22. Anthro.*

Ann. 1473. Dauid Caloloannes Trapezontinus Imp. captus à Mahomete cum vniuerſo regio ſanguine necatur, qui in ſuũ caput contractam ab eo affinitatem cum Vſumcaſſano Perſarum rege hoſte ſuo interpretabatur. Dauid enim Vſumcaſſano filiam ſuam Deſpinam Catonem elocauerat.

Vſſumcaſſano ſucceſſit Iacuppus, qui nulla re memorabili geſta impudicæ vxoris dolo perijt. Scilicet vt regnum Iſmaeli Sopho ſororis filio inuadendum obijceret.

Poſt mortem Iacuppi, Alenante & Morath Chamo eius filijs cõtendentibus, in antiquam Gempſæ familiam regnum ſub an. 1500. redijt.

Sixto 4. Platina vitas Romanorum Pont. dicauit, cuius libro à Sixti Pontificatu quatuordecim ſequentium Pont. vitam ſubiecit *Onuphrius.* In Paulo 2. cuius iuſſu in carcerem coniectus eſt, terminauit.

Eidem Andræas Trapezuntius Patris ſui Georgij verſionem de magna Conſtructione Ptol. dicat, ſcribens Patrem ſuum Roma ob æmulorũ inuidiam Neapolim diſceſſiſſe, comiterq; ab Alphõſo illic ſuſceptũ & educatum cum tota ſua familia.

Anni Chriſti.

Petrus Oxonienſis Theologiæ profeſſor in Academia Salmantica libellum confeſſionis edit, qui per Alphonſum Toletanum & Theologos damnatur & comburitur. *Summa Conc.* 1471

An. 1474. Iſabella & Ferdinādus 5. reges verè Catholici in annos 30. regnare incipiunt. Hi expugnato regno Granatenſi Saracenos Hiſpania penitus exterminarunt. Iudæos vel Chriſtum agnoſcere, vel regnis ſuis exulare coëgerunt. Inquiſitionis officium inſtituerunt. *Vaſæus Chronic. Hiſpa.*

Antoninus Florẽtinus Archiep. fuſam hiſtoriam ab orbe condito vſque ad an. 1470. deducit.

Auctor Faſciculi temporum peruenit vſque ad an. 1484.

Guilelmus Hilacenſis, Rodoricus Samorenſis Epiſcopus, Iacobus Gruytrodius, Ioannes Tinctorius, Ioan. Betſius, Alexander Arioſtis, Nicolaus Denyſius, Michael Mediolanenſis, Henricus Arnoldi Carthuſianus, Paulus Corteſius, Bernardus Decanus Moguntinus Theologi.

Tubingenſis Academia auctoritate Apoſtolica inſtituitur à Comite Vuitembergenſi. *Naucler.*

Ioannes de Monte Regio ſummus Mathematicus auditor Purbachij, Rudolphus Agricola, (qui obijt anno 1485.) Pomponius Lætus, Ambroſius Calepinus auctor Latini lexici, in literis humanioribus excellentes. 1482

An.

Anni mūdi.

5559 An. 1479. Heluetij primùm à rege ſtipendium accipiūt, ſublato ordine Francorum ſagittariorum (hos Carolus 7. inſtituerat. *Gaguin.li.*10.) quòd latrocinijs & rapinis vacarent. *Naucler.in Chron.*

Ludouicus Francorum Rex inſtituit, vt hora meridiana (ſicut mos erat ad veſperam) ad pulſum cāpanæ quilibet è populo Virginē ſalutaret Angelica oratione, obtinendæ publicæ pacis gratia. *Gaguin lib.* 10. Id primùm fieri cœptū eſt an. 1472. primo die Maij. *Mater hiſtoriarū.* Fuit vir ferox, verſatili ingenio, & oſor literarū, vt qui nollet filium ſuū Carolum plus diſcere Latinæ linguæ, quàm illa quinque verba, Qui neſcit diſſimulare, neſcit regnare. Primus preſſam nobilitatem ſeruire coëgit, ſe populo formidabilem præbuit: eum tributis & vectigalibus plus vexans, quàm priorum Regum quiſquam alius, ita poſteris Regibus viam muniens ad nimiam potētiam & opes, vnde dicitur primus emancipaſſe Reges Franciæ: primus adſignauit equis curſorijs (quos poſtas vocamus) diuerſoria & ſtathmos: Statuerat, niſi morte præuentus fuiſſet, morem & ius vnum lingua vulgari & breui libello comprehenſum per totam Galliam conſtituere, ad hæc pondus vnum & menſuram. Vide eius hiſtoriam, quam Scandaloſam vocant, & Philip. Cominium. Calixtus PP. fertur antea ſtatuiſſe, vt ad meridiem poſt

82 5572 pulſum campanæ fierent preces pro

Chriſtianis pugnantibus cõtra Turcos.

Carolus Burgũdiæ vltimus dux occiſus eſt ad Nancium an. 1476. pri die Id. Ianuarij (alij volunt Nonis) à Renato Lotharingiæ Duce fines ſuos recuperãte. *Gaguin. lib.* 10. Is fuit exitus triumphorum & deliciarum domus Ducum Burgundionum.

Eodem an. 1476. Burgundia Ludouico 11. ſe certis conditionibus, legibus, & pactis dedidit, quæ ſinguli Francorum reges ſingulis ſuis inaugurationibus ſe inuiolatè ſeruaturos iureiurando pollicentur.

Facto Regum Frãciæ & Angliæ congreſſu ad Pinguiniacum oppidum Ambianorum ann. 1475. induciæ inter eos conſtitutæ ſunt ad aliquot annos (Gaguin. ait 7. alij 9. Polyd. in multos annos) *Gaguin. lib.* 10. *Polyd. lib.* 24. *Anglic hiſt.*

An 1478. Ioannes Moſchorũ dux Tartarorum tributarius & ſeruus, vxore Græca magis etiã hominem incitante, ſumptis armis iugum turpe excuſſit. Finitimos Ruſſorũ principes conſanguineos ſuos aſtu magis, quàm armis ſubiugauit, & longius ad Occidẽtem ſolem prouectus Nouogrodum totius Septentrionis emporium celeberrimum Polonis & Lituanis extorſit. Nouogrodenſis prædæ magnitudine tantus euaſit, vt magno hodie ſit terrori Tartaris, Turcis, Polonis & cęteris vicinis. *Cromer. lib. 29. de reb Polo*

l Eius tẽpore inuentus Crucis Titulus in Baſilica S. Crucis in medio templi

Anni Chriſti.		
	221	
1484	l Innocentius 8. Genuenſis an. 8. di. 26.	55
1492	Vacat d. 22.	55
	Patriarcha. Conſtantinopoli Maximo, deinde Niphone an. 10.	

Principibus.
Baiazete 2. Turcico Imp.
Friderico 3. Occid. Imp.
Carolo 8. an. 14. Franc. Reg.
Ferdinando 5. Hiſpaniæ cum Iſabella vxore.
Henrico 7. Angliæ an. 24.
Cazimiro 4. Poloniæ.
Ioanne 2. Portugalliæ rege 13.

Anni mūdi

templi pariete occluſus cum triplici lingua, Ieſus Nazarenus Re. cætera deficiunt. *Volat. lib. 22. Ant.*

Baptiſta Trouomala ſcriptor Roſellæ caſuum, Gabriel Biel monachus Germanus, Angelus de Clauaſio auctor Summæ Angelicę, Vuernerus Vueſtphalus Carthuſianus, Rupertus Epiſcop⁹ Aquilanus, Guilelmus Textor, Nicolaus Salicetus abbas, Ioan. Lapidanus, Ioan. Teſſeranus, Theologi.

Albertus Krātius Bābergenſis, Ioannes Trithemius Abbas Spanheimēſis, Matthias Palmerius Piſanus, inſignes hiſtorici. Marſilius Ficinus, Baptiſta Mātuanus poeta & Carmelita, Iouianus Pōtanus, Philippus Beroaldus, viri ſumma eruditiōe clari.

Ferdinandus Magnus Hiſpaniæ Rex an. 1487. (alij 1492.) Mauris ſiue Saracenis, decimo poſt cœptum bellum, ademit Regnum Granatæ, ſiue Beticum, quod, vt dixi, ipſi 800. ferè annos occupauerant. Hinc ſortitus eſt à Roman. Pontifice cognomentum CATHOLICI. Idem 124. (alij 120.) millia familiarum Iudaicarum Hiſpania expulit, nec eis permiſit aurum vel gemmas Regno exportare. vide Pontanum de bello Ferdinandi.

Guinea ab Hiſpanis 12. gradibus ab æquatore inuenta eſt, circa quam complures inſulæ poſtea ab iiſdem exploratæ.

Quo anno bellum Hiſpanorum perfectum eſt contra Mauros, eorundem expeditio aduerſus Indos

 Occiden-

Occidentales cœpit, quaſi Hiſpanorum opus ſit expugnare infideles & Paganos.

Anni Chriſti.

Nam Ferdinandus Iſabellæ Reginæ Caſtiliæ, Legionis, Aragoniæ, Siciliæ vxoris ſuæ ſuaſu Chriſtoph. Columbũ Genuenſem ad veſtigandas nouas terras miſit, quas & Columbus aperuit an. 1492.

Quo anno 1492. in perpetuũ Iudæos ſuis Hiſpanicis regnis expulit, 97. poſt Gallicanum eorũ exilium. Et vt hæreticos & Mauros penitus inde euelleret, Inquiſitionis officium inſtituit, cui etiam Rex ipſe ſubeſſet. Granatenſe, Neapolitanum & Nauarreum regnum ſubegit. *Vaſæus.*

Doriphori (quos Lantznecthos vocant) tunc primùm exorti ſunt in Germania.

Ducatus Britanniæ Regno Franciæ acceſſit nomine doris Annę hęredis Britanniæ, quã, repudiata Margarita vxore, Carolus 8. vxorem duxit, licet ipſa per legatum nupta iam eſſet Maximiliano Auſtriæ Archiduci. *Naucler. Gaguin. lib.* 11. *Chron. Franc.*

Mediolanenſes mortuo Philippo Maria duce vltimo, ſeſe in libertatẽ vendicant, & ex Plebe 12. viros, Reip. conſtituendæ cauſa creant. Verum poſt duram obſidionem Franciſcum Sfortiam, qui Blancam Philippi filiam notham duxerat, in vrbem & ducem recipere coacti ſunt, à quo Carolus Aurelianenſis competitor victus eſt. Fridericus Imper. ſuum

Anni mũdi.

ſuum ius neglexit, bellis domeſticis detentus,&multitudine competitorum abſterritus.

Alphonſus rex Neapol. quem Philippus hæredem teſtamento inſtituerat,cum hæreditatem longe à ſe diſſitam & à competitoribus vndiq; circumſeſſam videret,quieuit.

Thoma & Demetrio Paleologis fratribus inter ſe diſſidentibus, Demetrius ad hoſtem tranſijt filia ei in vxorem data,Thomas rebus perditis Romam fugit.SicMahometes Peloponneſum ſubigit ſublato illic Paleologorum & Venetorũ dominatu.Lesbum,Lemnum, Eubœam,ſiue Nigropontum ponte admirabili ſuper Euripum conſtructo recipit.

Per id tempus Vngari duce Bathoro ex Turcis,quorum erant centum millia,inſignem & omni æuo memorabilem victoriam Matthiæ regi retulerunt. *Crom lib 29. Pol.*

Cazimirus Cazimiri Regis Polonorum filius medicis concubitum ſuadentibus,ſi ſanus eſſe vellet, ne ſe pollueret, maluit ille mori. *Crome. Ibid.* Michaeli Verino poëtę Hiſpano vix 18.annos nato paulo poſt idẽ viſum eſt. *Politianus.*

Boemici motus ab hæreticis excitati,regi etiam periculoſi, ita vt Rex de vita ſua periclitatus ad Cuthnos montes fugere coactus ſit, Senatus verò veteris & nouæ Pragæ contrucidatus ſit & Monaſteria direpta. *Herburtus lib 17 Polo c. 10.*

Ioannes Standon Theologus col-

legium Montis acuti Lutetiæ fundauit, legauitque multa ad Pauperum, vulgo Capetarum, alimoniam.

Carolus 8. cum Cancellario & libellorum ſupplicum magiſtris ſeptemdecim conſiliarios laicos & ſacerdotes creauit quia Cancellarius tot negotijs ſe implicare non poterat.

m Fauens auſpicijs Ferdinandi & Iſabellæ Hiſpan. regum, qui duce Columbo ann. 1492. Indias Occiduas aperuerant, Bulla illos legitimos earũ Dominos conſtituit, ita tamen vt præcones Euangelij illuc mittere tenerentur. Bulla ab Alexandro data eſt ann. 1493. quarto nonas Maij ſui Pontificatus 2.

Primus præco fuit Bueil Catalanus ordinis S. Benedicti, quem Alexander Bulla ſacerdotibus duodecim prçfecit, ſuumq; vicarium apud illas regiones nominauit. *Fumus in hiſtoria Gallica Indiarum Occidentaliũ lib. 1. cap. 2.*

An. 1497. Americus Veſputius Forentinus ſub Zona torrida, vltra citraque, terras occiduas nauigationibus quatuor aperuit & Americam de ſuo nomine appellauit, quarum duas verſus Occidentem mandato Ferdinandi Regis Hiſpa. ſuſcepit, duas alias verſus Auſtrum Emanuelis Luſitaniæ Regis

Anni Chriſti.

1492.

1503.

222.

m Alexander 6. Valentinus Hiſpan. an. 11. d. 8.

Vacat m. 1. d. 4.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Niphone, deinde Pachomo (qui præfinite ſedit anno 1500.) an. 10.

Principibus.

Baiazete 2. Turcico 12. Imp.

Friderico 3. & poſt eum Maximiliano an. 25. Occid. Imp.

Carolo 8. & Ludouico 12 Patre populi cog. an. 17. ex ordine Fran. Reg.

Ferdinando 5. Hiſpaniæ.

Henrico 7. Angliæ.

Cazimiro 4. deinde Alberto ann. 9. Alexandro an. 5. Poloniæ.

Ioanne 2. Portugalliæ, deinde Emanuele Magno an. 26.

An. Dom. M. D. quando Ludouicus 12. Pater populi dictus, regnum Gallicũ init. Sophus Perſicum, nouæ terræ aperiuntur.

An mũ 55 55

DECIMO quinto ſæculo continuatam quidem fuiſſe Doctrinam dubitari nō poteſt, quòd ideò Lutherus & innumerabiles hæreticorum copiæ inſurrexerint, &c Sed interim id more noſtro demōſtremus è certis Græcorum et Latinorum teſtimonijs

Gratia Dei, fides, Iuſtificatio. *Græci in ſua Apologia Baſilienſi concilio exhibita Beſſario & Trapezuntius multis ſuorum librorū locis. Sic Gerſon. &c. Biel. in can. Miſſæ lect. 23. §. E Sententiarij in 2. diſt. 26. & 27. & lib. 1. diſt. 41. vbi diſputatur. an Prædeſtinationis ſit aliquod meritum.*

Euchariſtiæ veritas, ſacrificium, tranſſubſtantiatio, adoratio, Miſſæ ritus. *Beſſario de Euchariſtiæ Sacramento. Marcus Epheſius lib. Quibus verbis conficiantur diuina munera. Laonicus Chalcocondylas, Euchologium, in quo tres liturgiæ Chryſoſt. c. 2. Baſilij c. 3.* τῶν πρoηγιασμένων, *c. 4. & 7. cum eius interpretatione cap. 5. & 6. Thomas Vualdenſis in tomis de ſacramentis contra Vuicleſiſtas.*

Anni mūdi

Regis iuſſu. Propter eius magnitudinem, quarta pars orbis nominatur, neſcitur continens ne ſit, an inſula, niſi quòd eſt probabilius verſus polum quodam Iſthmo cum Groetlandia iungi. Quoniam ſæpius quidem tentatus eſt per Septentrionem ad Mare Moluccarum tranſitus, verum nunquam repertus. Per Auſtrum ad Moluccas tranſitum Magellanus reperit, & fretum Magellanicum de ſe nominauit.

Ann. 1501. Petrus Aluarus Cabralus Braſiliam in torrida Zona extra æquinoctialē verſus meridiem adinuenit.

Ordo pœnitentium mulierum ex proſtitutis cœpit Pariſijs, prædicatione Ioannis Tiſſerani Minoritæ an. 1949. *Continuat. Palm. Volat.*

Ioannes Mederus, Ioannes Dalburgius, Georgius Florus Baldinus, Guilelmus Pepinus, Baptiſta à Satis, Ioannes Keyſerſpergius, Hieronymus Sauanarola, Theologi. Ioannes Trithemius, qui ſuum de ſcriptoribus Eccleſiaſticis librum abſoluit an. 1494.

Ann. 1493. cœpit expeditio Francorum pro acquirendo Regno Neapolitano, contra Alphonſum Regem: Carolus Rex Francor. ſtatim illud regnum obtinuit, ſed an. proximo ab

ab eo ad Ferdinandũ Alphonſi filium defecit.

Morbus ſacer ſub primum deſcenſum Francorũ in Italiam primùm cœpit agnoſci in Europa, & propterea dictus eſt Gallicus, & Neapolitanus, Hiſpani Arragonenſes vocant eum Morbum S. Sementi, Granatenſes Curialē, Franci groſſam verolam.

An. 1494. obierunt tria literariæ reipublicæ lumina, Hermolaus Barbarus Patriarcha Aquilienſis, Angelus Politianus vir eloquētiſſimus, & Ioã. Picus Mirandulæ Comes ſummus Philoſophus. *Continuat. Palmerij.*

Ioan. Nauclerus Tubingenſis, cuius hiſtoria à Surio Carthuſ. continuata eſt. Philippus Bergomenſis, Hermãnus Schedellius, Baptiſta Egnatius, Raphaël Volaterranus, Franciſcus Irenicus, Iacobus Vuimphelingius, Polydorus Virgilius Anglus, Ludouicus Patricius, Antonius Sabellicus, hiſtorici celebres. Sebaſtianus Brãd, Georgius Valla, Iodocus Badius, viri docti.

Emmanuelis Regis Portugaliæ auſpicijs ſub an. 1500. aperta eſt nauigatio in Indias, circumnauigata tota Africa & repertis multis nouis regionibus & inſulis. Prima illa nauigatio fuit vſq; ad Callicutium, deinde

Anni Chriſt. 1492.

Biel. in Canonem miſſæ. Sententiarij multis diſtinctionib. libri 4. *Gerſon parte* 1. *tract. de communione ſub vtraque ſpecie, & part.* 2. *in Cõpendio Theolog tract.* 3. *de Sacr. Euchariſtiæ & alibi.*

Baptiſmi effectus, neceſſitas, aliena fides, ceremoniæ, *in Euchologio Græc. c.* 15. 17. 79. *Sententiarij multis diſtinctionib. lib.* 4. *Gerſon in compendio Theolog. tract.* 3.

Pœnitentia & eius partes tres. *Euchologium c.* 49. 98. *& c. vbi canon in extrema vnctione in peccatoris cõfeſſione ſeruandus. Ibid. Gerſon. Sententiarij libr.* 4. *diſt.* 14. *vſq; ad diſt.* 22.

Claues Eccleſiæ, abſolutio. *Trapezuntius, in dictum Euangelij ſi ſic volo eũ manere, &c. Græci in ſuo Euchologio c.* 114. *Sententiarij li.* 4. *diſt.* 18. *&* 19. *per totũ Biel. in can. Miſſ. lect.* 2. 3. *per totũ. Gerſon parte* 2. *tract. de poteſtate ligandi atq; ſoluẽdi. et alio, de contemptu Clauium*

Confirmatio, reliqua alia ſacramenta, & eorum vſus. *In Eucholog. c.* 95. 97. 98. *vbi ſacram. vnctionis extremæ vocatur,* πρόσκλυσις *&* παράκλησις, *è* 5. *cap. Iaco. cap.* 18. *&* 19. *& ſeqq. vbi Matrimonij officium cap.* 111. *& ſequent. vbi ordinum*

ſingulorum diſpenſandorũ ri-
tus & officium. Aeneas Syl-
uius epiſt.130. ad Bohemos.
Septem ſunt Eccleſiæ ſacra-
menta, etſi vos tantum quin-
que recipitis. (Nam de confir-
matione & extrema vnctio-
ne nihil ſentiebant) D. Anto-
ninus p.3 tit.14.c.1.§.3 ad e-
ripiendũ nos ab infirmitatib.
ſpiritualibus animæ Domin⁹
inſtituit medicinas ſeptem Sa-
cramentorum, Gerſon in re-
gulis Moralibus part.2. & in
compẽdio Theologiæ tract.3.

Primatus ſedis Apoſto-
licæ. *Gerſon de Auferibili-*
tate Papæ & 4. parte de
Sermo. de pace & vnitate
Græcorũ. Omnes principes et
alij ſubiectionem habent ad
Papam, in quantum ſuis iu-
riſdictionib. temporalitate et
dominio abuti vellent, cõtra
legem diuinam & naturalẽ.
Item lib. de modo habendi ſe
tempore Schiſmatis. Baldus
leg.f. in fine C.D LL. nu. 4.
ſolus Papa poteſt deponere
Imperatorem, & non ex om-
ni cauſa, ſed ſolum ex cauſa
graui & notoria, ex qua tur-
batur vniuerſalis ſtatus Chri-
ſtianus vel Eccleſiæ. Et nu.
2. Cum Apoſtolicus confirmet
Principem, iſtud eſt manife-
ſtum ſignũ ſuperioritatis, vt
in Authent. De defenſore ci-
uitatis, §. interim. Et ideò Im

Anni mũdi 5580

deinde Cochinum, vbi magnũ
Chriſtianorum numerum S.
Thomæ videre licet, quorum
ſacerdotes in magna degũt ab-
ſtinentia, in templis Crucem
tantùm habentes. Sacrificant
pace Azymo & vino ex vua
paſſa & aqua expreſſo, quòd a-
lio careant. Apoſtoli corpus
hinc procul 350. milliaribus ſi-
tum eſt apud oppidum Maila-
par, etiam Saracenis & Paganis
venerabile. *Volater. lib. 12. Geo-*
graph.

Parlamentum Rothoma-
genſe Scacarij loco, à Ludoui-
co 12. inſtituitur, an. 1499. Cal-
len. Octobr. Sic Aquẽſe in pro-
uincia Narbonenſi & Burde-
galenſe in Aquitania.

Ioſephus Indus patria Cara-
gonorẽſis vir Chriſtianus Ro-
mam venit & Alexãdro 6. nar-
rauit eorum populorum; qui
circa inſulam Ormum & reli-
quum Orientem habitant, ma-
gnum quendam eſſe Antiſti-
tem; qui Catholicus appelle-
tur, cui aſtent Cardinales duo-
decim, Patriarchæ duo, Archi-
epiſcopi & Epiſcopi complu-
res. *In eius nauigatione cap. 33. O-*
ſorius de Emanuele.

An. 1499 ſeptuaginta Tur-
corum millia per Vualachiam
in Ruſſiam ſe effundentes fri-
gore & fame conſumpta ſunt
Reliqui à Stephano Vaieuoda
cõtrucidati. *Cromer⁹ li. 30. Polon.*

An.

Anni Chriſti.

An. 1500. quidam Iudæus nomine Lemlen impoſuit Iudęis quibuſdam (credo in Germania) ſe eſſe verum Chriſtum, quem expectabāt. *Ioan. Iſaac ſuper epiſt. R. Moſis filij Maimon, quā ipſi ex Hebræo in Latinū conuertit.*

Eo anno Portugallia Iudæi excedere iuſſi ſunt, octo annis poſtquam à regibus Hiſpanis in perpetuum eiecti eſſent. *Vaſæus.*

Iſmael Sophus ex Aſſumcaſſani filia progenitus Mahometanam legem nouis interpretationibus exponens, nouam religionem introduxit, atque ea via Perſiæ Regnum occupauit. *Paul. Iouius.*

Anni mūdi.

perator iurat Papæ fidelitatem. Thomas Vualdenſis contra Vuicleffiſtas. Io de Turr. Cre. in ſumma de Eccleſia, et alibi. Trapezuntius in dictū Euangelij, Si volo eū manere. Aeneas Syluius epiſt. 288 Gabriel Biel in Can. lect. 23. Clemangis de corrupto Eccleſiæ ſtatu.

Liberum arbitrium, bona opera. *Græci in Apologia ad Concil. Baſilienſe. Trapezuntius vbi ſupra. Biel in cano. Miſſæ lectio 29 & 59. Gerſon in compendio Theol. Tract. 2. Sententiarij in 2. ſent diſt. 25. 26. 28.*

Sanctorum preces, ſuffragia, inuocatio, reliquiæ, imagines, feſta. *Græci in Horologijs & Menologijs ſuis Itē Euchologio, vbi de crucis collocatione c. 30. & exaltatione c. 93. & lectiones Apoſtolicæ & Euangelicæ de SS. Martyribus c. 103. de ſanctis medicis c. 104. de S. Chyſoſtomo & reliquis Sāctis pontificibus cap. 105. de alijs varijs Sanctis c. 106. 107. 108. 109. ſed & apud noſtros huius ſæculi ſcriptores de ijs omnibus extant ſermones et tractatus pene innumeri. Biel in canonem Miſſæ lectione 30. 31. 32. 79. et de imaginibus lect. 49. & de reliquijs lect. 42.*

Preces pro defunctis, Purgatorium. *Dionyſius Carthuſianus de quatuor Nouiſſimis. In Apologia Græcorum de Purgatorio igne, Baſilienſi concilio exhibita, & per Ioan. Hartungum verſa, vbi Græci huius æui docent tria è ſuis patribus 1. quorundam reatus poſt mortem à Deo condonari 2. id fieri Dei Clementia & eccleſiæ precib. 3. eos interim expiari luſtratione carceris, vel tenebrarum & ignorationis, & exilij: hoc vno à Latinis differentes quod ignem purgatorium corporalem, materialemve negent, vt in eo non pœnam ſenſus, ſed damni duntaxat conſtituant. Hinc in eorū Euchologio c. 118. pro monacho mortuo ferale officium: c. 119. pro ſacerdote mortuo. c. 120. pro laicis mortuis c. 121. pro fœminis dormientibus. c. 122. & vltimo, pro infantibus defunctis, & in ipſorum litur-*

liturgiis c.2.3.4.7. Sententiarij diſt.21. lib.4. Biel in can. miſſæ lect.56. 57. & 58.

Relinquo infinitos alios Latinos, quoniam his præcipuè tẽporibus hæreticis ſuſpecti ſunt, quòd Huſsitas, Hieronymum de Pragâ, Ziſcam ac eorum multiplices & diſſectas ſectas proſcripſerint, ſtyloq; & igni perſecuti ſint. Superfluum etiam eſſet Synodos totius huius ſpatij itemque Hiſtoricos recenſere, cum omnes eandem prorſus Eccleſiæ faciem cũ ſuperioribus ſæculis nobis pingant, vt propterea ad illos nec velint nec auſint prouocare.

DECIMVM SEXTVM ET *vltimum ſæculum.* | *Anni mũdi*

223.

a Pius 3. Senenſis, di.16. — 5591.

Vacat d.24. — 5591.

Patriarcha.
Conſtãtinopoli Pachomo.
Principibus.
Baiazete 2. Turcorum Imp.
Maximiliano Occid. Imp.
Ludouico 2. Fr. re.
Ferdinando 5. cog Catholico Hiſpan.
Henrico 7. Angliæ.
Alexandro Polon.
Emanuele Magn. Portugalliæ.

a REGNVM Manicongo an. 1503. in Africa Chriſti fidem ſuſcipit.

Aleuãte & Morat Chamo Iacuppi filijs cõtendentib. adueniẽs Iſmael Sophus adhuc adoleſcens, qui nouam ſectam Mahumetanæ perfidiæ à patre Harduelle cœptam ſupplicij metu ſuppreſſerat, primo Aleuãtem acie ſecum congreſſum obtruncat. Deinde Morath Chamum in Arabiam profugere compulit.

Sic rerum potitus à Perſico Oceano ad Seruanorum fines atq; ipſum Caucaſum montem & per Hyrcani maris meridionalem oram ad Coraxenos omni regione perdomita, Zagaleiſque Tartaris ad Oxum Iaxartemq; flumina pertinentibus ſæpè acie ſuperatis, in Armeniam reuerſus eſt, vbi aliquanto poſt in Calderanis campis à Selymo Turca vincitur, cuiꝰ virtuti totꝰ Oriẽs ceſſerat.

Helenæ Alexandri regis Poloni vxori diadema de more reginarum nõ eſt impoſitum, quòd Græcorũ ſchiſmati eſſet dedita, vtpote Iohannis magni ducis Moſchorum filia. *Cro. lib.30. Polon.*

Bogdanus Vualachię Vaieuoda his

legibus

Anni Chriſti.

legibus Elizabetham ſororem Alexandri regis Pol. accipit in matrimonium, vt is ad Eccleſiæ Romanæ ritus cum aulico ſuo comitatu accederet: In Vualachia vt templa, ſacerdotes, & vnus epiſcopus Romani ritus inſtituerentur, Romanus Pont. Bogdano poſtulante matrimoniũ id approbaret. *Ibid.*

Iſmael Sophi magni Vſſumcaſſani Regis ex filia nepos perſuaſione commutatæ religionis excitatis in ſuam ſectam Orientis gentibus, Iacuppi Regis auunculi ſui filios regno depulit, mortem patris vindicãs & nouam religionem propagans, per Armeniam, Mediam, Perſidem, Parthiam, Meſopotamiam, Aſſyriã, Hircanos & Turcas laceſſiuit. Edicta inuſitati generis venatione Sylueſtres equos cepit & domuit, qui aſpectu truces, prælongis atque horrentibus comis, rigida ceruice, & arietino capite deformes, bidui curſu minimè fatiſcunt. *Iouius lib. quinto vir. Illuſt.*

Ludouico 12. Academiam Pariſienſem priuilegia ſibi ſublata cõquerentem, turbasque concitantem reprimente, in publico Academiæ apud Bernardinos conuentu decretum eſt, vt conciones, Medicinæ praxis, ſtudium, lectionesque ſtatutæ intermitterentur.

Georgius Amboëſius Cardinalis & legatus Franciæ inſtituitur, qui vnico Rothomagẽſi ſacerdotio abſque vllis Abbatijs, &c. contentus, è viuis multo poſt deceſſit. Vir antiqua

nni ri- i. 03. 3.

224.

b Iulius 2. Genuenſis, ann. 9. menſ. 3. di. 12.

Vacat di. 17.

Patriarcha.

Conſtātinopoli Pachomo, deinde Theolypto an. 10.

Principibus.

Baiazete 2. & poſt eum Selimo 1. an. 8. Turcorū 13. (alijs 9.) Imp.

Maximiliano Occid. Imp.

Ludouico 12. Frāc. Reg.

Philippo 1. an. 2. et iterum patre Ferdinando Catholico ann. 10. pro Carolo nepote ſuo Hiſpan. Reg.

Henrico 7. Angliæ deinde Henrico 8. an. 39.

Alexandro Polon. deinde Sigiſmundo 1. an. 41.

Emanuele Portugalliæ.

Anni mūdi

5591

5601.

qua virtute & fide, nōdum conſcientijs ad ſacerdotiorum Polygamiam proſtitutis.

b Bellica gloria, quàm Pontificia clarior. Moritur dum celebratur Cōcilium Lateranenſe.

Bononiam expugnauit: Seruiam, Rauennam, Fauentiam, Forum Iulium & reliquas Eccleſiæ terras à Venetis occupatas vi obtinuit. Mirandulam & Mutinam cepit. *Paul. Ioui. & Continuatio Palmerij*: Gallos opera Heluetiorum è tota Italia expulit, vnde à nōnullis tribuitur ei titulus liberatæ à Gallis Italiæ. *Surius in hiſtor.*

Edictum in Ludouicum 12 promulgauit, quo eum & quotquot illi ſtuderent, omnibus & ſchiſmaticorum & hæreticorum pœnis ſubijciebat, facta cuique poteſtate fortunas, regna, reſque illorum inuadendi. Ex quo ſecuta eſt Regni Nauarræ occupatio. *Guiciardinus hiſtoriarū ſui temp. lib. 11.*

Iulius Pont. Maximilianus Cæſar, Ferdinandus Hiſpanus, Ludouicus Gallus, Alphonſus Ferrarienſis in Venetos conſpirantes, eos omni Imperio terreſtri ſpoliarunt. Ottomanni autem multis vrbibus & inſulis Græcis, donec Cyprum tandem nouiſſimè amiſerint.

Academia Francofordiēſis approbante Iulio PP. inſtituitur an. 1506. ab electore Ioachimo Brandeburgēſi Marchione. *Munſt.*

Florent doctiſſimi viri, Ioannes Lapidanus doctor Theologus; qui

Anni Chriſti.

linguam Hebraicam Lutetiæ docet ipſum Ioan. Reuchlinum Capnionem, *Vt agnoſcit ipſe in ſua Apologia.* Ioan. Reuchlinus Capnion Hoſtratiano diſſidio variè afflictus, (qui primus eo tempore cœpit Hebraicam linguã in Germania profiteri) Marcus Marulus Spalatenſis, Lodoïcus Viues, Iacobus Faber Stapulenſis, Deſyderius Eraſmus Roterodamus (obijt an. 1536. ſeptuagenarius) Syluester Prierius Dominicanus Italus.

Petrus Galatinus, qui eandem Hebraicam in Italia excolebat (Nã ea inter Chriſtianos incipiebat propagari.)

Aelius Antonius Nebriſſenſis, Iacobus Lopes Stunica Philoſophus & Theologus, Græcæ, Hebraicæ & Arabicæ linguæ peritus, Hiſpanus vterque.

Ioan. Picus Mirandula Marti. Datyli Hebræi diſcipulus, & æmulus Pici Mithridates Romanus, Hieron. Aleander Brunduſinus, Iuſtinianus Nebienſis, Augu. Steuchus Eugubinus Itali.

Franciſ. Ximenius epiſco. Toletanus Compluti Biblia multis linguis & interpretationibus inſignia typis exprimi curauit, ſecundus poſt Origenem Adamantium.

Gallus & Pontifex vario marte congrediuntur in Italia. *Paul. Ioui.* Vnde Rex Ludouicus & Maximilianus Imp. curant haberi Conciliũ, quod nunquam fieri potuit, Pontifice

CONCIL. Gallica-
num Turonenſe, omni-
um epiſcoporum Gal-
liæ, & plurimorũ do-
ctorum tam Theolo-
giæ, quam iuris Cano-
nici, pro Rege Fran-
ciæ contra Pontificem
Rom. In quo decretũ
eſt, vt mitterentur ad
PP. legati, qui cũ eo
de pace agerent, vel ſi
ipſos nollet audire, eũ
prouocarent ad conuo-
candum generale Cõ-
cil. Chron. Franc.

Anni mũdi 5598

tifice reclamante.

Philippus Archidux Auſtrię, Caroli Quinti Imperatoris pater, annos 2. regio Hiſpaniæ ſceptro potitur. Comitatum Flandriæ cum reliquis ditionibus regno Caſtiliæ vnit. Immatura morte præreptus regnum Ferdinando quinto Catholico patri, qui ſe Neapolim receperat, reliquit, donec Carolus adoleuiſſet.

Sultanus Aegyptius ereptum ſibi dolens vectigal reliquorum Chriſtianorum, Alexandriã gratia mercis Indicæ adeuntium, ad Iulium Pontif. Oratorem denuntiatum miſit, niſi Portugalenſes abſtineant, ſe quoq; Hieroſolymitanum iter prohibiturum. *Volat lib 12. Geogr.*

Huius laudis æmuli Hiſpani ſub Ferdinandi regis auſpicijs duce Chriſtophoro Columbo an. 1496. Gadibus ſoluunt inter Zephirum & Auſtrum, & Canarias, aliasque inſulas, deinde Orbem nouum aperiunt, non ad antœcos ſiue antipodas, vt Luſitani, ſed ad parœcos noſtros curſum dirigentes. *Ibid.*

Baiazetes 2. Turcorum duodecimus Imperat. venenato Pharmaco, ſibi iuſſu Selimi filij per Iudæum quendam medicum parato, interijt ann. 1512. poſtquam Imperio præfuiſſet 31. annis, quibus Valachiam & Moncaſtrum (hodie Neper) ac Lithoſtomum oppida ſubegit, contra Caitheum Sultanum AEgyptium copias miſit (tunc Turci tantam ab illo Sultano ſtragem acceperunt,

Anni Chriſti.		Anni mũd

vt nullam vnquam maiorem tulerint) Venetis Lepantum (antiquis Naupactum) & Methonem vrbes ademit: Gallos ſe aggreſſos fugauit: fœdus inijt cum Venetis, quod durat in hodiernũ diem: ferrum Lanceæ, quæ Chriſti latus aperuit, ad Innocentium 8. P P. per Muſtapham Baſſam Viſirum dono miſit. *Paulus Iouius lib. de reb. Turci.*

1511. Anno 1510. 8. Idus Februarij circa horam noctis ſecundã Paulus *Form* in Marchiæ Brandeburgenſis villa *Knobloch*, è templo ſubreptam thecam argenteam & inauratam, qua Euchariſtia conſeruabatur, cum ſacra hoſtia vendidit cuidam Iudæo, qui poſt multos ictus pugionis videns eam integram permanere, ira excandeſcens, Si tu es (inquit) Deus Chriſtianorum, te ipſum manifeſta: mox hoſtia in tres partes diuiſa ſanguine per oras maduit. Eo territus Iudæus, poſtquam illas particulas panno inuolutas apud ſe detinuiſſet, miſſis duabus ad duos alios ſuæ factionis, tertiam iterum pugione confodit, ſicque denuò ſanguinis guttulæ dimanarunt. Tunc timẽs ne ſcelus proderetur, eam abſumere voluit, ſed cùm non poſſet, proiecit in flumen, dein illa enatante, in ignem: demum cùm intacta eſſet, commiſcuit azymo, ac vbi furno impoſuiſſet, ille alioqui obſcurus reſplenduit, & maſſula azymi, cui tertia illa particula erat immixta, in Iudæi faciem inſilijt. Re à Magiſtratu cognita, Paulus *Form* forcipibus diſcerptus

Piſanum, coactum à Maximiliano Imp. & Ludouico Rege & quibuſdam Cardinalibus, contra Iulij PP. poſtea tranſlatum eſt Mediolanum, deinde Lugdunum: ſed ſine profectu & vllo exitu, interueniente morte Iulij Papæ Chro. Franc. 555

Anni mũdi.

diſcerpt⁹ eſt,& in cineres redactus: omnes Iudæi illius Marchię carcerib. incluſi ſunt Burlini, ex quib⁹ habita quæſtione cum inter alia flagitia fa terentur ſe ſeptem Chriſtianorũ infantes acubus & punctionibus peremiſſe, eorum 38.(al.40.) flammis tra diti ſunt, & duo, qui petierunt baptizari ante mortẽ, capite plexi ſunt. *Surius in hiſtor. & Hiſtoria rerum memorabil. &c. conuerſa à Pontano lib.1.*

DECIMVM nonum Concilium œcumenicũ Lateranenſe indictum eſt a Iulio Papa cõtra Concilium Piſanum, contra Turcos, & pro reformatione Eccleſiæ ſed ipſius morte eſt interruptũ, & poſteà cõtinuatum & abſolutũ à Leone 10. PP. anno 1517. 17. Calen. April. Sleid. lib. 1. & Surius. In hoc Pragmatica Sãctio factione quorundam abrogari ſinitur.

5599. Acurius Ioſeph ſacerdos, Moſes Monachus Diaconus, Helias Hipodiaconus è Syria ad concilium Lateranenſe legati mittuntur à Petro Patriarcha Maronitarum è Monaſterio S. Marię de Camibin in monte Libano an. 1515. Febr. 14. Ab his Theſeus Ambroſius Alboneſij regulus Iuriſc. literas Syriacas didicit, à quo poſtea Canonico D. Auguſtini Bononiæ illæ inter nos cœperunt propagari Leone 10. Pontificatum adminiſtrante, quando introductionẽ in linguam Chaldæam, Syriacam & Armenicam euulgauit. *Ipſe Ibidem.*

Sub an. 1510. Occidentales populi per Dominicanos ex Hiſpania conuertuntur.

Selymus Campſonem Gaurum Cairi Sultanum eiuſque exercitum ad Singam occiſione deleuit. Indeque Syriam, Iudæam, atque Aegyptum victorijs peruagatus, Mamelu chorum nomen & Sultaneum Imperium euertit, Tomonbeio vltimo Sultano, qui in locũ Campſonis de-

mortui tumultuariè ſuffectus fuerat, capto.

Tomombeium vltimum Aegypti Syriæq; Soltanum vicit, captum, diuq; in quęſtione de Theſauris tortum, impoſitumque vili camelo & per Cairum circumductum, ad Baſuelam Syriæ portam laqueo necauit, vncoque ferreo ſuſpendit. *Iouius lib 4. vir. Illuſt.*

Iſmaelem Sophum occupata Tauriſio eius regia in Calderanis campis deuicit. In eo loco canceroſo renum vlcere peſtilenti infœlicem exhalauit animã octauo Imperij anno, in quo patrem Baiazethem acie adortus opprimere cogitarat, & veneno ſuſtulerat poſtquam Acomathem & Corcuthum Germanos fratres & ſeptem impuberes conſanguineos ad vnum omnes peremiſſet, dictitans nihil ſuauius, quàm ſublato omni conſanguineorum metu ſolum regnare. *Idem lib. 5.*

c Anno 1517. PP. promulgauit per vniuerſam Chriſtianorum ditionẽ remiſſionem omnium peccatorum ijs, qui ſua bona in expeditionẽ Turcicam erogarent, quæ Cruciada vocabatur. Eius rei cura in Germania Alberto Moguntinenſi Epiſcopo à P P. demãdatur, qui elegit Ioannem Tetzellium Dominicanum: quod ita offendit Auguſtinianos, maximè Staupitium ordinis generalem per Germaniam genere clarum ac diſertum, Martinum etiam Lutherum, vt ipſe contra tales Indulgentias eodem anno tonare cœperit, fretus

Anni Chriſti.

225.

1513. c Leo 10. Florentinus (*prius dict⁹ Ioannes de Medicis*) an. 8. menſ. 8. di. 21. 5601

1522. Vacat m. 1. di. 7. 5610

Patriarcha.

Cõſtãtinopoli Theolypto, deinde Ieremia an. 15.

Principibus.

Selimo 1. & Solimano eius filio an. 46. per ordinem ſucceſſionis Turcorum Imp.

Anni mũdi

Maximiliano & Carolo 5. an. 39. ex ordine Occid. Imp.

Ludouico 12. & poſt eum Franciſco 1. Valeſio ann. 32. Franc. Reg.

Ferdinando 5. cog. Catholico iterum Hiſpan. Reg. deinde Carolo 5. Imp. an. 39.

Henrico 8. Angliæ.

Sigiſmundo 1. Pol.

Emanuele Portugalliæ.

Anni mũdi.

fretus Friderico Saxoniæ Duce, quẽ ſuarum partium reddiderat: 95. propoſitiones edidit, quibus oppugnabat Indulgentias: contra Tetzellius alias 106. Lutheranis planè contrarias. Ex hac lite ortum eſt illud Lutheranæ hæreſeos incendium, quo tota penè Europa conflagrauit. *Surius in ſua Hiſtoria.* At Sleid. lib. 1. paulò aliter.

Pragmaticam ſanctionem ſuſtulit, Concordata, quæ vocantur, cum Rege Franciſco agitans, de nominatione Epiſcoporum & Abbatũ ſpecioſo prætextu, vt Rex propter electionum abuſus Doctorem quidem vel Licentiatum Theologiæ, Iuriſve Canonici è celebri academia ad epiſcopatum, Religioſum eiuſdem ordinis, Doctorem ſimiliter, vel certè Baccalaureum earundem facultatum ad Abbatiam nominare teneretur: reuera autem ageretur myſterium illud iniquitatis, quo perditã eccleſiam Gallicanam cernimus.

Hinc enim eius pernicies, in ea omnis generis hæreſeon, Simoniarũ, Fiduciarum ſeminarium, ſcientiæ, virtutis, pietatis, exterminatio, regni peſtis.

An. 1515. Concordata ſunt condita 1516. decimæ ſacrilegij ſpecies introductæ. 1517. Lutherus emerſit. paulò poſt fœdus cum Turca agitatur, & magiſtratus omnes vænales proſtituuntur, ne quiſquam bonus & doctus ad eos poſſit ſine numerata pecunia contendere. Bella ſucceſſio & noſtris digna morib. ad quam

 aliquis

aliquis ſcilicet Deum expectet pro pitium.

Emanuel Portugalliæ rex ad ex tendendam ſubactæ à ſe Indiæ laudem Leoni pontifici ſuæ victoriæ trophæa, Elephantum aurea inſtratum ſtragula & turrito ephippio Indos homines geſtantem, paſſus ad modulos tibiarum temperantem, Principem, hominesque auguſtiore habitu, certo geſtu venerantem, per Triſtanum Acunium Luſitanũ dono miſit. Addiderat Rhinocerotem Elephanto paulo humiliorem, longitudine parẽ, ſed in Liguſticis ſcopulis mers⁹ eſt. *Ioui li. 4. viror. Illuſt.*

Florentini, qui inteſtinis diſcordijs ferè continenter per an. 300. laborauerant, tanta quidem rabie, vt modo Patricios, modo Populares alternante victoria è ciuitate in exilium expellerent, ſæuis cędibus integras ſæpe familias delerent, armis Cæſarianis oppreſſi, Dominum ſibi imponi paſſi ſunt, Alexandro Duci, qui mox interfectus eſt à Laurentio cognato, primum obtemperantes ea lege, vt hæc dignitas ad liberos eius pertineret, atq; his deficientibus ad eius cognationis proximos.

Senenſes & ipſi ſeditioſiſſimi aliquot poſt annos, eandem fortunam ſubierunt.

An. 1514. Muleamethes, cui Sciriffo q. magno ſacerdoti cognomen erat, ex Eremita & concionatore ad regna Feſſæ & Marochi peruenit, religionis nouę auctoritate & armorũ gloria florens. Ita Africam miſcuit, vt coa-

Anni Chriſti.		*Anni mũ[di]*

Anni mũdi. vt coacta multitudine in Lybiæ & Aegypti interiora penetrans, tribus
5601 annis obtinuerit, præter ſuperiora duo, regna Tremiſſæ, Daræ, Taphiletæ, Suæ, quæ 43. annis tenuit, venando à ſtipatoribus corporis ſenex admodum interfectus ſub ann. 1557. *Iouius lib. 7. vir. Illuſt.*

Huius Eremitę initia attingit Ioannes Leo in deſcript. Africæ, qui cũ eo verſatũ ſe per tres dies ſcribit.

Eius filius Abdala pòſt Marochi regnat. Eodem tẽpore & ſpiritu Lutherus de ordine Eremitarum Auguſt. cœpit tale quid moliri in Europa, ſed ad tantam fœlicitatem peruenire non potuit, etiam ſi Cardinalatum, indeque Papatum animo fuiſſet complexus.

Ioannes Eckius, Fridericus Nauſea, Iacobus Latomus, Syluester Prieras, Ioan. Cochleus, Iacobus Sadoletus, Huldrichus Huttenus eques Germanus, Ludouicus Berus, Langdailus Anglus, Ioan. Arboreus Laudunenſis, Ambroſius Catharinus, Thomas de Vio Caietanus Cardinalis, Ioan. Fiſcherius Roffenſis Epiſcopus, & Thomas Morus eques, Angli (hi duo pro tuenda religione, & quòd nollent ſecundas nuptias Henrici 8. priore viuente, approbare, mortem obierunt an. 1535.) Iodocus Clictouæus, viri doctiſſimi, & fidei defenſores.

Martinus Ludderus ſiue Lutherus Saxo (ferunt eum ex incubo natum. *Cochl. de acti. Luth.*) monachus
1522 5610 Auguſtinianus, cum ſuis ſectatorib⁹

hæreticus pronuntiatur anno 1518. *Anni*
(alij 1520.) 6. Calend. Auguſt. *Ca-* *Chri-*
rion lib. 3. An. 1520. Louanienſes & *ſti.*
Colonienſes Theologi multos ipſiꝰ 1513
libros dignos flammis decernunt,
qui in Germania eodem anno ex
mandato Imperatoris & Leonis PP.
combuſti ſunt. *Sleid. lib.* 20. Anno
ſequente Pariſienſes Theologi dam-
narunt hæreſi eiuſdem ſcripta: Ca-
rolus 5. eum proſcripſit. Ipſe dum
eſſet in exilio, ſcripſit librum de ab-
roganda Miſſa priuata (ad quam
cum communione ſub vnica ſpecie
abolendam ſe ratiocinationibus dia
boli perſuaſum fuiſſe gloriatur in li-
bro de Miſſa angular. fol. 228. to. 7.)
ad fratres ſuos Auguſtinianos Vui-
tenbergenſes, qui primi omnium
Miſſas abrogarant, quos hortatur, vt
in eo incœpto etiam contra conſci-
entiæ (ô vox impia) accuſationem
perſiſtant, ſicut & ſe in quibuſdam
feciſſe ait. *Sleid. lib.* 3. *Suri. in hiſtor.* Ta-
men poſtea Lutherus factum Au-
guſtinenſium publicis concionibus
reprobauit. *Suri.*

Aliqui eum Antichriſtũ eſſe con-
tendunt, quòd ſit caput & Patriarcha
hereticorum in Occidente, qui ſe to-
ti armarunt contra Chriſti doctri-
nam, & beneficiorũ eiꝰ memoriam.
Addo ad illorũ cõiecturas לולתר
Lulter characteribus Hebraicis red-
dere numerum Antichriſti 666. A-
po. 13. Ex quo apparet, vt quamuis
non videatur verus Antichriſtus, ta-
men nobile proximumque eius ſit
mẽbrum, qui Mahometis veri An- 1522
tichriſti

Anni Chriſti		Anni mũdi	
1513		5601	tichriſti regnum in has terras inducturus ſit, quemadmodum & eius miniſtri & ſectatores certatim ad Mahometiſmum quotidie deficere (proh dolor) cernimus.
			Omnes in Regno Granatæ aut Chriſtiani fieri, aut regno exire coguntur. Regnũ Magnicongo in Africa, Regi Luſitaniæ fœderatum fidem Chriſti ſuſcipit. *Cont. Palmer.*
			Franciſcus Valeſius Dux Engoliſmenſium literarum inſtaurator, Rex Francorum inauguratur anno 1515. quo quidem Martinus Lutherus ſcribit contra indulgentias. Sequente an. expeditione in Mediolanum ſuſcepta ad 15. horas cum Heluetijs pugnans victor euadit, Mediolanum recepit, fœdus cum Heluetijs init certa pecuniæ, quæ ſingulis annis illis penſitatur, pactione: cum Leone PP. conciliatur: ius creandorum Præſulum conuentibus Sacerdotum & Monachorum adimit, & ſibi vendicat. *Tili.*
			Henricus 8 Anglorum Rex, quòd librum plenum pietatis & eruditionis cõtra Lutherum ſcripſiſſet, meruit titulum DEFENSORIS FIDEI, ſibi & ſuis poſteris à Leone Pontifice conceſſum. *Sleid. lib. 3. Georgius Lilius in Chron. Anglor.*
			Ferdinandus Hiſpaniæ Rex nullo meliore iure, quàm quod ſibi vtile & commodum eſſet, Regnũ Nauarræ, expulſo Ioanne Albreto occupat anno 1513. *Ioan. Tili.* Et regnis Caſtiliæ ſociat. Ioanni autem Al-
1522		5610	breto ſiue Labritenſi regnum vene-

rat

nerat è Catarina Foiſſea hærede. Paulo aliter rem narrat Guiciardinus hiſtoriarum ſui temporis lib. 11. | Anni Chriſti. | Anni mūdi 5601

Ex Aragonijs tãdem potitus nuptijs Iſabellæ Caſtiliæ reginæ, deinde regno Granatenſi, pulſis Saracenis ſiue Mauris, qui id tenuerãt annos plus 780. decẽnali bello, vniuerſæ Hiſpaniæ vires obtinuit, Luſitanis exceptis, quæ cum Iohanna filia, nuptijs poſtea tranſierunt ad Philippum Auſtriacum Maximiliani Imp. filium, Caroli 5. & Ferdinandi Impp. patrem. Iudæos ſeuero edicto ablegauit, Punicas vrbes à Syrtibus ad Herculis colũnas vi cepit, nouum orbem ac inauditum immẽſo & inſuperabili Oceano mira fœlicitate perdomito tot auitis regnis adiecit, vt regum huius memoriæ maximus haberi poſſit. 1513

Eo tamen deſerto, quòd parum eſſet liberalis, Hiſpani Philippũ Maximiliani Cæſaris filiũ, qui in Hiſpaniam nauigauerat, ad adeundũ Iſabellę ſocrus regnum recipiunt, anteponentes alienigenam principẽ indigenę, generum ſocero, nouum regem iuuenem ſeni. qua re Ferdinandus offenſus, Neapolim nauigauit. Nec multò pòſt, vbi oborta febre Philippus interijſſet, rebus compoſitis ad ſua regna redijt.

Eo defuncto Carolus 5. poſtea Imper. regnis Caſtellæ, Legionis, Aragoniæ, Nauarræ, Valentiæ, Granatæ, & reliquis potitus eſt.

Hiſpania cum primũ paruit Auſtrijs Dominis & Belgis præfectis 1522 5610

magnis

Anni Chriſti. | Anni mūdi.

magnis motibus agitata eſt. Belgas enim Peroſi Hiſpani rebellarunt. Quam defectionem & prælia multa & incendia vrbium & damna prouinciarum ſecuta ſunt, nec ceſſarūt, niſi externo milite conſpecto.

Anno 1516. abrogata eſt in Gallijs Pragmatica ſanctio, & Concordata (vt vocant) ſubſtituuntur, fremente vniuerſo clero, Scholaſticis, populo, bonis denique & doctis omnibus. *Ioan. Tili. Carion lib.*3.

An. 1517. Elias Leuita Iudæ⁹ Grāmaticorum Hebraicorum ſummus & facillimus, ſuæ linguæ diſcendæ Chriſtianis Romæ, Venetijs & alibi in Italia; in quā è Germania venerat, copiam facit, ob quam rem magnas à reliquis Iudæis calumnias & odia ſuſtinuit. *Ipſe paßim.* Egidi⁹ Cardinalis Eliæ ſtudioſus hebraicatur.

R. Abraham de Balmis, qui Grāmaticam ſcripſit Venetijs, R. Iacob filius Selomonis; qui collectanea è Thalmud Conſtantinopoli medici.

An. 1519. quo Carolus 5. Imperiū ſuſcepit, quatuor poſt Frāciſci Reg. inaugurationem, vno ante Solimani Turcæ principatum, ad 4. Non. Iul. cœpta eſt diſputatio Lipſica in aula Georgij Ducis Saxoniæ inter Ioan. Eckium, Lutherum & Andręam Caroloſtadiū, in qua Lutherus iracundus, admonitus, vt ſedatè ſe gereret, Neque (reſpondit ille) propter Deum hæc res cœpta eſt, neque propter Deum finietur. Durauit illud colloquium 11. dies. *Hiſtoria rerū memorabiliū &c. conuerſa à Pontano, lib.*1.

	Anni Chriſti.		Anni mũdi.
lib. 1. *Surius in ſua hiſt. & multi alij.* Eodem anno Vlrichus Zuinglius cœpit Tiguri oppugnare Indulgentias, & poſteà an. 1524. Berengarij hæreſim refricare vnà cum Oecolampadio, propoſitis 47. articulis ſuæ doctrinæ, (*Surius Sleid. lib* 1.) cuius probationes, ſaltem quantum ad præcipuũ caput, de Cœna, in ſomnijs à quodã monitore ſpiritu (ater ne an albus fuerit, ignorat) Idib. April. ſe accepiſſe gloriatur, in li. Subſidij de Euchariſt. An. 1521. cœpit bellum funeſtiſſimum inter Carolum Imperatorem & Franciſcum Francorum Regem. Durauit 38. an. Cùm quartum iam menſem Ticinum Franc. obſediſſet, pugnauit cum Cæſarianis; & captus eſt ann. 1525. Quam Cæſar Carolus 5. anno proximo in Franciam remiſit, duobus eius filijs obſidib. receptis, quos redemit Pater vicies centenis millibus nummûm aureorum. Eo anno Ignatius Layola Hiſpanus ſocietatis Ieſu fratribus initium dedit. Decem alios ſibi adiũxit, quibus comitatus Lutetia Romam, obtinuit an. 1540. vt ſuæ religionis inſtitutum à Pont. confirmaretur. Ex ijs primus Franciſcus Xauierius ad Indos mittitur, principio an. 1541 tanto Dei numine, vt ſocij deinceps conſecuti multa & præclara pro religionis incremento geſſerint, quotidieque gerant. Superiore ab ineunte ſocietate anno i. 1520. Lutherus à Pont. declaratus fuerat hæreticus. Nempe,			

Anni Chri-ſti.		Anni mũdi	
			Nempe, quo tempore Satanas ad diruendum aliquos erigit, Deus alios ad ædificandum excitat. Selimus Turcorum 13. Imperator, poſtquam debellato Sophi Perſidis; & Capſone ac Tomombeo duobus, per ordinem Aegypti Sultanis in prælio cæſis, ſuo imperio adiecißet Syriam, Aegyptum & Arabiam, obijt an. Chriſti. 1520. & ſui Imperij an. 8. proficiſcens Adrianopolim eo in vico, Chiorlico nempe, in quo anno ante decimo, cum Baiazete Patre auſus fuerat bellũ committere. *Paul. Iouius lib. de reb. Turcic.* d Vir doctiſſimus & moderatę vitæ, olim Theologus Louanienſis, præceptor Caroli 5. Imperatoris, & nomen, quod antea habebat, retinuit, multa ſcripſit.
	226		
522	d Adrianus 6. Batauus Traiectenſis, an. 1. menſ.8. d.6.	5610	Cùm apud eum Eraſmus accuſaretur, reſpondit, Se non bonas literas perſequi, verùm impias hæreſes.
523	Vacat m.2.d.4. *Patriarcha.* *Conſtantinopoli Ieremia.* *Principibus.* *Solimano Turcor. 14. Imp.* *Carolo 5. Occiden. Imp. & Hiſpan. Reg.*	5611	Sanctes Pagninus concionator Apoſtolicus. Solymanus Turca vrbem Belgradum, Hũgarię propugnaculum, & Rhodum inſulam 7. menſe obſidionis cepit. *Sleidanus lib. 3. & Suri. in hiſtor.* Muſtapham filium maiorem per ſpeciem colloquij, euocatũ in conſpectu ſuo ſtrangulari fecit. Baiazetem alterum filium, qui contra alium F. Selimum de Imperio decertans in media Aſia, & victus in Perſiam fugerat, à Sophi Tamma, poſt multas legationes vltro citroque miſſas

Anni Christi		Anni mūdi
1522	*Franciſco 1. Valeſio Francorum R. Henrico 8. Anglorum. Sigiſmundo 1. Polonorum. Emanuele, deinde Ioanne 3. Portugalliæ an. 36.*	561[illegible]

miſſas poſtliminio redditū, extemplo cum tribus filijs in ipſius Imperij aditu interfici iuſſit.

Iſmaeli Sophi, qui cum Selimo conflixit an. 1515. ſucceſſit Tammas, qui cum Solymano bella geſſit. Poſtremo Caſulas, ad quem ante 20. an. Solymani F. confugit.

An. 1523. Emmanuel Rex Portug. regni 26. moritur, qui Armuzium Arabiæ partem, Indiā, Indo & Gange fluuijs definitam, eam etiam, quę vltra Gangem eſt, extremaſque Orientis ſolis regiones ſuo Imperio adiecit, & terras incognitas per ſuos perluſtrauit. *Oſorius lib. 12. de eius rebus.*

Ad eas victorias potiſſimum vſus eſt ductu Vaſci Gauæ, Odoardi Pacieci. Franciſci Almeïdæ, & Alphonſi Alburquetij. *Ibid.*

Indi indignantes Luſitanos ab extremo ſolis occaſu ad ſe profectos, Oceanumq; Atlanticum & Aethiopicum pręteruectos, vſq; ad auream Cherſoneſum & Cathainum Sinarum regionem (quod ſpatium eſt ferè ſex millium leucarum) ſibi iura dare & excitatis arcibus, Calecuthæ, Cananoræ & alijs celeberrimis aromatum, vnionumque emporijs ſedes poſuiſſe, adeptos dominatū maris Arabici, Perſici, Indici, ſociarunt vires ad illos inde pellendos. Quibus acceſſerunt Turcæ, ſed neutris hic conatus proſperè ceſſit, quin potius maioribus rebus principium dedit; Deo in ortu Solis cupiente Eccleſiæ ſuæ firmum ſtatum dare, quando

Anni Christi	Anni mūdi
1523	561[illegible]

nni hri- ſti.

Anni mūdi. quando in Occaſu ſenſim perit.

Solymanus Eunuchus Baſſa præ-
5610 fectus claſſis Turcicæ, quæ ad oppugnandos Luſitanos in Indiam mittebatur, cum magnis viribus Dium vrbem, quæ illorum preſidijs firmabatur, fruſtra oppugnaſſet, Ademū fœlicis Arabiæ oppidum proficiſcitur, vbi Ademanum Regem ſub fide ad ſe vocatum, in antenna prætoriæ triremis laqueo ſuſpendit. Eiuſque Gaza omni ſurrepta, vrbem lapideo muro munitiſſimam occupat. Pari ſæuitia ad Zidam portum Zibitinum regem ſumptuoſis muneribus gratiam eius appetentem interfecit, præſidijs eius aulæ omnibus ſub fide immaniter trucidatis.

522

Ioan. Stophlerinus Aſtronomus, Andræas Alciatus Iuriſ. Bilibaldus Pirkaimerus Noribergenſis.

Seditio Vuitembergenſis propter Caroloſtadium; qui concitarat plebem ad Imagines ſanctorum è templis eijciendas, cui conatui reſtitit Lutherus. *Sleid lib.*3.

Cœpit clam gliſcere ſecta Anabaptiſtarum in Saxoniæ partibus: eorum opinioni ſubſcribebat Caroloſtadius, *vt aiunt Lutherus, Sleidanus lib* 3 *&* 5. *& Melanchthon in comment. ad Coloſ.*

Chryſoloræ, qui primus literas Græcas Florentiam Coſmo Mediceo Florentino duce attulit, diſcipulus Tifernas in Franciam venit. Budæumque literas Græcas docuit. Deinde Ianus Laſcaris mortuo Laurē-
/3 5611 tio Mediceo Mecœnate ſuo. Atque

ſſ inde

inde literatura Græca deſerta Italia ad nos migrauit.

Laſcari & Budæo auctorib. Frāc. 1. Bibliothecam Fontanableam inſtruxit, indeque Linguarum & Mathematum profeſſores. Nam cæteri ſunt adſcriptitij.

An. 1522. Chriſternus rex Daniæ ab eccleſia deficit. Tribus regnis propter crudelitatem exactus in carcere miſer cōſenuit, & mortuus eſt. Nam eiectus à ſuis à Chriſtiano Friderici, qui regnorum Daniæ & Noruegiæ curam ſuſceperat, filio in eius locum ſuffecto, perpetuis vinctus catenis an. 1532. tanquam indomita bellua, clatrata in cauea ad mortem vſque ſeruatus eſt. *Iouius lib. 7. viror. Illuſt.*

Eius cum Stenone Sueuo bellum crudele, quale eſt hæreticorū ingeniū, deſcribit Zieglerus in ſua Geogr. & Ioan. Mag. in hiſt. Sueuorum.

Suetia primū experta crudelitatem iſtius, demū Gunſtanū nouum hominem regnare patitur. Cuius filij Erricus & Ioan. malè concordes alternante fortuna in ſe ſæuierunt. Nam Erricus maior fratrem nihil tale ſuſpicantem in cuſtodiam tradidit, è qua emiſſus Erricum viciſſim incluſit. *Ioan. Magnus.*

e An. 1524. ſecta Lutheranorum cœpit diuidi in Zuinglianos, qui tropum in verbis Sacramenti Eucharistiæ inducunt; Caroloſtadianos, qui particulam HOC, in verbis cœnæ Chriſtum ipſum menſæ aſſidentem monſtrare dicunt, (hanc opinionem

Anni Chriſti.		*Anni mūdi*
	227	
1523	e Clemens 7. Florētinus familia Medicea an. 10. menſ 10. di. 8.	56
1534	Vacat d. 16.	56
	Patriarcha. *Conſtantinopoli Ieremia.*	
	Principibus. *Solimano Turçor. Imp. 14.* *Carolo 5. Occiden. Imp.* *Franciſco 1. Valeſio Franc. Reg.*	

'nni bri ſti. | Anni mũdi

nionem amplexati ſunt Anabaptiſtæ) & Lutheranos qui *in*, *cum*, *vel ſub pane* Corpus Chriſti eſſe aſſerũt. *Surius in hiſt. Lauatherus in hiſt. controuerſiæ Sacrament.*

An. 1525. Caroloſtadius Archidiaconus Vuitenbergenſis, qui paulo ante primus omniũ ſacerdotum noſtri ſæculi vxorẽ duxerat Vuimtembergæ, opera & ſtudio Lutheri è tota Saxoniæ Ducis ditione profligatur. *Surius. Sleid lib. 5.*

Franciſcus Alumnus Symbolum Apoſtolorum & initium Euangelij Ioannis, quod à ſacro recitatur, in Denarioli ſpatio, ſine notis ſcripſit, ſtupentibus Imp. Carolo & Clemẽte Pontifice. *Petrus Aretinus.* Sic Iliadem Homeri nucis putamini incluſam vidiſſe Ciceronem tradunt Plinius lib 7. & Solinus.

Ruſticanum bellum pernicioſiſſimum & ſæuiſſimum contra Clerum, Principes & Magiſtratus initum prætextu libertatis Euangelicę, cœpit aduerſus Comitem Luphium Sueuum anno 1524. menſe Nouembri. Serpſit per totam ferè Germaniam, Alſatiam & Sueuiam an. 1525. quo Thomas Muncerus ſiue Monetarius, Cœleſtium Prophetarũ hæreſiarcha, infinitam turbam ruſticorum ad ſeditiones concitauit, qui 200. arces & monaſteria in vna Franconia incenderũt: quiq; ad 130. millia (alij 150. millia, vt eſt in vita Clementis PP.) in acie ceciderunt. Hic fuit exitus belli Ruſticani, quod intra vnum menſem Maium maiores

Anni Chriſti		Anni mūdi

cædes & vaſtitates attulit Germaniæ ſuperiori, quàm bellum decennale Hiſpanorum & Gallorum per id tempus Italiæ. *Sleid. lib.4. & Sur. in hiſtor.*

Bernardus Lutzembergus, Franciſcus Titelmanus minorita Louanienſis, Ioannes Faber Viennenſis Epiſcopus, Laurentius Campegius Cardinalis, Thomas Murnerus, fidei propugnatores inuictiſſimi.

An. 1525. Lutherus ducit in vxorem Catharinam Boram ſanctimonialem olim virginem. *Sleid. lib. 5. Sur. in hiſt.*

An. 1526. Fœdus Mediolanenſiū, Gallorum, Anglorum, Venetorum, omniumque Longobardiæ ciuitatum contra Carolum Imp.

Interfecto Lud. rege Vngariæ & Boemiæ à Turcis Ferdinandus Romanorum Rex vtrumque regnum conſequitur, ob Annæ Ludouici regis ſororis coniugium.

Sigiſmundus Pol. Dantiſcum venit, hæreticos punit, Catholicos reſtituit.

An. 1527. Roma ab exercitu Caroli Imper. duce Carolo Borbonio capta & direpta.

Eodem ſecta Anabaptiſtarum vigere cœpit. *Sleidanus lib. 6.* Eorum auctor variè refertur: alij volunt eſſe Thomam Muncerum, vt Sleid. lib. 10. alij, vt Echius contra confeſſionem Zuinglij, Baltazarem Pacimontanum, alij, vt Eraſmus Alberus, Caroloſtadium, alij, vt Antonius Coruinus, Zuinglium, alij, vt Staphylus,

Anni Chriſti.		Anni mũdi.	
			lus, Bernardũ Rotman; alij, vt Lind. Nicolaum Stolkium, ipſi ſe à Luthero originem trahere gloriantur, ob eius epiſtolam ad Vualdenſes, in qua ait melius eſſe omittere baptiſmum, quàm pueros ſine fide. i. non credentes baptizare.
			Tunc quidam Anabaptiſta Sangalli oppido Heluetiorum, fratri ſuo germano caput præſcidit, præſente vtroque parente, quibus perſuaſit (ô cæcitas!) id ſibi diuinitus imperatum; ſed à magiſtratu comprehenſus eãdem pœnam & ipſe luit. *Sleid. lib. 6. Suri. in hiſtor. Gilbert. Cognat. in narrat. tragica.*
			Hoc ipſo anno decreta fuit apud Bernates Heluetios valdè pernicioſa diſputatio Catholicorum cum Zuinglianis, ſed nullus Catholicorum voluit adeſſe (quòd Senatus Bernenſis leges diſputationis ipſis iniquas præſcripſiſſet) præter Conradum Tregerum prouincialem Auguſtinianum. Finita diſputatione an. 1528. 7. Calẽd. Ianuar. mox apud illos & aliquot vicinos, inter quos numerantur Geneuenſes, Miſſæ, aræ, & imagines deturbatæ & deiectę fuerunt. Dies & annus abolitæ antiquæ Catholicæ religionis aureis
1527	*CONCIL. Senonenſe prouinciale, ad reformationem morum, & contra hæreſes. Finitur anno 1528. Tom. 4. Concil.*	5615	literis in columna inſcriptus eſt, vt teſtimonium apud poſteros extaret ſempiternum. *Surius in hiſt. Sleid. lib. 6.*
			An. 1528. Diſputatio Bernæ Heluetiorum de Euchariſtia, poſt quam planè deteriores euaſerunt amplexo Caluiniſmo.

Anni Chriſti. | *Anni mũdi.*

An. 1529. Sudor Anglicus exoritur, morbus ante incognitus, prænuncius hæreticæ peſtis, quæ illum pop. erat infectura duob. pòſt annis.

Eodem acta fuerunt comitia Imperij Spiræ multis de cauſis, maximè de expeditione contra Turcos, & pace religionis. Tunc natum eſt Proteſtantium nomen, eorum, qui proteſtantes ſe quibuſdam decretis eius conuentus, ſalua conſcientia, ſubſcribere non poſſe, prouocarunt ad Imperatorem. *Sleid. lib. 6. Surius in hiſtor.*

Eodem anno iuſſu Philippi Haſſiæ Landgrauij fit conuentus Marpurgenſis, vt Lutherani & Zuingliani inter ſe agerent de concordia religionis: ſed, cùm decreuiſſent, vt à ſcriptis famoſis vtrinque abſtineretur (quod Melãchthon violauit anno proximo) re infecta diſceſſum eſt, Luthero recuſante Zuinglianos fratrũ loco habere, licet plurimum hortaretur Landgrauius, & Zuinglius palam cum lachrymis coram Landgrauio & omnibus rogaret, vt ſaltem frater appellaretur à Lutheranis, *ex Lutheri ſcriptis Brentius in append. & Surius in hiſtor.*

Mox menſe Octobri ijdem alterã diſputationem inſtituunt Suabachi: ſed cùm inter ſe conuenire non poſſent de cœna Domini, tertiũ colloquium indicunt Smalcaldiæ ad Id. Decemb. (alij ad menſ. Nouẽb.) ſed nihil ad concordiã cõfici potuit, quam tamen plærique eorum optabant, vt facilius ſuas vires cõtra Imperato-

Raiſbonenſe ad reformandum clerũ Germaniæ.

Anni Christi. *Anni mūdi.* peratorem & Principes cōiungerent. *Surius in hiſt. Lauatherus in hiſt. controuerſiæ ſacramentariæ. Sleid. lib. 6. & 7.*

1523 5611 Anno 1530. comitia Imperij Auguſtana celeberrima præſente Carolo 5. Imper. in quibus Lutherani, Proteſtantes dicti, ſuā confeſſionem (quam Melanchthon compoſuerat) lingua Latina & Germanica ſcriptā obtulerunt, quam, licet poſtea ſæpe auctam, emēdatam & adulteratam, multi Lutheranorum tanti faciunt, vt malint de Pauli (ait Ioan. à Laſco in epiſtola ad Regē Poloniæ) quam de ipſius doctrina dubitare. Zuinglianorum etiam quatuor vrbes, Argentoratum, Conſtantia, Meminga, Lindauium, ſuam confeſſionem ab altera longè diuerſam, in eo cōuentu exhibuerunt. *Suri in hiſt. Sleid. lib. 7. Lauatherus in hiſtoria controuerſiæ ſamentariæ.*

Hildemenſe.

Eodem Florentia ab exercitu Imper. & Pontificis vi fameque expugnatur.

Eodē Franciſc. 1. Franc. Rex Gulielmo Budęo & Ioanne Belaio hortantibus, ad addendum Colophonem ijs, quę in Pariſienſi Academia deſiderabātur, deſtinato aureorum ducentorū honorario, Regios linguarum profeſſores inſtituit. Hebraïcæ quidem Franciſcum Vatablum. Græcæ autem Petrum Daneſiū Pariſienſem, Poſtea Epiſcopum Vaurenſem. Quibus duobus continuo addidit Iacobum Tuſanum Græcę, Agathium Guidacerium Hebraïcæ

34 5622 doctorem. Aliquantò pòſt duos

ſſ 4 in Ma

Anni Chriſti.	Anni mūdi.
1523	5611

in Mathematicis Orontium Finæum & Ioannem Martinum Poblacionem. Denique auctore Petro Caſtellano Anagnoſte ſuo alios in literis Latinis, Medicina, Philoſophia adiunxit. *Carion li.3. Ioan.Til.in Chro.*

An. 1531. 5. Id. Octob. an. ætatis ſuæ 48. Zuinglius occubuit in prælio, quod Catholici (qui tamen erāt numero & apparatu bellico inferiores) Quinque pagici Heluetij, cōtra Zuinglianos Tigurinos & eorum ſocios gerebant: eius cadauer poſtea exuſtum eſt. *Sleid lib.8. Surius in hiſt.* Hinc illud cuiuſdam: *Occubuit patrio bellator Zuinglius enſe, Et preſſa eſt armis gens populoſa ſuis.*

Heluetij aſperi montaniqne homines ſoliti alijs diſſidentibus mercenaria auxilia ſubmittere, inter ſe de religione acriter dimicarunt, ex vno fœdere, quo prius 13. pagi deuinciebantur, duo facientes.

Menſe Nouembri proximo (alij aiunt triduo poſt mortem Zuinglij) obijt Oecolampadius, ſiue ab vxore in lecto extinctus, vt quidam aiunt, ſiue ignitis Satanæ telis & haſtis confoſſus, vt ſcribit Lutherus lib. de Miſſa priuata, ſiue iuxta alios ſui ipſius, ſuorumque manibus clam peremptus. *Lind. Dialog.3. dubita.* Zuinglio ſucceſſit Bullingerus. Oecolampadio Oſualdus Myconius.

An. 1532. Turci non procul à Neapoli Auſtriæ cæduntur duce Sebaſtiano Sterlinio. Mare exundat in Hollandiam, Friſiā, Zelandiam, &c. Sophus duplici clade Turcos afficit. 1534 5622

An.

Anni Chriſti. *Anni mūdi*

1523. 5611. An.1534. Barbaroſſa Turcæ pirata regnum Tuneti occupat in Africa. Henricus 8. Anglus ab Eccleſia deficit, an.ſeq. Thomam Morum & Roffenſem Epiſc. viros pios & doctos, ſecuri percutit.

Eodem coacta eſt Synodus (ſic ipſi vocabant) Conſtantienſis auctore Buccero, inter Lutheranos & Zuinglianos, in qua fruſtra laboratum eſt de concordia & pace. *Lauater.*

Tum Anabaptiſtę, Monaſterium vrbem Vueſtphaliæ occupant, Nouam Hieruſalem nominant, quam tandem amittunt in natali S. Ioan. Baptiſtę, opera Epiſcoporum & Frederici Saxonis, qui Ioannem Lapidanum Sartorem illorum ducem, quem regem Iſrael & Sion appellabant, in ſpectaculum caueæ ferreæ incluſit, atq; è turris S. Lamberti faſtigio ſuſpenſum inedia peremit. *Petr. Apianus 2. parte Coſmogr.*

Solimanus Turco Imper. an. 1526. Vngariam igne & ferro vaſtat, Budam diripit, Ludouico rege Vngariæ cum exercitu cæſo, Viennā obſidet. Idem poſtea an. 1532. alteram faciens irruptionem in Vngariam & Auſtriam, per 20. dies oppidulum Huns (iam à Turcis 13. oppugnatū) fruſtra obſidet. *Iouius lib. 23. & 28. Carion. lib. 3.*

Anabaptiſtæ Monaſterienſes an. 1535. vi homines ad ſuam hæreſim compellentes, Ioannem de Leiden ſartorem Regem eligunt, Clerum &
1534. Magiſtratus pellunt Tandem ſum-
5622. ptu & opera Epiſcoporum, & Ioan-

nis Friderici Saxonis Electoris extirpantur. *Sleidanus libro* 10. *Surius in hiſtor.*	*Anni Chriſti.*		*Anni mũdi.*

Catharina ex iuniore Laurentio Medice neptis Pontificis deſpondetur Henrico Valeſio ſecundo regis filio, apud Maſſiliam vrbem anno 1533. Interfuit nuptijs Clemẽs Papa Præter materna oppida in Aruernis, 100. millia aureorum cum vnionibus multisq; gemmis & pretioſa ſupellectile dotis nomine Henrico acceſſerunt *Sur. in hiſtor. Sleid. lib.* 9.

Ordo Sodalitatis diui amoris ſiue Theatinorum (poſteà hoc nomẽ ſortiti à Petro Carapha, qui factus PP. dictus eſt Paulus 4. Epiſcopo Theatino eam viuẽdi rationem ſuſcipiente) initium Romæ accepit. *Diegho lib.* 1. *orthodoxarum explicationum.*

Baſilius Moſcorum princeps, licet Græcos ritus ſequatur, Demetrium Legatum ad Clementem Pont. miſit, vt ex principe adoptaretur in regem, quod paulò ante per legatos ſuos, cum Maximiliano Cæſ. tractauerat. *Iouius lib.* 6. *viror. Illuſtr.*

Eum Mahometes & Abſa Germani fratres Tartari, quorum ille regnabat in Taurica, hic ad Citracam Volgæ in Hyrcanum erumpentis Emporium illo redegerunt, vt per Syngrapham Mahometi ſe perpetuo tributarium profiteretur. *Ibid.*

Ioannes & Olaus Magni Gotthi fratres, Paul. Iouius hiſtorici. E quibus hic hiſtoriam omnium penè populorũ ſui temporis ab an. 1494. vſq; ad

Ann Chriſti. | *Anni mūdi*

ad 1540 ſcribit. Illi de populis Septē trionalibus.

Ferdinandus Corteſius poſt Columbum Ligurem, primus ab vltimo inſulæ Cubæ promontorio ſub Cancri tropico ad Peruana & Cuſcana regna aurifera peruenit, & cuidam regulo auxiliaria arma iungens, Mutezumam potentiſſimum inter Mexicanos regem in Temiſtitana vrbe inter Tropicum Cancri & Aequatorem regnantem domuit, dum Barbari equitum conſpectum & tormentorū bombum horrerent. Eique mortuo, ſuffragijs multorum regulorum ſuffectus eſt eo titulo, vt Cæſaris ſupremi Imperatoris ſe vices gerere profiteretur. *Iouius lib. 6. viro. Illuſt.*

Ibi Deo, Chriſto, & Virgini aras extruxit & Baptiſterium condidit, ad quod tincti ſunt infinita, aduenas Hiſpanos non homines, ſed Deos arbitrati. Quin & duos illuſtres gentis proceres publico decreto inſtructa legatione ad Cæſarem in Hiſpaniam atq; inde ad Clementem Romam miſerūt, qui omnium nomine obedientiā pollicerētur. Quos Clemens cum multis muneribus ad ſuos remiſit cum Antonio Mendocio, quem Corteſio ſucceſſorem Cæſar deſtinauerat. *Idem qui & eos ſe Romæ vidiſſe ſcribit.*

Ad Clementem 7. an. 1524. Helena auia & Dauid Aethiopiæ Imp. literas & legatos mittunt obedientiam pollicentes, benedictionem & communionem Apoſtolicam deprecantes.

cantes, Eas Latinas fecit Paulus Iouius, & in ſuum librum de Fide & moribus Aethiopum retulit Damianus Goes eques Luſitanus. Legatorum præcipuus erat Zaga Zabo. Elias Liuites in lib. Bahur ſe cum eis cõtuliſſe narrat.

Ad Emmanuelem & Ioannem Luſitaniæ Reges ijdem literas & legatos mittunt, ad fœdus & amicitiam confirmandam, quam Emmanuel per Aluareſium & eius comites poſtulauerat. *Ibid. & in Aluareſio, qui hiſtoriam Aethiopicam deſcripſit.*

f Hoc Pontifice Orientales populi per Ieſuitas & Franciſcanos è Luſitania conuertuntur.

Sacramentariorum ſiue Zuinglianorum ſecta in Gallia innoteſcit anno 1534. 15. Calen. Nouemb. ſparſis paſſim & affixis in aula Regia Lutetiæ famoſis libellis contra Euchariſtiæ ſacramentum. *Ioan Til.* vnde grauiter animaduerſum eſt in hæreticos.

Henricus 8. Ang. Rex cum primis regni annis Deum ſanctiſſimè coluiſſet, Eccleſiam Catholicam, libris etiam editis contra Lutherum, defendiſſet. Iulium Pont. Gallorũ armis oppreſſum erexiſſet, Clementẽ Cæſarianorum impetu in vrbem facto captum adiuuiſſet, inter Catholicos reges belli & pacis pius arbiter extitiſſet, inſano mulierum amore corruptus, duarum probarum & nobiliſſimarum vxorum repudijs & aliarum duarum cædibus, vt Bolemiæ adamatę ſecũdo, & Parię ſexto con

Anni Chriſti.

1534.

1546.

228.

f Paulus 3. Rom. ex nobili familia Farneſiorum ann. 15. dies 29.

Vacat m. 2. d. 29.

Patriarcha.

Conſtãtinopoli Ieremia, mox Dionyſio an. 20.

Principibus.

Solimano Turcorũ Imp.

Carolo 5. Occid. Imper. Hiſp. Reg.

Franciſco I. & poſt eum Henrico 2. eius filio ann. 12.

Franc. Regib.

Henrico 8. Anglorum, deinde Eduardo 8. dict. 5. hæretico an. fere 6.

Sigiſmundo 1. Polonorum, deinde Sigiſmundo 2. cognom. Auguſto an. 24.

Ioanne 3. Portugaliæ.

Anni mũdi.

5622.

5637.

[A]nni [Ch]ri[st]i. *Anni mũdi.*
coniugio iungeretur, an. 1535. à Maiorum religione defecit. Phiſerio E-
5622 piſcopo Roffenſi à Pontifice in Car-
[15]34. dinalem lecto & Thoma Moro epiſtolarum eius magiſtro trucidatis, quòd ſacrorum antiqua iura ardentiſſimè tuerentur. *Paulus Iouius, Georg. Lilius in Chron. Surius in hiſtor. Sleidan, lib 9.*

In odium Romani pontif. qui Catharinæ materteræ Caroli Imp. legitimæ & priſcæ vxoris repudium anathemate damnauerat, templa expilauit, ſacra vaſa conflauit, Cœnobia euertit, multis pijs, ſeorſum Carthuſianis, martyrio affectis. Diuorum oſſa & cineres in Fl. Tameſim proiiecit, Eccleſiæ redditus & latifundia in fiſcum redegit, leges fecit an. 1534. in publicis comitijs ad 3. Nouembris, quibus ſe caput Eccleſię Anglicæ appellauit, & ſibi eo nomine annatas Sacerdotiorũ, decimaſque ꝑſolui iuſſit. Eccleſię Doctrinã & religionem & ritus, quæ contra Lutherum libris defenderat, immutauit, tot tamque impia aggreſſus, vt eum iterum Pont. anathemate percuſſerit, & eius regnum primo occupaturo addixerit. Eduardum filiũ regni ac impietatis hæredem reliquit. Vnde ex eo tempore Anglia in eum horrorem deducta eſt, qui etiãnum hodie magno proborum dolore cernitur. *Hæc ex huius temporis hiſtor ijs.*

Zuingliani & Lutherani crebras ſynodos priuata auctoritate cele-
[1]549. 5637. brãt, in quarum vllis, cùm de ipſorũ
con-

concordia ageretur, nunquã potuerunt inter ſe conuenire. *Ioachim. Vadianus lib. 3. Aphoriſmorum.* *Anni Chriſti.* *Anni mũdi*

Rotæ ſuppliciũ primùm in Gallia aduerſus Latrones decernitur, an. 1535. menſe Decemb. *Append. Cario. & Ioan. Tillius.*

Ioannes Hoffmeiſterus, Iulius Pflugenſis, Georgius Vuicellius, Dominicus Soto, Iſidorus Clarius, Ambroſius Catarinus, Petrus Lylettus Abbas S. Victoris, Aloyſius Lypomanus Epiſcopus Veronenſis, Alphonſus de Caſtro, fidei Catholicæ propugnatores.

Damianus Goes eques Luſitanus & Aluareſius Aethiopiæ. Ioan. Oſorius Indiæ ſiue de rebus Emmanuelis hiſtoriam conficiunt.

An. 1535. Carolus Imper. Tunetũ Africæ capit 1542. Algerum Africæ oppugnat, ſed naufragium paſſus repellitur. 1544. Africę regnum per ſuos obtinet 1550. Aphrodiſium, quod nunc Africa, per Hiſpanos occupat.

An. 1536. Rex Portugalliæ magnam Indiæ maritimæ partem conſequitur.

An. 1538. Pax inter Regem Franc. & Carolum Imperat. non diu duratura, vnde & 1540. Carolus Pariſios amicus venit. 1544. hoſtis eam vt expugnaret.

Regem Thabor Chriſtianum regionis Tartariæ, qui an. 1540. traiecerat in Europam ad Regem Franciſcum, deinde ad ſe, quòd Hiſpanos

ad

nni hri- ſti- | *Anni mũdi.*

ad Iudaiſmum ſollicitaret, in Hiſpania combuſſi.

An. 1544. Vuilhelmo Duci Cliuenſi, quòd Gallo adhæreret, ad obedientiam compulit, adempto ducatu Geldrenſi.

An. 1546. Bellum contra Proteſtantes incipit, in quo Ioan. Fredericus Saxo capitur & Langrauius vincitur.

Obierunt Lutetiæ Guillelmus Budæus an. 1539. *Tili.* in Germania Ioannes Eckius & Albert. Pighius an. 1543. *Suri* Lutetiæ Franciſcus Vatablus, Iacobus Tuſanus è primis Regijs profeſſorib. an. 1546. eodem quidem die & anno, ſed non eadẽ hebdomada, B. Rhenanus 1547. Andræas Alciatus Papiæ an. 1549.

536. *CONCIL. Colonienſe, prouinciale præſide Hermanno Archiepiſcopo (qui poſteà in hæreſim lapſus eſt) ad reformationem Cleri et de dogmatibus & cæremonijs religionis. Tom. 4. lib. Concil.*

5624. E tribus præcipuis ſectis Lutheranorum, Zuinglianorum, & Anabaptiſtarum; Caluiniſtæ noui ſacramentarij, Antinomi; Stancariani, Seruetiani, Suencfeldiani; Clancularij, vulgò fratres Hortenſes, Oſiandrini, Vbiquitarij, Trinitarij ſiue Deitæ (qui Trinitatem vocant Cerberum tricipitem) & tot tamq; pugnantes ſectæ & hæreſes hoc ferè tẽpore natæ ſunt, vt vix certus conſtet numerus. Quidam 52. alij 65. alij 90. numerant, at Hedio Zuinglianus epiſt. ad Melanchthonẽ conqueritur emerſiſſe errores ferè 128. quos tamen multi pro verbo Dei venditẽt Quales ſint, Staphyl. in Apologia, Lindanus in Dubitant. docent, & *Nos paulò poſt.*

In Gallia decreta Latinè fiebãt, donec

Anni Chriſti.	Anni mūd

nec Franciſcus Rex I. ann. 1539. id vetuit. *Matarellus contra Frācogalliam*

Vatabli nomine noua Bibliorū verſio conditur, Geneuenſibus, multis in locis impurior & indoctior, quā nec Vatablus agnouit, nec qui leuiter linguis tincti ſunt, probant. Eius cauſa Robertus Stephanus Geneuam ſontium receptatricem profugit, ſurreptis ſecum Regijs characteribus, adulterinos alios partus viris bonis & doctis ſuppoſiturus, vel genuinos, ritu loci, corrupturus.

Henricus 8. Rex Angliæ an. 1539. egit conuentum (Angli vocant Parlamentum) ordinum Regni: in quo inter alia de religione decreta cōtra Lutheranos edicit, primo in Eucharistia ſub panis & vini ſpecie poſt cōſecrationem eſſe corpus & ſanguinē Chriſti, nec amplius remanere ſubſtantias panis & vini. 2. communicare ſub vtraque ſpecie non eſſe omnibus neceſſe ad ſalutem, & ſub alterutra eſſe totum Chriſtū: 3. non licere nuptias ſacerdotib. 4. vota caſtitatis præſtanda: 5. Miſſas priuatas retinendas: 6. confeſſionem auricularem eſſe ad ſalutē neceſſariam: ijs qui ſecus docerent, vt hæreticis, ſupplicia grauiſſima conſtituit. *Sleid li. 12. Suri. in hiſt.* Talia decreta paulò poſt an. 1547 edicto publico abolentur ſub Eduardo Rege, f. & ferè eodem tempore Miſſa ibidem abrogatur. *Sleid lib.* 19. *&* 20.

An. 1548. Ioachimus Perionius Benedictinus Theologus Pariſiēſis Philoſophiæ Ariſtotelicæ curriculū ita

Anni Chriſti. | Anni mũdi

ita Latinè & Ciceronianè primus vertit, vt deinceps Philoſophi Latinè loqui cœperint, qui antea erant infantes, & paulatim dediſcere barbariem, qua eorum diſciplinæ & libri erant fœdati. repudiatis veterũ verſionibus & formulis, hoc diuinum beneficium manauit longius. Nam & Theologi, Medici, Iuriſconſulti certatim ſeſe ad eius imitationem componentes antiquam Cypriani, Arnobij, Lactantij, Hieronymi, Ambroſij, Auguſtini, Cornelij Celſi, Vlpiani & ſimilium elegantiam reuocarunt velut poſtliminio, impuritatem loquendi è ſuis ſcholis & libris depulerunt, ſuumq; ſæculum adeò facundũ reddiderunt, vt cũ quouis de ea laude facilè poſſit contendere.

Martinus Cromerus elegantiſſimè libris 30. & vna oratione funebri de Sigiſmundo 1. Hiſtoriam rerũ Polonorum ab an. 550 ad 1548. complectitur.

Ordo Societatis Ieſu inſtitutus ab Ignatio Loyola Cantabro, qui fuerat olim Dux Hiſpanorum in arce Pompeiopolitana tunc obſeſſa à Gallis, à Paulo 3. PP. primùm approbatur an. 1540 & ab eodem cõfirmatur an. 1543 Poſt eum Iulius 3. Paulus 4 Pius 4. & Tridentinũ Conciliũ ſeſſio. 9. ca. 15. eum ordinem iterum cõfirmarunt. *Surius in hiſt. Diegho. lib. 1. Orthod. explication.*

Martinus Bucerus ex Dominicano primò Lutheranus, poſteà Zuinglianus, tandem in magno Lutheranorum ſynodo apud ædes ipſius

Anni Chri- ſti. | *Anni mũdi*

Lutheri habita Vuitembergę ann. 1536. cum multis alijs à Zuinglianis ad Lutheri partes defecit. (*Func. in Chro. & Alan. Copus dialog. 6. Lauather. in hiſto. controuerſiæ Sacram. id etiam teſtantur eius ſynodi acta publicè edita*)præcipuos duos errores Zuinglianorum reuocans, de Baptiſmo paruulorum, quem negant eſſe neceſſarium, (hoc enim ipſe antea ſcripſerat in Matth. c. 3. Quoſdam infantes ſine baptiſmo æternam vitam cõſequi, quoſdam licet baptizatos delabi in infernum) & de Cœna. *Ipſe in Cõment. in Ioan. c. 6. et Matth. 26. vbi veniã precatur à Deo et Eccleſia, quòd multos Zuinglij hæreſi faſcinauerit, quã tamẽ anteà ſcripſerat in epiſt. ad Norimbergenſes eſſe diuinitus à Chriſto traditam, & Lutheri doctrinam eſſe nouam & cum ſacris literis pugnantem: imò in Epiſt. ad Eſlingenſes vocauerat Lutheranos fanaticos, Suermeros, furioſos, &c*

1545. *VIGESIMVM Generale Concilium Tridentinum contra Lutheranos & alios hæreticos præſidibus tribus Apoſtolicæ ſedis Legatis, præſentibus quibuſdam oratoribus Principum Chriſtianorum, & circiter 24 Epiſcopis, celebratum cõtra hæreſes, abuſus & corruptos mores tã Laicorum quam Clericorum. Bellis ingruentib. transfertur Bononiam an. 1547 licet Epiſcopi & Theologi Imperatorij manſiſsẽt Tridenti iuſſu imperatoris. Tom. 4. Concil. Sleid. lib. 19.* 563

Carolus Imp. celebrat ann. 1541. Comitia Ratiſponæ cùm Turcis reſiſtendi, tùm religionis componendæ cauſa, ſed ſoluta ſunt re omni infecta *Sur. in hiſto qui hac in re impudentiſsimi mendacij arguit Sleidanum.*

Germania poſtquam maxima ex parte à Religione defecit, etiam Cæſaris maieſtatem & auctoritatẽ negligere cœpit. Hinc plebeij à Nobilibus paſſim tota Germania defecerunt, & per cohortes diſtincti, in eos eorumq; fortunas cæco impetu corruerunt, nec bellum tam latũ extingui potuit, niſi poſt ſupra 100. millia hominũ maximè Ruſticorũ occiſa.

1548. *Treuerenſe prouinciale, reformatorium, vt vocant, præſide Iohanne Archiepiſcopo Treuirenſe. Tom. 4. Concil.* 5636

Hanc

Anni Chriſti.		Anni mūdi	
			Hanc calamitate ſecuti ſunt motus Principum Germaniæ, qui Cæſaris maieſtatem imminuentes, eodem, quod excitarant, incendio cōflagrarunt.
			Hinc Turca Viennam bis adortus, omnia circū finitima loca igne & ferro longe lateq; partim populatus eſt, partim cepit: Illinc Moſcus inuaſit Dorpatium in Liuonia imperio ſubiecta.
548.	*Auguſtanum diœceſanum, ad reformationem Cleri, præſide Othone Cardinale Auguſtano Epiſcopo. Tō. 4. Concil.*	5636.	Collegia equitū Teutonicorum in Pruſſia & Liuonia ſublata ſunt, amiſſis per diſcordiam religionis, & luxū arcibus & vrbib⁹ ſuis, quas Poloni, Dani, Suetij, Moſci occuparūt. An. 1545. Lutherus Puellam quandam dæmoniacā è Miſnia Vuitembergam ad ſe deductam cùm à dęmone liberare conaretur ſuis exorciſmis, in quodā ſacrario parochianæ eccleſiæ incluſus, vbi dęmonem cœpit adiurare, eius voce ita eſt perterritus, vt ſtatim de fuga cogitarit, ſed cùm oſtium ita malus dæmon obſtruxiſſet, vt neque foris neque intus reſerari poſſet, in eas venit anguſtias, vt etiam per feneſtras cancellis ferreis obductas erumpere conaretur. Verùm non prius reperit exitum, quàm ſecuri ferrea per cancellos immiſſa, oſtium confringeretur à Staphylo tunc iuuene & eius auditore, qui hanc hiſtoriam vt viderat ſcriptā reliquit Apologi. 2.
			Anno ſeq. 1546. Iſſibij cum veſperi egregie eſſet paſtus, & potus, mane repertus eſt ad Satanam deſcendiſſe.

Anni Chriſti. | *Anni mūdi*

Monialem ex Monaſterio Nymicenſi raptam Catherinam de Bore vxorem duxit. *Turrian. lib. 5. de epiſt. Pont. c. 2.*

Carolus 5. Imp. anno 1547. pactis cum Turca inducijs, & pace cū Gallo confecta, inſtigante Paulo PP. bellum geſſit contra Proteſtantes (eorū exercitus creditur fuiſſe ſupra 60. millia) quos fœliciter ſimul cum tota Germania domuit, Vuitembergenſi Duce omnibus facultatibus exuto, captiſque Ioanne Friderico electore Saxoniæ, & Philippo Landgrauio Haſſiæ, multatiſque ingenti pecunia ciuitatibus, quæ contra ſe arma tulerant: vnde ob res tam præclare geſtas cognomentū MAXIMI & FORTISSIMI accepit à Pontifice. *Surius in hiſtor. Sleidan. libro* 19.

1549. *Treuerenſe alterum, eodem præſule: tom. 4. Concil.* 5637.

Eodem anno celebrauit comitia Auguſtana, pro pace religionis & Reipu. in quibus omnes Principes, excepto Saxone, Concilij Tridentini decretis ſe ſubmittunt. Formula quædam (quæ paſſim dicebatur INTERIM) certa capita doctrinæ, & ceremoniarum, & emendationis eccleſiaſticæ continens, omnibus per Germaniam obſeruanda præcipitur vſque ad Concilii definitionem. *Surius in hiſtor. Sleid. lib.* 21.

Seditio Aquitanica excitatur an. 1548. ob Salinarū vectigal, & extraordinaria tributa: demùm comprimitur, ſeditioſis grauiter caſtigatis à Rege Henrico, miſſo illuc cum exer-

Anni Chri sti.		Anni mūdi.	
			ercitu Anna Momorantio Coneſtabili.
549.	*Moguntinum, prouinciale, de fide et moribus præſide Archiepiſcopo cum ſuis ſuffraganeis. Tom. 4. Conci.*	5637.	An. 1535. Carolus V. Tunetum Solimano extorquet: Gouletam arcem expugnat: regnum Tuneticum totum recipit & Regem Altzacheũ ſiue Muleaſſem ante pulſum reſtituit. *Paradinus*. Muleaſſes Tuneti rex ab Ariadeno Barbaruſſa regno ſpoliatus à Carolo V. reſtitutus eſt, cuius cauſa ád noſtra vſq; tempora Tuneti reges regi Hiſpano ſubduntur. Iterum ab Amida filio pulſus fuit. à quo oculorum vſu priuatus eſt, candenti ſcapello, proſciſſa vtrinſq; pupilla, ſicut ille ſuis fratribus olim fecerat.
549.	*Colonienſe alterum prouinciale reformatorium, præſide Adolpho Archiepiſcopo.*	5637.	Ariadenus cog. Barbaruſſa à Leſbo inſula piraticam cum fratre Horucio exercens Rex Algeri in Mauritania euaſit, vndique oram Hiſpanię, Italiæ, inſulasq; omnes maris Mediterranei populatus & Turcarũ claſſi à Solimanno præfectus. Deinde incidentibus inter Hiſpanos & Gallos bellis cum ingenti claſſe Frãciſco Regi opem tulit, gementibus pijs, quibus impiorum à Chriſti nomine abhorrentium fœdera improbantur. Quod cum euentu cõgruit. Nam Barbaruſſa in Prouincia apud Tolonem hyemans, Prouincialium tantum bona & opes conſumpſit. Sequenti anno vaſtata Hetruriæ ora atque inſulis Ilna, Igilio, Aenaria & Lippara afflictis Conſtantinopolim rediens, exploratis Galliæ portubus & locis, ad introducendos, cũ erit commodum, Turcas, Aſanẽ fili-

um Algeri regem reliquit. *Iouius libr. 6. vir. Illuſt.*

Eodem tempore Sinas Iudæus è piratica à Solimano accerſitus Rubro mari & indico præficitur, vice Solimani Epirotæ Eunuchi, qui Luſitanorum nauigationes ex India Aromatum merces in Europam aduehentium, magno Mempithici portorij & vectigalis detrimento, fruſtra intercludere conabatur. *Iouius ibid.*

Martinus Lutherus quem tertium Eliam quidam auſi ſunt vocare, cũ benè potus ac hylaris in lecto cubuiſſet, manè repertus eſt mortuus an. 1544. 12. Calend. Martij, & ætatis 63 *Hoſius lib. de hæreſ.* Iuſtus Ionas eius cocus libr. de eius vita & obitu, refert Lutherum paulò ante mortẽ ſibi, Cœlio, & alijs, qui tunc aderant, dixiſſe: Orate Deum pro Domino noſtro Deo & eius Euangelio, vt ei benè ſuccedat, &c. Eum ſub mortem probaſſe dogma Zuinglianorum de Euchariſtia contendunt miniſtri Heidelbergenſes in libro Germanico, cuius titulus, Acta colloquij Mulbrunenſis. fol. 217.

f Bellum Lutheranorum contra Zuinglianos, propter ciuilia bella Imperatoris aduerſus Proteſtantes & hæreticos, ſimulata concordia triennio intermiſſum, inſtauratur an. 1552. à Ioachimo Vueſtphalo, edito libello, Sacramentariorum confuſaneas & inter ſe diſſidentes opinio. de cœna Domini cõtinẽte. Tale diſſidium nunquam poſtea potuit extingui,

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
	229.	
1550.	f Iulius 3. Rom. ſed ex Aretina diœceſi oriundus an. 5. Menſ. 1. di. 16.	5638.
1555.	Vacat d. 17.	5643.
	Patriarcha. Conſtantinopoli Dionyſio.	

Anni Chri ſti.		Anni mũdi.	
	Principibus. *Solimano Turcorũ Imp.* *Carolo 5. Occid. Imp. & Hiſp. Reg.* *Henrico 2. Fran. Rege.* *Eduardo 8. dict. 5 Anglorum, deinde Maria ſorore Catholica cũ Philipp. Hiſp. an. 5.* *Sigiſmundo 2. cog. Auguſto Polon.* *Ioanne 3. Portugaliæ.*		tingui, ſed magis ac magis exarſit, ſcriptis ab vtriſque partibus doctis & indoctis multis libris, orationib. dialogis, confeſſionibus, epiſtolis, adeò vt maiori quàm vnquam antea impetu, ſurſum & deorſum res agitata fuerit. Lutherani multas habuerunt Synodos, quibus de opprimendis Sacramentarijs actitarunt: multi eorum ſe iunxerunt Catholicis, vt Zuinglianos facilius opprimerent (ſic nuper factum eſt, Antuerpiæ) in quos tanquam peſtilentiſſimos hæreticos acerbè inuehebãtur, eisq; aqua & igni interdicebant: nec erant contenti, niſi omnes expreſsè profiterentur ſe Corpus & ſanguinem Chriſti corporaliter & ſubſtantialiter ore corporis, quin & impios quoque manducare. Erãt in hoc negotio vehementes ſcriptores, ex Lutheranis Ioachimus Vueſtphalus, Ioan. Timannus, Erardus Suepflius, Eraſmus Albertus, Stolzius, Brentius: ex ſacramentarijs, Hẽricus Bulingerus, Ioan. Caluinus, Bernardinus Ochinus, Ioan. à Laſco. Hæc & alia multa ſcribit Ludouicus Lauatherus Zuinglianus, *in hiſtor. controuerſiæ Sacramentariæ.* Quidam hoc tempore, qui per Galliam dicebat ſe habere Spiritum D. Ioannis Euangeliſtæ, exuritur Tholoſæ, alter viſus eſt Lutetiæ & Baſileæ, qui genio Petri Duce ſe frui contenderet: alius etiam Baſileæ auſus eſt aſſerere ſe Moſis angelum habere. *Surius in hiſt.* Dauid Georgius impudenter per Hollan

Hollandiam & Friſiam ſcribebat ſe eſſe verum Meſſiam & Dei nepotē, & non ex carne natum, ſed ex Sancto ſpiritu.	*Anni Chriſti.*		*Anni mūdi.*

Ionas cocus Lutheri ſe iuſtum Ionam prædicabat, Oſiander ſe Enochum ſecundum. *Surius in hiſt.*

Rodolphus à Moshan decanus Patauienſis, Lutheraniſmum & Papatum (ſic Eccleſiam Catholicam vocabat) Antichriſto iungebat, & ſe vtriuſq; partis mediatorem conſtituebat, ait Oſiander.

Henricus Franc. Rex prætexu tituli quo ſe libertatis Germaniæ & Principum captiuorū vindicem appellabat, an. 1552. ingenti cum exercitu progreſſus, tres epiſcopatus, Tullum, Verodunum, & Metim imperio ſubtrahit: Lotharingiam occupat, Ducem puerum 9. annorum in Gallias mittens, eique filiam ſuam in matrimonium ſpondens. *Sleid. lib. 24. Surius in hiſtor.*

Eodem anno cùm Carolus Impe. Metim per vnum menſem obſediſſet, hyemis intemperie obſidionem ſoluere cogitur. *Sleid. lib. 24.*

Obijt Martinus Buccerus in Anglia an. 1551. 3. Calend. Mart. Scribūt quidam ſe ex fide dignis & ab eius diſcipulis accepiſſe, ipſum moribundum dixiſſe Ieſum Chriſtum non fuiſſe verum illum promiſſum Meſſiam, ſed alium nobis expectādum. *Lind. dia. 2. dubit.*

An. 1552. Grauis controuerſia de Iuſtificationis articulo & Dei iuſtitia inter Andræam Oſiandrum & alios

Anni Chriſti. | *Anni mūdi.*

alios Lutheranos, præſertim Vuitē-bergenſes. Iam ab an.1548. Matthias Flaccus Illyricus turbare cœperat hæreticos Saxoniæ, & vſitatam illorum doctrinam miſcere.

Tum Mauritius & Albertus in Carolum Imp. arma capiūt propter diu in captiuitate detentos duces &

1551 *CONCIL. Tridentinum ex Bononia reducitur Tridentum, ſed poſt 8. mēſes quàm cōtinuari cœperat, bello Germanico diſſoluitur. Surius in hiſtor. Sleid. lib. 24.* 5639

Concilium Tridentinum an. ſuperiore inchoatum.

Vita defuncti ſunt Fridericꝰ Nauſea, Andræas Oſiander (quem hoc tempore fuiſſe vnicū veritatis aſſertorem audet ſcribere Funccius in Chro. Eum autem planè mutū obijſſe ait Palladius) Conigpergij, & Gaſpar Hedio Argentini. an. (iſti duo eodem die) 1552. *Slei lib.* 24. Lyzetus Lutetiæ an. 1554.

Siud à Neſtorianis Syriæ, Aſſyriæ & Perſiæ Patriarcha Mozal ſiue Seleuciæ Parthorum deſignatus an. 1552. Romā venit, vt à Pont. vngeretur, cū Epiſtola populi Neſtoriani, in qua ſummū Pōt. Patrem Patrum & paſtorem max. nominãt, Petrum temporis noſtri, Paulum dierū noſtrorum, cinguloque comprehendentem vniuerſum Chriſtianorum cœtum, vicarium Chriſti, clauigerum regni cœleſtis, Murum fortis ciuitatis & matris ciuitatū Romæ, quam piſcatus eſt Petrus Apoſtolorum princeps & prudens Architectus Paulus. Addunt ſe mittere magiſtrum noſtrum Siud virum doctum, tēperantem, cœlitum charitate præditū, excellentem omni vitæ probitate, quia Sacerdotiū noſtrum

Auguſtanum Diœceſanum.

 (inqui

	Anni Chriſti		Anni mũdi.
(inquiunt) à priſcis tẽporibus à Roma eſt, quæ eſt Sedes Petri, dolentq́; iam 300. annis viam interceptã eſſe, quo minus Romã tuto venire queant. Profeſſio autem fidei Siud, quã Romæ profeſſus eſt ore & ſcripto an. 1552. edita & verſa eſt ab Andræa Maſio. In ea recipit omnia concilia, quæ Romana Eccleſia admittit, eiurat nominatim Neſtorium, vt iam Chriſtiani illi non videantur dici Neſtoriani à Neſtorio hæretico, ſed à gente quapiam.	1551	*Treuirenſe Diœceſanum.*	5639
An. 1553. quidam ordinis Patricij in ius vocatus à plebeio, cui debebat aureos ferè 300. petens dilationem 8. dierum ad reſpondendum, iurat facta imprecatione (cõſtabat autem ipſum falsò iurare) ſe dolo cũ eo nõ agere: vix extra palatij ſcalás delapſus, cecidit ſimilis apoplectico & ſexto die moritur. *Appendix Cario.*		*Aliud Treuirenſe.*	
Eo an. Turci à Perſis magno prælio vincuntur.			
Catholica religio magna ex parte reſtituitur in Anglia, & Euangelici egregiè mulctantur, trãſlato per mortem Edouardi ad Mariam reginam Imperio, Philippo Caroli Imperatoris filio deſponſatam. Anno ſequenti 1554. prorſus reſtituitur, & Euangelicis diffugientibus, Tota Anglia Eccleſiæ conciliatur, accepta in regni Comitijs generali abſolutione ſchiſmatis commiſſi cõtra Eccleſiam, Rege & Regina cum cæteris, qui aderant, ad genua Cardinalis Reginaldi Poli procumbentibus. *Suri in hiſt.*	1555		5643

Cùm

Anni Chriſti.		Anni mũdi.	
			Cum Andræas Zebedeus & Ioannes Angelus miniſtri Zuingliani, ille Nyonis, hic Burſini oppidorum Bernatenſium, publicè in ſuis concionibus & priuatis colloquijs hæreſi notarent Ioan. Caluinũ, ipſe cum ſuis quibuſdam diſcipulis Bernam profectus an. 1554. menſe Nouembri, in eos actionem calumniarum intendit: illi contra, collectos ex eius libris Latinis & Gallicis, articulos 15. de prædeſtinatione & reprobatione, hæreticos eſſe pœna incendij docendum ſuſcipiunt: & preterea conqueruntur quorundã Francorum exulum clandeſtinis perſuaſionibus ſuos Bernenſes Geneuam attrahi, vt illic cœnam de Caluini manibus ſumerent. Itaque Senatuſconſulto Bernenſi cautum eſt anno 1555. 3. Non. April. ne Geneuenſes libros, quibus huiuſmodi articuli cõtinerentur (qualis eſt inſtitutio Caluini) deinceps ederent aut etiam venderent: vtque formula ſolius Catechiſmi Bernenſis retineretur, repudiato Geneuenſi. *Hæc Carol. Molinæus in libello Gallico, quem pro ſui defenſione contra Caluiniſtas, nomine Simonis Challudri edidit. pagina* 62. 63. *&* 64.
1555	230 g Marcellus 2. natione Tuſcus, oppido Politiano humili Ceruina familia ortus, pius ac doctus, dies 22.	5643	g Primum Marcelli nomen retinuit. Obijt die 22. non ſine veneni ſuſpicione, quòd nimium rectus quibuſdam futurus videretur. *Oſtendit tantum terris hunc, eſſe neque vltra* permiſit Deus.
1555	Vacat d. 22. *Patriarcha.* *Conſtantinopoli Ioaſaph, an. 8.*	5643	Nõ ex ſcrutinio. i. codicillis ſolis, vel ex codicillis & acceſſu electus eſt

eſt Pontifex, ſed eo creandi Pontificis modo, qui per adorationem dicitur. Hoc autem eſt, cùm duæ partes Cardinalium, non expectato, vt vocant, ſcrutinio, ſed voce tenus, omniũ conſenſu & voluntate quempiam in Ro. pontificem ſalutant ac venerantur. Qua ratione etiam Iulius 3. & Paulus 4. renunciati ſunt. *Onuph.* Modus ex ſcrutinio eſt duplex, vnus ex codicillis ſiue tabellis ſolis. Alter è codicillis & acceſſu, quando ad complendum codicillorum duplum numerum vocum acceſſio totã electionem perficit. *Idem.*

Cæterùm ſæpe variatus eſt mos eligendi Romani põtificis. Primùm D. Petrus ſuos ſucceſſores deſignauit, Linum, Cletum, & Clementem. Anacletus & cæteri vſque ad ſecundum ſchiſma inter Damaſum & Vrcisinum, Cleri & populi ſuffragijs creati ſunt, & ab Epiſcopis, ſi qui forte præſentes eſſent, vt ex Cypriani epiſt. 52. colligere eſt. Tum autem in electione Damaſi interponi cœpit Imperatorũ auctoritas. Et primum quidem in ſchiſmate duntaxat, ad ſedandos tumultus, vti à Valentiano res cõpoſita eſt inter Damaſum & Vrciſinum: ab Honorio inter Bonifacium & Eulalium: à Theodorico rege inter Symmachum & Laurentium. Deinde etiam extra ſchiſma, ne fortè tumultus contingeret. Imò eo res paulatim decidit, (*vt Tyranni ſolent ſuam exaggerare licentiam*) vt ſine illorum aſſenſu conſecrationẽ non auderent ſuſcipere. Durauit hic

Anni Chriſti.	*Principibus.*	*Anni mũdi.*
	Solimano Turcorũ Imper.	
	Carolo 5. Occidẽt. Imp.	
	Henrico 2. Franc. Reg.	
	Philippo 2. Hiſpaniæ rege, qui etiãnum regnat.	
	Maria Philippi huius vxore Angliæ Catholica.	
	Sigiſmundo 2. cog. Aug. Poloniæ.	
	Ioan. 3. Portugalliæ.	

Anni Chriſti.		*Anni mūdi*	

hic mos ad Imp. Conſtantinum 3. qui ſanctitate Benedicti 2 permotus, liberam poteſtatem ſoli Clero populoque Ro. eligendi & deſignandi Pontifices reddidit.

Poſtea Adrianus Papa conuocata ad hoc ſynodo Lateranenſi Epiſcoporum 153. (quod antea nulli Imperatorum conceſſum fuit) etiam eligendi Pontificis ius (ob pulſos Italia Longobardos) Carolo Mag. cōceſſit, ſed illi iuri paulo poſt filius eius renūtiauit, 63. *diſt. C. Ludouicus, vt iniquo, vnde nec niſi ad tempus conceſſum fuerat.*

Sic libera denuo fuit Romanis electio & conſecratio Papæ per multum temporis vſque ad Leonem 8. Qui cùm ab Ottone primo Germ. vi & armis in ſede Apoſtolica collocatus eſſet, denuo à Clero & Plebe ad Imperatorem ius omne eligendi tranſtulit.

Quo abuſi ſunt Ottonis ſucceſſores ad Henricum vſque 4. donec ad Eccleſiam iterū reuocaretur à Gregorio 7. etiam paulo ante eius pontificatum, qui tum Hildebrandus dicebatur, vir à Deo datus ad ſedem Apoſtolicam tyrannide Imp. Germanicorū liberandam, occaſione ſchiſmatis inter Benedictū, Syluestrū, & Ioannem ſub Henrico Imp. 3. Nam Stephanus 9. Nicolaus 2. Alexander 2. ſine aſſenſu Imperatoris creati ſunt. Quod cùm iterū ſurreptitiè impetraſſet à Paſchali 2. Henricus 5. per ipſum Paſchalem denuo reuocatum eſt in ſynodo Lateranenſi.

Ita

Anni Christi.			Anni mũdi.

Ita poſtremo ad ſolos Cardinales ius peruenit Nicolai ſecundi decreto, niſi quòd aliquoties poſtea interceſſerunt Cleri populique Roma. ſuffragia, donec conſtitutiones de electione in Conclaui celebranda editæ ſunt in Conc. Lugdunenſi à Gregorio 10. *Hæc ferè ex Pamelio in epiſtolam Cypriani* 52. 1555 5643

An. 1555. Viennæ Auſtriacæ primum editum eſt nouum teſtamentum lingua & charactere Syriaco, rogatu Moſis Mardeni Meſopotamij, quem Patriarcha Antiochenus ad id in Europam deſtinauerat, iuſſu autem & liberalitate Ferdinandi Imp. deſignati. Præfuerunt operæ Ioan. Albertus Vuidmanſtadius Iuriſconſ. & Auſtriæ Cancellarius & prædictus Moſes.

Hoc tam inſigne opus aliquot annis poſt quidam Tremellius Emanuel ex Iudæo indocto indoctus Capharnaïta & Sacramentarius Geneuæ characteribus Hebraicis incredibili peruerſitate publicauit. Primò ſuſtulit titulos epiſtolarum & Euangeliorum per totum contextum inſperſos; è quibus apparebat admirabilis omnium Eccleſiarum Orientis cum Romana conſenſio, vt de ſacrificio Altaris ſiue Miſſa, de adoratione S. crucis, de Ieiunijs, de Quadrageſima, de cultu Diuorum, de feſtis eorundem, de ordinationibus Eccleſiaſticis, &c.

Deinde tabulam Euangelicarum & Apoſtolicarum lectionum ſuppreſſit, ſicut hæ in dominicos & feſtos 1555 5643

Anni Chriſti. 1555

Anni mũdi. 5643

ſtos dies anniuerſarios Eccleſiæ Syriacę ritũ diſtribuuntur, è qua ritus, ceremoniæ, cultus & cæteri ſancti religionis ipſorum actus diſcebãtur.

Tertio multas literas, quas putabat ſuperfluas, præ imperitia ſubduxit, immutatis pro libidine punctis contra analogiam, vſum & phraſim Syrorum. Quam infantiam, vt clarius oſtenderet, breuiſſimum Alphabetum editioni iubiunxit inſcitiæ pleniſſimum.

Vnde ſi eius editionem Syri legerent, ſe Syriacè illic nihil aut parum legere faterentur.

Quarto non modo literas Protractionis ſuſtulit, quod Marrani impudentiam, ſimul ac inſcitiam, eleuare vtcunque potuiſſet, ſed & Conſonantes, preſertim literã Nun, cui⁹ loco ſolet ſubſtituere Iod, quod neſciret apud Syros literã Nun eſſe ſymbolum tertiarum perſonarum futuri, æquè ac primarum pluraliũ. Quod diſcere potuit non modo è lingua hodierna Syrorum, cuius ſe illic expertem prodidit, verũ etiam è ſuis Talmudicis & Baal Haruch, qui etiam ſic loqui ſolent.

Poſtremo Guidonis Fabricij Boderiani docti & Catholici laborem per plagium ſibi vendicauit, qui illud ante è characteribus Syriacis in Hebraicos tranſſcripſerat, & addita latina interpretatione Antuerpiæ Plantini typis emiſerat. Quę quãuis publicè, aliquot D. Pauli epiſtolas Syriacè prælegendo, ſatis docuerim, hic tamen repetere volui, ne quis

5643

Marrano

Anni Chri ſti.		Anni mūdi.
1555		5543

Marrano hæretico in linguis peregrinis fidendum putet.

Maria Stuarda regina Scotiæ Frãciſco Delphino, qui poſtea regnauit, nubit, Stuarda autem familia, cùm Danicæ eſſet ſtirpis, à Saladini Sultani temporibus Scotiæ inſerta eſt à Macolimō rege. Nam is Valterum nobilem oriundū è Dania virtutis cauſa, quā aduerſus Saracenos in Syria oſtenderat, ad Stuardi (ſic enim Scoti regij conuiuij magiſtrum vocant) dignitatē euexit. Eius familiæ & nominis reges quinque Iacobi nomine, continenter ſibi ſuccedentes humanæ miſeriæ ſpeculum prębuerunt. Nam primus in cubiculo trucidatus; 2. diffracti æꝛei tormēti fruſtulo interemptus. 3. à filio interfectus. 4. in bello ab Anglis occiſus. 5. huius Mariæ pater paulo poſt nuptias, adeo leui morbo ſuccubuit, vt nonnulli veneno ſublatum arbitrarentur. *Iouius lib. 6 vir. Illuſt.*

Eod. an. 1555. Philippus 2. Hiſpaniæ regnum adit, Patre Carolo cedente, & in ſacram ſolitudinem abeunte.

Eodem Turci accerſiti à Gallis, Corſicam depopulantur.

Carolus 5. qui Solymanum tātarum viriū faſtu tumentem ſolo ꝓpe Caſtrorum fremitu aliquoties profligarat, qui Ariadenū Barbaruſſam acie deuictum, ac Tunetano regno exutum Africa depulerat, qui imperium ſuperiorum Impp. ignauia labefactatū ac penè perditū reſtituerat, qui coniurantē Germaniam retuderat,

1555		5543

Anni Chri-ſti. | *Anni mũdi.*

tuderat,defectionis ducibus victis &
captis,qui Regem Franciſcũ,& Cle-
5653 mentẽ pont.in poteſtate habuerat;
1553 qui in orbe nouo multa præclara in
Dei & Eccleſiæ decus per ſuos geſſe-
rat, ædificatis vrbibus, templis,&c.
qui denique, vno dempto Carolo
Magno, omnes Occid. Impp. pace
belloq; ſuperarat, religione tactus,
quam ſanctiſſimè ſemper coluit, &
aduerſus hæreticos aſſeruit,tędio re-
rũ humanarum affectus, propter cœ
leſtium &æternarum deſideriũ,pri-
mus poſt conditũ Germanicum im-
perium.(Nam Lotharius Francus e-
rat) maïeſtate Imperij fratri Ferdi-
nando abdicata, reliquis regnis atq;
ditionibus vnico filio Philippo tra-
ditis ad vitam religioſam,aſſumptis
aliquot pijs viris,ſe contulit,& in ſa-
cram ſolitudinem receſſit.

Ioannes Fuccius Prutenus Chro-
nologiã vſq; ad an.1553.ab orbe cõdi-
to ſcripſit.Poſtea an.1566. de quadã
coniuratione conuictus ſub Sigiſ-
mundo Polonorum rege laqueo vi-
tam hæreticã finijt.Eũm aliqui con-
tinuarunt vſque ad añ.1574.

Ioan. Laſcus Polonus, Epiſcopi
dignitate excidens primùm Luthe-
ri, deinde Zuinglij dogma ſuſcepit.
Tandem ne fruſtra nixus penitus vi-
deretur, ab Eduardo Rege Angliæ
profugus obtinuit,vt peregrinorum
Epiſcopus & ſuperintendens voca-
retur. *E defenſ.2.cõtra Vueſtphalum.*

Ioannes Caluinus ex matre pon-
tificij ſacrificuli concubina Canoni-
1555 5643 cus Nouiodunenſis. *Vueſtphalus Lu-*

 teranus

Anni Chriſti.	Anni mũdi.
1555	5643

teranus in Apologia, incipit clareſcere & de fori rabulà Theologus de repente prodire, vbi ad pœnam quæſitus cum quodam Copo tunc Academiæ Pariſienſis rectore regij magiſtratus manus ſubdolè effugiſſet.

Tammas Sophus de Imperio Meſopotamiæ & Aſſyriæ excidit. Taurini regiam expilari, Perſidem diripi à Solimano paſſus eſt. Solimanus poſtea 400. Turcarum millibus amiſſis in Carintho cum eo pacem an. 1557. facere cogitur.

Gulielmus à Prato Epiſcopus Claromontenſis Cancellarij Regij, Cardinalis & Legati f. qui poſtea an. 1559. obijt, relictis copioſis pecunijs, & redditibus, è quibus diues Valetudinarium Claromonti, & tria Ieſuitarum collegia conderentur; vnum Lutetiæ Pariſiorum, alia duo in Aruernia, Biliomi & Moriaci.

Robertus Mancop Scotus à puero cęcus vſque eo Pariſijs in literis profecit, vt Theologiæ doctor Romæ creatus Archiepiſcopus Armachanus, deinde Legatus à latere in Hybernia fieret.

Præter vulgares Lutheranos, Zuinglianos, Caluinitas, Seruetianos, Anabaptiſtas, & infinitas Sacramentariorum formas, recrudeſcunt alij ſe in contraria ſcindentes, *Brentiani, Vbiquiſtæ*, vbiquitatem humanitatis Chriſti docentes, *Oſiandrini*, hominem iuſtificari ea iuſtitia, qua Deus eſt eſſentialiter iuſtus. *Stancariani*, Chriſtum iuſtificare ſecundum ſolam humanã naturam. *Amſdorfiani*, bona

1555	5643

Anni Chriſti. | *Anni mũdi.*

bona opera ad ſalutem eſſe pernitioſa. *Maioriſtæ*, infantes non ſaluari per ſolum baptiſmum. *Antinomi*, hominem ad legis Dei obedientiam non obligari. *Suenckfeldiani*, ſacras literas penitus eſſe abijciendas, & pendendum è ſola diuina inſpiratione, qui proinde dicti ſunt Prophetæ cœleſtes. *Trinitarij ſiue Tredeitæ*, tres eſſe Deos. *Antitrinitarij*, tres perſonas non in ſe ſubſiſtere, ſed in diuina eſſentia, eſſeque diuinæ eſſentiæ dũtaxat reſidentias ſiue qualitates. Sabellianorum ſecta, quá infames ſunt omnes fere Lutherani & Caluinitæ, vt multis libris docuimus. *Autotheani*, Chriſtum eſſe Deum à ſe, non à patre, vt proinde impropriè dixerint patres Nicæni, Deum de Deo, lumen de lumine, &c. Hoc venenum ſuis miſcuit Caluinus, vt ibidem oſtendimus. *Bibliſtæ*, nihil proponendum in Eccleſia populo, vel in ſcholis iuuentuti, præter Biblia, nec diſcendas vllas Philoſophiæ artes. *Sabbatarij*, non dominicam diem colendam, ſolum Patrem eſſe inuocandum, non Filiũ, non Spiritum ſanctum. *Stebleri*, nec gladium, nec peram portãdam, nec vllo modo litigandum, aut in iudicio comparendum.

Dæmoniaci, Dæmones poſt finem mundi ſaluandos. *Georgio Dauidici*, Georgium Dauidem eſſe Chriſtum, Diabolum nullum exiſtere, non futuram Carnis refectionem.

Memnonitæ, Chriſtum carnem è Maria non ſumpſiſſe.

Ochiniſtæ ſiue Polygamiſtæ, licere viro multas ſimul habere vxores.

Muſculus diuinã Chriſti naturam vna cum humana fuiſſe mortuam.

Ioannes Langus, carnẽ Chriſti eſſe deificatam ſiue trãſijſſe in diuinam ſubſtantiam.

Matthæus Flaccus Illyricus multa horrenda in omnes ſectas inuexit.

Melanchthon vt multorum reus etiam à ſuis traducitur.

Hieronymus Zanchius & Iacobus Schekius Medicus de duabus Chriſti naturis, & de S. Trinitate mõſtra nouis portentis auxerunt, quæ proprio opere refutauimus.

Hos quidem defendere hodie conatur *Lambertus quidam Danæus*, at nimis inuerecundè, quoniã ſola impudentia hęretica armatus, diſciplinarum omnium expers; tantã prouinciam ſuſcipit.

Valentinus Gentilis cum Seruetianorum fermento Deiſtarum Lemani lacus vndas miſcuit, contra quem præcipuè Tertium meum de Trinitate dictaui.

His iam omnibus ſuperſtes *Theodorus Beza*, quotidie aliquid noui ad iam putres eorum blaſphemias addit. *Hæc ex ipſorum ſcriptis & farraginibus.*

h Bellum mouit proregi Neapolitano. Pietate & virtute inſignis.

Ioan. Caluinus ad nundinas autumnales Francforti an. 1556. cum miniſtris eius loci de Cœna cõferre volens, reiectus eſt, quòd ſe Zuinglianum profiteretur. *Lauater. in hiſt.*

Contro-

Anni Chriſti.		*Anni mũdi*
	231	
1555	h Paulus 4. Neapolitanus, ex familia illuſt. Caraffa. an. 4. m. 2. di. 27.	5643
1560	Vacat m. 4. d. 6.	5648
	Patriarcha.	
	Conſtãtinopoli Ioaſaph.	
	Principibus.	
	Solimano Turcorũ Imper.	
	Carolo 5. & Ferdinãdo eius fratre an. 6. per ordinem, Occidentis Impp.	
	Henrico 2. Franc. Rege, & vſque ad regni Franciſci 2. initium.	
	Philippo 2. Hiſpaniæ.	

Anni Chriſti. | Anni mũdi.

Controuerſiæ Sacramentariæ. Sur. in hiſt.

1555 | 5643 Eodem anno cùm plæriq; Laici in Polonia vſum calicis in ſacramẽto Euchariſtiæ contentioſè efflagitarent, quaſi Chriſtus eſſet exanguis ſub altera ſpecie & Roma. Pontifex eo miſiſſet Aloyſium Lipomanum Veronenſem Epiſcopum ad regem Poloniæ Sigiſmundum, ea quæſtio diuino miraculo eſt iudicata. Nam cùm quidã Iudæus *Biſheim* ſiue Benedictus in quodam Poloniæ oppidulo Sachazeto nomine, tribus miliaribus ab arce *Louitz.* à ſua ancilla Chriſtiana, Dorothea Lazezla nomine, ſacram Euchariſtiam (quam ipſa ad pagum Catzo die Paſchę ſuſceperat, & ex ore extractam in ſudariolum repoſuerat, vt ad ſuum herum deferret) tribus daleris & veſtę ſericas fimbrias habente emiſſet, & in ſynagoga pugionibus, & cultris confodiſſet, repente ex illa MVLTVS CRVOR emanauit, quẽ Iudæi cochleari in vitreum calicem tranſfundunt. Hac de re paulo poſt cognita, & ad Sigiſmũdum Regem, qui tũc erat Vilnæ, (quæ eſt vrbs Lituaniæ Metropolis) delata, mãdatur illius oppiduli præfecto ſecundario, vt totum negotiũ diligenter inquirat, & in huius ſceleris conſcios extremo ſupplicio animaduertat. Itaque Dorothea cum Iudæo ſuo hero, die Veneris poſt Chriſti Aſcenſionem flammis exuritur, reliqui item Iudæi ſceleris ſocij (vno excepto qui aufugerat) Calend. Iun. idem ſupplicium luunt. Vnde multi & ipſe Po-

1560 | 5648

Maria Philippi vxore Catholica Angliæ Regina, deinde Elizabetha ſorore, quæ his iam annis 22. regnat.
Sigiſmundo 2. Auguſto Poloniæ.
Ioan. 3. Portugalliæ. deinde Sebaſtiano an. 21.

Anni Chri-ſti		Anni mũdi.
1555		5643

loniæ rex non mediocriter in retinenda Catholicæ Eccleſiæ communione confirmatur. *Hiſtoria rerũ memorabilium, &c. conuerſa à Pontano lib. 5. & Surius in hiſt.*

Sub hæc tempora imago Crucifixi à quodam lapidibus per indignationem icta emiſit ſanguinem, ſed ſceleris reus Moguntię ſupplicio afficitur. *Brentius in c. 3. ad Galat.*

An. 1556. obierunt mortem Ioannes Sleidanus Argentinæ, Conradus Pelicanus ex minorita Zuinglianus Rubeaqui, & omniũ peſſimus Danid Georgius Baſileæ.

Lutetiæ Frãciſcus Picardus Theologus, & Andræas Tiraquellus iuriſcõſult. an. 1558. Io. Fernelius ſummus medicus Lutetiæ an. 1559. Romæ Ioannes Gropperus Theologus & Cardinalis, apud Biturigas Franciſcus Duarenus iuriſconſ. in Vngaria Iſabella Vngariæ regina, quę, rara fœlicitate, fuit Regis filia, Regis ſoror, vxor & mater, Lutetiæ Hẽricus Rex 6. Id. Iul. an. ætatis 40. mẽſ. 3. die 11. & Regni an. 12. mẽſ. 3. die 11.

Eodem anno Non. Septẽb. Lutetiæ ſummo mane, via Iacobæa in ædibus cuiuſdam priuati hominis, qui tunc aberat, ante collegiũ Pleſſiaeum, comprehenduntur Caluiniſtæ ſiue Lutherani, vt vocabantur, vtriuſque ſexus circiter 120. qui nocte ipſa illuc ad concionem & preces conuenerant. Ex ipſis nonnulli paucos poſt dies comburuntur. *Nox & amor, vinumque nihil moderabile ſuadent.*

Anni Chriſti		Anni mũdi
1560		5648

Anno

Anni Chriſti.		Anni mūdi.	
1555		5643	Anno 1557. Prid. Non. Septemb. inchoatum eſt Vuormatiæ colloquium inter Catholicos & Lutheranos decreto Comitiorum Ratiſponenſium, ſed turbatum artibus Flacci Illyrici. Aderant Euangelicarum partium 12. miniſtri, qui à Catholicis interrogati, quas ſectas confeſſioni Auguſtanæ conſentaneas & diſſentaneas exiſtimarent (quòd variæ ſectæ ſub Auguſtana cōfeſſione cōprehendi vellent, & decretum eſſet, cum ijs duntaxat colloquiū habendum, qui eſſent Antiquæ religionis vel Auguſtanæ confeſſionis) per 16. dies inter ſe concertarunt, cùm alij ex ipſis ſectas quaſdam vt à cōfeſſione Auguſtana diſcrepantes damnarent & excluderent, alij retinendas, eiſque parcendū cenſerent. Ea cōcertatio eo vſque progreſſa eſt, vt ex 12. miniſtris, 5. reiecti & excōmunicati fuerint, tanquā contrarij cōfeſſioni Auguſt. in præcipuis capitibus, vt de Lege & Euangelio, de Libero arbitrio, de Iuſtificatione, de Operibus, de Sacramentis, & vſu Ceremoniarum. His ita geſtis, quia à 7. reliquis Miniſtris nunquam impetrari potuit, vt ſigillatim multiplices ſectas à confeſſione Auguſtana ſecernerent & damnarent, ne inanis eſſet labor colloquij, illud vix adhuc benè cœptū intermittitur & ſuſpenditur. *Amſdorffius in lib. Publicæ confeſſionis puræ doctrinæ Euangelij &c. Nicol. Gallus iu ſuis Theſibus & hypotypoſ. Hiſtoria rerum memorabilium &c. conuerſa à Pontano lib. 5. Lauatherus in hiſt.*
1560		5648	

	Anni Chriſti.		Anni mūdi.
controuerſiæ Sacramen. Sur. in hiſtor. An. 1558. Franci Duce Franciſco Guiſiano Principe, vrbem Caletum omniũ opinione inexpugnabilem 7. obſidionis die, 5. Non. Ianuarij expugnarunt. Mox Guinam arcẽ munitiſſimam captam incendunt, & Hamam capiunt, denique Anglos ex tota Gallia exturbant.			
Eodem an. Nouembris die 17. ætatis verò ſuæ 43. Maria Angliæ Regina Catholica obijt.			
Eodem die, poſt horas duodecim Cardinalis Polus veſpere defunctus eſt, natus an. 58. menſ. 6. *Surius*. Quibus duobus luminibus vno die extinctis, magna ſimul & regni & religionis ſubſecuta eſt in Anglia & vicinis regionibus obſcuritas.		*CONCIL. Colonienſe ſub Adolpho.*	
Scoti expellunt Gallica præſidia.			
An. 1559. Ianuarij 15. in Demortuæ locum Angli ſubſtituunt Elizabetham, quam Henricus ex Anna Bolemia ſuſceperat. Hinc reſtituitur Zuinglianiſmus & Caluiniſmus, Clero & Epiſcopis carcere rerumq; ſuarum amiſſione mulctatis, nonnullis etiam veneno, nece, &c. abſumptis.		*Moguntinum.*	
Eodem anno 7. Non. April. Inter Gallum & Hiſpanũ inita pace, qua hodie fruimur, Philippo Regi Hiſpaniarũ Elizabetha filia Henrici Francorum Regis natu maxima deſpondetur, & Margarita eius ſoror vnica Emanueli Philiberto Allobrogum Duci.			
Vigeſimo ſecundo Iunij dum celebrabantur nuptiæ Philippi regis &			

Anni Christi. | *Anni mūdi*

& Elizabethæ Henrici Regis Franc. filiæ, ſimulq; Philiberti Sabaudię ducis & Margaritæ Sororis eiuſdem Henrici, ipſe Henr. haſtæ fragmento per Galeam adacto à Montgomerio Comite in cranium occumbit ex vulnere natus an. 40. Eius obitus in Gallia locum dedit crebris rerū nouarum machinationibus & hæreticorum imprimis audaciæ.

Eodem anno Iuniores Saxoniæ Principes & Comites Mansfeldenſes Lutherani, edunt ſeparatim publicum ſcriptum, quo vndecim ſectas huius ſæculi, & præcipuè Zuinglianam, vt execrabiles hæreſes damnarunt. *Surius in hiſtor. Lauater. in hiſt. Controuerſiæ Sacram.*

Dietmarſi domantur à Rege Danorum, populus ante liber & inuictus, dum Archiepiſc. Bremenſi pareret & Catholicam ſequeretur. At tum Lutheranizans, dat ſuæ leuitatis pœnas.

Ioanni 3. Portugalliæ defuncto ſuccedit Sebaſtianus his 21. annis. Nam eius parens Ioānes 4. vt nominatur, ante Ioannem 3. Patrē mortuus eſt, ita tamen vt Sebaſtianum hunc vix tres menſes agentem reliquerit.

232.

1560. | i Pius 4. Mediolanenſis, an 5. menſ. 11. di. 8. | 5648. | i Hoſtis Simoniacorum, & plura habentium Beneficia; oſor diſpenſationum.

1566. | | 5654.

Vacat d. 29.

Patriarcha.

Conſtantinopoli Ioaſaph, deinde Metrophane.

An. 1564. Decretali ſiue Bulla Fiduciarios Sacerdotiorum, quos vulgò Cuſtodinos appellamus, perpetuo anathemati ſubiecit, reſtitutioni addixit, Simoniacos declarauit, peccati expiationem ſoli Cathedrę Apoſtoli

ſtolicæ reſeruauit. Inſcribitur Bulla cõtra quaſcunq; Eccleſias & beneficia Eccleſiaſtica quæcunque in confidentiam retinentes ſeu recipiẽtes. quod ſucceſſor pius 5. renouauit.

Addiſu filius Ioannis de domo Martia ex ciuitate Gezira in Tigri Flumine, olim monachus ord. Sancti Antonij, Monaſterij Sanctorum Rahæ & Ioannis fratrum, electus primas ſiue Patriarcha ciuitatis Muzal in Aſſyria Orientali Romam venit, vt confirmaretur, vbi & obtulit Pio profeſſionem fidei, & atteſtationem manu ſua pictam & ſubſcriptam, die 7. Martij, An. Do. 1562. Iurans ſe credere, recipere, & approbare omnia, quæ in Sede Apoſtolica tenerentur, & ſe id curaturum in ſua iuriſdictione, ſub qua eſſent multi Metropolitæ Epiſcopi & Diœceſani. videlicet Arbel Metropolis, Saraua, Hancaua Epiſcopatus, Cheptiã Metropolis, Caranileys, Achuſch Epiſcopatus, Naſſybin Metropolis Machazzin, Talleſcaui, Mardin Epiſcopatus, Sceert Metropolis, Azzen Epiſcopatus, Elcheſſen Metropolis, Zuch & Meſciara Epiſcopatus, Gurgel Metropolis, Eſci Epiſcopatus, Amed Metropolis, Chiaruchię, Hayn, Tammir Epiſcopatus, quæ omnes ſimul regiones ſubſunt *imperio Turcarum,* Ormi ſuperior Metropolis, Vſcimi & Cuchia Epiſcopatus, Ormi inferior Metropolis, Durra, Sol. dos, Eſchinuch Epiſcopatus, Eſpurgan Metropolis, Narę, Gien nunc Epiſcopatus, Salamas Metropolis, Beu-

Anni Chriſti.	*Principibus.*	*Anni mũdi.*
1560	*Solimano Turcorũ Imp. Ferdinando & Maximiliano 2. an. 12. ex Ordine Occid. Imp. Franciſco 2. an. 1. & poſt eum, Carolo 9. Maximiliano, eius frat. an. 14. Franc. Reg. Philipp. 2. Hiſpan. Elizabetha Angl. Sigiſmundo 2. cog. Auguſto Polon. Ioanne 3. Portugaliæ.*	5648.
1566.		5654

Anni Chriſti. 1560. | Anni mūdi. 5648.

Baumar, Sciabatam, Vaſcham Epiſcopatus. Omnes *Perſarum Regi vulgo Sophi nuncupato* ſubiecti: In India verò *Luſitanis ſubiecta* Cuſchin Metropolis, Cananor Metropolis, Goa Metropolis, Calicuth Epiſcopatus, cui ſubeſt Carongol ciuitas, quæ adhuc ab Idololatris & Ethnicis hominibus poſſidetur. *Hæc ibi.*

Metrophanes Conſtantinopolitanus Patriarcha centeſimus quadrageſimus primus ſedere incipit anno 1563.

An. 1560. Lutherani & Sacramentarij ardentiſſimo odio inter ſe flagrant, cum ſcriptis contrarijs, tum edictis publicis. Nam Vuitembergenſes, quibus præerat Brentius, edictũ promulgant contra Sacramẽtarios: Ienenſes miniſtrij edunt ſupplicationem ad Ioan. Fridericum 2. Ducẽ Saxoniæ, eiuſq; fratres, ac alios principes & ordines confeſſionis Auguſtanę, pro legitima ſynodo, in qua ſoli Lutherani cõuenirent, & Zuinglianos atque alios, quibus aduerſantur, condemnarent. Contra ab Heidelbergẽſi academia poſt publicam diſputationẽ Zuinglianorũ cõtra Lutheranos, Heshuſius Lutheranus abire iuſſus eſt: & mox Superintendentes Heidelbergenſes edunt decretum, quo Lutheri & Brentij Cathechiſmi extra Eccleſiam eijciantur, & eorum ſcripta nullam habeant auctoritatem. *Lauaterus Zuinglianus in hiſt. controuerſiæ Sacrament. Suri. in hiſt.*

1566. | 5654. Illo an. Carolus 9. Rex Frãcorum ſexa

ſexageſimus regnum ingreditur	*Anni Chri-ſti.*	*Anni mūdi*
Magni tumultus à neſcio quibus Euangelicis religionis cauſa excitantur in Gallia, & Allobrogibus.	1560.	5648
In Scotia etiam mire tumultuatum eſt, dum Caluiniſmum amplectuntur, Anglis ſuppetias ferentibus, qui & ipſi hæreticum furorem fuerant amplexi. *Surius.*		
Regina Scotiæ Maria Guiſiani olim ducis filia inter hos mot⁹ Edimburgi tædio & curis moritur. *Surius.*		
In Vuallia regione Angliæ crux inuenta eſt, in quadā fraxino turbinis vi & tempeſtate deiecta. *Idem & Alanus Copus in Dialogo.*		
Moſci deletis 6000. Tartarorum redeunt in Liuoniam. Liuonij à Polonis auxilia petunt.		
Baiazetes & Selymus Solimani filij inter ſe dimicant ad Anaſum, deinde Alepum Syrię. Baiazetes victus fugit ad Perſas, vbi & moritur.		
Magdeburgenſes miniſtri, quorū anteſignanus eſt Matthias Flaccus Illyricus, Centurias diuulgarunt errorum, mendaciorumque pleniſſimas, contra quos Alanus Copus Anglus paulò poſt ſex dialogos edidit, Bucingerus centuriam vnam, Caniſius libros de corruptelis ſcripturæ, nempè de Ioanne & D. Virgine. Turrianus opus pro Epiſtolis Pontificum decretalibus. Nos huius Operis poſteriorem partem, quam ſperamus ſuffecturam ad eorū fraudes & calumnias detegendas atq; diſſoluendas, aut certe iter præmonſtraturam	1566.	5654.

Anni Chriſti. | *Anni mũdi*

turam, vt quiſque facilè per ſeſe cætera adijciat. Nam facilè eſt inuentis addere. Quin & res ac hiſtorias ab iſtis prætermiſſas magno numero colligauimus. Studuerãt enim immanibus illis voluminibus non hiſtoriam ſcribere, ſed fabulas, vt Pontifices traducerent.

Geneuę nefandiſſimum conſiliũ de Franciſco 2. Rege Franciæ, Regina vxore, Regina matre, eius liberis, Proceribus, & bonis Magiſtratibus ad certum diem per inſidias trucidandis, Beza principe, Caluino auctore, Ottomano ſubſignatore, Spifamio ſuaſore, omnibus Galliæ prędonibus & laniſtis conſcijs. *Surius.*

Hinc ſeditio Amboeſiana prætextu boni publici & conſeruandarũ legum Franciæ à quibuſdam ſectarijs non admodum claris, numero 500. præter aliquot pedites, quæ detegitur 9. Calend. April. Eius quidẽ duces grauiſſimis ſupplicijs plectuntur, at mox Rex omnes reos hæreſis abſoluit edicto publico, modò in poſterum fidem Catholicæ eccleſię retinerent. Ex eo tempore, qui prius Lutherani dicebantur, per totam Galliam cœperunt vocari Huguenoti.

E vita exceſſerunt an. 1560. Robert. Cœnalis Arboricenſis Epiſco. & doctor Theologus Lutetiæ, 5. Calend. Maij. Ioan. à Laſco Zuinglianus in Polonia Idib. Ianuarij. Philippus Melanchthon 13. Calend Maij Germaniæ cothurnus, de omni religione ſecurus. Vnde poſt eius mortem,

	Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*
tem ſtatim quiſque hæreticorum ſibi vendicare voluit. Caluinus contendebat illi ſua confeſſione mortuum, alij in alia.			
Franciſcus 2. Rex Franc. Pridie Non. Decemb. eiuſdem an obit.	1562.	*CONCIL. Tridentinum aliquandiu interruptũ continuatur. præſidentibus 4. Legatis ſedis Apoſtolicæ et præſentibus 2. Cardinalibus 3. Patriarchis 21. Archiepiſcopis 16 Epiſcopis 7. Abbatibus 7. Generalibus ordinũ. 39. procuratoribus abſentium cum legitimo mandato. Durauit, an. 1. menſ. 11. di. 4. Clauditur die 4. Decembr.* 1564.	5650.
Multa hoc tempore varijs in locis ferebantur viſa portenta, & horrenda monſtra, præſertim in Anglia, in qua Londini Pyramis Paulinæ Eccleſiæ tota ferè lignea plumboq; cooperta de cælo exuritur, deinde menſa illa, in qua hæretici Caluini communionem exercebant. *In Annal. Angl.*			
An. 1564. quidam Lucas Sternbergerus docet inter alia non eſſe Trinitatem, ſed vnum Deum Patrẽ, Sabbatum eſſe ſeruandum, Euchariſtiæ & baptiſmi ſacramentum Satanicam eſſe inſtitutionem, & cætera. *Surius.*			
In Polonia contrà Gregorius Paulus, Cazanouius & alij tres eſſe Deos, Symbolum Athanaſij eſſe Sathanaſij, &c. Quibus dum ſe Caluinus & eiuſdem metalli miniſtri ſe opponunt, Autotheani & Antitrinitarij ſiue Sabelliani euadunt, & doctrinã de Deo Vno, & Trino ſceleratis modis conſpurcant. Quas blaſphemias hodieque perpetuant. *Vide noſtros libros de Sancta Trinitate, & contra Schekium.*			
Eodem anno, quòd multæ noue hæreſes, prætextu confeſſionis Auguſtanæ irreperent, fuit cõuentus Principum Numburgi in Thuringia, in quo egerunt de Zuinglianis ſolenniter			

Anni Chriſti. | *Anni mūdi*

niter condemnandis, ſed id à quibuſdam Principibus impeditū eſt.

1560. 5648 Saxones etiam Lutherani ad ſedandos motus propter rem Sacramentariam exortos conuentum agunt Luneburgi, damnantque hæreſeos Albertum Hardemburgium Zuinglianum. *Lauatér. in hiſt. controuerſiæ Sacramen.*

In Tranſſyluania alij Lutheri, alij Zuinglij doctrinam ſequuntur, magno apud Turcos ludribrio religionis Chriſtianæ. Bremenſes omnes Lutheranos vrbe ſua exire iubent. *Ibid & Surius.*

Ferdinandus Imp. in Vngaria fœliciter res gerit cōtra Turcos & Trāſſyluanos. Paulò poſt Tranſſyluaniæ Vaieuoda occupat arcē Zathmar. Vnde initium noui belli.

Inſtitutum fuit à Rege colloquium Poſſiacum inter Catholicos & Euangelicos, ſed cū primùm publicè, deinde priuatim colloquuti fuiſſent per aliquot dies, diſſoluitur abſque vllo profectu. Impudentiſſimū eſt mendacium, quod Lauatherus ſcribit colloquutores Catholicos cō ſenſiſſe cum miniſtris. Huius fructus fuere Bella immania, quę deinceps per 18 an. conſequuta ſunt.

Anno 1561. 16. Caled. Febr. edicto Regio permiſſum eſt Euangelicis ſuos conuentus ac exercitia & negocia ſuæ religionis extra mœnia vrbium habere, donec aliter à Rege decerneretur, ſiue vſque ad Concilij œcumenici Tridentini determina-

1566. 5654. tionem. Promulgatur in ſenatu Pari

ſienſi

ſienſi Prid. Non. Martij. cũ hac clau- *Anni* *Anni*
ſula: *Audito procuratore Regis, abſq; ta-* *Chri-* *mũdi.*
men approbatione nouæ religionis, & id *ſti.* 5648.
totum per modum prouiſionis, & donec 1560.
aliter per Dominum Regem fuerit ordinatum.

Francorum exulum (qui erant Zuingliani) Eccleſia cum Francforti per annos ferè 7. manſiſſet, anno 1561. 9. Calendas Maij. Senatuſconſulto Francfordienſi vrbe excedere, aut ab exercitijs ſuę religionis abſtinere iubetur: quòd ipſi à Lutheranis ſiue Germanis miniſtris diſpares eſſent & religione & ceremonijs & doctrina, quódque à præcipuis capitibus confeſſionis Auguſtanæ, eius Apologiæ, pacificationis Vuitembergenſis, factæ an. 1536. denique Frãcfordienſis concordiæ actæ an. 1542. 5. Idu. Decembris, diſſentirent. *Vide huius rei acta & Hiſtoriam editam à Franciſco Philippo.*

An. 1562. in regno Franciæ omnia fuerũt funeſta, graſſantibus per totam ferè Galliam bellis, fame & peſte. Plura certe mala vnico anno Gallia à ſuis pertulit, quam cunctis ſuperioribus bellis ab exteris. Illis commemorandis propter legem ἀμνηςίας prudens lubensq; ſuperſedeo.

In hoc primo ciuili bello Rex Nauarræ Rhotomagum obſidens interficitur. In conflictu Druidũ Dux Niuernenſis, Sanctandreanus Mareſcalus & pleriq; alij deſiderantur. Princeps Condæus & Annas Mõtmorantius vtriuſq; partis Ductores 1566. 5654.
capiun-

Anni Chriſti. 1560. Anni mũdi 5648.

capiuntur. Dux Guyſius, dum victoriam perſequitur, in Aureliarũ obſidione, proditoriè à Poltroto, quẽ Admiralius & Beza ſubornarant, glande percutitur; & poſt aliquot dies ſanctiſſimè expirat.

In mediis his Galliarum tumultibus Angli ſe iungunt Huguenotis, Normaniam vaſtant, fortiſſimum maris portum, vulgò Portum gratię occupant à Septembri an. 1562. vſq; ad finem Iulij anni ſequentis, è quo prius non exierunt, quàm grauiſſima peſte inde diſcedere coacti ſunt, quæ diſcedentes in Angliam vſque comitata eſt, ita vt Londini ſolum, eo anno pluſquam 20. millia hominum perierint.

Incipit bellum inter Fredericum Daniæ & Erricum Suetiæ reges, in quo Dani Noruegiam recuperant.

Hoc ferè tempore Abdiſu Aſſyriorum Patriarcha Romam venit, vt à Pontifice confirmaretur, & polliceretur obedientiam, ſeq; conciliorũ, & ſpeciatim Tridentini decreta omnia ſuſcepturum. *Surius.*

Huius anni menſ. Nouembri Francforti in Romanorum Regem eligitur Maximilian. Ferdinandi f.

Menſe Maio factus eſt conuentus Luneburgenſis à Lutheranis cõtra Caluiniſtas & Sacramentarios. Metuebant enim Lutherani, ne irrepentibus iam in Saxoniam Caluiniſtis, ipſi ſolum vertere cogerentur.

Tilmanus Heshuſius Luther. contra Caluinum, Boquinum & iſtius
1566. 5654. fæcis miniſtros ſcribit.

Paulus Alciatus Caluinita Ma- *Anni* *Anni*
hometanus tandem effectus eſt. *Be-* *Chri-* *mũdi.*
za præfat. in acta Valentini Gentilis pag. *ſti.* 5654.
17. Caluiniſmus ſcilicet gradus eſt 1566.
proximus ad Mahometiſmum. Vn
de & Valentinus Gentilis probabat
ſua dogmata è veteri Teſtamento,
nouo & Alcorano, quaſi hęc tria eſ
ſent θεόπνευστα. *Benedictus Aretius Ber-*
nenſis miniſter cap 1. *&* 3. *Hiſtoriæ Va*
lentini Gent.

Petrus Martyr pridie Idus Nouẽb. non ſine ſuſpicione veneni à Caluinitis propinati, dum reſpondere parat Brentio monſtroſam Vbiquitatẽ introducenti, & Caluiniſtis, à quibus vt ſpectrum in Euchariſtia conſtituentibus proximè in Poſſiaco cõuentu diſſenſerat, exclamans pro ſua parte, neq; reipſa corpus Chriſti eſſe in Euchariſtia, neq; reipſa ſumi, cum iſti affirmarent reipſa quidem abeſſe, reipſa tamen ſumi, quod eſt prodigij pluſquam ſimile infœlicem exhalat ſpiritum. *Spenceus in Apolog.*

An. 1563. Bullingerus calamitoſus ſenex Brentio reſpondet. Ita inter Lutheranos, Caluinitas, Zuinglianos rixa eſt implacabilis, quam non niſi mutuis cædibus placare poſſint.

Menſe Martio in ſuburbio Auguſtæ Vindelicorum textoris cuiuſdam filia an. 20. nata à malo dæmone obſeſſa cum à Lutheraniſtis nullo modo liberari poſſet, quòd Satanas Satanam non eijciat, à Simone Theologo & Catholico Eccleſiaſte apud D. Mauritium Auguſtæ, inuocato nomine Chriſti, liberata eſt. 1572. 5661.

In obſi-

Anni Chri- ſti. 566. | Anni mūdi. 5654.

In Obſidione Aureliæ Franciſcus dux Guyſius prȩfectus exercitus Regij incredibili luctu piorum omnium à Poltroto proditoriè perimitur.

Paulo poſt è cuſtodia liberantur capti Caluinitarum proceres, pax agitatur non diu duratura. Lugdunenſes ſe regi dedunt, & Catholica religio apud illos reſtituitur.

Tum, into fœdere cum fautoribus nouæ religionis, promulgatur edictum pacificationis.

Menſe Decembri finis optatus impoſitus eſt Synodo Tridentinæ.

Presburgi in Vngariæ regem coronatus eſt Maximilianus Romanorum & Boemiæ rex.

An. 1564. Caluinus 14. Cal. Iunij tam varijs morbis extinctus eſt, vt (niſi à Beza ſcriptum eſſet) vix crederetur. Per 4. ferè annos diſcruciatus 9. horrendis morbis, Cholica, Calculo, morbo articulari, Hæmorroidibus, febri phthyſica, Aſthmate, Hemicranio, Catharro continuo, Vomitu deniq; ſanguinis. An mentiar Beza, eſto tu iudex. Nam ad verbum iſta è tuo Gallico opuſculo exſcripſi. An Herodes terribilius animam Satanæ reddiderit, equidem neſcio. Tanquam ſorex, Beza, tuo indicio perijſti? Cur iſta de tuo præceptore non occultabas? Cur famæ tui doctorculi ſic male conſulebas?

Eodem Rex Daniæ & Lubecenſes bellum, quod ſuperiori anno in Regem Suediæ ſuſceperant, continuant.

572. | 5661.

XX 2 Lituani

	Anni Chriſti.	Anni mũdi.
Lituani Moſcos ad vbium oppidũ profligant & è ſua prouincia eijciunt.		5648.
Hiſpanica claſſis Mauritaniã littoralem infeſtat è regione Bœticæ.	1560.	
Quinto die Martij Ingolſtadij obijt Fredericus Staphylus ann. ætatis 51. vir doctiſſimus, qui ſe à Luthero ad Catholicam rediјſſe ſcripſit, cum alijs de cauſis, tum quia ſe præſente Lutherus anno vno ante obitum ab Energumena vllis exorciſmis dęmonem non modo non potuiſſet eijcere, ſed etiam ab eo in ipſum inſiliente, & ſeram, ne egrederetur, miſcente, egregiè vapulaſſet, donec per loci feneſtram ſemimortuus à ſocijs extraheretur, qui & ipſi per feneſtram exilierant. *Ipſe Apol.* 2. Similem hiſtoriam de filijs Sceuæ exorciſtis Iudęis refert D. Lucas Act. 19.		
Ferdinandus Imp. 8. Cal. Augu. moritur.		
Hoc anno Turcarum arx muniſſima, *Peuol di Velez* appellata ad Africæ oram ſita capitur à Garſia Toletano pro Rege Catholico 6. die Septemb.		
Multi Sinenſes, populi Noui orbis, in Oriente fidem Chriſti ſuſcipiunt. *Surius in hiſtor.*		
Eodem anno menſe Aprili inchoatum eſt Mulbrunenſe colloquium inter Lutheranos & Zuinglianos ſiue Caluiniſtas, pręſentibus Palatino Electore & Duce Vuitembergenſi, cui etiam interfuit Brentius, colloquutore Iacobo Smidelino pro Lutheranis contra Boquinũ Zuinglianum	1566.	5654.

Anni Chriſti- 1560. *Anni mũdi.* 5648

num; Inter quos poſt longam concertationem non ſolùm nulla fieri potuit concordia, ſed odium & ſimultas acriùs exarſit, ſe mutuis iniurijs proſcindentes: Vuitembergenſes vocabant Palatinos, ſectarios, falſarios, quòd corrupiſſent verba Lucæ: contra Palatini dicebant Vuitembergenſes noua, falſa, & inaudita dogmata proferre, ſuis ſomnijs ſcripturam peruertere, & de vna eademque re affirmanter & neganter ſolere reſpondere. Vide acta eius colloquij tã ea, quæ ab Vuitembergenſibus, quã quę à Palatinis (qui ſcriptum Vuitembergẽſium crebro mendacij inſimulant) edita ſunt.

Melita ſiue Malta inſula à Turcis oppugnari cœpta eſt an. 1565. 15. Cal. Iuni. In obſidione ceciderunt ex 500 equitibus Rhodijs ſiue Ioannitis 313. alijs ferè omnibus valde vulneratis: Turci audito aduentu Garſiæ Proregis Siciliæ ſoluunt obſidionẽ 4. Non. Septemb. poſt. 3. menſem & 17. diem, quàm deſcenderant in inſulam, relictis illic ſuorum cadaueribus 23000.

Scotia magnis motibus concutitur ob herеſim.

Eodem an. fuit Coloniæ vir grandæuus ex Thebaide ab Alexandrino Aegypti Patriarcha, qui eiuſdem Patriarchæ nomine obedientiam Romano Pontific. in ſcripto afferret. *Surius.*

Indi magis ac magis ad fidem conuertuntur, *Surius, & Epiſt. Indicæ.*

1566. 5654. Franciſcus Xauier, qui primus è

	Anni Chriſti.		Anni mũdi
ſocietate Ieſu ætate noſtra Indis Chriſtum prædicauit, miraculis clarus moritur. *Surius.*			564[illegible]
In Liguria haud procul à Nicæa aliquot vici repentino terræ hiatu abſorpti ſunt. *Idem.*	1560.		
Maximilianus Cæſar contra Turcas & alios quoſdam Duce Lazaro Schuendio res in Hungaria gerit. *Idem.*			
Adrianus Turnebus in Græcis præceptor meus, profeſſor regius natus an. 53. obijt Lutetiæ pridie Idus Iunij. Catholicus, etſi hæretici contrarium ſpargere conati ſunt.			
Hoc anno exorta eſt in Anglia è Caluinitarũ omniumque iſtiuſmodi hæreſeon ſentina ſecta noua Puritanorũ, ſic appellata, quòd tam purè ſe à Catholica ſeparent, vt nec orare in templis, quæ fuerant olim Catholicorum, nec clericali veſtitu indui, aut vllo prorſus veteri ritu vti velint. Quam ipſi opinionem vſque ad bonorum amiſſionem & vinculorum perpeſſionem defendunt, etiam cõtra ſuam Reginã, quam alioqui caput ſibi conſtituerant in omnib⁹ cauſis tam Eccleſiaſticis, quàm ciuilibus. *Sanderus de Monarchia Eccleſi. lib. 5. c. 4.*			
Mameiacus miniſter Chalnienſis Dæmoniacum ſibi oblatum, culeo inſutum in Iſaræ amnis profunda, ſaxis aggrauantibus demerſit. *Faius in ſuo Energumenico pag. 56.*			
Paulo poſt Nicolaa Dæmoniaca porrectione Euchariſtiæ tandem ab Epiſcopo liberatur Lauduni circumſtanti	1566.		5654.

Anni Chri ſti:	233.	Anni mũdi	
1566	k Pius 5. Alexandrinus an. 6. menſ 3. di. 16.	5624	
1572.	*Patriarcha.* *Conſtantinopoli Metrophane.* *Principibus.* *Solimano Turcorum Imp. an. 8.* *Maximiliano 2. Occid. ſiue Romanorũ Imp.* *Carolo 9. Maximiliano Franc. Reg.* *Philippo 2. Hiſpaniæ.* *Elizabetha Angliæ* *Sigiſmundo 2. cogno. Auguſto Poloniæ.* *Sebaſtiano Portugalliæ.*	5661.	

ſtantibus decem hominum milib⁹, & notarijs publicis acta omnia excipientibus, procuratione Caluinitarum, qui rem ſuppoſitam quoquo modo videri cupiebant. *Idem.* Hiſtoria huic planè ſimilis, quam narrat Proſper de Dimidio temp. c. 6.

k Vir ſanctus, eo nomine etiam hęreticis venerabilis & Turcis formidabilis, aduerſum quos fœdere ſacro colligauit Hiſpanos, Venetos, Italiæ proceres, equites Melitenſes, cæteris Chriſtianis principibus ad hoc fœdus inuitatis, etiam Moſchis & Preſbytero Ioanne, item ex Profanis Sophi Perſa. Quod ceſſit fœliciſſimè in Lepantina pugna, de qua mox.

Pontifex longiore ſeſſione digniſſimus ad corruptelas noſtrorum temporum profligandas, Pontificios reditus omnes in vſum belli ſacri id eſt Turcici & Hæretici, cæterorũque piorum operum contulit. Maiores menſæ & cameræ ſuæ ſumptus quadraginta duntaxat aſſibus faciẽs, quàm in Cardinalatu.

Diuinitus electus, præter omniũ expectationem. Cùm priuatim ſinguli reiecturi viderentur, communiter vniuerſi pontificem nihil tale cogitantem declarauerunt 7. Idus Ianuarij 1566. & coronatus 16. Calend. Febr. *Onuphrius.*

Noluit miſſilia dare (vt mos erat) ne compreſſione turbæ, aliqui ſuffocarentur, ſed maiorem pecunię ſummam diuiſit in monaſteria, loca pia & vrbanos pauperes.

Miræ ſanctitatis,& Concilij Tridentini rigidus obſeruator. Tres Cardinales præpoſuit cognoſcendis cauſis,quibus epiſcopi Romæ detinentur,vt ſi idoneæ nõ ſint,ad ſuas diœceſes extrudantur. Concubinatum omnem perpetuis carceribus aut exilio mulctauit,etiam renuẽtibus Romanis ciuibus,nec ſiuit ſuos conſanguineos bonis Eccleſiaſticis ditari: Numerum domeſticæ familiæ valde imminuit,vt plus in rem Eccleſię poſſit inſumere:mulctas à reis non coegit:Multos abuſus ſuſtulit: Leges ſeueras tulit contra ſymoniacos & blaſphemos;Statuit reſignationes beneficiorum ſimplices non admittere niſi habita prius diligenti examinatione,nũ qui deſignãtur eſſent idonei:Cùm autem aliquis ad ipſũ retuliſſet id eſſe Curiã deſtruere:minus malum eſt, inquit, deſtruere Curiam,quàm cultum Dei negligere, & Chriſtianam Rempublicam turpiter prodere. Vetuit edicto Iudæos Chriſtianum quemquam ad opus conducere. Vide epiſtolas aliquot nuper editas, de cæteris eius geſtis.

An. 1569. renouat decretum ſiue Bullam Pij 4. contra Fiduciarios, quos Cuſtodinos vulgus appellat. Simoniacos eos pronuntiat, ſedi Apoſtolicæ abſolutionem reſeruat,cęteris adimit, ac tam eum,qui cuſtodit,quàm illum,cui cuſtoditur, reſtitutioni alligat,vt ſic pro ſacerdotio(verbi cauſa)100.aureorũ ducenti reſtituantur. Hoc Simonię genere apud

Anni Chriſti		*Anni mũdi.*

Anni Chriſti.		Anni mūdi	
			apud nos plena ſunt omnia magna cōſcientiarum ſocordia & pernicie.
1566		5654	Regnū Angliæ proſcripſit, prædæque expoſuit, cuius fulminis vim pij quotidie deprecantur.
			Hanc ſententiam declaratoriam an. ſequenti 1570. in ipſo Corporis Domini feſto Ioānes Feltonus nobilis Londini ad fores Epiſcopi iuxta ſummum templum publicè affixit, qui poſtea damnatus, & in cratem iniectus ſuſpenſus eſt, deinde fune præſciſſo viuus adhuc multa tormenta alia ſubijt. *Sanderus lib. 7. de viſib. Monarç.*
			Tridentinum Conc. ſeruandum curauit, quantum in ipſo fuit, è cuius præſcripto Breuiaria, Sacerdotalia ſiue Miſſalia, & preces horarias reformauit, Catechiſmū emiſit, &c.
			Dæmoniacas multas ſuis precibus in publicis ſupplicationibus liberauit.
			Graui Calculi morbo preſſus ſolebat exclamare, Adauge Domine dolorem, ſed da patientiam.
			Elias Romanæ ſynagogæ Iudęorum præpoſitus cum tota ſua familia fit Chriſtianus, & à PP. baptizatur prid. Id. Iunij 1566. Eodem anno eius exemplo Iudæi plus 300. fidem Chriſtianam ſuſcipiunt.
			An. 1566. Solymanus venit in Vngariam. Ante expugnationem Sigeti in caſtris moritur, cùm prius Nicolai Serinenſis Comitis caput, qui oppidum ſtrenuè defendiſſet, perfidè amputaſſet.
1572		5661	Selimus Turcicum imperiū ſuſcipit

pit duodecimus ab Ottomano, vſq; ad an. 1574. ſolus, è filijs Solymani. Nam ritu patrio cæteri cæſi & iugulati à patre fuerant.	*Anni Chriſti.* 1566		*Anni mũdi.* 5654
Carolus Molinæus Iuriſconſultus obijt menſ. Decembri. Statuerat multa cõtra Caluinitas ſcribere, inter quos diu vixerat, etſi perpetuo cum eis altercans æquè ac cum Catholicis, ſed magno eorum commodo morte eſt præuentus.			
Ioannes Albinus nobili Valzergorum & Sereſiorum familia ortus Tholoſanus Eccleſiaſtes, & archidiaconus, fidei defenſor, & voce & libris clarus, toti Aquitaniæ charus Tholoſę obijt 13. Cal. Septembris ſub horam noctis decimam natus an. ferè 38.			
Belgium cõmouetur, in multis locis ſacris imaginibus deiectis.			
Franciſcus Sonnius Epiſcopus Boſcoducẽſis, Vuilelmus Lindanus Ruremundenſis, Cornelius Ianſenius Gandauenſis, Cunerus Leouardienſis, vt primi ſuarum Diœceſeon in epiſcopatus nouos erectarũ præſules, ita & probi iuxta ac docti.			
Ioannes Heſſelius Louanienſis, Iudocus Raueſtein Tiletanus, Sixtus Senenſis doctores Theologi.			
Tumultus Flandrici Caluiniſtarum, qui ex hoc tempore Gueuſiorum, hoc eſt, balatronum nomẽ retinuerunt contra Philippi Regis Hiſpaniæ edicta, poſt vnũ ferè annum quàm excitati fuerant, coërcentur, receptis ciuitatibus, quæ defecerant, à Regijs magiſtratibus: Seditioſi egregiè	1572		5661

Anni Chriſti. | Anni mũdi.

egregiè puniuntur, Philippi Regis
Hiſpaniæ aduentu in Flandriã nun-
5654 ciato. In his turbis egregiam ſuo Re-
1566 gi nauarunt operã Norcamius Han-
noniæ præfectus, Raſſegemius quarundam etiam ciuitatum præf. Comes Meganus in Geldria.

Tumultus Scotici, quibus vt tutius occurreret Maria regina, nubit Darleio nobiliſſimo iuueni ex veteri Anglorum Scotorumq; regum ſtirpe.

In his Caluinitæ noui regis animum clam regina tentarũt, atq; ad ignoſcendũ ipſis omnia pellexerũt.

Reuocati ab exilio in oculis ipſius ac reginę Dauidem ſecretarium interficiunt, in animo habentes reginam grauidam; ſi quid effudiſſet, ſimul cum ſpe partus tollere, adulterij crimine in illã conficto, & Catholicos omnes interficere, vel ſaltẽ regno pellere, Miſſam abolere, Caluiniſmum ſtabilire.

Regina ſimulãs ſe ad illorum omnia conniuere, ſe Regemque eduxit media nocte, illorumque manus effugit, deinde collectis amicis & fidis perduelles in Angliam, vnde prima mali labes, fugauit, aliquot etiã ſupplicio affectis. *In literis Louanij excuſis an.* 1566.

Paucis mẽſibus interiectis peperit Maſculũ, cui hoc vno peſſimè conſultum, quòd ipſi Buchananus quidã Bacchicus hiſtrio & Atheus poeta pro præceptore tributus ſit.

Iacobus nothus reginæ frater ſpe
1572 5661 regnandi curat, vt rex, qui exacto cõ-
uiuio

uiuio dormitum abierat, inter con fœderatorũ manus ſuffocaretur, ſiue è feneſtra elapſus, ſiue cũ ædibus puluere tormẽtario in aëra ſublatus.

Reginã, quod huic conuiuio non interfuiſſet, proptereaque coniurationem fruſtrata eſſet, auctorẽ huius cædis mox ſpargunt, prætextu cuiuſdam Zelotypiæ, ac nubere è veſtigio cuidam Boduuelo cogunt, vt his nouis & acceleratis nuptijs, nonnulla etiam apud Catholicos fieret ſuſpicio & adulterij & parricidij. Quæ vbi ſe collegiſſet, vſa ſtrategemate euaſit in Angliam, vbi calumnijs obruta cõtra ius Gentium, paris dominium perpetitur.

Sic Iacobus Nothus regni adminiſtrationem occupat, & ſpecie pacis & concordiæ data fide, initoque colloquio, nobiles & reginæ amici omnes ſunt cõprehenſi, & in cuſtodiã arctiſſimã traditi. Luit ille pœnas, nã an. 1570. poſt à ſuæ ſectæ aliquo glande ærea cõfoſſus eſt, idque priuati tantũ odij ac inimicitiæ cauſa. Atq; hæc ſunt in Scotia noui Euangelij conſtituendi initia & ſucceſſus, à ſeditione, cõſpiratione, Principum cæde, profugatione, calumnia.

Elizabetha Londini diſputationem indixit, ſed Catholici antiſtites partim circũſtantium vndiq; proteſtantiũ fremitu, partim nobilium quorundã auctoritate interrupti ac ꝑturbati quietè audiri nõ potuerũt, nec inchoatã orationem abſoluere.

Cùm autem hæretici victi triumphatique conticuiſſent, ſine pudore tamen

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*

Anni Chriſti.		*Anni mũdi.*	
			tamen libellum diuulgant, in quo ſingula longè aliter referebant, tanquam ipſi ſuperiores euaſiſſent.
			Eccleſiam illic afflictam recreant è Belgio ſcriptis Anglicis & Latinis Angli exules Thomas Hordingus, Nicolaus Sanderus, Thomas Heskynus, Guil. Alenus, Thomas Stapletorus, Copus, Theologiæ Doctores, Thomas Dormannus, Ioãnes Martialis, & alij, quibus impij flammis duntaxat publicè illorum libris decretis occurrunt.
			An. 1567. Traiectenſes ad Moſam atque Maſecam ſacris imaginibus & Epiſcopo ſuo Leodienſi bellum indicunt.
			Septimo Ianuarij Friſia pacatur à Comite Arenbergio.
			Tornacũ etiam mox occupatum eſt à Norcarmio, & Epiſcopus cum Clero pulſus reſtitutus.
			In fine Feb. Valencenæ iam ferè expugnatæ à Norcarmio, ſine vlla conditione ſe permittunt Regis voluntati.
1566	*CONCIL: Mediolanenſe & alia paſſim prouincialia pro executione Cõcilij Tridentium.*	5654	Septimo April. Gubernatrix Duciſſa de Parma cõditiones quaſdam Antuerpienſib⁹ præſcripſit. Quibus acceptis res ibi meliuſculè habere cœperunt. 18. Iulij Bruxellas eſt reuerſa Comite Mansfeldio Antuerpiæ relicto cum præſidio.
			Cambreſij quidam Ioannes Carmelita apoſtata mutato nomine ſe Philippum vocat. Captus pernegat ſe eum eſſe, etiam ſi multi & mater ipſa certis indicijs id oſtenderet, & ad reſipiſcentiam hortaretur. Cùm ſuſpen-

ſuſpenſus fuiſſet, ſparſo rumore hæretici excitatum dixerũt, ac in Francia concionari. Eius ergo cadauer perquiſitum, denuo eſt ſuſpenſum.	*Anni Chriſti.* 1566		*Anni mũdi.* 5654
Ad reliquias S. Liuini Gandaui abſcõditas clauda mulier ſanata eſt, & alia facta miracula, quæ in publica acta relata ſunt.			
Menſe Auguſto Belgium venit Dux Albanus corpore ſenex, animo iuuenis, cum electa militum Hiſpanorum manu, in locum Ducissæ Parmenſis, quæ annis plus ſeptem pacificè illud gubernarat.			
Comes ab Helfenſtein Vlricus ad Catholicam rediјt, abactis è ſua ditione hæreticis. Sic Gablerus medicus, qui Paulo Vergerio adfuerat intereunti, apud quem mira viderat.			
In Gallia noui tumultus, accito etiam è Germania peregrino milite: Comes Arembergius eò venit cum auxiliaribus copijs. Nam an. 1567. ciuile bellum ſecundum.			
In conflictu Dionyſiano Montmarantius Comes Stabilis nouiſſimus cæditur, & paulò pòſt interit. Admiralius & reliqui fuga euadunt. Deinde collectis reliquijs Carnutũ obſident, ne victi viderentur, & vt ſecundam pacem conſequerentur.			
Anno igitur ſequenti confecta pax, ſed non diu duratura. Nã mox tertium bellum exardebit.			
Anno 1568. Gulielmus Auraicæ princeps duxit exercitum in Brabantiam irrito conatu.			
Mox Albæ dux capit perduelles multos, Securi percutit Comites Egmonta-	1572		5661

Anni Christi.		Anni mūdi	
[1]566.		5654.	montanum & Hornenſem alioſq; complures fœderatorum principes. Granatenſe regnum mouet defectionem, cōtra Philippū R. ſed fruſtra.
			Comes Arembergius è Gallia reuerſus in Friſiam contra Gueuſios mittitur, vbi *procumbens contra Eccleſiæ patriæque rebelles, nō potuit leto nobiliore mori.*
			Eū ſecutus dux Albanus ad primum conflictum occidit 1500. non longè à Gruninga. Ad ſecundum 7000. partim ferro, partim ſubmerſione. Ludouicus Auraici principis frater nando ſe ſeruauit. Capta ſunt ſigna 13. è 25. tormenta bellica 16. commeatus omnis generis, prædaque maxima. E regio milite deſiderati ſunt tantum ſex aut ſeptem.
			Ad tertium in fine Septēbris 8000. vt proinde Auraicus exceſſerit ditionum Belgij limites in fine Nouemb. nulla re memorabili geſta, niſi quòd in Eccleſias ſit graſſatus, multo plus damni Imperij vrbibus inferens, quàm Catholici regis ſui ditionibus.
			Albanus Bruxellas reuertitur, ac pacem toti Belgio reſtituit.
			Turci in Aſia bellum gerunt contra Saracenos & prouincias, quæ defecerant. Perdunt Mecham ad mare rubrum.
			An. 1570. aduerſus Venetos in Cypro pugnant, & eam capiunt, nullo feritatis genere prętermiſſo. 1572. infeliciter res gerunt contra Moſchos ad Tanaim.
[1]572.		5661.	Tertium bellum ciuile in Francia in

in duos annos. In Iarnacenſi con- *Anni* *Anni*
flictu princeps Condæus interfe- *Chri* *mũdi.*
ctus eſt. *ſti.* 5654
An.1569. menſe Martio Montco- 1566
turiana pugna, in qua magna parta victoria Caluinitarum partes plurimum ſunt comminutæ, Admiralio de more fugiente in Vaſconiam.

Bipontinus Comes non ita diu pòſt mortuus eſt.

A Philippo rege mittitur in Galliæ regis ſubſidium Comes Mansfeldius cum magno Burgũdionum auxilio, qui in menſis Octobris prę-lio vulneratus eſt.

Flaccus Illyricus renouat Manichæos furores de cauſa & eſſentia peccati.

Regina Scotiæ è manu perduellium euadit in Angliam, vbi perfidè capitur, & contra iura hoſpitij detinetur in hunc vſque diem.

An.1570. Tertium pacificationis edictum in Francia.

Eodem Anna Maximiliani Imp. filia Philippo Regi Cathol. nubit, quæ in fine anni ſequentis 1571. ei hæredem maſculum peperit.

Coſmus Medices à Pontif. magnus Dux Hetruriæ creatur, cùm antea Dux Florentiæ duntaxat appellaretur.

Cyprus à Turca Venetis eripitur.

Vncti in Surria Comitatu Angliæ, è Caluini ſchola oriuntur, qui docent peccare neminẽ, niſi qui veritatem ab ipſis prædicatam nõ recipit, &c. *Sanderus lib.7. viſib. Monarch.*

In Italia terræmotus immanes, 1572 5661
maximè

Anni Chriſti.		Anni mūdi.	

maximè in vrbe Ferraria, quæ vaſtas ex ijs ruinas perpetitur. Maris & Flůuiorum magnæ inundationes, præſertim in Friſia; contra in Anglia littora maris intro cedebant, vt homines poſſent ad aliquot paſſuū millia intra maris ambitum pedibus incedere.

Franciſcus Balduinus Iuriſconſultus obit, qui è veneno Caluini tādem cōualeſcens, ſui doctoris & miniſtri pudenda detexit.

An 1571. in Anglia mons ſat procul à mari diſſitus motus eſt ſuo loco, euerſis radicitus arboribus, &c.

Ioannes Storeus Anglus Londini illuſtri martyrio ad ſuperos migrauit. Nam Chriſtū confitenti pręciduntur genitalia, aperitur venter, viſcera eruuntur, caput amputatur, membra diſſecantur. *Sanderus Anglus in fine lib. 7. de viſib. Monar.*

Septimo die Octobris tribus aut 4. horis pugnatum eſt à Turcis & Chriſtianis; ſed victoria inclinauit ad Chriſtianos, Ioanne Auſtriaco Caroli 5. notho belli ſocialis contra Turcas duce in Sinu Lepātino. Triremes Turcarum captæ 180. combuſtæ 20. ſubmerſæ totidem. Magnus Baſſa interfectus. 25. millia Turcarū occiſa, multa capta, è quibus nobiliores, ſi tamen illic ſit nobilitas, vbi cuncta ſunt ſeruilia, ad Pont. tracti, & in caſtrum S. Angeli incluſi, 20. millia Chriſtianorum recuperata. Ex noſtris triremes admodum paucæ deſideratæ ſunt, ſed viri plures quàm fortiſſimè pugnantes occu-

	Anni Chriſti.		Anni mũdi.
buerunt, quorum pietas in meliorem vitam tranſijt. Colũnæ ſuæ claſſis præfecto magnificẽtiſſimum triumphum Pontifex decernit, virtutis ergo, ad veterum ſpeciem, vt ſic in Capitolium veheretur. Menſibus circiter 18. poſt cæſum Iacobum Nothum, in Scotia interfectus quoque eſt pari ferè modo Comes Lineuxenſis, qui ſecundus Prorex, etiam cum præſidio, ex Anglia eo miſſus fuerat. Dehinc varijs multiſque cædibus inter ſe Scoti ad hunc vſque diem ſæuiunt, nec vllus adhuc tantorum malorum exitus videtur. Fernandus Princeps Philippo 2. Hiſp. regi ex Anna Auſtriaca naſcitur, Madriti die 4. Decembris. Quarto Octobris Claudius Spencæus Theologus Polygraphus obijt, poſt S. cõmunionem petito & ſumpto extremæ vnctionis ſacramento: ſuæ inſtructiſſimæ Bibliothecæ hærede relicto Cardinali Lotharingo & 7. Sorbonicis doctoribus, legatione Franciſcanis & Dominicanis facta ducentarum libellarum, Carmelitis & Auguſtinianis centum, Sorbonæ ducentarũ, Nauarricis doctoribus quingentarũm, Parœciæ S. Coſmæ centũ quinquaginta, in qua ſe ſepeliri iuſſit conuocatis omnium collegiorũ & Eccleſiarũ ordinibus, accenſis innumeris cereis, funere ornatiſſimo Præter Apologiã & alia opera impreſſa relictis ſcriptis poſthumis, quibus ſe ab hæreticorum furijs			

Anni Chriſti.

234

1572 I GREGORIVS 13. Bononienſis nūc ſedet, *cui det Dominus vitam diuturnam, Imperium ſecurū, domum tutā, exercitus fortes, Senatum fidelem, populum probum, quietum & pacatum.*

1580

Patriarcha.

Conſtantinopoli Metrophane, deinde Ieremia.

Principibus.

Selimo Turcorum Imp deinde Amurate 3.

Maximiliano 2. Occidētis ſiue Romanorū Imp. deinde Rodolpho 2.

Carolo 9. Francorū rege, deinde Henrico 3. qui & Polonorum.

Philippo Hiſpaniæ.

Elizabetha Angliæ.

Sebaſtiano Portugalliæ, deinde Henrico Infanti Cardinali.

Anni mūdi.

furijs alieniſſimum oſtendit.

An. 1572. Angliæ regina excommunicatur & proſcribitur
5661 à Pont. à quo an. 1569. hæretica fuerat denunciata, vt inde omni dominio & poteſtate in Catholicos excideret, ipſique ideo in illam, velut Ethnicā &
5669 publicanā, ſe poſſe inſurgere, nec illius legibus & mandatis deinceps teneri intelligerent.

I Eximius Iuriſconſultus, ad veſtigia ſanctiſſimi ſui præceſſoris ſe componit. Vir tanto pontificatu dignus. Faxit Deus, vt diu ſedeat, & ſe non ad opes, ſed ad opus euectum perpetuo meminerit. Ipſius cura & conſtantia paſtorali Eccleſia vbique hodie indiget.

Simonem Vigoreum & Ioan. de Prouetis Theologos Pariſ. renitētibus Aulicis ad Narbonenſem Archiepiſcopatum & Præmonſtratenſem abbatiam ſolo virtutis & doctrinæ, nomine euexit. Suſpectos à Sacerdotijs quouis prætextu excludit. Fidem Catholicam vbique reſtituere conatur.

Aliæ eius virtutes & præclara facta literis ſuo tempore mandabuntur. Iam octauum annum ſedet, cui vitam in hoc ſæculo diuturnam, in futuro ęternam omnes pij exoptant ac precantur.

Poſt mortem Metrophanis hodie in Patriarchatu Conſtanti-

ſtantinopolitano ſedet Ieremias, vt in Antiocheno Ioachimus, Hieroſolymitano Germãnus, Alexãdrino Sylueſter. Eſt autem Ieremias inter Cõſtantinopolitanos cẽteſimus quadrageſimus ſecundus.

Quia capta Conſtantinopoli ſiue an. 1452. pro Patriarchis Græcis Latinos Cardinales nominant Beſſarionem ann. 20. Petrum an. 2. Hieronymum Landum an. 11. Ioannem Michaelem an. 18. Marcum Cornelium an. 21. Egidium Viterbienſem an. 6. Franciſcum Piſaurum an. 14. menſ. 3. Marinum Grimanum an. 1. menſ. 7. Ranuſium Farneſium an. 4. Fabium Columnam an. 4. Ranuſium iterum an. 12. Scipionem denique Rebibam, titulo tenus id faciunt, nec Canonicam ſucceſſionem, minus miniſterium ſequuntur.

An. 1572. Carolus 9. Elizabetham Auſtriacam ſanctiſſimam principem vxorẽ ducit.

Regina Nauarræ Lutetiæ moritur.

Gẽliſius & cæteri Galli pro pe Mõtenaldum ab Albano cędũtur, nempe *Hæreticis certum eſt Flandrorum terra ſepulchrum*

Regis Nauarræ nuptiæ, quas excepit ob quandam in Catholicos Principes coniurationem Dies Bartholomeanus, ſiue matutinæ Bartholomeanæ.

Poſtri-

Anni Chriſti. 1572

An. Do. M. D. LXXX.

Anni mũdi. 5661

ATQVE hic decimũ ſextum ſæculum terminamus, in quo perpetuari doctrinã è ſuperioribus ſæculis per manus acceptam, vt in ſingulorum coronide docuimus, ne iſti quidem, qui eam impugnant, inficiari poſſunt. Nam ſtatim eis reſtiterunt omnes boni, docti, pariter & indocti, deinde ſapientiſſimi quique pro ea ſcripſerunt. In genere quidẽ Ekius, Eraſmus, Cochlæus, Tapper, Gropperus, Oſius Cardinalis, Theologi Pariſienſes, Salmaticenſes, Louanienſes, Oxoniẽſes, Colonienſes, Hẽricus 8. Rex Ang. Roffẽſis, Alb. Pighius, Sonnius, Lindanus, Alphonſus de Caſtro, Melchior Canus, Caniſius, Auratus, & alij infiniti, vernaculis etiam linguis. In ſpecie verò ij, à quibus de ſequentibus capitibus, circa quæ eorum præcipuè verſantur hæreſes, libri peculiares cõfecti ſunt.

Gratia Dei, fides, Iuſtificatio. *Driedo lib de concordia liberi arbitrij Pighius opuſ. de Iuſtitia. Vuicelius lib. de volũtate hominis Chriſtiani. Carbaialus in explicationibus argumentorũ obiectione 22. & 1. Sententiarũ c. 59. Sententiarij huius æui lib. 3. ſenten. diſt. 19. &*

1580 — 5669

Anni Chriſti.

1572 *alijs ſcriptis. Qui & allegãt illud Auguſtini de ſpiritu et litera c.9. Iuſtificati gratis per gratiam ipſius. Non itaq; iuſtificati per legẽ, neque per propriam voluntatẽ, ſed gratis per gratiam ipſius. Non quòd ſine voluntate noſtra fiat, ſed quòd ſanet gratia voluntatem, vt ſanata voluntas impleat legem, nõ conſtituta ſub lege, neque indigens lege. & ca 10. per gratiã quiſpiam iuſtificatur gratis, id eſt, nullis ſuorum operum præcedentibus meritis. & illud D. Thomæ in 2. ca. Iacobi. Nonne ex operib iuſtificatus eſt? Contrà Paulus Ro.4 & ibi gloſſa Auguſtini Non ex operibus iuſtificatus eſt, ſed ex fide. Reſpõſio, Apoſtolus & Auguſt. loquuntur de operibus præcedẽtibus fidẽ, vt patet ibid. ex quibus nullus planè iuſtificatus eſt. Hic autem loquitur de operibus ſequentib. fidẽ, quæ dicuntur iuſtificare, nõ quatenus iuſtificatio dicitur gratiæ infuſio: ſed quatenus dicitur iuſtitiæ exercitatio, vel oſtenſio, vel cõfirmatio. Res enim dicitur fieri quãdo perficitur, vel innoteſcit Guilandius Pariſienſis doctor in epiſt. ad Ro. duplex eſt iuſtificatio, prima & ſecunda, &c.*

580

Anni mũdi.

5661 Poſtridie de alijs pœnæ ſumptæ. Inter eos Petrus Ramus Verodomannus turbulentę vitæ & ſui in Linguas, Artes, Diſciplinas, Theologiam deniq; ipſam furoris pœnas luit.

Magloriani Monachi è vico D. Dionyſij in ſuburbana D. Iacobi trãſlati ſunt, vbi olim valetudinarium D. Iacobi de alto paſſu, vt in eorum monaſterium filiæ Pœnitentes intromitterentur.

Scribunt varia hoc tempore Iac. Billius Prunæus S. Michaelis in Eremo Cœnobiarcha, Laurentius Surius Carthuſ. Martinus Cromerus, Iacobus Pamelius, Benedictus Arias, Martinus Iſengrenius, Petrus Caniſius, Fran. Turrianus Ieſuitæ, Ioannes à S. Andręa, Ioannes Maumontius, Gentianus Heruetus.

Staniſlaus Hoſius Polonus, Carolus Borromæus, Guil. Sirletus Cardinales, Vuillelmus Lindanus Ruremundenſis, acobus Amiotus Altiſſiodorenſis, Petrus Epinacus Lugdunenſis, Guilielmus Ruſeus Andegauenſis, Claudius Sanctius Ebroïcenſis, Arnaldus Pontacus Bazatenſis, Aimarus Ennequinus Redonenſis, Arnaldus Sorbinus Niuernenſis Epiſcopi ſcriptis & pietate illuſtres.

Ioannes Baptiſta Ficlerus,

5669 qui ius ciuile Theologicũ ſiue

 Theo-

Anni Chriſti. 1572

Theologiam iuridicam condidit, è iure ciuili docens fidē noſtrā Catholicā illā ipſam eſſe, quæ ante mille ducentos & eo amplius annos floruit, ac Iuriſconſultos, ſi qui ſint hæretici, contra ſuam artem, libros, leges, principia peccare.

Inter hæreticos ſolus ferè Theodorus Beza ſcribit, quanquam ab aliquot annis rarius, ſiue quia ad eruditionis ſuæ fundum peruenit, ſiue quia delictis iuuentutis fractus eſt. Nam miniſtri, qui hodie ſuperſunt vel naſcuntur, præ infantia nec ſcribere, nec intelligere ſolidi quicquam poſſunt. Ita breui infœlicem Caluinianæ beſtiæ interitum expectamus. Niſi grauiſſima noſtra ſcelera Deus Maometiſmo, quò Caluiniſmus inclinat, vindicare velit. Quod ipſe auertat, qui eſt benedictus in ſæcula.

Hieronymus Burgenſis Catalaunēſis Epiſcop9 & Comes de pietate & literis bene meritus menſe Decēbri è vita diſcedit.

Sacrum fœdus ſiue vinculum poſt mortem Pij Pontif. cuius ſtudio & ſumptibus fuerat conciliatum, à Venetis diſſoluitur, dum clam socijs Victores à victo Turca magno ęre & integra Cypri ceſſionę pacē turpiter promercantur, pertæſi Dei hoſtes vincere, niſi interim per totius Mediterranei

1580

Anni mūdi 5661

Euchariſtiæ veritas, ſacrificiū, tranſſubſtantiatio, adoratio, Miſſæ rit9. *Demochares li. de Sacrificio Miſſæ, & lib. de Euchariſtia. Garetius de eadē. Tonſtallus de ead. Caietanus cōtra Lutherū. Caſſāder. In Liturgicis. Pamelius in Liturgicis, & in Cyprianū. Ioan. Heſſelz lib. de probatiōe corporalis præſentiæ Corpo. & ſang. Domini Eſpencæus li. de adoratione Euchariſt. & libel de vtraq; Miſſa. Claudius Sāctius in repetitionib. & in liturgias Græcorū Soto. in 4. Sentent. vbi & omnia dubia iſtorū ſoluit. Caniſius in Catechiſmo maiore. Sereſius libris ſex de ſacram Altaris. Gaſpar Caſalius Luſitanus de Cœ. & calice Domini. Iacob Faber Molinenſis pro ſacroſancto Miſſæ ſacrificio aduerſus Anatomen Miſſæ. & alij innumerabiles.*

Baptiſmi effectus, neceſſitas, aliena fides, Ceremoniæ. *Soto & Sententiarij reliqui in 4 ſentēt. Caniſius in Catechiſmo maiore Clictoueus in 4. li. Damaſceni. de Orthod fide Tilmānus Segebergēſis li. de 7. Sacramētis, et quotquot hac ætate ſcripſerūt de Baptiſmo cōtra Caluinitas & Anabaptiſtas.* 5669

Anni Chriſti. 1572. Pœnitentia & eius partes tres. *Caniſius in Catechiſmo, Sententiarij in 4. cō. cilium Colonienſe parte de ſacramentis. Slotanus lib diſputationum aduerſus hæreticos, Turrianus lib. pro Epiſtolis Pontificum, &c.*

Claues Eccleſiæ, Abſolutio. *Caniſius in Catechiſmo. Sanderus de viſib. Monarchia eccl. Ekius in locis communibus. Corteſius, & alij Sententiarij in 4. Turrianus libris de Dogmaticis characteribus. & libris tribus de primi capitis & iudicis authoritate & principatu. Ioan. Antonius Delphinus oratione de Eccleſia.*

Confirmatio, extrema vnctio, reliqua alia ſacramenta, & eorum vſus. *Caniſius in Catechiſmo. Soto in 4 multis diſtinctio. Ekius in locis communibus. Conciliū Colonienſe. Hoſius in cōfeſſione, & alij multi. Tilmanus Segeburgenſis lib. de ſacramentis 7.*

Primatus Romani Pōtificis. *Acurius Ioſeph à Petro patriarchi Maronitarū, è Monaſterio S. Mariæ de Camibim in mōte Libano an. 1515. Romā ad eū agnoſcendū miſſus, apud Ambroſium Theſeū in introductio-*
1580. *ne in linguam Chaldaicam,*

Anni mūdi 5661. nei emporia ſuam queſtuoſam mercaturam exercerent, nec recordati illud Græcorū apud Pachymerem lib. 5. hiſtoriæ: *Cum Hoſtibus Crucis geratur bellum, vbi & victoria laudabilis eſt, & vinci ſalutare. Item, Pax colenda, vbi Dei iacturam non facimus, rurſus bellum gerendum, vbi religio periclitatur.*

An. 1573. Rupella obſidetur. Item Sancerra, vbi horrenda fames obſeſſos nefandis cibis vti coegit, quòd promulgatæ pacis conditiones nollent admittere.

Quarta pacificatio, ob Henricū Regem Polonię deſignatū.

Ann. 1574. Montgomerius Comes, Lutetiæ ſecuri percutitur.

Henricus 3. è Polonia rex ſexageſimus primus fit Galliæ.

Amurates Selymo patri in Turcico imperio ſuccedens à fraternis cædibus eius adminiſtrationem auſpicatur.

Amidas Rex Tuneti victus à Turcis regno excidit, quod in prouinciam redactū eſt, expugnata demū Guleta, quę Hiſpanico præſidio tenebatur.

Calendis Februarij Iacobus Carpentarius in Philoſophia meus præceptor, profeſſor & medicus regius, antiquæ Philoſophiæ contra Ramum & alios Logodædalos aſſertor ta-
5669 be trimeſtri, magno eruditorum

rum deſiderio, ex hac vita deceſſit.

Anni Chriſti 1572

Vigeſimo ſexto die Decembris die S. Stephani moritur Carolus Lotharingus Cardinalis ſummo Caluinitarũ voto, ſiue quia ſua authoritate & conſilio illorum conſpirationes diſturbabat, ſiue quoniam in conuentu Poſſiaco Petrum Martyrem, Bezam, & decem alios Miniſtros luculenta oratione lætaliter vicerat, & vniuerſo Conuentui piaculares reddiderat.

An. 1575. Quartum bellum ciuile Francicum inita Caluinitarum cum aliquot Catholicis ſocietate. Vnde quintum Pacis edictum an. 1576. ſecutum eſt.

Eodem Abdemelec regnum Marochianum & Feſſenſe armis Turcicis adiutus nepoti ſuo Mahometi Cheribo eripit, qui poſt aliquot prælia in Portugalliam elapſus, magnarum calamitatum Chriſtianis ipſum reducere conãtibus auctor fuit.

An. 1576. Torenſis cum copijs, quas è Germania deducebat, profligatur à Duce Guyſio, qui tamen, dum ardentius palantes & fugitiuos inſequitur, in vultu vulneratur.

Rodolphus 2. Romanorum fit Imperator.

1580

Cõuentus Bleſſenſis, in quo reuoca-

Anni mũdi. 5661

Syriacã & Armenicã, quas ab eo didicit Siud Syrus Neſtorianorum patriarcha an. 1552. in ſua profeßione fidei à Maſio verſa. Abdiſu Patriarcha Aßyrius in ſua atteſtatione manu ipſius picta & ſubſcripta die 7. Martij, an. 1562 Græci in tracta. Nili de Primatu Ro. põtif. quẽ vertit Flaccus Illyricus, vt tanquã ſorex ſuo indicio periret. Nã Nilus illic cõcedit Romanũ eſſe ſummũ Pont. impugnans duntaxat, quod eũ tantũ eſſe dicimus iure diuino, cùm eſſet dicendũ iure Eccleſiaſtico & Conciliorũ Abyßini & Aethiopes apud Damianũ Goes duab. legitionibus Matthæi, & Zagazabi. Latinos producit & enumerat Nicolaus Sanderus egregio illo opere de viſibili Monarchia Eccleſiæ, vt iam nefas ſit dubitare, hanc eſſe fidẽ non huius æui modo, ſed & reliquorũ omnium præcedentium. Turrianus lib. pro Epiſtolis Pontificum.

Liberũ arbitriũ, bona opera. *Vuicelius lib de voluntate hominis Chriſtiani. Driedo lib. de Prædeſt. & lib de cõcordia libe. arbi. Eraſmus libro peculiari cõtra Lutherũ. Ambroſ Catarinus in opuſculis & cõtra Caietanũ. Slotanus lib. diſp. aduer*

5669

Anni Chriſti 1527. *ſus hæreticos Clictoueus in*
libros Damaſceni de Orthodoxa fide, capite de hac materia. Sepulueda contra Eraſmum.

Sanctorũ preces, ſuffragia, inuocatio, reliquiæ, imagines, feſta. *Eſſelſius, libro peculiari. Amb. Catarinus in Opuſculis. Soto in 4. ſentent. Caniſius lib. de virgine & lib de Ioanne Baptiſta contra Centuriatores. Syri & Neſtoriani in tabula et titulis noui teſtamenti, & in ſuis liturgijs & Ritualibus. Ekius tribus tomis de ſanctis de quibus & ſermones innumeri ſunt Theologorum & Eccleſiaſtum huius ætatis.*

Preces pro defunctis, Purgatorium. *Græci hodierni, qui & illud vocãt* πῦρ καθαρτήριον *vnico vocabulo, &* κενοφυλάκιον. *Neſtoriani Meſopotamij, qui vocant Guẽtha. Moſes Mardenus, in tabula lectionum noui Teſtamẽti Syriaca Syri et Neſtoriani in titulis noui ſui teſtamenti, & in ſuis liturgijs. Hebræi Hodierni, vt & docent Hæretici Pagius & Munſterus in 4. Deutero. & nos libro peculiari. Auratus paradoxo 86. ex Auguſt. Grego Nyſſeno, etc. De Latinis alijs non laboro. Nam ſunt innumera-*
1580. *biles.*

Anni mũdi 5661. reuocatur edictum pacificationis, quo prætextu vrbes aliquot à Caluinitis intercipiuntur. In eo perorarunt pro primo ordine Petrus Epinacus Lugdunenſis Archiep. celebri ſui & totius Eccleſiaſtici nominis palma, pro ſecundo nobilium, Claudius Baufremontius Seneſcei Baro, vt genere, ſic virtute doctrinaq; nobiliſſimus, pro tertio, Varſorius Pariſienſis Patronus.

Iſiodorum in Aruernia funditus à Franciſco regis fratre & prorege deletur.

Eraſtus contra Paracelſum veteris medicinæ labefactatorem, & nouæ conditorem ſcribit.

An. 1577 Belgij accepta poteſtate conuocandi ordines, vt de re ſua & tranquillitate patriæ deliberarent, modò nihil de religione tractarent, circũuenti à Gueuſijs, mortuo Gubernatore in ſuum Principem conſpirant, abigendos Hiſpanos decernunt, ſe hæreticis iungunt, Auriaco principi obſequuntur, euocant Matthiã Imperatoris fratrem dominationis ſpecie, cum interim ipſi & Auriacus omnia eſſent geſturi.

Antuerpiam milites introducunt, Hiſpanos in arce obſident, qui facto impetu, quam-
5669 uis pauci, de eorum perfidia

Anni Chriſti.

pœnas dignas ſumunt, quatu
or externorum militum mil
lia iugulāt, oppidanos ſternūt,
1572. diripiunt, in carceres conijci
unt, fugant, ædibus cōplurib
concrematis.

Ioannes Auſtriacus ad Flandriam pacandam mittitur cū imperio. Certis conditionibus recipitur ab Ordinibus, qui ei poſtea inſidiantur, externos Principes alliciunt, Catholicis melioribus diffidunt, ſacerdotes & omnis generis clericos eijciunt.

Chirurgi à Medicorum Pariſienſium ſchola deficiunt, ac, illis fruſtra ſe eorum Patres, Dictatores, Magiſtros eſſe docentibus, quòd hactenus ex ipſorum lectionibus, dictatis, cōſultationibus, examinibus pependiſſent, ſeorſum ſua omnia agere, publicè Chirurgiam prælegere, priuatum denique corpus conficere incipiunt, actionibus, declamationibus, libris hinc inde verſu ac proſa contra ſe mutuò editis.

Petrus Daneſius Pariſienſis profeſſorum regiorū primus, per quem literæ Græcæ deinceps ſuum ſolium Lutetiæ cōſtituerunt, deinde Vaurenſis Epiſcopus Aprilis 23. ſub ætatis 80. tribus linguis & omnibus diſciplinis ornatus, vitæ puritate illuſtris in Domino
1580. obdormit. Sepultus eſt in D.
Germa

Anni mūdi.

Hæc & alia à Sectarijs contra religionem diſputata
omnia comitia Imperatoria, 5661.
cuncti conuentus Principum, Populorum, Academiarum, vniuerſæ denique Synodi huius tempeſtatis magno numero confirmant, Lutherum, Caluinum et iſtiuſmodi reliquos deteſtantes & anathemate fulminantes. Cuius quanta ſit vis, euentus ipſe loquitur. Nam non tam à noſtris, quàm ſeipſis confecti ſunt, quotidieque conficiuntur. Lutherus Anabaptiſtas, Zuinglium, Caroloſtadium, Oecolampadiū aggreſſus eſt. Proteſtantes et aliæ Germanorum ſectæ, Lutheri dogmata penitus deſeruerunt, nec ſe amplius Lutheranos dici patiūtur. Ioac Vueſtphalus, Tilman. Heshuſius, Caſtalio, Cazanouius, Gregorius Paulus, Molineus, Ioan. Morellius, Caſſander, Valentinus Gentilis, Blādrata, Ochinus, Roſerius, Bernenſes Caluinum expugnauerunt, vel eius ſectam in plurimas ſecuerunt. Caſtalio, Brentius, Smidelinus & plerique alij Bezam vexant, Proteſtantes, iſtorum æmulos in Germaniæ multis locis exurunt. Deniq; ita in ſe ſæuiunt, vt corpus iſtud peccati propediem interiturum ſpe-
retur, cui & illud quadret 5669

Anni Christi.

Epiphanij.lib.2.de Hæreſ.c.
2.Veteres narrant fabulam,
quòd ex multis aſpidibus in
1572. *vno teſtaceo vaſe collectis*
& in ſingulis quatuor angu-
lis templorum Aegyptiacorū
poſitis, ſi qua alijs fortior re
perta fuit, ea reliquas aggreſ-
ſa deuorauit. Et vbi ſola mā
ſiſſet, alimentoq; careret, cō-
uerſa ſeipſam à cauda dero
dere cœpit, & vſq; ad reli-
quam corporis partem ſe ad
edit, quoad viueret, vnde &
Aſpidogorgona vocauerunt.
Sic hæreſis ſe penitus conſu-
mit, & per Chriſti potentiam
delet.

Accedit iſtorum Hiſtori-
cos & Chronologos omnes
nobis dare teſtimoniū, vt. Slei
danum, Carionem, Magde-
burgenſes, Pantaleonē, Fūc-
cium, &c. Nam etiam iſti ſe
cundum nos Eccleſiæ curſum
fuiſſe, eſſeq; docent, & dum
res eccleſiæ ſe narraturos pol-
licentur, noſtra dūtaxat ex-
plicāt, noſtroſq; ſolos allegāt,
quaſi apud nos poſitam eſſe
Eccleſiam tacita conſcientia
fateantur. Quin & tradunt
Romanam Religionē in cun-
ctis Europæ terris receptam
eſſe, quam ipſi conati quidem
ſint & ſcriptis, & armis
conuellere, ſed nondum potu-
erint, nec, Deo duce, poterūt,
1580. *vt vel eorum confeſſione ſit*

Anni mūdi

Germani Pratenſis, quò ſebi
ennium ferè ante contulerat,
5661 vt in ſancta ſolitudine inter
Pſallentium choros pſallens i-
pſe moreretur, quod id in ſua
Diœceſi per hæreticorum ar-
ma non licebat. *E noſtra in eum*
funebri oratione.

Graſſinorum Collegiū ab
ſoluitur pecunia teſtamenta-
ria Graſſini Senatoris. Atq; ita
Lutetiæ 54. Collegia exiſtunt,
eaque omnia ferè ab Eccleſia-
ſticis vel condita, vel locuple-
tata: quot & quanta in vlla alia
orbis Academia vix quiſpiam
notauerit.

An. 1578. magna infœlicita
te Sebaſtianus Portugalliæ rex
cum Muleyo Mahomete Che-
ribo, quem in ſuum Feſſenſe
regnum temerè reducere co-
nabatur, ab infinita Barbarorū
multitudine oppreſſus, forti-
ter dimicans perimitur, vbi &
cæſis duodecim Chriſtiano-
rum millibus, & totidem ca-
ptis deſiderati ſunt Epiſcopi
Coimbrenſis & Portuenſis,
Præfectus Pōtificius, Marchio
Hyberniæ, quem Pontifex in-
ſtruxerat cohortib. Italicis ad
Hyberniam occupandam, mul
tique alij Principes.

Paulò poſt initio Octobris
Ioannes Auſtriacus in Caſtris
contra Flandros diem clauſit
5680. extremum, princeps immor-
talita

Anni Chriſti

talitate dignus, inuictus Hæreticorum & Turcarum victor, vt proinde appoſitè in ſuis ſi-
1572. gnis militaribus crucem cum hac teſſera gereret. *In hoc ſigno vici Turcos, in hoc ſigno vincam Hereticos*

Ei ſuccedit Dux Parmenſis, de quo illud Eſaiæ *cap.* 14. *ſibi dictum* perduelles interpretentur. *Ne læteris Philiſtea tu, quòd comminuta ſit virga percuſſoris tui.* (Ioannis Auſtriaci.) *De radice enim colubri egredietur Regulus, & ſemen eius abſorbens volucres, & cæt.*

Gandaui Gueuſij rati Catholicos ſatis iam à rege Catholico ſuis artibus abalienatos, quo conſilio cepiſſent arma detegunt, nempè non vt bono publico conſulerent, ſed vt pietatem labefactarent. Nã tunc ſacras imagines deijciunt, templa ſubuertunt, diripiunt, Catholicos vexant & opprimunt.

Atrebati ſeditio & alijs in locis contra Gueuſios, apud ſe idem, quod Gandaui, molientes Hinc ordinum à ſe inuicẽ diſtractio. Mox ne perirent funditus & mutarent non dominatum, ſed Dominum, incipiunt captare Imperatorem de pace à ſuo Principe exoranda. Vtinam eis illud Oſee 2. & 3. cap. congruat. *Poſt hæc reuertentur filij Iſrael & quærent Do-*
1580. *minum*

Anni mũdi

noſtra Eccleſia cõtinua, perennis, immobilis, inuicta, deniq; Catholica permaneat et
5661. *omnes ſectas ſepeliat. Eſt enim Catholicum, quod ſemper, quod vbique, quod ab omnibus aut plurimis, & ijs quidem quorum ſpectata eſt perſpectaque ſapientia & pietas, cõmuniter eſt creditum.*

Atque hæc quidem ſunt, quæ ſimpliciter demonſtranda ſuſceperam, de doctrinæ, fidei, religionis, eccleſiæ per ſingula ſæcula perpetuitate, vnitate, continenti ſucceſsione, atq; Rom. eccleſ. quæ hodiè eſt, eſſe Catholicã illam, quæ Symbolo credi iubetur, fuiſſeq; eandem ſemper Religionem Chriſtianorum iam inde vſq; ab Apoſtolis donec id fuſius, diſtinctiusq; vel à nobis, vel ab alijs præſtetur. Vale interim & nobis Deum precibus concilia.

5669.

Anni Chriſti. Anni mũdi.

minum Deũ ſuum, & Dauid regem ſuum, & dicent, vadam & reuertar ad re-
5648 *gem meum priorem, quia melius mihi e-*
72. *rat tunc, quàm nunc.*

Pontis lapidei ſupra Sequanam prope Auguſtianos Pariſienſes inſignia fundamenta iaciuntur in Luparam regiam.

Menſe Decembri Seruan vrbs Meſopotamiæ munitiſſima prope Tegil Flu. Amurati eripitur à Sopho Perſarum; cæſis centum ſexaginta Turcarum milibus. Baſſæ, qui Conſtantinopolim euaſerunt, ab Armurate ob tantam cladem ſtomachante, ſecuri percuſſi ſunt.

A peruigilio cœptus ordo Equitum S. Spiritus, die primo anni 1579. inſtituitur ab Henrico 3. Franciæ R. Faxit Deus, vt ſuo nomini conſonet ſanctoq; Spiritu regatur, neque ſit oneri & damno eccleſiæ, pro qua honoranda tuendaque conditus dicitur.

1579. Sub idem tempus Parmenſis Principis auſpicijs, & ductu Mondragonii, arx Kerpenſis à parte regij exercitus 13. horarum ſpacio ſeptem muralib. machinis verberata, capitur; Belius arcis præfectus cum ſuis nullam ſe defendendi cogitationem admittens, cuſtodiæ mandatur: atq; 8. Ianuarij die ſex vltra triginta arborum ramis affiguntur: Belij ſupplicio in 13. eiuſdem menſis dilato, quo in noua quam extruxerat arcis porta & ipſe quoque ſtrangulatus
80. 5654. interijt.

Menſe

Anni Christi. — Anni mũdi.

Menſe Aprili riuus Gentiliacus,
vulgo Bieura, nimio 30. horarum
imbre exundans agros & ſuburbana
D. Marcelli noctu obruit, aliquot ho-
minibus & pecoribus extinctis, mu- 1572. 5648.
ris, parietibus, nonnullis etiam ædi-
bus diſiectis.

Decimo ſeptimo Maij hora decima in Monaſterio S. Vedaſti Atrebatenſis Arteſij, Hannones, Inſulæ Duaci, & Orchiaci pacem à rege Catholico certis conditionibus impetrant, hymno *Te Deum* poſtridie Atrebati decantato.

Vigeſimo nono Iunij Traiectum ad Moſam poſt longam obſidionẽ à Principe Parmenſi non difficulter expugnatur: parcitum in ea vrbe eſt ciuibus, pueris, & mulieribus, cæſis primo impetu præſidiarijs.

In Flandros, Brabantinos, Hollãdos, Zelandos, & reliquos perduelles, eius nomine, Parmenſis Dux exercitum mouet, vt vel eaſdem pacis conditiones ſubeãt, vel debitas perfidiæ pœnas luant.

Baptiſta Briſſonius patronus Regius & Renatus Choppinus ſummi noſtrę ætatis Iuriſconſulti hoc menſe Maio contra Paracelſiſtas (Pſeudomedicorum genus, qui damnato Hippocrate, Galeno, & veteri ſchola prodigioſam Medicinæ praxim vſurpant, & prodigioſiorem Theoriam, Principia, cauſas & cæ. conſtituunt) pro Medicorum vetere diſciplina in Senatu Pariſienſi perorant.

Auguſti 29. arx munitiſſima Po- 1580 5654
locia

Anni Chri-ſti. 1572. *Anni mũdi.* 5648.

locia à Poloniæ Rege expugnata, Moſco adimitur: diebusque aliquot ſequentibus, aliæ etiam ſex arces eiſdem in regionibus modicè diſtantes ab eodem occupantur.

Decimo tertio Nouembris, legati Cæſarei Colonia, vbi perpetuis ſeptem menſibus fruſtra omnia conati erant, vti pax inter Philippum Catholicum Hiſpaniarum Regem & ſubditos eius Belgas conuenire poſſet, re infecta diſcedunt.

FINIS.

Continuationem hiſtoriæ anni 1580. ſtatim poſt Indicem candidus Lector inueniet.

KÖNIGL. KREISBIBL. IN AUGSBURG

E581
G326c
v. 2

108-843
Genebrardus

8 bl., p 473—1191.
coll
cpl.
H.

